

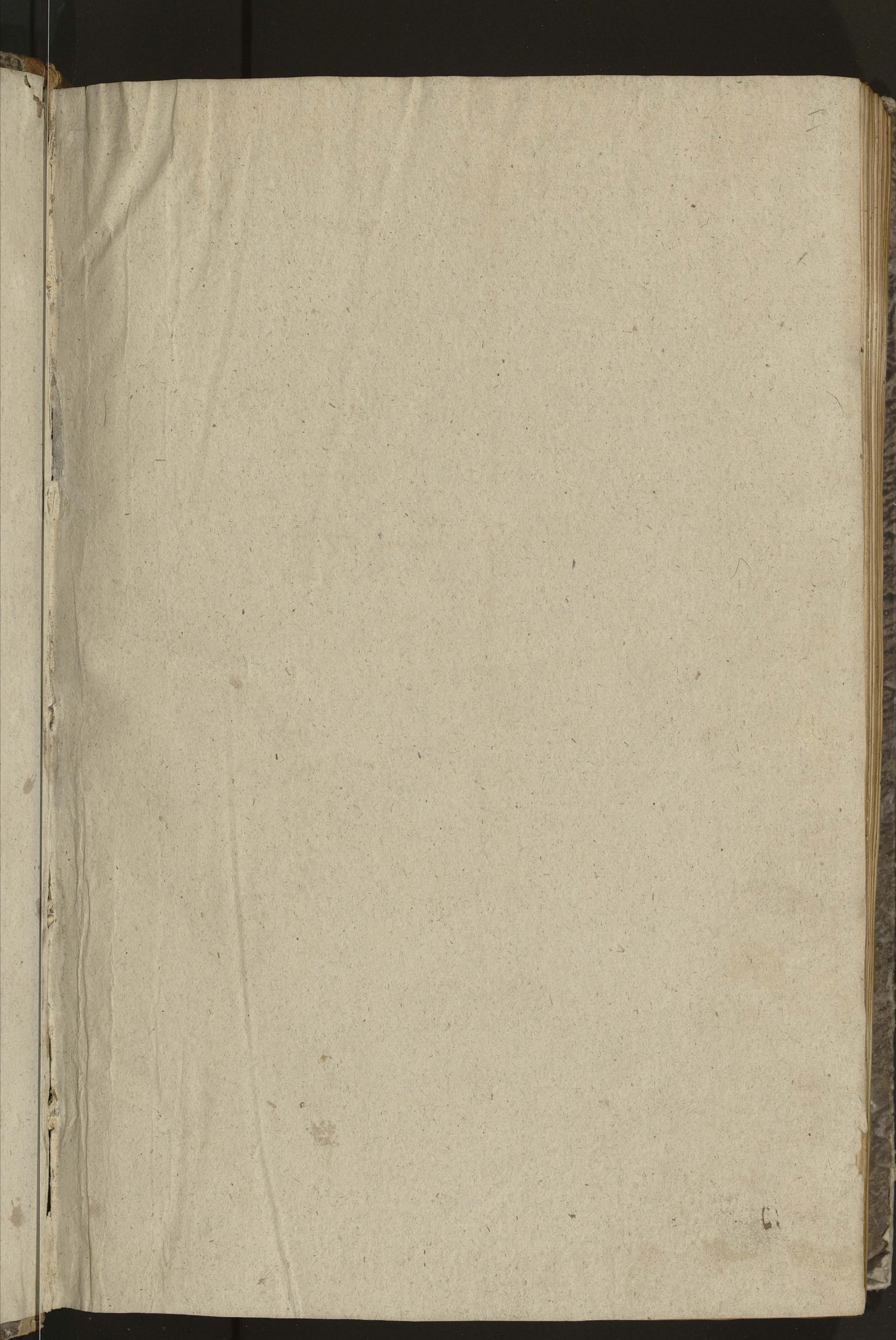

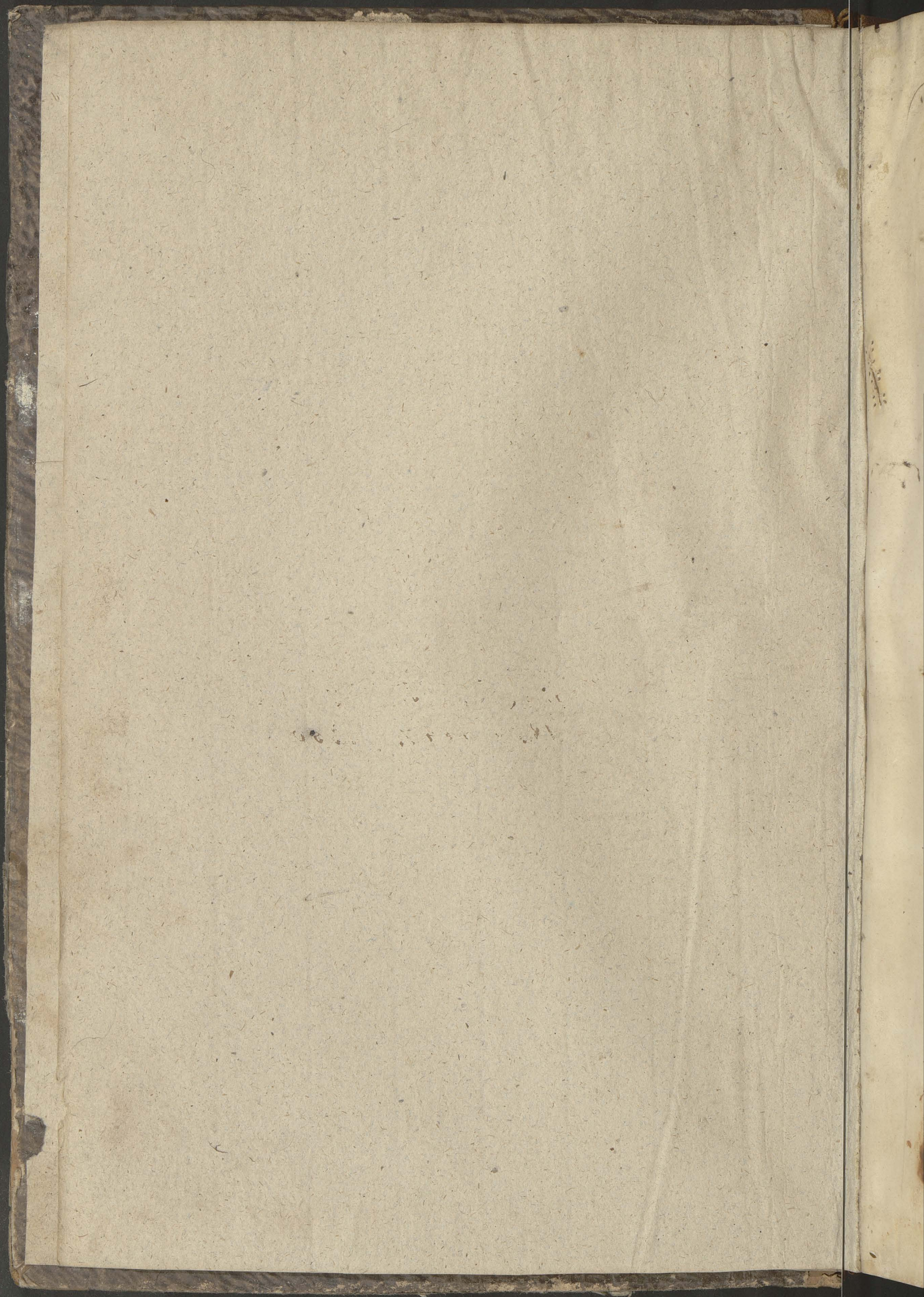
N. Inv. 1231.

BB. 1. 10.

Pro Libraria Domus Collegii
MAIORIS

789

Bartholomaeus de Urbino

vid.

supscriptionem in fine

Codicis. col. a.

C

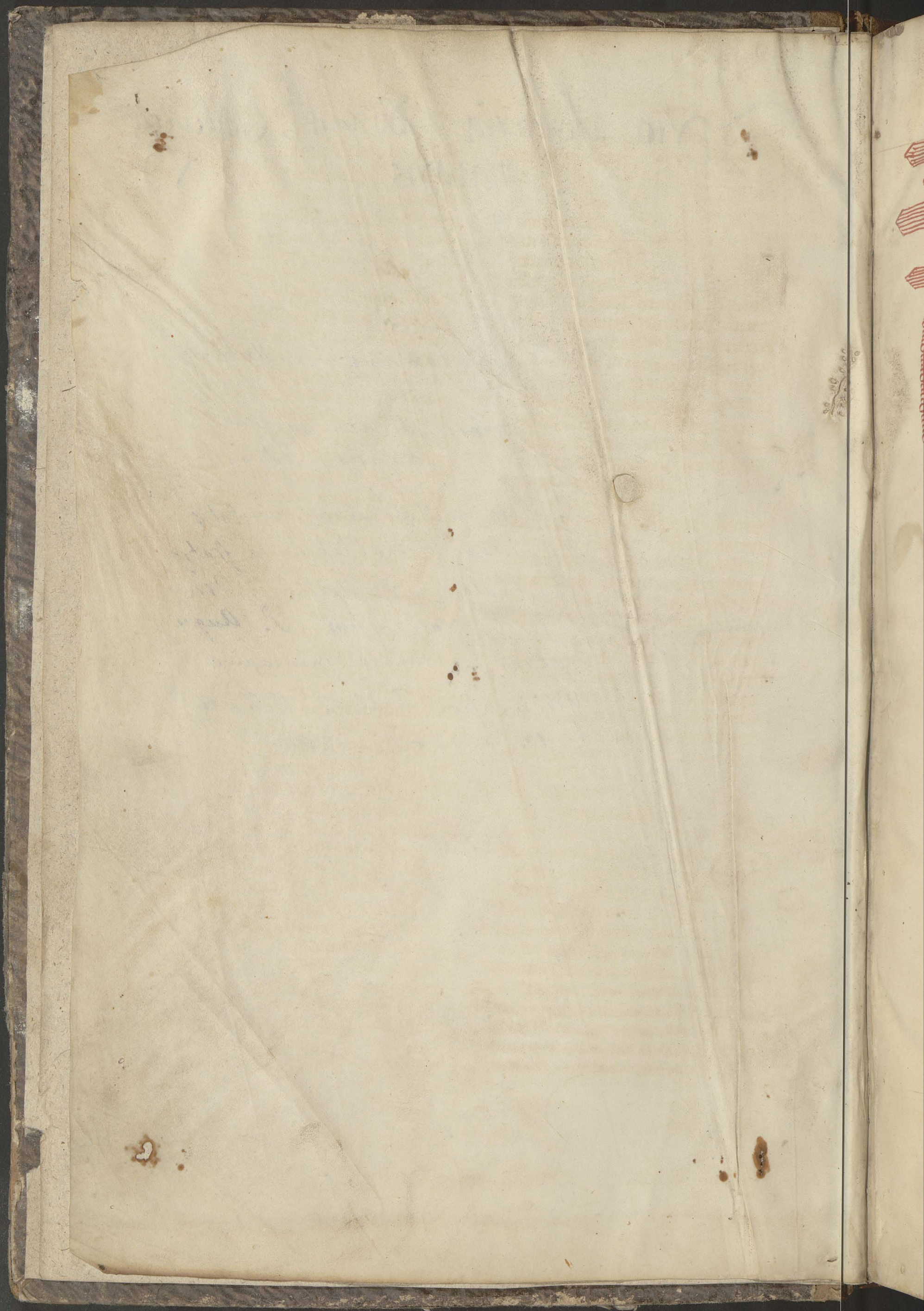
Explicit mililoquium veritatis
Augustini compilatum a fratre
Bartholomaeo de Urbino Ord.

fr. Heremitarum S. Augu-
stini. tandem Episcopus.

Urbiniensis Fabricii Biblioth.

l. 181. a. 1347. 1350

Quadragesima
huius mti rom
ponit sup ps
oc Quadra
genarius mris
inducit integ
tatem seculor
tamquam pfiatit secula p hunc
mrm Ideo dñs qdringenta dieb
ieiunauit xltm diebus temptat
est iheremo Et xltm diebus fuit
cum discipulis post reuicem pñis
xltm diebus temptatōm postio
ribus xltm diebus consolacōe
vidit quia cum temptatōm sine
dubio consolamur **Aliter dicit**
libro 33 qdñm Cur qdringenari
questione m mris hanc tpalez
vitam tēnamqz sigficet illa in
terim causa de pximo occit
quāuis sit alia fortasse sectior
q et tempa annor quadrupl
vicibus currit et mndus iste
qtuor ptibus tēmat quas aliqu
ventor nomie septim gmemo
rat aboriente et occidente aq
lone et mndie. Quadringenta aut
quater hnt decē Porro ipa decē
ab vno usq ad quatuor pgdien
te mto colusimant **Diffusius**
ita ac copiosius Tūōz impia
ponit libro 20 de mltā facit nō
doctua xana c 23 intelligi tūpla
te ac mltice posita mscptis
Ingenui quippe ut ita dixerim
nō pt excitari nīl appbari nisi mo
netur quid sibi velit q et moyses
et helias et ipe dñs xltm dieb
ieiunauit Cuius accōis figura
quidam modus nisi hmo mti co
gnōne et consideracōne non
soluit. Hec denariū quat tamq
cognitōm dñi rez mtextam te
mpibz. Quaternario nāq mto
et diurna et annua cūcula p
agunt. Diurna matutinis et
nūdiānis vesptinis noctūis q

horar spacy annua verus e
stius antipnalibus hyemalibz
q mensibus. A tpm aut delecta
tione dñi mtempibz viuimus
ppter etūitatem inqua vniē vo
lum abstineud et ieiunandū
est. quāuis tpm cursibus ipsa
nobis mstinet. doctua q temp
nendor tpm et appetendor et
noy. Porro aut denarius ara
toris atq arature sigt sciam
Nam tūitas aratoris est. Sep
tenarius aut mris fatiūā indi
cat ppter aiām et corpus Nam
et illa ara fuit. Eude eāa toto
corde tota aia tota mēte dilige
dus est deus Incorpe aut mani
festissima qtuor apparent quibz
constat elemeta. In hoc qo dena
rio dñm temporaliter nob msum
atur caste et continent. A tpm
aut delectacōne vniē h est xltm
diebus ieiunare. i quater dicit
h lex cuius psona est in moysē
h mppha cuius psona gerit he
lias h ipe dñs monet qui testa
monū habens ex lege et pphie
medius inter illos in mōte tribz
discipulis videntibus atq stu
pentibz claruit. Deinde ita q
quo quinquagesimus de quadra
genario mto existat q nō me
diocrit mura religione sacris
est ppter penthecosten et quoter
dictus ppter tria tempa ante le
gem sub lege subgrā nīl ppter
pñs et filij et spūs sancti adiūc
ta emmēaus ipa vūitate ad pur
gatissimē ecclie misterū referā
Preuiat q ad centum qdragita
ares pñtes quos recta post re
surrectōm dñi mderam pte
missa ceperūt. Ita mltā alijs at
alijs mōz formis quedā simi
tudinū m sanctis libris seata
ponit que ppter mōz mperia
legendibus clausa sūt **Concludit**

in Omelia de transfiguratione dñi
Ille xlv dies iustice ieiuniat qui
p̄tior ewangelij libris sp̄uat
legem obsequat **De ieiunio**
xpi loquitur s̄mone Dicit ew̄ta
decano de q̄d̄ma abstinnisse
dñm xlv diebus et xlv noctib⁹
indefesto. Arbitrari itaq; hanc ee
causam ieiunij ut quia p̄uus
homo adam in paradiso q̄statu
p̄intempantia q̄ule gl̄am in
mortalitate amiserat eandem
in mortalitate s̄dus adam per
abstinnentia repararet. Et quia
mandatū dei t̄s̄gre dñs q̄
stans de in d̄icta arbore p̄am
maderat t̄ule s̄dm mandatū
dñi ieiunans vitam iusticie me
reret. Hoc em̄ egit saluator
ut eiusdem vestigijs quib⁹ am
ssa fuerat delicta p̄gent. Hoc
est q̄ h̄o manducando deliquit
corrigat abstinnendo. ut quia
epulando inlicem cognoverat.
n̄c eandē ieiunando despiciat
Adam em̄ euam nō nisi in in
tempantia cognovit. Et quā
dñi mansit in eis tempantia
patas mansit et inpoluta vir
ginitas. Et quā dñi ieiunare
rūt ab in d̄ictis epulis tam dñi
ieiunavit ab apparendis p̄tis
Fames em̄ amica v̄ginitatis
est et inimica lascivie. Sicut
tas vero castitatem p̄dit et ille
cebras mutat. Igit̄ sicut p̄dixi
hoc egit dñs ut hys vestigijs
quib⁹ homo obnoxius fuerat
p̄ti liberaret. p̄tēa namq; s̄m
similitudine; ade p̄oma h̄ois
omnia p̄tā dissoluit. Adam em̄
de tra v̄gine natus est et xpc
de maria v̄gine p̄tatus illius
uir nec dñi r̄st̄o sc̄ssa fue
rat. Istius mat̄m s̄ctum inq;
q̄cupia violavit Adam dei ma
nibus et limo plasmat. xpc

dei sp̄i format. Sicutq; orit̄ sine
p̄re Sicutq; v̄gine utitur m̄re
Sicutq; filius dei est. Sed adam
creatura est. xpc filius dei ve
ra suba est. Hoc ergo agit dñs
sicut adam s̄dus ut q̄ p̄or h̄o
manducando p̄didit hic alter
ieiunando recipiat ac lege ab
stinnencie in paradiso datam inde
festo custodiat. Sciebat em̄ p̄e
ceptum dei nō h̄m̄ loci ee sed
m̄di v̄on inter est d̄m̄tatis
mandatū v̄t̄e dormiat aut in
agro custodiat cum v̄biq; sit
qui p̄cipit. **Et subdit ibid̄ rōm**
quare indefesto Indefesto itaq;
ieiunavit dñs. dñs implet mā
datum dei ut ibi adam salua
ret errantem v̄bi fuerat depa
disi possessione deiectus. Adaz
em̄ expulsus de paradiso i cultu
m̄di defesta sustinuit. Inde
festo ergo p̄m̄ h̄om̄ salus re
funditur. Vbi de sunt epule p̄
de sunt delicie v̄bi deest n̄l̄r
que est fomes om̄i maloz. po
terat em̄ adam inter illas de
licias paradisi inconvulsus stare
si eua obediens nō fuisset ille
cebris. Conveniens est ergo de
festo saluti v̄bi nō est eua q̄
p̄swadeat. Vbi nō est mulier
que blandiatur. Videte rem in
ram in paradiso cum adam dya
de certavit. et indefesto cū xpc
dimicavit. Vbiq; insidiat h̄oi
v̄biq; confidit. Sed v̄bi n̄l̄r
invenit vincit. Vbi n̄l̄r nō
invenit victus abscedit. forma
igitur victorie nobis dedit ut
ieiuniorz tempe tamq; indefesto
h̄itantes. Abstineamus ab epularz
voluptate et muliere n̄c q̄ngat
nobis eua ne nos acastitate
illicetibrosa p̄swasione subver
tat. Indefesto quodammodo videtur
habitare qui q̄dr̄ge sine tpe

2
ieiunius et castus est. **I**nde pto
plane est ipm corpus xam ai
no impletur cibus no irrat
poculis. **I**nde pto est corp mra
am abstinentia marcescit car
nis spes et colore negliget dicit
et contemptu rer totius hominis
forma multa sordescit. Tunc
repus hitat de pto pectori ai
mam tiam fame squalidam
et sita aridam esse rexit. **S**cdm
q aut ppheta dauid. **I**nde pto de
sta mra et iniquosa sic i scd
apparui tibi. Aliter em in sancto
apparere no possum nisi tui cor
pis mra fuerit de sta mra dms
delios mra mra qd pnt
os et iniquosa libidinosus ille
cebris. Tunc hitat saluator hoc
de pto corporis mra cum omnes
dyablicas fiones exsupat et
secuti ac secus acogitacomb
seculi esse sui facit hitaculum
ut demitps nos mra nos met
ipos velud in solitudine ostiaui
no nisi celum aspiciamus et ter
ram. i. cogitemus aliud nisi ce
lestis regni dnm et future resur
rectionis auctorem. **D**ecausa ob
suandi ipm xli. **Q**uadrage
dicit libo 2o de dms. **S**una sane
osvetudinis ecclie. **I**eiunior h
ad ianuarium 2o. auctoritate
et in uetibus libris et ex ieiunio
moysi et helve et ex ewangeo
quia totidem dms dieb ieiuna
demostrans eum no dissentare
alege et pphie hypsona quippe
moysi lex hypsona helve pphie
accipit inter quos in mte glo
riosus apparuit ut eminet em
decius. **Q**uod de illo dicit apls
testimoniū habens alege et p
hetis in qua ergo am pte ograie
cuis obfuaio xli ostiauit nisi
que est suis atq cōtigna dnce
passioni quia mea significatur
bet vita laboriosa cu opus est

continentia ut ab ipius mudi
amiciā ieiunet que utiq fal
laciore blandit et illecebre su
cos etumspge atq iactare no tes
sat. **N**uo aut quadragenario vi
tam istam ptea figurari arbi
tror quia denarius in quo est
pfectio btitudinis nre sicut i oc
tonario quia reddit ad pum ita
mbe quia creatura que septena
rio figuratur ad heret tatori in
quo declaratur vitas tuitatis
per omniū mudiū tpaliter
amiciata et quia mudiū aqti
or ventis diluit et aqtiūor
elementis erigit et aqtiūor am
tpm vicibus variat. **D**ecē aut
quater in xli o sumit. **Q**uadrage
naria aut pibus suis oputab
addit ipm denariū et fuit la
tamq merces laboris et conuē
tie. **N**eq em frustra ipe dnm
et xli dies post resurrectionem
ul hac terrā et m hac vita quā
tus est et postea quam ascen
dit in celum decem mpositis
diebus pmissum misit spm s.
oplecto die pentecostes. **Q**ui
dies quinquagenarius hē alter
sacramentū q sepaes septē xli
xli fuit et tunc redit ad iūgu
q est octauus qui et pmius di
es l. opient qui celebrant post
dmi resurrectionem iam in signū
no laboris sed quietis et leticie.
Pter h ieiunia relaxant et sta
tes orauis q est signū resur
rectionis. **H**nde etiam diebus
omnibus dms ad altare obfua
et alla tunc q significat aqtiū
mram futurā no esse nisi lauda
re dnm. **S**icut scriptum est. **S**i
qui habitant in domo tua domine
in secula seculor laudabunt te.
Sed et dies l. in scriptur qmēdāt
no tū mēdāt quia tunc spūs
scūs ad venit sed etia in uetib
libris. **N**am et ipm postea quā

pascha octavo agno celebrant
l. dies unius usque addie quo
lex data est in monte syna fa
mulo dei moysi digito dei sc
ta in libris aut ewaly aptissime
declarat digitu dei significare
spu san Cum em unus ewaly
dixisset in digito dei eiao de
monio Alius hoc ita dixit iustu
dei eiao demonia Quis hanc
leticia dinor sacramentor cum
sane doctrine luce clarescat no
pferat mundi huius in peris etia
misitata felicitate paratis no
ne tamqm duo seraphy clamat
ad invicem continencia laudis
altissimi Oais scis scis domus
deus sabaoth Ita duo testameta
fideliter concordancia manna
continet veritate Oatidit omis
celebrat pascha et inpositis
l. diebus datur lex ad timore
scpta digito dei Oatidit xpus
qui tamq omis ad molandu
ductus est Sicut ysaas testat
celebrat per pascha et inpo
sitis l. diebus datur ad carita
tem spūs scis qui est digittus
dei qmz hominibus sua quen
tibus Et ideo iugum asper et
sacram gramem portantibz
no inveniunt requie diabus
suis quia caritas no quit que
sua sunt Sed pvenit xps am
plus ieiunando Quod xps an
maior est merita una ebdoma
iuxta xps emps qmz dam celebra
re repimz repbendi no potest
Obsuatio ista ppera deuotis
em iudiciu est pus lege exequi
quam legis statuta cognoscas
et ante obedire pceptis q obedi
pcepta appellat illud em amo
ris est hoc timoris h impatue
erigitur illud religiose deferat
hic debitum soluit ibi donu mi
meris exhibetur Unde et nos re
ligiosum munz exhibebamz deo

Unus amplius ieiunabamz Rep
bendi em no pt festinata nativi
tas Semp em gaudi sollemn
tatem vota pvenit et futura
leticiam devotio dnm exoptat
anticipat Non solum igitur no
repbensi ble sed et caute scū est
Nam quod pter xps plus ieiuna
bamz no minus xps integ
em nobis manet q si minus ie
iunassent anno remtegate cu
no poterant ad unum Sed fortasse
illud causa est ai ieiunū qd
ieiunamz no pficiat nobis ad xps
pficiat plane nobis quia et p
fiat ad salutem si no pfiat ad
mū pfiat ad mū Cum em unq
no pfuit orare lege ieiunare sic
castitas sobrietas mansuetudo
spū xps qmz est Cum ieiunū v
spūalis belli ipse mū et qmz bel
lū eius qmz loz spūalū ter
ramis advenisse novum sicut
devoti milites xpi deposito cor
anq torpore virtutū pcedamz ad
campū ut mebra nra que sunt
nobis hyemali oao emolita exa
tio celestū roborent armos De
dum cor integz amz demus
paucos die dies impendimus
tempa nobis demz qmz audoi
viamz deo paululu qui paulo
premius totum De ponamus
domesticas curas manea i casti
tate Vigilemz mxi aie sopni
tubailum no queramz inquam
fortibus adelictis separem amoz
nos teneat triumphoz carnis no
adnotet blandimenta auribus
nris insonet vox dūq i fami
liar strepitus nūm no ofudat
audium parais abus de cele
sti sumat amona trem luxus
topre no querant hypoculis so
brietatis mesura fuerit bures
ebrietatis no euacuet dispedre
Quidquid exuberat comilito pa
mper affinnat pestiles effusio

nihil pdat In conflictu habebit
auxilium qui cibavit esuriente
sanctum Sic moniti fratres sit iusti
tuti sic indicemus bella pccatis sta
tuamus cunctibus pugna qd fluit
vires mitemus securi defida et
certa victoria quia arma celesta
hostes poterunt superare terreni
in domino regi adversa poterunt
contraria mundana nec in pccatu
fidei constitutos pvenire poterit
minima subrepto neqz tantos vi
gilantes et sobrios dyaboli suis
potit perturbare conatibus. Est
quid dyaboli p se nequm sit cu
p hominem nequior provocatus
Andi aplm dicente Dyaboli ta
qm leo rugiens cunctis quibus que
devolet et ieiunantibus enim nob
dyaboli esurit qui nris semp
saturat exculps ille tibi nrm
deducit manipulam potu nrm
ebrietate pfundit ut in te nris
semp faciat amietem Capit ille
sancians voluptate recipit ex
pletur epulis quido nos luxus
soluit libido stimulat pompa in
te impellit ambicio regit in su
ror exagitat succendit invidia
cupiditas inflamat anx sollici
tant lites vexant luca capiunt
psure inuicem cyrographa ligat
punit sacculi elidit auz quido
morum virtutes vivunt vicia
Voluptas effluit honestas pe
rit nra deperit humdat avari
cia regnat confusio pvalet in
sancit prudentia pstat disciplina
Ista sunt que militant
adversus militem xpi Iste sunt
sathane cohortes Iste dyaboli
legiones Ista sunt que mundi ho
mines possederunt debellavit
plos vastaverunt gentes et or
bem totum duxere captivi De
obfuanda nra xla Rogo vos
in pmonere et emps et amoneo
tempis in pncipio frs huius ut

3
3
isto legitimo ac sacratissimo tpe
exceptis dncis diebus illis pra
dere psumat nisi forte ille que
ieiunare infirmitas no pmitte
quia alijs diebus ieiunare aut
remedium est aut pccatu Inqdr
gesima vero no ieiunare dno
pccatu est Alio tempe qui ieiunat
accipit indulgentia Inqdragesima
qui pt et no ieiunat sentiet pccatu
Et ipe tunc qui ieiunare no pre
valet scilicet sibi soli aut si est
alter infirmus cum tpe sibi in
domo sua paret quod accipiat
et illos qui ieiunare pvalet no
munit quia si h fecit no solum
deus sed etiam homines intelli
ge poterunt illum no p infirme
no posse sed p gula ieiunare no
velle Sufficiat igitur illi q iei
nare no pvalet et magis cu
gemitu et suspirio et an dolore
manducet pccatu q ieiunantibus
alijs ille abstine no pt. Quod
opus est vnicuique infirmo se
arcus aut sibi soli aut alio in
firmo simile faciat ppare quia
no enim optet ut aliquis sanus
roget ad pmandum ne sibi auge
at et de alius gula pccatu pccatu
q no pt ieiunare amplius pau
pibus erogare debet ut pccatu
que no pt ieiunando curare possit
elemosinas dando redime Et
adungit de elemosina Comoneo
sicut sup scriptu est cor ut pccatu
de elemosina et de ieiunio et qdragesima
ita sicut dicitur suavis aut et usq ad
finem pasche deo auxiliante casti
tatem suantes in illa sacrosan
collatione paschali caritatis
luce vestiti elemosinis splendidi
orombus virgibus et ieiunio ve
lud quibusdam celestibus et spi
tualibus margaritis ornat et
no solum cum amicis sed etia
inimicis pacifici libera et secula
confida ad altare dni accedere

corpus et sanguinem eius non ad
iudicium sed ad remedium possit
accipere. **Idcirco concludit super iohannem**
primone id. In hoc seculo quasi
quadragesima abstinentie ce-
lebramus tam bene vivimus
cum ab iniquitatibus et illicitis
voluptatibus abstinemus. **Sed a**
quibus sit cavendum. Et possumus
dicere in primone xi. calidum ho-
eiusdem temporis. Item opitu-
lante gratia divina reuerentia ieiuniorum
vigiliarum et orationum armis nobis
debemus iugiter providere quod licet
nobis omni tempore utilia esse po-
bentur. precipue tamen in istis die-
bus quos regulariter vniuersalis
fuerat etiam oratio habet. Idcirco nullus
homines a sancto conventu sedu-
cat nullus etiam quasi celestis
medicine stolam occupatus ter-
renis actibus delinquit. Nullus ca-
stra spiritualia desideat. Scientes
quia qui terreno regi militat
si se depugnatorum acie timore
opellente subterit non solum
gloriam vel penam non accipit sed
etiam vite periculum incurrit. Sic quod
istis diebus non impeditur infir-
mitate aut iusta occupatione
christi etiam delinquit quasi fu-
gitivus et desertor castrorum ace-
lesti regi non gloriam sed ignominiam
recepturum se esse cognoscit.
Nam dignum militi sui supplicium
sustinebit. Et quia peccatorum an-
ni nobis peccatorum vulnera sub-
reperit si in istis diebus fide-
liter ad certamen certamus et con-
tento corde et humiliato corpore
dei misericordiam deprecamur omnia pec-
catorum vulnera operationis me-
dicamento tamquam spirituali an-
tidoto curantur et ad sanitatem
perstamus reuocantur. Infirmitatem
et salutem anime contrarium tabule
ludum velud seminarii peccatorum
non solum in his diebus sed

etiam omni tempore fugite. Ne-
mo se ociosis fabulis studeat
occupare. Nemo in istis diebus
aut sanguinem tollat aut potionem
bibat nisi hoc forte in infirmitate
nimium periculosa opellat. Conui-
uola non lauta quod dingesime or-
dine preuenit et magis legendo
proficundo vel orando diabulis
inter spirituales epulas quam corporibus
delicias parcemus ut ad integre
deos vacantes et illius misericordiam
suppliciter exorantes nobis in istis
seculo indulgentiam peccatorum sa-
nitatem corporum libertatem fructuum
tribuat et in futurum ad eternam penam
feliciter pervenire concedat. **et**
Quantitas in spiritualibus
quantitas non in molis sed in perfectio-
nis. Et si id. Sed quantitas in mol-
an sit res distincta a re quanta
colligitur libro quinto de unitate capitulo
x. **in hoc verba.** Sicut non dicimus
tres essentias ita non dicimus
tres magnitudines neque tres
magnos in rebus enim que per
apacione magnitudinis magnae
sunt quibus aliud est esse aliud
magnas esse sicut magna do-
mus magnus mons et magnus
animus. In his ergo rebus aliud
est magnitudo aliud quod ab ea est
magnitudo magni. Et prout
non est haec magnitudo quod magna do-
mus. Sed illa est magnitudo va-
qua non solum magna est domus
que magna est et qua magnus
est mons qui magnus est sed
etiam qua magni est quidquid
magni dicitur ut aliud sit illa
magnitudo aliud ea que ab illa
magna dicuntur. Quae magnitudo
utique primitus magna est in se
quod excellencius quam ea que per
apacione eius magna sunt.
Deus autem quia non ea magni-
tudine magnus est que non est
quod ipse ut quasi princeps eius sit

Deus cui magnus Alioquin
illa erit maior magnitudo quā
Deus Deo aut nō est aliqd
maius. Ea igitur magnitudie
magnus est quia ipe est eadē
magnitudo. Et ideo sicut nō di
cimus tres cēnas sic nec tres
magnitudines hoc est deo esse
quot magnū esse eadem cau
sa nec magnas tres dicimus
sed vñ magnū quia nō pua
pacione magnitudinis deus ma
gnus est quia ipe sua magni
ta est hoc et de bonitate et de
eternitate et de omnipotētia dei
dā sit omnibus quasi nō p di
cimentis que de deo pnt pūc
tari quod ad seipm dē nō tūp
late ac p similitudinē sed p pūc
Si tamē de illo aliquid pūc oē
bonis dici potest *Sequitur*

Quatuor libro 8 qom qoe
Quater qtuor et quater
hoc inter est quia quatuor in
statu sunt quater in motu Et
ut qtuor referunt ad corpus
ita quater refertur ad tempus
Ibidem Quatuor nūc recte
corpus significat ppter qtuor nota
ssimas nās quibus constat pūc
hūdan calidam et frigidam et
quod pgressio apūcto adlongi
tudinem alacritudine ad alacri
tudine soliditatem facit et

Querela libro de p fide iusta
Que querela ca 21 Aliud est
esse sine pūto q de solo iūbac
vita vūgenito dā est. Aliud
est esse sine querela q de iūba
iustis etiam iūbac vita dici po
tuit dā est quidam modus
bone vite de quo etiam iūsta
hūana cōmūacōne iūsta que
rela esse nō possit. Quis em
iūste quāt de homine qui hōi
nem male vlt et quibus pū
fideliter consulat nec cōf au
qm iūstias tenet libidine

vindicandi et veniater dicit di
cut et nos dimittim? debitori
bus nris. Et tamen eo ipso quod
per dicit Dimitte sicut et nos
dimittim? siue peccato se non
esse declarat et *ips 103 fms 20*

Quere *Sup* Quod diffia
lius quāt solet dulcis
inveniri *Sed quō sit deus que*
rendus dicit ho 17 de iūte ca 20
Non est cessandum quere deū
quia in ipa in cōprensibiliū
ter inquisitione p ficit et me
lior melior q sit quēis tam ma
gū bonū quod etiam i venie
do quāt et querendo i veni
Nam et queritur ut inveniat
dulcis et invenit ut quāt
audius dā hoc p accipi q
dā est in libro ecclastico dicit sa
pām dā me iūducāt adhuc
esurient et qui bibunt me ad
huc sicut. Manducat em et
bibunt quia invenit et quia
adhuc esurit et sicut et ad
huc querit fides querit intellec
tus invenit. ppter q ait pba nisi
credideritis nō intelligetis *Sup*
Iobem fms 62 Dū tanta vox
est quāt dū et vmet aia ve
stra Queramus invenendū
queram? invenit ut invenie
dus querat occultus est et ut
inventus querat in mensus
est Unde alibi dē Quāt facie
eius semp Satiat em quēter
in quāt capet et invenientes
capacitatem facit ut rursus quāt
impleri vbi amplius cape cepit
dā est semp donec ad illam
vitam veniam? vbi sic implea
mur ut capaces nō efficiam?
quia ita p fā erim? ut iam nō
p ficiam? Tūc em oūdet nob
quid sufficiat nobis. hic autē
semp queram? et fructus inve
stionis nō sit finis inquisitionis
Nec em p ptea nō semp quia h

semper Sed ideo semper hic dicit
esse quendam ne aliqui pnt
ab inquisitione cessandi **Nihil**
phibet ab hac in **Reuocabat nos**
quisione bñ dñ **atq; phibebat**
libro de vultu cæ **aqueudo aut**
deinde vñus suie **aliam legis**
sanatio aut adu'sanciu potencia
aut sanctor psona vilis aut
fama turpis aut institucio
nouitas aut occulta p'fessio **Ni**
hil horz est omnia diuina et huia
nulla punitur querere catholica
tenere aut et tolle est p' hñam
Qui bñ quit inuenit **fficiat aut**
ideo dicit libro de quæ **no potest**
atq; quadam diuina p'videncia ut
religiosis animis seipos et deum
suu i veritatem p'etaste dilige
ter querant inueniendi facultas
desit **Unde alloquens dñ mli**
de speculo capº **Querant te dñe**
p'mo dicebat **in vocans te et in**
vocabo te ardens iute ut queris
te inueniam te et inueniens be
nedicam te quia bñdixisti nos
in omni bñdictione deus meo vñ
ta spes mea exaudi me ne fa
tigatus uolui querere te s' q'as
faciem tuam semper et ardent
da quenti vñs qui inueniente
fecisti et magis ac magis inue
nendi te spem dedisti **Qui dñi**
querit finem quit **Deñ que**
gaudium libro de vñ **rens gau**
innocencia caº nouo **dñi queit**
Sic ergo querat ut nō iuse sed
induo gaudeat Accedendo em
ad deum illuminatur ignorancia
et corroborat' infirmitas data
sibi intelligencia qua videat et
caritate qua ferueat **ideo sic om**
bat libro p'philoq'oz **Nō me p**
ad deum caplo 38 **mittas de**
amplius ex vno exuberari in
milia sed collige de exterioribus
ad me et de me ad te ut dicat
tibi semper cor meū Exquisiuit

te facies mea faciem tuā deo
requiram faciem dñi vñam
in qua sola consistit tota glia
bñz quam videre vita etna
est et glia sempiterna scōz **lete**
ergo cor quendam dñi s' iusto
magis cor inueniendi **Si le**
ticia est inueniendo qualis erit
leticia i inueniendo **Querant**
semper ardentem faciem tuā et
indefinenter si quido tandem apia
michi hostiū et porta iusticie
ut intrem iugale dñi mei
Sed querendo deum **Noli aliqd**
nihil aliud debem **aduo exia**
querere super ps 33 **querere sed**
ipm dñm querere et exaudiet te
et ad huc loquere te dicit **Ecce**
assum p'us sum **Quid ame que**
ris **Quid quid tibi dederis vñq**
est me ergo me ipm habe me
fue me amplectere et tota ouera
tua ego ate deponam ut totus
michi hereas cum hoc mōle tuū
adui mortalitatem coitero ut
sis equalis angelis meis et sp
videas faciem meā et gaudeas
et gaudium tuū nemo auferret
ate **Qui de nō bñe ut de male**
queritib' dicit sup **Lūdit ihus**
Johanne p'mo 26 **Amen dico**
vobis queritis me nō quia vi
distis signa sed quia manduca
stis ex panibus meis i p'p' carie
me quitis nō ppter spm **Et mlti**
ti nō querit ihu nisi ut illis
fiat bene sedm quis **Alius ne**
gocū h' querit m'cessione
clicoz **Alius ne p'mat' ap'ate**
fugit ad eccliam **Alius vlt p'p'e**
interueni ap'ut quem parz h'e
ille **Ille sic ille sic implet' cotti**
die talibus ecclia **Vñ q'at ihus**
ppter ihu quitis me inquit nō
quia vidistis signa sed quia mā
ducastis ex panib' meis **libro**
titio de vñis dñi p'oe 22 **Quisq;**
adeo ppter deum quit aliqd nō

caste deum querit sicut vxor
amans maritū amat s̄ an
maritū Et aut maritū amat
et mundum amat et pauperem
Et tamen dñs noster nūq̄ esse
paup̄ p̄t Dñes est ip̄e fecit o
mnia celum et terram mare et an
gelos quid quid videm⁹ quidq̄
nō videmus in celo et in terra ip̄e
fecit Sed tamē nō diuicias ama
re debemus sed eum qui fecit
illas. Nō etiā tibi p̄misit nisi se
invenim⁹ aliquid p̄ciosius et
hoc dabit pulchrum est tē celum
et angeli sed pulchro⁹ est res qui
h̄ fecit *Distinguit aut dequen
tibus deum sup* Malū est que
Johem finis 2a re xpm s̄ quo
iudei quiesierunt Et malū est nō
querē xpm s̄ quo discipuli que
sierunt Ista ut habent illi ut p̄
deat illi p̄sequendo ista cupido
*Contra curiose quētes dicit libo
desina jacob ad* De agenda
teommi v̄p̄ p̄t nāq̄ p̄tū in
ta quō ad vitam p̄veniam⁹ et
nō p̄tū p̄santanda et quēda
sunt que penitus deinsit obli
vio. Eleganter aut dñi esse
narratur q̄ hūc rei satis apte
operuit. Cum quidam ruisset
imputeū ubi aqua tanta erat
ut eum magis eraperet ne mo
rētur quam suffocaret ne lo
queretur accessit illius et eo viso
admirans ait Quid hic cecidi
sti obsecro inquit cogita quō
hic me liberēs nō quō hic ce
ciderim querās *Sed dequere
vitā dicit libo 2o* Non leue
de athademite ip̄e aut sup̄flū
negotiū est magno ope est que
re vitātem s̄ necessariū ac su
mū hūc rōnem videtur ponē
libo p̄mo eius *Di res magā
et disputacōe p̄a* est magnos
vires desiderat nam et maxie
res cū aparuis q̄runt solent

3
5
eos magnos efficit *libo 2o de offi
ciorum 12o* Salubriter distans
nichil aliud esse quēdum quā
quid velit ille qui loquitur et
*Questio Distinguit de quib⁹
libo 2o de offi 12o* Audio
tria esse quā quōd an sit quid
sit quale sit *Sed de solucendis
quib⁹ dicit libo quōd sup̄ gen
quōne 13 227* Commodius plures
exitus inveniunt quibus quōes
difficiles solvantur *Solunt me
lius cū instat ad* *apula qui op
usarius s̄ p̄s 7e* tunc possunt
aptius diuiscere et p̄tractare
latebant in p̄lo dei nec asserere
bant solucōnem quōd diffici
liū cum calūpniator illius instā
ret. Nunquid om̄ p̄fecte deīte
titatū est ante qm̄ oblectarent
arriam Nunquid p̄fecte de
p̄tū tractatū est anq̄m *ai*
obfisterent nouacai Nunq̄ p̄
fecte de baptismo tractatū est
anquam contēderent foris p̄tū
de rebaptizatoribus Nec de p̄a
nāitate xpi enucleare dñi erat
que dicta sunt nisi postquam
sepatio v̄gē tepit fides infir
mos At illi qui nouerāt h̄ tē
tare atq̄ dissoluē ne p̄rent
infirmit sollicitati quib⁹ imp
or̄ s̄monib⁹ et disputacōib⁹
suis obstina legis in publicam
deduxerunt Nullus aut debet
soluē quōnem ad quā nō est v̄do
neus sine capax Ideo dicit de
sempo *libo 12 de ciuitate dei cap
17* ubi p̄tū quōnem quō t̄atōz
semp̄ fuit nō aut araturā s̄p̄
fuisse nūc est Berceor ne facili⁹
iudicet affluare quod nescio q̄
docere quod scio Ideo redeo ad id
q̄ arator ut scire nos noluit
Illa vero que tū sapienioribus
in hac vita scire p̄misit sine dño
p̄fctis in alia vita scienda sua
uit vltim vires meas cē p̄fector

Sed ideo putavi sine affluē
tractanda ut qui hoc legunt
videant a quibus quomodo pial
se debeant tempore nec ad oia
se ydones arbitrentur potius
q̄ intelligant quam sit aplo
obtempandū p̄cipienti salubat
ubi ait Dico autē p̄ gratia dī q̄
data ē michi oībus qui sūt
in vobis nō plus sape quā op̄
sed sape ad tempācia viciā
q̄ sicut deus p̄tū est men
suram fidei Si em̄ p̄m̄bus
suis alatur infans fiet ut ar
scendo plus sapiat Si autē
vires sue caritatis excedat
deficiet antequam crescat libo
is eiusdem ca. 2. Ab adu. sario
mota q̄ discendi ex q̄t oasio

Quies *Quia finis est labor*
ideo importat glām dīne fin
ne tōms libro 2. si q̄m ca. 15

Nullum diem legit sauc
tiffasse deus nisi septimū in
quo quieuit tamq̄m et aput
ipm̄ qui nichil in opere suo la
borat plus quies quā opacio
valeat h̄ quid etm̄ i oībus
intimat. Vbi saluator n̄r melio
rem p̄tem dicit marie que se
deus ad pedes eius requiesce
bat in verbo eius qm̄ marthe
quāuis p̄ obsequiū quo ei in
strabat circa nlla occuparet
et licet bonū opus oparetur

Et quia nichil melius **Q**uiescat
qm̄ sic quiesce *ideo libo* **Q**uiescat
supplicatōm p̄te ē ca. 2. *meus cor*
sic deum alloquitur **Q**uiescat
em̄ meū est mare magūm tum
ens fluctibus tū qui impasti v̄e
tis et mari et facta ē tūquilli
tas magna venit et tu gredere
sup fluctus cordis mei ut tūq̄
nulla et serena fiant oīa nū
qtas te viciū bonū meū amplec
tar sine tūmūlancū cogitatōm
tota caligine. Confugiat domūe

meus mea sub umbra alax tu
az abestibus cogitatio huius scilicet
ubi intui refrigerii tempamto
abstonsa letabunda amitet et
dicat In pace in idipm̄ dormitā
et requiescam. Dormiat obsecro
deus meus memoria mea ab
oībus malis iniquitate odiat
injusticiā diligat. Quid em̄ pul
crus quid ne dulcis qm̄ inter
tenebris huius uite iustas p̄p̄ia
ritudines dūm dulcedm̄ t̄p̄ae
et eēne b̄titudm̄ suspirare. Illic
teneri mēte vbi vā h̄i gaudia
certissimū est. *Unde concludit de*
quiesce commendando **Q**uod quietū
libro 3. *delibet arbi* est nō ē utiq̄
capitulo decimo vs. *p̄m̄o etiā ma*
gis est qm̄ id quod inquietū est
Inquietudo em̄ variat affectōnes
ut in altera aliam p̄m̄at. Quies
autē h̄ constanciā in qua marie
intelligitur quod d̄r est *libo p̄do*
ad hanc m̄m deducit **Q**uod quietū
osvetū dūmibus eāte ergo iure
laboris sed in spe quietis i carne
vetustatis sed in fide novitatis

Radix *Sup p̄s q̄o p̄o*
p̄m̄o **Q**uod radix
oīū maloz cupid
tas sic radix oīū
bonoz caritas est
ideo si p̄s y **R**adix
n̄ra est caritas fructus n̄r opa
n̄ra opus est ut opa tua decari
tate p̄cedant et tunc est radix
tua in terra vivencū *libro de sp̄u*
et l̄iā ad marcellūm **N**ō est fruc
tus bonus qui decaritatis radi
ce non surgit *et* **Sequit̄** **Cap**

Rana *Similant̄ rana ho*
uices p̄seuerantes i p̄tis
super Apok̄ omel y **R**ana similes
sunt homines qui p̄tā ut cūa
que alij p̄ p̄m̄am ut baptisimū
deponunt illi ibi voluptari nō
erubescunt *et* aliquis se q̄rat
addem̄ et penitet fuisse supbū

ul adulter ebriosum ul cupidū
qui ista p̄ta que aliis confici
do reliquit cogitans apud se di
cens adp̄us implebo volūtatē
meas postea quid iste comissus
est et ego comit̄ar ad deum et su
bito sup̄veniente morte perit
confessio et restat dampnatio *Et*
his simulant p̄bi et h̄etici Requie
sup̄ra capitulo Plaga 10^a Sequi^r
Rapina *Exponit illud apli*
derp̄o nō rapina arbitritus
est esse se equalem deo i dyalogo
ad orosium Non poterat esse rapi
na ubi equalis erat nata q̄ nō
erat usurpata sed nata deo non
rapuit quod habuit *Fuit aut̄ ra*
pina dyabolo libro de Cūdam ra
pina apli *fmone 10^a* p̄na erat
esse equalis deo et quidō quesuit
rapinam invenit rutinam Dñs
aut̄ ut ih̄us xp̄us tūc in forma
dei esset 10ª Equalitas nā erat ra
pina nō erat sed semetipm̄ exina
luit *Et rapina fuit filr̄ ade*
super ps̄ 88 fm̄oe 10ª Solus xp̄us
in ih̄u rapuit sed etiam q̄ nō de
rapina habebat hoc se enacuavit
ut ad nos veniret Non em̄ rapinā
arbitritus est esse se equalem
deo sed semetipm̄ exinavit for
mā sui accipiens om̄io nō rapuit
sed quis rapuit adam p̄mus h̄o
et ille ipe qui seduxit adam Quid
rapuit dyab̄lus p̄onam inquit
sedem meam ad aquilonē et eō
similis altissimo *Usurpavit e*
quod nō acceperat Ecce rapina q̄
usurpavit sibi q̄ nō acceperat
Et derp̄o calice sup̄bie sue quē
derape volebat p̄p̄navit Gusta
te inquit et eris sicut dy Rape
voluit d̄m̄tatem p̄diderit feli
citatem Ille ergo rapuit et ideo
exsoluit xp̄us aut̄ solus venit
quod nō rapuit *Sed derapine*
vicio dicit super ps̄ 81 Rapina nō
lite concupiscit Non es dñes et

rape vis Quid invenis quid per
dis Olivā dampnosa invenis pe
cuniam p̄dis iusticiam paup̄ suū
inquit nō h̄eo ideo rape vis Quid
rapias vides aquo rapias nō vides
Nescio tūc inveniā tamq̄ leonē
rugiente et quēntem quid rapiat
Preda illa quāvis rape i iust
sapula est teneas et teneas *O*
paup̄ rapinā noli concupiscere
sed concupisce deum qui prestat
nobis om̄ia h̄m̄dantez adfructū
Pascet te qui fecit te Si pascat la
tronem nō pascat in nocente pas
cet qui solem suū oriri facit sup̄
bonos et malos et pluit sup̄ iu
stos et in iustos Si pascat damp
nandos nō pascat liberandos *q̄*
urapina noli concupiscere libro
p̄mo de v̄bis dñi fm̄oe 20^a Si i iugē
mittitur qui nō dedit rem p̄p̄y
putas vbi mitterendus est qui in
vadit alienam Si aut̄ dyabolo
ardere h̄t qui in dñm̄ nō vestit
putas vbi arsurus est qui vesti
tū exspoliavit *libro de v̄bis apli*
fm̄one 19 Desideravit guttam
qui nō dedit m̄tam nōne acce
pit iustam suam *Carideli a*
varicia si hec est pena avaroz
que raptorz *Et infra subdit* Qui
pascat x̄m̄ quidō exspoliast x̄m̄
in spoliast xp̄m̄ Si igitur i iugē
etiam iturus est cui datus est
xp̄us nudus fui et nō vestisti
me quem locum in iugē habuit
et nō cui datus est vestitus fui
et spoliasti me *Sed nec derapi*
na danda est elemosina i eod̄ p̄o
Raptor rex alienaz dñe te putas
tollē noli et dedisti Eū dedisti
gaudet cui abstuleris p̄lorat
Quem duoz istoz exauditis
est est dñs ei cui dederis quis
age t̄p̄a accepisti Et alter tibi ex
altera parte dicit Ego gemis quā
abstulisti et penes te totū tenui
sti et exigui illi dedisti Si aut̄

totum quod illi abstulisti egen-
tibus dedisses nec talia opera
diligat deus dicit tibi Stulte
missi ut dares sed detuo no de
alieno Si habes da detuo si no
habes quod des detuo melius
nulli dabis quam alios exspo-
liabis **Sed nec rapiendum est ma-**
gis ut fiat elia bonus Si i igne
libro 10 omes omne vii etiam ibi
cui datus est xpus nudus fui
et no vestisti me quem loqui
habebit in igne etuo cui datus
est vestitus fui et spoliasti me
hinc forte ut euadas hanc vocem
ne dicat tibi xpus Vestitus fui
et spoliasti me. mutata hac co-
suetudine cogitas spoliare se-
cundum ut uideamus et inde vestire
eam Et hic rudent xpus nudo
rudent psum suum qualedam niste
suum Rudent tibi etiam hic parce
dampnis meis Cuius enim tu qui
xanus es exspoliasti uideam in
pedis fieri xam Et tamen hic
forte adhuc rudent Ego no ex
aliquo odio penam iungo sed
deditione potius disciplinam id
exspolio iudeum ut p hanc aspe-
ram disciplinam faciam xam
Audirem et audere si q abstuli-
sti iudeo totum redderes xano
Sed nec talia luam quit xpus
forte et h secum aliquis cogi-
tat et dicit apostoli sunt xam di-
uites auari auaritia no habeo
pccm si illis abstulero et paup-
bus dedero Unde enim illi nil bo-
agunt mcedem habere potero si
ego elemosinas dedero etiam ibi
re percat unusquisque aie sue
quia huius cogitatio ei diabolici
calliditate suggerit Nam et
si totum tribuat q abstulerit
addit poaus pccm quia minuit
Ratio que est veritas **libro**
2o de ordine rer Duplex
est una quam sequi cum rerum

uos obscuritas mouet aut ratio
aut certe auctem pba ratio pro-
mittit et vix paucissimos libat
Inead. in fin ad addiscendum rem
ratio dupliciter dilectam aucte
atq ratione tpe auctoritas re aut
ratio por est aliud enim est quod
in agendo ante ponit aliud q
pluris in appetendo estimatur
Itaq quinquam bonorum auctas impi-
te multitudinem videatur esse sa-
lubrior id no actor est eruditus
libro 2o de unitate Quod id docet
in id papue conuicte animi et
maxime intende **libro 7 eiusde**
Lacrimis atq veritatis que pro-
fecto est omni homine melior nil
debet esse pstantius **Unde libro**
2o eiusdem Quid dubitamus co-
fite veteribus no eorum aucte sed
iam ipa ratione victi et
Ratio que est res aie **Debit**
rationem libro de spu et dia cao
1o Ratio est animi aspectus quo p-
sepm intuetur res **Inagocinatio**
est ratio inquisitio Quare illa
opus est ad videndum ista ad in-
quirendum **Eod libro cao 1o** Ratio ea
res est aie que res corporeas
naturas formas differencias p-
et accidentia percipit omnia i cor-
porea sed no extra corpora nisi in
ne subsistentia Absorbet enim
atque pibus que fundant i corpi-
bus no actione sed consideratione
Nata enim corpore ipsius scdm qui
omne corpus corpus e nullu utq
corpus est **libro primo philosophor**
suor Aspectus anime est ratio
Et infra ibidem iudicat ratio dicit
Ego ratio ita sum in mentibus
ut in oculis aspectus no enim
est habere hic oculos q aspicere
aut h aspicere q videre **libro**
de mortalitate aie cao 9 No est
aspectus aie quo p sepm non
p corpus vera intuetur **libro 2o**
de ordine rer Ratio est mentis

3
7
motio ea que distantur distinguere
di et conueniendi potens **Libro de**
quitate dicitur Ratio est mentis as-
pectus rationatio aut ratio inq-
sicio. i. aspectus illius per que aspi-
cienda sunt motio **dicitur autem in eo**
libro Ratio non est dicenda aut est
inuida nisi vera et cuius vita per
omnia congruit **Ratio** **bona**
proponitur amicitia animis **Idem adada**
libro 2o de genesi contra adducta est
manifestum amicitia ut videt
quid ea vocaret et eis nomina in-
ponet Ex hoc enim apparet ipsa ra-
tio meliorem esse hominem quam
pecora quia distinguit et nomina-
tim ea vocare non nisi ratio potest que
deus iudicat **Unde libro libro de**
libro arbitrio cap 15 Si ducitur atque
imperet ceteris quibusque bonis
constat hominem esse ordinatissimum
videmus enim habere nos non so-
lum cum pecoribus sed etiam cum
arboribus et stirpibus multa omnia
Namque alimentum corporis sumere
crescere quique vixere arboribus
quodque tribuimus videmus que in-
fima quadam vita continentur
Videri autem atque audire et olfactu
gustui et tactui sentire corporalia
posse bestias et animas plenasque
quidem nos terminus et faciem
Adde vires et valentiam firmi-
tatemque morborum et celeritates
faciliumque corporis motus quibus
omnibus quasdam eas super
quibusdam equantur et ad
nullis eam vinctum **Genius**
tamen ipsi res id nobis esse que
cum **deus libro primo de libed arbitrio**
cap 15 Jam vero appetit volupta-
tes corporis et vitare molestias
ferme vite omnis actio est Sunt
autem quedam que cadere inferas
non videntur nec tamen in homine
ipso summa sunt ut iocari et ridere
que humana quid sed in summa tu
dicat homines quique deus humana

ratione iudicat Deinde amor
laudes et glorie et affectio diuina
que tamen si bestiarum non sunt non
tamen eorum rerum libidine bestie
meliores nos esse arbitramur
Nam et iste appetitus cum ratione
subditus non est nos miseros facit
Nemo autem aliquam miseria se pro-
ponendum putauit Huius autem moti-
bus cum ratione diuinitur ordinatus
homo dicendus est Non enim ordo
est ratio aut ordo appellandus
est ubi deioribus meliora subia-
ciunt Ratio ergo ut mens cuius ir-
rationabiles animi motus regit id
scilicet diuinitur in homine cui diuina
ratio lege debetur ea que eterna est
Et cum ita consistat atque ordinatus
est homo sapiens est **Unde con-**
cludit ibidem **ante** Res quia homo ex-
cellit ut ei nulla bestiarum ipse at-
tulis impari possit ipsa est que
ratio ut intelligencia dici solet **Et**
hinc est quia ut dicit libro 12 super
Gen cap 15 Ab inferioribus ad superio-
ra ratio conscendit **et**
Rationale **Distinguitur libro 11**
super gen cap 12 Melius est
esse duos gradus rationis scilicet
vnum superius alterius inferius quam
vnum tantum quod infior esset ut superius
et quia equales essent Et si omnia
equalia forent nulla gradus in-
vniuerso deficerent Melius ergo fecit
deus quandam rationalem crea-
turam ut nollet peccare et qui-
dam ut posset peccare si vellet
Quis recte intelligens dicat ta-
lis esset illa qualis est ipsa nec
videat aliud dicere quam non esset
ipsa sed sola esset illa **libro de**
gratia noui testamenti **Rationalis**
ratione l. capitulo 3 creatura
sive in angelico spiritu sive in anima
humana ita facta est ut sibi ipsa
bonum quo beatus fiat esse non possit
Sed inmutabilitas eius si optat
ad inmutabile bonum fiat beatus

Unde si advertatur bona est
sed inferni auersio eius viciu est
et commissio eius vitus est eius
Eodem libro gene. cap. 1. Rationalis
aratura cum sit mutabilis non
fit beata nisi appropinquatio suo mutabili
ad incommutabile bonum idemque
commune quod deus est a quo super
ba impietate abstinet humilis pietate
commissa subsistat **Sed de rationali**
homine dicit libro 20. Illud nos mo
do ordine rerum / ne maxime
debet quod ipse homo auctibus
sapientibus ita diffinitus est homo
est animal rationale mortale hic quicquid
positum quod animal deum est videmus
additis duas dicitur quibus credo
admonendus erat homo et quod
sibi redendum esset et vnde fu
gendum Nam ut progressus animae
usque ad immortalia lapsus est ita re
gressus esse in rationem debet uno
verbo abestis quod rationale alio
aditus separatur quod morale est
Illud igitur nisi tenuit bestia est
hinc nisi se alterit diuina non erit
Sed quoniam solent distigui vix quod
inter rationale et irrationale inter sit
acutè subtiliterque distigunt illos
est ad id quod iustitiam negligens
Nam rationale esse dixerunt quod
ratione uteretur et vix posset rationa
bile aut quod ratione factum aut deum **De**
qua moralis quia perfectus potest per rationem
Bilia dicit libro de vera religione
cap. 1. Rationalis vita si secundum se
ipsam iudicat nulla est iam non
prestantior **Sed quia clarum est de**
mutabile quidam nunc imperita nunc
perita inveniuntur Tanto autem me
lius iudicat quidam est perior et
tanto est perior quidam est clarior
artis ut discipline ut sapientie pri
nceps est **Sed in quibus apparet**
rationale dicit super idem Tria sunt
libro de ordine rerum genera rerum
in quibus rationale apparet. Primum
est in factis ad aliquem finem relatis

alteri iudicando Tamen indelectando
Primum nos admonet ut temere
facere secundum recte docere. Tercium
bui contemplari In moribus illud su
pius hoc autem indisciplinatus sunt
Et declarat quidam rationa Nam illud
liberis discipline ardua quod in vo
le sunt repta idem bus est rationa
le et quod recte videtur et rationalia ut
facit al sequitur quia naturali quodam
vinculo in eorum societate astingebatur
cum quibus illi erat id ipsa omnis
nec homini homo firmiter sociari
posset nisi colloquerentur atque ita
sibi mentes suas cogitationes quod
quasi resunderet vidit esse impo
nenda rebus vocabula et signifi
cantes quosdam sonos ut quoniam
sentire animos suos non poterant
adeo sibi copulandos sensu quam
interpretari viderent sed audiri ab
seculum verba non poterant ergo illa
non peperit litteras notatis omnibus
oribus atque lingue sonis atque distor
tis nihil autem horum facere poterant
similitudo rerum sine quodam desiro
termino ne infinite pale videretur
Ergo utilitas mirandi magna
necessitate adiuncta est omnibus
duabus rebus nata est illa libra
rior et calaulorum professio velut
quedam grammaticae infantia quoniam
varro litterarum uocat progressa
inde non adiunctis eisdem oribus so
nos quibus loquuntur et quos litteras
iam signauerunt alios esse qui mo
derato uariè hiatu quasi enodati
ac simplices faucibus sine ulla
collisione deflueret alios diuerso
pressu oris tenere tamen aliquos
sonos extremos aut qui nisi ad
iunctis sibi prius erumpere non vale
rent Itaque litteras hoc ordine quo
exposite sunt vocales seminata
les et mutas nominauit Deinde
syllabas notauit Deinde verba
in octo quatuordecim quod digesta sunt
Omnesque illorum motus integritas

instructura pite subtiliter q̄ distac-
ta sunt iude iam minor et di-
mensionis nō in memor ad-
iecit aīn in ipas vocum et sil-
labaz varias moras atq̄ inde
spacia tempis alia dupla alia
simplica esse operit quibz lon-
ge breues q̄ sille tenderet no-
tauit ead̄ ista et in reglas cer-
tas disposuit potat esse iam
p̄fā gramatica sed quia ip̄o no-
mīe p̄fiteri se lras clamat bñ
eā lātine lītura dicit. fāū ē
ut quidquid dignū memoria
lris mandaretur adeam nō
ptinet itaq̄ bñū quid nōmīe
sed res infinita et uilplex
auraz plenior quam iocundita-
tis aut veritatis hūc disciplie
accessit hystoria nō tam ip̄s
hystorias quam gramaticas labo-
riosa **Et in fin subdit p̄loca**
illa igitur ratio p̄fā disposita
q̄ gramatica adiuncta ē querē
atq̄ attendere hanc ip̄am vñ
quia pepit artem Nam eā diffi-
mendo distibucendo colligendo
nō solum digesserit atq̄ ordiā-
uerat verū etiam ab omī falsit̄
irreptōne defenderat Qu ergo
tūfret ad alia fabricanda nisi
ip̄a sua prius quasi quedā ma-
chinamenta et instrumēta disti-
guet notaret digeret prodetq̄
ip̄am disciplinā disciplinarū
quam dyalectam vocant **Et in
fin subdit p̄rethorica** Sed qui
plex q̄ stulti homines ad ea que
p̄uadent rē valiter et honeste
nō ip̄am sincerissimā quā rarus
aīnū videt vitacem sed p̄pas sen-
sus consuetudinesq̄ sectant op-
tebat eos nō doceri solum quā
queunt sed sepe et maxime co-
mouū hanc suam p̄tēū que id
agēt nōtatis pleniorē quā p̄u-
tatis refertissimo gremio delica-
az quas p̄lo spargat ut aduoc-

3
8
litatem suam digneat adduci
votauit rethoricā **Et subdit de
alys et p̄mo de musica** hactenus
pars illa que in sigūdo rōuablis
de studiis liberalibz disciplinis
q̄ p̄mota est hūc se illa ratio
adipaz diuaz rē beatissimam
q̄templacionē rape voluit sed ne
de alto caderet quesuit gradus
atq̄ ip̄am viam sibi p̄suas posse
siones ordiūq̄ molita ē Desi-
derabat enī pulcritudinē quam
sola et simplex possit sine istis
oculis nutieri impediēbat ase-
sibus itaq̄ in eos ip̄os paululū
aciem retorfit qui veritate sese
habē clamantes festinantes ad
alia p̄gere importuno strepitu
renotabant Et p̄mo ab auribus
cepit quia dicebant ip̄a verba
sua esse quibus iam et gramat̄
et dyalectam et rethoricā fecit
At illa potentissima scēdē cito
vidit quid inter sonū et id cuius
signū esset distaret Intellexit in-
tēl aliud ad aurū iudiciū ptuē
quam sonū eum q̄ esse tplicem
aut in voce annūtiatis aut i eo q̄
flatu aut in eo quod pulsu edet̄
Ad p̄mū ptuē t̄ngedos ut come-
dos ut choros h̄cemodi atq̄ omīs
omīs qui voce p̄pā canent Sed in
t̄p̄bz et tubis similibz q̄ instru-
mentis deputari Tercio dari vñ
ras lras cymbala atq̄ omīs q̄
ptuendo tanor esset Videbat
aut hanc matiam esse vñssimā
nisi ita dimensione t̄p̄ū et acu-
tis ḡmatatq̄ moderata varie-
tate sonū figuraret Recognouit
hūc esse illa semina que in gram-
tica cum silis diligenti confideā
cōne versaret pedes et accentus
votauit. Et quia in ip̄is verbis
breuitates et longitudines silis
p̄pe equali mlatitudine sparsas
in ordine attendē facile fuit tep-
tauit pedes illos in ordines itos

Dispone atq; coniunge Et in corpo
sensu ipm secuta moderatos in
pssit articulos que testa et aieb
nouit Et ne longius pedu
cursus puoluer qm eius iudiciu
posset sustine modum statuit
tm reuenter et ab eo ipo versu
vocat Quod aut non esset ce
to sine moderatu sed cu ronalib
ordinatis pedibus curreret riam
noue vocauit quia latine nich
aliud qm nris dici potuit Sic ab
ea poete genti sunt in quibus
cum videret no solum sonos sed
etiam verborum res q; magna mo
menta plurimu eos honorauit
eisque tribuit quos vellent rona
biliu medacioru ptatem Et qui
de pma illa disciplina stirpem di
tebant iudices in eos qnaticos
esse punxit Subor igitur quarto
gradu sine in riciu sine impa
modulatione intelligebant reg
nare uiros totiq; p fice insper
diligentissime cuiusmodi essent
et reprobos diuos et seupitios
Postm quia ipis auxiliantibus
omnia supiora contererat etiam
tollerabat egrime splendorem
illoz atq; serenitate corpea voca
matia decolorari Et qui illud q
mens videt semper est pns et
in mōrle apparet cuius qns cent
mū apparebant Bonus aut qā
sensibilis res est p fuit npti
tu tpus supuit q; memorie ro
nabili mendacio iam poetas fa
uente rone iouis et memorie
filias nūfas esse officiu ē hūde
ista disciplina sensus intellectus
q; pnceps musice nome inuenit
Et subdit de geometria dicens Hinc
pfecta est in oculo opes et tū
telum q; collustrum sensit nich
aliud quam pulcritudine sibi pla
cere et in pulcritudine figuras
et in figura diuisiones et in di
uisionibus uiros quesuntq; ipa

secum utrum ibi talis linea illis
q; rotunditas ul quelibet alia
forma ul figura esset qualeni
intelligentia touchnet longe de
torem inuenit et nulla ex parte
quod viderit oculi any eo quod
mens ceruet compand. Hec quoq;
distincta et disposita in disciplina
redegit appellauitq; geometria
Et addit de astrologia Motus de
inde celi multum eam mouebat
et ad se diligenter considerandu
inuitabat etia ibi p constantissi
mas tempm vices pastoz ro
thas diffinitos q; cursus pnter
ualloz spacia moderata intelle
xit nichil aliud quam diuisiones
illam uiros q; diuiri que similiter
diffiniendo ac secundo i ordine
nectens astrologiam genuit ma
gna religiosis argumetu torue
tūq; curiosis **Et quia psta deve
nit incognitōe sui** Subps oib;
et contemplacōi dei p disciplina
dit tangens aliquod occurtebat
dearsueta / ei omnia uirosa que
tamen nullis diuisionib; ma
nifestius eminebant quas i se
ipa cogitando atq; voluendo itue
batur verissimas Subps aut que
seuunt vibras eoz potius qua
vestigia recolebat hinc multum se
crexit multum q; psumpsit dusa
est eū in mōrlem aiām opbare
tractauit omnia diligenter pcepit
pesus se plurimu posse et quidq;
nummē posse moue eam q; dam
miraculū et suspitari cepit seipm
fortasse nummē esse cum ipm qo
tincta numerent aut si id no
esset ibi tamen esse quo pvenire
satis ager. hunc vero totis vibus
comprehendit qui vniūse vltas
iudex est futis ymagines enim
false res eaz quas māmū ab
illo occultissimo quo māmū
defluentes in se se rapuit cogita
tōes et sepe illam anyiā tenet

3
9

elabi faciunt Quibus si quis non
cesserit et illa omnia que potest de
sapientias late variegata diffusa sunt
ad unum quoddam simplex munus
certumque redegerit erudiri dignum
sum non temere iam querit
illa divina ut iam credenda so-
lum sunt verecundam ottemplanda
intelligenda atque retinenda et
quis autem vel ad hoc suus capi-
tatum et mirans rebus permi-
bus vel iam ista fugiens casteque
omnibus nesciens tamen quid sit
mobili quid in formis materia et
formatum examine quid corpus
quid examine incorpore quid locus
quid tempus quid in loco quid
in tempore quid motus secundum locum
quid motus non secundum locum quid
stabilis motus quid enim quid sit
nec in loco esse nec in tempore quid sit
propter tempus et semper quid sit et
in tempore non esse et in tempore esse et
in tempore non esse Quisquis ergo ista ne-
sciens non dico de illo summo deo
qui satur melius nesciendo sed
de anima ipsa sua querere et disputare
voluit tantum erubet quantum erra-
re plenum potest Facilius autem ista
cognoscet qui viros simplices ac
integrabiles opprobriat Porro
istos comprehendit qui et ingenio
valens et privilegio etatis aut cuius-
libet felicitatis otiosus et stude-
do vehementer incensus in corda
tamen disciplinarum ordinem quantum
satis est fuit persecutus Cum enim
artes ille omnes liberales per unum
ad summum vite per unum ad cognitionem
veritatis ottemplationem quod distans
usum eorum assequi difficilimum est
nisi ei qui ab ipsa principia ingenio-
sissimus instantissime atque consta-
tissime operam dederit et Sequitur
Recedere libro de vita timothei
capitulum 20 Quotum et qua-
le bonum sit deus etiam ex hoc eunde-
ter ostenditur quia illi ab eo recede-

ti bene est quia et qui gaudent
in mortiferis voluptatibus sine do-
loris timore esse non possunt Et qui
omnino malum desiderans sine modo
superbie stupore non sentit alius
qui hoc discernere novit quanta
misericordia premantur apparet ut si
noluit recuperare medicinam talia
de vitando valeant ad exemplum
quo possint habere **De hoc requirere**
supra capitulo 20 Attendere quam sit dapa-
nosum ab eo recedere Si quis per-
dit libro 20 de vitiis uerise uultum
domini sermone 21 tamen deum ut
quod deus non habet alium a quo for-
metur aqua regatur sic ipse velit
sua potestate uti et quod deus nullo
formate nullo regente uiuat quid
restat nisi ut recedens ab eo
calore torpescat recedens a ueritate
vanescat recedens ab eo qui summe
atque incommutabilis est uidetur im-
mutatus deficiat recedat Sequitur
Recurre de recto corde et ope
requirere super 1 Cor Sed quis
sit rectus dicit super psalmum 1 et sermone 1
et super psalmum 100 Rectus es quando in omni-
bus bonis que facis deus tibi placet
Et in omnibus malis que pateris
deus tibi non displicet et Sequitur
Recedere Omnes tenent reddere
deo et ipse uenit libro 20 deus illi
debet aliquid quia omnia gratui-
to prestat et si quisquam dicit ali-
quid ab illo debere minus suus esse ut es-
set non ei debebatur non enim erat
tamen debetur Et tamen quod minus est
conuicta ad deum ex quo es ut ex
ipso etiam melior sis ex quo habes
ut sis Quid ergo ei progas ut
tamquam debitum postas quid si
nolles ad deum conuicta nihil ei de-
esset Tibi autem ipsi sume quo nihil
esses ex quo ita es aliquid ut nisi
conuictendo te ad illum reddideris
ei quod ab ipso es non quid nihil
sed miser tamen eris Omnia ergo

illi debent primo quidquid sunt
inquitur natura sunt Deinde
quidquid melius possunt esse
si velint quicquid acceperunt ut
velint et quidquid optet eos esse
Unde iustus et pater Quia quid de
tenet reddere deo beat natura
sed diuinitate eodem peccat et in
libro capitulo xxiii venies recte
fieri Quia tu debeat et inuenies
denuo a quo enim accepit posse re
face tunc velut ab eo accepit ut sit
etiam in terra si non fecerit et bea
si fecerit Quia quod nemo superat
leges omnipotentis creatoris non
suntur anima non reddere debitum
aut enim reddit bene utendo quod
accepit aut reddit amittendo quod
noluit uti bene Itaque si non reddit
faciendo iustitiam reddet pacien
do iniquitatem quia iniquitatem ubi
illud debiti sonat hoc enim etiam
modo dicit potuit quod dicitur est si non
reddat faciendo quod debet red
det paciendo debet Nullo autem
inuallo tempore ista dimittit
ut quasi alio tempore non faciat quod
debet et alio patiat quod debet
ut ut primo tempore vniuersalis
pulariudo turpetur ut sit in ea
peccata dedecus sine decore vnde
Sed in futuro iudicium fuerit adma
nifestationem atque ad aeternum
sensum miserie quidquid nunc
ocallissime vindicat Sicut enim
qui non inquitur dormit Sic quisque
non facit quod debet sine inuallo
patitur quod debet Quia tanta est
beatitudo iusticie ut nemo ab ea
nisi ad iniquitatem possit abscedere
Sed plus tenet reddere Reddite quod
qui vult iempla adde vultis deo
mentarii et paulina non enim quod
et est numero xxiii redditus
reddendo minuetur sed potius
suabitur et augebitur Benignus
enim exactor est non egens et qui
non crescat ex redditibus sed in se ipse

faciat redditores Hinc ergo quod non
reddatur perditur quod autem redditur
reddenti additur primo vero in eo aut
reddatur reddens ipse suatur Id
ipsum quippe erit redditum et reddi
tor quia idipsum erit debitum et de
bitor deo namque semper debet homo
eius reddendus est ut beatus sit ago
accepit ut sit Ita enim deus exigit
in magnitudine hominis in homine sicut sua
Cesar exigit in minimo quanto ergo
magis reddenda est cum promittit
aut etiam non promissa debetur **De**
hac materia de reddendis votis **¶ in**
fin cap votum Sed de reddendo quod debet
homo bonum tamquam inquit dicitur sit
per a Qui vero non reddit retribu
tibus mala perfectus est **Et subdit**
maioris est pacis uerum ei mala re
pendere qui acceptis beneficiis red
dit mala per bonis quia si nullo autem
accepto beneficio nocere voluisset
probat hoc super per 1 Malum pro malo
reddere iusticia videtur sed non eius
de quo dicitur est Qui solem suum
facit oriri super bonos et malos
Quia et cum promittit deus peccatores
non malum suum eis infert sed ma
lis eorum eos dimittit ut videret enim
promittit eos qui legem preceperunt
non eis inferens deservit malum
sed in id quod elegerunt eos expel
lens ad contemplantam suam
miseriam homo autem cum malum
pro malo reddit malo voto id facit
et ob hoc ipse prior malus est dum
promittit vult malum **libro 3o cont**
petitiam autem me Cum dicat apostolus
Corripite inquietos consolamini
pusillanimes suscipite infirmos
patientes estote ad omnes videte ne
quis pro malo aliam reddat satis
videtur non esse malum pro malo
reddendum corripite inquietos quibus
pro culpa inquietudinis reddatur
pena correptionis Non ergo malum
est correptionis pena cum sit ma
lum culpa Neque enim ferri est minima

3
10
Volueratis sed media sectantis
Debat materia requirere infra ca
Retributio et ca^o **Inducta** Sed
De reddere alienum dicit ho^o po om^{is}
omelia 9. et libro de v^{is} aposto
li **Finoue** 19. Inrogemus ostias
vras et videamus si ita cupiditer
otempim⁹ ut beatitudinis p^{ri}ncipes
esse possimus. forte aliquis intra
se cogitat et dicit nec res alienas
aliquando negavi forte ideo noⁿ ne
gasti. Nec furtum nec violentia
facio nec rapina exerceo nec res
alienas aliquando negavi forte ideo
noⁿ negasti quia nemo tibi comen
dare voluit aut si comendavit
subtestibus comendavit dicit in
si reddidisti quando a solo solus vi
dens inter nos fuerit accepisti
Si tunc reddidisti et mortuo eo
qui comendavit nescienti filio
reddidisti tunc laudabo quia post
ea noⁿ abisti quia potuisti au
gredi et noⁿ es transgressus fac
malum et noⁿ fecisti et si forte
alienum sacculum solidorum ubi te
nemo vidit invenisti et sine ul
la mora cum fuerit reddidisti
Ita fratres mei reddite ad vos in
rogate vos respicite vos veni
rindete vobis et iudicate vos
noⁿ secundum personam sed iustum
iudicium iudicate **Cum autem reddi**
debet dicit libro 2° t^o Nemo qd
delictis arbitrio ca^o **xxij** noⁿ accepit
et quisque debet cum debet nisi
a quo accepit ut debeat. Nam et
que reddunt et reddunt qui
ea legunt. Et quod a creditor
iustis successoribus reddit ipse
vtrique reddunt quibus ista iure
succedunt. Aliter noⁿ reddunt sed
cessio vel amissio vel si quid ad
huiusmodi nominanda est. **De**
hoc requirere infra ca^o

Redemptor xpus ideo vel
redemptor quia eramus
captivi libro de v^{is} apli **foe 20.**

Exprima transgressione sum bo
nus unumsum genus humani
natum sub obligatione peccati
victor diabolus possidebat. Si
cum sub captivitate noⁿ tenemur
redemptore noⁿ indigemus. Ve
nit ad captivos noⁿ captus. Ve
nit ad captivos redimendos
nichil in se captivitatis h^{ab}et
iniquitatis habens. Sed i carne
mortalis peccatum nostrum portans. Si
cum carnem mortalem noⁿ habet
Vnde in verbo sanguis quem pro
captivis fundet. Ille autem qui ad
captivum nostrum venit cum similitudine
carnis peccati noⁿ cum carne pecca
ti venit. Venit vera caro sed noⁿ
peccati caro. **Super ps 106** Misit de
us ad captivitatem nostram redemptorem
filium suum porta inquit terram sanctam
facto ibi peccatum captivorum iudicavit se
ille mortalitate carnis et ibi erat
sanguis quo fuso redimebam^{ur}. **De q^o**
sanguine dicit sup ps 78 finoue 20
Mortuus est xpus inter manus
iudeorum et redemit multitudinem
gentium hac fusus sanguis hac
p^{ro}fu^{it}. Sed exersis omnibus p^{ro}fu^{it}
quia et illi qui occiderunt agno
verunt et ab illo ip^sius interfecto
nis delicti sui magnam veniam
meruerunt. **Venit quia eramus**
captivi super ps 97 Vnde se
homines potuerunt sed redimere
se noⁿ potuerunt venit redemptor
et dedit pacem fudit sanguinem suum
et eruit orbem terrarum. **Sup ps**
109 Vendere se homo potuit
et fieri venditus sub peccato
redimere se ab iniquitatibus
noⁿ potest. Ille potuit redimere
qui se non potuit vendere qui noⁿ
dimisit peccatum ipse est redemptor
ap^{osto}l^o h^{ab}et redemit ab omnibus
iniquitatibus. Noⁿ ergo timeat ac
cessurus addere aliquas in
iquitates suas tamen modo accedat
pleno corde et desinat in facie

quod faciebat **Et** etiam se homo
redimere sumone. Redimis te a
deamoe **Et** et scilicet barbaris ne
occidaris et magno te forte pro
redimis quia non pro domino re
bus tuis filios quod et spoliis tuis
et redemptus forsitan cristiano
moreris. Ad diabolo te redimi
optet qui te seam ad sedam mor
tem trahit ubi audient impij ad
sinistram positi. Ite maledicti in
ignem eternum. Et ut redimaris
ab ista morte si noli quere hyr
cos et thauros noli archam tuam
diserte quia ut redimereris a
barbaris habas pecuniam ut te
redimas apud mortem habito iustitiam
pecuniam posset ipse barbarus qui
tibi tollere et te captivum ducere
et ad esset unde te redimes illo
te et omnia tua possidente iusti
tiam non amittis in vitis in muni
mo cordis thesauro manet spem
tene atque posside ut redimaris
a ista morte que si nolis non
erit quia unde te redimas si
voluis erit iustitiam cum volu
tas impetrat a domino et bibit
illam tanquam de fonte suo adque
nullus prohibet accedere si dignus
Postremo adiutorium tuum unde
redimut te a dicta morte sanguis
domini tui habuit ille sanguis unde
nos redimet et ad hoc accepit
sanguinem ut cum peccatis redime
ris effunderet. Si ius sanguis ei
datus est pro te si nolis pro te
datus non erit nec dicas quod iam
passus est et totum sanguinem de
dit quid illi remansit ut nunc pro
me dare possit hoc est magnum
quia semel dedit et pro omnibus
dedit et sanguis eius volentis
est peccatum nolentis autem supplicium
Quid ergo dubitas qui mori non
vis a secunda morte te potius re
dime aqua liberaris si ius tolle
crucem tuam et sequi dominum quia

ille tulit suam et assuit suam
Refugium deus est refugium
in omni tribulatione super peccatum
Deus vir refugium adiutor in
tribulationibus que invenerunt
nos nimis. Multe sunt tribulationes
et in omni tribulatione ad
deum confugiendum est siue sit
tribulatio in re familiari siue
in salute corporali siue in periculo
honorum siue de aliqua re adhuc
vite sustentacula nostra. Omnis
aliud refugium non debet esse
vano qui saluator eius et deus
eius quo cum fugerit fortis
sit. Non enim in se fortis erit aut
sibi ipse fortitudo erit sed ille
sibi fortitudo erit quia refu
gium factus est. Verum inter
tribulationes anime humane nulla
est maior tribulatio quam conscientia
delictorum. Namque et sibi ibi vul
nus non sit sanctus iustus homo
quod conscientia vocatur ubique
alibi passus fuit tribulationes
illuc confugiet ubi inveniet
dominum. Si autem ibi requies non
est per abundantiam iniquitatis
qui et deus ibi non est. Quid
factus est homo quo fugiet
cum ceperit pati tribulationes
illuc confugiet ab agro ad civi
tatem a publico ad domum et a
domo in cubiculum et sequitur tri
bulatio. In cubiculo iam quo fu
giat non habet nisi unius cubi
culum suum. Porro si ibi tumultus
est si fumus iniquitatis si flamma
sceleris non illuc potest confugere
pellitur inde et cum inde pelli
t a serpo pellitur. Et ecce hostem
suum inveniet quocumque fugit
serpenti quo fugitus est. Quocumque
fugit serpentem trahit post
se et quocumque talem traxerit
cruciat se. Ipse sunt tribulationes
que invenerunt hominem nimis
et tanto acerbiores quanto introes

et tunc nobis adiutor factus est deus
dimittendo peccata iniquorum cum
conscientias non faciunt nisi indulgen-
tia quia debitor penarum de huius
dantia delictorum quando reddet quod
debet de mala conscientia quam si red-
derit ipse perit hoc enim debi-
tum reddere penam solvere est
testatur ergo ut de peccatis indulgen-
tia securi esse possimus si tamen
accepta indulgentia non rursus
ad debita contrahenda redeamus
Est etiam deus refugium non solum
inadversus sed in prosperis libro primo
de verbis domini finale et Domine
refugium factus es nobis agnatione
et pignore superna gratia et al-
tera gratia refugium factus est
nobis Tu refugium ut nasceremur
qui non eramus tu refugium ut
renasceremur qui mali eramus
Tu refugium ut pastores delectores
tuos Tu refugium ut erigas
et dirigas filios tuos Tu refugium
factus es nobis atque non recedamus
cum liberamus nos ab omnibus ma-
lis nostris et implemus nos bonis
tuis Bonas dās blandis ne fa-
tigemur in via Corripis cedis
peccatis dirigis ne aberremus
in via Domine ergo blandis ne fa-
tigemur in via siue castiges ne
aberremus in via tu domine re-
fugium factus es nobis **Unde psalms**
124 Domine refugium factus es nobis
operamini nos ad te et bene erit
nobis de te Alium est enim nobis
de nobis inveniamus ergo in te quod
perimus in nobis de nobis domine
refugium factus es nobis etc
Rex **De pro rege dicit super**
psalmum 110 Rex regendo dicit
Non autem regit qui non corrigit
Ad hoc est rex ut rector rex Quod
et sacerdos a sanctificando nos
ita et rex est regendo nos **Idem**
consulit super psalmum 110 Currunt reges
post regem agnoscant reges

3
11
regem **Sed quare datus est rex in**
deorum dicit super iobem finale et
super illud Ossaia benedictus qui
venit in nomine domini rex israel omni-
um crucem mentis invadencia principum
iudeorum peti poterat quando regem
suum christum tanta multitudo clama-
bat **Sed quid fuit datus regi esse**
israel quid magnum fuit regi se-
culorum regem fieri hominum. Non enim
rex israel christus ad erigendum et bui-
um vel ferro exercitum armandum hostes
quod visibile debellandos sed rex is-
rahel quod mentes regat quod eternum
consulat quod in regnum celorum crede-
tes sperantes amantes quod produ-
cat. Dei ergo filius equalis patri
vbi per quod facta sunt omnia
quod rex esse voluit israel dignatio
est non promissio imperatoris iudi-
cis est non potestatis augmentum
Cum enim appellatus est iuxta rex
iudeorum iudicis est datus angelorum
Unde in rebus contra Aperte iudei
iudeos super psalmum 110 regem christum
recusaverunt et regem cesarem
delegerunt Est quid et cesar rex
hominum hominibus ad humana Sed alius
est rex ad divina Alius rex ad vita
temporalem alius ad eternam Alius
rex terrenus Alius celestis Rex ter-
renus subrege celesti Rex celestis
super omnia Non ergo illi qui dixe-
runt se habere cesarem regem
peccaverunt sed quia regem christum
habere noluerunt **Idem concludit**
libro 2o contra gentes Non licet in
et non testamenti. Etis adorari
quod non nisi deum quanto magis
et iudicis Rex enim adoratur iudicis
quasi vicarius dei christus autem per
vicariam impletam dispensationem
adoratur iudicis et iuxta **Sed de**
rege bonum quo ad significatum non
in libro 1o de civitate dei capitulo 12
Regum a regibus reges regem
do dicunt. Non quilibet deus dicit
rex libro 1o eiusdem capitulo 67 Deus

qui rex est possit dici princeps a
principatu impandi et dux eo q
fit ductor exercitus Sed nō conti
mo quicūq; princeps vel dux
sunt etiam reges dici possunt
Quis primus rex libro 17 eiusd
cap 20 Primus regum terre fuit
caym reprobatus adeo **Non eū**
passim fiebant reges p̄uogēti
ibidem Non fuit conueniens
ut p̄uogēti regum regnanti
bus succederent p̄ribus sed quos
reguandi incitū p̄pter v̄tutem
ērene v̄tilem ciuitati al̄ for̄
alia requireret tū ille potissimū
succederet patri h̄ditario quo
dam mō reguandi quem p̄e
tis dilexisset **Nāve primus regū**
bellum exant libo Justinus qui t̄o
xm̄ eiusd cap 6 q̄u p̄ompeii
scitatus nō latine tū fuit ille ve
rū etiam breuiter p̄p̄it h̄storiā
Opus librorū suorū sic incipit p̄
cipio rex gentiū nācōm q̄ in
perū penes reges erat quos
ad fastigiu h̄m̄ maiestatis non
vehebat p̄lus nullis legibus
tenebat Arbitria p̄cipum p̄
legibus erant fines tueri maḡ
quam p̄ferre mēra sua cuiq; pa
tria regna fmebant **Primus d̄m̄**
nitros rex assyriorū veterē mō
rem gentiū noua imperij capi
ditate imitauit hic primus incu
lit bella finitimis et rudes ad
huc ad resistendū p̄los vsq;
ad t̄mos libie p̄domuit Et pau
lo post **Ym̄us** inquit maḡtu
dinem quesite diuacōis cōtinua
possessione firmavit domitis
sibi p̄xamis ad alios tūsit et de
vna victoria ad aliam veniens
totius orientis p̄los subiecit
Sunt aut reges p̄mittēte dō lo
is eiusd cap 20 Societas vsq; q̄q;
mortalū diffusa p̄xas et locorū
quālibet diuinitatibus vniū tū
eiusd q̄ nature quadam quōe

deuicta vtilitates et cupiditates
suas quibusq; sectantib; dū id
quod appetitur aut nem̄ a' nō
om̄ibus suffiat quia nō tūq;
idipm̄ adōsum seipm̄ p̄lezq; di
uiditur et pars p̄tem que pre
valet opp̄unt victi cui vita suc
cūbit diuacōm scilicet al̄ ecia liber
tati qualemāq; pacem p̄ferēs
ac salutem ita ut magne fuit
admiracōm qui p̄re ac p̄ure
maluerūt Nam mōmib; fere
gentibus quodammodo vox nē
ista p̄sonuit ut subiugari victo
ribus malleut quibus cōtingit
viciā quam bellica om̄iphariaz
vastacōne deleri hūc fām est
ut nō sine dei p̄videncia i tūq;
p̄tate est quicq; bello subiugē
aut subiugē quidam essent
regis p̄diti quidam regulatib;
subditi Sed m̄ p̄lūma regna
terrarū et que ērene v̄tilitatis
al̄ cupiditatis est diuisa p̄ae
tas quam ciuitate mūdi h̄m̄
vniūali vocabulo incipiam;
duo regna cūmuis longe cētis
p̄uenisse clarioza **Assyriorū p̄m̄**
deinde rōnor ut t̄p̄ibus ita loq̄
inter se ordinata atq; distincta
Nam quo illud p̄us h̄c postius
Co mō illud in oriente h̄c i occi
deute surrexit Deinde in illius
fine h̄m̄ incū o festū fuit h̄
qua cetā cetis q̄ reges velud
appendices istorū dixerim **p̄tēa**
reges x̄p̄o regi debet Constitui
esse hūiliter subditi p̄ to regi x̄
p̄o nolite tristes esse reges
terre quasi bonū v̄r̄m vobis
ablatū sit sed intelligite potius
et erudim̄ id ipm̄ vobis expe
dit ut subillo sitis a quo intellat
et eruditio vobis datur Et hoc
nobis expedit ut nō temere do
minem̄ sed domino om̄i ai timore
fuiatis et exultetis in b̄titudine
tertiissima et sincerissima canti

Rex in seculum vine. Cur istas
regum cum sanctis amicitias al
ibi versaretur. Fmo tuus cum
istorum famulorum dicit in quibus
hec acta sunt tu ipse quicquid
res exempla vel uo uidisti ul
vide uolueris. **Meriti huius regis**
pouit libro 14 de Dat deus vir
ciuitate dei cap 2 tutem regibus
qui carue ut reges regunt. **Qua**
les aut debeant esse Vt omnis gra
reges docet libro de dus ab usio
xy abusombus cap 7 nis est rex
iniquus et cum regem no iniquum
sed correptorem iniquorum esse op
tet uide in semetipso nomine dig
tatis custodire debet. Nomen ei
regis intellectualiter hoc continet
ut subiectis omnibus rectoris offi
cium pareat. Sed qualiter alios cor
rigere potit qui ipse mores ne
minimū sunt ipse non corrigit qui
iusticia regis exaltat soluit et
in uitate solidant gubernanda
populorum. Iusticia regis neminem in
iuste p potestatem opprimere siue
p sonum acceptione inter uir et
prium suū iuste iudicare. Adve
nus et pupillis et uiduis defen
sore esse. Cohibere furti adulteria
punitre iniquos no exaltare in
uidios et hystrones no mittere
impios deterri patricias et p
ne uidentes uincere non sinere
etiam de fende pauperes elemos
alere iustos super regni negocia
q statuere. Senes et sapientes et
sobrios consiliarios habere. Magos
et ariolos et phitomissas supersti
tiosis no intendere. Inacuidia
differre priam fortiter et iuste
collata aduersarios defendere. Poia
indeo confidere p spiritibus animo
no eleuare auidia aduersa pati
enter tollere fidei catholicam
habere filios suos impie agere no
sinere. Certis bonis ordinis iuste

Ante bonas congruas no gusta
re cibum. Se enim terre cum re
puez est et cum principes mane
comedunt. Hec regi impati pspi
tatem faciunt et regem ad celestia
regna meliora pducunt. Cum uo
regum no sedm hanc legem dis
pensat multas minui aduersitates
tollerabit et impy. Dato enim
pax populo sepe rumpit et offen
dula etiam de regno suscitant
tunc quoque fructus diminuantur
et finia populo pducunt. Ania
et variy dolores p spiritate regni
inficiunt caroz et liberor moroz
et faciam confert hostium iarsus
prouicias undiq; vastant. Bestie
armentoz et pecor greges dilace
rant. Tempestas aeris et hyemis
turbata res fecunditate maris
iusticia phibent et aliqui fulminu
ictus segetes et arborz floes et
papios exurunt. Sup omnia
vero regis iniusticia no solum
patis impery p spiritate suffocat
sed et filios suos et nepotes ne
post se hereditatem teneant obstu
rat. Propter pactum enim salomonis
regum domus isrl. Dns dema
nibus filios eius dissipit et p
iusticiam regis dauid lucina de
semine eius nullum semp reliquit.
Ecce quid iusticia regis seculo
valet inuentibus p spiritate patet.
Pax populo tutamentum patrie
Unitas plebis munimentum gen
tium. Cum languor gaudium homi
tempies aeris tranquillitas maris
terre fecunditas solacium pauperum
hereditas filiorum et sibi metipso spes
future beatitudinis acti pcat rex
sicut in throno hominum prius con
stitutus est. Sic et in penis si in
iusticia no fecit pmatu habiturus
est. Omnes uaq; quoscunq; pastores
impati seculo sub se habuit super
se in gehennali pena futu herbit

Inde in p[er]iculo maiori i[n] p[er]iculis
sup[er] p[er] p[er]a. Quid quid desideria
uerit homo intra usq[ue] ad impe-
riū est desideriu[m] eius. Quid
amplius p[er] alior[um] sublimitas
necessaria esse. Sed fortasse q[uo]-
to alior[um] tanto p[er]iculosior. Ideoq[ue]
reges q[uo]to sunt in maiori feli-
citate t[er]rena tanto magis humi-
ari deo debent. Ideo plus tenet[ur]
deo fuisse et ideo q[uod] reges bonas
leges instituer[e] libro. Et nunc
de correptione donatistar[um] reges
ad Bonifaciu[m] comitem intelli-
gite. Quid ergo reges fuisse
domino in timore nisi ea que o[mn]-
i iussa d[omi]ni sunt religiosa seuitate
p[re]hibendo atq[ue] p[re]lectendo. Aliter eni[m]
fuit quia homo est aliter quia
etiam rex est. Seruit leges iusta
p[re]ceptis et contra p[re]hibentes
q[uod] ueniunt in more sanctiendo sic
fuisse exedias lucos et templa
idolor[um] et illa excelsa que contra
d[omi]ni p[re]ceptum fuerunt constructa
destruendo libro 2o. **De petri hanc**
uisione q[uod] Omnes homines fuisse
deo debent aliter q[uam] condicione
qua homines sunt. Aliter d[omi]nis
domis q[uod] iste aliud agit in rebus
h[um]anis ille aliud. Nō eni[m] auffer-
enda ydola de terra q[uod] ante fu-
tur tanto p[er]diti est posset quicq[ue]
inbere p[er]uati. Habent ergo reges
excepta q[uod] h[um]ani societate co-
ipso quia reges sunt. Unde sic do-
mō fuisse q[uo]d nō possunt qui
reges nō sunt. Ideo dicit libro t[er]cio
cont[ra] Crestomū q[uod] uati. Reges t[ame]n
in errore sunt p[ro]p[ter] errore leges
contra ueritatem ferunt. Cum uero
in ueritate sunt similiter cont[ra] erro-
rem p[ro]p[ter] ueritate decernunt. Ita
et legibus malis p[re]bent boni
et legibus bonis emendant mali.
Rex nabuchodonosor p[ro]p[ter] sua lege
seuam dedit ut simulacra adora-
rent. idem correptus legem seu-

3
13
ram dedit ne deus uerus blasph[em]-
emaret. Huius eni[m] reges sicut
eis d[omi]nus p[re]cipitur deo fuisse
inquit reges sunt si i[n] regno
suo bona iubeant mala p[re]hibeat
nō solum que p[er]tinent ad h[um]ana
societatem uer[um] etiam que ad diu-
ina religionē. **Reuēda semp[er] est**
meis dignitas regalis. Quia rone
libro p[ri]mo q[uod] d[omi]ni ueris. Dauid saul
et nom[en] testat[ur] q[uod] 37 postquam
deus ab eo recessit xpi d[omi]ni uocat
et desert ei nō nescius dauid di-
uina esse traditionem in officio
ordinis regalis. Ideo saul i[n] ad
adhuc traditione positum honori-
ficat ne deo iniuriam facere uideat[ur]
qui h[uius] ordinibus honore decer-
uit. Dei eni[m] ymagine h[uius] rex p[er]
et ep[iscop]is xpi. Quid d[omi]ni ergo i[n] ea
traditione est honorandus est si
nō p[ro]pter se n[isi] p[ro]pter ordinē. Unde
ap[osto]lus. Omnes inquit p[re]statibus
sublimioribus subditi estote. Nō
est eni[m] p[re]stat nisi ad deo. quicq[ue] p[er]
adeo ordinata sunt h[uius] est uir-
etiam gentilem in p[re]stat tamen po-
situm honorificam[us] licet ipse in-
dignus sit qui dei ordinē tenet
q[uod]as agit dyabolo. P[re]stat eni[m] exigit
quia uictur honorem. Nam ideo
p[re]stat futuri famis sonipitū
reuelatum est. et nabuchodonoso-
for alijs seam astantibus solus
filiū dei uidit in camino ignis
nō utiq[ue] uito suo qui in ydolo
se adorari uoluit sed uito ordi-
nis regalis qui ideo fuit uo-

Regina Regina d[omi]ni aia sapiēs
libro 3o q[uod] d[omi]ni q[uod] d[omi]ni. De eo
quod scriptum est. Sexaginta sunt
regne octoginta concubine et
adolescentular[um] nō est uis. De
narius uis p[er] significare unius
sciam que si ad iudicia et intel-
ligibilia referatur que senario
nō significat[ur] sit quasi decies
sex q[uod] est sexaginta si ad t[er]rena

et corruptibilia que octonario sig-
ficant sunt decies octies q̄ ē octo
ginta Regine sunt ergo dñe reg-
nantes ī intelligib⁹ spūalib⁹ Con-
tribue que uicēdem accipit
tremoz. De quibus dñi est dñe
perit mercedem suam Adoleste-
tule quaz nō est uis i. quaz nō
est determinata scā et diuis dog-
matibus p̄dicari possunt ut uis
quod dñi est significet certā et
indubitata confirmatōne; scē
Regina dñi ecclia in fine 20. Sede
dicatōne ecclie Hec est regina illa
que uenit apud ethiopia audi-
re sapiam salomonis sed h̄ nō
tam ex uia regione quam ex
vniuersi mūdi p̄tib⁹ regem pa-
riturū gemit. Sicut euangeliz-
m memorat. Regina austri uenit
a finibus terre audire sapiam
salomonis. Venit ecclia ad redēp-
torem et eruditorem suū ut de
stulticia erroris doctrinam p̄ficet
veritatis. De qua plenius sicut
audimus regum scribit hystoria
ita dicens Ingredī regina sabba
in iherlm cum mīto conuictu et
diuicis cum camelis portantib⁹
aromata et aurū in finitū mūis
et gēmas p̄ciosas uenit ad salo-
monem et locuta est vniuersa q̄
habebat in corde suo. Ergo in fi-
gura hui⁹ regine uenit ecclia ex
gentibus inponens finē cupid-
tatibus uicis q̄ tremis audire
sapiam salomonis id est uiri pa-
cifici dñi n̄r ihū xpī qui fecit
utraq; uirū soluens inimicitias
inter deum et hominem in carne
sua uenit post veteres et p̄pha-
nas sup̄sticiones audire et discē
de fidei illuminatōne et iudicio fu-
turo de aie immortalitate despe-
rari et glorie. Venit ergo iherlm
cum mīto conuictu. i. nō iam cū
vna tñ gente iudeoz sicut p̄us
synagoga solos habuit hebreos

sed totius mūdi gentib⁹ diuisis
q̄ nationibus. Venit ergo exhibēs
innumera digna xpō aurū et gē-
mas p̄ciosas et h̄ camelis porta-
tibus. i. ex gentili p̄lo uenientib⁹
qui p̄us fuerant uiciorū seditate
distorti et maloz onere curui ac
p̄torū p̄uitate deformes. Cū h̄s
tamq̄m numerib⁹ regina īgredī
ad pacificum regem xpī. Exhi-
bens secū aromata fidei amrū
p̄ciosum incensum p̄ciosū sple-
dore q̄ gēmarū alis splendetes
q̄ gēmas morū salis dñi īfiga
et ornamenti uirtutum. et locuta
est ei vniuersa que habebat ī cor-
de suo. i. aperuit ei cor suū et
manifestauit ei occulta consue-
tue in confessione et penitentiā
p̄cedenti delictorū. Videamus
quid hec regina agat. Videmus
inquā regina sabba omē sa-
piam salomonis et domū quam
edificauit et cibos inese eius et
holocausta que offerebat ī domo
dñi nō habebat placā spm̄. Quid
erat cōis ut p̄potens regina
domū expensas et cibos regios
tanto pe iuuaret. Ergo h̄ loco
aliqua maiora optet nos īquirē
vidit ergo ecclia ex gentib⁹ cong-
gata sapiam xpī. i. post carua-
lia iusticia gentiliū post hūana
et ciuilem doctrinam p̄horū accepit
intellectū saluas sue īspexit spi-
talū mirabilia bonorū agnouit
uiri fabricatorem celi et terre
et potentissimū hūmū quib⁹ con-
ditorem Deum sapiā dicit. Quā
mīmesura et pondere et mīto cō-
stituit. Vidit et domū quā edifi-
cauerat id est incarnatione hoīs
assumpti. De qua domo dicit apls
In quo habitat omnis plenitudo dñi
tatis corporaliter uidit et cibos sa-
lomons. i. illos de quib⁹ dicebat
deus ab eis est ut facia uolūtatē
eius qui misit me p̄ris. Cibis

3
14
xpi est salus nra. **De** fici
celestibus epulis pfectibz mris
Cibus eius sumus dum acquisi
ctie mnebra eius corpus q
eius q tñsumus ul abos eius
altaris sacramenta celestia. De
quibus dicit panem celi dedit
eis panem angeloz manducat
homo. Vidit et holocausta eius
ordm sine dubio supplicatōm
q iustia et ob stupuit. Ibi vidit
inestimabiles diuitias dñi sui
dixitq ad regem. Verus ē sñio
quem audiui mtra mea super
fionibus tuis et super sapia
tua et nō ardebam narratibz
donec ipa veni et vidi oculis me
is et pbam q media pars michi
mūta nō fuisset. Maiora sūt
sapia tua et opa quam rumor
quem audiui. Cum ergo pvenit
regina hec sine ctia sine que
cūqz aia sancta cum pvenit
mctua utlm id est visionē pac
et ingressa fuit beatam regem
et glām celestiu promissōm
multo plura et magnificencia
pspiciet quam ei sunt in hac
terra p sacra eloquia p pphas agp
p plos mūta. Tūc em tamq
p speculum et in emiguate tūc
aut oculis suis videbit id ē facie
ad faciem. Cum aut vna queqz
aia fidelis et sancta nullo seclō
plena bonoz opm fructibus ex
hibens in se vno sempm pccm
benignitatis deo suo pferendo digni
elevant ad celum multiplicia mi
nera gemas mne iusticie marga
ritas diuoz odorūcta mīoz
aromata compūctōis et suave
olentis balsamū castitatis pfe
rens sicut dixi aurz in finitū
minis. i. integz in se recogscat
p inestimabile pccū redeptōm
spūalibus cordis et corpis obla
tombus placitura ut possit cele
stibus mirabilibz mferenda voce

pphetice exultatōis assume
futuro in domū tuam cū ho
locustis. Tūc beata et illust
anima inter stipendas remun
ratoris sui constituta diuitias
inestimabiles huius regine vbi
vta addemus potit dicens. Ver
est sermo quem audiui mtra
mea super fionibus tuis. Ma
iora sunt opa tua quā rumor
quem audiui. Hoc est dicere
o dñe de retributombz tuis ma
gna quid sperare presumpsi
sed maiora pcepi vici man
festa quam tūo dulcedinis
magnitudo cogitatōis mee
sensum et supat expectatōis
effus. Et reuera id q parat
deus diligentibus se fide nō
opshenditur spe nō attingit
caritate nō capitur. Desideria
et vota tūsgreditur acquiri p
estinari non potest. Videbit
homo mtra sua ad m supplica
bilem retributōem largitatis
dearce hēbit de pceptōe fruc
tum nō hēbit de fortetate fasti
dū. Adque bona nos pducit
qui vult et regnat i. f. f. Amē
Regere quia regit nos
Deus ideo dicit libro 10
omeliaz omē 23. Deo guber
nante pauci pccā omisisti hē
dicit tibi deus tuus. Regēbam
te michi suabam te michi vt
em adulterū nō quittēs sua
for de fuit et ut suator de cēt
ego feci locus et tempus de
fuit et ut hec deessent ego fe
ci. Affuit suator nō de fuit lo
cus nō de fuit tempus ut nō
consentires ego terrui. Agno
scē ergo grām eius an debes
q nō commisisti michi debet iste
q factū est. Et dimissum vidisti
michi debes et tu quod non fe
cisti. Nullum est em pccm qd
facit homo q nō possit face

alter homo si desit rōr aquo
fūs est homo **Si nō regit dē**
admirabili devenit Creasti me
homo libo solilo dñe rege
addeum capitulo quod creasti
opa manū tuarū ne despicias
me fecisti demibilo si nō me
regis domine tunc reitor admi
chilum sicut dñe nō eram et de
mibilo fecisti me Sic si me nō
regis adhuc admirabilū redigā
me Admua me domine deus
meus vita mea ne peam i ma
licia mea **Si nō creas me nō**
esset quia creasti iam sum si
nō regis iam nō sum nō mea
mīta nō mea qm te cogerunt
ut creares me sed benignissima
bonitas et clemencia tua Illa
caritas que coegit ad arandum
ipā queso cogat ad regendum
Quid em pdest quod contulit
caritas tua si peam i miseria
mea et nō regat dextera tua
Ipā te vivat caritas ad saluandū
que te vivat ad arandū quia non
mīor est Nam ipā caritas tu ipse
es qui semp idem es Nō est a
breuata manus tua ut salua
re nequeat neqz aq̄nata auris
tua ut nō audiat sed pā mea
diuiserūt inter me et te inter lu
cem et tenebras inter ymaginē
mortis et vitam inter vitalem
et vanitatem inter lunaticā vitā
meam et sempiternā tuā **Vnde**
ieod libo cap 12 Sic docuisti me
domine ut cognoscerem te quia de
liquisti me nō pte eo cognosces
me sed pme ut cognoscerem me
Nam ardebam aliquid fore ex
me existimabam sufficere pme
nec p̄cipiebam qm tu regebas
me donec aliquitulu te elon
gasti a me et cecidi statim a me
et vidi et cognoui qm tu regebas
me et quod cecidi fuit ex me et
q̄ surrexi fuit ex te **Deo regi a**

Deo est magna grā nob libo
de vera humilitate cap 310 p̄cul du
bio plus est agi qm regi Qui
cū regitur aliquid agit et ideo
regitur ut recte regat Qui at
agitur agere aliquid vix intel
ligitur Et tū tū prestat volū
tābus uris grā saluatoris ut
nō dubitet ap̄lus dñe ex quo
spū dei agunt hy filij dei sunt
nec aliquid in nobis libeā volū
tas melius agere potest quā
ut illi se comendet qui male
agere nō potest recta **Sequit**

Regio sup ps 11 Ista ē regio
mortuorū transiet et veniet
regio viuorū In regione mortuorū
labor dolor timor tribulatio tem
ptatio gemitus suspiria hic sal
si felices et veri in felices qz flā
felicitas et veri miseria est **10**

Regnare Quid faciendū ut
in nobis nō regnet pccm
sup iohem sermone Non exhibe
atis mēbra v̄ra arma iniquitat̄
pccō ut nō regnet pccm i nro
mortali corpore nō aut non sit
pccm sed nō regnet Quā dñi
em pccm nūc est esse i mēbris
tuis saltem auferat illi regnū
i nō fiat q̄ iubet Surgit v̄r nō
li dare v̄r ligūa ad male dīcēdū
noli dare manū aut pedē ad
feriendū nō surgēt v̄r ista ir
rōnabilis nisi pccm esset i mē
bris Sed tolle illi regnū nō ha
beat illi arma v̄r contra te pug
net discet etiam nō surgē cum
arma reperit nō inuenire Nō
exhibeatis ergo arma v̄ra arma
iniquitat̄ pccō alioq̄ nō capti
mī eritis et erit dñe mēte fino
legi dei aieus em si teneat ar
ma mēbra nō mouēt i mīstū
fūentis pccō Tenet carnē impa
tor mīor quia sub maiore im
patore iunadus asistit frenat
iram cohercet ḡcupiam **libro de**

Vbi apli **fmone 12** Non regnet
pccm in mro mōrli corpe nō dicit
noli habere desideria mala cū
em in hac carne mōrli vbi caro
concupiscit aduersus spm et spc
aduersus carnem Non habes de
sideria mala Illud ergo fac ut
nō regnet pccm in mro mortali
corpore adobediend desideris
eius Et si sunt desideria nō eis
obediatur ne iniquitas dñetur
In fmone 21 de rne dñi xp̄us sc̄
eos tñ regnat qui se ei sponte
et voluntate subiecerūt Vis aut
hoc scire ex scripturis distam? xp̄s
veritas est ideo mūedate nō re
gnat Si aut vis et hoc dicit
quia nullis regnat pccm i quib?
xp̄us nō regnat Audi aplm di
centem nō regnet pccm in mro
mortali corpore ex quo declarat
q hī qui nō sunt subrege xp̄o
possident a rege peccato rē
Regnum **De regno dei quo**
sancti distinguunt libo 3 qd
que aa Aliter dicitur regnum
xp̄i scdm p̄tatem deitatis qua
ei cuncta creata subiecta sunt
Aliter regnum eius dicitur cū p̄
p̄tatem fidei que nullo ē fm̄
quod erat qui dixit possidenos
Et ibid infra Quod dñm est in
ewano regni eius nō erit finis
accipitur fm̄ q regnat i et̄no
Scdm aut q aduersus dyablm
militat tam dñm erit donec po
nat inimicos suos sub pedibus
suis postea nō erit tñ pace
p̄petua p̄fuerunt **Quare autē**
petimus adveniat Optare et ora
regnum tuū expo re ut veniat
libro 10 om̄e 23 regnum dei in
tñl est aliud quam optare ab illo
ut dignos nos faciat regno suo
ne forte quod absit veniat et no
bis nō veniat. Nullus em non
est ventur q tamē ventur est
eis em ventur est quibus dicit

3
15
Venite benedicti p̄ris mei p̄ci
p̄te regnū Illis nō veniet q̄b?
dicitur **Discedite amē maledicti**
ite in ignē et̄nū Cum ergo dicam?
adveniat regnū tuū oram? ut
nobis veniat i ut bonos nos in
veniat et bonos nos faciat et bea
tos **In libello de exp̄s dñice**
orōnis et simbolo fmone p̄mo
Quare petim? ut veniat regnū
dei quod ventur est sine petam?
sine nō petamus nisi ut veniat
in nobis quod ventur est om̄ib?
sanctis ut et nos deus in mō
sanctorū suorū heat quibus ven
tur est regnū dei **Quid sit reg**
celorū libo Soliloqor Opere bti
ad dñm capitulo 2a qui malorū
om̄ exiti securi iam desua imar
cepsibili gloria ad regnū decor
pvenire meruerūt O regnū et
mō regnū om̄ seculorū vbi lūmē
indeficiens et pax dei que exsu
pat omnem sensum in quo scōr
anime requiescant et leticia sem
p̄na super capita eorū gaudiū
et exultationē obtinebūt et fu
giet dolor et gemitus O quam
gloriosum est regnū tuū domine
in quo regnant om̄s sancti am̄
ti lūmē sicut vestimēto hūtes
in capite suo cōnam de lapide p̄
ciōso **libro supplicatōm pte 2 c**
2 O regnū vere bti carnis mor
te vacans sine cui nlla tempa
succedunt penū vbi continuus
sine nocte dies vbi victor miles
illis vndicis angelorū sociatus
choris cantat deo sine cessacōe
cantatū decantat p̄on nobile p̄pe
tua caput amplectente coronā
Otinam concessa michi peccator
venia mox q hac carnis sarcina
deposita multa gaudia verā re
quiem hīurus int̄m̄ et tue
ciuitatis p̄clara et speciosa me
nia cōnam vite acceptis ingre
derer ut illis sc̄ssimus chorū itesse

et cum beatissimis spiritibus glorie
conditoris assistens ut patrem
christi vultum cernens et illud san-
ctissimum et ineffabile et ineffabile
lumen semper aspiciens. Sic
quod nullo metu mortis affici sed
dein corruptionis perpetue minime
letari sine fine possem. **libro**
despectulo caris Adveniat dñe
et aduolet obscurum regnum illud
carens morte ubi angelorum chori
et superuorum civium societas ubi dul-
cis sollempnitas et prophetarum chorus
iudex apostolorum iuris inimitabilium
martirum victoriosus exercitus sit
quod confessorum constancia primus sui
preceptum soluta. Adhuc omni
sanctam frequentiam et tue inspi-
ciende pulchritudinis mensuram
sine fine leticia fac me toto cor-
de intendere vilitate curare felicitate
pervenire. Interim dum in isto
maneo corpore multis semper me
dilatationibus mente mea bonorum
insumator exerce. Quamvis ergo
cordis intuitu acie mentis in-
tellectum accende celesti igne. Amen
ut te solum cogitem et amem
et beatum in corde qui es futurus
nobis sine fine primus ut pon-
tus mortalitatis mee leuius faciat.
Da lumen in corde ubi in ore
agni sanctarum secreta scripturarum
et profunda mystica regni tui vi-
sibus virtutibusque perennis meis
propina da ex amore tuo lacrimas
da fidei virtutibusque pennas quibus
ad te volitem et peritus e terra
celum petam. **De hac materia** **libro**
superius **Gloria eterna** **et in fine** **ca.**
Gloria eterna **Sed de acquirendo** **libro**
de contemplatione ihu christi **et**
Si queras quomodo istud regnum
per acquiri quibus modis quibusque
auxiliis audi res ista posita
est in platea facientis qui regnum
celorum vult patiri. Regnum celorum
ob homo aliud non querit preter

nisi tempus tantum valet quantum
habet te da et habes illud. Quod
turbas de pretio christi semetipsum
tradidit ut acquireret te regnum
deum et patri ita tu tempus da
ut sis regnum eius et non requiescat
preteritum in tuo mortali corpore sed spiritus
sanctus in acquisitione vite. **libro**
per omnes omnes Quam pro con-
stat regnum celorum. Quam vili
pretio tanta possessio propter istam
quod possideas in celo proponitur
in tempore quod possideas in eternum.
Non potes dicere non habeo unde
possim emere quia tanta est
illa possessio quod ad preteritum con-
gruum inveniri non possum. Non
ne tamen valet quantum habet po-
tueris dimidium patrimonium
valuit zachaeus sed quia potuerit
forte tu non invenies quod emas.
Sed erunt ille et tibi integrum
suatur ut emas. Noli tamen non
angustet te possessor omnibus
latum est quod caritas possidet du-
obus minutis erunt enim quedam
vidua. Ecce si timebas ne am-
esset et non esses viduus. Tu duo-
bus minutis valet. Si timebas
te preteritum quod dedit zachaeus quod solet
te hoc quod dedit illa vidua plus
addo valet et vilius. Vilior est
calix aque frigide melior est sola
bona voluntas. Audi clamantes
angelos. Interit pax hominibus
bone voluntatis. Sed forte non
bene diximus viliores bonam
voluntatem vultus ipsa est omnibus
carior. Et totum habet qui bona
voluntate habet quia in dimidio
res suas zachaeus si bona vo-
luntate non habuisset nihil de-
disset nec emendo esse regnum
tali pretio meruisset. **Superius per christum**
Quid potius quam ut regnum
celorum non solum zachaeus emat
dimidio res suas sed et vidua
duobus minutis et tandem ibi vult

possideat Quid potestas qui
idem regnum et thesauris divi
ti et calice aque aque frigide
pampi valeant **Vnde concludit**
in omibus suis **in omne is** Ne
mo de regno dei excluditur
nisi a se ipso ipse aut se excludit
qui sic agit ut excludatur
Dez tu ut dicit libro Illi ante
deside adpetz pte **in xpo reg**
prima capitulo is nabitur
quos deus gratuita bonitate
sua predestinavit ad regnum
et tales predestinavit prout
ut digni essent regno prout
utique secundum propositum vocandos
ut obediant prout iustifican
dos ut accepta gratia recte edant
et bene vivant prout etiam glo
rificandos ut christi coheredes esse
regnum celorum sine fine posside
ant Ad quod regnum divinis tem
poribus que per gratiam que ad
fidem incarnationis sue christus
instituit illi pervenerunt quos
deus gratis nullo bono volunt
ut boni operis merito precedente sal
Relatio libro **Quamvis**
de veritate capitulo primo Omnia
que relative dicuntur ad invicem
dicuntur **Distinctio de relationibus**
in epistola ad maximam temeritatem
in omni iustitia Ad aliquid dicta
ut relativa dicuntur quia aliquando
eadem sunt aliquando diversa Eadem
scilicet cum se referunt ad se invicem
amicius ad amicum vicinus ad vi
cinum cognatus ad cognatum et
si qua similia que in finem est
velle omnia pariter In his enim
quod est iste ad illum hoc est et re
ad istum Divisa sunt autem sicut
pater ad filium filius ad patrem So
cer ad generum generum ad socerum Dux
ad suum suus ad ducem non est quod
hic ad illum iste quod ad istum ille am
bo tamen homines sunt relatio
divisa est non nam quoniam si attendas

quid sit alter ad alterum non est
hoc iste ad illum quod ille ad istum
quia iste pater ille filius iste socer
ille generum iste dux ille suus
Si autem attendas quid quisque
sit ad seipsum talis in se ipso hoc est
ille quod iste quia ille homo est
sicut iste Vnde intelligit pri
dentia tua non ab eis rationabiliter
dicta Ideo dei pater et filius nam
esse divinis quia iste pater est
et ille filius ideo patrem non
genuisse id quod est ipse quia non
genuit patrem filius sui quod est ad
illum ipse Quis non videat ista
vocabula non in se ipsis divinis
demonstrare nam sed alius ad
alterum significare personas **Est re**
latio in personis divinis **Ego et pater**
codem libro capitulo 6 **unum sumus**
unum dicit et sumus unum secundum
essentiam quod idem deus **Quoniam**
secundum relationem quod ille pater et hic
filius **De relatione vero et crea**
turarum dicit libro 7 eiusdem capitulo 16
De illa incommutabili dei substantia de
beamus accipere ut ita dicatur
relative aliquid ad creaturam
quoniam incipiat dici non tamen
ipsi subesse dei accidisse aliquid
intelligatur sed illi creature
Religio **Quod quia dicitur**
eterna religio innotescere
cepit ab baptismo christi libro 18 de
ciuitate dei capitulo 12 **Paulus** **dubio**
tunc innotuit per eius personam
corpalem doctrina et religio **et**
nam quando discipulos habere cepit
christus id est postquam in flumine ior
dane baptizatus est baptizatus
propter hoc enim de illo propheta
illa precesserat et dominabitur a
mari usque ad mare **et** **Sed** **postquam**
passus esset et resurrexisset
amortuus non fides omnibus fuerat
diffinita In resurrectione quippe
christi diffinita est **Et infra** **de reli**
quibus **quoniam** **solvenda inde innotuit**

summus cum datus est spiritus sanctus
sicut enim dari post resurrectionem
christi oportebat *Et infra subdit*
Ibi ergo exorsus est huius nominis
cultus ut in christum ipsum qui cum
fixus fuerat et resurrexerat ac
datur *hanc est universalis via per
gratum anime libro x de ante dei
capo 10* Hec est religio que vni
salem continet viam anime
liberande quam nulla nisi hac
liberi potest Hec est enim quodam
modo regalis via que vna du
cit ad regnum non temporali fasti
gio imitandum sed eternitatis
firmitate secum *Tamen ut dicit
libro 8 eiusdem capo 14* Que causa
est nisi stulticia error quod imitari
bilis ut ei te facias venerando
humilem cui te cupias viuendo
dissimilem et religione colas que
imitari uoles cum religionis
summa sit imitari quem colis
*Requere super capo Cultus et capitulo
latria libro de vera religione capo*
Sic inquam tibi manifestum atque
preceptum nullum errorem in religione
esse potuisse si anima pro deo suo non
coleret animam aut corpus aut fan
tasmatum sua *libro primo retracta
conu capo 10* Sic anima prouisa
creatura posui in corde paulo
aut hunc sensum melius opter
sum breuius quod ubi dixi non creatur
potius quam creatori suauis
nec enanestam in cogitationibus
mris et perfecta religio est *libro 10
retractationum capo 10* Hanc res que
nunc christiana religio nuncupatur erat
et apud antiquos nec de fuit
abinctio gratie humane quousque ipse
veniret in terram Unde vera reli
gio que iam erat cepit appellari
christiana Cum enim post resurrectionem
ascensioneque nichilum tepissent
apostoli predicare et plerumque crederent
primum apud antiochiam sicut ipse
tunc est appellatus siue discipuli

christiana rursus ergo temporibus christiana
religio non quia prioribus temporibus
non fuit sed quia postibus hoc
nomen accepit quia iam cognos
cere et assequi securissima et
certissima est salus *libro 10 capo 10*
Quod dixi ad vnum deum tende
tes et ei vni religantes animas
vras Unde religio dicta creditur
vni superstitione turannus In his
verbis meis id quod reddita est
Unde sit dicta religio plus michi
placuit Nam non me fugit alia
huius nominis origine exposuisse
latini finem auctores quod inde
sit appellata religio quod eligi
quod vnum compositum est a lege
do 1 eligendo ut ita latine dici
videatur regio sicut eligo et
Religiosus *Requere de ista materia
supra capo Clericus et capo
Congregatio et capo Monachus*
supra tam in quibusdam admo
nitionibus que ponuntur post reglam
et nonnulli dicunt esse partem eius
regulam datam fratribus benedictis
de monte pisano et de ceteris cell
ber ponuntur infra scripta et non re
cipiantur *fratres capo primo* Si quis
venire desiderat ad congregationem
fratrum qui vnum esse vident non ig
norans illud etiam deum videri
omnia sua et erogat egenus et
pauperibus et ita abneget semet
ipsum et tollat crucem suam et se
quatur me Et ne tractet in corde
suo de vinctu aut de vestimento
et ceteris que natura sunt corpori
ipso domino promouente in euangelio
et dicente Nolite cogitare dice
tes quid edemus et usque hanc
omnia apponent vobis Verum
ante statuat esse in monasterio pro
positum fratrum atque exemplum
et ipse prebeat in omni consuetudine
ab illo qui prior est et ceteris consen
tientibus propter illud quod scriptura
docet et admonet dicens amicum

3
17
Noli cito compbare **ibid m f**
capo 2o Nouiter si quis ueniat ad
comissacōez nō ei facilis tri
buatur ingressus Sed sicut
aut aplius p bate spūs si ex
deo sunt ergo si p fenetrant
pulsans et illatas sibi iniuri
as patienter portare noliūt
tand suppiendus erit Sed
sibi legatur regula et pstra
tus pedibus omi orent p eo
mox exuatur rebus pprie qbz
vestitus est et induat rebus
ecclie Vestimenta sua reponat
inuestiario consuanda ut si
forte suggerente dyalo eg dicit
erutus rebus ecclie piciatur
Et infra capo 4 Cum aliquis ca
nonicam vitam ducē elegerit
tunc si fribus eum reape pla
cuerit pōz omibus fribus con
votatis illum in medio eorum
statuat eumqz de fideri et pe
titiones amittis pate faciat atqz
pcepta regule et mores in no
tescat Et ut secum bene reco
gitet si hoc suare possit admo
neat Quod si firmiter spopon
derit ducatur in eccliam eoz
ante altare pstrato et dicente
tō Suscipe me domine tūde
ant frēs Sustepimus deus
māam tuam **Et infra subdit**
ibidem hanc sup Deus qui nō
eū dicendam ordm morte pctor
sed pnam et emendacōem iui
ta semper inquiris nūc tue de
menciam suppliciter depcamur
ut hunc famulo tuo secularibz
actibus remittat large tue pie
tatis grām celitus digueris
in funde qūis mactaris tuis ita
tibi militando studiū uite pū
tis pcurre valeat ut brauium
etue remunacōis te donante
pape mēatur **Et infra ponit**
ibidem istam aliam pīa dñe
deus hunc famulo remittanti

secularibus pompis grē tue ia
nnas extorde appetē et qui despe
cto dyabolo fugit sub titulo xpi
iube uemente ad te sēno vltu
reape ne de eo inimicus valeat
tūmpbare tribue ei domine bra
uium infatigabilis tui auxilij
mente eius fidei tue lorica tū
da ut felici muro vallatz nūd
se gaudeat eua sisse **Deuolenti**
tibus recede dicit Si contigit
ibid capo p sup dō ut aliquis
ex qualibet causa necessitatis
amostio fuit abstractus ne uel
mente concipiat secum aliqd
face de hys omibus que in mona
stio fuerunt siue et que secum
aliquādo attulerat siue ea que
cum fribus acqumierat Quia pū
tum est hū mutabilis i lingua
madit in malo et ideo puidend
erit ut nullū de fribus omnino
secum proret ne magis desane
tor quam edificator mōstey cē
videatur ppter illud q sup dū ē
Quia nō est metum contra me
est et qui meum nō colligit dis
pergit Et quicūqz p vocato ab
aliquo demostio voluit abscedē
aut redarguat pnotante aut
iudicet pposito tui utiqz de hys
que in omi deacumū nichil est
subtrahend quia scriptum est
pacifica sunt tibi mlti sed unus
ex mille sit tibi consiliari **Ad**
illius habeat pūm Commū diffi
sed sunt omnia omnia mōne de
capitulo pmo m pī acumū
aput nos q nūqū postmodū
ab illo potit mfrangi Residen
tibus nobis in mōstio in omie
dñi nri ihu xpi omibz placuit
pōm aplicam tradicōm vniū
sentire quiter possidere Sicut
scriptum est Sūn sentate in dñō
et nemo sibi pūm quidquam
vendicet Sed fiat sicut scriptum
est in actibus aploz hūtes omia

omnia nemo quidquam suum esse
dicebat *Item cap. 6.* Nemo sibi
vendicat aliquid proprium sine
investimento sine iniquitate
re applica enim vita optauimus
vive *Unde ibid. sup. cap. primo*
Si quis aut causa necessitatis
detinet id quod amosio setum
portauit nate habebit v' pro
fitus suus est illud deferre
quia non potest sibi retinere
quod per pactum ad omnes perti
net et deo utique est consecutum
Sed si cogitauit de his aliis
retinere contra deum apostoli esse
videtur qui ait Nescitis quidquam
debeat nisi ut in omni diligen
tia Deo omnibus autem dicendum
et per secundum quibus et in omni scribit
ibidem cap. 6. sed in omni inquit
tu cap. 6. et scribit Cum delecto
surgit clerus in primis signum
crucis in primis sub tua inuo
catione sit tunc et in fine sub
dit per sanctus in loco congruo
effundat preces inquit deum magis
corde quam ore ita ut illius
uox victuor sit deo quam sibi
sit dicens Gratias tibi ago omnipotens
per qui me dignatus es in hac
nocte custodire de peccatoris mane
statem tuam ut concedas mihi
in hunc diem venturum sit per
agere in tuo sancto fulcro cum
humilitate et discretione quibus tibi
placeat finis mea *post com*
pletorium vobis ore tuum Gratias tibi
recordatione patris dei ago deum
tenens sancte per et deus qui
me dignatus es in hac die cu
stodire regere et conservare per
tuum inuicem concede michi hanc
noctem inundo corde et corpore
sic persistere ut mane surgens
tibi finem exsoluere possim *Et*
infra subdit cap. 4. Licet omni quod
sanior vita simplex esse debe
at et sobria maxime religiosorum

metibus conuenit ut diebus
omnibus continenter viuamus
et sedula fuit adhibere deo
contendant *In octauo autem cap.*
promouet de abstinentia quod de
usim apascene usque ad penthe
costen acinus octa usque ad nativitate
Jobnis baptiste precepit abstinere
abini usque ad kal. decembris inde
abstinere usque ad nativitate domini
et abini usque ad nativitate domini
et abini usque ad lxxv. concedit
quod sunt humiles ad remittendas
inimicas ibidem capitulo 6o
De his fratribus qui in uirtute
consistunt si quis subito ad
usus alium alteratus fuit non
solum semel sed pro et tertio
ut etiam docet liceat exorare
Si autem noluit se emendare ille
qui in iuriam irrogatus est per
primam et secundam correptionem qui
non reuocauit obstinaciter de iunc
tiet proposito ne peractum tatem
et ipse et fratres suis persisterent Si
autem Salomon ait qui occultat
inimicitiam in se habet dolus *Sed*
de exagis aliis fratribus Operentur
dicat ibid. capitulo 6o fratres a ma
ne usque ad sextam et a sexta us
que ad nonam vacent lectioni
et ad nonam reddant codices
Et postquam se refecerint fratres
sine morbo sine vbiatque nate
fuit faciat opus suum usque ad ho
ram lucinam *Et infra subdit*
Nemo cum inuicio aliquid fa
ciat ut non simili iudicio inuio
ratorum peccat fideliter obediant
preceptum suum et post deum hono
rent proposito suo reuenciam
sicut decet deferat Omnes
sedentes ad mensam taceant
audientes lectionem Si autem ali
quis opus suum propositus cor
sit sollicitus *Et subdit* Si opus
fuit ad aliquam necessitatem inuiti
duo canit nemo sine precepto

extra monasterium manducet et
bibat. Non enim ad disciplinam
monasterii pertinet. Si ad opera mo-
nasterii mittantur fratres solliciti ca-
veant ne quid faciant contra
preceptum sine aliquid emanant
ad utilitatem monasterii solliciti
et fideliter ut servi dei agant
otiosum verbum apud illos non
sit. Mane ad opera sua sedeant
post orationes tunc eant simul
ad opera sua stantes non fabulas
contexant nisi forte aliquid
sit pro anime salute vel utilitate.
Sedentes ad opera sua taceant nisi
forte utilitas operum exigat ut
quis loquatur. Si quis non omni
virtute adornatus una die heri
conatus fuit adimplere sed con-
tumaci animo desperit semel
atque iterum admonitus si non emen-
daverit sciat se subiacere discip-
line monasterii sicut oportet. Si
autem talis fuit etas ipsius etiam
vapulabit. **Vnde de obsequia**
preceptorum regule dicitur heri que
ut supra capitulo primo scripta sunt
cum summa diligentia observa-
da sunt appposito usque ad fratres.
Si quis ab aliquo doctrinam
audierit propter eam quam in mo-
nasterio consecutus est ab eo
tam se credidit hanc suscipiat
et eam non subtrahat doctori.
Quia scriptum est. Omne quod
manifestat lux est. Si enim
bona fuit collaudanda est. Si
vero prava est reprobanda. **Et**
quoniam datur doctrinam ibidem capitulo nono.
Cum heri autem legem aut forte
ab aliis lecta plene intelligere
nequiverint utantur hac de
floratuella ut pote calato di-
gitis florum vernaculorum nectare
refecto et distant quid illis
quid ne vitandis sit legalibus
intra institutis et evangelicis
saluberrimis monentibus preceptis

ut dominum deum nostrum totis precor
deus diligamus et proximum nostrum
tamquam nosmetipsos. Si igitur
ab omnibus fidelibus huius salu-
tiferis preceptis totis visibus est
faciendum quanto magis ab his
qui dominis cultibus mancipati
sunt et aliis exemplo virtutum
esse debent condimentum prout
oportet ut ipsa legis precepta
punctis observent et quod sibi non
hinc fieri altari non faciant. Non
sunt superbia tumidi non detra-
hentes astuti non ebrietati fun-
centes non luxuria enervati non
iracundia turbidi non querulis
aliis viciis subiacenti non vanilo-
qui non invidi non concupiscenti
non pigri non inmundati non
surriones non invidi non
miliarii edaces fraudes et do-
lositates caveant. Si vero vel
turpilucris nequaquam insinuat
non inrent ne forte perirent
malum pro malo non reddat. Cum
in se aliquid bonum viderint deo
et malum cum viderint sibi de-
putent discordiam fugiant
et quos discordantes invenie-
runt ad caritatis concordiam
revertentur. Et qui iuxta preceptum vo-
cem declinat amalo et facit
bonum attendat et apostolum dicentem
Non inquit inconvessationibus
et ebrietatibus non inconvulsionibus
et impudiciis non inconvulsionibus
et emulacione sed in dominum deum
nostrum ihesum christum diligant
etiam quod ab his viciis ab apostolo
prohibitis omni seges emigit et quod
horum morborum nostrum superbia sit
etiam ut animam corpusque suum ab
omni inquinamento corporis et
spiritus custodiant. Ut vero apostolum
integrum spiritus eorum et animam et cor-
pus sine macula inadvectu domini
nostri ihesu christi fuerint. Sobrie et
iuste et pie vivant secularia

negotia p̄suis abiciant oza
iuxta eundē aplm Nemo mi
litans deo implicat se nego
cis secularibus Ieiunium auget
hospites colligant pauperes
rearent Infirmos visitent
mortuos sepeliant Iucula
tione postas opem ferat do
lentes consoletur amori xpi
nichil p̄ponant caritate nō re
linquat pacem si fieri p̄t cū
omnibus hominibus hēant die
iudicii timeant Vitam etna
spaliter concupiscant sp̄e sua
deo committat p̄p̄o ep̄o monib⁹
scdm̄ canonicam institucōem
obtemperant iugros suos nō te
mere reprehendant postmo doc
tine sp̄ualibus opam dent lec
tombus psalmis ymniis can
ticis et ceteris bonoz operū
exercitijs iugiter incumbat In
dormitorio nisi quem infirmitas
detinuerit omnes dormiant In
refectorio omnes pariter reficiat
Mox ut signū datū fuit ad ec
clesiam omnes festinato veniat
et horas canonicas nō negliget
sed tunc omni religione pariter
celebrent etiam nō pompate
sed reuerenter ingrediantur Incho
net tunc baculis stent vanto
quib⁹ nequaquam insistant s̄ cū
omni deuocōe et veneracōe
dine fructus opus pagat scie
tes angeloz p̄nciam semper
illuc ad esse Et clausis nō in
p̄licentiam egrediantur egressi
irreprehensibiliter viuant ut ab
his qui foris sunt bonū testio
hēant Religionē ac p̄positū suū
actibus illicitis nequaquam macu
lent sed potius omnes quibus
se quixerint sale sapie et bonoz
operū exemplis condiant Contra
berma feminarū illatens appetat
Nō vana oculis nō peculanti
timidoq; gestu ac diffus re

mbus incedant Non spectatis
nō pompis secularibus inest
Non alce nō ludis nō quibuslib⁹
venacomb⁹ insuuant apli q̄
instructi doctrinā quo aut vīs
investe p̄iosa nequaquam p̄iosis
delectentur vestibus. Caueat sumo
ope ne extra claustra moras
faciant nisi p̄nt sibi apore
constituta fuit et oportuitas
tempis dictauit Intra claustra
positi nō ocio vacent sed aut
diuinis officiis aut publicis ve
litatibus aut certe ingros in
sionibus p̄caut ne ocio corpen
tes ab aplō audiant Qui non
vult opari nō manducet Semo
res sp̄ualē et tam magnitudie
numores diligant Iuniores
senioribus obsequium dignū
exhibeant Doctores minus
doctis quam qm̄ se p̄ferant
magis tamē eos caritate edi
ficent neq; h̄y qm̄ nobilitate ge
neris aut v̄tutē domus pollet
cetis se tūmde p̄ponat Omnes
in congregacōe viciissim sibi ca
ritatis officio p̄manet Quibus
etiam in refectorio comedētib⁹
continuam legatur lectio de
linguētes zelo rectitudinis ar
guant et castigant p̄ueros a
dolescentesq; negligentes ver
borū disciplinā corripiant s̄m
guli iuxta capacitatem suam
diuisarū arcu erudiant disci
plinis ut nullus in eoz colle
gio mortalis appareat ne quis
vota fidelium ociosus comedat
Tales quippe esse vmo taliter
cōsari detet omnes qui diuinis
officiis se manciparunt Quia
p̄pter studeant hec breuē collec
ta sedula meditacōe p̄legere
et memorie comendare et ad
iunante diua grā meta vices
adimplere quo facilius et libe
rius maiora astis p̄lib⁹ edita

exequi valeant. Vocacione ergo
qua vocati estis nec ad dextas
nec ad sinistram declinantes
ambulent quous diuisi missioib.
obtemperantes ad xpm niamus
forte esse noscuntur qui via ve
ritas et vita est eo opitulante
per venire mereantur et

Reliquie Defunctorum reliquie
Requie sup. ca. Corpus
Sed quare eiusd. scilicet Reliquie
p. diuisa loca sparguntur dicit in
f. mone. itio de decollat. Jo. Bass.
Dina prudentia constat actu
ac p. plura loca deportatis bti
mactis reliquijs plura virtutu
signa fieri pluresq. p. memo
riam doctrine et vite illius ad
fidem adducentium eius quem
p. dicantur confluent et

Reliquie De hac ma. regre
sup. ca. Delinque et libro
De vera humilitate ca. 319 Omnes
mundi opes contempnit qui non
solum quantum potuit sed etiam
quantum voluit habere contempnit
In quo cauendum est ne subrepat
elacio. Scilicet enim terna opule
tia humiliter tenetur quam superbe
relinquitur et cetera sequitur

Remedium libro 30. et Juliano
ca. 12 Remedium amedendo
id est amedendo nome accepit

Remissio Requie de hac ma.
supra ca. Absolutio et ca.
parce Est autem peccatorum remissio
omnibus in hac vita nostra Inven
ti. Dion. ca. 70 Concordant no
bis angeli etiam nunc tunc
remittuntur nostra peccata et ideo
post memoratam p. ecclie
in ordine confessionis ponitur
remissio peccatorum p. hanc enim
stat etiam que meritis est p. hanc
non perit et quod p. erat in ve
tu est Excepto quippe baptis
mo quod contra peccatum originale
donatum est ut quod quacumque

19
attractum est reguacione detrahatur
ut deum actina quoque p. qua que
tunc corde ore et opere omnia
invenit tollit hac ergo excepta
magna indulgentia ex qua in
cipit bonis renouatio in qua
solvitur omnis reatus et magna
tus et aditus sp. etiam vita re
viventis etatis quicquidlibet sp. alle
at fecunditate iusticie sine p.
tatorum remissione non agit quia
filius dei quam diu mortaliter
vivunt cum morte confligunt
et quous sit de ipis veraciter
deum et quod quod sp. dei agunt
h. filii dei sunt Sic tamen sp.
dei excitantur et tamen filii dei
p. ficiunt addendum ut etiam sp.
suo eos agnante corruptibili
corpe tamquam filii hominum in quibus
dam motibus humanis deficiat
ad se ipsos et ideo peccat Inter
est quid quantum satis nec ei
quia peccatum est omne tamen ideo
tamen etiam est omne peccatum Ita
quod scilicet hominum vita quam diu in hac
morte vivunt inveniri posse
dicimus sine tamen peccatum aut si
dicimus quia non habemus ut aut
tantis ap. nos ipsos seducti
et veritas in nobis non est **pe**
hoc quidam distinetur Remissio
ponit libro 7. om. om. et sic per
tatorum una est que semel dat
in baptismo alia que quod diu
vivunt hic datur in divinis ordo
propter quod dicimus Dimitte nob
debita nostra Datur autem merita
libro primo de v. di. f. mo. x.
ut esse visibilis forma palmit
etiam propter vite Sed invisibile
vitem radicis habere non potest
nisi in vite p. inde cetera sacra
ta que portant et celebrant etiam
segregati ab unitate corporis xpi for
mam exhibere possunt pietatis
virtus vero pietatis invisibilis
et spiritualis ita in eis non potest esse

quē admodū sensus nō sequit^r
hominis mēbrū quādo amputat^r
a corpore. Cūc tūc ita sūt remissio
pccōz quā nō datur nisi in
spū sancto nulla etiā tūc nō
dari pōt que hē spū sctū. In hoc
em̄ fit remissio pccōz ne pnceps
pccā qm̄ in seipm̄ diuisus est reg
net in nobis ut erui aptate spū
mū de templū deinceps effi
ciam spū sctū et aquo nūdam
accipiendo indulgenciā ipsū
accipiam⁹ hūatorem ad faciē
dam augendam p̄ficiendam
q̄ iusticiā. **Cū autem valeat**
remissio pccōz dicit Quia hō
eo dem libro fuit **q̄** debitor ē
dei et debitorem hē pccm̄ suū
Quis est em̄ qui nō sit debi
tor dei nisi in quo nullū pōt
inveniri pccm̄. Quis est aut
qm̄ nō habeat debitore frēm
nisi nisi in quem nemo peccat
putas ne quisqm̄ in quē hūas
regni pōt qm̄ nō maligno astric
tus sit. sū suo. Debitor ē ergo
om̄s homo habens tū et ipse
debitorem. Ideo deus iustus
constituit tibi regulam in debi
tore tuo quod faciet et ipse in
suo. Duo em̄ sūt iūe que nos
liberant que bñter ipse dñs
posuit in nra. Dimittite et di
mittetur vobis date et dabit^r
vobis. Dimittite et dimittet^r
vobis. Ad ignoscendū pccm̄
date et dabitur vobis ad pre
standū beneficiū. Quod ait
de ignoscendo et tu vis tibi ig
nosci quod peccas et hēs aliū
cui possis ignoscere. Eursus qd
pccm̄ adtribuendū beneficiū
petit mendicus et tu es dei mē
dicus. Om̄s em̄ qm̄ oratū mē
dici dei sum⁹ ante iāniā mag^r
p̄ssimilias sciamus pmo etiā
p̄ssimū supplices in genibus
aliquid volentes accipe et ipm̄

aliquid ipse deus est. Quid ate
petit mēdicus panē et tu qd
petis adeo nisi xp̄m̄ qui dicit
Ego sum panis vīuus qui de
celo descendi. Ignosce vobis
volēs ignoscite remittite et
remittet^r vobis. Accipe volēs
date et dabitur vobis. **Et sub**
dit Nulla est om̄o culpa quā
homo nō debeat ignoscere. **Et in**
fra Om̄es culpas que in nos
mittit^r pati sum⁹ ignoscere
si nobis desideramus ignoscere.
Si em̄ considemus pccā nra
et numeremus quid scō quid oī
lo quid aīre quid cogitatione
quid inmiabilib⁹ motib⁹ peccā
nescio vte dormiam⁹ sine debito
ergo cotidie petim⁹ cotidie di
minas aīres orando pulsam⁹
Cotidie p̄ssimū et dicimus
Dimittite nobis debita nra sicut
et nos dimittimus de n. Cūc
ergo debita tua om̄a peccata
dic ergo et tu debitori tuo hac
ergo regulam tibi pōns hac
conditōne loqueris. Hoc pacto
et placito quādo oras quēmo
ras ut dicas dimittite nobis.
Sed nō dimittit^r impenitentia
libro de blasphemā in spū sctū.
Dono remissionis nō resistat
nisi qui duriciā cordis impe
nitentis habuit. **Non est pec**
cand post remissionē ideo dicit
libro de simbolo tractatu secūdo
Melius illi esset si post accep
tam remissionē pccōz nō de
lecto ad peccandū iter surget
sed de sepulcro ad verū vitā
liber securus q̄ surget r.
Renouatio libro 6° p̄ gen
cap 21 Nō nulli inquit
quō renouari dicim⁹ si nō hē
recipim⁹ quod p̄didit p̄mus
homo in quo om̄s morimur
hē plane recipim⁹ p̄dm̄ quēdā
modum. Nō itaq̄ in morlitate

spiritualis corpus recipimus quia non
dum habuit hominem sed recipimus
iusticiam ex qua per peccatum lapsus
est homo Renouabimur ergo ave-
tustate peccati non imitamus cor-
ruptibile in quo fuit adam Sed in
melius id est incorporeum spirituale tunc
efficiemur equales angelis dum
ad apti celesti hereditati ubi est a que
corruptum non egebimus Renoua-
mur ergo spiritu mentis nostre
secundum ymaginem eius qui crea-
uit nos quam peccando adam
perdidit Renouabimur ergo et carne
tunc hoc corruptibile induet in
corruptum ut sit spirituale corpus
in quo non dum imitatus sed imi-
tandus erat adam nisi mortem
etiam corporis diabolus peccando
meruisset recta Sequitur caput

Reparatio Derelictione uita
Sicut libro de Symbolo te-
latur **capitulum** hys quibus
piorat humana natura expe-
rita est Adam superbus humilis christus
per feminam mors per feminam vita
penam meritis per meritum salus
Illa corrupta secuta est seducto-
rem hec integra peperit saluato-
rem Illa poculum aspente perma-
tum libenter accepit et uero tra-
didit ex quo simul merentem occi-
di hec gratia celesti desuper in fusa
vitam protulit per quam caro mor-
tua possit resuscitari Quis est
qui hec operatus est nisi uerus
filius et uirginis sponsus qui
attulit matrem fecunditatem et non
abstulit uirginitatem etc

Repeticio Est scripturarum repe-
ticio ualis **secundum** Job primo
Non piget ea que nota sunt au-
dire quia semper dulcia sunt que
domini sunt Sic est expositio di-
uinarum scripturarum sicut sunt ipse
dominus scripture et note sunt legi-
timate ad memoriam sic et ex-
positio earum et si nota est repe-

tenda est tamen ut qui obliuisci
conmemorentur ut qui forte non au-
diunt audiant et qui tenent
quod audire consueverunt repetere
ut obliuisci non possint **Eodem**
libro primo id. Verum michi est abire
ut qui non nouerunt instruantur
et qui nouerunt confirmantur **Sup-**
per de firmitate sine est in
repetitione multis scripturarum locis
docemur Inde est quod ait dominus amen
amen et malignis peris fiat fiat
ad significationem rei sufficeret
unum fiat Ad significationem firmitatis
accessit alter fiat Quam repeti-
tionem non putatis in uerbis solum
sed ligne quasi loquacitatis esse appe-
titum sed repetitio habet rem firma-
menti **Super per de ipsa repetitione**
in scriptura exhortatio est Sicut plerumque
ex affectu animi repetitur uerbum
quod notum erat non ut innotescat
sed ut ipsa repetitio fiat ad con-
firmationem Repetitio etiam ad intelli-
gendum affectum dicentis inde est
quod dominus dicit Amen amen di-
co uobis Sufficiebat dominus unum
sed ipsa repetitio est confirmatio
In primo libro de secundo Vincentio
Bonum est merenti recolere ne ex-
cidat sensus et in obliuionem
veniat uirtus etc

Respondere **etiam utile**
Est respondere **ideo dicit in**
prologo secundi libri de uirtute magis
optabo a quolibet respondere quam
sine aberrante sine ab adulan-
te laudari Nullus enim respo-
sor formidandus est amatori
veritatis Et enim aut inimicus
respondens est aut amicus
Si ergo inimicus insultat
feriendus est Amicus autem
si errat docendus est si docet
audiendus Laudator uero et
errans confirmat errorem et
adulans illicit in errore Tunc
dabit tunc ergo iustus in munda

et arguet me Oleum aut per
tatoris non impugnavit caput
meum **Iustitiam tamen reprehendi**
forem libro 20 de finone dñi
in morte cap 6 Pie tamen quod in
land est ut cum aliquem repre
hendere vel obiurgare necessi
tas coegerit prius cogitemus
utrum tale vitium sit quod nunquam
habuimus vel quo iam caruimus
et si nunquam huius cogitemus et
nos homines esse et habere potui
sse Si vero habuimus et non habemus
tangat memoria quibus infirmitas
ut illam reprehensione vel
obiurgationem non odimus si nulla
precedat ut sine ad correptionem
eius pro quo id facimus siue ad
provisionem valuit Nam iustus
est exultans Nos tamen desumpta
tate oculi nostri securi sumus Si autem
cogitantes nosmetipsos invenie
rimus nos in eo esse vitio in quo
ille est quem reprehendere probamus
non reprehendamus neque obiurge
mus sed tantum congruamus
et non illum ad obtemperandum nobis
sed ad pariter conandum invitemus
Sed contra nolentes Necessesse est
reprehendi dicit libro nobis quos
Jo omeliaz omne 4 cumque negligentes
aut secrete aut publice
castigare Sed quando corripiamus
ille quem corripiamus si malus est
attendit a quo corripitur et fa
cilis in correptione quam in se
libenter agnoscit quod corrigat
et si vera invenit que et ipse
dicit in eo a quo corripitur gaudet
quanto melius gaudet de sua sa
nitate correptus quam de alieno
languore contentus Ecce verum
esse puto que dicit invenisti alii
quid in homine a quo corripitur
gaudet quanto melius reprehensus
es tamen nullum veritas tibi
loquebatur Queris quid repre
hendamus in homine inveniri potius

quid reprehendas in vitate belis
nolis ipsa illa est adversaria tua
in qua non invenis quod accipies
illam fac amicum si potes ad ver
sarius tuus finis dei est profectus
enim peccator profectus enim iustus
Sermo dei est inculpabilis est
Concorda cum eo dum es in via
cum illo **In epistola ad felicitatem et**
rusticum Dissensiones nunquam
debent amari sed aliquid aut
caritate nascuntur aut caritate
prostantur Quis enim facile invenit
qui velit reprehendi et ubi est
ille sapiens de quo dicitur est cor
rige sapientem et amabit te
Nunquid tamen ideo non debemus
reprehendere et corrumpere fratrem ne se
curus tendat in mortem Solet
enim fieri et frequenter accidit
ut ad horum contraster am re
prehendit et resistat et contendat
et tamen postea consideret se ad
in silencio ubi nemo est nisi deus
et ipse nec timet displicere hominibus
qui corripitur sed timet displicere
deo quia non corrigitur
et demum non faciat illud vitium
nisi per se suspensus est et quantum odit
peccatum suum tamen diligat fratrem quem
sensit hostem peccati sui Si autem
de illo nullo est de deo est corru
pe scilicet et adiacet ut oderit
te non de caritate illius diffusio
nascitur Sed tamen caritatem
reprehensoris sui excuset et probat
quia ei non reprehendit odium
sed dilectio que cogit reprehendere
et in perturbata perturbat etiam
cum ille qui reprehensus est
odit Si autem qui corripit reddere
vult malum pro malo ei qui corri
piendi indignatur non fuit dignus
qui corripet sed plane dignus
qui etiam ipse corrigi debet hec
agite ut aut inter nos non exi
stant indignationes aut exorte
statis celerima pace primantur

maiores date opam confor-
mandis vobis quam redargue-
dis quia sicut acetum corru-
pit vas si ducius ibi fuerit
Sic ita corrumpit cor si iudic-
aliu durauit *Requies debet*
capo Arguere et capo Corrigere
Requies *De requie dei ho-*
super Genesim cap. 18
Requies dei rē intelligentibz
ea est qua nullius indiget
bono et ideo certa nobis est in
illo qmā nos bñficari bono
quod ipse est et non ipso bono
quod nos sumus Nam et nos
aliud bonū ab illo sumus qui
fecit omnia bona valde mōbz
fecit et nos porro alia res
bona pter ipm mala res est
quam ipse non fecit ac p hoc
nullo pter se alio bono eget
qm bono quod fecit nō eget
hec est eius requies ab omibz
opibus eius que fecit quibus
aut bonis laudabiliter nō eget
si nulla fecisset Nam etia si
dici posset nullis egens bonis
nō a facis in seipso requiescendo
verz oīno nulla faciendo sed bō
facere si nō posset nulla esset
potencia si aut posset ut fa-
cēt magna esset inuidencia
Quia ergo est omnipotens et
bonus omnia bona valde fecit
qma vero in seipso bō pfecte bñs
est ab omibz que fecit in seipso
requieuit s; mea requie nō
iniqua recessit Sed si diceretur
requieuisse a faciendo nihil
aliud quam non fecisse intelli-
getur nisi aut diceretur requie-
uisse a facis nō eis egeret que
fecit minus commendaret *libro*
xi de ciuitate dei cap. 3 Requies
dei requiem significat eoz qui
requiescunt in deo sicut leticia
dominus leticiam significat eoz
qui letant in deo etia si nō

eos dominus ipa sed alia res ali-
qua letos facit qūto magis si
eadem dominus pulcritudine sua
faciat letos habitatores ut nō so-
lum eo loquendi nō leta dicat
quo significam? p id quod continet
id quod continetur sicut theat-
plaudunt prata mugunt cum
in illis homines plaudant et in
hys boues mugiant sed etia illo
quo significatur p efficiem illud
quod efficitur Sicut leta epla
dicitur significatis eoz leticia quos
legentes efficit letos Conueniē-
tissime itaq; deus dicit requieuisse
significans requiem eoz qui in
illo requiescunt et quos fecit
ipse requiescere *Alit de libro 20 si*
genesim cap. 17 Requiescit dicitur
deus cum in seipso bonū requiem
pbet post eius pfectionem p donū
spūs sancti p quem diffundit
caritas in cordibz nris ut illuc
feramur appetitū desiderij quo
cum venimus requiescamus i nihil
amplius requiramus Sicut etiā
deus rē dicit facere quodquid ipso
in nobis operante fecerimus
ita recte dicit requiescere cum eius
munie requiescamus *Et subdit*
eod. libro cap. 12 Requiescit dicitur
deus ab omibz opibus suis
que fecit bona valde qma ipse
fecit nos requiescere cū bona
fecimus *Sed quid requieuit*
et usq; modo potest etiā intel-
ligi deum requie-
ibidem cap. 12 uisse a condendo
quibus creature quia vltia iā
non condidit aliqua quā noua
Deinceps aut et usq; nūc opa-
eoz dem genes ad iustitiam
que tunc instituta sunt nisi ut
ipso saltem die septimo potēcia
eius aceli et terre omq; rez
quas condiderat gubernatōe
cessaret alioqū continuo dila-
berent Creatoris nāq; potēcia

et omnipotentis et omni tenetis
virtus causa subsistendi est
omni creature que virtus ab
eis que creata sunt regendis
si cessaret aliquid sunt et illas
cessaret spes omnis qz natura
concederet neqz eum sicut struc
tor edum cum fabricavit abste
dit et illo cessante stat opus
eius ita mundus ut ictu oculi
stare potit si ei deus regum
sui subtraheret prude et qd
dus in eum aut pr meus vs
qz modo opatur continuationem
quidam opis eius qua buni
creatura continet atqz aditu
strat dicit **Concludit ibidem**
Requieuit deus ab omnibus opibus
suis que fecit ut iam nonam
naturam vltius no conderet no
ut ea que condiderat continere
et gubernare cessaret unde id
verum est quod septima die re
quieuit et illud qz vsqz nunc opa
sed libo cap 20 Requieuit dei ne
tempore aliquid bonu illi etu
tati et mco mutabilitate accidisse
vanitate temeraria suppremitur
Sed illam quidem requie dei
qua in seipso requiescat eo quoqz
bono btus est quo ipe sibi est
nec uniuersu eidem ipe habet nec
tenuit consummate aut creature
habet uniuersu eandemqz requiem
qm rei augm pfectio no tam
in uniuerso tam pars est qua in
eo aquo est in quo et ipm bni
uifum est p sui gnis modo sta
bilis ut quiescat i sui momenti
ordinem teneat ac pbr ipa vni
uersitas creature que sex dieb
consummata est et aliud habet
in sua natura aliud moedine quo
indeo est no sicut deus sed cu
ita ut ei quies ipe stabilitatis
no sit nisi in illius quiete que
nichil pter se appetit quo ad
epto requiescat et ideo du ipe

manet in se quid quid in illo e
retorquet ad se ut omnis creatura
beat in se ne sue finem quo no
sit quod ipe est in illo aut qetis
locum quo fuerit quod ipa e Sicut
qz no ipe dixerim locum quia ipe
dicatur in spacijs que corporibus
occupant sed quia et ipa corpa
no manent in loco nisi in quosui
ponderis appetitu premunt ut eo
compto requiescant ideo no in
congruenter a corporibus ad spualia
vbun tufferetur ut dicatur locus
cum res ipa plinm **Et libro po**
De Gen cont manichei aut **ed**
aliud significat quod dr deum re
quieuisse ab opibus suis qe fecit
bona valde nisi requiem iuram
quam nobis datis est ab omnibus
opibus nris si nos bona opera
fecimus **Sed quo requieuit ds**
et vsqz no opatur Requieuit ds
diat libo cont ad a die septimo
matthi discipulo ab omnibus
manichei caplo 2 opibus suis
que fecit ut iam vltia no faceret
mundum cum omnibus que in eo st
no tamen ut etiam amidi ad
instituzione requiesceret no em
septim est requieuit deus ab
omnibus opibus ut deinceps no
oparetur Sed septim est requie
deus ab omnibus opibus suis
que fecit ut deinde no in facie
do mund aquo ope post pfecto
cessauerat sed in adiutandis o
paretur in quo ope eu diu
intinuit nec illa requies qz
post laborem diu pausa quesi
sse sed ab institucendis rez na
turs post eaz rez pfectione
cessasse significat quidius vsqz
adhuc in adiutandis operet
Snp iobem finone 18 Dicit ds
quieuisse quia ex quo in statu
sunt creature nichil amplius
additum est Sed tamen nisi ille
qui fecit mund regeret cadet qd

factum est non potest nisi adiuvante
 re illud quod fecit quia ergo
 quod fecit gubernare non cessat
 recte dixit dominus per meum vespere
 unum operatur et quanta facilitate
 fecit tanta facilitate gubernat
Sed deinde requies Tunc regem
dicit super psalmum 92° scimus si fa-
 ciemus bona opera ad hoc exemplum
 spiritum sanctum est de deo quod requiescit
 die septimo cum fecisset omnia
 bona opera valde non enim
 fatigatus requiescit aut ino-
 peraretur et semper quietus
 est Ergo et nos in se voluit tunc
 figurare post omnia bona opera
 habebimus requiem **Ideo dicit li-
 10° omnes omni 21 in fine** Quia vi-
 ta nostra in hoc seculo quasi via
 esse cognoscatur igitur nos magis
 de labore ad requiem pervenire
 et melius nobis est in via brevi
 tempore laborare ut postea in
 patria possimus ad eternum gau-
 dium feliciter pervenire **Sed etiam**
hic quedam requies Habet etiam
 esse per libro de vita in hac vi-
 nocencia capitulo 10° ta requies
 suam omnia que de morte in
 fidelitatis excepta est et non ab
 operibus iusticie sed ab iniquitatibus
 se abstinet actione ut vivens
 deo et mundo mortua in similitudine
 et inasuetudinis placita tranqui-
 llitate requiescat **Sed de rege**
anaz in gloria et ipsa etiam requies
iusticie loquendo dicit libro 20
de divinis consuetudinibus ecclesie ad sa-
maritanos Inest nulla requies
 non desideriosa segnitia sed que-
 dam ineffabilis tranquillitas
 actionis otiose Sic enim abhinc
 vite operibus in fine requiescit
 ut in altius vite actione gau-
 deatur Sed quia talis actio
 in dei laude agitur sine labore
 inebriatur sine languore curam
 non adeam sic transitur ut per

quietem ipsi labor succedat id est
 non sic esse incipit actio ut de-
 sinat quies. Neque enim reditur
 ad labores et curas sed permanet
 in actione quod ad quietem pervenit
 nec morere laborare nec inco-
 gitacione fluctuare Quia ergo
 per quietem ad primam vitam redit
 unde anima lapsa est in peccatum per
 ea requies in sabbato significatur
 Illa autem prima vita que a peccatis
 tombis redemptibus ad primam
 scilicet accipientibus reditur
 per primam sabbati que diem divini
 dictum significat ideo in genesi
 invenitur septima dies sine ve-
 sperere quia requiem sine fine
 significat prima ergo vita non
 fuit sempiterna peccati Requies
 autem ultima sempiterna est
 de per hoc et octavus dies sem-
 piternam beatitudinem habebit
 quia requies illa sempiterna
 est excipitur ab octavo non ex-
 tinguitur neque enim esset aliter sempi-
 terna Ita ergo erit octavus qui
 primus ut prima vita reddat
 sed eterna Sabbathum tamen est
 commendatum per ipsum in octavo
 coram laborandum ut figura
 esset sanctificationibus in requie spiritus
 sancti Unde enim legitur in
 genesi sanctificationem ponis po-
 res dies sed de solo sabbato
 dictum est Et sanctificavit deus
 diem septimum dicit enim regem
 sine preteramine sine iniquitate
 qua pervenit ad id quod amant
 plerumque nesciunt Nec aliud appe-
 tunt etiam ipsa corpora ponderibus
 suis nisi quod in amoribus
 suis ita sicut corpus tam diu
 in nititur pondere sine deorsum
 versus sine sursum versus do-
 nec ad locum quo nititur perven-
 ens conquiescat pondus quippe
 olei si dimittitur in aere deorsum
 Si autem sub aquis sursum nititur

Veniens Sic dicitur ad ea que
amant propter ea mittuntur ut pro-
mendo requiescant et multa
quidem propter corpus delectat sed
non est in eis eterna requies ut
saltem diutius et propter ea magis
sordidant animam et gravant po-
tius et suaver eius pondus
quo in superna feruntur impediunt
Cum vero anima se ipsa delectat
non dum re incommutabili delectat
Et ideo adhuc superba est
quia se primo bono habet cum
superior sit deus nec inspectato
impunita relinquitur quia deus
superbis resistit humilibus autem
dat gratiam Cum autem deo delectatur
ibi veram certamque invenit
requiem quam malis querebat
nec inveniebat Unde admonetur
improbus delectare in domino et dabit
tibi petitionem cordis tui Quia
ergo caritas diffusa est in cor-
dibus nostris per spiritum sanctum qui da-
tus est nobis Ideo sanctificatio
in die septimo commemorata est
ubi requies commendatur Quia
nec bene operari possumus nisi
dono eius adiuti Sicut apostolus
dicit deus est enim qui operatur
in nobis et velle et operari pro
bona voluntate nec requiescere
potimus post omnia bona opera
nostra que iubet vita gerimus
nisi eius dono ad eternitatem sanc-
tificationis atque perfecti propter ea de ipso
deo dicitur Quia cum fecisset omnia
opera bona valde septima die
requievit ab omnibus operibus
suis que fecit Futuram enim regem
sufficit quam post bona opera
datus erat hominibus Sicut enim
cum bene operamur ipse deus dicit
operari in nobis cum nunc bene
operamur Ita tamen requiescamus
ipse requiescat de quo donante
requiescamus Hinc est quod etiam in
tabulis primis decalogi preceptis

que addendum pertinet cetera eius
septem ad primum pertinet id est ad
hominem quia in duobus preceptis
tota lex pendet et propter hoc Tunc
ibi de oblatione sabbati ponitur
est ut in primo precepto primum in-
telligamus ubi prohibetur coli ali-
qua in figuris hominum dei simile
non quia non habet ymaginem sed quia
nulla ymago eius coli debet in
illa que et hoc est quod ipsa nec ipsa
pillo sed cum illo Sed creatura
inmutabilis est ac propter ea dicitur
omnis creatura vanitati subiec-
ta quoniam natura universi etiam im-
mutatur nec quisquam filium
dei verbum per quod facta sunt omnia
iam putaret esse creaturam Sed
aliud preceptum Non accipies no-
men dei tui in vanum Spiritus autem
sanctus in quo requies illa tribuitur
quam ubique amamus sed non
nisi deum amando invenimus
cum caritas eius diffunditur
in cordibus nostris per spiritum sanctum
qui datus est nobis quia sancti-
ficavit deus diem septimum in
quo requievit Tunc precepto in-
firmat quod scriptum est de ob-
latione sabbati non iam in ista
vita quiescere nos extineat sed ut
omnia que bene operamur non ha-
beant intentionem nisi in futuram
requiem sempiternam Ad primum autem
ignem amoris intendit et fla-
mand quodam modo cum quodam-
modo pondere sumimus ut in arboribus
referamus Ad requiem omnia ista
pertinent que figurate nobis in-
firmantur plus enim movet et
accendunt amorem quam si iuda
sine ullis sacramentorum similitu-
dinibus ponerentur Cum rei tam
facile est dicere Sed tamen
ita se habet ut aliquid palle-
goricam significationem intimat
plus moveat plus delectet et
plus honoretur quam si verbis propriis

aptissime dicitur Credo qd ipe
 die motus quam diu rebus ad
 huc tenebris implicat pignus
 inflama. Si vero feratur ad si-
 militudines corporales et inde re-
 feratur ad spūalia que illis simi-
 tudinibus figurant ipso qd tūc
 vegetat et tamq in facula ignis
 agitatus accenditur et ardente
 dilatione impit ad quietem. Ideo
 qd inter omnia illa decem pcepta
 solum qd ibidem sabbato positum
 est figurate obsequandum papit.
 Quam figuram nos intellige-
 dam nō iam potius corporale
 celebranda suscepimus. Cū em
 sabbato significetur spūalis req-
 uies. De qua dñs est ipe dñs
 te et videte qui ego sum dñs
 et qua vocantur homines ab ipso
 dñs dicente Venite ad me omnes
 qui laboratis et onerati estis et
 vobis et invenietis requiem vobis
 vris. Cetera ibi pcepta ipe sicut p-
 cepta sunt sine ulla figurata sig-
 nificatione obsequamus. Nam et ido-
 la nō colere manifeste dicimus
 et nō accipe in vocatū nōm dei
 nri et honorare patrē et matrē
 nō merari nō occidere nō furari
 nō falsum testimonium dicere nō
 concupiscere uxorem proximi nō ulla
 eius rem. Non figurate aliud p-
 tendunt et misce aliud signifi-
 cant sed sic obsequantur ut sonant
 Obsequare tamen diem sabbati
 nō iubent ad hunc. Sicut oī cor-
 pale ab omni opere corporali sicut
 obsequant iudex et ipa cor suata
 que ita pcepta est si quādam
 aliam spūalem requiem significat
 videnda iudicatur. Unde nō in-
 corementer intelligim⁹ ad amorem
 excitandum quo ad requiem tendim⁹
 vale omnia que figurate i spūali-
 tate dicunt. Unde quid id solum in
 decalogo figuratum papit. vbi re-
 quies commendatur que vbiq a

mat sed in solo deo sancta et certa
 invenitur. Dies aut dñs nō
 iudex sed xpus resurrectio dñi
 declaratus est et ex illo habet ce-
 pit festivitatem suam. Sicut qui
 ipe die omni sanctorum ante resurrex-
 tionem corporis sunt quid i rede
 sed in ea nō sunt actioe qua cor-
 pa recepta vegetant. Tale qd ipe
 actionem significat dies octavus qui
 et primus est quia nō auferit illa
 requiem sed glificat. Non em redit
 cum corpore difficultas ex corpore
 quia nec corruptio optet em cor-
 ruptibile hō induere incorruptū.
 Et infra subdit qd hō Attende pā
 xpūs ipe figuravit. tūc em
 crucifixi xpi sepulchra et resusci-
 tati hōr tūc quod significat arie
 impati agimus vita. Quod autē
 significat sepulchra et resurrectio
 xpi fide ac spe agimus. Nūc em
 dicitur homi Tolle crēem tuā et
 sequere me. Cruciatū aut caro-
 nis mortificatū inebriat nra que
 sunt super terram. Fornicatio i nū-
 dia luxuria avaricia et hō. De
 quibus dicit aplūs Si scdm car-
 nem vixeritis morietis. Si autē
 spū scā carnis mortificaveritis vive-
 tis. Hūc etiam de seipso dicit qd
 michi crucifixus est et ego mūdo
 et alio loco. Scientes inquit qd
 vetus homo noster simul crucifixus
 est cum illo. Credo ergo id agūt
 opa nra ut euacuet corpus pēti
 quā diu extior homo corrūpit
 ut interior renouetur. Dedec inde
 tempus est crucis. Hec sunt bona
 opa quod tamen adhuc laborio-
 sa quorū nūc requies est. Sed
 ideo dicit Spe gaudentes ut cogi-
 tantes requiem futurā cum hy-
 laritate in laboribus operi hanc
 hilaritatem significat crucis lati-
 tudo in cūverso ligno vbi signū
 manus. Primus em opa intel-
 ligim⁹ p latitudinē hilaritatem

operum quia iusticia facit an-
gustias. **P**alatitudine autē cui
caput adiungitur expectatio tri-
bulacionis de sublimi iusticia di-
qui reddet vinctus. **F**ina opa sua
suis quid qui ptoleat iam boni
opis gloriā et honorem et incor-
ruptionem quētibz vitam eternam.
Itaq; longitudo qua totū corpus
extenditur ipsam tolleranciam
sufficiat. **U**nde longanimes dicit
qui tollerunt. **P**rofundū autē q; terre
fixum est secretum sacramenti
pfigunt. **I**deo apłus de ista de-
signacione crucis ait. In caritate
radicati et vřq; p profundū. Ea que
nō dum videmus et nō dum te-
nemus sed fide et spe gerimus
nulla. **D**uo figurata sunt. **E**t em
que nūc agimus tamquā clavis
pceptoz iudei timore confixi.
Dicit scriptum est. Confige ti-
more tuo carnes meas. **I**n neces-
sarpe deputat. nō in eis que
pcepta appetenda et occupanda
sunt. **U**nde **concludit ibid. inf.**
Ambulamus ergo laboris sed
in spe quietis incorrupte vetu-
statis sed in fide novitatis. **Sed**
contra pios infra subdit. **D**icit
autē conciliatus et placatus pps
sanctus requiem prestat iustis
et similibus corde ita firmis et
adversus inimicos et superbis in
quietudine exagitat quā ique-
tudine nūscit ille brevissime
pfigicavit sub quibus magi ppha-
rasie defecerunt dicentes.
Digitus dei est hic. **E**st ergo **ad**
clausio libro e sup gen. ca. xix.
Hec erit summa nūme q; supba
et vera pia requies ut sicut
ipse deus requieuit ab omnibus
opibus suis quia nō ei opera
sua sed ipse sibi bonū est quo
beatus est. **I**ta et nos ab omnibus
opibus suis nō tantū nostris
veretam ipius nō nisi in illo

requieturos nos esse speramus
itaq; desideramus post bona
opa nra que in nobis agnos-
cimus illius potius esse q;
nostri ut etiā sicut p bona
opa sua ipse requiescebat ita
etiam post opa bona que ab
illo sunt iustificati fecerim.
in se nobis requiem prestat
magis est nobis em ab illo
extitisse sed maius erit illo
quiescere. **S**icut ipse nō ideo
beatus est quia hec fecit sed quia
etiam fas nō egens in se potius
quam in nobis requieuit. **U**nde
nō operis sed quietis diem sa-
ficavit quia nō hec faciendo
sed eis que fecit nō egendo se
beati iustificavit. **Q**uid ergo tam
humile ac facile affatu et quid
tam sublime atq; arduū cogi-
tatu quam deus requiescens
ab omnibus opibus suis que fecit
et ubi requiescens nisi in se ipso
quia nō eget nisi se ipso et qui
requiescit nisi semper et.

Res libro primo de doctrina
Christiana ca. 2o. **Q**uod nulla
res est omnino nichil est. **E**odem
lib. ca. primo. **O**mnis que dando
nō deficiat dum betur et non
datur nō dum betur quō ha-
benda est. **D**e ppiis rebus **dispa-**
guit. ibidem ca. 2o. q; requirere
supra ca. frui. **S**ed omnis res
est adeo **lib. 2o.** **D**elibet arbitrio
vřsus finem. **I**ncuncta pietate
tene ut nullū tibi bonū
ul scienti ul intelligenti ul q;
quod nō cogitanti occurrat q;
nō sit ex deo. **O**mniem quippe re-
vbi mēsuram et nūm et ordinē
videris ideo artificia tribue ne-
cunctis. **U**nde autē ista penitus
detraheris vbi omnino remane-
bit. **E**odem **lib. ca. 1o.** **N**ulla res
seipam formare potest quia
nulla res pōt dare quod nō habet.

3
24
eā ut habeat formā forma
ab alio rō Sequitur capitulum
Res publica in epla ad mar
cellum que est in iūo
eplaz 7 Quid est res publica
nisi res ppi Res ergo quūvis
res utiqz civitatis libro 2o de ci
uitate dei cāo 21 Stipio dicit re
publicam esse rem ppi ppiū dē
nō omniū rerū multitudinis
sed rerū iuris consensu et utili
tatis omōne sociatum **Vnde in
fij subdit ibid** Dicit ppiū pub
allegando enūc licam rem ppi
tam bene ac iuste gerit siue
ab uno rege siue a paucis opti
matibus siue ab uniuerso ppi Cū
vero iniustus est rex que tyrā
nū more greco appellauit aut
iniusti optimates quorū cōsensu
dicit esse faciōnem aut iniustus
ipē plus tū nōiē vsitatum
nō reperit nisi ut eam ipm
tyrānū vocaret nō iam viciosa
sed omō nulla esse rem publicā
quā nō esset rem ppi tam tyrā
nus eā facere compesteret nec ipē
plus esset si iniustus esset quā
nō esset multitudo iur cōsensu
et utilitatis omōne sociata sicut
plus fuerat diffinitus Nam ut
libro pmo eius cāo 22 Stipio
nō tenebat felicem esse rem pub
licam stantibus moribus rueren
tibus moribus **Vnde ppe i xana
religione est libo** Vera iusticia
2o p dō de ciuitate dei nō est nisi
capitulo vicesimo p in ea re publi
cā conditor rōr qz est xpūs si
et ipm rem publicam placet di
cere quā eā rem ppi esse negare
nō possumus Si aut hoc nōiē
qz aliter aliterqz volutū est ab
usu iure locutiōis est forte re
motus mea certe ciuitate est
vera iusticia De qua scriptura scā
dicit Gloriosa dicta sunt de te
ciuitas dei **Idē in sup dā epla**

ad marcellum pbat Misericor
xpi doctūā reipubē Inter si fieri
minime aduersari sit in posset eā
ferens bella geret ab omīs ut li
centiosis cupiditatibus dominas vi
tia pderent Nam si xana disci
plina omnia bella culparet hoc
potius militibus consiliū salut
petentibus in eua diceretur ut abi
cerent arma se qz milicie dōno
subtraherent Dān est aut eis vic
torem contuleritis illi calūpnia
fecit sufficit vobis stipendū
vrm Quibus ppiū stipendium
sufficit debere papi militare uti
qz nō phibuit pinde qui doctūā
xpi aduersam dicit esse reipub
lice det exatim talem quales do
ctūā xpi esse milites iussit debet
tales promittales tales maritos
tales quinges tales putes tales
filios tales diuos tales seruos
tales reges tales iudices tales de
māz debitores ipius fisci et aude
ant eam dicere aduersam reipubē
vmo nō nō dubitent confiteri ma
gnā si et obtemperat salutem esse
rei publice **Vnde ibid in rehit ot
infideles dicentes** Ex quo tempe
post doctūā xpi ppe iam cepit
pisse reipubē rōmāz romana res
publica satis liquet litte locunt
ipoz longe ante quā xpi nōiē
eluxisset iuris Salustius i iugur
tino dān est Orbem venalem
et matine puturam si emptore
invenit In libro eā belli cathe
line ante aduentū utiqz xpi idē
nobilissimus hystorogpbus eoz
nouitū qd ppiū in fuerit ex
titus ppi romāni amare potare
signa tabulas pictas vasaqz ce
lata mirant ea pubē et puatim
rape delubria spoliare sacra p
bana qz polluerē Quid ergo it
homibus nec ipis eā quos de
os putabant mor corruptoz et
p ditorz auaricia rapacitas qz p

cebat tunc cepit pure laudabile
illud decus salusque reipublice. Quod
deinde via pessima successus ha-
buerunt et quanto humanarum rerum ma-
lo iniquitas prosperata sit nunc lo-
gum est dicere. Audiant satirici
suum arguendo vera dicente. Ser-
uabat castas humilis fortuna la-
tinas. Quondam uerum uirgo otlogi-
pna sinebant. Tecta laboris populi
que breues et uelle iusto veritate
dureque manus ac proximus urbi
ambal et stantes collina turre
mariti nunc patrum longe pacis
mala senior armis luxuria in-
cubuit uitamque uolastatur urbe.
Nullum tamen abest facinusque li-
bidinis ex quo paupertas romana
pit. Quid igitur expectas ne
ego exagerem quanta mala im-
portauit successu prospero iniquitas
subleuata quam quid et ipse qui
aliquando prudentius attenderet
plus dolendum uideret paup-
tatem quam opulentiam posse
romanorum. Nulla enim morum inte-
gritas seruabat. Iohannem autem non
muros urbis sed nices ipsius
ciuitatis dura nequicia omni ho-
ste perior urripit. Graues duo do-
mum qui contra ista mala iust
nobis adiutorum singulare. Quo-
rum enim non tolleretur quem non inuol-
ueret in quod perfundum non deni-
geret flumen iste horrenda ne-
quicie quibus humani nisi de christi
mitantia uelud mole auctis enim
neclius firmusque figetur tunc
apprehenso robore stabiles enim
ne mala suadentia tunc in ma-
la impellentia tam vasto mun-
di huius abiecti gurgite sorbent.
In ista enim collumone morum pes-
simorum et veterum perditae discipline
maxime uenire ac subuenire
debet celestis auctoritas que
voluntaria paupertatem conti-
nencia benignolencia iusticiam

ueramque pietatem persuadet ceteras
que uite luminosas validasque vir-
tutes non tamen propter istam uitam
honestissime gerendam non tamen
propter ciuitatis terrene concordissimam
societatem. Sed etiam propter admi-
stendam sempiternam salutem et se-
piternam eiusdem populi celestem diuinam
que rem publicam cum uos tunc
astissat fides spes caritas ut quod
dum inde pignam feramus eos
si corrigere non ualeamus qui vi-
ros impunitas uolunt stare re-
publicam quam primum romanam
constituerunt aueruntque virtuti-
bus. Et si non habentes ueram pie-
tatem erga deum uerumque illos
etiam metnam ciuitatem posset
salubri religione perducere custodie-
tes tamen quadam sui generis phi-
tatem que posset terrene ciuitati
constituende augende consue-
de que sufficit deus enim sic iudicet
inopulentissimo et perituro in-
pro romanorum quantum ualere-
etiam sine religione uirtutes ut
intelligetur hac addita fieri ho-
mines tunc alius ciuitatis tunc
rex caritas tunc modus est ciuitas.

Respondere **De ratione**
modo dicit libro 20 de finibus
duo in mote capitulo a. Qui nouit
quid uideat debet uideri ut per
alios quibus desperatio subor-
si propositam rationem solui non pos-
se crediderunt et hoc derelictum ut
libus et adustructione salutis
primenab? multa enim sunt que
inquiri ab otiosis possunt sup-
vacua et inania et plerumque no-
xia de quibus nihil dicendum
est. Sed hoc ipsum apertum et ex-
plicandum tunc inquiri talia non
oportet. De rebus uero utilibus
aliquid respondendum est. Ad id quod in-
terrogamur sicut dominus fecit cum
eum adduceret de muliere interrogasset
que septem viros habuerat tunc

3
25
eorum resurrectione esset futura
Vnde quod resurrectione non
invenit 2° Aliquando autem ille qui
interrogat interrogandus est alio
quod tamen si dicit ipse sibi ad
id quod interrogavit respondeat Et
autem dicit noli ut non videatur huius
qui assuit in iustitiam si et ipse
quod interrogavit quod audiat
sicut Christus ex phariseorum iustitiam
conclusit Reddite ergo que sunt
cesaris cesari 2° Et tunc cum in-
terrogaret in qua potestate illa faceret
interrogavit eos de baptismo Johannis
Vnde libro 1° qua Si de hac causa
Crestomus quatuor nobis responde
in fine dicit potueris aggredi
tota Si autem non potueris melius
est ut quiescas quam calces ad
versus similes iacias **libro primo**
De libere arbitrio ca. 16 Roganti tibi
respondere non debeo nisi volenti scire
quod rogas Deinde nisi velis ad
sapientiam pervenire primo de huius re-
bus tecum non est huiusmodi postremo
amicus meus esse non poteris nisi
velis ut bene sit michi **supra logo**
libri de perfectione Vellem si possem
iustitiam hominis ita obtemperare
vire sine benevolentia ut etiam
ego tam breviter responderem Si autem
et illa commemorarem quibus respondeo
quis potest quem admodum respondere
iudicare Conabor tamen quantum
voluerit ut non ultra quia nunc est
meus sermo percurram **Vnde dicitur**
In historia qua opulavit de sancto
vincenzo Quid subnummus et
tunc tamen leviter iustitiam excla-
ma in magna virtute excola ut
conterita rabies que contra dei mun-
sterium latrat diuine pietatis vocis
audite percussa frangatur **Sic ut**
ibid infra Insanior sic drabulus
irritatus et vox spiritus inflatur
Et infra subdit Ovisia drabuli
lingua quid mihi non facias qui
domini et domini nostri temptare vo-

luisse **libro 3° qua peccatum post**
principium Si ego tibi malle prima
ledas maledicta respondere alio repede
quid aliud quam maledicta essemus
ut huius qui nos legerint alii nos
detestantes abicerent Sana ergo
veritate alii suaviter hauriet ma-
lucola voluptate Ego quoniam cum
dicendo alii scribendo Vnde etiam
contumeliosus et inuicem latessi-
tus quantum michi dominus donat fir-
natis atque contritis vane indigni-
tationis aculeis audiri lectori
consilens non ago ut efficiar ho-
mini convincendo superior sed errorem
vincendo salubrior recta Sequitur
Restituere De restituendis
alienis et etiam cum pena exi-
gendis loquitur sic in epistola 2^a ad ma-
cedonum et est es et po^o in dicitur
1^a q. 6 Si res aliena pro qua pignus
est tamen reddi possit non redditur
non agit prima sed fugit Si autem
veraciter agitur non remittit per-
tatum nisi restituat ablatum Sed
ut dixi tamen restitui potest plerumque cum
qui auferat amittit sine alio pa-
ciendo malos sine ipse male vinci-
do nec aliud habet unde restitui
at huius certe non possumus dicere
reddere quod abstulisti nisi ad eum
habeat credum et negare sibi ad
si aliquos sustinet cruciatum dum
estimatur habere quod reddat
Nulla est iniquitas quia et si non
est unde luat ablatam pecuniam
multo tamen dum eam in molestias
corporales reddere compellitur pati
quo male ablata est penas luit
Sed in huiusmodi non est etiam peccatum
intendere tanquam preces tamen
non adhuc ut minime restituant
aliena sed ne frustra homo in
hominem feriat Ille postquam qui
remittit culpam sed querit pe-
cuniam et fraudari metuit non ex-
petit iudicari Denique in talibus
causis si persuadere poterimus eos pro

quibus inuenimus non habere quod
posatur continuo nobis eorum mo-
lestie relaxantur. Aliqui autem mise-
ricordes et in ipso dubio uolunt hoc
punita pecunia certa inferre su-
pplia. Adhuc unam nos prouoca-
re et exhortari decet. Melius
enim etiam si habet amittis quam
si non habet aut exantias aut oc-
cidis sed pistis magis apud eos
qui repetunt quam apud eos qui
indignant incedere oportet ne ipse
videatur auferre qui tamen beat-
tatem non cogit reddere quiduis
incogendo ita debeat adhibere
integritatem ne amittat humilitatem.
Illud enim fidentissime dixerim
enim qui per hominem ad hoc inuenit
ne male ablata restituat et qui
ad se confugiente quam honeste
potest ad restituendum non opellit so-
cius esse fraudis et tunc via mi-
sericordius operam inam talibus
subtrahimus quam impendimus. Pro-
pter enim operam fecit qui ad petendum
adueniat ac non potius subvertit
atque opprimat. Sed iniquum id nos
aut erigere aut exigendum trahere
ut possimus ut debemus. Aequum
quidem episcopalis facultas datur et
humani quid non magis sed magis
ac semper diuini iudicii comi-
nantes nolentes autem reddere
quos nonnulli et male abstuli-
sse et tunc reddat habere argui-
mus et detestamur quos
dam clam quosdam palam sicut
diuitias personarum diuitiam uide-
posse recipere medicum nec
maliorum prauitatem ad maiorem
in famam conitari. Aliqui etiam
si res magis curanda non impedit
sua altaris quisione prauum. Verum
sepe accidit ut nos fallant ut
negando se abstulisse ut affir-
mando se unde restituat non ha-
bere. Sepe etiam nos fallimus pu-
tando nos ut non agere ut reddat

ut ipse habere unde reddat. Et
omnes aut pene omnes homines a-
mant utas suspicionem ut vota-
re ut estimare cogitationes quod
credibilibus rebus signis mouemur
tamen credibilia non nulla sunt fla-
scant incredibilia non nulla sunt
vera. **Et subdit** fieri potest ut tu sci-
as quod nescio et ipse parente alio
putem per aliquo inuenerim
tamen me fallere potuit cum te non
potuit ut ego non credam enim pos-
sidere quod tu possidere noster scia-
sit tamen de re sua non bona sit
nunc uenari tamen uirum plateat quod
res non redditur aliena de homine
ut homines diuisa sentimus sed in
ipsa iusticia simul sumus eo modo
etiam fieri potest ut quod scio aliquis
non habere habet tamen enim habere non
certissime teneas sed credibiliter
suspiceris. Et ob hoc tibi videatur
interuenire pro eo qui et sceleris
sibi penam cupit relaxari et
id propter quod scelus admissum est
possidet. **Concludit ibidem** Ad summam
igitur neque apud tales si qui
reputant qualem te gaudemus
neque apud ipsos qui magno stu-
dio aliena ac nihil per futura
malis quod etiam periculosa ac pin-
tiosa petunt. Neque apud cor meum
cui testis est deus ausus sum
dicere sentire distingere inueniendos
esse per aliquo ut quod sceleris
abstulit reddat si tamen habet quod
abstulit ut aliud ut illud re-
stituatur. Non sane quidquid ab-
inuito sumunt minus auferunt
nam plerique nec medico uolunt
reddere honorem suum nec opario
incedem nec tamen habet qui ab-
inuit accipit per iniuriam accipi-
unt que potius per iniuriam non
darent. **Restituere te iudex** quod
accipit per suam et testis per testem
ut ibidem infra subdit quod regis
super capite iudex. De calys non per ipse

Dicit ibidem Sunt alie persone
 inferiores loca que ab utraque parte
 insolenter accipiunt sicut officia-
 les extorta p[er] immoderata im-
 p[er]bitatem tunc a quo admonentur
 et tunc admonet[ur] hosti[um] al[ia] hosti-
 a[rum] ab hoste extorta p[er] immodera-
 tam imp[er]bitate[m] repeti que sunt
 data p[er] tollerabilem consuetudinem
 non solet magis q[uam] reprehendunt[ur]
 qui talia insolentia[m] repetierunt
 quia qui ea deuore sumpserunt
 qui nulle uic[is] persone rebus hu-
 manis ut inuitant[ur] h[uius] como-
 dis ut tenent[ur] Ipsi si uiam uite
 mutauerunt aut excellenciam
 constenderunt p[er]itatis gradum
 facilius ea que h[uius] modo acquirere
 uult tamq[uam] sua pauperibus largiunt[ur]
 quia eis a quibus accepta sunt re-
 stituunt. Qui uero contra uis so-
 cietatis humane furtis rapinis ca-
 lumniis opp[re]SSIONIBUS iniquitatibus
 abstulit reddenda potius qua[m]
 donanda censemus zacharia p[ro]ph[eta]
 licum euangelico exemplo **Et**
addit q[uod] advocatus restituere debet
q[uod] accepit fauens in iuste cause
Reque supra cap[itulo] Advocatus **Sed**
non sic est de milite qui cepit et
tenuit rem ibidem Si iusticia
 sincerius consulatur iustus d[icitur]
 advocato reddere q[uod] accepisti cont[ra]
 uicatem fecisti iniquitati assuisti
 iudicem fecisti iniquitati assuisti
 iudicem fecisti iniquitati assuisti
 opp[re]ssisti de falsitate uicisti quod
 uides multos honestissimos et
 diuissimos viros non solum in
 p[re]sentia uer[um] etiam gloriose uidei
 sibi committit qua[m] cumq[ue] in quolibet
 officio militanti reddere q[uod] acce-
 pisti qui iubente iudice cum cu[m]q[ue]
 cause necessarii homines tenuisti
 ne resisteret uixisti ne fugeret
 incluseris postuisti non aut[em] p[er]ma-
 nente lite exhibuisti a[ut] fluita
 dimisisti Sed cum advocato non
 dicatur imp[er]bita est q[uia] p[er] ita non

uult hoc repetere quod patitur
 ut male vincat dedit sicut non
 uult reddere q[uod] ab aduersario cum
 male uicisset accepit Quis tam
 advocatus aut ex aduersario im-
 optimus facile reperitur qui su-
 p[er]cepto suo dicat reape q[uod] inchi-
 tum tibi male ad essem dedit
 et redde aduersario tuo q[uod] in-
 agente inique abstulisti Et q[uod]
 prioris uite non iuste uisum
 penitet etiam hoc facere debet
 ut si ille qui inique litigauit non
 uult ad momentum corrigere in-
 quitatem suam eius tamen in-
 quitatis nolit iste habere mercedem
 nisi forte restituendum est alie
 q[uod] p[er] furtum clauculo auferret
 et restituendum non est q[uod] in
 ipso foro ubi p[er]cepta p[er]mittit de-
 cepto iudice et t[ra]nscursu legibus
 obtinet **Addit aut[em] de viis**
dicens Quid dicam de viis
 quas etiam ipse leges et iudices
 reddi iubent An crudelior est
 qui subtrahit aliquid ut eripit
 diuiti quam qui trucidat pau-
 pem fenore her atq[ue] huius ma-
 le utiq[ue] possident et bene re-
 stituerent sed non est quo iudice
 repetant **Sed de restituenda**
re que alio modo est Estote fide-
 lia dicit lo[uis] 10 o[mn]es inuen-
 omne 2 et libro de b[ea]tis tores et tunc
ap[osto]li sermone 19 iniquos
 vitupate raptores Nam si q[uod]
 inuenisti nisi reddidisti rapui-
 sti quanta potuisti fecisti q[uia]
 plus non inuenisti ideo plus
 non rapuisti qui alienum negat
 si posset tolleretur q[uod] non tollis
 timor cohibet non bonum facis
 sed malum metus **Et** magni
 est timere malum magni est
 non facere malum magni est amare
 bonum Nam et latro timet ma-
 lum et latronum malum est Et
 ubi non potest non facit et tamen

latro est. Deus enim cor meum
non manet. Lupus venit ad omni-
nem ovem querit invadere querit
ingulare querit devorare. Si
gilant pastores latrant canes
nichil potest nichil aufert non
occidit tamen lupus venit lupus
redit. Nunquid quia ovem tulit
ideo lupus venit et ovem redit
lupus venit fremens lupus re-
dit tremens. Interrogo ego te quod
quis recte vis de alio iudicare
si tunc non facis malum quod po-
tes facere et ab homine non puniri
tunc times deum nemo est ibi
nisi tu et ille tu facis malum
et deus qui ambos videt vide
ibi time par est quod dico tibi
time malum ibi amia bonum
Nam etiam si timore gehenne
non facis malum non dominus es
perfectus. Si amore iusticie non
facis malum bonum est. Aliud
est timere penam. Aliud est ama-
re iusticiam. Amor iusticie castus
mente esse debet quo amore desi-
deres videre non celum non terra
non campos liquidos maris non
spectacula mugatoria non fulgo-
res nitoresque gemarum. Sed videre
deum tuum et amare deum tuum.
Ecce propter quam visionem noli facere
malum. Si enim amas vide deum
tuum si in hac pignatione illo a-
more suspensus. Ecce probat te de-
us tuus quasi dicat tibi fac quod
vis imple cupiditates tuas ex-
tende nequiciam dilata luxuriam
quidquid libuit licitum puta. Non
hic punit non te gehenna multo
faciem meam tantum tibi negabo.
Si expauesci amasti. Si ad hoc
deum contremuit cor tuum non vide
deum tuum penam magnam puta-
sti gratis amasti. Et in preceptis
loquens restitueda aliena iure
ta narrat exemplum. Cuiusque
rem cuiusque invenit tanquam

alienam cito restituat quia siue
dubio et ipse si perdidisset hoc sibi
ab alio fieri nolisset. **¶** Illud
quod scriptum est. Cuiusque
ut faciant vobis homines. Si
quis ubi quia inveniat nimia alie-
ni sacculum solidorum debet reddere
si nescit tamen non se excuset ignora-
tia si non ducitur avaricia. Dicit
vix caritati quod dei dona sunt
et sunt munus dei qui non frustra
audivit verbum dei dicam quid fe-
cit homo pauperum eo tempore quod
Ambrosius mediolanensis erat episcopus
ubi tunc presens erat etiam Augustinus
non dominus episcopus tamen pauper ille
de quo loqui erat ut prescholasticus
esset grammaticus sed plene verus
et perfectus pauper. Sed melior fuit
ille qui ad velum stabat quia ille
qui in cathedra sedebat pauper
iste invenit sacculum ducentorum
solidorum memor tamen domine legis
proposuit picturam publice qui so-
lidos perdidit venit ad illud locum
ut quereat illum bonum ille qui
plangens etiam vagabatur
invento et lecto pictura venit
ad bonum et ne forte alienum
quereret sed suum quesivit signa
et interrogavit sacculi qualitate
et solidorum numerum. Et cum ille fide-
liter respondisset reddidit quod bene-
rat ille repletus gaudio et que-
rens vicem rependit tantum. De-
cimum obtulit illi solidos viginti
noluit accipere obtulit decem
noluit accipere saltem rogavit
ut aliquid acciperet noluit. Ille
stomachabundus precatur sacculum
nichil perdidit ait si non vis amare
aliquid accipe nec ego aliquid
perdidit. Quale certamine fides mei
qualis pugna qualis conflictus
theatrum. **¶** Mundus spectator
deus victus ille quod offerebat
accepit sed continuo totum pau-
peribus erogavit nec unum solidum

indomum suam misit Considera
te tam gloriosum exemplum tam mi-
rabile factum facite hoc nolite pu-
tare vos dampnum pati si quod
vobis inventum fuit reddiderit
credite quia magnam lucem est si
feceris quod suggero forte aliquis
veniens indomum tuam perdidit
solidos terra eius est in vna do-
mo estis in hoc mundo Ambo ma-
tores estis huius vite vnum stabili-
mentum posuit ille et oblitus est
nil recedit ab illo invenisti Iulge
audisti inventionem esse reddenda
audisti verbum dei et lauda-
sti si non reddis quod invenisti
qui legem laudasti testimonium
contra te dixisti etc Sequitur

Resurrectio xpi hec resurrex-
it **no** fuit nobis nuncia super
ps 68 f mone 2o Duo quedam
nobis inquit humano nota erant
vnum autem incognitum. Vt quippe
homines et mores sciebamus resur-
gere et incertum vnum nesciebamus.
Et ergo ostendit nobis xpus qd non
noveramus. **Unde libro de symbolo**
tractatu primo in fine Crediturus
resurrectionem carnis que precessit
in xpo ut huius speret corpus qd pre-
cessit in capite Caput ecclesie xpus.
ecclesia xpi corpus Caput nostrum sur-
rexit et ascendit in celum. ubi ca-
put illic et membra carnis resur-
rectionem ne forte putet aliquis
quo lazari additum est vivit etiam
regenet nos deus qd fuit ac tuetur
nos deus in se qui vita eterna
pducit nos ad se deus amen
Sup ps 90 f mone 2o Senus humani
mori hominem novit. ideo quid
timet habebat. quid speraret non
habebat. Et ergo ille qui per disci-
plinam fecit timorem mortis propter
primum future vite daret spem re-
surrectionis post resurrectionem ante
multos. **Aliter dicit sup ps 139 ad**
huc nobis datus es surgat deus

amortuus ego non credo nisi aliquis
inde venit et dicit. **O dicit gratias**
tunc tue voluisti mori ut aliquis
ab inferis surgat. Et ipse aliquis
non quicquam sed veritas surrexit
ab inferis qui vix de inferis di-
cet. Et si ad inferos non veniret
tamen propter voces impiorum et ma-
lorum ecce ipse mortuus est. ecce sur-
rexit amortuus. **Laus nostre fidei**
est xpm credere resurrexisse si
ps 101 f mone 2o Non est laus
fidei sanctorum quia credunt mor-
tuum xpm sed quia credunt re-
surrexisse xpm. Nam mortuum
et pagani credunt. Et hoc tibi p-
tine obicit quia in mortuum cre-
didisti. **Quo igitur laus tua** Cre-
dere resurrexisse xpm et spera-
re te resurrecturum esse per xpm. Huius
est laus fidei. quare autem credis
et mortuum quia credis eum resurre-
xisse non possumus nisi prius mor-
tuum fuisse credamus. **Ex sua re-**
surrectione debemus credere in xpm
in f mone de resurrectione dñi
Sicut post hyemalis frigoris
frigidam quodam sepulchrum pulula-
re elementa omnia festinant ut re-
surgente domino et ipsa resurgere
videantur. Nam utique ex resurrectione
xpi aer salubrior. sol calidior. terra
fecundior. Extincti surculi vi-
rescat in fructu. herba arsit in se-
gete. vinea letatur in palmitibus. Et
igitur cum florescat xpi caro omnia
floribus vestiantur. nunc est ut ali-
quando homo credat se esse resurre-
cturum. **fuit autem ipsa resurrectio un-**
culosa ideo dicit sup iohannem pro qd
Illud quod die tertio in carne in
qua occisus fuerat de sepulchro
se reddidit. Vivit et inquit deinde
mortuus et tunc illa ascendit in ce-
lum. **supat etiam dicta que fecit**
in f mone primo de resurrectione dñi post
custodias seuas et vincula dñi.
post illusiones et libera pro peccatis

felis pocula iuxta post suppli-
cia carnis et vulnera postremo
post ipsam mortem et inferos
sursum de suo fune caro noua
et rediit fene qua estis po-
lis passionis et inuicem cor-
rat pietatis redit ab otio la-
teus vita et inuita salus suata
resurrexit **Et in fine 9 eiusd**
rei habet scriptura euang^{ta} admo-
xpo multa facta esse miracula
atq; signa illis tamen minus se-
quam h^c quado p^{ro}cius mundi
salute cum suo occiso corpore
resurrexit et a terra illud leua-
uit in celos In hac autem resurre-
ctione xpi et miraculum est et ex-
mirabile est ut credamus ex-
ut speremus Quod enim ipse se-
cit in initio nobis p^{ro}misit in fine
Possibile tamen sibi Nec nos
Fuit ideo dicit libro moueat
de agone xpiano q^{uod} clausis
hostes subito eum apparuisse
discipulis scribitur ut p^{ro}ceda-
re genus illud fuisse corpus huius
m^u quia contra nam huius cor-
pis videmus esse meram pho-
stia clausa Omnia enim possibi-
lia sunt apud deum Nam et
ambulare super aquas contra
naturam huius corporis esse mani-
festum est Et tamen non solum
ipse d^{omi}nus ante passionem ambula-
sed etiam ambulare fecit et pe-
te Ita ergo et post resurrectionem
de corpore suo fecit q^{uod} uoluit Si
enim potuit ante passionem illud
splendori solis equare aut non
potuit post resurrectionem ad qu-
tam vellet subleuare in tempore
momento redigere **Et quia fuit**
victoriosa ideo dicit in fine 6 eiusd
rei In hac nocte captiuitas soluit^r
vita in adam amissa restaurat^r
In hac nocte p^{ro}pheta antiqu⁹
p^{ro}pheta redit ad paradisi p^{ro}phetas
xpo iubente cherubim aperire su-

bat enim nocte d^{omi}nice resurrectionis
paradisus patet illi claudit^r nisi
in xpo illi aperitur nisi a xpo
Vnde dicit sup ps 72 in fine 2
Quid magnum erat xpo dea uice
descendere quia potuit postea
de sepulchro resurgere sed cessasse
videtur insultantibus et h^c op-
tebat ut resurgens suis se oste-
deret et non illis in magno sacra-
mento quia resurrectio ipsius vita
nouam significabat Vita autem no-
ua amica nota est non inimica
Sup ps 67 potentius est reuiri-
sse n^{on} resurrexisse mortuum quia
non fuisse mortuum magnitudo
potencie domini scdm q^{uod} homo f^{uit}
est in uita resurrectionis apparet
libro 2° q^{uod} in fine 2° xpus digna
mancheum 2° tus est susci-
pe carnem m^ualem de uirgine
maria in qua nobis et passio-
et resurrectionis p^{ro}beret exemp^l
passionis ad firmandam paciam
resurrectionis et ad excitandam
spem ut duas uitas nobis on-
deret in carne quam suscepit
de uita u^{ra} m^udeli u^{ra}no labo-
sam altam beatam quam tollere
re debemus beatam quam sperare
debemus Tollimus autem labo-
sam m^uto p^{ro}pheti u^{ra} ille ostendit
eam in carne non m^uto iniquitat^r
sue sed officio n^une sue **fuit h^c**
resurrectio gaudiosa Si atten-
ideo dicit in fine 3° das gebe-
eiusdem rei nam magna h^c
de p^{ro}pheta p^{ro}pheta tristitiam Si atten-
das etiam uide turbam duorum le-
giones angelorum exatim bapti-
satorum tamdantes altare d^{omi}nⁱ
p^{ro}pheta Turbe letantur quia
sursum d^{omi}nus angelorum Degehe-
na p^{ro}ducti sunt mortui f^{uit} p^{ro}pheti
vni ut de fonte ascendit in uita
ti homines noui facti sunt **Am**
cod infra Dies est lucas dies
est p^{ro}pheta ut fame carcamus

et tenebris. **P**ane ergo suaviter
faciem et non involuam obscuri-
tate genium barbarorum quia nobiscum
hodie gaudent exercitus angelorum
Nemo esuriat quia hodie resur-
rexit vivus panis qui de celo de-
scendit hodie cathene rupte sunt
infernorum rumpuntur et vincula de-
lictorum. **Et infra subdit** Natus est
dñs et renatus est mundus pas-
sus est ut homo salvatus e re-
surrexit et in finis genuit. **Ascē-**
dit et patris thronus ē locatus
Et ideo infra Dies iste tenebris
nescit quia ipse primas tenebris
effugavit. Nescit caliginē quia
deleuit omnem obscuritatem. Nescit
noxiam dependentē calūpniam
quia manice soluit omnia debita
mā. Soluit p nobis debitū inno-
centis redemptor. fugit calūpnia-
tor et lingua pdidit fenerator.
Dies est indulgentie dies remissio-
nis et dies liberationis. Apud multos
est gaudium ad defunctos pvenit
refrigerium. Dies iste letis et latus
liber et lucidus tamquam nulle animi
intuspectu dñi quia vñ ē dies
quam fecit dñs. **Et in fine re-**
cursus rei hodie tota creatura
letatur. Gaudet itaque celum quia
videt iam dñi patris sordidam
terram dñi amore purgatam.
Gaudet multitudo celestis exercitus
quia conflictu regis sui omnes
inimici pilas debellata ē mi-
licia. Gaudet etiam sol quia lu-
gubres illas tenebras quas dñs
in morte ptulerat letioribus
radys et perpetua gtilatōe com-
pensat. **Et in fine 16 eius rei**
Hec festiuitas dei sacra mysteria
cognita sacramenta virtute resur-
rectionis dñice p angelos in dicat
populos manifestat p corda eden-
cium bona multiplicat. Sicut ergo
hec est dies quam fecit dñs excel-
sior cunctis dulcior vniuersis iqua-

rior sibi plebem reguacionis spū
toquesiuit magna singulorum metes
gaudio et exultatione pfidit. **E-**
rgo dies resurrectionis xpi est
defunctis vita pctoribus venia
sanctis gloria. **Sic** quid opacōm
vntu eleuat. **dermis** sustinet de-
trens collocat in excelsis. **osumit**
iustos firmat dubios. **dampnat**
incredulos. **Ad hoc** em hodie dñs
resurrexit ut ymaginē nobis
future resurrectionis ostendat.
Et nos resurgat dñs Surrexit
post eum s. ps 126. lux nostra
xpus bonū est tibi ut surgas
post xpm nō surgas ante xpm.
Cum surgunt ante xpm qui se
volunt pponē xpo et hī sunt
qui volunt hic excelsi esse. **Sibi**
ille humilis fuit. **Sunt** ergo humiles
si volunt ibi esse excelsi vbi xps
excelsus est. **Quia eius rī fuit**
vitae apbata ideo Tercia vero
dicat i pñlo libello de die resurre-
ctionis. **ait** carne vera sed ne
quāquā vltius mortuū hī dñi
pñl eius oculis manib⁹ qz pba-
uerūt ne eoz fidem deciperet tan-
ta bonitas nec falleret veritas.
Sed ppter breuitatē cito subiūgit
quod ascendit in celum. **Vñ xps**
diebus fuit cum discipulis suis
ne tam magnū resurrectionis
eius miraculū si eoz oculis cito
subtraheretur ludificatō putaretur.
In fine 12 de ascēsiōe **O caro**
dñi s. illud palpare et vera qe
videte quia spūs car. 2. **conctat**
an manus impmūt vbi apparent
vltia vltius tractes offert se et
annūciandam pbandam diligenti⁹
considerandam ac ne forte oculi
fallerent accedit et auispa mā
ut corpus cōtactaret solidum
atqz omne tolleretur ambiguum.
Ordina dignatio. **O clemētia** salua-
toris iustit ut ex eo tangēs ma-
nēt homo qui credet et nō sit pfid⁹

manifestus erubesceret ne postea
tandem erraret **Sup Iohanne**
pmone **De** Post resurrectionem
per quadraginta dies ihesus nutrit
et exiit cum apostolis manducans
et bibens non quid hunc esuriendi
ac sitiendi egestate sed usque ad usum
carnis inprimis vitam que
tribandi ac potandi iam non habebat
necitatem sed potatem **Sup prima**
canonica iohannis omni **2** prebuit
se palpiandum amicos qui se prebuit
curatigendum inimicos medicos
tamen omnium et illorum impietate
et istorum incredulitate vitam mul-
ta inania crediderunt eximifatori
bus christi **Sed quare prius apparuit**
mulieribus **dicit ibidem omelia** **3**
Resurrectio christi viris per feminam
mutata est ut contra arte spes
vincatur quia enim ille mortem
primo homini per feminam nuntiavit
ideo et viris per feminam nuntiata est
Vnde contra iudeos qui custodibus
sepulchri permisserunt ut diceret di-
scipulos furtive abstulisse **dicit**
in pmone **1** de pane sue pasce
nati erant custodes qui vitam
abstulerunt et mendacium ven-
diderunt non tamen inter quos teas
vendiderunt vane vanitate **Si de-**
miebant unde scire potuerunt
quis enim tulit de sepulchro **Si vi-**
gilabant cur auferri permisserunt
O mali O pessimi aut vigilabat
et custodire debuisse aut dormire
batis et quid sit factum nescitis
Sed de carne in qua apparuit de
in dialogo ad orosium Clarifica-
ta carne surrexit christus si noluit
mea clarificatione apparere disci-
pulis quia non possent oculis
talem claritatem perspicere si ante
quam moreretur pro nobis et resurgeret
quam transfiguratus est in morte di-
scipuli eum videre non potuerunt
sed per timorem interram ceciderunt
quanto minus clarificata ipsa carne

eum videre possent **Vnde per prophetam**
omnia dicit in pmone **21** **emphatice**
dicit nobis si corruptio corporis
non resurgit quare manducavit
dominus ihesus **Quibus dicit** legistis
quia manducavit iniquum quia
esurivit **Quod manducavit ihesus**
potatis fuit non necessitatis **Si desi-**
deraret manducare egeret rursus
si manducare non posset minus
valeret **Utrumque et angeli quando**
suscepti sunt hospicio apostolis
nostris non manducavit et tamen
corruptibiles non fuerunt **Rursus**
dicit Resurgunt vitia et inde
anobis non **Quare ergo inquit**
dominus cum suorum vulnerum cicatricibus
resurrexit **Quid adhuc dicitur**
inquit quia et hoc potatis fuit non ne-
cessitatis **Sic resurgere voluit**
ut quibusdam dubitantibus exhi-
beret in illa carne gratias voluntis
et sanaret voluntis incredulitatem
Quia resurrectione christi augetur
laus dei **Idcirco dicit super psalmum**
in pmone primo super illud et adiam
super omnem laudem tuam **Laus**
dandus est enim deus omnibus
bonis factis suis in omni creatura
sua in omni institutione rerum omnium
in gubernatione et regimine seculorum
in ordine temporum in eminentia
celi in fecunditate terrarum in transi-
sitione morum in omni potentia na-
scantis ubique creature in ipsis filiis
bonorum in danda lege in liberandis
 suis ac aptitudine egyptiorum et
ceteris omnibus mirabilibus suis
non diu erat laudatus in eo quod
suscitavit carnem mortuam et vitam
Sic ergo laus ista adiecta propter
resurrectionem domini nostri ihesu christi
ut adiciam quia magna laus
est fecisti hominem dedisti liberum
arbitrium in paradiso collocasti pre-
ceptum inpositisti mortem si precep-
tum violaret in istissima denunc-
tiasti nichil non fecisti **Nemo est**

qui ate amplius exigit patuit
factum est genus humanum tamquam
massa peccatorum perfluens per
catoribus. Quid ergo si massa
istam iniquitatem dampnes quique
tibi dicit in iuste fecisti. Eres
plane etiam sic iustus et omnis
esset ista laus tua. Sed quia
liberasti et ipsum peccatorem iusti-
ficando impium adiciam super
omnem laudem tuam. **Sed de**
tempe ipsius ieiunij **Quia** quod
ponit quod et soluit causa sit
libro 20 de diuinitatibus aut amissa
inquisitionibus ad hanc rursus dies
marium celebrande diuine passio-
nis non ad eandem redeat diuinitas
sicut quia traditur natus et de
inde subiugis si hoc sit propter sab-
batum et luna quid sibi velit
in hac re obsecratio sabbati et
lune. Hec primum oportet ut nouis
diem natalis domini non in facie
to celebrari sed tamen in memoria
renocari quod natus sit ac per
nichil opus erat nisi reuolutum
diem anni quo ipsa res facta est
festa deuotione signi. Sacramentum
autem est in qua celebratio anni
rei geste commemoratio ita sit ut
etiam aliquid signi intelligatur.
quod sit accipiendum est. Eo itaque
modo agimus pascha ut non so-
lum quod factum est in memoriam
reuocemus id est quod mortuus est
et resurrexit sed etiam cetera que
circa eam continentur sacramentorum
significationem non obmittamus. Quia
sicut dicit apostolus mortuus est propter
delicta nostra et resurrexit propter
nos. Christus quidem demerit ad
vitam in illa passione domini et
resurrectione factus est. **Et sub**
dit de obsecratione lune Quia
vero in toto tempore seculi nunc
tamen tempus apparuit ideo et
domini triuina est primum enim
tempus est ante legem secundum sub

3
29
lege tamen sub gratia ubi iam est ma-
nifestatio sacramenti prout occultum
in prophetis enigmatice hoc ergo
et in lunari modo significatur quia
septenarius mens solet in septuaginta
ad perfectionem quidam in facie
apparere. Tria etiam domada lune
pascha celebratur quia dies oc-
currit agri decima et vigesima
prima. Est et aliud sacramentum
quod si tibi obscurum fuit quia ita
libus in inquisitionibus minus
eruditus es non contristeris
nec ideo putes me meliorem
esse quia hec in istis pluribus
didici. Quia enim gloriatur in domino
glorietur scire et intelligere
quoniam ego sum deus. **Et subdit**
prophetas de clarificatione manifestum
est et tui uis aduenti facile
cognitum quod luna non augetur
ad oculos uisum nisi a sole rece-
dendo neque minuat nisi ad so-
lem ex parte alia appropinquando. Acte
de tunc quod in prophetis legitur. Sapi-
ens sicut sol permanet. Stultus
autem sicut luna uariat. Et quis
est sapiens qui permanet nisi
sol iste in facie de quo dicitur. Ortus
est in nobis sol iusticie. Et quid
sibi non fuisse ortum in die non
in ista plangentes in prophetis dicitur
fuit. Et iusticie lumen non lux
nobis et sol non est ortus nobis.
Iam istam carnis oculis visi-
bilem ortum facit super bonos
et malos deus qui etiam pluit
super iustos et in iustos. Dicitur
sepe ex rebus visibilibus ad in-
uisibilia congrue similitudines
Quia ergo et ille stultus qui
tamquam luna uariat nisi ad am-
mirationem omnis peccauit. A uita
quippe humana recedens a sole
iusticie ab illa scilicet eterna contem-
platione iniquitabilis uitae
omnis vires suas interna ouat
et eo magis magisque obscuratur.

interioribus atque superioribus suis
sed cum redire cepit ad illam
incommutabilem sapiam. Erato
magis appropinquat affectu precatur
tanto magis extior homo cor-
rumpitur sed interior renouatur
dedic in diem. Omnis quod lux illa
ingem que ad inferiora habebat
ad superiora committitur et altius
quodammodo auferitur ut ma-
gis magis quod hinc seculo moria
et vita eius abscondatur cum
xpo indeo. Quia in detius ad
extiora pergradiens et in vita
sua picens in terra sua et hinc
terre id est eis qui terra sapi-
unt melius videtur cum lauda-
tor in desiderio aie sue et
qui iniqua gerit iudicat. Quia
tatur aut in melius cum inten-
tionem et gloriam suam aciem
que in hoc seculo apparent pau-
latim auerit et ad superiora atque
interiora committit et hinc terra id est
eis qui terra sapiunt detius inde
unde illi in ipso postrema in fine
tuosque agentes penam etiam
hec inter multa dicitur sunt hinc se
quos aliquando habuimus in derisu
et in similitudine in ipso nos
in sensu et ac pbe spūs sūs
devisibilibus ad invisibilia et de
corpore ad spiritualia sacramenta
similitudine transiunt illi de ista
vita in aliam vitam quod pascha
nominatur a quod decima luna vo-
lunt ob finem ut non solum propter
tempus tertium quod supra quicun-
quam quia tunc incipit ebdoma-
da sed etiam propter ipsam commisso-
ab exterioribus ad interiora deli-
na similitudo assumit usque vige-
sima vero penam propter ipsam in
mez septenarium quo divinitas
sufficitur figurat quod etiam
ipso etiam semper iustar universitat
Ideo Iohannes apostolus in apocalypsi
ad septem etiam scribit etiam vobis

ad huc in ista mortalitate carnis
constituta propter ipsam immutabilem
lune nomine in scripturis significat
unde est illud paucis sagittas
suas in pharetra ut sagittent
in obstinam luna rectos corde plus
cum qui fiat illud quod dicit apostolus
Cum xpus apparuit vita nostra
tunc et vos cum illo apparebit
in gloria. Ob sara videtur esse etiam
in tempe per generationis sue inter
multas iniquitates generis et tunc
sunt tenende in ipso fallacium
seductor quas nomine sagittar
intelligi voluit unde alio loco
propter inicos fidelissimos vitat
quos ubique parit etiam de luna
testis in celo fidelis et cum de rego
dum pbe canet. Oricur inquit
in diebus eius iusticia et habundancia
pacis quo usque in fine
luna id est habundancia pacis
tunc extirset donec omnem in-
mutabilitate mortalitatis assumat
tunc novissima luna defuncte
mors et quidquid nobis resistit
ex in finitate carnis unde nobis
perfecta pax non dum est quod summe
omni cum corruptibile hinc induc-
rit in corruptione et mortale
hoc in mortalitatem unde et illius
civitatis muri que iericho appel-
latur que in hebreo eloquio luna
interpretari dicitur septies circumapta te
stanti archa penitus corruet
Quid cum tunc agit annuatio
regni celorum quia transactio archa
significavit nisi ut omnia in in-
mutata mortalitatis vite id est omnis
species huius seculi que resistit spei
futuri seculi in dono septenario
spūs sancti plures archa defuit
Ob hoc cum transiit archa non
impulsa violento illi muri sed
sponte ceciderunt et. Sequitur
Resurrectio bonis. **Distingue**
deum resurrectione libro 20
de unitate dei cap. 6. Sicut fuit

3
34 30

Due regulaciones una que nunc
fit p baptisum Alia scdm car
nem que fiet in eius incorrup
tione atq; in mortalitate p iudi
ciu magis atq; nouissimu ita
sunt et due resurrectiones una
prima que nunc aiaz est que no
pmitit eas venire in mortem
scdm Alia scda que nunc no est
sed in fine seculi futia est uet
aiaz sed corporis est que p oia
iudiciu alios mittit in scda mor
tem alios in eam vitam que no
habet mortem **libro 2o de uisibilibus dñi**
fmone 2a Est nunc resurrectio die
et restat resurrectio corporis In a
nimu no omnes resurgunt nisi
qui credunt et obediunt In corpe
vero et boni et mali omnes resur
recturi sunt Sed qui pius resur
git in aia bono suo resurget in
corpe qui vero no resurgit in aia
malo suo resurget in corpe Qui
resurgit in aia resurget in corpe
ad uitam Qui nunc no resurgit
in aia resurget in corpe ad penam
Sup Apok omne 1a Sicut prima
mors est in hac vita p peccata ita
prima resurrectio est p remissionem
peccatorum **Sup ps 40 fmone 2a** aia
exsuscitat adeo et corpus Sed
deus qui exsuscitat corpus nunc
do reddidit quid exsuscitat aia
sibi reddit pbat resurrectionem
corporum futuam ad ualens appetit
aiaz **libro 2o sup Genesim 2o**
Si quem monet quid opus sit
spiritibus de factorum corpora sua
in resurrectione recipere si potest eis
etiam sine corporibus summa illa
beatitudo pberi Difficilior quidem
qo est quam ut pfecte possit f
mone fumi Sed tamen nunc
dubitandum est etiam raptu hominis
in carnis sensibus in te est etiam
raptu hominis et post morte ipa
carne deposita transiens etiam
similitudinibus corporalium non sic

unde posse incommutabile subam
ut sancti angeli vident siue
alia latente causa siue ideo
quia iest ei nalis quida appetit
corpus ad iusticiam quo appetitu
retardatur quoda modo ne tota
intentione pagat in illud suum
celum quia diu no subest corpe
tunc administratio appetitus ille
conquiescat **Resurrectio corporum**
erit possibilis ca Non fustis
dine ualens libo de et estis et
catheasmo fmone 2o no resurget
mortui qui fuerunt Si ergo po
tens est deus facere qd no fuit
no potest reparare qd fuit no du
bitet caritas et si no apprehendit
infirmas **libro 2o de uisibilibus dñi**
fmone 2a Qui sunt incommu
tis quoz iacent sepulta cadauia
quoz famille tecte sunt quoz ossa
dyspersa sunt quoz caro iam non
est et tamen deo integra est Be
niet hora quid omnes audient
uocem filii dei boni et mali sunt
audient omnes et erient **fmone 2a**
cui omnia vincula inferoz et oia
qd perierit pmo perisse putat res
tauerit Si enim deus fecit homines
qui no erat no potest reparare quod
fuerat puto quia cum dicit deus
mortuos suscitatus est no res
mcredibilis dicitur **1a** aqua res
est que fiet et incredibilis sed
non sit incredibilis quia deus
est qui facit ille suscitabit te
qui creauit te no eris et es
et fuit no eris Absit ne idas
mirabilis aliquid fecit deus qui
fecit qd no erat quid faciet repa
turus quod fuerat **Inepla ad**
osenciu de uicariatu Si deus
domini et est 8o 2o potest addere
qd no erat in uno semine multo ma
gis potest reparare qd fuerat in hominis
corpore **libro de sex qomibz addo**
gras qoe prima xpi corpus non
dissolutu tabe atq; putredine

die tuo resurrexerit uia uero p
longum tempus ex qua disso
luta discesserunt confusione
repabunt. hanc facultati bte
q impossibile est. dicit aut po
testati bte q facillimum est. ut
em radus oculi nostri no ti
tus puenit ad pinguora et
tardius ad longiora sed utq
in eualla parili celeritate con
tingit ita cum in oculi fut
dicit aplius fiet resurrectio mor
tuorum omnipotentie dei et ineffa
bili uirtuti tam facile est queq
recreare quam diuino tempe
dilapsa cadavera suscitare. In
credibilia sunt hec quibusdam
quia mex pta cum omnis natura
rez tam sit plena miraculis ut
no quasi puestigacione ronis
s. uidendi consuetudine mira no
sunt atq obb. nec consideracione
nec inquisitione digna uideat.
Nam ego et quicunq mecum in
sibilia dei pca que facta sunt in
telligere molliunt aut no minus
aut amplius admirant in diu se
mis tam pmo grano omnia que
laudamus in arbore tamq mortua
latuisse qui mundi huius tam in
gente s. quid que decorporibus huius
nisi dum dilabunt resurrectionem
future tota et integra reddunt.
libro 20 de coplacione mortuorum
Si quis requirit anie dubius
et macdulus quo mortui resur
gent quo aut corpe uenient rti
Debo ei ore ac vbris apli insinues
tu q semis no uiuifiat nisi pus
moria. Et q semias qm tta
aut alterz cum q semis et mortui
aridum sine hndre et cum pulsan
fuit fecundus surgit atq uesitum
foliulis aristas armatum. Cum
ergo qm traci suscitatur ppter te
ipm no potit et te suscitare ppter
te qui solem suu cotidie quasi
de sepulcro notam resuscitat et

luna uelut demittit repat et tpa
recedencia reuocat ad utilitate
uram uos ipos ppter quos oia
repat no requireret et semel pa
cietur extigui quos suo flatu
attendit et quos suo spu anima
uit et impetuo iam no erit ho
qui illum pre et agnouit et coluit
Sed iter dubitas q possis repa
ri post mortem et restitui post
tineres et ossa assumpta. O ho
dixit uelim quid fusti anqum iua
tus utero conciper. nichil utiq
Deus ergo qui te creauit ex ui
chilo none facilius potit repa
re de aliquo. qm arde facilius
pt face q ante iam fuit qui po
tuit creare q no fuit. Cum te ex
gutta uisiformis liquoris ituo
matris utero. Necnos uenas et
ossa tua arida iussit exarescere
potit in arde de uero terre iuu
guare. Sed times ne forte ossa
tua arida pstina carne no possit
uestiri. Toli sedm fragilitatem
tuam dei existimare maiestate
Deus ille om creator qui uestit
arbores folijs et arua floribus
potit et tua ossa illo deo ueris
tempe in resurrectione uestire
dubitauit aliquid de hoc ipso ppha
excehit et interrogatus a domino
ut uenit ossa arida que uide
bat dissipata p campum. Respondit
Tu scis. Sed postquam deo iubete
et ipso pphetante uidit ossa ad
sua loca aduinctum currencia
postquam uidit ossa arida ueniens
ligari uenis inter carne conte
gi tute uestiri pphetauit postea
ad spm et ueniens sps uisus
q introiuit in corpora illa iacencia
et surrexerunt et mox steterunt.
Sic confirmatus de resurrectione
ppha ppsit uisione ut ad poste
ros tante rei cognicio pberet
merito ergo clamat ysaas. Ex
urgent mortui et resurgent.

qui in monumentis sunt et leti
buntur qui sunt in terra Vos enim
qui abste est sanitas est illis bene
enim sicut rore madefacta semina
germant et exsurgunt. Sed ro
re spiritus sanctus ossa fidelium vivifi
cata cum suo corpore metua glori
a germinabunt. Sed dubitas quod
de parvis ossibus totus homo
possit restitui. Venera ex modica
cunctilla ignis ingente suscitata
flamma. Deus non potest ex modico
tueri fermento totum corpus. Ita
tui reintegrare conspersum. Non
dicas inquam compare sent relique
tatis ipsius forsitan enim a igne
obuste sunt aut abestis. De vira
te hoc primum scito quia quid quid
osumitur interre visibus ostinet.
Unde rursus potest deo propitio
pudici. Vt cum et tu cum non appa
reat seme ignis adhibes lapillum
et modicam ferri et concutis.
De visceribus lapilli quantum opus
est ignis. Quod ergo parva indu
striam et sapientiam quam tibi deus
ipe concessit tu facis ut pudicus
qui non apparet maiestas illa divina
facie sua virtute non potest ut quod
interim non videtur excruciat. Mi
hi crede potest omnia hoc tamen require
vitz promiserit se facere resurrectionem
et cum promissa tantorum didiceris
testimonium primo cum ipse christus divi
tissima teneas cautionem confirmat
fide mortem desine iam tunc ex
em tunc ad hoc non credit qui non
credit parvam contumit insanabile quia
sua incredulitate divini aut impo
tentem aut certe assenerat menda
cem. Sed non ita bene apostoli non ita pa
vires probant apostoli propter hanc predica
tionem resurrectionis domini christum
resurrexisse predicant et ipsos mor
tuos suscitandos annuntiat nec
mortem nec tormenta recusare
nec crucem. Si ergo more duorum
et tunc testium stat omne verbum resur

31
mortuorum tui tot et tam prodigii
testes existunt an cum effusione
sanguinis testimonium dicunt quod potest
indubium revocari. Sed enim miris
si non habuissent certam spem re
surrectionis non itaque periculosos tri
ciatus et penas mortem plurimo
maximo suscepissent. Non enim
cogitabant supplicia presentia sed
futuram premiam secutura. **Libro 2o
de verbis dei.** Scire debemus quid
sermone. **Ita** nobis scriptura divina
comendat. scilicet futurum esse iudicium
dei quod post resurrectionem
implebitur mortuorum hoc est quod
quod papie vanos agentium erro
re fecerit quia illi habent tunc vitam
esse credunt et ideo sine deo esse
et divinis precibus atque precibus non
metuit iniquitatem. Nos vero ita
in hac vita commiserunt ut nos ad
aliam spem iniqua et bonus boni
et malis mala retribuunt. Sicut
dixit beatus apostolus. Omnis nos ma
ifestari oportet ante tribunal christi
ut re. n. qui pro. ge. si. bo. sine
malum. Sicut hic non astamus
in ecclesia et nos in iudicio patres appa
tam ita etiam post resurrectionem
mortuorum astituri sumus ante tri
bunal christi. Hanc enim ipsam animam
tunc habebimus quam modo
habemus et hoc ipsum quod nunc in divinum
sumus corpore suscitandi. Non enim
sunt multa animalia sumus ut eterna
morte peamus. Sed postquam
hic vixerimus alibi iudicabimur
ut aut propter penas aut pro boni
operibus premia consequamur eterna.
Nemo ergo de resurrectione despect
iniqua vanorum spes tota consistat.
Credite apostolo predicanti et nihil
deride. Dubitate quam christus se
factum promittit quia omnipotens est et
metiri nescit. Sed te appello qui
cumque infideli animo de resurrectione
dubitas et putas mortuos non
posse suscitari. Quod est amplius

ex nichilo facere homines qui vivunt
an eos qui facti sunt atque vivere
repare post mortem utique plus
est facere quod nunquam fuit quam
repare quod fuit. Quia ergo in
possibile est dicis ut deus qui
hominem formavit ex nichilo re
formet. Quia nos suscitare non
potest comisos in puluerem qui
si eorum in nichilum redierimus
facere potest ut essemus sicut et fecit
nos esse cum antea nunquam fuisset.
Ita enim beatus apostolus paulus dicit
Sed dicunt aliqui quod resurgunt
mortui quali autem corpore veniunt.
Insipiens tu quod seminas non vi
vificatur nisi prius moriatur et quod
seminas non corpus quod futurum est se
minas sed nudum granum ut puta
tritici aut alicuius ceterorum. Deus autem
dat illi corpus sicut voluit et vni
cuique seminum proprium corpus. Vnde
ergo maxime homo de resurrectione
dubitare. Quia ergo granum seminis
mortuum et putrefactum vivificatur
propter quod in seculo vivas multo ma
gis te suscitabit ut vivas in
eternum qui illa reparat que tibi sunt
natura quod te ipsum non reparat propter
quem et alia reparare dignatus
est. Itaque si velimus considerare
que in isto seculo videmus. Dne
administrationis opera signa sunt
futurorum. Tota ergo huius mundi
administratio testimonium est re
surrectionis future. Videmus
terre hyemis adventu arbores
exspoliari pomis nudari folijs
sed eas rursus novo tempore
speciem resurrectionis experire.
Que prius quid nudum tunc
ingemunt et tunc ornari in flo
ribus vestiri in folijs et post
modum pomis gaudere. Interrogo
te infidelis homo qui de resurrectione
dubitas ubi sunt ista que tempore
quo deus disposuit producantur
que nunquam quidem videntur. Sed

tamen deus qui omnipotens est et
ea ex nichilo condidit secula sua
vite producit. Hinc iam ad arbores
et prata respicite que estate tunc
acta herbis suis exspoliantur
atque floribus et vinda remanent
ipsa spacia terminum sed iterum veris
tempore revescunt et novo ubique
germine incipiente letantur agri co
la. Certe herba que ante vivit et
moritur rursus reviviscit ex
pulvere. Sed dicis homo incredulus
Ideo credimus futurum ut arbores
et herbe et omnia reviviscant
quia illa iam facta cognoscimus.
Vnde autem cognoscere possumus
quia mortui resurgunt cum ad
huc amotus nemo resurre
xit. Quisquis hoc dicis vel co
gitas audi patienter et intel
lige sapienter. Ideo enim dominus noster
ihesus christus mori noluit et re
surge ne tu de resurrectione du
bites. Tu quid potes dubitare
quia nos sumus resurrecturi
amotus cum hoc promittat
deus qui nescit aliquid metui
et qui potest facere quidquid voluit
quia omnipotens est et implet omnia
que promittit quia verax est et
mendacium in eo non est et dedit
nobis prius et iustorum deus vir
tutes sue pignus et grandi te
stimonio spes vivis nobis est
quia unigenitum filium suum pro
nobis hominem factum et mortuum
amotus resuscitavit. Ideo domine
noster ihesus christus nasci ex homine
id est ex maria virgine dignatus
est et audere crucifigi et die
tercio resurgere ut nos tali ex
empli resurrectionis ex mortuis
certissime credemus quod qui
non credit futurum nec hoc quod
credit quod christus resurrexit
amotus qui autem ipsum christum
resurrexisse amotus consi
tetur nec desina potest resurrexerit.

3
321

Dubitare **Concludit lib. 1° 1°**
et in fine 5° in fine De
nullo mortuo et iacente du
bitandum est subresuscitatore
xpo libro de quietate anime Resur
rectionis carnis que p^{ri}mo t^{em}pore
p^{ri}mo d^{omi}no n^{on} creditur ita cer
tam teneamus ut t^{em}p^{or}is nob^{is}
n^{on} sit solem annu occidit oritur
In fine de amore dei et fide
Prima mors spoliata est
te carnis iter reponenda et suo
tempe recipienda et h^{oc} uelis
nobis n^{on} est quia uis resur
get aut si n^{on} uis resurges a
si resurrectionem n^{on} credis
p^{ro}pterea n^{on} resurges opus est
ut potius agas ut qui resur
rectus es uelis nolis sic resur
gas ut h^{ab}as quod uelis D^{omi}ne
quippe i^{bi}us dixit Venit q^{ui} ^{hoza}
omnes qui in monumentis s^{un}t
audient vocem filii dei et p^{ri}
sue boni sive mali sicut omnes
audient vocem eius et pre
dent et emittent^{ur} ex abditis
illa creatura mortui teneb^{at}
sub voce uiui creatoris Omnes
inquit qui in monumentis s^{un}t h^{ic}
ubi ait omnes fecit quasi p^{ri}mu
tionem et confusionem s^{ed} audi
distinctionem et separationem Qui
bona inquit fecerunt in resur
rectionem vite qui mala in re
surrectionem hoc iudicium ad quod
subeunt resurgent in p^{ri}mu
sa appellatur Quid ergo x^{rist}
metus istam p^{ri}nam que in
uito ueniet carnis s^{ed} illam que
tibi te nolente tibi n^{on} ueniet
Ideo contra incredulos dicit li
bro de cathecizandis rudibus
ita finem Qui irident resur
rectionem putantes quod caro
ista quia putrescit ideo resur
gere n^{on} potest ad penas in ea
resurrecturi sunt et ostendet illis
deus quia qui potuit h^{ec} cora

face antequam essent p^{ot} ea in
moneto restituere sicut erant
omnes aut fideles regnaturi
cum xpo ita resurgent iⁿ eod^{em}
corpe ut etiam o^{mn}itari me^{re}
ad in^{cor}ruptionem angelica ut equa
les dei angelis fiant **Unde in**
p^{ri}mo libello de symbolo h^{uius} fi
nem De ista carne mortali quod
resurrectura sit in seculi fine
nec dubitare debemus Optet
est corruptibile hoc induere iⁿ cor
ruptionem et mortale h^{oc} induere iⁿ mor
talitate Seminat^{ur} in corruptione
surgit in incorruptione Seminat^{ur}
in contumelia surgit in gloria
Seminat^{ur} corpus animale surgit
sp^{iritu}ale Hec est x^{rist}iana et catho
lica et apostolica fides **Credite xpo**
dicens Capillus capitis v^{ost}ri
n^{on} p^{ro}ibit Et in fidelitate depul
sa potius cogitate Quid in
conditore n^{ost}ro contempni p^{ot}
aut quid dubitamus q^{ui} d^{omi}ne n^{ost}re
et carni vitam sit datus et n^{ost}ra
qui p^{ro} nobis animam et carnem su
cepit in qua moreretur et posuit
cum moreretur et recepit ne mors
timetur **fiat ip^sa resurrectio**
celeriter libro 2° de resurrectionis
sup genesim 22° iure celerita
26 tem cum exp^{er}ime^{ntu} uellet ap^{osto}ls
in actu oculi dixit fieri neq^{ue} ei
aliud in re^{re} corporeas motib^{us}
ut ictibus p^{ot} celerius iⁿ ueniri
Erit resurrectio In aduentu x^{risti}
carnis omib^{us} ho ad iudicium
minib^{us} q^{ui} lib^{er} de ab illo p^{ri}mo ho
fide ad petz pte minis corpore
p^{ri}ma cap^{it}ulo 12 q^{ui} deus deter
ra plasmauit usq^{ue} ad omⁿes ho^{mo}es
corpa que aⁿⁱma^{ta} q^{ui}q^{ue} uiuere ceper^{unt}
ab illo resuscitabunt^{ur} a quo ope
rante creata sunt Omnia n^{on}
corpora illis singulis suis aⁿⁱma
bus in resurrectione reddent^{ur}
que in matris ut uiue^{re} inapient
ventribus hab^{ere} ceper^{unt} ut d^{omi}ne

in nullo ex parte iusti iudicis
mensdem singulis corporibus
suis accipiant retributiones siue
regni siue supplicii in quibus
siue bona siue qualitate inte-
ritus habuerunt **libro de ceteris**
dogmatibus Erit resurrectio mor-
tuoꝝ una et semel et prima ius-
toꝝ et secunda peccatoꝝ ut fabula sop-
nat sed una omni et eadē caro
corruptibilis que cadit resurget
ut ut pena sufferre possit pro
peccatis ut in gloria eterna manere
possit Omnis homo erit rē Si
omnis erit ergo omnes moriuntur
ut mors omni madam data oib⁹
filiis eius dicitur et maneat id
privilegium in dno q̄ de eo specialiter
dicitur Non dabis sciam tuū vide
corruptioem hanc resurrectionem
maxima parte turba suscepim⁹
verū quia sunt alij eque catholici
et eruditi viri qui credunt animas
in corpore manere in mutandos
ad incorruptioem et immortalitatem
eos qui in adventu dñi vivi
invenendi sunt et h̄ eis repu-
tari resurrectione ex mortuis
q̄ mortalitatem in mutatioe depo-
nat nō mortem quod quis acquie-
scat nō nō est hereticus nisi con-
temptioe hereticus fiat Sufficiat
mentis lege carnis resurrectionem
credere futuram de morte **Declinat**
libro 2o de civitate cap 1o p̄tāc
tans illud apli Voluimus uos ig-
norare fr̄es de dormientibus q̄ vsq̄
et sic semp̄ cum dño erimus
Dicit sic h̄c vba apli rē in mor-
tuoꝝ futuram quādo veniet xpc
vtiq̄ ad viuos et mortuos iudi-
candos p̄ clarissime ostendunt Q̄
queri solet verū illi quos hic vi-
uentes inuentis est xpc q̄
p̄onas nise atq̄ illos qui tunc
secum vivebant tñ figurabat ap⁹
lūq̄ om̄io mortuū fuit an ip̄o
tempore puncto quo cū resurgen-

tibus rapientur in nubibus obvia
xpc in aera ad immortalitatem per
mortem iuxta celeritatem tñsibe
Nec cū dicendū est fieri non
posse ut dum paera i sublimē
portant in illo spacio et mortuū
et reuiuiscant Quod cū ait
et ita semp̄ cum dño erimus nō
sic accipiendū est tamq̄ i aere
nos dixit semper cum dño ma-
nuros quia nec ip̄e vtiq̄ ibi ma-
nebit quia veniens tñsitis est
veniens quippe ibunt obuiam
in aera sed ita cum dño erimus
i sic erimus h̄ntes corpora semp̄
tūa vbiq̄ cum illo fuerimus
Adhuc ait q̄m quo estinemus
etiam illos quos hic viuos inue-
nturus est dñs in ip̄o paruo
spacio et passuros mortē et ac-
cepturos immortalitatem ip̄e ap⁹
videtur nobis suggere vbi d̄
Tu quod seminas nō uiuificas
nisi p̄us moriatur Quō igit̄
quos viuentes hic xpc inue-
nit p̄m mortalitatem in illo
viuificabit Et si nō moriatur
cum videamus ppter h̄c et dñm
Tu quod seminas nō uiuificas
nisi moriatur Aut si rē nō di-
cimus seminare nisi ea corpora
hōm que moriendo quodam
relinunt in terrā sicut se se h̄c
etiam illa in tñs gressu p̄m
quīs h̄nam plata sua Terra
es et interram ibis fatendū est
istos quos nō dum de corpore
egressos cum veniet xpc i pe-
niet et istis vbis apli et illis
degen nō teneri Cū sursum
in nubibus rapti nō vtiq̄ semi-
nant nec erunt in terrā ut rede-
unt siue nullam p̄sus expe-
riant mortem siue paululum
in aera moriantur Sed aliud
vultus ostendit q̄ idem dixit ap⁹
cum de resurrectione corporum ad
cor loquitur Om̄s resurgemus

Vel sicut alii codices habent Omnes
 dormientes Cum ergo nec resur-
 rectio fieri nisi mors processit po-
 sset nec dormitionem possumus
 illo loco intelligere nisi mortem quo
 omnes vel dormient vel resurgent
 si tam multi quos in corpore inven-
 tis est Christus nec dormient nec
 resurgent Si ergo sancti qui re-
 pientur Christo venientem venientes
 eius in aera obviam repientur
 credidimus in eodem raptu de
 mortalibus corporibus erituros
 et ad eadem morum immortalia redi-
 turos illas nobis apostoli patie-
 mur angustias Sine ut dicit Tu
 quod semas non vivis in morte Sine
 ut dicit Omnes resurgentem aut
 omnes dormientem quia nec illi pro
 immortalitatem vivificabuntur nisi qui
 libet paululum moriantur ante ac-
 cipere ea resurrectione non erunt
 alieni quam dormitione procedunt
 quibus brevissima non tamen
 nulla Cur autem nobis maxime
 videatur illa multitudo corporum
 in aere quodammodo seminari atque
 ibi peritum immortalius atque incorrup-
 tibiliter reviviscere Cum credamus
 quod ipse idem apostolus dicit In actu o-
 culi futuram resurrectionem et in me-
 bra sine fine futura tanta faci-
 litate tamque inestimabili velocitate
 reditus antiquissimorum cadaverum
 pulverem nec ab illa terra qua homi-
 dan est Terra es et in terram ibis
 futuros illos sanctos arbitramur
 minime si eorum morientium in ter-
 ra non redeunt corpora sed sicut in
 ipso raptu morientur ita et surgent
 dum feruntur in aera Futura quippe
 ibis id est ibis amissa vita quod eras
 antequam sumeres vitam id est hunc eris
 exanimatus quod eras antequam esses
 vivatus terre quippe in sufflavit
 deus in faciem vite flatus cum factus
 est homo in animam tamque dicit
 Terra es animata quod non eras

Terra eris exanimatus sicut eras
 quod sunt et antequam perveniant
 omnia corpora mortuorum quod erunt
 et illa si morientur ubique mori-
 untur cum vita carebunt quam
 continuo receptura sunt Sicut
 ergo ibunt in terram quia exanimatus
 hominibus terra erunt quemadmodum
 in cinerem ita quod sit cinis ita in
 vetustatem quod sit vetus ita in
 stantiam quod sit ex luto testa et ad
 similia sic loquimur Quod autem sit fu-
 turum quod tunc prout incipit vivit
 ut cumque quidem tunc erit potius
 ut perfecte nosse possimus Resurrec-
 tionem quippe mortuorum futuram
 et in terram quam Christus venturus
 est iudicaturus vivos et mor-
 tuos Optet si vult esse volumus
 ut credamus Sed non ideo debet
 re in animis est fides nostra si quemad-
 modum futura sit perfecte apprehendere
 non valemus *In dialogo ad Orisum*
 Corpora illorum qui in monumento mo-
 rientur non sepelientur postquam aere
 recesserint donec resurgant re-
 novata Sed postquam corpora ipsorum
 ipsas receperint animas nequaquam
 impulsam redigent sed per eum
 domino in eterna regnabunt requie
 Sed sciendum quod corpus sine anima
 pulvis est quia de terra aditum
 creatum est efficientibus angelis
 die in monumento a corporibus suis
 Et tunc complebitur quod Dominus dicit
 Terra es et in terram ibis Sic quod
 in monumento propria recipient corpora
 Quilibet cum suo *Ibi sunt qui*
 corpore surgent *in ipso* dicunt animas
 de resurrectione *de* novis nobis
 antea non vixerunt corporibus in die
 das Ecce in resurrectionis aucto-
 re hoc ipsum video resurrexisse quod
 cecidit et ideo mortui dormire
 dicunt iuxta prophetiam Nunquid qui
 dormit non adiciet ut resurgat
 Quare mortem sompno assimila-
 vit quia in bono eodemque homine

iniquid alter est qui in sompnu
resoluitur. Alter vero qui de
eiusdem sompni stupore ad
vigilandi officia suscitatur. Non
utique sed ipsa absque dubio me-
bra euigilasse credenda sunt
que dormitionis stupore relan-
ta sunt ita mors corporis quod
in corpore impulsu confecta susce-
pit idem ipsum distussa resti-
tuet. Nec rursus sed rediit in va-
cognatus spiritus recognoscat et
ipsa mystica resurrectionis causa
demonstrans exponens ita apostolus
loquitur resurrectionem quanto tur-
tici operans. Et enim tu quod scias
non unificatur nisi prius moriatur.
Sed quia ut moris est fruges per
tribus sulcis agricola fencian-
te credunt. Nunquid aliud est
quod sepelitur in semine et aliud
quod vivescit in germine. Sed sin-
gula quoque corpora non de nihilo
sed de sui origine producantur
et recedant veribus in novitate.
Cum autem de resurrectione loquitur apostolus
dicit. Quod seminas non unifi-
catur nisi prius moriatur. Vides
quia mors quod suscepit hoc
refundit et vnicuique seminum
ipsum corpus non velut agne suo
alienum sed ut sue proprium. et de
materna sua qualitate reparatur.
Tenetabit in totubulum perstru-
it et corpus unitas et nullis
vniuersis seculis discedenda genera-
tione. Vostri est gratia auctoris
et redemptoris in vita ut ad illos
numquam peruenit in eam. De quibus
dicit apostolus. Capientem obvia christo
in aera. Dignum enim esse indi-
cavit ut germanum corporis et anime
suba cum christo simul regnet in
celis qui christo fuerit in terris.
Inuentio dionysii **ca. 11.** Non per deo
terrena maties de qua mortalium
creatur caro sed in quolibet pul-
uerem auerem ne soluat in quolibet

alitus auribusque diffugiat in qua
cuique aliorum corporum substantiam vel in
ipsa elementa vertat in quorumcunque
materialium vel eorum hominum abun-
dat carnesque mutantur illi anime huius
primito tempore redit que illa pri-
mitus ut homo fiet crescat et
vivet diuinitatem ipsa itaque terrena ma-
ties que diste dente anima fit ca-
dauer non ita in terram repabatur
ut ea que dilabuntur et in alias
atque alias alias species rerum formas
que videntur quauis ad corpus re-
deant. Unde dilapsa sunt adeas
quoque corporis partes ubi fuerint redi-
re nunc sit. Alioquin si capillus ca-
pitatis reddit quod tam ardua ton-
sura detrahit si vnguisque toties
derasit ex sectio in modicam et
indecens cogitantibus et ideo reser-
uatis credentibus occurrunt infinitas.
Et subdit ponendo. Sed que admodum
ex. 11. per perca. 11. 11. si statua cuius-
ca. 11. libet solubilis metalli aut
in ignem liqueficeret aut contereretur
impulsum aut contunderetur in ma-
ssam et eam vellet ardesse rursus
ex illius materie quanta reparetur in
nil inesset ad eius integritatem
que pericula materie cum inebri sta-
tue redderetur. Dum tamen totum
ex quo statua resumetur. Ita deus
mirabiliter atque ineffabiliter arti-
fex de toto quod constituerat cau-
sam eam mirabili et ineffabili ce-
leritate restituet nec aliquid atti-
nebit ad eius reintegrationem. Vtrum
capilli ad capillos redeant et un-
gues ad ungues an quid quid cor-
poris mutetur in carnes et membra
alias corporis reuocetur auctore
artificis providencia ne quid in-
detens fiat. **Sed de abortiuis.** **ca. 11.**
ponit et soluit eodem libro. ca. 11.
De resurrectione carnis non sicut
quidam reuocant iterum quod fuit
mortuum sed in eternam vitam sicut
christi fuit resurrectio que admodum

possim breuiter disputare et oib⁹
q^{on}ibus que debet re mori so
let satisfacere nō inuenio Resurrex
tūm carnem om⁹ hom⁹ quicūq^{ue}
nati sunt atq^{ue} nascent^{ur} mortui
sunt atq^{ue} morient^{ur} allomō deb^{et}
dubitare x^{ristus} unde p^{ri}mo oc
rit de abortiuis fetibus q^{ui} qui
iam quidem nati sunt in utero
matris sed nō dūm ita ut iā po
ssint renasci Si enī resurrexerūt
eos dixerimus de hys qui iam
formati sunt tollim^{ur} p^{er} ut^{er} q^{ue}
quod dicitur In formēs vero ab
ortiuos quis nō p^{er} paul^o dubio pe
rre arbitretur sicut semina que
concepta nō fuerūt Sed quis
negare audeat et si affirmare
nō audeat id actū resurrexerūt
ut quid quid for^{te} fuit impleat^{ur}
atq^{ue} ita non desit p^{er}fectio que ac
cessura erat tpe quē ad modū
nō erunt vicia que accesserūt
in tpe ut neq^{ue} in eo q^{ue} aptum
et congruū dies illatū fuerūt
naturā fraudetur neq^{ue} i^{tem} q^{ue}
ad verū atq^{ue} cōtūmū dies
attulerūt nā carper^{et} sed integ
retur quod nō dūm erat integ^{rum}
sicut in staurabit^{ur} q^{ue} ead^{em} viciā
Unde addit aliā Et p^{ro}pter h^{oc} san
g^{onem} ibid^{em} c^{apitulum} 60 pulcherrime
quid inter doctissimos queri so
let et disputari potest q^{ue} v^{er}ū
in veni^{er} ab homine possit igno
ro quādo incipiat homo in vtero
vivere v^{er}ū sit quedam vita o
cultā que nō dūm notib^{us} vici
tis appareat Nam negare v^{er}ū
p^{ro}p^{ter} puerp^{er}ia que p^{ro}p^{ter} mēb^{ra}ti
ex^{er}tant^{ur} ut eruant^{ur} ex utero
p^{ro}gnatū ne matres quoq^{ue} si
mortue ibi relinqua^{nt} occidat in
pudencia nimia videtur Ex q^{uo}
aut^{em} incipit homo v^{er}ū ex illo
v^{er}ū iam mori p^{er} abortiuos v^{er}
vbiq^{ue} mors illi potuit evenire
Quo aut^{em} ad rēnem nō p^{er}tenat

34
mortuor^{um} rep^{er}ire non possim
Clarius hoc dicit Abortiuos se
libro 22° de ante
Dei capitulo xv tuis qui cū v^{er}ū
ssent in vtero
ibi sunt mortui resurrexerūt
ut affirmare ita negare nō au
deo quāvis nō videam vnde ad
eos nō p^{er}tenat rē mortuor^{um} v^{er}
extim^{us} de mō mortuor^{um} aut^{em} enī
nō omēs mortui resurget^{ur} et er^{unt}
aliquē aīne hūane sine corpib^{us}
metū que corpa hūana q^{ui}us
intra mat^{er}ia v^{er}terā gestant^{ur}
aut si omēs aīe hūane recipiet^{ur}
resurgencia sua corpa que ha
buerunt vbiq^{ue} viciā ac re
liquērit nō inuenio quē ad modū
dicit ad rēnem nō p^{er}ten^{er} mortuor^{um}
quosq^{ue} mortuos etiā in vtero
mat^{er} Sed de mōstris que nas
cunt^{ur} et moriunt^{ur} q^{ue} resurget^{ur}
sive de f^{er}ā dicit in enchiridion c^{apitulum}
10 Neq^{ue} enī mōstra que nascū^{nt}
et vult q^{ue} lib^{er} cito moriantur
aut resurrexerūt credenda sūt
aut nō potius correpta emēda
ta q^{ue} natūa Absit enī ut illū
bimēbrem qui imper natus est
moriēte De quo et fr^{at}es fidei
ssim^{us} qui eum viderūt retulerūt
et sēc^{re} memorie Jerom^{us} p^{ro}p^{ter} b^{er}ter
scriptū q^{ue} fecit Absit inq^{ue} ut v^{er}ū
hōmem duplicem aut nō po
tius duos quod futū fuerat
si bim^{us} nascerent^{ur} resurrexerūt
existimemus ita et cetera queq^{ue}
singula que p^{er}ius nō amplius
ul^{ter} minus aliquid hādo quādā
nimia de fornicitate monst^{er}an di
cant^{ur} ad hūane nē figura rēne
renotabunt^{ur} ita ut singule aīe
singula sua corpa obtineant
nullis coherētib^{us} etiā que
tūq^{ue} coherencia nata fuerant
Sed p^{ro}sum sibi singulis sua
mēbra gestantibus quibus
hūanū corp^{us} complebit^{ur} tūc
g^{ra}tas **Sed de homine comesto**

ab alio homine ponit Soluenda
et soluit quoniam libro 22° est questio
de unitate dei cap. 22° que videtur
difficilior ceteris ubi quidam cum caro
mortui hominis et iam alius sit
vinctis caro cum potius resur-
rectione reddatur Si enim quispiam
confectus fame atque compulsus
vestat cadaveribus hominis quod malum
aliquoties accidisse et vetus te-
statur historia et multorum temporum
infelicia experientia docuerunt
non quicquam vidua ratione contem-
net totum digestum fuisse per
vires meatus nihil inde in eius
carnem mutatum atque confusum
cum ipsa materies que fuit et non
est satis indicet quod illis estis de-
tinenta suppleta sunt Quid enim
carum exhaurit fames utique in
auras est exalatum Sed omnipotens
Deus potest renovare quod fugit
Reddetur ergo caro illa homini
in quo esse caro humana primitus
cepit ab illo quippe alio tamquam
mutuo sumpta deputanda est
que sicut alienam ei reddenda est
unde sumpta sua vero illi que fa-
mes exanimat ab eo qui potest etiam
exalata renovare reddet quam-
vis et si omnibus posset modis
nec ulla eius materies nullis la-
tebris nature remansisset unde
vellet eam reparare omnipotens
Sed propter suam veritatem qua
dum est capillus capitis vestri
non prohibet absurdum est ut pu-
temus cum capillus hominis prius
non possit tantas carnes depa-
stas fame atque consumptas per-
isse potuisse Unde concludit eod.
libro cap. 23° Testatur ergo quid
quid de corporibus vivis vel post
mortem cadaveribus perire sinit
cum eo quod in sepulchris remansit
in spiritualis corporis unitate ex
animalis corporis vetustate mu-
tatum resurget incorruptum atque

immortalitate vestitum Sed si ca-
pi aliquo modo vel immixtus in
manitate totum penitus conte-
ratur impulsu atque in auras
vel in aquas dissipatum et quantum
fieri potest usque esse sinat
omnino nullo modo subtrahi potest
omnipotentie creatoris si capillus
meo capitis non peribit Ergo spi-
ritui subdita caro spiritualis sed tu
caro non spiritus sicut carum subdi-
tus fuit spiritus ipse carnalis sed
tu spiritus non caro Et si anima resta-
uratur non tamen superflua neque tur-
pia eod. libro cap. 20° Quid iam
videamus de capillis atque ungui-
bus semel quippe intellecto ita nichil
periturum esse de corpore ut de fore
nihil sit in corpore simul intelligatur
neque de forme fuerat enormitate
masse ipsi accessura esse non locas
in quibus membrorum forma turpe
velut si delinquo vas fiet quod
rursus in eundem limbum reductum
totum de toto iterum fieret non eter-
nate ut illa pars limbi que iam
fuerat ad ausam reducet aut
que fundum fecerat ipsa rursus
faciet fundum dum tamen totum
revertetur in totum et totus ille
limbus in totum vas ulla sui par-
te perita remaneat Quia propter
si capilli toties tonsi ungues
ne defecti ad sua loca de formis
redierunt non redibunt nec tamen
cuncta resurgenti prebunt quia
in eandem carnem et quatenus
ibi locum corporis teneant suam
per congruentiam materie muta-
bilitate vertet quamvis quod autem de
capillus capitis vestri non prohibet
non de longitudine sed nullo ca-
pillorum dum nullo aptius possit
intelligi Unde et alibi dicit Ca-
pilli capitis vestri mutati sunt neque
hoc ideo dixerim quod aliquid ex
stantem corpori atque pertinet quod
utiliter erat sed quod de fore natum

3
35

fuerint nō utiq; ob aliud nisi ut
hinc quoq; ostendatur quā sit pe-
nalis ista conditio mōdū sic eē
reditus ut suata integritate sbe
sola deformitas peat. Si cū sta-
tia pt artifex homo quam p
aliquam causam deformē fe-
cerat constare et pulcherrimā
reddere ita ut nihil deū sbe
sed sola deformitas peat ac si
quid nulla figura pōre indecēt
exerbat nec pilitas spacio con-
gruebat nō detoto vnde fecat
amputare atq; separe sed ita
conspice vniūsum atq; misere
ut nec fedtatem faciat nec mi-
nuat qūtitatem. Quid deompo-
tente artifice sciendū est. go
vero nō potit quasq; deformati-
tes hūanos corpū nō mō vsta-
tas vez etiam miras atq; mon-
struosas que hinc misere vite cō-
gruit abhorrent aut ab illa fu-
tura felicitate sanctorū sic auſſe
aut pderē aut quecūq; eaz fue-
runt et si nālia tamen indecō-
extremēta subē cōlis et sine vlla
eius diuinitūe tollant. Ac p
h nō est macris pignib; q; me-
tuendū ne ibi tales sint qua-
les si possent nec hic esse velēt.
Quis etiā corpis pulcritudo est
pāū congruentia cum quadā
coloris suauitate. Vbi aut nō ē
pāū congruentia aut ideo ali-
quid offendit quia parū est
aut ideo quia nimis promide
nlla erit deformitas quā fecit
incongruentia pāū vbi et que
pua sunt corrigent et quod mi-
nus est quam decet vnde tator
velit inde supplebitur et q; plus
est quam decet matie suata
integritate detrahetur. Coloris
porro suauitas qūta erit vbi in
sti fulgebunt sicut sol i regno
pris sui que claritas mxi cor-
pe cum resurrexit ab oculis

Discipulorū potius abscondita
fuisse quam defuisse idēda
est. Non em ferret hūanus
atq; infirmus aspectus qū ille
asus ita debēt attendi ut pos-
set agnosca quo ptinuit etiam
ut contritantes ostendēt suos
vlnes tytates ut etiam abū
potum q; sumēt nō alimētorū
indigentia sed ea qua et h' pote-
rat ptate. *De sīs martibus an
resurgant cū cytatibus subdit
ibidem quod require ca. Cicatē
Quia aut p dīa bīus et clari
pōit mēchidion capitulo dī*
Non est consequens ut ideo di-
uersa statūra sit reuūscenāū
singulorū quia fuerat diūsa vi-
uentiū aut macri cum ead ma-
tie aut pingues cū ead ping-
uedine reuūscant. Sed si hoc
est mōsilio creatoris ut ieffi-
gie sua eius q; ppetas et disc-
niblis similitudo fuerit ut in
teatē corpis bonis equalia tū-
ta reddant ita modificabit
illa in vno quoq; maties ut nō
aliquid exea pereat et q; acū
defuit ille suppleat qui etiam
dēchilo potuit q; voluit opa-
ri. Si aut incorpibus resurre-
cū rōnablis inēqualitas erit
sicut est vocum quib; tantus
impletur hoc fiet tūq; de ma-
tia corpis sui quod et hominem
reddat teatibus suis angelicis
et nil mōuementis eoz ingerat
sensibus. Indecorū quippe ibi
aliquid non erit sed quidquid
futurū est id decēbit quia nec
futurū est si nō decēbit. Resur-
gent itē sanctorū corpora
sine vllō vicio sine vlla deformati-
tate sicut sine vlla corruptōe
onere et difficultate in quibus
tanta facilitas qūta felicitas
erit ppter quod et spūalia dīa
sunt cum pauldubio corpa sunt

futura et non spiritus. Sed sicut nunc
corpus animale dicitur quod tamen
corpus non spiritus erit proinde quantum
attinet ad corruptionem quia nunc
aggruatur anima et advenia quibus
caro adversus spiritum concupiscit
tunc non erit caro sed corpus quia
et celestia corpora prohibent. **Et de
clarat in sequenti capitulo ac dicens**
Propter quod statim est caro et sanguis
regnum dei non possidebunt et tam
quam exponens quid dicitur. Neque in
quit corruptio incorruptionem pos
sidebit quod prius dicitur caro et
sanguis hoc postulat dicitur corruptio
et quod prius dicitur regnum dei hoc
postulat incorruptionem. Et tamen
autem attinet ad substantiam etiam tunc
erit caro propter quod et post resur
rectionem corpus christi appellatum est
caro. Sed ideo autem apertius. Seminat
corpus animale resurget corpus spiri
tale quoniam tunc erit tanta concordia
carnis et spiritus vivificante spiritu
sive sustentantia aliqua indigen
tia subditam carnem ut nil nobis
repugnet ex nobis sed ut foris ne
mitem ita nec intus nosmetipsos
patientem inimicos. **Et subdit capitulo
ac de resurrectione damnatorum**
Cum autem vero ab illa predicta
massa que facta est per hominem
priorem non liberantur per unum media
torem dei et hominem resurgent
quidem etiam ipsi unusquisque in
carne sua sed ut cum diabolo et
angelis eius puniantur. Vnde sane
ipsi cum vicis et de fornicationibus
suorum corporum resurgant quicunque
viciose in eis et formosa in eis
gustant in requirendo laborare
quid opus est. Neque enim fatigare
nos debet incerta eorum habitudo
vel pulchritudo quorum erit certa et
sempiterna damnatio. Nec moue
at quod erit in eis corpus incorru
ptibile sed dolere poterit aut quod
corruptibile sed mori non poterit.

Non enim est vera nisi ubi felicitas vivit
nec vera incorruptio nisi ubi salus
nullo dolore corrumpitur ubi autem
infelix mori non sinitur et ut ita
dicam mors ipsa non moritur et ubi
dolor perpetuus non incipit sed affli
git ipsa corruptio non finit. Sed in
scripturis mors per dicitur nec
tamen prima qua corpus suum anima
relinquitur cogitur nec per qua pe
nale corpus anima relinquitur non per
mittit. Homini accidisset si nemo
peccasset gravissima tamen omnium
pena erit eorum qui propter peccatum quod
originale traxerunt nullum. Insuper
addiderunt et meritis qui addide
runt tanto quisque ibi tollerabile
habeat dampnationem quanto habuit
noxam habuit iniquitate. **De
resurrectione statim** Infantes non
supplenda puerorum. **De** in ea resur
recturi sunt. **libro 22 de civitate dei** recturi sunt
capitulo 16 corporis eriguntur qua mor
tui sed quod eis tardius accessit
erat tempore habuerunt illo dei ope
mirum ac celerissimo recepturi. In
sua quippe domo ubi autem capillus
capitis vestri non prebit deum et non
defectus esse quod fuit non autem
negatum est affectus quod defuit.
Defuit autem in infanti mortuo perfecta
quantitas sui corporis perfecta in infanti
de est utique perfectio magnitudinis
corporalis que cum accesserit sua
statuta longior esse non poterit
hunc perfectio modum sic habent
omnes ut cum illo concipiantur
atque nascantur. Sed hunc modum
non mole sunt ipsa membra omnia
sunt latenter in semine cum non
nulla natis adhuc defuit per
dentes et si quid emigret in qua
re vivamus quod materie indurata
corporali iam quodam modo ut ita di
cam limatum videtur esse quod non
dum est vivum quod latet sed accessu
temporis erit vel potius appare
bit. Subac ergo iam in fatis.

brevis aut longus est qui be-
 nis longus ve futus est. **S**ⁱ
 hanc rationem p^rfectam in resurrec-
 tionem corporis determinata non
 tunc erua et si equalitas fu-
 tura esset omni ita ut omnis v^o
 ad giganteas magnitudines
 perveniret nec illi qui maxi-
 fuerit minus haberet aliqd
 in statu quo eis cont^r suam
 xpi periret qui dixit nec ca-
 pillum capitis esse putare cre-
 atori utq^{ue} qui cuncta creavit
 de nichilo quo de esse posset
 unde adderet quod addend^u e-
 nimus artifex nosset. **Quod**
omni erit statum que Sed utq^{ue}
esse debuit n^oal^{is} t^ota xpi in
te x^o annos **ibid^o** ea men-
ta^o 1a sum corp^o oris in qua
 mortuus est re^o surrexit ne-
 phas est dicere cum resurrex-
 toms omni tempus venit acce-
 ssuram corpi eius eam magni-
 tudinem quam non habuit qudo
 mea discipulis in qua illis not^u
 erat apparuit ut longissimus
 fieri posset equalis. Si ante
 dixerimus ad divi corporis mo-
 dum etiam quozcuq^{ue} corpora
 maiora redigenda p^ribit demul-
 torz corporibus pl^um cum ipse
 nec capillum putare esse p^rmi-
 serit. Restat ergo ut suam quisq^{ue}
 q^{ue} recipiat mensuram qua vel
 habuit in vivente etiam si se-
 nex est mortuus ul fuerit ha-
 bitus si antea est defunctus
 atq^{ue} illud quod memoravit ap^o
 de mensura etatis plenitudinis
 xpi aut p^rter h^o intelligam^{us} e-
 dan^o 1° ut illi capiti in p^rlis x^o
 nis accedente omni p^rfectione me-
 broz etatis eius mensura com-
 pleatur aut si hoc de resurrec-
 tione corpi dan^o est sic accipiam^{us}
 dan^o ut nec plan^o nec infra in-
 nemlem formam resurgat corpa

mortuoz sed mea etate et robo-
 re usq^{ue} ad qua xpm hic p^rveni-
 sse cognovimus. Circa quippe x^o
 annos diffuserit esse eam hui^{us}
 seculi doctissimi hominis inietu-
 tem que cum fuit spacio p^rprio
 t^udata inde iam hominem inde
 t^umenta vergere gravior^{is} ac se-
 milis etatis et ideo no esse dan-
 ni mensuram corpi ul i mensuram
 stature sed in mensura etatis
 plenitudinis xpi. **Et subdit ibid^o**
de etate ca^o 18 Resurgent omis
 tam magni corpore qui ul e-
 rant ul futuri erant etate in-
 nemli quavis nichil oberit eam
 si erit in fanalis ul senilis for-
 vbi nec mentis nec p^rius cor-
 pis vlla remanebit infirmitas
 unde etiam si quis in eo corpus
 modo in quo defunctus e resu-
 rictus vni q^{ue}q^{ue} otempnat
 no est cum illo laboriosa conari
 ditione pugnandi. **Concludit**
ibidem ca^o 22 Quibus omnibus
 p^rmodulo n^o considerat^{ur} atq^{ue}
 creditis hec summa confiat^{ur} ut
 in r^one carnis eas metum men-
 suras heat corpoz magnitudo q^{ue}
 habeat p^rficiende sine p^rfecte aug-
 q^{ue} indita corpi ro iuventutis
 in mebroz quoz omni modulis
 congruo decore p^ruato q^{ue} decus
 ut fuerit si aliquid demptu
 fuit in decore aliam grandita-
 ti in parte aliqua constitute q^{ue}
 p^rtotum spargatur ut neq^{ue} id
 peat et congruentia p^rau v^oq^{ue}
 teneat^{ur} no absurdum ut aliq^{ue}
 inde etiam addi posse edam^{us}
 cum omnibus p^ribus ut decore
 custodiant id dist^rbuunt^{ur} q^{ue} si de-
 formis in vna esset v^oq^{ue} no de-
 cet aut si contendit^{ur} mea v^oq^{ue}
 quoz statum corpi resurrec-
 tur esse in qua defunctus e no
 pugnante resistend^u est t^u ab-
 sit omis deformitas omnis

taritas omnis q̄ corrupto et si
quid aliud illud nō detet regnū
in quo resurrectionis et p̄missio
nis filij equales erunt angelis
dei si nō corpe nō etate t̄e fe
licitate **Simile dicit in p̄mone q̄**
De adventu dñi ad iudiciū Sicut
dñs n̄r ih̄s xp̄s in t̄guita
annoz tempe passus fuit idie
t̄ia amoz resurrexit ita et
nos omes in t̄guita annoz eta
te resurgemus omes in quacūq̄
etate mortui fuim⁹ ad iudiciū
p̄dores et iusti veniem⁹ p̄dores
cum carne descendunt ad infernū
Iusti in carne p̄pient dei regnū
quia iustam iudiciū dei erit
ut illa caro que p̄p̄o cruciat⁹
ipa caro et m̄a cum xp̄o et oib⁹
sanctis in paradiso loceat⁹ ab an
gelis **Resurgent aut om̄s dñi**
sexus viri et femine Regre sup̄
tao femina et libro de ec̄asticis
dogmatibus In resurrectione ex
mortuis sexus forma nō muta
bitur sed vir mortuus resurget
in forma viri et femina in forma
femine carens tamē sexu huius
vite t̄m condicione nō sp̄e n̄ali
ne nō sit vera resurrectio si non
id resurgat q̄ cadit **Resurgente**
homines tū et nō alia Irōnabi
aīalia libro de fide ad ha aīalia
petz p̄te p̄ma cao 19 resurrecti
tura nō sunt quia nec in p̄is aīa
libus aut equitas aut iniquitas
fuit p̄qua eis et̄na b̄tudo sit
retribnenda n̄l pena illa igitur
aīalia p̄tis seculi cursum atq̄
ornatum p̄dū creatoris in p̄p̄e
sibilem pagunt voluntate q̄e
desius factis ullam rōm reddi
tura sunt quia rōnabilia nō sūt
In quid em̄ de bobus tū e deo
homines vero qui rōnabiles facti
sunt et dese et de omnibus reb⁹
quas in v̄m vite p̄tis accepe
runt reddituri sunt rōnem deo et

p̄suoz actiū qualitate recipient
aut penam aut gl̄iam **Quod om̄s**
boni et mali resurgent sed boni
gloriosius et felicius ibid cao 19
Habebunt ergo iusti cū iniquis re
surrectione carnis omnine s̄ iūu
tationis grām nō habuunt que da
bitur iustis quid a corpib⁹ in p̄ior
nō auferatur corruptio et igno
bilis et infirmitas in quibus
semant⁹ que ab hac morte nō
extinguet⁹ ut illud iuge tormē
tū corpi et aīe sit mortis et̄ne
supplicii Iuste vero aīe q̄s hic
redemptor deus q̄tis iustificat
ex fide et iustificatis Beue vi
uendi v̄p̄q̄ in fine p̄fenerancia
tribuit et in p̄is corpibus i q̄b⁹
hic iustificat⁹ om̄s grām dñi
tus accepe **Et** rūt et in quibus
iustificati p̄ eo fidem in caritate
dei p̄ximis vixerunt regni ce
lestis et̄na b̄titudine potient⁹
glorificatis etiam corpibus suis
que sine dubio carnis nā qua
creavit veraciter p̄manete nō
sicut hic aīalia sed sp̄ialia tūc
habuunt Sanctoz em̄ seminat⁹
corpus aīale surgit corp⁹ sp̄ia
le in hys pillam in mutationem
que solis dabitur iustis implebi⁹
q̄ oportet dicit apl̄s ut corrup
tibile hoc induat incorruptione
et mortale h̄c immortet⁹ In quibus
sexus masculinus n̄l feminis
sicut eadem corpa creata sunt
p̄manebit quoz gl̄ia erit p̄f̄oz
bonoz d̄nitate d̄nisa **Om̄ia**
tamē corpa sine masculoz sine
fem̄az quecūq̄ in illo regno erūt
gloriosa erunt Ille aut̄ iudex nō
ut q̄ntam v̄m daturus sit
gl̄iam qui in hac vita p̄nam q̄tis
iustificando p̄venit quos illic
p̄m̄tiam glorificare disposuit
In ep̄la ad Cor̄sencū de m̄arna
cone dñi et est m̄o 35 Quid
sibi vlt̄ ista distancā apl̄i mortui

resurgent incorrupti et nos in-
mutabimur nisi quia omnes incor-
rupti resurgent. Sed ex his in-
sta etiam inmutabimur nulla incor-
ruptelam tunc omnia nulla possit
notare corruptio ac pro hoc qui ita
non inmutabimur incorrupti quidem
resurgent integritate membrorum
sed tamen corripendi dolore penarum
tunc audient ite migne etiam **libro**
De agone xano Si in hac vita ubi
tanta tormenta sunt possunt viri
boni et iusti tunc talia patiuntur non
solum equo animo tollerare sed et di-
caritate gloriam quod cogitandum
est de illa vita que nobis promittitur
ubi de corpore nullam molestiam su-
stinebimus quam nisi ad hoc resurgit
iustorum corpus ad quod resurgit im-
piorum. Sicut scriptum est Omnes re-
surgemus sed non omnes inmutabimur
et ne quisquam putet non iustis
inmutacionem istam promitti sed po-
tius in iustis et eam existimet
esse penalem. Sequitur et dicit
et mortui resurgent incorrupti et
nos inmutabimur. **In dialogo ad**
Orosium Homo non tantum cum car-
ne et ossibus sed cum sanguine
vel quidquid ad vitam eius pertinet
resurget sed sine ulla corrup-
tione erit semper illi eterna vita et
eterna felicitas contemplantur em-
tatem dei sed sicut iusti cum sua
carne ad eternam felicitatem ita im-
pii ad eternam resurgent miseriam
libro de simbolo tituli etiam usus
sine Omnis spes fidei nostre hec est
quam resuscitabimur. Omnes quidem
resurgemus autem dupliciter sed non
omnes inmutabimur. Resurgent
boni resurgent mali sed boni
ut sempiterna beatitudine persciantur
mali ut perpetuo igne puniantur.
Ubi dicitur fidelis ab infideli
ut accipiat fides primum et perfidia
supplicium obtineat locum **libro pro**
de doctrina xana ca. 8. Quod animus

37
post primam que potes mores
perditos inuenit reformat in
melius. Sic etiam corpus post
infectam mortem quia vincto
perit omnes debemus credendum
et sperandum est resurrectionis
tempore in melius mutari ut non
caro et sanguis regnum dei possit
deat quod fieri non potest nisi cor-
ruptibile hoc inducit incorruptum
et mortale hoc inducit immortalitate
nullam quam faciens molestiam quam
nullam patietur indigentiam ab aliis
perfectam autem tunc eterna quiete
vegetetur. Cum autem animus non mo-
ritur hunc seculo neque incipit
configurari vitati in inferiorem
mortem morte corporis trahitur
neque ad mutationem celestis bea-
titudinis sed ad lucenda supplicia
reuiuiscat hoc itaque fides hoc atque
ita se rem habere credendum est ne
quod animus neque corpus humanum omnino
mutamur pati sed immos resurgere
ad penas inestimabiles propter ad-
vitam eternam. **Post ipsam resur-**
rectionem petemus erit status bonorum
et malorum **libro de ecclesiasticis dogmatibus**
Post resurrectionem et iudicium
non credamus restitutionem futuram
qua Origenes delirat ut demoni-
nes vel impii homines post tormen-
ta quasi supplicia expurgati vel
in angelicam redeant quam tunc
sunt dignitatem vel isti iustorum
societati donentur eo quod hoc dicitur
prestat ne quid exi-
nabilibus peccatis creaturis sed quo
libet modo saluentur. Sed nos
credamus ipsi iudici omnium et re-
tributori iusto qui dicit Ibi sunt
hii in supplicium eternum Iusti autem
in vitam eternam ut papiant
fructum operum suorum. **Sed de**
felicitate carnis post resurrectionem
dicit **libro 12. super gen. 22. ai.**
Cum hoc corpus iam male sed
per futuram mutationem spirituale re-

capret dñi angelis ad equata p
fam hebet nature sue mod obe
diens et imperans viuificata et
uiuificans tam ineffabili felici
tate ut sit ei glie quod sarcine
fuit **Sup ps 62** **P**ro mittit nobis
carnis resurrectio et talis resur
rectio carnis nobis p mittit ut
caro quid ista quam nō porta
mus resurgat in finem nec i ar
dibile nobis videatur Si enim
deus fecit nos qui nō eramus
magnum est illi reparare qui era
mus Ergo h nobis incredibi
le videatur quia si videas pu
tresce mortuos et ire i cineres
et in puluē aut si nō incenda
aliquis mortuus aut si canes
dilatent eum putatis quia nō
inde erit resurrectus Omnia que
dispunt et in fauillas quasda
puar sunt integra sunt deo Illa
em elemēta mundi eunt vñ pmo
venerūt quādo facti sumus nō illa
videmus Sed tamen deus vnde
sit pducit illa quia et anteqm
essemus vnde sciebat nos pdu
xit Talis ergo resurrectio carnis
nobis p mittit ut quādiu ipsa
sit caro quā nō portamus que
resurrecta est tū nō hēat corrup
tōm quam modo hē nō em ex
corruptōne fragilitatis si non
manducemus deficiamus et esurimus
si nō bibamus deficiamus et sitimus
Si dñi vigilemus deficiamus
et dormimus Si dñi dormiamus
deficiamus ideo vigilemus Si dñi
manducemus et bibamus quous
post refectōnem māducemus
et bibamus ipsa dñi refec
tio defectio est Si dñi stemus
fatigamur ideo sedemus et si
dñi id sedemus et ibi fatiga
mur et ideo surgamus Deinde
vide quia nullus status ē car
nis nō stare **Quid** in infancia uolat
in pūitiam et queris in infancia

et nō est quia iam pēa pūitiam
est stes et ipa inquit i adolescen
tiam queris pūitiam et nō i uenē
Adolescens sit iuuenis Queris
adolecentem et nō est iuuenis
sit senex queris iuuenē et non
iuuenis et senex moritur queris
senem et non iuuenis Non stat
ergo etas nūa ubiq fatigatio est
ubiq lassitudo ubiq corruptio Atte
dentes qualem nobis spem resur
rectōnis p mittit deus in istis oib
multiplicibus defectibus nris sitis
illam incorruptionem **libro de con**
solatōne mortuor pūione primo
Cum uenit dñs inueniet multos
in corpe xanos qui nō dñm expū
ti sunt morte et tamen nō ante
ante rapiet ad celum q mortui
sancti demonum etis surrexerūt
intuba dei et in uoce angeli susci
tati Cum aut finit suscitati p
inter am uiuentibus in nubib
ibūt obuiam xpo in aera et sic p
am ipō regnabunt Nec sane p
dubitari q possint quia in aera
subleuari cum iubente deo pen
ipm corpus habens sup undas
ambulauit maris et helias ad
hūm spem confirmatōnez p hūc
derem autu flāmes sit raptus
in celum Sed queris forte quales
erunt qui amoretis surrexerunt
Audi ipm dñm dicentem Time
nisti fulgebunt sicut sol i regno
pris sui Quid splendore omēs
rem solis am fideles tū figari
nāte est ad ipm dñi claritatem
testatur paulus nūa inquit glo
riatio nūelis est vnde et saluato
rem exspectamus dñm ihu xpū
qui tū figurabit corpus hūm
nō stare ad confirmatōm corporis
glie sue Et tū figurabit siue dñ
bio caro ista mortalis ad confir
matōm xpi claritatis Induet em
mortale in mortalitate et q scia
tū fuerat in infirmitate surget

ptinus inuitate Non timebit
taro amplius corruptionez non
paciatur famem no sitim no
egitudines no casus aduersos
pax em tota et firma securi-
tas vita alia utiqz celestis gla-
rii gaudiu sine defectione pre-
stabitur hec in sensu et motu
gerens btus paulus dicebat op-
tabam dissolui et esse cum xpo
Et quia magna est felicitas tam
dine visionis et pte cognitionis
Ideo dicit in euangelio capitulo 10
Remanetibus ita angelis et ho-
minibus reprobis metna pena tunc
sancti scient plenius quid boni
eis contulerit gra cum rebus
ipsis euidentius apparebit Qd
mps qptam est apam et iudiciu
tantabo tibi domine Qm nisi p
indebitam manum nemo liberabit
et nisi p debitum iudiciu nemo
dampnabitur Tunc no latebit
quod nuc latet cur de duobus
viris erit assumendus pnam
et alius per iudiciu relinquendus
In quo iste qui assumetur agno-
scet quid sibi p iudiciu deberetur
nisi una subveniret et cur potius
quam ille fuit assumptus cu ca-
vna esset amboz cur apud quos-
dam non facte sunt virtutes qe
si facte fuissent pnam egissent
illi homines et facte sunt apud eos
qui no erant credituri Aptissime
naqz dñs dicit He tibi corozam
de tibi bestia qm si mthryo
et sydonio facte essent virtutes
que facte sunt in vobis olim in
calicio et cinere pnam egissent
Nec in iuste utiqz deus voluit
saluos fieri cum possent salui
esse si vellent Tunc mclari-
ficate sapie videbitur qd mte proz
fides hē antequam manifesta
cognitione videatur qm certa et
inimitabilis et efficacissima sit
voluntas dei quam nulla possit

et no velit Val aut velit quod
non possit qui qm sit vez quod
impalio tamitur Deus at ne
nuclo sursum nuclo et interra
omnia quicunqz voluit fecit Quid
utiqz non est vez si aliqua vo-
luit et no fecit qui ne fieret qd
noletat omne voluntas hominis
impeduit **Et quia pficiet anima**
incognoscendo et corpus inuiedo
Ideo dicit in euangelio 18 de iude do-
Manifestabit tunc xpus cogita-
tiones cordium eoz videre dei ē
bonu aut no est nisi de hys qe
manifesta sunt iudicare modo
ergo cogitationes nre nobis ipsis
singulis quibusqz in luce sunt
quia novimus eas sed p vitiis
nris in tenebris sunt quia non
vident eas Ibi quod nosti te co-
gitare et alter sciat quod
vis abscondere modo tunc pub-
licare cogitationes tuas forte
em aliquando cogitas forte aliqd
turpe forte aliquid vanu rutil
ibi nisi honestam nihil ibi nisi
purum nihil ibi nisi sinceru qu
ibi fueris cogitabis Quid vis
videre modo faciem tuam sicut
videbis tunc conspectu tua via
ipa agnicio omni nra erit Ibi ei
erit ad invicem agnicio Sic vi-
debunt omnes et multo excellen-
tius quo hic solent vide pphe-
cia videbunt quido deo pleni
erunt Nec quod offendat erit
nec quod lateat conditoru erit
ergo ibi mebra integra et lam-
que sunt pudenda non erant
Nam ibi erit solus integritatis
deus vbi no erit libidinis de-
deus Ecce etiam hic vbi omni-
nroz opm necessitas mater est
que necessitas tunc no erit tu-
invenimus aliqua que deus
posuit in corpibus ad illos vbi
sed solus ad deum nulla erit
ibi corruptio nulla de formis pna =

uitas illa erumpuosa uitas sed
mitue et uitas pubes uitas su
ma felicitas Sed dices **et** ibi
actus sum illa actio erit ibi in
stare uidere amare et laudare
**Et quia resurgent sancti et rebe
bunt corpora immortalia et eadē cor
que hic habuerunt Ideo de platone
et purpuro ac varrone pbs d
libro 22 de uitate dei cao 66 No
ergo ut bte sunt die corpus est
oime fugiendū sed corpus incorrup
tibile recipiendum et in quo co
uementius incorruptibili corpe
letabuntur quam in eo corpe quod
corruptibile habuerunt Sic enim
nō in eis erit illa diu cupiditas
quam posuit ex platone ugilus
ubi ait huc sus et inapient i cora
velle reuēti Sic inqū cupiditate
reutendi ad cora nō habuit cū
cora inque reuēti cupiūt secum
habuit Et sic habuit ut inqū
nō habeant et inqū ea p̄sus
ul ad erigū quodlibet tempus
ulla morte deponant **Et subdit**
Singula quedam dixerūt pla
to atq purpurius q̄e si in se
om̄itate potuissent facti essent
for̄sitan iam plato dixit Eūe
corpibus aīas metū esse non
posse Ideo dixit etiam sapiētū
aīas postqū libet longum quis
tamē ad corpa redditūas p̄or
phurius aut dixit aīam purga
tissimā cum redierit ad patrem
ad hec mala mūdi nūquā esse
redditūa At p̄ hoc quod uerū
uidit purpurius plato si dedisset
purpuro etiam in stoz atq sa
pienciū purgatissimas aīas
ad hūana corpa redditūas Var
sus quod uerū uidit purphi
rius si dedisset platoni inqū
redditūas ad miserias corrup
tibilis corpis aīas sanctas ut
nō singuli hec loca singula sed
ambo ut singuli utq dicerent**

puto q̄ uident esse iam q̄ sequēs
ut et redirent aīe ad corpa et ta
lia recipiūt corpa in quibz bte
atq in mōrtaliter uiuēt cū p̄
platonem etiā aīe sancte ad hūa
corpa redibunt Et sēdm purphi
rium ad mala mūdi hūis aīe sē
nō redibunt Dicit itaq purphi
rius cū platone redibit ad cora
Dicit plato cum purpuro nō re
dibunt ad mala et ad ea corpa
redire consueuēt in quibz ulla
patiantur mala hec itaq nō erit
in si illa que p̄misit deus b̄as
aīas cum sua etia carne fac
tūas hoc etiam q̄tūm exi
stimo iam facile uobis conue
dent ambo ut qui fateūt ad
in mōrtalia corpa redditūas a
nimas esse sanctorū in sua cor
pa illas redire p̄mittent i q̄bz
mala hūis seculi p̄tulerūt in
quibus demū ut hys malis
carerent p̄re felicitate q̄ coluerūt
Et addit sequēti cao Non nulli
p̄pter quoddam p̄clarissimū ge
nus loquēdi et p̄ nō ulla que
ueraciter sensūt amantes platone
dicunt aliquid simile nobis etiā
de resurrectione mortuoz sen
sisse Quod quid sic tangit in
libris de repub̄a Tullius ut eū
luxisse potius quam q̄ id rez
esset affinet dīce noluisse Indu
cit em hominem resurrexisse et
narrasse quedam que platonic
disputacōibus congruebat Illa
libro etiā dicit duos viros die fui
sse defunctos et occ̄isse i vicem
in quodam op̄uto deinde ad cora
sua viros fuisse remeare et co
stituisse inter se amicos se co
uictūos atq ita esse fūi don
postea morerentur Sed ista ancto
res talem resurrectionē corporis
fūam fuisse narrarūt qualis
fuit eoz quos resurrexisse no
niam et hūc quid reditos uite

39
sed nō eo modo ut moreretur vlti-
et adiungit dñi **vanonius** quod
redēnt ad eadē corā **inimicilia**
Unde concludit Quia hī sentiant
sue senserūt nō eis visum est
fieri nō posse ut dilapsa cada-
uera in auras in puluē in būs
res in corpora vestientū bestiarū
ul' ipōz quoq; bonū addidit rursū
redēnt quod fuerūt Quia ppe
plato et porphyrus ul' potius
quicūq; eos diligunt et adhuc
vniūt si nobiscū sentiant scās
aīas ad corpora rediunt Sicut
aut plato nec tamē ad mala vlla
redditis sicut aut porphyrus
ut ex hīs fiat consequens quod
fides pducit xāna talia corpora
recepturas in quibus siue vllō
malo metū felicitē vniūt Assu-
mant etiam hēc de varione ut
ad eadem corpora redēnt in quib;
antea fuerūt ut apud eos tota
questio de carnis metū resur-
rectione soluat **Hebunt sancti**
post resurrectionē comedendi
ptatem sed nō nūitate libo de
ser qōmbus ad deo grās qōne
pma Quō aut grū est et xpī
post resurrectionē cibati et in
resurrectione que pmittit cibos
in digencia nō futuram cū ali-
qui angeloz eō modi estis eod-
modo sumpsisse nō fīto sancta
simate sed manifestissima vitate
nec tamē nūitate sed ptate alie-
em absorbet aquam terra sic
eius aliter solis radus candens
illa indigencia iste potentia ffu-
ture ergo resurrectionis corpus
imperfecte felicitas erit si cibos
simē nō potuit et imptē felicit-
erit si cibis egerit **De rē pbi**
tomita samuelis loquit in libro
de 8 qōmbus ad dñicū qōe 6
nō dicit eū fuisse sed demonē
i eius spē tamē palā pte scit
Cur aīa boni hominis amalis Si

uis euocata si venit admittere
videatur dignitatem suam cū. Si
in plerq; boni vocati ad malos
veniant et agant cum eis quod
officiū postulat equitatis suato
atq; in concussio de core vītutis sue
et illoz in eis pte pūcū ul' v-
sa ul' nūitate tractatis **Tamen**
ut dicit libro 2 de **De samuele**
mirabilib; fac sp **aphitonissa su**
ture capitulo 10 **satato nō samu-**
el sed drablius qui se tūffert in
angelum lucis in fantasia samu-
elis considerat qm ad finem suū
regem dicit Tu et filii mei me-
cū eris eris **Signo em esse**
videtur quare samuel i septuā
dina aphitone **2 suscitatus a**
morte vtiq; in vltis septuā fac
locis ymaginatis reb; in sepe
res noua asbunt ut in virga
in septem et spens eueus in
depto duo quoq; cherubū qūq;
mures et duodecim bones sub
mar eueo et duodecim leones
in throno salomonis et mialaqua
ta in templo edificia depicta de-
signat cū hī nō vitas sed simi-
tudo sit sine mētudine quasi res
veras nominatū posuit **Et fan-**
tasma samuelis belud ipē samu-
el oñsus pūciat Sicut et in
pphis et in apokī iohis oñsi viri
in eorū **et** **Sequitur Caplū**
Rethorici **Scia rethorice diffi-**
et utilis esse vidit doctori-
b; fidei et quo anescentib; pt
adisti libo 2 de doctrina xāna cap
pmo Cū partem rethoricā et
vera suadeant et falsa quis au-
deat dicere aduersus in edacū
in defensoribus suis in exmē
debe consistē veritate ut vide-
licet illi qui res falsas pūvadē
conant nouerūt auditorem
ul' benivolū ul' intentū ul'
doctilem pbenno nō fac Ista at
nō nouerūt illi falsa būe vlti

apte et isti veri sic narrant ut
audire te deat intelligere non pa-
teat credere postremo non libe-
at illi fallacibus argumētis ve-
ritatem oppugnet afferunt falsi-
tatem isti nec veri defendere nec
falsa valeant refutare illi aures
audientium in errore mouentes
implentesque doceant erant con-
tristat exhalarent exhaerent
ardenter isti prout leui frigidi
que dormitent Quis ita desipiat
ut hoc sapiat suadenda seu p-
na seu recta valeat plinū aut
non bonorum studio comparat ut mi-
litet vitati si ea mali adoptant
das preces suas causas in
usus iniquitatis et erroris usur-
pant Sed quicunque sunt de hac
re ob id suades atque precepta
quibus tamen accidit in his plu-
mīs ornamētisque verborum lingue so-
lertissima consuetudo sit illa que
facundia vel eloquentia nominatur
extra istas litteras meas reposito ad
hoc congruo tempore spacio apta
et commēdi etate distenda sunt
eis qui hoc celeriter possunt fieri
et ipsos romane principes eloque-
tie non pigrit dicere quod hanc artem
nisi quis cito possit inque omni
possit perdiscere quod vix vix sit
quid opus est quere non enim est
si possunt hoc tardioribus tan-
aliqui perdisci nos tanta perdiscunt
ut eis distendis iam maturitas
vel etiam quies hominum etates vel
impendi satis est ut adolescen-
tuloz ista sit cura nec ipsos omni-
quos utilitatem etiam cupimus
erudiri sed eos quos non dum ma-
gis virgens et hinc rei sue du-
bio proponenda neccitas occupant
etiam si acutus et feruens affit
ingenium facilius ad hanc eloque-
tia legentibus et audientibus elo-
quentes que per eloquentie precepta
sectantibus nec desunt etiam

libre etiam preter canonem in auctoritate
arche salubriter collocata que lege-
do homo capax et si idcirco agat
sed tamen odoribus que ibi dicuntur
incentus sit etiam eloquio quo di-
cuntur dum in his veris salubriter induit
accedente vel maxime excitato
sive scribendi sive dicendi po-
stremo etiam dicendi que secundum
pietatis ac fidei regulam sentit Si
autem tale desit ingenium nec illa
rethorica precepta capiunt nec si
magno labore incultata quicquid
cumque ex parte capiant aliquid per se
quid quid etiam ipsi qui didice-
runt et copiose ornateque dicunt
non omnes ut secundum ipsam dicant
possunt ita cogitare cum dicant
si non de his disputant vix vix
vix vix eos esse existimo qui
vix vix possunt et dicere bene et ad
hoc faciendum precepta illa cogi-
tare dicendi cum dicant eandem
est enim ne fugiant ex animo que di-
cenda sunt dum attendit ut arte
dicatur et tamen in finibus et
dicentibus eloquentiam impleta repe-
runt precepta eloquentie de quibus
illi ut eloquent vel cum eloquent
non cogitauerunt sive illa didicerunt
sive ne attigissent quid implet
quippe illa quia eloquentes sunt
non adhibent ut sunt eloquentes
Quia propter cum ex in finibus lo-
tes non fiant nisi locutiones ad-
stendo loquentiam cum eloquentes
fieri non possunt nulla loquendi
arte tradita sed locutiones elo-
qui legendis et audiendis et quicquid
assequi concedit mutando et
quod ita fieri ipsi quoque experiri
exemplis Nam sive preceptis retho-
ricis nouimus plinios eloque-
tiores plinius qui illam didi-
cerunt Sive lectis non et auditis
eloquentiam disputantibus vel dic-
tibus neminem Nam neque ipsa ar-
te grammatica qua discitur locutionis

integritas indigeat prius si eis ut
homines qui integre loquentur ac
se darentur et vix negligent
quippe illa nomina viciorum quidam
viciorum cum qui ore loquentis au
dient sana sua consuetudine
reprehenderit et taceat sicut rusti
cos verbum reprehendunt etiam qui
litis nesciunt **Unde probat regias
rethorice esse veras et vales libo
2º eiusdem capº 21** Sunt quedam
precepta vberiorum disputacionum
que iam eloquencia nominantur
que nichilominus vera sunt quous
etiam eis possunt falsa persuaderi
sed quia et vera possunt non est
facultas ipsa culpabilis sed ea ma
le utentium prorsitas Nam neque
sed ab hominibus institutum est ut ta
ritatis expressio conaliet audito
rem aut ut facile quod intendit
insinuet et brevis et apta nar
ratio et varietas eius sine fasti
dio teneat intentos et cetera huius
obseruaciones que sine inueneris su
m falsis causis vere sunt tamen
iniquitatem sciri vel credi aliquid
faciunt aut expectandum faciendum
ut animos mouent et mouere po
tius quod ita se habeant quam ut ita
se habeant institute Sed hoc pars
cum dicitur magis ut perferamus
ea que intellecta quam ut intel
ligamus adhibenda est illa vo
gationum et diffinitionum et dist
bucionum plurimum intellectorem ad
iuvat Tunc absit error quo videtur
sibi homines ipsam bene vite vicia
tem didicisse cum ista didicerit
omniqua plerumque accidit ut faci
lius homines res eas assequantur
propter quas assequendas ista di
stunt quotalium preceptorum nodosi
ssimas et spinosissimas discipli
nas tamquam si quispiam dare
volens precepta ambulandi mo
neat non esse leuandum postio
re pedem nisi cum posuit porre

3
40
Deinde inimitati quemadmodum
articulos et populi cardines
opteat mouere describat Bern
eum dicit nec aliter ambulare
potest sed facilius homines hoc fa
ciendo ambulant quam animad
uertunt cum faciunt aut intelli
gunt cum audiunt Cum autem am
bulare non possunt nullo minus
ea currunt qui nec experiendo
possunt attendere Ita plerumque
cians ingenuus videt non esse
ratam conclusionem quam precepta
eius capit Tardus autem non ea
videt sed nullo minus quod de
illa precipitur magis quam in his
omnibus spectacula veritatis
sepe delectant quia ex eis in dis
putando aut iudicando ad iu
nam nisi forte quod excitacione
reddunt ingenia si etiam mali
hora aut inflacione non reddat
hoc est ut aut deape visibili
facione aut interrogacionibus
amant aut aliquid magnum quod
se bonis atque innocentibus ante
ponat se affectuos putent qui
ista didicerunt

Retribuere **De retribucionibus**
Dei super psalmum 102 Quid retri
bues domino eo quod super omnia
perosa et volatilia fecit te ad
ymaginem et similitudinem suam
Noli querere quid ei retribuas
Similitudinem eius ei retribue
non plus querit minimum sumum
exigit **Quod retribuere ei est ipsum**
inuitari ibidem Cogita anima omnes
retribuciones dei cogitando omnia
mala facta tua quam multa enim
omnia mala facta tua tam multe
bone retribuciones eius et quid
illi offeres forte euerimorum quod
minime quid sacrificiorum qui non
obliuiscis retribuciones eius hoc
sacrificio delectatur Sacrificium in
quit laudis honorificabit me
ymola deo sacrificium laudis

et redde altissimo vota tua la-
udari se vult deus et hoc ut p-
ficias non ut ille sublimetur non
est ergo quod illi retribuas et
quod exigit non sibi sed tibi exi-
git tibi proderit tibi suat non
hoc ate amat quod illi augeat
sed quod te ad illum producat propterea
ea quebant martires et non
invenierunt quid retribuunt nisi
calicem salutis et nomen domini
invocabo quem calicem ipse dedit
non vult deus de tuo sibi
retribuere Si de tuo retribues patri
retribues Omnia enim que habes
ab illo habes tuum non habes nisi pro-
tatu non sibi vult retribuere deo
sed de suo veritatem retribue invita-
te dominum lauda Si de tuo volueris
meturis Qui loquitur mendacium
de suo loquitur Qui loquitur ver-
tatem de deo loquitur Quid est
aut accipe calicem salutis nisi
passiones domini imitari hoc mures
fecerunt **Sed debeat que sunt re-**
tribuciones dei ibidem in fra-
Noli obliuisci omnes retribuciones
eius Retributio est cum peccator
et implus vocatus es ut iusti-
ficeris Retributio est cum reus et
gubernatus es ne cades Retri-
bio est cum tibi vires submis-
te sunt ut usque in finem perse-
vares Retributio est ut etiam ista
taro tua qua premebamur resur-
gat et nec capillus capitis tui
intereat Retributio est ut meriti
deum ipsum siue de factu laudes
Omnes retribuciones eius noli ob-
liuisci si vis ut anima tua benedicat
dominum **De retributionibus distinguit**
supra psalmus usque in fine a. Quatuor
sunt retribuciones aut mala pro
malis retribuit sicut deus igne
eternum retribuit est impijs aut
bona pro bonis sicut regnum
eternum retribuitur est iustis aut
bona pro malis sicut christus propter

iustificat impium aut mala pro
bonis sicut iudeus pro malicia pro-
secutus est christum hanc quatuor re-
tributionum due pores pertinet ad
iusticiam ut retribuatur mala
pro malis et bona pro bonis
Etia pertinet ad iudicium ut retri-
buantur bona pro malis Etiam
deus nescit nulli enim malum pro
bono restituere siue retribuit Etia
pertinet necessitas est nisi enim deus
retribueret bona pro malis nullo
essent quibus retribueret bona pro bonis
Revelare Quid sit alienum re-
velandum peram libro quoniam
supra leuiticum quoniam prima Quia pre-
cepit dominus in leuitico quod audires
ut videns et sciens aliquem iura-
re falsum testimonium et si non
revelat portat peram quia non
expressit cum hoc iudicandum est ut
illi cui iurat aut sacerdoti ut cui
piam qui non solum eum persequi
non potest irrogando supplicium
sed orare pro illo potest videtur michi
quod se homo soluat etiam apertum vin-
culo si inducet talibus qui magis
possunt prodesse quam obedere per-
iuro sine corrigendo enim siue
ad dominum pro illo placando si et
ipse confessionis adhibet medicinas
Requere de hac materia supra ubi
accusatio et capitulo Arguere et
Risus libro de adhaerentis
disputatione peram facio preiudicet
risum tuum nihil enim fedius risu
irrisione dignissimo **Supra psalmus si**
intelligamus et disticiamus ista
duo tempora satis utiliter tunc
et videndi etiam domini enim sumus
in hoc seculo non est videndum
ne postea ploremus Sequitur
Rixa Quid inter bonos preiudicet
esse rixe simul cum caritate
supra psalmus Dilige fratrem tuum sicut
teipsum habere cum eo pacem Sed
non possunt nisi existere alii
rixe quod inter fratres quod

3
41
72

sanctos extiterunt ut inter barna-
bam et paulum sed non que oca-
derent concordiam non que uni-
merit caritatem. Nam et tibi ipse
resistis aliquando tamen non te odisti.
Quis quem penitet aliquid irra-
tum petant redire iustatur
sibi. Exami ergo sciam hunc si ista
irra ad concordiam tendit. *Re-*
quire de ista matia supra cap.
Rogare. Quod discordia
fuit in mundo magnum qui
dedignant rogare deum super
peccata. *Simone cap.* Quis potens
et timidus et superbus iustitiam
qui dignetur humiliter rogare deum.
Tamen ut infra subdit ibidem
Impius quilibet et infelix anima
rogare deum nescit et vult se ro-
gari ab hominibus. *Rogandus est*
Deus etiam principalis super psalmum 14
Ora pro malo et noli dicere iustus
et talem hominem deus correptus
est tam malum tam peccatum. Pro-
li despere quem roges attende
non pro quo roges. Magnitudine
morbi vides potentiam medici non
vides. *De hac matia requere super*
Ratiorum precesserunt. *Idem*
libro locutionum in derelictione
locutione 2a et libro 14 de civitate
dei cap. 19 Virgilius impietissimam
civitatem domum appellat asiam
a romanos volens intelligi qui
de asiarum partibus originem
ducunt et domum enee eisdem
populos quia eo duce tironem cum
in italiam venissent ab eis condi-
ta est roma. Imitatus namque est
poeta ille liris faciens in quibus
dicit domus iacob iam ingens
populus hebreorum. *libro 30 eiusdem cap. 2*
Ipsi tironi vel illi unde origo est
populi romani. *Precesserunt etiam ex*
laureas libro 19 eiusdem cap. 14
Ipsa tempora regni finitum est ar-
gumens et translata ad iudicinas

unde fuerat agamecon et exortum
est regnum laurentium ubi factum
filius pitius regni primus accepit
iudicante apud hebreos femina
delibora sed pillam dei spiritus
id agebat nam et prophetissa erat
tunc prophetia minus apta est quam
ut possimus eam sine divinita ex-
positione de se po demonstrare p-
latam. Iam ergo regnabat lau-
rentes utique in italia ex quibus
evidentia ducit origo roma-
na post quos et tamen adhuc
regnum assyriorum permanebat ubi
erat rex ingestus tunc sapia-
res cum primus laurentium pitius
cepisset esse. *Conditum fuit ciui-*
tas aronibus et tunc qui lactari
fuit alupa ut quod fuit metere ut be-
stia ut dicit libro 22 eiusdem cap. 6
De antiqua constructione tunc dicit libro
16 eiusdem cap. 2a Idem tempus
civitas erant regna gentium
in quibus terrena civitas habet
societas hominum secundum homines. Vnde
cum subditi angelorum de se
excelleret regna videlicet tunc
assyriorum syriacorum egyptiorum
Sed assyriorum multo erat poten-
tius atque sublimius. Nam rex
ille virum belli filius excepta
india vniuersae asie populos subuga-
uerat. Asiam dico non illam partem
que huius maioris asie una p-
vincia est sed eam que vniuersa
asie imperat quod quidam in
aliam duarum partem autem intra
totius orbis parte posuerunt.
Et subdit ibidem Virum habebat
in regno ultra tres annos quando
natus est abraham qui erat
circa annis millesimum ducentum
similiter ante conditam romam veluti
aliam moxidente babiloniam.
libro 19 eiusdem cap. 23 Conditum est
roma civitas veluti aliam babilonem
et veluti poris filia babilonis
perquam poris filia babilonis

Ubi placuit deo orbem debel-
lare et in unam societatem
repperit legumque productum longe la-
teque placare. Erant enim iam populi
tam validi et fortes et armis ge-
tes exitate que non facile cadunt
et quas opus esset ingentibus
pauis et vastatione utriusque non
paruo atque horrendo labore su-
pari. Nam quando regnum assyriorum
totam pene subiugavit assyriam
licet bellando sit factum non infamum
tamen asperis et difficilibus bellis
facti potuit quia rudes adhuc
ad resistendum gentes erant. Nec
tamen mille nil magne. Si quidem
post illud maximum atque universa-
le diluvium cum macha noe octo
soli homines evaserunt cum non
multo amplius quam mille tunc
erant qui minus assyriam totam pe-
ne subiugavit assyriam licet bel-
lando sit factum non infamum excep-
ta india. Roma vero tot gentes
orientis et occidentis quas im-
pro romano subditas terminis
non ea celeritate ac facilitate
perdomuit quam paulatim cresce-
do robustas eas et bellicosas
quamquam versus dilatabat
invenit. Tempore igitur quo
roma condita est plus israel
habebat in terra promissionis
annos septingentos decem et
octo. Ex quibus viginti septem
pertinent ad istam nunc. Deinde
ad tempus iudicium trecenti
viginti novem. Ex quo autem reges
ibi esse ceperunt cum erant tre-
centi sexaginta duo et tunc re-
erant in iudea achaz nil sicut alii
oputant qui ei successit exechi-
as quem quid constat optumum
et primum regem romuli reg-
nasse temporibus. In ea vero hebri-
ta populi parte que appellabatur
israhel regnare cepit. Ossee. Sed
tempe non nulli. Sibilla. Erubet

Vaticinatum ferunt. **De romanorum**
probitate libro tertio Romanam domum
eiusdem capitulo milicieque in-
tenti festinare parare alius alii
hortari hostibus obviam ire li-
bertatem priam putes quam armis
tegere post non pericula virtute pro-
leant. Tunc atque amicis auxilia
portabant magis dandis quam
accipiendis beneficiis amicitias
pabant decenter hys artibus
roma crevit. **libro primo capitulo 12**
Fides primum romanam quam cum
docet et commendat hystoria quod
ius falsos deos tolerent tam
laudis quam pecunie liberales
erant gloriam ingentem divicias
honestas volebant hanc arde-
ntissime dilexerunt propter hanc
victorie voluerunt propter hanc et
mori non dubitaverunt. Ceteras
cupiditates huiusmodi ingenti
cupiditate prefferunt patriam
deinde patriam suam quam suam
videbat in gloriam. Divitiarum vero
atque impare gloriosum prius
omni studio liberam deinde do-
minam esse conarperunt. Hinc est
quod regalem dominionem non sepe-
tes animam imperia dominos quam im-
patres sibi fecerunt qui con-
sules appellati sunt a consilio do-
no reges autem domini regendo atque
dominando. Cum reges utique arge-
do dicti melius videantur quam
ut regnum argebus. Reges autem
ut domini est argeundo. Sed fas
regis non disciplina putata est
regentis nil benevolentia consule-
tis sed supbia dominantis. **Et sub**
dit ibidem allegando virgilium in 6. cum
Virgilius cum aliarum gentium
artibus quas proprias romanorum ar-
tes regnandi atque imperandi
et subigendi atque debellandi po-
pulos ante ponet aut. **Existent**
alii quidam mollius etiam credo
quod minus ducet de maximo

3
42
vultus Orabant causas meli-
celiq; meatus describent ra-
dio et surgentia sidera dicent
Tu regē impio plos romane
memeto hec tibi erunt artes
pati q; imponē mores pariter
subiectis et debellare supbos
has artes illi tanto periculis
exerebant quāto nimis se volup-
tatibus dabant et eueruacōni
animi et corporis inuicupiscendis
et augendis diuitis et pillas
morbis corripendis rapiedo
miseris ciuibus largiendo sce-
neris turpibus **Eoz tamē vti-
s qua fuit antiquis defecit
immoderatus** Unde ibid. subdit
allegando salustiu in catelinaio
Unde qualis esset ipso tpe ciui-
tas et antea qualis fuisset vi-
deamus in ipa sua Catonis
Volite inquit existimare ma-
iores vides annis rēppā exp-
na magnam fecisse Si ita eet
multo pulchra eam nos habe-
remus quippe sciorū atq; ciuiū
armoz et equoz maior copia
nobis qm illis est sed fuere
que illos viros magnos fece-
runt que nobis nulla sūt domi
industria foris instam impud-
amnis inosulendo liber neq; de-
lito neq; libidini obnoxius p-
hys nos hēmus luxuria atq;
anariciam pte egestate pua-
tim opulencia laudamus diui-
cias sequimur in etiam inter
bonos et malos distmen nullū
Quia virtutis pma ambico
possidet Neq; in vbi nos sepa-
tim sibi quisq; consilia capitis
vbi domi voluptatibus hic pe-
cunie aut grē frututis Eo fit ut
impetus fiat inuacua rēppā
audut hec catonis verba siue
salusty putat quales laudant
romani veteres omnes eos tales
fuisse tūc ul plures non est ita

sed p quosdam paucos qui p
suo modo boni erant magna
admirabantur atq; illis tollera-
tis ac temporis malis paucorū
bonorū pvidencia res illa ar-
stebat sicut idem hystoricus
dicit **Et ideo dicit libro pmo c. 18
ca. 29** Non censēbat stipio nasi-
ta felicem esse rempublicā stan-
tibus membris ruentib; morib;
Et ut dicit libo Roma veterē la-
20 c. 18 ca. 2/ moribus antea
fediorem stantem fecerūt quā
ruentem quādo quid turrima
eius lapides et ligna iustoz
ante vta omnia nō multoz s
moz inuicula atq; ornāme-
ta ceciderunt cum finestiorib;
eoz corda cupiditatib; qm ig-
nibus tecta illius reb; ardēt
Eod. libro ca. 18 Romana resp-
paulatim mutata ut Salusty
verbis vtar ex pulchra atq;
optima pessima ac flagitiosissima
facta est post carthaginiū vide-
licet ut commemorauit extidui
Que tempe ipe Salustius re-
colat in eius hystoria legi potest
quantis malis morq; scādis
rebus exorta sunt vsq; ad bella
ciuilia demonstrant esse pvenat
Ex quo tempe ut ait maloz mo-
res non paulatim ut antea sed
torrentis modo pcapitati sunt
Rotha Super ps 16 Orbis
terraz est rotha nam et
circulus orbis terraz multo et
orbis dicitur Unde et breuis
etiam rotella orbicula id est or-
biculus appellat **Sup ps 82**
Dens meus pone illos ut ro-
tham conuenienter quid acci-
pitur ut nō sint in eo q; cogi-
tant stabiles ver etia sic rē
posse intelligi existimo pone
illos ut rotham quod rotha ex
hys que ante sunt deit sic fi-
nit omnes inuicula rē Sequit

Rotunditas significat p
fectionem libro de quiete
te anime Apud oraculum magis
laudibus solemus extollere illud
versum quo ait cum de sapientie
te ageret fortis et in seipso totus
terres atque rotundus Et recte na
neque in animis bonis quidquid
invenit quod magis sibi ex omni
parte consensit quam veritatem
neque in planis figuris quam ar
culum Requere debet super capitulo

Rumina Expo Circulus
Rumina de seipso illud positus
est hic in rumina et super psalmum 102
passio quippe dei que multis
rumina fuit et iniqua multorum tor
dum occulta patuerunt qui ex
possim est quid de deo sentiebat
et ipsam eius vitam graviter
carnali orbitate percussam sine
dubio contristavit Et peior
est rumina inorum quam domorum
Requere super capitulo Roma 29

Sabbatum Quare
fuit preceptum ob
servatio sabbati
libro 2 super gen
ad hebraeos capitulo 13
probabiliter quid
iudeis observandum sabbatum
fuit preceptum in umbra futurum
que spiritalem requiem signifi
cet quam deus exemplo huius
quietis sive fidelibus bona opera
facientibus archana significatio
pollicebatur Cum quietis et
ipse deus christus qui nisi quando
noluit passus est etiam sepul
ture sue misterium confirmavit
Ipse quippe die sabbato requie
vit in sepulchro cumque totum
diem habuit sancte cuiusdam va
cationis postquam sexto die
et pasce quam dicit sextum
sabbati consummavit omnia opera
sua cum de illo que scripta sunt
in ipso crucis patibulo operante

Nam et hoc verbo usus est qui
ait Consummatum et inclinatum ca
pite tradidit spiritum Quod ergo
nisi si deus istum diem quo
erat christus in sepulchro quietus
volens et hoc modo puniri
ab operibus suis septimo die requie
vit **Iudeos capitulo 14** Jam tempore
gracie revelato observatio illa sab
bati que unus dei vacatione
figurabat ablata est observatio
fidelium In ea quippe gratia petunt
iam sabbatum observare qui spe
future quietis operantur quidquid
boni operantur nec in ipsis operibus
quasi habens bonum quod non acce
pit gloriantur Ita enim tamquam die
sabbati hoc est diuina cessationis
in sepulchro suscipiens atque intel
ligens baptismi sacramentum
quiescit a propriis operibus suis
ut iam in novitate ambulans
deum in se operari cognoscat qui
simul operatur et quiescit et ca
ture prebens congruam gubernationem
et apud se habens etiam tranquillitatem
**libro de vera innocentia
capitulo 209** Observatio sabbati que
vacatione unius dei figurabat
ablata petunt sabbatum obser
vare qui spe future quietis suis
operibus intentus nec in ipsis
bonis actibus suis quasi de se
et de his que non accipiat gloriantur
illum in se operari cognoscens qui
simul operatur et quiescit **unde
super iohannem primo 19** Sacramentum
sabbati nos etiam spiritualiter obser
vamus ut ab omni frivoli opere
et ab omni peccato abstinemus et
habeamus quietem in corde nostro
id est tranquillitatem spiritalem et
ideo dicitur quiescente deus ut nos
admonet post bona opera quieti
ros Et ideo dicitur quod fecit deus omnia
bona valde et requievit die sab
bato ut non speres tibi requiem
nisi bona fueris operatus et quod ad

Deus postquam fecit homines adyma-
ginem et similitudinem suam et re-
quieuit septima die sic et tibi re-
quiem non speres nisi cum redie-
ris ad ymaginem et similitudinem
dei in qua facta es quia per peccatum
perdidisti **Et ideo qualiter sabbatum**
debeat observari et a quibus vacare
super psalmum 91 Vacatio nostra sabbati
sit amialis operibus melius est em-
icare quam saltare **libro de vera**
innocentia capitulo 48 Male celebrat
sabbatum qui ab operibus bonis
vacat. Oportet autem ab iniquitate
debet esse perpetuum quia bona con-
scientia non inquietat sed tranquillam
facit **Super psalmum 32** **sermone primo**
Observa diem sabbati non carna-
liter non indutis deliciis qui otio
abstinent ad nequitiam melius est
utique tota die foderent quam tota
die saltarent. Sed cogitans redire
in deo tuo et propter ipsam requiem
omnia faciens abstinens ab opere
fuit. Omnis enim qui facit peccatum
fuit est peccati et vitia hominis et
non peccati **libro de vera innocentia**
capitulo 31 Verum sabbatum servamus
observat abstinens ab opere fuit
et apostolus qui facit peccatum fuit est
peccati **libro de decem cordis de**
tibi ut spiritualiter observes sabbatum
non quod iudei observant sabbatum
carnali otio. Vacare enim ad im-
gas nolunt atque luxurias suas
melius enim facit iudeus iugum
suo aliquid utile quam inebriari
sediciosus existet et melius fe-
mine eorum die sabbati lavam facere
quam toto die inuito manibus
suis imprimere saltarent **Super**
Johannem sermone 2 Sabbatum spirituale
custodire est non habere peccatum. Ideo
significat vitam eternam **libro 22 de**
trinitate dei capitulo 32 Invita eterna
erit maximum sabbatum non habens
vesperam quod commendavit de-
us in primis operibus mundi ubi legitur

3
44
43
Et requieuit deus die septima
ab omnibus operibus suis que machi-
navit fecit **Et benedixit deus diei**
septimum et sanctificavit enim
quia in eo requieuit ab omnibus
operibus suis que machinavit deus
facere. Dies enim septimus etiam nos
ipsi erimus quando enim sumus
benedictione et sanctificatione
pleni atque perfecti. Ibi vacantes
videbimus quoniam ipse est deus
quod nobis ipse esse non volumus
quia ab illo recedimus audientes
asceductore civis sicut deus et re-
cedentes a vero deo quo facie-
te deus esset participacione non
defectione. Quod enim sine illo fe-
cimus nisi quod in ira eius de-
fecimus a quo refecti et maiori-
gram perfectam vacabimus metum. Vide-
tes quia ipse est deus quo ple-
erimus quoniam ipse erit omnia in
omnibus. Viam et ipsa bona opera
nostra quando ipsius potius intel-
ligenda sunt quam nostra tunc no-
bis adhuc sabbatum adipsos
imputat quia et si nobis ea
tribumus fructus erunt. Cum de
sabbato dicatur. Omne opus
fuit non facietis in eo. Ipse habet
et per ezechielem prophetam dicitur
Et sabbata mea dedi eis ut
facerent quia ego sum qui sancti-
feci eos hoc perfectum tunc faciemus
quando perfectum vacabimus et vide-
bimus quia ipse est deus et
tunc erit sabbatum nostrum cum
fuit non erit vespere sed dominica
dies velud octavus et unus. Ibi
vacabimus et videbimus. Vide-
bimus et amabimus et lau-
dabimus. Ecce quod erit in fine sue
fine **Super psalmum 92** In sabbato non
invenimus esse vespem quia
requies nostra non habet finem ves-
pera enim per fine ponit **Super**
Johannem sermone 120 Prima sabbati
iam diem dominicam propter domini

resurrectionem mos xianus app
ellat **Super ps 8.** Quia sab
bati dicitur primus dies quem
dominam etiam nominamus Quia
sabbati secundus est dies Tercia
tius quarta quartus Quinta qua
tus postquam sexta sabbati sex
tus dies et ipse sabbati septus
dies adomito et cetera

Sacerdos Quod xpus dicit
Sacerdos libro de fide ad
petz pte prima cap 9. xpus idem
sacerdos et sacrificium et tem
plum Sacerdos pro quem sumus
reconciliati Sacrificium quo re
conciliati templum in quo reco
nciliati Solus tamen sacerdos
et sacrificium et templum quia
habet omnia deus secundum formam
sui non autem solus deus quia
cum patre et spiritu sancto secundum for
mam dei Reconciliati sumus
igitur proolum filium secundum car
nem sed non soli filio secundum dei
tatem **Super titulum ps 26.** So
lus xpus sacerdos talis potuit
ut ipse esset etiam sacrificium quod
pro nobis obtulit deo non aliud quam
seipsum Non enim inveniret per se
inimicissimam rationabile victimam
tamquam agnus immolatus fuso
sanguine suo redimens nos con
torporans sibi faciens nos me
bra sua ut in illo et nos christi
essemus **Super ps 68.** Adhuc do
missus xpus sacerdos in assump
sit a nobis quod offert domino
ipsas sanctas primitias carnis
extremo virginis hoc holocaustum
obtulit deo Extendit manum
in cruce ut diceret Dirige orem
mea sicut incensum in os tibi e
nim me sue Sicut nosas quod
dominus ita hominum vespemur pe
pendit in cruce et impietates
nostre propitiare sunt **Idem.** Tu re
es sacerdos tu victima tu ob
lator tu oblatus **libro de cena**

Divinitas dei et de Non penite
invisibilitate dei Dei est statu
ta nullo mutare ut est illud
ipse iuravit dominus in pro ad filium
et non penitebit enim tu es pater
deus metum Sacerdos pater est fi
lius non secundum deitatem sed secundum
humanitatem in qua se pro nobis
pro mortem et passionem suam
acceptabile sacrificium deo pro
obtulit ut ipse esset sacerdos
qui et sacrificium **De homine**
vero sacerdote libro Non solum
20 de civitate dei cap 10 episcopi et pre
sbyteri qui iam metum vocant
sacerdotes sed sicut omnes xia
nos propter iustitiam asina dicitur
Sic omnes sacerdotes qui in
bra sunt viri sacerdotes de quibus
apostolus petrus plebs inquit sancta
regale sacerdotum **De sacerdotali**
ordine dignitate libro Quanta sit
primo quoniam petis et dignitas
noni testam qd 101 sacerdota
lis eam ostendit carphas qui cum
ostendit homo pessimus probavit
quare inquit quia princeps erat
sacerdotum et nullum distare
inter diaconem et sacerdotem
liber probat quem dicimus actus
apostolorum Cum enim ex samaria cre
didissent philippo predicante dy
acono ab apostolis ordinato mise
runt inquit petrus et iohannem
ut venirent et hys qui crede
rant darent spiritum sanctum primam
impositionem **Qualis autem debet**
esse sacerdos ostendit Talem oportet
super ps 36 hoc 20 esse deum sac
dotem ut quod populus pro se ap
petit non valuit ipse pro populo quod
poscit meatum impetrare qua
scriptum est Si peccavit sacerdos
orabit pro sacerdotibus Si autem sac
dos peccavit quis orabit pro eo
Et infra scribit Optime tale eli
ge sacerdotem pro quo non cogas
orare sed de eius ordine securus

esse posset ipse est dominus noster ihesus
christus **libro 2o qd petiliani rursus**
20 Et sit quisque verus sacerdos or
ut non sola sacramento sed iusticia
quoque induatur Sicut scriptum est
Sacerdotes tui induant iusticia
Quia autem solo sacramento sacer
dos est sicut fuit pontifex tan
quam peccator vnius et vniuersi
sacerdotis quia ipse non sit verus
quod dat tamen verum est si non det
suum sed dei Sicut de ipso tan
quam deus est hoc autem non a se di
xit sed cum esset pontifex prope
tauit **Sed cum esset quam sit**
pauosum bonum non esse audit
libro 1o omeliaz omelia septima
Si pro se vnius quisque vix potuit
iudicium reddere rationem quid
de sacerdotibus futurum est quibus
sunt omnes anime requirende
et ideo considerate peccatum nostrum
orate pro vobis ut dimittis vobis
gregibus ita spiritualia pasqua
studiamus iugiter providere ut pro
eis bonam rationem reddere mereamur
Quia ut dicit eodem libro omnia 16
Si sacerdotibus grande peccatum
est aliena precepta non arguere quanto
pauosius erit propter non voluisse cor
rigere atque ea non solum non
emendasse verum etiam defendisse
et defendendo accumulasse Et
ideo expiatura erit illis inextin
guibilis concrematio quidquid huius
medicinalis satisfactio quidquid
huc salutifera diffundatur sana
re conuersio **libro primo quoniam veteris**
et noui testamenti quoniam 25 Aliud
est bene viuere et aliud preceptum ali
cuius officii accipere Sicut enim qui
sacerdos est non ex eo vita sua
commendatam putare debet ita quod
et sancte coniugationis et vite est
non iam ex eo sacerdotium sibi vendica
re debebit quia bonus sit sacer
dotium tamen malum erit ei cum con
fessum non est et presumit **Sed eorum**

malicia non nocet **libro primo** in
sacramentis eodem libro **primogeni et**
quoniam 25 et allegat aaron inuenit
indebitis per quod per deum sacerdotibus
Deum est ad deum hoc ponite nomen
meum super filios israel et ego be
nedictam eis ut gratiam traditam
per mysterium ordinati tamen fundam
bonis nec voluntas sacerdotis
obesse aut prodesse possit sed magis
benedictionis potentia Quia autem
sit dignitas sacerdotalis officii ut
ordinis huius adiutorem Deum est
autem denegatissimo corpora inter
fectore saluatoris mercedem habent autem
asemetur non dixit Sed cum esset
pontifex sacerdotum autem illius
prophetauit per quod auditur spiritu
sancto datorem gratiarum non per sonam sequi
autem dignum autem indignum sed ordine
traditionis ut quia aliquis
bonus natus sit non tamen possit be
nedicere nisi fuerit ordinatus ut offi
cium minister exhibeat dei autem est offi
cium tribuere benedictionis **Sed nec**
nocet ipso non confecti **supra**
libro 2o qd eplam pancia **tribus**
non obfuerunt mali sacerdotes vel col
legis bonis sicut zacharias vel
prophetarum bonis sicut nathan
in quo dolus non erat quanto magis
nichil obest in unitate et ana
christus malus vel coepit vel laicus
bonus cum iam ille sacerdos melior
secundum ordinem melchisedech et po
tifex noster sedens ad dexteram patris
interpellat pro vobis qui traditus
est propter delicta nostra **et**
Sacramentum **Quid sit facere**
tum supra prima canonica iohannis
omelia 3 Sacramentum est virtus
ipsa invisibilis **libro 1o qd sancti**
Quid sunt alius quicquid corporalia
sacramenta nisi quedam verba
quasi visibilia facio sancta quidem
verum tamen inuitabilia et eterna
deus enim eternus est nec tamen
aqua et omnis illa actio corporalis

que agitur cum baptisam et
fit et tunc est eterna est ubi rursus
etiam ille filius celeriter sonan-
tes et tunc sonantes ut dicitur deus
nisi dicitur non consecravit hanc omnia
fuit et tunc sonant et tunc
nisi virtus tamen que post
operatur magister manet et domini
spirituale quod per ista insinuat
et tunc est *Distinguitur de sacramentis*
sup epla ad Galatas Omne sacra-
mentum cum intelligitur aut ad
contemplationem veritatis refertur
aut ad bonos mores Contem-
platio veritatis in solius dei dilas-
ne fundata est Boni mores in
dilatione dei et proximi in quibus
duobus preceptis tota lex pen-
det et ipse *Sup ps 13* Alia sunt
sacramenta dancia salute Alia
punitentia saluatoreum Sacra-
ta novi testamenti dant salute
Sacramenta vetis testamenti pro-
miserunt saluatoreum *libro 19 qd*
Augustinus Prima sacramenta que
observabantur et celebrabantur ex
lege promissiva erant christi ven-
turi que cum suo adventu christus
implevisset ablata sunt et ideo
ablata quia impleta non enim vet-
legem solvere sed adimplere et ad
instituta sunt virtute maiora vir-
tute meliora actu feliciora incho-
pauora tamquam iusticia fidei
revelata et in libertate vocatis
filios dei iugo futuris ablato
quod duro et carum dedito populo
congruebat *De quorum reuocant*
libro de speculo ecclesie capitulo 17
Da mihi iura hac qua te ducit
gradior intellectum atque in spiritum
mihi et semper doce per gratiam tuam
qualiter me in comprehensibiliter
sit credendum ut te videri deum
essentiale sapientiam et in comprehen-
sibiliter finem personale capiam
premi ingenium depremi iuge-
mentum depremi precedentem et in

semper manente spiritu sancto nullum an-
ticipacionis in his tribus vel poste-
rioribus invenire momentum nec
disputum habere impium non in car-
dis consilium regendis per facien-
dis creaturis auxiliu opus quod
divinum quidquid illic naturale
est in disruptu quidquid perso-
nale confusum in istu ineffabi-
le et preteris intellectui difficile Re-
liqua vero sacramenta que tenentur
in eterna tua domine stupenda
sunt et veneranda Sed quid tu
sacramentum preclit omnia hanc ne-
pe tue individue unitatis in istu
et illud celestis mese sacramentum
quod fideles et pias animas pascit tar-
ne et potat sanguine ne esuriant
neque stiant in eternu fac me deus
pura et simplici conscientia papue
inter cetera sentire et credere summe
et retinere ut finis domine ipso
fidem in eis meam vacillare per ita
semper in eis et de eis tua eternas
veritate mihi crede ac intelligere
sicut veritas se habet Intret in cor meum
gratia tua que sine pontifici sonet
sine sacerdoti loquatur ibi tantorum
omnem veritatem in istis luce et dul-
cedine Intus foris quod ubique per-
fundat animam meam illa via quod
ita virtutum et inder omnium virtutum
et sic inadiando et sepeando eam
in ipso veritatis lumine stabiliat
atque confirmet ut nec velim
nec possim detantis mysteris
aliter sentire nisi sicut oportet
et decet Opera bonitas animae pie-
tatis aures ipsius pauperum desi-
deris patent Intellige clamorem
cordis sui tui et facie votis meis
pro domine ut ipso mentis pala-
to sentiam gustem sapiam hoc
ineffabile sacramentum magna
enim sunt et mirabilia valde et
ego pusillus in eorum consideratione
deficio quoties adinveniendum fidei
oculos attollo Sed quod unus vixit

uina sunt ad salutem Deus
aut auctor omni uisibilis ca-
tor qui es suba summa et una
diuitas atq; psonaliter uera
et pfecta trinitas De deū pīm
exoro ex quo omnia et filium
tū p quem omnia sunt q; spī-
tum sanctum in quo omnia De
deum meum quem uinū et ue-
rum inuitate confiteor deū
quo creati liberati et illuminati
sumus supplex rogo tantor aui-
dus mistior lacta me uita me
et in me sursum etatis usq; ad
pfa mri meam extende exigui-
tatem ut solidum hunc cibum
et pfecto valeam cape sup san-
em meum uiderūt oculi tui
Voluit xpūs ea ha ptinuit ad
be infuone 6 de se pbendū
uino quadragē nobis hu-
militatis et deuocōis exem-
plum ut xpūs etiā illa facta
ueniens suscepere dignaretur
quibus uentus ipe pūtiaba-
tur hunc uidet qūta religione
nos optet accipe facta quibus
iam uenisse inuariat **De facie**
tor uirtute sup iohem fmo v
Opūalis uirtus facti ita ē
ut lux et ab illuandis pure
excipitur et si pū uidos tūse
at nō conuinciat **Eor uirtus**
est axpo nō amisto **Sacme**
libro 1 de baptismo tum grē
contra donatistas dat deus
pmales ipam uero grām nisi
psepm ul p fcos suos et ideo
remissione pctor ul psepm
facit ul pipius etiā membra
quibus ait Si cui diuiseris
dimittet si cui tenueris tene-
bunt **Ido ualent tū bonus q**
uis sunt quia etiā **Salus sac**
malis libo 6 eiusd mentoz ppa
est bonus sacramēta uero oīa
sunt bonus et malis **libro 2o qd**
Crescomū gmatū usq; pīm

3
45
Illa sancta quibus uti et ma-
li possunt qūto sanctiora sūt
tanto ab eis inutilius penalis
q; tractat **Eod libro p9 mediu**
Ille qui accipit si homo bonus
ab homine malo fidelis apfido
prius ab impio pūciosum erit
danti nō accipienti illud quippe
san male utente iudicat bene
utentem sanctificat Si aut et
ille qui accipit inique accipit
nec sic restissimū est sed agni-
tū quod pūcto oberat correp-
to pderit sacramētū **libo 6**
eiusd p9 mediu Ego dico me-
lius p bonū iustum quā p
malum dispensari sacramēta
dina uer h ppter ipm iuste
melius est ut eis rebus quas
iustit uita et moribus con-
gruat nō ppter illum qui acci-
pit qui etiā si iūrens iuste
malum dispensante ueritatem
securitatem accipit ad uo suo mo-
nente et dicente **Que aut faci-**
unt facē nolite dicūt em et
nō faciūt Adde etiā adh ē
melius ut ille cui iustit nū-
stri boni pūritatem et sanctitatem
diligendo facilius imitet si nō
ideo uiora et sciora sunt que
iustit nū- **Illa uāq; p sepa ve-**
ra et sancta sunt ppter deum
uer et san auo sunt et ideo
fieri potest ut accedens ad so-
cietatem ppli dei aliu i ueniat
aquo facile baptizet aliu eligt
quem salubriter imitet et tūc
em san esse sacramētum xpi
etiā si pūius san ul nō
san hominem iustitū est
se aut eiusdem sacramēti ipius
sanctitate pūiri si indigne
accipit si male usus fuit si nō
ei cōuementē et qdē usus fuit
libro 2o qd petiliā rāione
es de mēto sacramēto dei mō
obesse mores maloz hom qd

illa ul oino no fuit ul minus
facta fuit sed ipis malis hoib9
ut her hēant ad testimonium
dampnationis no ad adiutorium
salutatis **libro 3o qm eundē**
ita mediu Abhominatio tanto et
bono fidei iniquitas hominis
est vitanda no dei sacramenta
dampnanda **i p9 mltis** Omnia
quippe sacramenta xpi no ad
salutem sed ad iudiciū hnt sine
caritate unitatis xpi **pbat h9**
libro 2o qm eplam pueniam
Omnia sacramenta cum ob sint
indigne tantantibus et idigne
sumentibus p sunt tamē peos
digne sumentibus sicut et ver
bum dei unde dñi est qe di
cunt facite que aut faciunt no
lite facē h9 pene in omib9 tali
bus qmibus intelligendū admo
nem quia si omnia sacramenta
cum ob sint indigne tantantibus
p sunt tamē peos Digne sume
ntibus **ibid infra** Spiritus sanctus
in ecclie pposito ul mltis sic
est ut si fictus no est opetur
penam ut eius mitedem in sa
lutem sempiternam et eoz re
gūationem et edificatōem qui
penam sine qsecant sine cūan
Si autē fictus est qui vssime
scriptum est Spiritus sanctus effugiet
fictum desit quid saluti eius
et auferat se acogitacōibus
que sunt sine melleu mltis
tamen eius no desit quo p
enam salutem opetur aliorū
Sup p9 10 xpius traditorem
sui tanta pacia ptulit ut ei
pma eucharistiam consecratam
manibus suis et ore suo comē
data sicut cetis aples fderet
et qui eu traditorem suū quem
dyabolum nominauit qui ante
traditorem dñi nec loculis dñi
fidem potuit exhibē cū cetis
discipulis ad pducendum regnū

celoz iussit ut demonstraret
dona dei puenē ad eos qui
in fide accipiunt etiā si talis
sit pqueu accipiunt quales
indēs fuit **Sup p9 ea** No omēs
quippe qui portant sacramenta
xpi ptineut adiutorium x omēs
quippe sacramentū baptismi
xpi accipientes xam vocant
Sed no omēs Digne illo sacra
mento vtiunt Sicut em quida
de quibus dicit aplūs hntes spe
pretatis vtiutem eius abnegan
tes **unde libro 3o de bap9 q dona**
tistas fieri pt ut homo integre
beat sacramentū et pversam
fidem sicut fieri pt ut integra
beat vba symboli et tū no recte
credat sine deipa tūtare sine
derine sine aliud aliquid vreg
em pua res est mātis catholicū
tenē integram fidem ita ut no
no de aliqua creatura sed de ipso
nichil aliter credat quā vltas h9
Incod libro Nos sacramenta
quasi in fine noui testamenti
aput quoslibet hēticos ul sas
maticos inuementes no demō
nstris tribuē nec quasi no agui
ta repbare sed quasi aput for
nicariam mulierem dona vni le
gitum agnosce et vbo vitatis
illam fornicatōem emendare
que ppa est impudice mulieris
no illa dona culpate que ppa
sunt dñi miserant **2o**
Sacrificium Differt abholo
causto **sacrificiū libro qm**
iudiciū qone Je Non omne
sacrificium erat holocaustum
Nam de holocausto no mandu
cabatur sicut de sacrificio quia
totum incendebat et ideo voca
batur holocaustum **De antiq9**
sacrificiis et de eoz unitacōis
causa libro qone 10 Dicitur deū
legis et pphetarū no solum hūana
sacrificia sed nec delatauerunt

illa ubi holocausta offerebantur
sed quod significatua fuerunt et
quedam umbra futurorum et res
ipsas nobis que ipse sacrificiorum
significabantur commendare uolumus
Ite fuisse autem etiam istam uti-
lem causam cur illa mutarentur
nec modo iuberentur immo prohibe-
rentur offerri ne secundum carnale
affectionem talibus deum delectari pu-
taremus. **Quid significabat libro**
x. de ciuitate dei cap. 7. Quia
cum in iustis tabernaculi sui
templi multimodis de sacrificiis
leguntur. Dicitur esse precepta ad
dilectionem dei et proximi signifi-
canda referuntur. **Vnde libro de fide**
ad petrum prima cap. 9. Christi na-
tuitatem futuram secundum carnem
et mortem et resurrectionem atque
in celum ascensionem lex et propheta
prunare augere destiterunt
obedientes prout ipse praecebat
viris et factis. **Ita et in sacri-**
ficiis carnalium victimarum que sunt
in sancta trinitas que unus est
deus nomen et veteris testamenti
apud uis praecebat offerri
illius sacrificii sacrificabatur
igitur unum quod pro nobis
seipsum solus fieri deus sed car-
nem esset misericorditer oblatus
ipse enim secundum apostolicam doc-
trinam obtulit semetipsum pro nobis
oblationem et hoc deo in o. sua ipse
verus deus et pontifex qui pro
nobis non in sanguine thaurorum et
hyrcorum sed in sanguine suo semel
intravit in sancta. **Et tunc pon-**
tifex ille significabat qui cum sa-
cramenta sanctorum panis singu-
los mandabat. Iste igitur est qui
ipse suo totum exhibuit quod
esse necessarium ad redemptionem
nostram faciebat effectum. **Vnde de ne-**
cessitate aduentus christi per suum
sacrificium in fine denotante
uiginti. Sacrificia ad emendationem

46
carnalis praeferunt purgationem
vero animabus nequaquam con-
ferrebant. Neque enim irrationalis crea-
tura ad significandam rationalem esse
poterat valida. Sed nec sacerdotes
sanctificare ipsam poterant quia
et ipsi propriis reatibus offerre hostiam
debent. Neque enim delictis obnoxii
delictorum valebant vincula solui
ut peccatores peccatores iustificare ne-
cesse erat ut sacerdos talis in re
mixtus qui dum malis peccatorum
sordes ablueret ipse in se abluendus
aliquid non sentiret ut dum alie-
natus contagia tergeret in seipso
aliquam lepre maculam non haberet.
Sed huiusmodi homo in humano genere
inueniri non poterat quia unus-
quisque cum propheta uaciter dicebat
Ecce in iniquitatibus conceptus sum
Cum ergo talis homo in humano
genere inueniri non posset ne in ipso
suo peccato homo periret creator
hominis debeatissima uigine car-
nem sumens sine peccato factus
est homo sine peccato conceptus
in uirgine utero sine peccato conui-
satus in mundo. Ecce iam sacer-
dos factus nulla ipse habere pos-
tata et ideo dignus et potes
ut sacrificium offerens alienum
daret peccata. Sed quia uirga sac-
dotum aliquid habet quod offerat
et impossibile erat ut brutorum
carnes animalium sanctificaret
animas hominum et irrationalis hostia
ratione uigentium sufficeret abolere
peccata oportebat ut rationalis ho-
stia fieret que creaturam rationalem
expiaret sed peccator aliquis homo
sicut indignus erat ut sacrificium
offerret sic etiam inhumilis
ut ipse sacrificium fieret. **Quid igitur**
sacerdos noster faceret quo se uideret
quod redemptionis nostrae assilum
inueniret. Vnde mediator dei
et hominum placationis hostiam
summet que pacem inter deum

et hominem reformaret Omnis
quippe terrena creatura si rationa-
lis erat potest viciū depulsi pueri
radice conterere Si irrationalis
rationalem iustificare non potest
Considerate ergo diligenter in-
effabilis viscera pietatis ipse
dilectus in me sum et investiga-
bile pondus diuine caritatis
Quia enim in rebus humanis
inveniri non potest pietas nosse
redemptoris redemptor in
semetipsum obtulit pro nobis
hostiam in odorem suavitatis
Sic ipse factus est sacerdos et sacer-
dotalis ipse redemptor et proinde au-
distis nunc redemptionis nostre unum
bile sacramentum audite etiam re-
demptoris nostre optimū valde
consilium Tradidit semetipsum pro
nobis Christus ad mortem morti-
ficem etiam et nos eius amorem
omnem in nobis terrene occupare
voluptatem Quia enim subire crucis
patibulum voluit viam nobis
qua redire valeamus ad patriam
audite autem qui voluptatibus delectati
distressimus fletibus amari-
tati redeamus et qui illicita
deservendo cecidimus etiam aliatis
nosmetipsos resurgendo resur-
gamus et quos derelictos elato
supbie erigat derectio humilis vi-
te Degustemus cum Christo tem-
poralem inmetentem mortis ad-
mirandiciem ut ad eternam possumus
resurrectionis eius mercedem pre-
mii dulcedinem Quod enim fecit
pro nobis hoc etiam fieri querit amo-
bis proinde enim redemptor non am-
dedit non argentum appendit
non pecuniam misit sed semet-
ipsum tradidit pretiosum sui corporis
sanguinem fudit propter nos etiam
posuit Expediat ergo ut redemp-
tori suo semetipsum offerat qui
cumque ad eius consortium pervenire
festinat Illius vestigia imitemur

in via qui cum eo grande anhelat
in patria Illius sibi ducem faciat
imitetur qui ei princeps esse desi-
derat in preventionem nemo se fin-
tibus inaniter seducat nemo se
vane spei securitate decipiat
Non enim possumus hic gaudere
de seculo et illic regnare cum Christo
Ecce intemerata et gloriosa virgo
maria cuius hodie splendidissima
nativitate universa portum sanc-
ta illustrat etiam in lege prefigurata
in patriarchis et prophetis oracu-
lis preannuntiata ab angelo singu-
laris honorificæ privilegio salu-
tata thronus dei solius divinitatis
palatium regis etiam gazophylium
thesauri quo sumus decoreti pro-
picio operati hec tam singularis
tam inopabilis virgo si non sequitur
humilitatem Christi nunquam pertingeret ad
celsitudinem Christi *propter librum de fide
ad petrum per 24 et 16* firmissime
tene et illatenus dubites ipsum
virginitatem dei ubi carnis sancti-
tatem pro nobis obtulisse sacrificium
et hostiam deo in odorem suavitatis
cum patre et spiritu sancto patriarchis et
prophetis et sacerdotibus tempe venis
testamenti animalia sacrificabantur
Et cum nunc in ipse novum testamentum
cum patre et spiritu sancto cum quibus
est illi una divinitas sacrificium
panis et vini in fide et carita-
te sancta catholica etiam per universum
orbem terrarum offerre non
cessat In illis enim carnalibus
victimis significato fuit carnis
Christi quam pro peccatis nostris ipse sine
peccato fuerat oblatum et sanguis
quem erat effusus in remissionem
peccatorum nostrorum In isto autem sacrificio
gratias agas atque commemoras
est carnis Christi qui pro nobis obtulit
et sanguis Christi quem pro nobis idem
deus effudit de quo beatus paulus
dicit in actibus apostolorum Audite
vobis et universo gregi in quo

3
47
spus sanctus posuit vos regere
ecclesiam dei quam acquisiuit sa-
gue suo in illis ergo sacrificis
quid uobis esset donandum
figurate significabatur in hoc
ante sacrificio quid iam dona-
tum sit euidenter ostenditur in illis
sacrificis per figurabatur filius
dei puer occidendus in hoc
aut puer amictus occisus
Testante aplo et modo xps cum
adhuc infirmus essemus per
tempus puer mortuus est
et quia cum iua essemus recon-
ciliati sumus deo per morte filii
eius **in quibus modis peccatur
in sacrificando libro 17** in admodum
de ciuitate dei c. 11 ratione qua
deus protulit ad tamen deum est
ratione si ratione offeras ratione non di-
uidas peccasti **ratione** quid offert
sacrificium cum offertur deo uo-
luntati in modo sacrificandi est
non autem ratione diuiditur deum non
terminat ratione ut loca ut tempora
ut res ipse que offeruntur ut qui
offert uel hi quibus aduocandus
distribuitur quod oblatum est
ut diuisione hic de ratione intel-
ligamus siue cum offertur uel non
optet aut qui non tunc sed alias
optet aut qui non ibi sed alibi et
siue cum id offertur qui nunquam
et nunquam penitus debuit siue ad
electiora sibi eiusdem generis
tenet homo quam sunt ea que
offert deo siue cum eiusdem rei
que oblata est sit princeps pro
factus aut quilibet quem perhas
non est fieri **Quod soli deo sac-
rificandum est libro 17** spiritualis ca-
de sex quibus addo tura corporali
gras quod tertia proponenda
est unde corporali creature non
est sacrificandum spiritualis uo-
luntati per est ut in pra per talis
in hominibus et angelis deo ratione
fuerunt in pra in hominibus

et angelis iniquis quos etiam
demonos dicimus de per nec
spirituali quamuis iuste creatio
est sacrificandum qui quanto
magis pra est et subdita deo
tanto minus se tali honore dig-
natur quem scit non deberi deo
deum quod ergo periculosius est
sacrificare demonibus hoc est in
spirituali creature que nobis per
et caliginoso celo habitans tamquam
in aere carceris suo perdestinata
supplicio sempiterno **propterea libro
17** contra aduersarium **in sapienter
legis et prophetarum** in sapien-
tes tardi ad intelligendum per
potes ad reprehendum qui demoni
sibi sacrificium non erigetur nisi uo-
deum deberi sciret falsus enim
deus sic uult honorari ab his
quos deapit quod uerus deus
honoratur ab his quibus consulit
et maxime sacrificium qui per
debetur deo **nam** obsequia ce-
tera que diuitati exhibentur
aut sunt etiam sibi superbie fa-
ctu homines arrogare **parissime
omcorat** qui sibi ut sacrificare
cum regia potestate possent aut
fuerunt impare **Quiaque aut
aut sunt per hoc se deos haberi
noluerunt** sacrificis aut deum
non egere quis uestiat **Sed ut
laudibus eget** uerum sicut nobis
non illi utile est laudare deum
ita nobis non illi utile est offe-
re sacrificium deo qui singulari et
soli uero sacrificio per nobis et sanguis
effusus est **Quibus aut per
ipsum sacrificia libro 17** item ita de
et de ciuitate dei c. 11 signat a est
uoluntati met aliquibus uoluntati dei
esse uoluntati que in sacrificis offe-
runtur quia non solum per
ut qualibet alia re corruptibili
atque terrena sed nec ipsa quidem
iustitia hominis deus egere **idem
deus est totumque qui certe colitur**

Deus homini pdesse nō deo ne
q̄ em̄ fount se quq̄ dixerit
consuluisse si biberit a' lūa
si viderit nec q̄ ab antiquis
p̄ribus alia sacrificia fca sūt
victimis petoz que nūc ip̄s
dei legit nō facit aliud intel
ligendum est nisi in reb' illis
eas res fuisse significatas que
agunt in nobis ad hoc ut in
heredam' deo et ad eund' fūe
p̄ximos consulam' **Sacrificiū**
ergo visibile invisibilis sacrificiū
sacrificiū. i. sacrum signū est nō
em̄ vlt deus sacrificiū traditi
petoris sed vlt sacrificiū con
trita cordes **Cui obfuit libo 2o**
contra eplam p̄nemam Sac
ficia impior' eis oberunt qui
offerunt impie Nam vñ atq̄
idem sacrificiū ppter nomē dei
quod ibi invocā et semp' ē stā
tale atq̄ sit quali corde ad acci
piend' accessit Qui em̄ man
ducat et bibit indigne iudiciū
sibi manducat et bibit et nō
aut alios sed sibi Qui manducat
ergo digne et bibit grām sibi
manducat et bibit **De Sacri**
ficio vō tempe libo Quē ad
ser qōm ad deo quē modum
qōe 3 si vnus idem homo deo
mane aliud offerat aliud vespe
pcongenia dñi tempis non
deum mutat nec religionem
sicut nec salutat qui alio modo
mane alio modo vespe salutat
ita in vnū tractu sciloz cū
aliud oblatum est ab antiquis
fca aliud ab eis qui nūc sūt
offerunt nō hūana p̄sumptōe
sed auctoritate dñi tempib'
sacra iustia celebrant nō dē
aut religio cōmutat **De sacri**
ficio vesptino sup ps 100 Sa
crificiū vesptinū est passio do
ctrix dñi oblatio matine salu
taris holocaustum acceptū deo

Illud sacrificiū vesptinū fecit in
rē vnū matutinū **Orō ergo**
pure directa de corde fidei tāq̄
de ara sancta surgit incensum
nichil delectabilius odori dō
ut oleat omes qui credunt **De**
sacrificio vō xpi Nouū altare
in finoc p̄mōi sacrificiū xpi
p̄stare qm̄ vnolatio noua
et admirabilis ip̄e em̄ hostia
erat et sacerdos hostia quidem
scdm̄ carnem sacerdos vō scdm̄
sp̄m̄ idem ip̄e qui offerbat et
quod offertur **Simul ergo ho**
stia et sacerdos in altari t̄is
fca est libro x de ante dī cap
2o Verus ille mediator forma
sui accipiens mediator effcūs
est dei et homin' homo xps ihs
cum in forma dei sacrificium
cum p̄e sumat cum quo vnus
est deus cū in forma sui sac
ficiū maluit esse quam sumē
ne ul' hac occasione quisqua
estimaret cuilibet sacrificandū
esse creaturē p̄ hoc et sacerdos
est offerens ip̄e et oblato atq̄
rei sacramentū cottidianū sac
ficiū ecclie que cū ip̄us capitis
corpus sit sepdm̄ p̄p̄m distat
offerre hūc veri sacrificiū multi
plicia variaq̄ signa erant sa
ficia p̄sta sanctor' cum h' vñ
p̄multa figuraret tamq̄ verbis
multis res vna dīctur ut sine
fastidio multum comendaretur
hūc sūmo veroz sacrificiū cūta
sacrificia falsa cessarent **Cui**
digne accipiant sup ps 21 finoc
2o contra auariciam Edent pa
mpes sacrificiū q̄ xpus obtulit
et saturabunt qui aut diuites
sunt nō faciant quia nō esu
cunt Comedant ergo pampes
Inde erat piscator ille petrus
Inde erat alius piscator iohes
et iacobus frater eius Inde erat
etiam publicanus matheus de

paupibus ipse erant qui come-
derunt et saturati sunt talia
passi qualia manducaverunt Ce-
nam suam dedit Ille saturat
qui imitatur imitati sunt pauperes
Ipsi enim sic passi sunt ut xpi ve-
stigia sequantur Edent ergo pau-
peres Sed quare eterna laudabitur
dum qui requirunt eum divites
se laudant pauperes deum laudant
ant quare sunt pauperes quia
deum laudant et querunt dñs
est divite pauperes Ideo ianis
est domus ut cor sit plenum
divites querunt unde archam
impleant pauperes vñ cor imple-
ant et cum implerint deum
laudent Videte fr̃es qui veri pa-
uperes sunt cum res pauperes sunt
quia nō in arca non in horreo
non in apotheca *Incipit ad antiochum*
Gracior enim deo est p̃f̃e de p̃a-
tio vbi sacrificium caritatis offert
libro q̃m sup libo Illa plane sa-
crificia q̃e p̃o cont̃ sacrificia diligit
inimicitia et conat deus cū quis
q̃ iustus iniquitate patiens vñ
q̃ ad mortem p̃ritate decertat
nō abimant quos p̃iusticia offe-
dit occiditur retribuente ei ma-
la p̃bonis i odium p̃ dilectione
libro xº de civitate dei *Verz sacri-*
tio 6º q̃ inuentione p̃iustia ficiū est
opus quod agitur ut sancta so-
cietate in h̃eānū deo relatiū
s̃ ad illū finem boni quo ve-
raciter b̃i esse possunt Unde et
ip̃a m̃a qua homi subvenitur
si nō p̃pter deum fit nō est sacri-
ficiū *ibid infra cont̃ concupiscētiā*
Ipe homo dei nom̃i consecratus
et devotus inquit mūdo morat̃
ut deo vivat sacrificiū ē Nam
et h̃ adm̃am p̃tinet quā quisq̃
in seipm facit p̃tea sc̃ptū est
Misere aie tue placens deo cor-
pus etiam ur̃m cum tempore

castigam⁹ si hoc quicquid modum
debemus p̃pter deum faciam⁹
ut nō exhibeam⁹ tūcib⁹ ur̃a
arma iniquitatis p̃to s̃ arma
iusticie deo sacrificiū est Adq̃
exhortans apl⁹ ait *Obsecro*
vos p̃nam dei ut exhibeatis
corpa ur̃a hostia sc̃am vivente
et Si ergo corpus quo in f̃iōri
tamq̃ famulo ul tamq̃ instru-
mento utitur dñs cū eius bonus
et rectus usus addem⁹ refertur
sacrificiū est q̃nto magis dñs
ip̃a cum se refert ad deum ut ig̃
amoris eius accensa forma con-
cipere seculari amittat ei⁹ tamq̃
incommutabili forme subdita re-
formetur huc est em placens
deo quod ex eius pulcritudine ac-
cepit fit sacrificiū *Et infra sub*
dit cont̃ invidenciam Cum vera
sacrificia opa sunt nunc sue inos
ip̃os que referunt ad deum opa
vero nūc ob nō aliud fiunt nisi
ut amiseria libentur ac p̃ hoc
beati sunt q̃ nō fit nisi bono
illo de quo dñs est q̃nti adh̃ere
deo bonū est p̃fecto efficit ut
tota ista civitas hoc est q̃nti
sanctor⁹ q̃ societas vniūale sa-
crificiū deo offerat p̃ sacerdotem
magis qui ead̃ seipm obtulit
in passione p̃ nobis ut tanta ca-
piat corpus esse sc̃dm formam
Fui hanc em obtulit in hac ob-
latus est q̃ma sc̃dm h̃ac media-
tor est in hac sacerdos in hac sac-
ficiū est *Et ibidem infra cont̃*
heres et p̃sinata hoc est sacri-
ficiū x̃anorū mlti vñ corpus
in xpo q̃ etiam facimentū alta-
ris fidelibus nota frequentat
etia vbi ei dem̃at q̃ mea ob-
latione quam offert ip̃a offerat
Sed sacrificiū dñi p̃na sup p̃e
Sacrificiū iusticie est q̃ fit per
p̃nam etia em iustus quā

ut suis quisque potius quam alie-
nis nascatur peccatis sequi ipm
puniens mactet deo an sacrificium
iusticie opa iusta sunt p9 pe-
nitentiam ut extincto nl infir-
mato veteri homine p primam sa-
crificium iusticie p9m requiescat
nom hominis offeratur domino
cum se offert ipa aia iam ablu-
ta quod imponit malicie fidei
dino igne scilicet spu sco comp-
hendenda **Et etiam sacrificium gratiarum**
actio sup ps 69 Sacrificium lau-
dis querit anobis deus habet
hoc sacrificium laudis zacharias
in partu suo habet vidua
in sacello suo habet nepos qd
paup hospes in domo suo alius
no alibi sed in aia suo quia
par mtra hominibus bone volu-
tatis **O** sacrificium gratiarum gra-
datum no quid h' emi qd offre-
red tu donasti Nam nec hoc ha-
berem sacrificium laudis qd est
gras agere illi a quo habes qd
quid boni habes ut eius iura
tibi dimittit quidquid tu mali
h' hoc odore deus delectat
Et in eod infra ymola deo sacri-
ficium laudis sed vide ne secus
ps p hoc facis et bene quid fac
quia forte lingua tua deu be-
nedicat et vita tua deu male-
dicit **Est etiam humilitas super ps**
130 humilitas cordis sacrificium dō
est **Concluditur sup ps 133** finis
Bene intelligunt omnia vo-
luntaria sacrificia laudis con-
fessione caritatis no timore ne-
cessitatis oblata Unde dan est
voluntarie sacrificabo tibi 2o
Sacrilegium libro e qm Cre-
stoniu gmatu **Sacrilegium**
tanto est gravius peccatum quanto no
pt quitti nisi iudicium **Sequitur**
Sagitta per sagittas intelli-
gunt vba sacre scripte sup

ps 31 **S**olemus vba dei sagittas
accipe verba em dei tanq sagi-
tte excitant amore no dolore
quidius ipe amor no possit esse
sue dolore **Quidquid em ama-**
mus et no h'emus nre ut dōle-
amus Nam ille amat et no do-
let qui quod amat h' **Qui aut**
no h' quod amat nre est ut ge-
mat h'inde sponsa intant **Volue-**
rit caritate se dicit quia quod
amabat no tenebat sed h' volu-
adverā sanitatē impiebat **Qui**
hoc volue no fuit volens ad-
veram sanitatē no est preventus
Iude vba dei sunt sagitte cordi
in fixe qm inde fit ut amemus
et donet h'emus salubrit dōleat
Super ps 45 Verba em sagi-
tte sunt similitudines tm sunt
iste Nam p' nec sagitta est plu-
ma nec pluma sagitta ac vbi
dei et sagitta est quia p'cutit et
pluma quia rigat **Sup ps 119**
Sagitte potentis acutē verba dī
sunt Ecce iaciunt et tūffigunt
corda sed cum tūffixa sunt corda
sagittis vbi dei amor excitatur
no mātis paratur sicut deus
sagittare ad amore et nemo pul-
crus sagittat ad amore quam
qui verbo sagittat vno sagittat
cor amantis ut adiunet amā-
tem sagittat ut faciat amantē
Sagitte aut sunt cum agnitus
Salomon libo **Verbis**
De contra **sanctum qd** **dap-**
natus quia peccavit no peccavit
De Salomone quid dicam que
vehementius arguit sacra scripta
atq qdempnat nichil qd de p'na
eius nl in emy indulgentia dei
omno commemorat **libro 1a de ante**
dei cao 9 Salomon quippe paci-
cus est latine et in exordio reg-
ni mirabiliter laudabilis fuit **libo**
21 sup genesim cao vltio no peccavit

Pignora **Salomon** vir tate
sapie uigilans credens e q i sum
lacroz cultu crediderit aliqd ee
utilitatis sed mlier amor ad hoc
malum trahenti resistere no valuit
faciens quod sciebat no esse fa
ciendum ne suas quibus deperi
bat atq deplerebat mortiferas
delicias contristaret **libro x de**
ciuitate dei cao x Credendum e
salomone errorem putasse ydol
esse seruendum sed blandicis fe
minis ad illa sacrilegia fuisse
compulsus **non tamen doctrina**
sua respuenda Salomon filius
super ps 127 Dauid pque mil
ta sancta pcepta et salubria mo
rita et diuina sacramenta spūs sūs
indinis līs opatus est vitam et
ipe mlier amator fuit et repba
tus est adeo et usq adeo laqueus
illi fuit illa cupiditas ut amlieri
bus etiam ydolis sacrificare cogere
Sicut de illo scriptura testis est
Sed si illo cadente que pillum
dicta sunt delectat iudicaret quia
ipe dixerat oportune igitur hoc
egit inua dei et spūs eius ut qd
quid boni p salomone dā e deo
tribueretur pām aut hominis hōi
Quid mirz quia implo dei cecidit
salomo in paradiso no cecidit ada
no de cecidit de celo angelus et
factus est drabulus ideo docem iullo
boni spem esse ponendam **De**
eius pto in fine 29 Salomons
de adventu in carne nāq dominus
fuisse legitur plena mlieribus
alienigenis colentibus ydola et
ipe ab eis rex ydolatre seductus
atq derectus nam qui bonus fuit
fuit initio malum exitu habuit
De sompno vero ubi sibi deus
promisit sapiam libro 12 de ciuitate
dei cao 26 ppter affectionem anime
bona etiam in sompniis quedam
mita flarent vitam dormiens Sa
lomon sapiam omnibus rebz ppo

3
49
sunt eamq cetis neglectis e pca
tatis adno Et sicut scriptura tes
tatur placuit hoc coram domino
nec distulit retribucōez bonam
p desiderio bono **Comendat aut**
in fine 7 de rene diu Sapiencia
simus Salomon fons sapie te
sor iusticie et iugr discipline **Sig**
ficauit xpū sup ps a Salomo
quippe interpretatur pacificus apte
hoc vocablin illi verissime atq
optime congruit p quoniam media
torem eximicis concepta rem
issione ptoz reconciliam deo **De**
eius diu atq lib 12 Salomon ai
libro 12 de ciuitate patre miete
dei capitulo xxi reguare ce
pit hic boz i mēys malos exitus
habuit quippe se res que sapietū
animos fatigant magis huic obfue
runt quam p fuit ipa sapia ead
nūc deinceps memorabilis et tūc
late longeq laudata pphasse et
reputat in suis libris qui tres re
cepti sunt in auctoritate canonicā
pbia et castes cano cano Alz
vero duo quoz vnus sapia alt
et castis dē ppter eloquy nonnulla
similis ut Salomonis dicant
obtinuit consuetudo vto aut ee
ipūs nō dubitant doctores eos
tamē in auctoritate maxime oca
dentalis antiquitus recept etia
Saluator Solus deus est ho
Solliloquior adden cao 26
Tu pp es deus nū suauis et
misericors paciens et mīa dis
ponens omnia et nos si peccamz
tui simz et si nō peccamz simz
quod apud te simz computati
nos foliū vniūsi et vanitas oīs
homo viuens et ventus e vita
nostra super framy ne nascay
si cadimus pupilli tui quid tui
nostri figmentū nūū vū deus
inestimabilis fortitudinis cont
foliū q a vento rapitur oūdes
potendam tuam et stipulā siccā

psequer. Num dampnabis rex
ethe pulicem tuum. Audimus
domina tua domine qui tu mor-
tem non facis nec letaris in per-
ditione morientium propter te oramus
te ne permittas duci qui non feci-
sti hunc creature tue qui fecisti
Si doles de perditione quid te per-
hibet domine qui omnia potes
ne semper letaris de nostra salua-
tione Si vis potes me saluare
ego autem et si velim non possem
tam magna multitudo miserarum
meorum est. **Vnde quomodo sit rogandum**
Docet libro 10 omnes omne 10. Gratias
agamus domino ac saluatori no-
stro qui nos nullis precedentibus
meritis vulneratos curauit mi-
nimos reconciliauit de captiui-
tate redemit detineros ad lucem
reduxit de morte ad vitam reuo-
cauit humiliter confitentes firi-
lilitatem nostram illius misericordiam
desideramus ut quia nos per suam
misericordiam premit dignetur in nobis
non solum custodire sed etiam au-
gere munera vel beneficia sua
que ipse dignatus est dare. **Quomodo**
intelligitur quod deus Ita intelli-
uit omnes homines gend est
saluos fieri libro 10 de omnes homines
correctione et gratia vult saluos
fieri ut intelligant omnes predesti-
nati quia omne genus hominum in
eis est. Sicut dicitur est per barba-
rimas omne olus. Vnde omne
olus quod erat in terra decimabat
nisi omne quod edebant. **Ibidem**
Et etiam sic intelligi quod omnes
homines vult deus saluos fieri
qui nos facit velle sicut inquit
spiritum filii sui clamante abba
pater id est nos clamare facien-
tem. **Vnde ut dicit super per 10 et**
illis inferius quibus saluator
saluator non erit recta.

Salus non est salus nisi
caput deum super per antea

Iohannes omne per In ista vita sub
reperit quedam de sperando et tri-
sticia salus nulla est nisi in so-
cietate dei. **Perfecta salus perfecta**
est beatitudo libro 10 Ope salui sumus
10 de unitate dei inquit apostolus
capitulo quarto Sicut ergo
spe salui ita spe beati sumus
et sicut salutem ita beatitudinem
non tenemus presentem sed expectamus
futuram et hoc per patientiam
quia in malis sumus patienter
tollerere debemus donec ad
illa veniamus bona ubi sunt
omnia quibus delectemur. **Ubi**
erit autem quod iam tollerare
debeamus talis salus que in
futuro erit seculo ipsa erit etiam
finalis beatitudo. **Et omnis salus**
est adeo libro de vera Adeo est autem
religione capitulo 20 omnis salus
a quo est omne bonum et omne
bonum ex deo hunc iam tui oculi
mentis patent nec per magis
studio vane victoria colligit
atque turbant facile intelligunt
omnia que viciant et moriuntur
bona esse quam quam ipsam viciant
et ipsa mors mala sit. **Vnde in**
salute antiqua peruenit non
eis nocet viciant vel mors. **Sed**
si non nocet viciant nullus esset vi-
cium. **Et ergo saluti adversatur**
viciant et nullo dubitante salus
est bonum bona sunt omnia quibus
adversatur viciant. **Quibus etiam**
adversatur viciant propter viciant
quia non summa bona sunt non
sunt deus. **Bonum ergo quod viciant**
non potest deus est. **Cetera omnia**
bona ex ipso sunt que per seipsa
possunt viciari quia per seipsa
inibet sunt. **Per ipsam autem per**
non viciant et per ipsam viciata fa-
nanc. **Etiam salus corporalis**
non nisi adeo super Salus corporalis
Iobem finis 29 est quia mors
differtur non auferretur tunc etiam

ipsa salus ad omnes est per quem
 datur quocumque curante et in-
 stante impetratur ab illo datur
 aquo est omnis salus **Et de sa-**
lute aie simili Nemo sibi pro
super psal. ai uenit ad salutem
 que salus est perfecta iusticia
 nisi dei adiuet gratia **Et ideo**
mixto est salus In uero filio ho-
quia ipse est deus mus salus non
super psal. 137 quia filius
 hominis sed quia filius dei non
 propter id quod suscepit ex te sed propter
 id quod genuit se ergo in nullo ho-
 mine salus quia et nullo ideo
 salus quia deus qui est super
 omnia benedictus in secula **Sed**
de ipso saluatore Dixerunt autem
expectato a facie qui iusti Salu-
libro de uerbis apli tare tuum domine
sermone tertio da nobis hoc est
 christum tuum dominum in hac carne uiu-
 uideamus uideamus in carne
 qui nos liberet a carne ueniat
 caro mundans carnem paciatur
 caro et redimat nostram carnem
Intelligit salus Non putetis se
secundum animam eod. datur esse qui
libro sermone 14 inuocauit non
 dominum saluum erit quasi a febre
 aut a peste aut a podagra aut
 aliquo corporis dolore non sic sed
 saluus erit quia non est opus
 famis medicis sed male habere
 tibus non enim ueni uocare ius-
 tos sed peccatores ad penitentiam **Sup-**
ps. 9. Sana est salus hominum
 que non est dextera sed sinistram
 dei hac enim extollunt in magnam
 superbiam quicumque peccantes te-
 peraliter salui facti sunt Salus
 uero dextera est magni fauoris
 cum etiam detribulatione det
 auxilium ut quando infirmamur
 tunc potentes simus **De qua**
salute sup. ps. 118 sermone 20
 Salus quippe anime facit ut

fiat quod faciendum esse cognoscit
 et usque ad mortem corporis si hoc fla-
 gitat extrema temptatio per testimonio
 morum dominorum ueritate certet ubi autem
 non est salus succubit infirmitas
 et deseritur ueritas **Unde non est**
salus perfecta in corpore super ps. 10
 Salus perfecta in isto corpore cum fuerit
 corruptio non erit ipsa enim est per-
 fecta sanitas corporis incorruptio
 Nam non quomodo sanum est quod labi-
 quod indiget quod habet perpetua quiddam
 egritudine famis et sitis hec
 tunc non erunt quia esca uenari
 et uenter escis deus autem et huc
 et has enutriet **Erit forma**
 corporis ex deo affectu absorpta in
 uictoria nulla minime corruptio
 nulla subrepente defectio nullis
 mutata etatibus nullo labore
 lassata ut cibo fultat et aliqua
 esca reficiatur sed non erimus
 sine esca et potu ipse deus erit
 nobis et potus noster Solus
 ille nobis reficiat nec deficiat **Et**
ideo o fili libro **quidam autem adhe-**
re deo bonum est
ps. 101 omne 20 **re deo bonum est**
 nichil aliud nolo sed ipsum adhe-
 re illi hoc est bonum meum hoc est
 intuitus boni mei deus et gratia
 dei quia gratia constat Cum go-
 tibus amare gratia secutur est
 quia et amicum gratia amas et ad
 hoc enim amas ut tecum amet
 deum Attendite ipsam amicitiam
 uulgari modo Amat maritus
 uxorem et uxor maritum sine du-
 bio et ille illam et illa illum
 saluum uult uult illum habere in colu-
 men uult illum habere felicem
 Ad hoc amat et quod uult sibi
 et illi uult Amat filios quos non
 uult habere nisi filios suos suos
 Amat amicum quos non nisi in co-
 lumne uult habere adeo si forte co-
 tingat illi aliquid et transierit
 contristatur conturbatur Currit

accedit Cuius accesserit plangit
Quid ergo vult saluum habere Si
ergo omnis qui amat saluum
vult habere quod amat si intelli-
gat que sit vera salus incipit
illam amare iuste et iuxta co-
gitat veram amare et iuxta
co Si oculis carnis deum vide
machabeos in iugis coronatos
Salus ergo illa amanda est ista
utenda hec enim aduersum vitam
est nam transitoria est cetera

Sanctitas San Cuius scilicet
homo libro de fide et sim
bilo quem scripsit in officio
concilio post medium non est
dubium asanctiendo sanctitate vocari
Diffinitur sancti quid libro 20 de
mone domini in monte capitulo vii
San est qui violare atque corrumpere
nequias est Cuius itaque sceleris
conatus et voluntas tenet ream
quoniam illud sancti natura immo-
labile atque incorruptibile ma-
neat Unde sancta obesse potest
cum non sunt mala super iohanne
finone 6 Sancta potest obesse
Bonis enim sancta ad salutem
in sunt malis in iudicium Certe
nominis quid accipiamus et utique
sancti est Et tamen dicit apostolus
Qui manducat et bibit in digne
iudicium sibi manducat et bibit
Non aut quia illa res mala est
sed quia ille malus male acci-
piendo ad iudicium accipit bonum
qui accipit **Ad sanctitatem spiritus sequi**
sanctitas corporis libro de sancti iudicium
fieri non potest ut sanctificatio spiritus
non sit sancti etiam corpus quo
sanctificatus utitur spiritus propterea se-
orabat **ad deum libro de saluta-**
ribus dominicis morone qua-
in fine libri facit fac me queso
in sancto conuersari proposito sequi
iustitiam diligere castitatem iugiter
amare et veritatem resistere me

ducum filium nihil metui vel loqui
contra te te indesinenti timere
te amare te diligere tua precepta
suare pacem cum omnibus sine
dolore tenere discordes sine sumi-
latione ad concordiam provocare
Caritatem cunctis in similitudinem offer-
re Nullum scandalizare nulli
me preferre sed omnibus in fide
me iudicare lenitiam et hono-
rem non propter timorem potentium
sed ob altissimum exhibere seniori-
bus obedientiam et caritatem equalibus
offerre Cuius optime dilectionis
in moribus unde finem omnia
sine periculo equanimiter sustine
Cunctis prodesse non obesse nulli
nocere vel aduersari nullum ca-
lumniam nulli offendiculum ponere
nullum iudicare nulli detrahere
nulli in inrosam esse nullius car-
pe vitam nullius explorare se-
mitam sed de me ipso tamen esse so-
licitum malum periculo nequaquam
rependere in iniurias meas nec
memorem esse ultionis nec veni-
dicte sed motui bonitatis superare
malitiam maledicenti bene-
dictionem parere iniuriis ut ami-
cum diligere Coniuncta et contumelias
in ascensum sustinere non respondere
in iniurias cito obliuisci offensas
meam ignoscere ad veniam conue-
dendam semper pacem esse
aliena non concupiscere nec occa-
sione qualibet auferre mea
vel non huiusmodi inordiniter ero-
gare Apertum me propter te qui re-
demisti me retinere esuriens
denique reficere sitientem potare ho-
spitem colligere iudicium optare
visitare languidum requirere tar-
teratui consolari et scilicet afflicto
et lugenti compati non habenti
probere vitam victum et vestimentum
Unde cum egeno amplecti in
digenam fouere domesticum amare

pergruū redimē captiuū susape
advenā tueri pupillū et orpha
nū suffragari vidue subvenire
p̄stare auxiliū desolato distū
pe colligationes impietatis uel
quetūq; p̄ceptor̄ doctrineta de
clarant diligenter credē et au
dire ardentē investigare prude
ter scire festinantez exerce dese
derantez imple et coram te semp
hūilem existē ut surgam nō de
iciāz erigāz nō subruāz ascendi
nō descendā **De sanctificacōe**
invisibili p̄ sp̄a visibilia libro
q̄m̄ super leuiticū q̄one 87
Sanctificacō invisibilis quibus
dam affuit et p̄fuit sine visibi
libus sacramentis que p̄tempm
diuinitate unitata sunt ut alia
tunc fuerint et alia nū sunt
visibilis vero sanctificacō que sit
p̄visibilia sacramenta sine in vi
sibili p̄t adesse et nō p̄t p̄desse
Nec tamē ideo sacramentū visibile
otempnendū est Nam otemptor̄
eius invisibiliter alio sc̄ificari
potest Unde Cornelius invisibi
liter sanctificatus fuerat et tū
baptizatus est nec sup̄flua iudi
cata est sanctificacō visibilis
quam invisibilis iam p̄cesset
Et quia nō est sanctitas nisi ad
ideo libro 1a de unitate dei cap̄e
Non est sc̄is ut deus n̄r quia
est sanctus sanctificans sicut in
sc̄is iustificans nō est sc̄is p̄
te quia nemo nisi a te **Et quia**
aliter est sc̄is et aliter Aliter di
facit sanctos ideo libro **can̄ 9 de 2**
de sp̄itu et littera sanctificat
sanctos suos Aliter sanctificet
nomen tuū Illud ideo quia fa
cit ip̄os sanctos esse qui nō erāt
sancti hoc aut̄ ideo ut quod apt̄
se sc̄m est sc̄m ab omnibus heat̄
id est sancte tuncatur **pp̄ea in**
libello de exp̄itōe diuice orōis

et simboli p̄mone p̄mo Nomen
dei semper est sc̄m Quare ergo
petim̄ ut sanctificet nomen eius
nisi ut p̄p̄m sanctificem̄ q̄ ergo
sc̄m est ut in nobis sc̄ificet om̄m̄
libro 2o contra ep̄las pelagiorū
capo 8 allegat cyprinū dicentem
Dicim̄ sanctificetur nomen tuū
nō quod optemus deo q̄ sc̄ificet
ordinibus n̄ris sed quod petim̄
adeo ut sanctificetur in nobis
Ceterz aquo deus sanctificatur
qui ip̄e om̄s sanctificat sed quia
ip̄e dixit sancti estote quid ego
sc̄is sum id petim̄ et rogamus
ut qui in baptismo sc̄ificandi
sumus n̄ro q̄ esse cepim̄ p̄se
nemus **et ibid̄ infra capo 9 alle**
gans eund̄ Opus est nobis assi
dua sanctificacōe ut quia cotidie
delinquim̄ delicta n̄ra sc̄ificacōe
assidua repurgem̄ **Aliter dicit**
libro 3o q̄m̄ q̄one 1a p̄lerq; sc̄p
tura loquitur ut quod semper
est tunc fieri dicatur in aliquo
cum ab eo cognosca cepit Ita enī
dicim̄ in orōne diuina Sc̄ificet
nomen tuū quasi aliquādo sc̄m nō
sit ergo sanctificet id est sc̄m in
notestat **Sunt imp̄y viles sc̄is**
libro 16 contra faustum Ad aliquē
vsum ordinar̄ om̄s creatas in
p̄iorz a sc̄mo deo qui p̄ sui regi
m̄is equitate vti ead̄ malis
ut qui suo arbitrio iuste viuūt
illius iudicio iuste disponant̄
plures erunt et sūt mali qm̄
sancti libro 2o de v̄bis dñi p̄mo
9 Quia erunt saluati in opa
cōne h̄c h̄c sc̄ptum̄ post h̄c v̄bi
erunt aqua et gente et t̄bu
vementem cum stolis albis et
palinis multis quam nemo
dumare potat hec est massa
sanctorz qm̄ clariori voce dicitur
est arca ventilata aturba in
p̄iorz et maloz falsor̄ q̄ v̄anor̄

p̄dictor̄
m̄la in
p̄acta
te an̄loz
audite
l̄m̄la
p̄oka

segregata adignes et nos segga
tis omnibus dampnatis massa
purgata stans addertam illi
sibi timens miseri malorum illi
timens perdere bonorum regnata
cum xpo quia fiducia deura e
Ego cognovi quia magnus est
Dns **humane sancti etiam super**
apost. omne x Quoties psecu
nes irrogant etiam sanctorum ord
inibus aut ammonent aut tempe
rant huc virtute dyaboli hecia
sicut quondam pagani ita nunc
vastant etiam **Omne autem sicut**
ges ibid. omne ia superbi seculo
sancti regnant quia se ita cu
dei adiutorio regunt ut apostoli
vinci non possunt recte enim reg
nare dicuntur qui etiam in pre
ssuris mundi se et alios bene re
gunt **Quod eorum potestas parat**
da et qualiter libro de salutari
documentis Pauperes honorem
et suscipiamus deum in ipis qui
dixit **Quam diu fecistis vni ex**
fratribus meis minimis michi fecistis
Et filii dei erunt ibi iniquam
moriemur et non senescimus ut nunc
est humana natura nec ullus do
lor nec tristitia post gaudium
nec lux solis nec splendor lune
nec stellarum **Sed dominus noster ihesus**
xpistus lux erit et vita et caritas
et pax et gaudium et omne bonum
omnibus ardentibus in se Ibi ter
ra vineam quam ipse decanta
uit dicens **Credo videre bona**
domini in terra vineam in pium cele
ste visum se significat videt et cu
xpo appetit vivere et regnare
Ibi nec nox ulla inspirat nec dies
terminabitur nec inopia videbitur
nec cupiditas apparebit sed p
honne gaudium et sempiterna leti
tia hec sunt promissa iustorum
hec sunt premia eorum propter que la
boraverunt et festinauerunt et non

cessaverunt curare in bonis operibus
quia dominus fuit in hoc mundo in te
mure in elemosinis in castitate
in contritione in longanimitate
in pacia in suavitatem in benivolentia
in labore multo in orationibus
in psecutionibus in fame et sita in
frigore et nuditate in vigiliis in
tis pro christi amore et pro omnia inuti
les vigilas devotaerunt vigilas
aut inutiles sunt cum quis vigi
lavit ita cogitationes multas et
turpes vel adgerend contrarium
aliquid vel faciendum petendum
tales vigilas devotaerunt et sanctas
vigilas arripuerunt hi tales calta
verunt mundum presentem et futurum
regnum luctarentur non acceperunt
hic promissiones vel divicias sed
hinc miserrabiles que homines ma
le eis utentes ad inferna perducunt
et hanc presentem patriam relinquentes
ad civitatem celestem cum archa
et conditor est deus futurum di
visum promiserunt **Evangelium parit in libro**
et in scripto in cogitatione in visu in mo
tu in amendo oculis in manibus
in pedibus in ira in ira in furore
in dissensione in invidia in superbia
in elatione in cupiditate in isto
dientes corpus suum et animas suas
Quod rogant deum **Quamvis**
pro nobis libro 82 quomodo sancti ad
que **11** Invenit nos pro sua sublimi
tate deum obtemperant deo qui pro
nobis etiam vicarius filium digna
tus est mitti tunc sine genitrici et
dolore facere credendi sunt ne et
miseri estimetur **De fide gloria**
libro de cognitione vero in te capitulo 19 sum
merabilia multa sanctorum animarum
inspiciamus quas singulas longe
sole lucidiores angelis beatitudine
et claritate coequandas non dubi
temus tot et tantis luminibus
singulariter consideratis singulorum
etiam magnitudine contemplantur

Cogitemus itaque animam igne splendidiorem cuius nimis sanctilla recte insatiente vivit hunc solem. Omne enim quod ab alio includitur minus eo quod se includit utilitate continetur sed cogitatio anime que eius sanctilla non solum hunc solem sed totius mundi ambitum brevi spacio includit et totus orbis in me eam continebit ergo constat quidam animam toto mundo maiorem fore. **Quales eos debemus cogitare ibidem cap. 24** Cum sanctos in ordine vocas sic oportet de eis cogitare iustitias iustitiae eterne claritatis scilicet ut splendidissima luna longe per se fulgore luceat qui omnia bona in visione dei plenius habeant et cunctis invocantibus potenter subveniant. **Quo scilicet vice non habeant nisi per gratiam libro 20 de peccatis multis et remissione et baptismo punitur** Nos quantum concessum est sapiamus et intelligamus dum deum bonum deo sanctis suis etiam alicuius operis iustitiam aliquando non habere vel certam scientiam vel matrem delectationis ut cognoscant non a se ipsis sed ab illo sibi esse lucem quam illi tenebre eorum et suavitatem quam det fructum suum terra eorum. Cum autem ab illo illius adiutorium deprecamur ad faciendam perficiendamque iustitiam quid aliud deprecamur quam ut aperiat quod latebat et suavitatem faciat quod non delectabat quia et hoc ab illo esse deprecandum eius gratia didicimus deum autem non delectaret ut gloriatur non in se sed in domino gloriatur. Extolli quippe in superbiam prope voluntatis est homini non operi dei hinc quod enim ad hoc compellit aut ad iuvat deus procedit ergo in voluntate hominis appetitus quidam prope peccatis ut fiat inobediens per superbiam. hic autem etiam si non

esset nichil molestum esset et tunc hoc noluit homo sine difficultate noluisse. Secundo est autem ex debita iustitia pena illi vivam ut iam molestum esset obedire iustitiae quod vivam nisi mediante gratia superetur adiustitia nemo continetur nisi operante gratia sanctetur iustitiae pace nec perficitur autem autem gratia vincatur et sanat nisi illius cui dicitur. **Comite nos deus salutarium nostrum et auctorem unitatem nostram** **Causa proinde gratia iustitia subditur** **Idcirco deus sanctos et fideles suos maliquibus vicis tardius sanat ut in his eos minus quam implende eorum parte iustitiae sufficit delectet bonum suum cum latet sine etiam cum manifestum est iniquitatem pertineat ad integritatem regnam vitam eius ut non iustificetur in conspectu eius omnis vivens nec in eo ipso tolli dampnabiles esse sed huiles se commendans nobis eandem gratiam suam ne facilitatem moribus affectum nostrum putemus esse quod eius est et sequitur.** **Sanguis Quare psalmus animam habeat significari libro 20 contra adversarium legis et prophetas** Non frustra lex noluit animam significare psalmem rem videlicet inuisibilem prorem visibilem prorem visibilem nisi quia et sanguis pervenit omnes ab ipso corde diffusus in toto corpore plus ceteris humoribus participat ita ut ubique fuit volens inspicere non humor alius sed ipse preceat itaque anima quia omnibus quibus constant inuisibiliter prevalet illo melius significatur quod omnibus quibus constant visibilibus prevalet. **Signt magister et carnis corruptionem super psalmum tractans illud libro me de**

Sanguis In multis sanguinibus tamquam
in origine carnis peccati multa
peccata intelligere noluit. Quia ergo
lingua dicitur locutio que fit pligua
sic dicitur et sanguis iniquitas que
per sanguinem attendens autem multas
iniquitates suas que operatur
per corruptionem carnis et sanguis
libera me inquit de sanguinibus
hoc est munda me ab iniquitatibus
libera me ab omni corruptione
In corruptionem enim desiderat qui
dicit libera me de sanguinibus quia
carnis et sanguis regnum dei non
possidebunt libera me de sangui-
bus deus deus salutis mee omni-
dit nempe qui hoc dicit quia
tunc fuit salus perfecta in isto
corpe corruptio non erat que in-
telligitur carnis et sanguis nomine
Ipsi enim perfectio sanitas corporis
in hoc seculo sanitas non est. Nam
quod sanum est quod leditur quod
indiget quod habet peccata quidam
est tunc sanitas hec tunc
non erunt quidam est venari et
venter estis deus autem et hunc
et has destruet. Erat forma cor-
poris perfecta ex deo ab omni morte
in victoria illa remanente
corruptione nulla subrepente
defectione nullis mutata etatibus
nullo labore lassata ut alio sul-
ciatur et aliqua esca reficiatur.
Sed non erunt tunc sine esca
et potui ipse deus erit in tabus
et hostia refectio. Solus enim re-
tibus reficit nec deficit. Dulcis
namque est peccata libera me de sangui-
nibus deus deus salutis mee
modo iam in ipsa salute in spe
sumus. **Audi apostolum** Spe enim sal-
m facti sumus. **De sanguine christi**
super iohannem **sermone** **oratio** christi sangui-
nis sic in remissionem peccatorum omnium
fusus est ut etiam peccatum possit
delere quo fusus est. **In eodem**
sermone **et** quod est peccatum nostrum

Sanguis christi compati estis agno-
scatis peccatum vestrum. Ille quippe emit
qui pius sum pius sanguis
est illius sine peccato. Fecit tamen
ipse etiam suorum sanguinem propter
per quibus dedit sanguinem propter
nam si suorum sanguinem non faceret
pius sum non diceretur pius in
conspetu domini mors suorum eius.
Unde libro itio **ffusus** est sanguis
de vobis domini pro redemptoris
vi et deleta est cunctio debitorum.
Ipse est sanguis qui pulvis effu-
sus est in remissionem peccatorum.
libro tunc **quod** **quia** **hostiam** **ffu-**
sus est sanguis medici et factus
est medicamentum freneticis. **De**
quo et eius fructu **Eva** **fides** **op**
super psalmo **61** erat sanguis
iusti ad delendum transgressionem
peccatorum. In hoc opus erat ex
pacis exemplo humilitatis opus
erat signo crucis ad diabolum
et angelos eius debellandos.
opus nobis erat passione domini.
Redemptus est orbis quia bona
egit passio et tamen passio iusti
huius non esset nisi iniqui deum
Sampson **offendisset**
libro 19 **de civitate dei** **capitulum 10**
mortuo latino regnavit enee
etibus annis et hebreorum in dex-
erat sampson qui cum murabit
fortis esset putatus est hercules.
Exemplum **quod** **seipsum** **in fecit** **re-**
quire **supra** **capitulo** **Octavo**
Sanctas perfecta sanctas per
resurrectionem erit ab omni in
corpe mepla ad deos et est 70
Sanctas perfecta corporis illa ex-
trema totius hominis minoritas
erit. Tamen enim potentia nam deus
fecit animam ut eius plenissima
bonitudo que in fine temporis
suis promittit redimet etiam in
infideliem naturam quod est corpus
non beatitudo que fruenter et
intelligentis est ipsa si plenitudo

sanitatis. i. incorruptiois vigor
 pñs sanitas est singulis nipa
 canonica **Jobnis omelia x** **Salv**
 ista corporis morte pñit egi
 tudine dilabitur finola mor
 talis et fluxa est. **Erit pfecta**
sanitas post resurrectionem super
Jobem fñone ia Corporis salus
 que vera expectatur adomio
 erit in fine in resurrectione mor
 tuor tunc q vñit nō moriet
 tunc q sanabit nō egrotabit
 tunc q sanabitur nō esuriet
 aut siet tunc q renouabit
 nō veterisct **libro 20 de unita**
te dei cao 20 Vera sanitas vera
 est immortalitas ea nāq plen
 ssima est sanitas que nō resi
 tit alimentis tamq cotidianis
 medicamentis **libo 6 in fine cao**
20 Sanitas firmissima atq cer
 tissima tunc erit ad pñe
 stabilitati certo suo tempore
 atq ordine h corpus fuit resu
 que rō eius antequā plenissi
 me intelligatur salubriter ar
 ditur **Adit libro pmo reuata**
comū cao xi hoc nō ita dñm pu
 tetur quasi nō fuit futū post
 resurrectionem corpa meliora q
 pñor hominū in paradiso fuerunt
 cum illa iā nō sunt alenda
 corporalibus alimentis quibus
 alebant ista sed pñna stabili
 tas hactenus accipienda est
 quib esitudinem ita nullam
 corpa illa patient sicut nec
 ista pati possent ante pñm
pbat h sup psalmo 105 pfecta
 sanitas tñfacta mortalitate fiet
 quādo corruptibile h induerit
 incorruptioem et mōle h in
 ducit immortalitatem quādo nihil
 erit q extarnis labe sollicitet
 nō solum nihil au ofensam
 sed nihil q suggerat extarne
 Et em nō qñte illate delecta

tōnes aū tangunt quāvis eis
 nō confueamus ut mēbra nā
 iusticie fñant nō iniquitati tñ
 ul delectari talibus et si nō con
 sentis non dñm est pñā sanitas
Et q nō sit pñā sanitas nūc i
corpe sup ps 72 portamus corpus
 mortale plenū temptacōnibus
 plenū sollicitudinibus obnoxii
 doloribus corporalibus nexum
 etiā indigens inuitabile lan
 guidum etiam cū sanū ē quia
 utiq nō dñm plene sanū vñam
 bene intelligentibus nō ē utiq
 sanitas Si em nō māducamus
 inquietat fames iste nālis qñ
 morbus est quia nā nobis fñā
 est pena et vñdicta **Et pñe hāc**
sanitatem nūc i **Quia et**
nācia iēpla ad pñā **delicias de**
et est sō bes contempne nec i
 eis quidquam pñer integrā cor
 pñs validitūe hēt em contēp
 nenda nō est pñer necessarios
 vsus vite hñs antequā mōle
 hoc induat immortalitatem h est
 vera et pñetua et pñā sanitas
 que nō tñna infirmitate de
 ficiens corruptibili voluptate
 reficitur sed celesti firmitate
 pficiens etna corruptōe vege
 tatur **De Sanitate vñli super**
ps 90 **quāla sanant sibi et nō**
xpo quia nūc cupiūt sanitatē
 istam corpalem et ab illo accipi
 unt et ab illo sanant et nō illi
 sanantur quia accepta sanita
 te la fñunt quia egroti casti
 erant sanati adulci fñit qui cū
 egrotarent neminem ledebant
 receptis viribus inuadunt et
 oppñit innotentes sanati sunt
 sed nō ei ornis est qui sanat
 et qui credit in eum ut cū itus
 fuit sanatus in nōno homine
 reformatus pñea et hic quod
 languet ad tñpus caro ista mōlis

recipiat in fine et ipsam suam
perfectissimam sanitatem **Nō oib9**
competit in oib9 Multi petunt
in oib9 finem xj salute et alio
eis nō pdest. Sanus est enim
et obtinet sanitatem ad patia melius
ergo egrotaret ut quiesceret quā
in inquietudine sanaretur. Aliquid
aut ex flagello tribulationis ut
optebat conuerteretur ad dñm. Erit
enim canior castior modestior hu
milior et recte cantat. Da nobis
auxilium detribulatione quia va
na est salus hominis. Nam ideo
vana est salus hominis quia ple
zq; stultus homo optabat ad
occasionem inquietudinis sue.
Sapientia incanta. **Drā inter sa**
pientiam que deus est et an
gelum libro 12 confessionum
Por quippe om̃i cōta est sapientia
hęc utiq; illa sapientia tibi deus
nr patri suo plane cōcēna et
equalis et p quam creata sūt
om̃ia et in quo pncipio fecisti
celum et terram. Sed pfecto sa
pientia que creata est intellectual
natura s; que q̃templatōe lūis
lūmē est. Dr̃ enim et ip̃a quīs
creata sapientia. Sed q̃ntū inter
est inter lūmē quod illūnat et
quod illūnat. tū inter sapientiam
que creat et istam que creata
est sicut inter iusticiam iustifi
cantem et iusticia que iustifica
tione facta est. Nam et nos dñi
sum9 iusticia tua. Aut enim q̃da
filius tuus. Nos sum9 iusticia
dei in ip̃o ergo por om̃i creata
est quedam sapientia que creata ē
mens rōnalis et intellectualis
caste ciuitatis tue matris nr̃e
que sursum est et libera est
et et̃na in celis. Quibus celis ñ
qui te laudant celi celoz quia
hoc est celum celi dñs et p uo
inuentum9 ip̃us ante illa q; et

fatura tempe cūcedit que p̄or
 om̄i tāta est ante illam tū est
 ip̄ius f̄atoris et̄intat̄ ago f̄a
 sumpsit exordīn quāuis nō tpe
 qm̄ nō dūm erat tempus sp̄ius
 tamē condicōnis sue tūde ista
 est ab ste d̄eo ūro ut aliud sit p̄
 lane quā tu. et nō id ip̄m et nō
 solū ante illam sed nec ī illa
 inueniū tempus quia ē ydonea
 faciē tuam semper vidē nec
 v̄spiciam̄ defectit̄ ab ea quo sit
 ut nlla mutacōne variet̄. Inest
 ei tamē ip̄a mutabilitas tū te
 nebreſcēt et ſiugeſcēt niſi amore
 grandi tibi coherē tamquā ſemp
 m̄dies lucēt et feruēt exte **libo**
xi De unitate dei cao xi Inſp̄itū
 ſanctis d̄r sp̄us ſap̄ie m̄plex
 eo q̄ m̄lt̄a in ſe h̄eat ſed que h̄t
 h̄t eſt et ea om̄ia vnus ē. neq̄
 enī m̄lt̄e ſed vna ſap̄ia ē quia
 ſunt in ſua quidam et q̄ ſunt
 theſauri rez intelligibilū iqb̄
 ſunt om̄es inſiſibiles atq̄ iquū
 tabiles rōnes rez etiā inſiſibi
 lū et mutabilū que p̄p̄am f̄a
 ſunt **De ea et ſap̄ia hom̄is libo**
ie De unitate cao po Eſt ſap̄ia dei
 filius eius vngem̄us et eſt
 ſap̄ia hom̄is q̄ vera eſt ſi f̄r
 dem̄ eſt ut ei⁹ a verus et p̄
 tipuus cultus. **De xp̄o eſt**
ſap̄ia nr̄a libo Quā nr̄a xp̄s
iz eius cao 19 eſt ſap̄ia quoq̄
 nr̄a idem xp̄us eſt ip̄e enī ſid̄
 de rebus temporalibus inſerit
 Ip̄e de ſemp̄it̄us exhibet vitatē
 p̄p̄m p̄gim̄us ad ip̄m tendim̄us
 p̄ ſc̄iam̄ ad ſap̄iam̄ ab vno tamē
 eodem q̄ xp̄o nō recedim̄us
 in quo ſunt om̄es theſauri ſap̄ie
 et ſc̄ie abſconditi **Et ip̄e dicit̄**
ſap̄ia libro De incarnacōe verbi
ad iannariū Om̄is nat̄a que
 q̄ntibilis et om̄utabilis ē etiā
 ſi gloriſicet̄ in op̄ibus iuſtice

ut sapie p^r h^um q^u accidente
h^ue iusticia ut sapiam et q^u acci-
dit etiam dycede p^r glia eius
sincera et limpida dⁱca n^o potest
Sapia vero dei q^ui est et vinge-
ntus filius eius q^ui motibus
inordinabilis est et s^ubale iⁿ eo omne
bonu est q^u utiq^{ue} mutari aut co-
verti nunq^{uam} potest p^rdicto p^rima et
sincera glia eius p^rdicat^r sempi-
t^{er}nu ut etnu dⁱc^t quia neq^{ue} mutau-
it ut esset habuit et q^u cessare nu-
quam potest esse q^u est **Deam**
sapie p^retate libro illa veritat^r
2° Delibed^r azo 1° 6° et sapie pul-
chritudo nec multitudine audientiu
constipata sedulit^r vementes
nec paginat^r tempe nec ingrat^r
locis nec nocte m^utip^r nec um-
bra m^ucludit^r nec sensibus
subiacet detoto m^udo ad se co-
isus qui diligit eam omib^{us} p^r-
xuna est omib^{us} sempiterna nullo
loco est usq^{ue} deest foris aute
manet intus docet Cernentes
aut se conuolat omnes in melius
anillo m^udetus quu^{er}at^r illius
deilla iudicat illius sine illa bu-
iudicat **p^rtea ibid^r ca^o 1°** Se qui
deliquerunt te sapiam et vitate
ducem et ob erunt inuestig^r
tuis qui intus tuos p^rte amant
et obliuiscunt^r q^u iⁿuas **Osua**
uissima lux purgate mentis
sapia **1° emi cessas iⁿue nob**
que et q^uta sis et intus tu se
omne creaturaz decus **Deam**
sapie amore ita nos **Sapia**
libro de doctina x^uma Dei hos
ca^o 6° curans sepmu exhibuit
ad sanand^r ipa medicus ipa
medicina **Quia** ergo p^rsupbia
homo lapsus est humilitatem
exhibuit ad sanand^r Serpens
sapia decepti sum^{us} dei stultia
liberant^r **Quia** admod^{um} aut illa
sapia vocabat^r erat aut stul-
tia q^u temp^{er}atibus deu **Et** ista

que vocatur stulticia sapia est
viventibus dyablu **Vos iⁿ mor-**
talitate male v^usi sum^{us} ut mo-
rem x^upus m^urtalitate h^uic v^usus
est ut viuem^{us} Corrupto animo
femie m^ussus est morbus inte-
gro corpe femie p^rcessit salus
adeand^r contra p^rinent q^u etiam
exemplo v^ututis eius vicia nosta
curant^r Jam n^o similia q^u ligam^u
ta mebris et v^ul^uibus nostris
adhibita sunt illa q^u p^r femiam
deceptos p^rfemiam natus homo
hom^ues m^urtis mortales morte
mortuos liberauit **Vnde libro**
de g^ra et libero **Sapie** quippe
arbitrio adu^uletu Dei legem et
m^ulam m^ulignia portat **Vn** p^rptu
est **Vn** dⁱcto^ru dabit legislator
Et ideo nobis est Quis ita de
m^uphensibilis ho **Sapie** ut po-
de p^rdestinac^oe et q^u **Quis** ita bla-
phemiet ut dicat de iusticia di-
lege h^uane iusticie disputand^r
que p^rfecto iusticie dei adu^uset^r
in iusticia est **Ab** illo aut qui
sine iustus est omne q^u q^uit^r
q^u iustum est inane manifestu
est **Quis** ergo erit qui iⁿqui-
table inuicem et omnia que
sunt condentem atq^{ue} regente
et f^uante dei sapiam h^uane
sapie pendet arbitrio **De** qua
dⁱat **Apl^us** **Quod** fama coris
inimica est deo et talis sapia
h^uu^u m^udi stulticia est ap^ut
deum **Vn** est ergo de illa ma-
restate diue sapie disputad^r
h^uane vanitat^r arbitrio 2°
Sapie creata **Differ^ret** **sa-**
pia a scia lib^o x^u de lⁱn-
tate ca^o 1° **Hec** est sapie et p^rie
recta distinctio ut ad sapiam
p^rineat cetaz rez cognicio in-
tellectualis **Quid** au p^rponed^r
sine postponend^r sic modo est
difficile iudicare **Vnde diffini-**
cod lib^o 1° ca^o 2° **Sapie** est rez

humana dicitur quod scia omnis
res dicitur sapia propter inuicem
humana aut scie propter nomen ob
tineat *Alia diffinitio libro de sepi*
et anima capitulo 10 Sapia est amice boni
sive sapor boni a sapore siquid
libro de beatitudine in disputacione 3
Si quis quid sit sapia nichil est
aliud quam modus animi habere et quod
se se animi libeat ut neque excur
rat in nimium neque infra quam ple
nus est coartetur Excurat ad
luxurias ditiones et superbi
as tetrag quibus immoderatores
in seipso quod animi sibi leticias atque
potencias compari putant Co
artat autem sordibus timoribus
merore cupiditate atque alijs
quecumque sunt quibus homines
in seipso in seipso etiam confitentur
Verum ut ibidem infra subdit Que
est dicenda sapia nisi que dei
sapia est *Comendat libro primo*
de amadementis disputacione 2a
Recta via vite est sapia *ibidem 1*
Sapia est via recta que ad vi
tatem ducit *ibidem infra diffinit*
eam disputacione 3 Sapia est
humana res dicitur quod sciencia
sed aliter et clarius in eodem
versus finem Sapia est res huma
na et dicitur que ad beatitudinem vi
tam pertinent non solum sola sed
etiam diligens inquisitio Quia
descriptio si potui velis prima
que scienciam tenet dei est huius
autem que inquisitio de temptatione
hominis est illa igitur deus hac
autem homo beatus est *Distinquunt*
autem libro de moribus etiam capitulo
1a Virtus ad opationem sapia ad
disciplinam pertinet *Comendat*
ibidem Quid est sapia honestas
qua omnia operantur *libro primo*
rectitudinis capitulo 1 Sapia docet
vitam contemplationis et actionis
probiter *Alia dicitur actia libro*
2 de virtute capitulo 19 In libro Job scribitur

Ere metas est sapia Abstine
autem animalis scia est subac dicitur
intelligendum est ad contemplationem
sapientiam ad actionem scienciam pertinet
Differt ab astucia Abusione no
libro 11 super genese 2 nunc ita sapia
3 de in malo quemadmodum in bono
astucia Cum propter magis sapienter
tes laudabiliter appellentur astu
ti autem male cordati intelligantur
Qualiter autem sapiendum est libro
2 de baptismo contra donatistas
Aliquid autem aliter sapere quam res
habet humana temptatio est ru
mus autem amando sententiam sua
ul invidendo melioribus usque ad
precipitandum omnis et condendi
passionis ut heresis facit legem
premi dicitur presumptum est in
autem aliter sapere quam res se habet
angelica perfectio est Quia ita
quod homines sed sepe angeli sunt
quibus equales in rebus futuris
sunt quam diu non habemus perfectum
angeli non habemus perfectum
dyaboli Ideo dicit apostolus Temp
tatio nos non apprehendat nisi huma
na humana est ergo aliquid aliter
sapere *Quid sapiendum est libro*
de innocentia capitulo 23 Anima
rationalis mea debet regi quod spiritus
sui natura maxime ut que sunt
sunt sunt sapienter non que super
terram *Vnde que sit vera sapia*
incipit pro primo libri enciclied
Dicitur non potest fili dilectissimi
laurenti quantum tua eruditio
delector quantum te cupiam esse
sapientem non ex eo modo de quibus
dicitur ubi sapiens ubi seba ubi co
quisitor huius seculi videri stultum
fecit deus sapientiam huius mundi
sed ex eo modo de quibus dicitur
multitudo sapientiam sanitas
est orbis terrarum Et quales vult
apostolus fieri quibus dicit Volo
autem vos quid sapere in bono sim
plices autem in malo Sicut enim

nemo a seipso esse potest ita 2
nemo sapiens a seipso potest esse
sed ab alio illustrante De quo scrip-
tum Omnis sapientia a domino deo est
Ita enim omnis sapientia pietas est
habetur in libro Job Viam ubi lo-
quitur ipse sapientia dicit homini Et
re pietas est sapientia Si autem que-
ras qui dixerint eo loco pietate
distinctus in greco reperies theo-
sebian qui est dei cultus dicitur et
etiam pietas et aliter encephala quo
nomine significat bonus cultus
quodammodo proprie habet referat ad do-
lendum deum Sed in commodius
illo nomine quo evidenter dicitur cul-
tus expressus est **Acquirere sapientiam
timore dei in sermone per deitorem**
Quis non sapientem se esse letetur
si non dominum esse desideret Sed
quid dicit scriptura Inimicum sapientia
mor domini Quem non reguare de-
lectetur Sed audiamus quid in pro-
prios sanctis moneat Et nunc reges
intelligite et usque ad timorem vestrum
et apostolus Cum timore et timore
vram et ipsorum salutem operamini
Legimus etiam scriptum Conqui-
pisti sapientiam suam iusticiam et dominus
probet eam tibi Reprehens negligens
tissimos sapientie hoc docet scriptura
Divina providere non posse ad id
quod appetunt nisi suando quod negli-
gunt Berna inquit iusticiam
et per 2 Quis autem potest nisi diu-
tineat suare iusticiam **Sed gra-
dus acquirendi eam** Ante omnia
ut perveniendi potest opus opus
libro 2o de doctrina vera est dei ti-
mor 2o in more ad cognoscenda eius
voluntate quid nobis adpetendum
fugendum quod proprium Timor autem
iste cogitationem deum morositatem
et de futura morte nunc est ut
incutiat et quasi clauatis carna-
libus omnis superbie motus liquo-
rarias affligat Deinde in testem
opus est pietate neque contumacia

divine scripture sine intellectu si
aliqua via nostra pervenit sine
non intellectu quasi nos sapien-
tius melius quod proprie possimus
sed cogitare potius et credere
id esse melius et verius quod
ibi scriptum est etiam si lateat quod
id quod prius prius facere possimus
post istos duos gradus timoris
atque pietatis addendum venit ut
scilicet gradum Nam in eo exercet se
omnis divinarum scripturarum studiosus
nichil aliud in eis invenitur
quam diligendum esse deum propter
deum et proximum propter deum et
illum quid ex toto corde exten-
dum ex tota mente proximum vero
tamquam seipsum id est ut tota dilectione pro-
ximum sicut etiam nostra dilectione refe-
ratur in deum Necessario est ergo
ut primo se quisque in scripturam inve-
niat amore huius seculi habet et tra-
hatur res implicatur longe servituti
esse a tanto amore dei et tanto
amore proximi quantum scriptura ipsa
prescribit Tunc vero ille timor
quod cogitat de iudicio dei et illa pie-
tas qua non potest nisi credere
et credere auctoritati sanctorum librorum
cogit seipsum lucere Nam ista scientia
bone spei hominem non se iactat
sed lamentatione facit quod affectu
impetrat sedulis precibus conso-
lationem domini adiutorum ne desperare
frangatur et esse in apertum in quo
to fortitudinis quo esurit et si-
titur iusticia hoc enim affectu ab
omni mortifero iocunditate res
transmutatur se extrahit et inde
se autem convertit ad dilectionem
eternorum incommutabilem scilicet vitam
eandem quod eternitatem quam ubi aspe-
xit quantum potest in longinquam
radiancem suam aspectus in finem
sustinet illam lucem non posse pre-
senserit iniquo gradu hoc est
in consilio mente purgat animam tu-
mesciente quodammodo atque obsequetur

sibi de appetitu inferiorum preceptis
sordibus hic vero in dilectione
proximi suauiter exerceat in ea quod
perficitur et spe iam plenus atque
integer uiribus cum prouenit usque
ad immensa dilectionem ascendit
etiam sextum gradum ubi ipsum
oculum purgat quo uideri deus
potest quantum potest ab eis quod huius
seculo moriuntur. Nam in tantum
vident in quantum moriuntur huius
seculo in quantum autem hic uiuunt
non vident et ideo quantum tunc
et non solum tollerabilior sed etiam
iucundior spes lucis illius in-
cipiat apparere iniquitate adhuc
tamen et per speculum uideri dicitur
quia magis perfidem quam per speculum
ambulatur cum in hac uita per
quam quantum conuersationem ha-
beamus in celis sub hoc autem gra-
du ita purgat oculum cordis
ut ueritati nec ipsum quid prefe-
rat aut conferat proximum ergo
nec seipsum quia nec illum que
diligat sicut seipsum. Erat ergo iste
sensus tam simpliciter corde atque uni-
do ut neque hominibus placere stu-
dio detorqueatur ab eo nec respectu
delectandorum quorumque incommodorum
suorum que aduersantur huius uite
talibus filiis ascendit sapientiam que
ultima et septima est quia pla-
catus tranquillitas quod perficitur in tantum
ergo sapientie timor deum ab illo
enim usque ad ipsam per hos gradus
tenditur et uenitur. **Sed ut dicitur**
libro 22o contra faustum uellet homo
si fieri posset sine ulla tolleranda
laboris que in agendo pacem
deus amplectenda est statim ad-
pulcare atque perfecte sapientie delicias
peruenire. **Sed hoc non potest in terra**
moriens. Sed libro de uita in
notencia capitulo de tranquillitate
pacis comprehendenda est doctrina
sapientie que in ambulatione terrene
difficiliter agnoscitur nec facile

inueniunt in aduersitate pericula que
non fuerint in pace quesita **libro**
de offitio euangelicorum capitulo de humana
non deserta sibi lucet nec beatur
nisi participatione diuine sapientie **libro**
de ciuitate dei capitulo ultimum Nulla
est hominis sapientia nisi pietas quia
recte colitur uerus deus id ex-
pectans primum in societate sanctorum
non solum hominum uerum angelorum
fit deus omnia moribus. **2o**
Sapientis de primis sapientibus
grati qui fuerint in uita libro
de ciuitate dei capitulo 27 Septem fuerunt
sapientes qui per theologos philosophos
aliosque poetas clariuerunt quia genere
uite quodam laudabili prebant ho-
minibus ceteris et moribus non nulla pre-
cepta suauiter breuitate complecti
sunt hi fuerunt tales aplesius
pythagoras hillemus solon et ad-
metus chilon lacedemonius perian-
dus corinthius cleobolus lidus
bias ponens istos scribit eusebius
fuisse tempore quo captiuus dei
ipsum in babilonia tenebat. De
quibus tales philosophi fuerunt et suos
dogmaticos libros reliquit et com-
mune captiuitatis tempore anaxi-
mander et anaximenes et zeno
pythagoras philosophi clariuerunt et tunc puta-
goras ex quo reperit appellari
philosophi. **Sed ut dicitur libro 1o eiusdem**
capituli Sapientis non est qui nihil nouit
nihil meminit nisi qui sui non meminit
Declarat qui sit sapiens libro 2o
contra faustum et libro 2o contra uer-
itatem et noui testamenti questio 1a
Quia enim acute sinceritas et cetera
amoribus inimitabile bonum
adhuc corpus quod corruptum aggrauat
animum et deprimit terrena inuitatio
sensum multa cogitante ad deum
ergo tendendum sed propter hoc multa
ferenda sunt. Paruuli uidentur
sapientibus nudari qui nullo te-
stimonio commendati sapientes
uolunt dici. **Sed ideo indignum uisum**

est deo hys oñde vitate hñli
 bus aut qui nihil dese psu
 mentes dei se voluntati incli
 nant equitate cogente salu
 taria reuelanda sunt hic em
 prudens deo est et salus sue
 memor qui scie sue inemoz
 antepont dei legem qua vtiq
 videt nō verborū scriptū fula
 ri sed rez pñtibz et sine du
 bio hic stultus et vanus ē qui
 hñc rei se comēdat que illa
 minit^r progatua signoz bñ
 nō litteratis seculi regnū deus
 pñisit sed fidelibus Regi sau
 tatoribus pñdez et mñtate pollicē
 sed recte agentibus nec dyale
 tias qui fraude et minucis qñ
 dam avero excludē mñt glā
 dat ē bone voluntatis homibz
 quia cuncta magis sunt vica
 qm̄ smone Istos em̄ repbat
 deus qui ordie clar smonis
 magis vti volunt quā bonis
 actibus Nam et glām dei nise
 vult conitēre qui rem dei vñs
 exornare se putat Res em̄ ipse
 pñe place debent ut nō fmo
 sed sensus laudetur Si em̄ sen
 sus auctor est lre et verba pñ
 res significandas **inventa**
 sunt tñ nō mag^r res ipse
 pñende sunt ut facilius mēte
 mñtent ad salutem Ideoq pñsa
 tores elegit dñs utos aplos
 homies simplices et sine litter
 qui sine aliqua vñcia fidem
 suando et bene viuendo dei in
 se oñdeñt veritatem **bñ apls**
paulus Ecce ego veniens ad
 vos nō in sublimitate smois
 rē et inter cetā quia nō ī fmo
 est regnū dei sed mñtate ut
 quia verba cont dñm obuo
 xia sunt dei legi vñs testis
 existet cui om̄s cedit smonū
 subtilitas Itaq bñ dñco pñissa
 sunt ut consuleret simpliciobz

ne se forte indignos putaret gñ
 dei qui minime sunt lñtis foren
 sibz eruditi tñ magis ad lau
 dem proficiat simplicitas eoz
 qui quod prudentes mñdi non
 vident supbia hñz hñ credunt
 nō verbis sed consilio pñdentes
 Sicut em̄ in bonis opibz rede
 scē dem et fidem querē nō cul
 tū smonem **legit em̄ dñcēz**
dñm In quo requiescam nisi in
 hñli et mñsuetō et tremēte
 vba mea **Unde de sapientis v**
tute libro pñmo de libeo arbit
cao 13 Regnū mentis nisi sapi
 enciū esse pñogitū ē **Ibidē**
 Sapientes voco quos vitas vo
 cari iubet. i. qui regno mñtis
 om̄ libidinis subingacōne pa
 tati sunt **Quia ut dñc libo 20**
em̄ 8 cao 5 Sape deus nō de
 dit corpibz neq mñs om̄ibus
 sed tñ idñalibus tamq mēis
 sibi sedem locauit de qua dispo
 nat om̄ia **Ibidē in fñra** Docti
 et studiosi qñto magis remoueo
 res sunt alabe etēna tanto ma
 gis saprai mñpā vitate contu
 entur **De multa estimacōne**
hom̄ ibid cao 1 Homies mñdi
 tñ auduit aliquem facund
 sapientem dñm nimis suauit^r
 vocis eui et structuās sillaz
 apte locataz aude auduit am
 ttuē suāz pñcipatū cui illa
 vba tamquā signa sonuerūt
Unde libo pñmo de achademitis
disputacōne pñma Maiores mñ
 quos sapientes hñosq accepim⁹
 eo solo quod rez querebant
 bene vtiq mñerunt **Dicit aut**
meod infra disputacōne scda
 Sapiens erit ille qui pñe que
 sicit vitatem eam si ad eam
 nō dñm pñenit Nam via que
 ducit ad vitatem illa intelligit^r
 melius qñ diligens inquisitō
 vitatis **Et idē pñmo em̄ 8 dñpñ 2**

Non vocabulorum opificem sed
rex inquisitorem decet esse sa-
pientem **De opere sapientis libo**
30 eius Sapientia est ea summe
que vite utilia sunt quia sapi-
ens his que corpori necessaria
sunt indigere non potest **Di-**
ffert aut apbo ibid Sapientis
apbo differt quia sapiens est
qui facit sapientiam pbus qui fa-
re desiderat **Notat ibid infra**
contra vanos Non stultus
est sapientem non apbare sapien-
tiam nescire sapientiam **Sapie**
ti qvemt dñm libo de vlti
credendi Dñs sui facti stultus
estimandus non est cum est ta-
quam instrumentum nūstq sapi-
entis non in omnibus hominibz
melius stulti omnes vident si
in possent esse sapientem **Ede**
qvemt opus rñm ut Omne fan-
pfm ibidem infra si rñe fan-
no est pñm est nec rñe fan nullo
esse potest q non a recta rñe p-
ficiatur Porro recta rñe est ipa
virtus Cui aut homin virtus
nisi sapientis animo pñto e Do-
lus igitur sapiens non peccat
A quo et qño qñ sapiens pñto fa-
fiat libo 30 de origine pñens
anime cont bñcentia eris si
te non esse credideris atq ut sis
ab illo qm facit sapientes pre-
suppliciter instanter qz poposter
et malueris curare non deapi
quam errantem laudari horari
Sacietas Non est sacietas in
indeo libo soliloquior
addem cap 12 Hec pñto domine
Deus meus quia ubiqz sum
sine te malum est michi pñter
te non solum extra me qz omis
topia que non est Deus meus
michi egestas est Satiabor tñ
cum apparuit glā tua et erū
Dñe vita mea ut miserā meā
confitear tibi ex quo ab omni-
tate

tate que est summi et vni boni
tempaliu rex multiformitas
lappum me pñales sensus
distrauit ab uno in multa diuisit
et facta est michi hūmilitas
laboriosa et egestas copiosa di-
aliud et aliud sequebar et nullo
implebat diu non te inuenieba
te inimitabile et singulare et in-
diuisum bonū et vni bonum
q secutus non erro q consecutus
non doleo q possidens saturat
totum desiderium meū heu mīa
mea domine misera aīa mea te
re fugit cum quo semper hūdat
et gaudet et sequit mūdū cum
quo semper eget et dolet mūdū
clamat deficio tu clamas refico
et misera mea magis sequitur
deficiente quam reficiente pla-
ne infirmitas mea hec est me
dice spūm Sama illam salus aīe
mee ut confitear tibi sup omibz
beneficijs tuis quibus pñas me
auuentute mea **Cum fuit digni**
illa sacietate ut nō iustor desi-
libo de vā i noctua derior sa-
cap 30 tati tunc nichil deerit
quā deus omnia in illis omnibus
erit adquam illi pñmūt qui
huc seculo ante sepacōne
aīe carue moriūt nec in eis in-
veniūt cupiditates quas sola
supat dilectio dei ut et illud pa-
ciatur iniquitas quod elegit et
eo bono fruatur iusticia quod
Satisfactio Gaudium
Satisfactio debet esse vni-
uersalis **libo de vā et sta pñia**
cap 30 Qui multos offendit pec-
cando multos debet placare satis-
faciendo ut etiā pñs offensa p-
culpam incommisone flectat ad
mānam orans pñpō quem deficiat
dolebat vnde deus flectet adve-
nam qui pñs adhibuit mīaz fñt
aut satisfactio multis modis et pñ-
ea non dimittit culpa in omnia de-

57
prima quasi in fine Non suffi-
cit penitentem mores in melius
convertere et amalis fas recedere
nisi et debys que male facta sunt
satisfaciat dno p pime dolorem
p humilitatis gemitu p contriti cordis
sacrificiu opantibus elemosinis
atq ieiunijs nullus si quid debi-
te pene g'moris accepit veniam
nisi qualecunq et si minor est qui
debeat soluit penam Itaqz em
imptat adeo largitas venie ubi
no declinat iusticia discipline

Satrape **libro qonm sup libo**
india qone 18 Satrapie
dnt quasi pua regna quibus sa-
trape perant et satrape quodam
reguli erant 10 Sequit caplm

Scala **libo 15** **de ciuitate dei c**
39 Per scalam qua uidit
iacob intelligit ipe saluator no-
bis in memoria reuocante ewa
ubi ait Amen ame dico vob vide-
bitis celum apertum 7 **Et scala d**
ant et h g'dus 18 sup co cur r

Scapula **libo de ciuitate diuitat**
dei Scapulas habet d' deus
quia i firma mebra eate patiet
quasi in scapulis suis portat et
portando protegit De quo dicit
Scapulis suis obumbrabit tibi
et subprems eius sperabis 10

Sandalium **propter scandalum**
alior no dimittenda bonitas
vite mepla adeodicia et e mto
eplaz 17a hoc no dicam si quis
scandalizatus fuit de bonis opib
uris ab eis desistend putemus
Scandalizat quis aliquie cu eo
pnte in iuriat primo li pmo
de vbi dnt f'mone 15 Peccauit
inte fr tuus si tu solus nosti
tunc vero inte solus peccauit na
si multas audientibus tibi fecit
in iuriam eam in illos peccauit
quos testes sue iniquitatis efficit
Dico em quod et nos ipi inobis

potestis agnosce qui me audien-
te fra meo quisqua facit i iuriam
Absit ame ut illam in iuriam alie
putem prsus et michi fecit ymo
michi plus fecit cu putauit place
quod fecit **Qualis debeat esse no**
scandalizans prmu Tu fr bone
et contra scandalizat ne moueas
libo de salutab' docit tanqm scan-
dalum in vita tua et q tibi no vale
sed q illi placatum sit facias et q
tibi no vis fieri tunc ne p'mo
tuo cupias euenire sed cu eu vide-
ris comisante in bonis actib' con-
tulare ei et illius gaudiu tui di-
cto Et si aliquid adu'sitatis patit
illius iusticia tuam deputa ne sila-
to corde unq diligas prmu cui
quia m'ys deus adiuuandia pro-
curat **Em em amplectit pace in**
mentas sue hospitio mansionis spa-
rat xpo quia xpus pax est et in
pace requiesce vlt v'z aut iracu-
dum invidum detractore in edace
omibus modis exeatut de iuri
dus aut vir similis est nauu que
iactatur fluctibus maris imptur
bacone est semp ut lupus rapax
in finit in amiter in miseria detine
qtabescens adu'sulu redigit semp
furere plenus p'ticeps demonior
efficit homo pacificus securu pos-
sidet mentem Totus est aut ab
angeloz agune munitus et frue
tu io ciuitatis repletus gaudes
et delectus in domo Omnia em
eius in pace versant Discordiam
fugat searta metis sue illuminat
confortu angeloz mebit et reg
etne b'titudinis ppetualt obtinebt
Que sint ul debeant putari sta-
dala et quale eta ea nos habet de
benus in f'mone sup illud de m'm
do a scandalis Non em res adu'se
huius seculi vocant scandalala Scan-
dala que sunt adu'se h' me est
inter pressura et scandalu hipissu

parabas suare patiam tene cōsta
tiam nō relinque fidem nō con
sentire pōto hoc si suavis pssū
tibi ruina nō erit Sed ad hoc
valebit illa pssū adq̄ valet
intorculari nō ut olina opinat
sed ut oleum liqueat Deniq̄
si in ista pssū laudes deo dūcas
quā vtile pilum vnde iste liquor
emanat Sedebant in pssū a
pli rathenati et cantabant vmp
deō Sedebat sub magna pssū
iob in stercore in op̄s sine ope sine
glia plenus volubus q̄ totum
ad hominem p̄tinet extiorē f̄ q̄
mitis deo plenus erat et lauda
bat deum nō ibi erat scanda
lum qm̄ accessit eua et ait dic
aliquid in deum et morere oib̄
quippe ablati ad diabolo exalta
to eua fuata est nō ad cōso
lationē sed ad temptationē Ecce
ubi scandalum exaggerauit mi
serias eius et cepit suadē blas
phemā illa scandalū erat sed
nō illi quia mitis erat quia dō
ex lege sua docuerat eum parū
ta erat in corde diligentis legē
dei nō erat illi scandalū Audi
quid sibi rūdit et diste quid sit
mitis locuta es inquit tamquā
vna ex stultis mulieribus Si bō
suscepim⁹ de manu dñi ⁊ q̄
hic nō est nominatum scandalum
Audi euangē cum dñs de sua pas
sione p̄dicet petrus cepit illi suā
dē ne patetur Cui rūdit Redi re
tro sathan scandalum michi es
p̄sus docuit dñs qui tibi vincti
di exemplum p̄buit quid sit sca
dalum qui paulo ante dixerat
Stus es symon bariona ostēdat
illū mebz suū esse ac ubi cepit
scandalū esse p̄adit mebz Scā
dalum ergo tibi erit ille qui tibi
mali aliquid cepit suadē et fit
f̄ p̄lezq̄ nō malivolēcia f̄ per

usa benivolēcia Videt te amicus
tuus qui te diligit p̄r tū filius
aut quare tua videt te in malo
et vult te facē malum apulta po
ssent esse exempla quia ve nū
do a scandalis Ecce ubiq̄ potēs
aliquis querit ate p̄pter p̄cedū
ut rapina inistū falsi testimon
Negas tu negas falsum ne ne
ges verum Ille vasatur potens
est p̄mit accedet amicus qui nō
vult te esse in pssū Logo te in
quid fac q̄ tibi d̄ Quid magnū
est iam iste scandalū est amicus
est oculus est manus est ampu
ta et pice abste violi consensuē
mebz eam nra in corpe nro
cōfusione faciūt vnitatis cōiū
tione vniūt q̄ sensione inuicem
quettunt Vbi dissensio ibi mor
bus aut volūis est Ergo mebz
tū est diligis eum sed scandalū
zat te amputa eum et pice abste
vili consensuē ante illū aban
ribus tuis forte q̄temptus rediet
Ille forte ut excuset dicit Omnis
homo mendax et contra f̄ Os
q̄ mentit̄ occidit aiam Attende
nō est bene q̄ audisti Os q̄ me
tit̄ occidit aiam Quid michi fa
ciat potens iste qui me p̄mit quā
ergo in aiam pōnis in me et nō
me vis esse in malo cū me vis ee
malum Quid michi facit p̄mit
quāto in aiam agit metū ille qm̄ ego
si metitus fuero Ille forte occidet
carne meam ego occido aiam me
am Corpus occidit moritur et
si nō occidetur aiam vero quā
occidit iniquitas metū exapit
veritas Deua ergo q̄ suare
potes pereat q̄ quq̄ peritur⁹ ē
Ecce qui sunt scandala ad f̄ d̄
tibi malum faciendū Et si amas
mundum blasphemias xp̄i et dicit
f̄ amicus tuus consiliarius tu⁹
ergo oculus tuus f̄ inister tuus

ut oparius tuus ergo manus
tua ut forte qui sustentat qui te
ab humilitate eterna subleuat ergo
pes tuus abice amputa et pice ab
Scientia Descia di. **Iste 2°**
Quo differt anima abo xj de
amitate dei cao 21 Nullo pta di
variatur ut aliud in illo faciat
que no dnm sunt aliud que ia
sunt aliud que fuerit Non em
more nro ille quod futur e pro
gnat ut q pns aspiciat ut quod
ptit e respicit Sed alio mo
quoda amia cogitacoe consue
tudine longe alte q dno ille qui
ppe no ex hoc in illud cogitacoe
mutata sed omo inmutabilis
videt ita ut illa quid que qualis
fuit et futura no dnm sunt ppe
hec omnia stabiliat sempiterna s
sca ophendit nec aliter odis alit
tuerit Non em ex animo ostat
et corpe nec aliter antea et alit
postea qui no sicut nra ita quoq
eius sca tui tpm pntis videlicet
et pti ut futuri varietate mu
tatur apud quem no est transmuta
ul mometi ob vmbrae Nec em
eius intencio decogitacoe i co
gitacoez tnsit suau i corporeo
contutu siml affinit aida que
nouit qui tempa ita nouit illis
suis tempib nooib queadmod
tpalia mouet illis suis tpalib
motibus sibi ergo vidit bonu qd
fecit sibi bonu esse vidit ut fa
cet neq quia fan est vidit pda
duplicauit ut ex alia parte auerit
tamqua mioris pte fuit pnsq
facet q videt qui tam pte no
oparetur nisi tam pfecta pfecta
aut nihil ex suis opibus addetur
Eod libo cao 1 Sca creature in
compacoe pte creatoris quoda
modo vespersat iteq luce fat
et mane fit tui et ipa refert
adland dilacoe q creator nec

in noctem vergitur vbi no creator
creature dilacoe relinquit De
ing septuam tui illos dies diuina
ret exordine tuiq meposuit vo
cablin noctis **Aliter dicit libo 20 qd**
ad simpliciu gone 2 Sed melius
et aliam esse sciam dei et no ei
dem quis cui ista est que homi
duntur sicut in idipm q deus de
longe aliud est qua queadmodu
est dnm q deus stetit i synagoga
deoz **Deura sca quid sit libo 30**
Delibero arbito cao 12 Id q pte di
tini ul aliud est qui tpe habe
pceptum **Dedat de eencia pte libo**
pno de achadenuis Sca no solu
disputacoe tercia comphefis
sed ita comphefis rebus ostat
ut neq mea quisqua errare nec
quibuslibet aduicibus impulsis
mutare debeat Vnde vssime aq
busdam phis d in illo eam posse
i sapiente inueniri qui no modo
pceptum habere debet adq tuer
ac sequitur ver etia in totissim
tenere **Vnde ibidem infra** Illa est
huana rez sca que nouit lunt
prudencie tpantie deaus fortitudi
nis robur iusticie pitate h em se
que nulla fortuna metuentes
vere nra dice debem **Nam ut**
dicit mzo libo eiusd Sca falsax
rez no est alia **diffinico libo de qu**
titate aie Sca est any res aliq
fir ma tione pcepta et cogita
e **Ca 9 bonitatis d v sup**
libo **Delibero azo** Melior vide
vite sca quam ipa vita quia in
telligere no est nisi ipa luce me
tis illustrus pfectus q vne
Quo hetur mra sca Vmisa qe
libro de cogitacoe ve vite in rebus ca
cao 10 tis nouum p corporeos
sensus cognoscimus et ea quidem
que nec visu nec experientia didi
cimus p compacoe visoz ut ex
ptoz distans ut sunt que debe

stys ul ignotis hominibus legitur
que aut penitus nobis sunt i cog-
ta et popacoms notas no signat
magis erunt nobis aliqua rone pla-
bilia Sed quia ea esse firmiter con-
stat et p similia doceri nequeunt
ideo fidem credentiu erigunt Et in
libro ad paulinu de Constat nra
videndo deum et scia eius re-
bus et actibus sed mhye que vidim
ul videmus nos ipi testes sumus
mhye que credimus alye testibus
monem ad fidem cum eaz res qe
nec vidisse nos recolim nec vide-
dant signa ul miracula ul illas
ul in quibuscuq; doctrinetis quibus
no visis no visa credunt Nos at-
no in mto nos scire dicim no so-
lum ea que vidimus a videmus
ver et illa que ydoneis aduacat
q rem quoci testimonys ul testi-
bus credimus porro si scire no
ogruenter dicim illud etia certi-
ssim credimus hinc fact e ut
etia rre credita et si no assint se-
sibus nris vide metete dicim scia
quippe meti tribuntur sine per
corps sensus sine pntum ipi
ad pceptum comptumq; retineat
et fides ipa metete utiq; videt qua-
uis h fide credatur quod no vide-
De mo requirendi sciam Desperet
Dat doctia libo demonib ibi esse
etia i plogo caplo pmo sciam ve-
ritatis vbi neq omes aq; que
ritur dete possunt neq q
querunt digni sunt Et
lignencia igitur et pietas adhibe-
da est alto fiet ut facientes i venia
altero ut scire meam **libro x sup**
gen cao 110 Cum aliquid scire volu
absit pntia otemptu affit
diligencia requirendi humilitas pe-
tendi pntia pulsandi ut si no
bis h expedire nouit qui melius
qua nos quid nobis expediat
utiq; nouit det et h nobis qui

Dat bona data filys suis **Omnia**
inhomine pnt sciri Inbno quocq; ho-
et pea que sunt i **ma** omis ca-
hominis cognoscit tura no vnu
ad vrosu ot pntia saliter sicut e
instas telum et terra et omnia qe
in eis sunt sed quatin quoda
quia et rationabilis nullo e qua
ul pban habet angeli ul edunt
ut ita dicam et sensualis quabe-
stie no carent vnu em sensibi-
libus motibus ad appetenda vilia
et vitanda contraria et vitalis pua-
ta sensu vno qua sunt corpus in-
cremeta et capilli nec ai padit
sentit et tamen aresant iam vo
ipa corpalis creatura euiden-
apparet in nobis que licet extra
facta atq; formata sit tū illis ex
omnibus hinc corporeis mundi ele-
mentis quedam pntia adtemper-
valitatis Nam et calore me-
vegetant qui e st ab igne augen-
lux poculos emittit et venas dis-
cursum quas artarias vocant atq;
spiramenta puluonis aere imp-
lent et quoz n esset illa spntame-
ta conflueret vitam q; assumeret
scitatis Nam et ipe sanguis hudo
lapsu alias venas repleus qua-
ruis et flubus pntia diffund-
ita nullu est fatore genus quod
no inhominis possit agnoscit **Iustian**
scptura oplete cognoscit Quanta
nra scia ibi ca finem quisp pnt-
do pferat in fin illas hns inue-
met quas deus tamqua firma-
mentu supra omnia huana corda
constituit non itaq; opus e pla-
sape sed sape adtemperancia sicut
vnuq; deus pntis e mensura
fidei unde ascientib; doctorib; e
scia vbi sup demonibus etia ex
mediocriter sciam no facile me-
rogat scpturaz expositione ab-
hye petendam esse qui eaz doc-
tores se esse pntem fieri posse

ymo id semp accidere ut multa
 in doctis videantur absurda qe ai
 ad doctorib⁹ exponit^r eo laudau
 da videant^r elacius quo abiecta
 spneuda videbant^r et eo accipia^r
 dulcius quo clausa difficilior o
 piebant^r *h^{ec} tunc scia q^uo sancto*
et hic et in futuro sup ps us finis
6. Dns dicit ad huc multa habeo
 vobis dicit sed no potestis porta
 re modo Et quauis continuo pro
 misent eis omem veritatem per
 spm scm Clamat tu beatus pau
 lus expte scim⁹ ut intelligamus
 spm quid scd vn prgum accipim⁹
 pdua nos ad omem veritate Et
 cum in aliam vitam post hunc vi
 te seculum et emigrata facie ad
 faciem videmus *Acquirat^r excon*
secutione scientia sup ps 36 finis 2°
 Non pua scia est scienti quicq
 Ille h^{ec} oculos cognoscens tu heto
 credulitatis *Non d^{icit} scia quis glia*
ri libro de va in nocencia cao 12° h^{ec}
 nihil virtus est de scia no glia
 quia quis est omibus scit lux
 ita participatio veritatis *Non est no*
bis valis absq^{ue} gra Quid est in
 libro de gra et libe^{re} epaus ymo
 arbitrio vero quid est amicus
 et ab ipa scitate caritatis alien⁹
 quam confiteri sciam exde que
 siue caritate inflat et ex nobis
 esse caritate que facit ut scia in
 flare no possit Item ai dicit ap⁹
 sup eminent^{er} scie caritate xpi
 quid est in sanus qua putare
 ex deo esse sciam que suadenda
 est vitati et ex homib⁹ caritate
 que sup eminet scie Scptu est
 Caritas ex deo est et legim⁹ spm
 scie et pietatis legim⁹ spm vnt^{is}
 caritatis et continet^r Sed mag^{is}
 donu est caritas quam scia Nam
 scia qndo est in homie caritas ne
 cessaria est ne inflatur Caritas
 aut no emulat^r no agit ppera

no inflatur *Non est psumend^{um}*
de scia vltia qua sit mepla adopta
ti epm et est us Non est erube
 scendum homi confiteri se nescie
 q nescit ne dnm se nescire int^{er}
 inqum scire meatur *Maxime de*
diuis opibus ignomin⁹ libro de va
innocencia cao 12° In cognas cau
 sis opm diuoz no nichilom⁹ ai
 scim⁹ no sine rone omnipote^r fa
 ce Unde infirmus huan⁹ amius
 rone^m no pt redd^{ere} *melior est*
diligens et no h^{ab}is *Dne Deus ve*
ni di sciam quam *ritatis non*
coo libo 7 ofess^o d^{icit} quisquis no
 uit ista iam placet tibi Infelix ei
 homo qui ista pat omia te ante
 nescit Scis aut qui te pat et si
 illa nesciat Qui aut te et illa
 nouit no ppter illa beator sed
 ppter te solum Scis est si cogno
 scens te sic ut te glorificet et ga
 as agat et no euancstat in cogi
 tationib⁹ suis Scit em melior
 est qui nouit posside arborē
 et deusu eius tibi grās agit qua
 uis nesciat ul q rubus alta sit
 ul quita latitudine diffusa qua
 ille qui ea metitur et omis eius
 ramos māt Et neq possidet ea
 neq creatorem eius nouit aut
 diligit Sic fidelis homo cui⁹
 hic mundus diuicias est et quā
 nihil habens omia possidet i
 herendo tibi cui fuunt omia q
 uis nec saltem septetona quos
 nouit dubitare stultum ē quū
 melior sit qua inesor teli et ma
 tor fidez pefor elemētoz et ne
 gligens au qui omia in mō et
 pondere et mesura disposuisti
Unde infra subdit ibid Cum au
 dio xamoz aliquem fieri illū
 aut illum ista nequente et aliū
 palio sentientem patient^{er} inuoz
 opinione errare hominē n^{on} illi
 obesse video cum dete domie

creator omni non credat indigna
si forte situs et habitus creaturæ cor
palis ignoret. Obesse aut si hoc
adipam doctrinam pietatis formā
pertinere arbitrentur et p̄tius
affirmare audeat quod ignoret
Melius est scire se q̄ Sciam tele
se ignorando ad sc̄e sc̄i t̄resam
inologo lib. e. dicitur q̄ rex magis
estimare solet genus hūanū in
quo p̄fecto meliores sunt qui hūc
sc̄e p̄mittit nosse semetipsos lau
dabilior q̄ est animus cui nota est
ul' infirmitas sua quam qui ea
nō respecta vias syderū scrutat̄
etiam cognitis aut qui iam cog
tos tenet ignorans ipse quā in
grediatur ad salutem at' infir
mitatem suam. Quia nō iam euigilat
indemū spūs sc̄i calore excitatus
atq; i eius amore coram se vult
ad demū volens intire eoz sibi
lucente accendit in se inuenitq;
suā q̄ cōtūdiūe inuidiæ otem
pari nō posse cognouit flere dul
te h̄ et eum p̄cari ut etiā atq; co
miseretur donec ex sua tota in
feria eum eruat et p̄cari cum si
ducia iam ī tanto p̄gnore salut̄
accepto p̄mici saluatore hōis
et illuminatore hūc ita egentem
ac dolentem sc̄ia nō inflat quia
caritas edificat p̄posuit eū sc̄ia
sc̄ie qui p̄posuit scire infirmitate
suam magis quā sc̄ie mūdi i ce
na fundamenta terrarū et fastigia
celoz et hanc apponēdo sc̄iam
apposuit dolorem dolorem quid
p̄gnationis sue ex desiderio pa
tr̄is sue et conditor' eius b̄i dī
sui. Non est om̄is notitia dīcenda
sc̄ia lib. 12 de t̄m̄tate cap. 2. Non
quidquid sc̄ar ab hōine p̄t ī reb;
hūanis vbi plūmū sc̄ia carnee
vanitatis et uosie curiositatis
est vere sc̄ie tribuendū est s̄ illud
tūmodo quo fides saluberrima

que ad veram b̄itudinem ducit
giguntur nutrit' defenditur et
roboratur. Quia sc̄ia nō possent
fideles plūm quāuis polleant
ipa fide plūm. Aliud est em̄
scire tūmodo quid bono edē
debeat p̄pter adipiscendā vitā
b̄tam que nō nisi et̄na est. Aliud
aut scire quem admodū h̄ ipm
et p̄s opitulet' et quā impios
defendatur. *Quia sit utilis super*
p̄s nō s̄mone ia Sc̄ia si magis
sua p̄cedit magnitudinē caritatis
nō edificat sed inflat. Cum ergo
tanta fuit caritas in bonitate
suā ut t̄bulacombus nō possit
extingui quas adhibet disciplina
tūc utilis erit sc̄ia quā inno
testat etiam sibi hōmo quid ipse
meruit et que adeo donata sint
ei et p̄ que posse se sciat que se
posse nesciat et p̄ seipm om̄o
non poterat. *Declarat q̄ et quō*
utilis est sc̄ia lib. 12 Sc̄ia ut ait ap̄
2o de b̄is dīi p̄. 15 inflat. Quia
ergo sc̄iam fugē debetis et electū
estis in h̄ scire potius quam in
flari ut quid uobis loquimur
si melior est ignorantia q̄ sc̄ia
ut quid uobis disputamus ut q̄
quod nostis admonem' q̄ nō uo
stis inferim'. Sc̄ia cauenda est
ne inflat ergo amate sc̄iam s̄ an
teponite caritatem. Sc̄ia si sola
sit inflat quia vero caritas edi
ficat sc̄iam nō p̄mittit inflari. Ibi
ergo inflat sc̄ia vbi caritas nō
edificat. Vbi aut edificat solida
ta est. Non est ergo ibi inflatio
vbi petra est fundamentū. Quid
aut temptat inflatio hoc ē elacō
ut p̄t hoc viciū etiam tantus ille
diplūs appositum sibi esse dicet
stimulū carnis angelum sathane
q̄ colaphizat q̄ caput eius tū
ditur ne erigatur. Quia ibi de
sc̄ia metus erat inflationis h̄ ē

elationis dicit enim ne magnitudo
revelacionum extollat me propter
quod ter deum rogavit nec exau-
ditus fuit quia dei gratia non ei
defuit petivit enim eger ut quod
ad salutem apponit medicus
cum voluit egrotus aufferat a se
dicit dicit non tollo quia sanat
tu dicit tolle quia mordet a se
dicit dicit non mordet sed sanat
quod venisti sanari an molestia
non pati non ergo exaudiuit
dominus paulum ad voluntatem quia
exaudiuit ad sanitatem sua ubi
in infirmitate perficitur **Et libro**
Dei innocentia Non est vera
capo 20 qd sciend scia boni nisi
est propter facere ad hoc quod per
datur ut agatur humiliter cum
meditat legem dei qui laborat
ut memoriam teneat quod actione
non implet **Quod ad utrumque** unat
Deus in epistola ad Julianam et est qd
Non tamen modo nos ad unat
Deus ut sciamus quid agendum
sit verum ut amando agamus
quod discendo iam scimus **Et quia**
perfecta scia est scire Tunc de
deum apud deum **Ido** visibilibus
libro supputacionis pro ad invisibi-
secunda capro scdo lia deire
mus ad celestia de temporalibus ad
eterna Tunc deat videat visionem
mirabilem eterna veritas et vera
caritas et tanta eternitas tu es deus
meus tibi suspirio nocte ac die
tibi in hunc tibi intendendo ad te per-
venire desidero ex quo novi te
Non vitatem non eternitatem
Tu veritas super omnia perfides
quem videbimus sicut es cum per-
tulerit vita ceti et mortalis
iniqua de nobis ubi est deus
tuus Et ego dico ubi est deus
meus Respondo mihi paululum cum
effundendo super te animam meam in voce
exultacionis et confessionis

Soni festivitatem celebrantes et ad
huc istis est quia refabit et fit
abyssus nil quidam potius sentit
adhuc se abyssum dicit ei fides
mea quia attendisti in nocte an-
pedes meos Quare istis es anima
mea et quare contendas me Opera
indeo lucina pedibus meis ubi
eius Opera et per secura donec
perferat uox tua iniquorum donec
perferat ira dei tuus fuit aliqui
fili sumus aliquando tenebre donec
tunc ista impetus aquarum res
dua adhuc trahimus in torpe pro-
pter mortuo donec asperet di-
es inclinent vultu per in domino
mane astabo et contemplanbor quod
quod confitebor ei mane astabo
et videbo salutare volens mei
deum meum qui vivificat mortu-
lia corpora nostra propter inhabitantes
spiritum eius in nobis ut iam sumus
lux dum adhuc salum facti sumus
et filii lucis et fidei non noctis
nec tenebrarum sumus aliqui tene-
bre tunc aut lux vite deus noster
Et tamen adhuc perfidem non per-
spem Spes que videtur non est
Sasina et scis **Aspes**
maticus Differt sasina
abbati libro 20 qd Crestomus gmagi
ubi ponit dnm ipius Crestomus sic
hesis est diuisa sequentium secta
sasina vero eadem sequentium
seperato **Et infra subdit sciam**
distinctionem inter sasina et hesis
magis distinctionem approbo quia de
sasina esse recens congregacionis
ex aliqua suar diuinitate disse-
pio **Itaque** cum sasina fieri potest
nisi diuinitas aliquid sequatur qui
faciunt hesis aut est sasina in vete-
ratum **Quod sasina est infinitas**
deppata libro 3o de vrbis dnm finis
12 in pmo Christus caput eterne et
est eterna corpus eius et in eius
corpe unitas membrorum et organo

caritatis tamquam sanitas existit
Quiaque aut in caritate frugesat
infirmatur in corpore christi sed potes
ille qui iam exaltauit caput in
etiam infirma membra sanare du
tamen non inuia impietate pre
cedant sed herent corpori donec
sanentur. Quid quid enim adhuc
heret corpori non desperate san
tatis est. Quod autem passum fuit
nec curari nec sanari per **Non**
psunt fasinationis nec sacra ut
opa bona libro de fide ad petrum
pte 2 ca 36 Firmissime tene ul
late? Dubites quolibet fasinationi
sine heretiam in nomine patris et fi
lii et spiritus sancti baptismum si ecclesie
catholice non fuit aggregatus quantas
cumque electas fecit et si christi nomine
etiam sanguinem fuderit nullatenus
posse saluari. Omni enim homini qui
ecclesie catholice non tenet unitatem
neque electa quilibet copiosa neque bap
tismus neque mors pro nomine christi
suscepta proficere potest ad salutem
qui in eo vel heretici vel fasinationis
perversitas profueret que ducit
ad mortem. **Est autem scelus maxi**
libro primo de eplam pimenam Sa
cilegiu fasinationis omnia scelera
super quod dicitur. Unde in fasinate nec
dari nec accipi possunt sacramenta quod passim
libro primo de baptismo contra donatistas
Baptismatis non dicimus. Nolite bap
tismi dare sed nolite in fasinate
dare nec eis quos videntur bap
tizari dicimus nolite accipere sed
nolite in fasinate accipere. Nam si
quem forte cogent ex arena ne
cessitas ubi catholicu proque acci
piat non inuenit et in ano pacem
catholicam custodiat per aliquem
extra unitatem positum accipit quod
erat in ipsa catholica unitate accep
turus si statim de hac vita mig
nerit non enim nisi catholicu de
putamus. Si autem fuit a coram morte

liberatus cum se catholice cog
itationi etiam precia coram reddidit
unde inquit corde discesserat non
solum non inprobabimus quod fecit
sed etiam securissime verissimeque
laudamus quia putem deum cre
didit cordi suo ubi unitatem sua
bat et sine sancti baptismi sacramento
quod ubique inuenit non hominem sed de
um esse cognouit noluit ex hac vita
migrare. Si quis autem possit in ipsa
catholica accipere per aliquam mentis
perversitatem eligit baptizari in fas
mate etiam si postea venire ad ca
tholicam cogitat quia etiam ibi
prodesse sacramentum quod alibi quid
accepit prodesse non potest proculdu
bio prius et iniquus est et tan
to periculosius quanto sciens ita
enim non dubitat recte illic accipi sic
non dubitat illic prodesse etiam per ali
bi accepit. **probat unitatem contra scelus**
ibidem infra Idolatrias in populo dei
gladius intemit. **Baptismatos**
autem tre hyatus absorbiunt. **apostolus**
dicit. Si habeam inquit omnem
fidem ita ut montes transferam car
itatem autem non habeam nihil sum.
Si quis autem advocatur ad medi
cum in aliqua nequitia vel nequa
pate corporis cui voluit sanari
si dicit medicus moritur inde nisi
curetur non opinor illi qui enim
adduxerunt ita desipiunt ut con
sideratis atque inuatis ceteris membris
eius sanis videantur medico et
dicant. Ergo ne ista sana tot
membra non valet ad eius vitam
et illud vniuersu vulneru valet ad
mortem non valet hoc dicunt sed
curandum offerunt nec ideo tu
quia curandum offerunt medicu
rogant ut etiam illa que sana se
curetur sed illi inde loco medicina
instanter adhibeat unde et salus
ceteris mors imminet et nisi sanetur
adueniat. Quid ergo prodest homini

ul sana fides ul sanū fortasse
solum dei sacramētū ubi letali
vulnere scismatis pempta est
sanitas caritatis pan9 solius
pemptōnez etiam illa integra
ad mortem que fiat nō cessat
tūa dei pūitate scē eāte ut
veniant et curent^r pmedicamtu
reconaliatoris pūctū pacis
nec ideo putent se sanos esse
q^d dicam9 eos aliquid habē sa
mū. **N**ec rursus ideo putet cu
rāndū esse q^d sanū est quia oī
dīm9 aliquid vulneratū itaq^z
in sacramenti scātate q^d contra
nos nō sunt p nobis sunt. In scis
matis aut vulnere quidquid cū
xpō nō colligūt spgunt rō ex
tollant^r ex hys que hnt nec p
ea que sana sunt supbos oīu
los ducant sed vlnus suū dig
nent^r hūiliter mueri nec quid
assit sed quid desit attendant
videant qm multa et qm magna
māh p sunt si vnu quid desit
Et videant quid sit ipm vnu
nec me m hoc audiant. **E** aplm
Si linguas homī iquit loqz
et angeloz caritatē aut nō ha
fa. sū ved erramētū sonans aut
tym. tym. Et si habuero pphciā
et sciuero omnia sacramēta et
omēm sciām et si habuero oēm
fidem ut montes tūsserū cari
tatem aut nō heam māh sū
Quid ergo eis pdest si et lin
guā mscaris mstere heant
angelicam et pphciām que ad
modum caphas et saul ut alij
pphet quos fuisse dāpnabiles
scim9 si sacramēta nō tū sciat
sed heant sicut hnt symo ma
gus si fidem sicut demorria
confessa sunt xpī neq^z etiā
nō credebant cū dicerēt Quid
nobis et tibi fili dei sanū quia
sū xpūs. **S**i disparciat etiā

ipsi statum suum pmprib' sicut nul-
 ti nō solum in catholica sed i dui-
 sis hēsisibus faciūt Si aliqua igni-
 ente psecutione tradant nob' cum
 corpus suū ad flamas pfide qm
 parit confitent' tu quia seperti
 hoc agunt nō sufferentes ad in-
 vicem in dilectione neq' iudētes
 suare vuitate spūs inuinculo pa-
 cis caritate utiq' nō habendo eadē
 cum illis omnibus que nichil eis
 p'sunt ad eternam salutē p'ueniē
 nō possunt **Et infra subdit cō-**
firmatis que est finēna inuincula
 Nulli confirmata faciūt si finēno od-
 io nō execarent' **Et ibid' infra**
 rigo et penam confirmatis nulla
 alia est nisi odiū frīs **Et infra**
ibid' q' est p'p'ia intelligēcia Cum
 in discordia p'seuerant confirmatis
 ad finem p'tinent ysmacelis por-
 ant finē ysmacel et postea ysaac
 et por' esau et postea iacob Non
 quia por' pepit hēsis quā eccl'ia
 aut ipa eccl'ia p'us carnales uel
 aiales et postea spūales sed qz
 in ipa sorte mortuatis iux' exq'
 de adam nascim' nō est prius
 q' spūale sed q' aiale postea spū-
 tale Ex ipō aiali s'p' qz hō aia-
 lis nō papit que sunt spūs dei
 omēs dissensionēs et confirmata
 gnāt' in quo sensu p'seuerantes
Aplius dicit aduetus p'tinē testat'
 id est ad t'renōz p'missōz cupidī-
 tatem in quib' quid' spūalia fi-
 gurant' sed aialis homo r'c'
Ideo libro 2º q' 121 **Ne confirmatis**
Confirmatiō g'matiōi sacrilegio p'i-
de catholice cōf' rent ne bap-
confirmatos dicit tismū xpi nō
 ad p'miū sed ad iudiciū nō ad sa-
 luteē sed ad p'niāciē sicut est in
 hac h'ctēz indestoribus herent
 p'statim pacem p'statim vuitatē
 p'statim eccl'ie societate ut enim
 p' quem caritas diffundit' i cordib'

utis spm san accipe merent sine
quo nemo pvenit ad regnum celoz
etia si sacramentis oibus legittis
inbuatur **Eodem libro ita mediu**

Non pe esse religiosus i sasma
te constitutus **Eodem infra hoc**
malum sasmatis typanus ydola
tre opavit **libro de correptione**
donatistar adbo / **Circummodum**
in facu comite / mebz si padit
ab hominis viui corpe no pe tene
spm vite Sic homo qui padit
de xpi iusu corpe illomodo pe
tenere spm iusticie dei etia si si
guia mebra teneat q supst i cor.

Scola libro 2o de adhaerentis
Scola dr eo q sit aplo scia
Descola xpi que est / **hec est scola**
etia dr i pce po de ac / **ad qua pui**
cedentibz ad quam hpi / **li de duat**
pnapm / ut distant accelesi ingro
no alta sape sed humilibus qsentie
h est scola ingri regis cuius casse
dra celum est et terra stabellu
pedum eius nec tamen iste talis
ac tantus aliud docet suos disti
pulos nisi ab eo distant qz mit
est et humilis corde ut p dantuos
labores p iusqz mox exista humi
tate suaz requiem inuenerunt
anaz distate puuli in hac scola ta
ti ingri iam no sequi supbum
drablm sed amare humilem xpm
qui nos reuocat errantes susci
pit venientes exhibet pruden
tes docet quentes erudit insipie
tes facit prudentes omnia nob
hic ingr exhibet pietatis officia
Si puuli estis venite et erudim
Si infirmi estis currite et cura
mi / **Si ceci estis accedite ad eu**
et illuminam / **Si vitam queritis**
festinate ut ab eo viuificem / **e**
git em et agit in nobis artis sue
magna doctrina / **qui sacramentoz**
eius gustatis aliquam medi
cinam / **re** / **Sequitur caplm re**

Scorpio Snp Apok omelia a
Cande eoz similes scorpio
nibus / **i pncipes unidi** / **subhs etia**
nocet dyablu / **et sine hys nocere**
no potest / **Aut etia sacrilegi re**
ges male inbendo / **aut sacrilegi**
sacerdotes male docendo nocent

S **ptor Demore ptor sac**
ptore libo a qe faustid
Solent ptores rez gestatu
tum in suam psonam venerit
ita se contexere tanq de alio nar
rent q de se narrunt / **Sicut moy**
ses ait / **Dixit dñs ad moysen** / **Ita**
matheus de se tanqua de alio
spst et quod iohes fecit cu ait
vidi illum / **discipulu que diligebat**
ihus / **et certe manifestum e mo**
rem ptor fuisse cu gesta narra
Snp iohem fmo / **Si hec est co**
quendo eoz qui nobis sacras
lias instrunt ut qudo de alio
eoz dñia narrat / **hystoria cum**
ad sepm venit tanq de alio
loquit et sic se inserit ordm
narracionis sue tanq rez gestaz
ptor no tanq sui ipius pdica
aduat in se bendo / **Ego ipe mlti**
in plogo 3o libi de h / **que neqreba**
stribendo me didicisse confiteor
no tamen labor hic meus cuiqm
pigro aut mlti docto debet sup
fluius iudicari cum mltis pigr
mltisqz indoctis inter quos etia
michi no pua ex parte narra st
ptea in plogo libro rectaconu
vbi ptores instruit qud ppta
corrigan sic de se ipso dicit / **et**
Jam dñi est ut face cogito atq
dispono q nunc adiuuate domno
agredior quia differendum esse
no arbitror ut opuscula mea sine
milibus sine meplis sine matic
tatibus cum quadam iudicaria
seuitate retenseam et quod me
offendit velud censoris palo de
notem / **Nec em quisquam nisi d**

prudens ideo quia mea errata
rephendo me rephende andebit
Sed si dicit nō debuisse ea ame
dici que postea etiā michi disp
licent verū dicit et meū facit
Eoz quippe rephensor est qz
et ego Neqz em ea rephende de
berem si dicit debuissem sed ut
volet quisqz accipiat qz facio me
tame aplicam illam suam et in
hac re optuit intueri vbi ait Si
nos ipos iudicarem aduō uon
iudicarem Illud etiā qz scptum
est Ex multiloquio nō effugies pccm
Erreret me plimū nō quia multa
scpsi ul quia multa etiā qe dca
nō sunt tame ame dca oscripta
sunt Absit em ut multiloquium
deputem que nāia dicunt qnta
libet smonū multitudine ac pluri
tate dicant Sed istam suā scp
ture sancte ptea timeo quia de
tam multis disputatōibus mīs
sine dubio multa colligi possunt
que si nō falsata ut tē videant
sine etiā obuiant nō nāia rē
nō xpus fidelū suor nō tenuit
vbi ait Omne vbm ociosum qai
qz dicit homo reddet pillo iōm
iudice iudicij Vnde et eius Aplūs
Jacobus sic inquit Omnis homo ve
lor ad audiendū tardus aut ad
loquendū et uanū Et alio loco Vio
lite inquit plures magi fieri fies
mei scientes qm malus iudiciū
sumtis similes em offendimus
omnes Si quis mōbo nō offendit
hic pfcus est vix Ego michi hanc
pfcam nec me aringo cum suis
senex qnto minus cum iuuenis
cepi scire ul apud iplos dicit tū
qz michi tēnam est ut vbiqz me
pnte loqui opus esset ad pplū
transsime tacem atqz alios audire
pmitteret et essem velox ad audiendū
tardus aut ad loquendū Restat
ignar ut me ipm iudicem sō mago

Vno e9 de offensionibus meis iudi
cū euade cupio angros aut tunc
plures fieri existimo cum diuisa
atqz inter se aduersa sentiant cū
vero id ipm dicunt omīs et rerum
dicunt et abruis veri magi
scio nō recedunt Offendit aut nō
cum illius multa dicunt sed ad
dunt sua Sic quippe madunt ex
multiloquio etiā in falsiloquio
Barbē aut placuit ista michi ut
hoc emittam in manus hominū aqz
ea que iam addidi reuocare et
emendare nō possum Nec illa fa
ne ptes que cathecumini iam licet
relicta spe qua tēna gerebam
sed adhuc seculari litz in flatq
consuetudine scpsi quia et ipa ere
runt in noticiam de scbendū atqz legē
tū et legunt vtiliter si nō nullis
ignoscant nō tame mēatur erra
tis Qua ppter quicūqz ista lecturi
sunt nō me mittent errante sed
in melius pficientem inuemet
em fortasse quo scbendo pfcū
Cum opuscula mea ordme quo scp
ta sunt legit hō ope quā potero
curabo ut eund ordmem nouit
In pmo libri expositio **Appli qd**
symboli ad laurētiū ad scbendū
epm fidelissime p laureti amō
tam nō est capidus quia nec pdo
neus suam nō esse absqz paulo
multoz iudicis appbamus et pro
funde rei ingenū tenuē et exile
committē manus paulū man qz
distamen est rē

Septima sacra est scptum di
uitus inspirata in plogo
scdi libri de tēnate **Qba dei in**
quitur sine pscptura eius sine
paratūam que vtiqz nobis
ad hoc pponitur intēda ut
ipe queratur ipe diligat qui et
illam inspūauit et istam cauit
Deo libo 2 ofessio **One relos tu**
os opa digitor tuoz differena

oculis tuis in bilium quo subteri
sa eos sibi est testimonium tuum
sapientiam pstant puulis p fia de
meus laudem tuam ex ore infan
tium et lactentium Neque enim nominis
alios libros ita destruunt sup
biam ita destruunt inimicium
et defensorem resistendo recon
ciliatorem tue defendendo pcca
tua Non noui domine no noui
alia tam casta eloquia que sic
michi pswaderent confessiones
et humerent ceruicem meam uirgo
tuo et me inuitaret te tolle qtis
Intelligam pr bone da ui h p
ter posito quia subterpositas soli
dasti ea **Est ante data libro 20**
sup gen cap 9. Maior est quippe
scriptura huius auctoritas quam omnis
quam ingenij p pncipalitas **Super**
pma canonica iohannis omnia 3. Cont
insidiosos errores deus uoluit
ponere firmamenta in scriptura cont
quas nullus audet loqui **libro 12**
de unitate dei cap 9. Scie scriptura
fides inuincibile auctorem no i mi
to h morbe tenax atqz monibz
gentibus quas sibi esse credituras
inter cetera uera que dixit uia dei
tate p dicit **Idco est digna reue**
cia libro pmo de sermone dñi in mo
te cap 12. Cuius consentit scriptura
dñe nisi qui legit ul audit de
ferens ei culme auctoritatis ut
quod intelligit no ppter h odit
q ea pccis suis aduersari sentiat
sed magis diligit correptiones
suas et gaudet q morbis suis
no parat donec sanent. Quod
obscure aut absurdum illi sonat
non inde conatet contēderi et a
mia sed orret ut intelligat Huc
ergo benignolentia et reuerentiam
tanti auctoritati exhibend esse
memerit Sed quis h facit nisi
quisquis ad testamentum patris ap
end et cognoscend no licet mi

tacone actus sed huius prelate
accessit **libro pcca pmo sup gen cap**
21 libros genesios multipliciter
qua potui reuelari ptiliqz se
tencias de vbi ad exatatoz ut
obscure positus no aliquod inu
teme affirmans cum puidiao
altius expositionis fortasse me
lioris ut pro suo modulo eligat
quisqz q cape potest sibi aut in
telligē no potest scriptura dei det
honorem sibi timore **Alia rō h9**
reuerencie in statu Impatoris pat
de labore in dicta nemo sine pi
sermone secundo culo sui saguis
otempuit sed omnes suscipiunt cu
tremore et reuerentia et adorat
inissimā cartulam atramento sp
td et velut diuos adorant apices
scripturae dñe legunt vba dei
tonat ipe dñs quoda mō pñs
pntibz loquit et no audit a fa
stidioso homines audiunt aut quod
peius est sedentes fabulis vacat
Impator longe positus de cartu
la loquitur et timetur et quasi
pñs nulla carta adorat testior
dñi cum recitat ab aliquibz con
tempnit spm pphie clamant apli
p dicant et ewa loat et pse
pñi homibz fablat et no au
ditur **libro de salutaribz doct**
Quis libror pñs series adno
stram salute spica est et h ma
rimie nris auribus insonat
iter atqz iter replicat quid sit
bonu cavend ul quid sequend
In quibus libris tua dignitas
optime ex teri solet quia per
illos nobis loquitur ipe deus
et dñs ut pve nobis sue volu
tatis demostrat affm terogno
scam ergo et recogitem qua
li honore nobis illius legacio
sit accipienda ex si legacio re
gis aut iudicis ad nos veniret
iniquid no mox auris ppositis

prompta voluntate cum omni de
votione literas accipemus et legen
tes implere satagimus Ecce
de celo rex regum et dominus duarum
cui redemptor ut per prophetas et a
pulos dignatus est nobis dirigere
litteras suas non ut aliqui sibi finem
necessarium demandet sed que
ad salutem et gloriam nobis pro
desse possint innotescant **Unde**
causa reverencie in libro de mendendo
deum ad paulinum cum verba Ambrosii
et sua posuisset ita concludit
Nec sic michi credas quicquid
Ambrosio de antiquis libris tanta
illa testimonium posui aut si
nobis ambobus equa lance pu
tas esse credendum inquit illo
nos evan^o comparis aut scriptu
ra scripturis canonicis coequalibus
perfecto si recte iudicando sapias
longe nos infra uides ab illa
auctoritate distare et me quid
longius sed utrumque nostrum quicquid
credas utroque illi excellentie co
paris nequaquam **De huius scripte**
authoribus in epistola **ffateor carita**
ad Ieronimum 19 et huius **ti tue solis ill**
uideat eas distat 9 **scripturarum libri**
que iam canonicis appellantur
didici hunc timore honoremque de
ferre ut nullum earum auctorem scribe
do aliquid errasse firmissime
credam Et si aliquid offendero
litteris quod videatur contrarium verita
ti nihil aliud quam ut in modo
sui esse codicem vel in scriptum non
esse assecutus quod dicitur est ut
me nunc intellexisse non am
bigam Alios autem ita longe ut
quicquidlibet sanctitate doctrinaque pol
leant non ideo verum putem quod
ipsi ita senserint sed quia michi
vel per illos auctores canonicos
vel per probabilem rationem quod aperit non ob
erret per suade potuit **Idem** **Scriptu**
ris canonicis hanc ingeniam

Debeo fuitate qua eas solas ita
sequor ut scriptores earum nihil in
eis omnino errasse nihil fallaciter
posuisse non dubitem **Unde libro**
2° contra Cresconium quatuordecim **Nos**
illam typam facimus in miram aca
demoniam divinarum scripturarum auctoritate
distingui **Nec** enim sine causa tam
salubri vigilancia canon ecclesiasticus
constitutus est ad quem ceteri prophetarum
et apostolorum libri pertineant quos omnino
indicare non audemus et secundum
quos decetis litteris vel fidelium libere
iudicemus **Idem in fine** **Ego huius**
epistolae typam ante non teneo quia
litteras typam non ut canonicas habeo
sed eas ex canonicis confido et quod
in eis divinarum scripturarum auctoritati
congruit cum laude eius accipio
quod autem non congruit cum pace
eius respuo ac per hoc si ea que co
memorasti ab illo ad Iulianum scrip
ta de aliquo apostolorum vel prophetarum cano
ne recitares quid omnino quid dices non
haberi **Nunc vero quia canonicam**
non est quod recitas ea libertate ad
quam nos vocavit dominus eius vir
tutum laudem assequi non valeo ei
nullis litteris mea scripta non opero
cum ingenium diligo cum ore de
lector cum caritate miror cum max
imum veneror hoc quod alii sapienter non
accipio quia ecclesia non accipit pro
qua ipse sanguinem fudit **De quorum**
facile scriptura doctor **Quia** **for**
elloquencia libro 2° **te aliquis**
de doctrina xiana 2° **ut auctores**
iri quorum scripta divinitus inspira
ta canonice nobis saluberrima aucto
ritate fecerunt sapientes tamen modo
an eloquentes etiam inculpata
di sunt **Quia** quid questio apud
meum et apud eos qui sentiunt
meum quod dico facillime soluitur
Nam ubi eos intelligo non solum
nihil eis sapientius verum etiam
nihil eloquentius michi videri potest

Et audeo dicere omnes qui recte intel-
ligunt quod illi loquuntur sunt intel-
ligere non aliter eos loqui debuisse
Sicut enim est quedam eloquentia
que magis etatem iuvenilem de-
cet quam similem nec iam dicenda
est eloquentia si persone non congruat
eloquentis ita est quedam que
viros summa auctoritate dignissimos
planeque divinos decet ac illi locu-
ti sunt nec ipsos decet nec alios
ipsa ipsis enim congruit alios aut
quanto humilior tanto altius non ven-
tositate sed soliditate consistendit
ubi vero eos non intelligo minus
quidem michi apparet eorum elo-
quia sed eam non dubito esse talem
qualis est ubi intelligo ipsa quoque
obstantis divinos saluberrimique doc-
torum tali eloquentie consistenda fue-
rit in qua proficere videatur intellectus
non solum inventionem veretiam
excitationem debet posse quidem
si valeat omnes virtutes et ornamenta
eloquentie de quibus inflantur isti
qui linguam suam viros auctorum
lingue non magnitudine sed timore
proponunt unde in eorum litteris sacris
quas nobis erudiendis et ab hoc
seculo pravo multum scilicet tunc
erudis prudentia divina prouidet
Sed ipsa me plusquam dicta per illa
delectat que sunt hys viris cum
oratoribus gentiliu poetasque co-
munia illud magis admiror et
stupesco quod ista ista eloquentia ita
vix sunt palatium quidam eloque-
ntiam suam eminet ut nec decet
eis nec eminet in eis quia eam
nec imperari ab illis nec honestum
optebat quorum alter fieri si vita-
retur alter putari posset si faci-
le agnosceretur Et in quibus forte
locis agnoscat ad octis tales res
dicunt non adicente adhibita sed
ipsis rebus velut sponte subiecta
videantur quasi sapiam de domo

sua in pectore sapientis prede
intelligas et tamquam inseparabile
famula etiam non vacata sequi
eloquentiam **Qualis debet esse
huius scripturæ doctor in docendo
meo libro libro 2º capitulo primo**
Debet divinus scripturarum tractator
et doctor defensor recte fidei
ac debellator erroris et bona do-
cere et mala deducere atque in hoc
ope firmioris conari ad veros
remissos erigere nescientes quod
agitur quid expectare debeat
intimare ubi autem benivolos in-
tentos et doctos aut invenit
aut ipse fecit certa pagenda sunt
sicut posulat tamen Si docendi sunt
qui audiunt narrationem faciend-
est si tamne indigeat ut res de
qua agitur innotescat Sic autem
que dubia sunt certa fiat docu-
metis adhibitis formatum est Si
vero qui audiunt monendi sunt po-
tius quam docendi ut scio quod iam
sunt agendo non torpeat et rebus
assensum quasi veritas esse facit
accommodent maioribus docendi vi-
ribus opus est ibi obsecrationes
et correptiones conatationes et
coherciones et quæcumque alia valet
admonendos animos sunt utilia
Qualis debet exponere In omnibus scrip-
libro 2º quodam quod 6º tunc summa vi-
gilantia custodiri optet ut secundum
fidem sit facti divini expositio In
omelia super illud heret sibi sumo
inquit optimus quod 8º divinus et sequi
non reveletur tamen pendet ex-
poribus prudens lector tamen se
superficialis intelligentia et non
tuo sensui obtemperet scripturas sed
scripturis magis sensum tamen et in-
telligas quid sequatur **libro 2º quod 9º**
18 omnibusque scripturarum locis
apertius aliquid exponere quod intelli-
gens et prius lector etiam in aliis
in quibus nunquam aperitur intelligit

Deus enim sic ad salutem animarum
divinos libros spiritu sancto moderatus
est ut non solum manifestas pas-
se sed etiam obscuras ceteris nos
vellet *insumptione decanato exodi
impio*. Sensum enim fratres karissimi in
scripturam sanctam considerandis atque tractan-
dis regere debet eorum scripturarum
manifestissima auctoritas ut ex
eis que apte dicta sunt ad excen-
dos nos fideles differant. *libro 20
qom. vetis et noui*. Obscuris va-
testamenti quod 67 in voluere non
est hominum *in eodem libro q. 82*.
Manifestum est additione aut di-
minutione sine inmutacione filie
sensum pueri scripture *libro 82
qom. q. 11*. Solet transmutacione
scripture illuminare sententiam cum ea que
etiam scriptura sunt diligenter distri-
butione tractantur *libro 30 de vrbis do-
mone 12*. Adest dominus gratia et misericordia
et non sunt pueri scriptura sua
quia transmutavit veritatem omnis sententias
suas et liberauit eam ut quicquid
inde aliquid patere voluit aut i-
ducere male legendum ut interpretan-
do ille si cor habet quod perscrutari est despo-
nere inquit scripture et legat superio-
ra vel inferiora et inveniet sensum
quem volebat ille male interpretari
libro 70 de juliano cap. 10. Vbi ma-
nifesta est res scripture divine se-
cundum nostrum sensum addere non debet
quia hoc non fit humana ignoran-
cia sed presumptione perversa *ver-
ut dicit libro 12*. Quid michi ob-
fessio etiam me est domine si ali-
quid ego sensero quam sensit
qui scripsit omnes legimus in tantum
indagare atque comprehendere quod
voluit ille quem legimus et cum
enim videmus legimus nihilque
falsum esse vel novum vel putum
audemus cum existimare dixisse de-
um ergo quicquid conatur interpretari
sanctis quod in eis sensit ille qui scripsit

Quid mali est si hoc sentiat quod tu-
lux omni veridicam mentem ostendit
esse etiam si hoc non sensit ille quem
leget tamen ille verum nec tamen hoc sen-
sit *et ibid. subdit*. Sicut fons in primo
loco uberius est pluvius rivus in
ampliora spacia fluxum rivus in-
stant quia quilibet illorum rivorum qui multa
locorum ab eo fonte deducit ita nar-
ratio disputatoris tui deus primo
amator tui pluvius profuturum primo
sermonis modulo statet fluentia
liquide veritatis unde sibi quisque
verum quod de his rebus potest habere illud
ille illud per loquelam amfectus
trahat *Quia ut dicit libro 30 de do-
ctina christiana cap. 11*. Quid mirum
eloquii largius et uberius duntaxat
potuit provideri quam ut eadem
verba pluvius intelligat modis
quos alia non mirum divina ostentat
faciant apparere *temerarii iudi-
cium in scriptura non in profundo scripturae*
est libro 6 super gen. cap. 9 tunc sensu ma-
gis perscrutari
diligentiam requirendi quam affir-
mandi temeritate *In epistola ad op-
tatum episcopum et eius* ubi res naturaliter
obscura non modulum vitiat
et apte divina scriptura non subvertit
temere aliquid diffinire humana con-
iectura presumit *libro 11 de faustis*.
Quanto melius quanto religiosius
divine scripture ita tractantur ut
distassis omnibus quodammodo inven-
iant quam deficiente homine in
quodam quam solus non potest tamquam
vel impte acceptent et tamquam fidei
in parte dampnetur *Non est autem
in eius expositione* Non minor
menacend in epistola sed forte ma-
ad secundum et est octa iori scelerem
indeo laudatur falsitas quam
veritas vituperatur ad cognitionem
divinarum scripturarum talis homo accedat
qui de sanctis libris tam sancte
et vacanter existimet ut velit eorum

aliqua parte delectari possit
mendacia potius q̄ illud q̄ non
intelligit tūscat quā cor suū p̄
ferat veritati illi **Ademū epla. 9.**
et hētur in dēctis dī. 9. Si ad sp̄
tūm sacris admissa sunt velud
officiosa mendacia quid in eis re
manebit auctoritatis que tamē
descriptur illis suā p̄feret cuius
pondere contentōse falsitatē ob
terrat impbitas **Idēo libo. xi. ofess.**
Curtianade domie ab omni tenita
te omniq̄ mēdacio mēlora et ex
tiora labia mea et sunt caste de
liae mee sp̄tūe tue ne fallar in
eis nec fallam ex eis dūc altēde
et misere. Quō debeat corrigi seu
emendari libro. Si deside exempla
xp̄i q̄t faustū. rū q̄o vertēt sicut
et in nō illis eplis que apli sunt
pauli et p̄arū līrū studiosis nō
tissime suarū varietates ul̄ exa
liarū regionū codicibus vnde ip̄a
doctrina q̄meant nū dubitacio
diuiduat ul̄ si ibi quoq̄ codices
variaret plures p̄anciorib⁹ a' ve
tustiores recensiorib⁹ p̄ferant et
si adhuc esset mēta varietas p̄ce
deus lingua vnde illud int̄ptatū
est consulat. Nūquā tamē sp̄tūe
debet contēdici libo. Non debemus
20 de doctrina x̄ana contēdicē dūc
tao. 110. sp̄tūe sue intellectu si a
liqua vicia nū p̄cutit sue nō
intellecte quasi nos s̄ape melius
q̄ p̄ape possim⁹ sed cogitare po
tius et credere id esse melius
et verius q̄ ibi sp̄tūm est etiā
si lateat quā id q̄ nos per nos
ip̄os s̄ape possim⁹. In epla ad q̄ar
rellūm et est nūo a. Nulla rāo
contē dīnarū sp̄tūarū auctōrē red
ditur q̄ntalib⁹ acuta sit ffallit
etiā veri silitudinē Nam vā eē
nō p̄t et rursus si manifestime
certe q̄ rōm sp̄tūarū sanctorū obi
tatur auctas nō intelligit qui h̄

facit et nō sp̄tūarū illarū sensū
adquē penetrare nō potuit s̄ q̄m
potius obiat vitati nec q̄ in eis
sed q̄ in seip̄o velud p̄eis inuenit
opponit **libo. 30. de iūte tao. 10. ex**
tat auctas dīnarū sp̄tūarū vnde
mens nūa deviare nō debet nec
dereheto solidamēto dūm elloquū
p̄suspiciōm suarū obrupta p̄api
tari vbi nec sensus corporis regit
nec p̄p̄ia rō vitatis elucet libo
20 eūp̄. tao. 6. Contra rōm nemo
sobrīus contē sp̄tūā nemo tamē
contē etiā nemo pacificus sen
sit libro de moribus ecclē tao. 11. 20
nō videat eos qui contra sp̄tūas
x̄anas audent dicē illud nō eē
q̄ homines suspiciant ēte nō tamē
esse x̄anos. In epla ad vīcentiū
et est. 1e et hē. Noli s̄ q̄ta dīna
in dēctis dī. 10. tam mēta tam
p̄lara tam indubitata testimōia
colligē velle calūpnias ex eplis
sp̄tis sine mōrū sicut hylarū sine
antequā pars donati separaretur
Cyprian et agrippin p̄mo q̄ hoc
genus līrū ab auctoritate canōis
distinguent est nō em̄ sic legūt
tamē ita ex eis testimōiū p̄fe
ratur ut contra sentire nō liceat
Sicubi forte aliter sapiūt quam
veritas postulat In eo quippe mō
sum⁹ ut nō dedignēt et nobis
dān ab ap̄lo accipe Et si quid aliē
sap̄tis hoc quoq̄ deus nobis te
nelabit. Incommodorio ad fortuna
tiū s̄izensem ep̄m et hē. cad. dī.
Nec quozlibet disputaciōes quā
uis catholicorū et laudatorū hōmū
velud sp̄tūas canonicas habē
debem⁹ ut nobis nō liceat fallia
hōisficēcia que illis debet hō
mibus aliquid in eorū sp̄tis im
p̄bare ul̄ respūe si forte īvenim⁹
q̄ aliter senserunt quī veritas
h̄ dīno adiutorio vel ab aliis
intellecta ul̄ a nobis vnde libo

et contra faustum Distincta est apo-
stolorum libris excellencia canonice
auctoritatis veteris et noui testamenti
que apostolorum confirmata temporibus
per successiones episcoporum et paganos
etiam tamquam in sede quadam
sublimiter constituta est cui fuit
ut omnis fidelis et prius intellectus
Ibi si quid velud absurdum mouit
non licet dicere auctor huius libri non
tenuit veritatem sed aut cederet me-
dosus est aut in presens errauit
aut tu non intelligis inopustulis
aut posterior que libris in inuicibilibus
continentur sed illomodo ibi scien-
tissime canonice scripturarum excel-
lencie coequat etiam in quibusque
eorum inuenitur eadem veritas longe
tamene est impar auctoritas itaque iuris
si qua forte propea dissonare pu-
tantur auerit quia non ut dicta sunt
intelliguntur tamene libere hic ibi locus
auditor ne iudicium quo aliquid probet
quod placuit vel improbet quod offendit
Et ideo auctor huius nisi aliquid certa ratione
vel ex illa canonice auctoritate defendat
vel demonstrant sine omnino esse ita
sine fieri potuisse quod vel disputa-
tum ibi est vel narratum si cum dis-
putant aut credere noluit non re-
prehenditur nulla vero canonice
eminencia sacrarum litterarum etiam si unus
propheta vel apostolus aut euangelista aliquid
in suis litteris posuisse ipsa canonice
confirmacione declaratur non licet
dubitare quod verum sit alioquin nulla
erit pagina qua humane impietate
regatur in firmitas si librorum sa-
luberrima auctoritas aut contempta pe-
nitentia aboletur aut inter inuicibilis
confunditur **Et ideo scriptura debet
credi libro 6. q. 9. ess. ca. 10.** Conside-
ranti michi quam in inuicibilia ac-
derem que non videntur neque cum ge-
rent affuisse sicut tam multa
in historia gentium tam multa de
locis atque urbibus que non videntur

tam multa annis tam multa me-
dus tam multa hominibus atque
alijs alijs que nisi credentur omnino
in hac vita nichil agemus post-
mo quam inconcussa firmitate fide
retinemus de quibus prius ortus
eum quod scire non possem nisi au-
diendo credidissem persuasum michi
non qui credent libris tuis quos
tamta in omnibus fere gentibus aucto-
ritate fundasti Sed qui non cre-
dent esse culpandos nec audien-
dos esse si qui forte michi dicent
Vnde scis illos unum in et vera-
cissimi dei spiritus esse humano quoniam
institutos id ipsum enim maxime
credendum erat **libro primo de peccatis
mortalibus et remissione** Deus sanctarum
et baptismo parvulorum scripturarum aucto-
ritatibus colla subdenda sunt
ut ad intellectum per fidem quicquid
proveniat **Ibid.** Credamus et consen-
ciamus auctori sancte scripture que
ne sit falli nec fallere Sed ut
**dictum libro primo de unitate veteris et noui
testamenti q. 26.** Omnes quidam inter
nos qui partim secularibus negotiis
occupati partim magis studiosi cura
sacrarum scripturarum errorem patiuntur
putantes non esse quod est et esse quod non est
**Et ideo debet sollicitate studeri in
principio libri de peccatis** Cum sacras
destinacione gratie quoniam volumus litteras
mortales etiam de seu futurorum
voluntate dei quid propheta
spiritus principianibus seu prophetarum
historia veritate narrantibus seu vi-
te monita apostolorum auctoritate tradentibus
aliqua veluti dum sum sonante
fina vel monent lector aliquid sollicitum
auditor certa atque inconcussa fi-
de cognita tenere debet unus atque
eiusdem spiritus et eius propter quem
nichil est veritatis aptius alibi
et paulo occultius alibi sonare mi-
steria deinde si quid occultum si
in figuracione suspensum aut agnoscere

breuiter indicatū m^o q^o quā hūa
cordis obtusio postulat exponitū
est hic lucidius apparere ibi altius
late inq^o de esse nouit ueritatem
et si etiam p^omagtudine rei de
qua quātur nō facile intellectus
sensibus querentis ostendit maxie
si demoustrabili uoluntate omī
potentis dei diuīnū sonat tano
mice auctoritatis utaq^o sua ita
sunt omnia adpretatis regulam
redigenda ut nec in iustū esse
denū nec mīta singulorū q^ofusa
quadam p^osonarū acceptōne ta
xantem nec in firmū qui quod
uoluit nō ualuit replicare i^o cō
tissa diffinitōne teneat **libro**
contra adamantiū **legenda est**
disciplinā māichei **scriptura diuina**
capo i^o et spūs s^o dispensatō cog
noscenda et intuenenda p^ophetia
et reuocanda carnalis fuitus
et liberalis intelligencia **libro**
2° de doctia yana **Exe diuiaz**
capo i^o et hēc uidet^o **scriptura p^olex**
distinctione 191 2° **tissim^o** in
dagator qui p^omo scripturas totas
legit notas q^o habuit et si nō
diuīnū intellectū iam tū lectōne
duntaxat eas que appellantur
canonice Nam cetās searius
leget fide ueritatis instruct^o ne p^o
occupent inbecillū animū et pi
culosis mendacis atq^o fantasma
tibus eludentes p^ouidēt aliq^o
contra sanā intelligenciā Inca
nomis aut scripturis ecclīaz qm
plūm auctoritate sequat^o Inter
quas sane ille sunt que ap^olica
sedes habet et eplās acipe me
ruerūt Tenebit igitur hūc
modum in scripturis canonicis
ut eas que ab omib^o accipiunt^o
ecclīas catholicas p^oponat eis q^o
quedam nō accipiunt^o subre uo^o
que nō accipiunt^o ab omib^o p^oponat
eas quas plures g^ouiores q^o acci

puit eis quas paucior^o mioris
q^o auctoritatis ecclīe tenet Si at
alias inuenit aplūbus alias a
grauioribus habet qm qm h^o in
uenire nō possit equalis tamē
auctoritatis eos hūdas puto
ubi aut continet^o **Quiaz aut**
ipā scriptura capo 10° **toritas i^o scis**
capo 10° **libris ecclīasticis investiga**
da est libro p^omo sup gen cap
p^omo impi^o **Omīs diuina scriptura**
biptata est q^o dūs significat dices
scribam^o **ciuiditū in regno di**
similem p^oisamiliās esse p^ose
renti dethezanro suo nona et
uetera que duo etiā testamēta
dicunt^o **In libris omib^o intueri**
optet que ibi etna intinet^o que
facta uarrent^o que futūa p^ouici
ent^o que agenda p^oapiant^o uel
moucant^o **Sup iohem fmo^o ea**
Legem appellant dūs gūaliter
omēs uetēs scripturas ubi dicit
nōne scriptum est in lege u^ora ego
dixi d^o estis quāuis alibi spāt
dicat legem ap^obris eam disti
guens sicut est lex et p^ophē usq^o
ad moysen et m^ohis omib^o duob^o
p^oceptis tota lex pendet et p^ophē
Aliqū aut iura distibuit eas
scripturas ubi ait Optebat imp
leri omia que scripta sūt in lege
et p^ophīs et psalmis deme De
modo uero loquēdi ipūs scriptūe
sup p^o 3° **Moris est diuiaz scriptu**
raz p^oone dei tribue q^o i nobis
facit nō quid ubiq^o sed ubi cō
gruentē dici potest Sup p^o 12°
plexq^o ita loquit^o scriptura ut q^o
dei dono creatura facit deus fa
cē dicatur ut ubi gūa Temptat
uos deus ut ut sciat si diligitis
eum Quid est ut sciat ut dono
suo scire nos faciat libo de u^oris
ap^oli fmo^o 20° **Dicunt^o i scriptu^o**
quedam de p^orito que intelligūt^o
de futūo ut foderūt man^o meas 7°

Non dum factum erat et tamquam factum
nuntiabatur quod futurum erat **libro**
primo de sermone domini in monte thabor
In sacra scriptura quedam precipiunt
quedam persuadent et quedam
indulgent **libro 6o 9o fess cap. 6o**
Cum esset in firmam ad invem-
endum liquida recte veritatem et ob
hoc nobis opus esset ante stare
litteras iam credere ceperam nullo-
te fuisse tunc tam excellen-
tem illi scripture per omnia in terris
antem nisi et peripam tibi credi
et peripam te queri voluisses
Iam enim ab surditate que in me
nullis literis solebat offendere
tam multa ex eis probabiliter ex-
posita audissem et sacramentorum
altitudinem referebam eo illa
venerabilior et sacrosanta fide
dignior apparebat auctoritas quod
et omnibus ad legendum esset impu-
ptu et scarti sui dignitate in intel-
lectu profundiore finiret verbis
aptissimis et humilissimis que loqu-
di se tunc perbens et exiens
intentiones eorum qui non sunt leues
corde ut exciperet omnes po-
pulari sermone et panguista
foramina paucos ad te traheret
multo tamen plures quam si nec
tanto aperte auctoritatis eminet
nec turbas gremio sancte humilitat
hauriret **libro primo de unitate**
cap. 1o Sacra scriptura pueris co-
gruens nullius generis rebus verba
vitant ex quibus quod datur ad
divina atque sublimia non intelligit
velut contutus exurgit **Iacob**
libro 1o cap. 12 Nec aliquo genere scripture
locuntur quod in consuetudine humana
non inveniat quia utique hominibus
locuntur **libro 1o super gen. cap. 3o** Si
dei opera non dum potes apprehendere
hec relinquant conspicienda valen-
tibus tu aut cum scriptura non de-
serente in firmitate tua et ma-

tuo incessu tecum tardius am-
bulante perficias que sic loqui-
nt altitudine superbos irrideat
profunditate attentos teneat vite
magnos pastat affabilitate per-
nos uncat **libro 2o 1o 1o 1o 1o** di-
vine scripture altitudo et humano
sensu additum et celeste nos eri-
gentes usque adeo verba descende-
runt quibus inter se stultissimorum
viti consuetudo itaque etiam eorum
affectum nomina quas animus
non patitur quas longe adeo esse
iam qui melius sapit intelligit
et ideo non dubitavit illi vix per
quos locutus est spiritus sanctus
oportunitissime in libris ponere
libro 9o in adamanu Sancta scrip-
disciplina manucei 1a tura verbis
vires loquens etiam per verba de-
monstrat nihil digne dedecore posse
dici Cur enim non etiam verba ista
dicant de illa maiestate de qua
quidquid datur fuit indigne dici
quia omnes operes linguarum omnium
ineffabili sublimitate preedit
Et ideo de eius modo Sancte scrip-
legendi iacob lib. 1o 3o ture non
temerarios et superbos accusatores
esse diligentes et pios lectores de-
siderant **libro de perfectione sancte in dicit**
Doctrina fidei non ideo est contemptu-
da quia brevis sed ideo facilius
et tancius tenenda quia in brevis
non inutilis **Super iohannem fore 2o**
De carnis dei intentos debet fa-
tere non aduersos **Iacob fore 2o**
Putemus scripture dei tamquam agere
esse ubi volumus aliquid edificare
non sumus pigri nec superficie conte-
ti fodimus alius donec premarum
adpetamus petri aut erat christus
libro 1o omnes o. 3o De digne operibus
que leguntur ipso aspuante qui se-
at quam possimus intellectu in-
stare aliam significationis sententiam
quasi de obcuris fari celli mella

producam⁹ velud xpi discipulos imi-
tantes spiritus manib⁹ q⁹ fructum⁹
et ad latencia grana premiam⁹
Sed ut dicit lib^o 2° / Integritas lo-
de doctrina xana c^o 9. autem est
aliene consuetudinis obsecro
loquencia veteri auctoritate firmata
Sed tamen eo magis inde offendunt^r
homines quo infirmiores sunt
et eo sunt infirmiores quo doc-
tores videri volunt non reze scia
qua edificant^r sed signorum qua
non inflari omnino difficile est cum
et ipaz reze scia qua edificant^r
si signorum sepe tunc erigat in
duco repinat^r inigo *propterea libro*
primo super gen^o cap^o 26 paulo
suis erant quidam infirmi
fides qui cum phos de celestium
corporum nris ut de quibuslib⁹ ele-
mentorum mundi huius quoniam
subtiliter et aurose differere
audiret evanescent et eos sibi
cum suspirio ponentes et mag-
nos putantes salubritate pre-
tatis libros cum fastidio repe-
tunt et quos dulciter haurire
debent vix patienter attingunt
Segetis asperitatem abhorren-
tes et spinas floribus inhiat-
tes non enim vacat videre quid
suavis est dñs ut in sabato
esuriant atq^{ue} ideo pigris sunt
estate ad dñm sabbati accepta ve-
lle spiritus et tam dñm versare
manibus contritas q^{ue} purgare
donec adestam premiant dicit
aliquis Quid tu tanta triticia
distomas huius quid graminis eru-
sti quid eventilasti cur pro me
dñm in quibus adhuc latent oia
affirma aliquos eorum que multa
posse intelligi disputas Cui
rudeo ad eum ipm cibum me-
suaviter premisse quo didici
non habere hominem in rudendo
s^{ed} fidem q^{ue} rudendo est hominib⁹

qui calumpniari libris nre salu-
tis affectant ut quid quid ipi de
nra reze veracibus doctrinis
demonstrare potuerint ostendam⁹ nris
libris esse contrarium Quidquid aut^{em}
de quibuslib⁹ suis voluerit hys
nris libris id est catholicis fidei
contrarium ptulerint aut etiam
aliqua facultate ostendam⁹ aut
nulla dubitatione credam⁹ esse
falsissimum atq^{ue} ita teneamus
mediatorem inru in quo sunt
omnes thesauri sapie atq^{ue} scie
absconditi ut neq^{ue} fle phetie
phie loquacitate seducamur
neq^{ue} false religionis supposito
creamur *De obscuritate ante*
ut huius scripturam (Vale est ut
in ep^{istola} ad paulum) De obscurita-
te est 44 tabus dñaz scripturaz
quas excitacionis nre causa
deus esse voluit nris in reman-
sine cum aliud aliis videt^r que
tamen omnes sane fidei doctrine
q^{ue} concordent *libro de cura pro*
mortuis agenda quasi ita fine
Non est pius fructus si aliqua
obscura et incerta esse q^{ue}
op^{er}ende non valeamus clar-
certum q^{ue} nobis sit non esse que
reuda et quod unusquisq^{ue} vult
discre putans pdesse si sciat
dicat non obesse si nesciat *libro*
de p^{er}to in spm s^{an}ctum In omni copia
scripturaz sc^{ilicet} pastum aptis
extenuat obscurum Illic fames
pellit^r hic fastidium *libro primo*
sup^{er} gen^o cap^o 26 Si qua de scrip-
tura dñna legimus que p^{ro}ut
salua fide qua inbum alias
atq^{ue} alias parte suas nullas
eaz nos p^{ro}p^{ri}a affirmacione
ita p^{ro}iciamus ut si forte dili-
gencius distassa veritas est
et r^{ati}o labe stauerit corruam⁹
non p^{ro} sua dñaz scripturaz s^{ed} p^{ro}
m^uta ita dñmantes ut ea veli⁹

scripturaz esse que nra est cu
potius eam que scripturaz e nra
velle esse debeamus **libro xi de**
cumtate dei cao 19 Dm fmois
obscuritas ad hoc est utilis q
plures suas veritates parit
et mltam noticie vitatis pdu
cit Dm alius sic eam alius sic
eam intelligit Ita tamen ut ma
nifestaz nullis alijs locis mune
dubys asseratur sine cum mltis
tractant ad id quoq pveniat
q sentit ille qui ppsit sine id
lateat sed occasione tractande
p funde obscuritatis alia qda
vera dicant **libo 20 retinendum**
cao 13 Multa mltis pns obscuria
cogno locutionis que deluce
sunt ppter quod cognoscenda
sunt eadem qua locutione ubi
sine patent ut eam ubi latet
cognas ipa faciat eas q mte
nom legentis apiat **libo de va**
innotencia cao 66 Bone sunt in
scripturis sacris mltior p fundi
tates que ob hoc teguntur ne in
lescant obh querunt ut exeat
ob hoc apmunt ut pascant **libo**
de vbi apli fmoie 13 Verbi dei
altitudo exet studiū non dene
gat intellam Si em oia clau
sa essent nihil esset unde re
velarent obscura Eiusus si oia
tecta esset no esset unde alime
tu paret aia ut habet vix
quibus posset ad clausa pulsae
Sup ps x De quibusdam scriptu
raz locis obscuris qd tenet fideles
ut querunt et rursus quibusda
locis manifestis illuminant ut
videant et ista mltis libris
arbra opero atq aprio tamq
palpebre sunt dei que mro
gant i que pbant filios homi
qui neq fatigant rez obscurate
sed exent neq in flant cogui
tione sed confirmant **Sup ps**

102 fmoie fmo Quedam i rebz
visibilibz quasi absurda misce
spus suis ut exeo q no possum
accipe ad hunc rogat nos ista
spualiter querere **libro 20 de docta**
xama cao 30 Qui ppsus in sacra
scriptura no inveniunt q querunt
fame laborant qui aut no que
runt qz in pntu hnt fastidio
sepe marcescunt Invenit hys lan
guoz canendus est Mag fice igit
et salubriter sps suis ita sp
tuas modificavit ut locis ap
rioribus salui occurreret obscu
rioribus aut fastidia detegeret
Nihil em fere de illis obscurita
tibus eruit q no planissime
dan alibi repiat **he aut scriptura**
q duplicem spm libo Omnis scripta
de utilitate credendi que testati
vetus vocatur diligenter ea nosse
apprentibus quadrifaria editur
Scdm hystoriam **S** i etymologia
f i anagogiam et **f** i allegoria
Scdm hystoriam cum docet quid
scriptum aut quid gestum sit **S** i
etymologiam cum ondit quid
qua de causa ul facti ul dñi sit
S i anagogiam cum demonstret
no sibi adversari dno testamenta
vetus et novu Scdm allegoria
cum docetur no ad hunc ee accipi
enda quedam que scripta sunt sed
figurate intelligenda hys dñbz
modis dñs nr ihus xpus et apo
stoli eius vsi sunt riam de hysto
ria illud assumptu est cum ob
iectum esset q die sabbati dyali
eius spicas euulsissent No le
gatus inquit quid fecit dauid
cum esuriret **x** Ad etymologia
vero illud pñet q ad xpus phi
bisset uxorem alicui nisi formi
cationis causa dimitti relatu q
esset abinterrogantibus moysen
libello dato repudi pmississe lici
tiam **h** inquit moyses fecit ppter

Dirigia cordis vñ hic em̃ cā red
dita est cur illud amoyse p̃tpe
bū pmissum sit ut h̃ q̃ xp̃us p̃
ap̃rebat alia iam tempa de mo
strare videtur Sedm̃ anagogia
qua vñq̃ testam̃ti agnencia
p̃ficiat in plūibus locis patet de
allegoria vñ est illud ornod sal
uator dicit m̃emay⁹ Gñacio in
quit prima signū quīt et signū
nō dabitur nisi iōne p̃p̃he 20
Est aut̃ magne p̃funditatis in
ep̃la ad volusianū et est p̃a Tan
ta est x̃anaz p̃funditas l̃taz ut
m̃er̃s cotidie p̃ficiat si eas so
las abm̃ em̃te p̃uericia vñq̃
ad decipit̃ etia seueritatem
maximo ocio sūmo studio me
iori ingenio conare adiscere
nō q̃ ea que ñcia sunt saluti
adstant in eis p̃reinat̃ difficul
tatem sed quicq̃ ibi fidem tenuerit
sue qua p̃e r̃e q̃ nō vñt
tam multa tamq̃ multiplicibus
m̃stioz vñbrag̃s opacata m̃
mendā p̃ficientibus restat tā
q̃m nō solum m̃bbis quibus
ita d̃ta sunt latet altitudo vñ
etiam m̃rebus que intelligēda
sunt latet altitudo sap̃ie ut āno
p̃ssimis acutissimis flagrantissi
mis cupiditate distendi h̃ exā
quat q̃ eadem s̃ptura quoda
loco h̃c am̃ q̃ sumauit homo tūc
m̃cipiet **Est tūc magne affa**
bilicatis ibid̃ Modus ip̃e dicēdi
quo sacra s̃ptura q̃ text̃ quā
om̃ibus accessibilis quāuis pau
cissime penetrabilis ea q̃ ap
ta continet quasi amicus fami
liaris sue p̃ico ad cor loquitur
indoctor atq̃ doctor Ea vero
que in m̃stis occultat nec ip̃o elo
quio sup̃bo erigit quo nō audeat
accedē mens tardiuscula et iēu
dita quasi paup̃ ad diuicē Sed
m̃uitat om̃is h̃m̃li s̃mone quos

nō solum manifesta pascat sed
etiam secreta extet ṽitate h̃ ṽap
tis quod m̃reconditis h̃is Sed
ne apta fastidirent ead̃ rursus
apta desiderant̃ desiderata quo
dammodo renouant̃ renouata
suauit̃ m̃timat̃ h̃ys salubriter
prima corrigunt̃ et pia m̃tunt̃
et magna oblectant̃ ingema ille
h̃uc doct̃e ñm̃icus est animus
qui ut curando eam nescit esse
saluberrimā ut odit egrotando
medicinā **p̃t̃ istud sup̃ p̃s 10**
Eadem s̃ptura am̃ bene intelli
gitur fecundat pectora p̃roz
atq̃ fidelū Cum vero male p̃
luit sup̃ p̃tores laqueos Sic
exempli gr̃a q̃ s̃ptum̃ ē Eūc
duo m̃carne vñ si ad libidine
quicq̃ m̃p̃tetur laqueū pluit
sup̃ p̃tores Si aut̃ intelligat
sicut ille qui ait Ego aut̃ dico
sacra in xp̃o et etia vñbreū
pluit sup̃ fertilem terrā **Causa**
aut̃ sup̃bie aliqui **Quia ṽbera**
nō intelligit̃ libo to acere statū
20 de doct̃a x̃ana tūseunt voces
tā 30 nec diuicis m̃uēt quā
sonāt instituta sunt p̃las s̃g
ṽboz Ita voces oculis oñdunt̃
nō p̃sepat̃ sed p̃s̃gua quedā
sua Ita s̃gua nō potūnt quā
esse om̃ibus gentibus peccato
quodam dissensionis h̃iane
am̃ ad se quicq̃ p̃cipatū ra
pit Cui sup̃bie signū c̃reda
est illa turris in celū ṽbi ho
m̃es m̃p̃ nō solum animos
sed etiam voces dissonas habē
meruit Ex quo f̃m̃ est ut etia
sacra s̃ptura qua tanas morbo
h̃uanaaz voluntatū subuenit̃
abvna lingua p̃fecta qua opor
tune potuit p̃orbem terrarū
dissensuari p̃arias m̃p̃tū lu
guas longe late q̃ diffusas in
notescēt gentib⁹ ad salute om̃

legentes nichil aliud appetunt
quam cogitationem voluntate quod
illoz aquibus composita est in
venire et pillas voluntate di
quany tales homines locutos are
dimus sed multis et multiplicibus
obscuritatibus et ambiguitatibus
decepti sunt qui tamen legunt aliud
palio sentientes quibusdam locis
quod nil flos sapientie non inveniunt
ita obscure quedam dea densissima
caligine obscurant quod totum
primum esse duntaxat non dubito
ad edomandam laborem superbiam
et intellam et fastidium removere
di cum facile investigata plerumque
quod vile stant **Quis omni quaque cogitatio non est utilis ad salutem nisi voluntatibus docet libro primo de doctrina capitulo 12** homo fide et spe et caritate subnixus easque inconcuisse retinens non indiget scripturis nisi ad alios instruendos Itaque multi phet tunc eam in solitudine sine codicibus vivunt unde illis arbitror iam impletum esse quod dicitur est **Quis prophete evacuabit sine lingue cessabit sine scientia evacuabit** Quibus tamen quam machinis tanta fidei et spei et caritatis in eis surrexit instructio ut per aliquod tenentes ea que sunt ex parte non querant per se sane quantum in hac vita esse potest non enim incompactione vite sunt illius iusti et sancti vita ista perfecta est **Ideo inquit apostolus manet fides spes caritas maior autem horum est caritas quia cum quisque ad eternam vitam pervenit duobus istis decedentibus caritas altior et eternior permanebit** **propter hoc ultimum super iobem sermone 12** **Quia dominus** **ihesus christus venit et manifestavit cogitationes cordium ut laus sit vivamus adeo tunc putet illi die lucere non erunt nature non legem**

68
nobis propheta non aperit codex apostoli non ipso indigemus etiam. Quies scripturam tollent de medio que nobis in hunc seculi nocte tamquam lucerne accendebant ne intenebris remanemus **Hic tamen debet audiri obedienter in sermone suo de nativitate domini** **Donet dominus ut concordantibus cum lectione divina actibus nostris quidquid habuit sanctorum dictorum preceptis hoc nos habeamus in omnibus** **Quia ut dicit libro Confluentes de decem de capitulo 29** ut audiant quam bene hic ad tempus vivere debeant ut post hanc vitam bene semper vivere mereantur universali scriptura instructi quod doctrina desuper in loco respectu omni personante et qui sciunt audiant ad primum et qui non sciunt audiant ad iudicium **Quia** et si veniunt quidam talium preceptorum irrisores omnes eorum peculantia aut repentina in mutatione deponunt aut timore aut pudore compunguntur Nichil enim eis turpe ac flagitiosum spontandus imitandus quod proponit **Sibi veri dei aut precepta in summat aut miracula narrent aut dona laudent aut beneficia postulant** **Et vera sunt que in ea leguntur libro 10 de** **Quod christus tunc de capitulo ultio** erat in carne ventus et que nulla tam clara perfecta sunt atque in eius nomine impleta prima hominum et ad deum commisso voluntatis remissio peccatorum gratia iusticie fides pietas et omnisque orbem in via vera divinitatem militando idcirco culture simulacra demonum quod visio et temptationibus excitatio perficienda purgatio et liberatio ab omni malo **Iudicij dies** **resurrectio mortuorum** **societas impiorum eterna dampnatio regnumque eterni gloriosissime civitatis dei aspectus**

etius in uirtutibus proficiens in his
uite scripturis predicta atque promissa
sunt. Quorum tam uirtus impleta
conspicimus ut recta pietate
futura esse cetera confidamus.
Memoriter est retinenda. Omnia
sup prima c. 1. Job om 2. que le-
guntur in scripturis sanctis ad in-
structionem et ad salutem uiam
intente et audire maxime tam
memorie commendanda sunt que
aduersus hereticos valent plurimum
quorum insidie infirmiores quos-
que et negligentiores cauere
non cessant. **Namque p. 1. homi-**
in duobus lib. 30 de. Ad h. p. 1.
doctrina rana cap. 2. homi-
ta sunt ut apostolica illa sententia ubique
tremenda sit cum ait Qui uide-
stare uideat ne cadat. Nulla ei
pagina fere est scripturarum in
qua non sonet quod deus superbis re-
sistat humilibus autem dat gratiam. **sup**
in uic. 20 de decollatione Job in.
Tunc in scripturis sanctis utiliter
cum intendimus cum non solum
deus uirtutes et prima in istorum per-
eciam uia uindictam quod reprobos
ad uincitamentum nobis bene agen-
di proponit. Hic quid et ipse do-
docem exemplo qui ut humane
superbie terrene fumigat ac sub-
lime nobis humilitatis iuga
imponat non sive in humilitatis
forma quam sequamur in synagoga
dicens Disce a me quia mitis
sum et humilis corde sed etiam
angelice superbie delectationem qua
tunc ad memoriam nobis reuo-
cat dicens. Videbam sathanam
quasi fulgur de celo cadentem.
Quatenus non solum nos sive diue-
bontatis sed et demomace pra-
uitatis exemplo ad obsequium
sue uirtutis accendat. **libro 22.**
otra faustum. Sacra scriptura ta-
quam speculum uirtutis illius accipit

ad laudanda persona sed et laudan-
da et vituperanda hominum sancta uel
ipsa indicat uel legentibus indi-
canda proponit non solum homines
ipsos ut vituperabiles uel lauda-
biles intimas per eadem quedam
in vituperabilibus laudanda et vi-
tuperanda in laudabilibus no-
tantes. **Ibidem.** Quid uilium
atque salubrius pre legentibus
uel audientibus illas lines facit
quod sibi ac propria potuit quam non
solum in eis laudabiles homines
admittebant et reprehensibiles
adcauendos ponent per eadem
quedam bonorum deduciones
et lapsus in malum sive in idem
denique correpti in uia redeant
sive irreuocabiles maneat. Et
rursus quedam malorum uirtutes
ues et puerus in bonum sive per
generaturum sive in ipsa uirtute
relapsuri ut neque iusti in superbia
securitate extollantur nec iniqui
medicane desperatione obducentur.
Et illa que neque admittantur ne-
que adcauendos facta hominum prauitatem
et tamen in sacra scriptura reperiuntur
aut ad illam quæstionem posita
sunt quibus occasionibus ad res
necessarias ueniat. Aut eo ipso
quo videntur superflua satis admo-
nent in eis quasi oportet iusticie
aliam significationem ordinem. **Sile-**
sciam ponit libro. Porro quecumque
denique et gratia cap. 26 quod in facis scripturarum
uirtutes etiam debuit elucere do-
scribi in eodem libro. **ammenta in**
storie illius imperatorum dubitet
debuisse conscribi. Et ideo scriptura
est sicut speculum eodem libro
Sacra scriptura tamquam speculi fide-
lis uirtutis adnotat sibi personarum
non que pulchra atque integra sunt
etiam que de forma uiciose
sunt indicat. Non enim uicia que
memorat necesse est apparere sed

potius nunc est quam illa religiosi
 accepimus tanto fidencius illa
 culpeamus que peritis vitatibus
 certius culpanda didicimus. **Vnde**
libro 2o de doctrina xama c. 23 Quid
 quid homo extra sacrum scriptum
 didicit si noxium est ibi dampna
 si utile est ibi inuenit. Et cum ibi
 quicquid inuenit omnia que vtilit
 alibi didicit multo humilancius
 ibi inueniet ea que usquequo oio
 alibi sed illarum tam modo scriptarum
 mirabili altitudine et mirabili
 utilitate sine humilitate distant.
In tractatu de spe Offeratur spe
barbaico an mediu culum digne scrip-
 ture que neminem palpat sed qua
 lis es talem te tibi demonstrat
 Intende et vide si ibi est aliquid
 que offendat tibi ofusus et redi-
 correptus. **Et ideo libro de pfecte**
viduitatis ad principiu Sancta
 scriptura nre regula debet esse
 doctrine. **Quia libro 2o de doctrina**
xama c. 3o Non patit scriptura in
 caritatem nec culpam nisi capi-
 ditatem et eo modo informat
 mores hominum. Non autem asserit in
 catholicam fidem in rebus pntis
 pntibus et futuris pntis narra-
 tio est futurorum pntis pntis
 demonstratio sed hec omnia ad
 eandem caritatem nutriendam
 atque roborandam et cupiditatem
 vincendam atque extinguendam
 valent. **Idco concludit super ps**
26 **Finone pmo** Omnis morbus
 animi habet in scripturis medicame-
 tu suum. **De scriptura celum libro**
13 **offessionu** Tensemit nubes celu
 aut manet tensemit predicatoris
 verbi tui exibat vita in alia vita
 Scriptura vero tua usque in finem
 seculi super populos extendit. Sed
 et celum et terra tensebunt sermo-
 nes autem tui non tensebunt quoniam et
 pellis plicabitur et fenum super

quod extendebatur cum claritate
 sua pertinet verbum autem tuum manet
 metum. **De nubes libro 2o de egri-**
cont manicheu Scriptura prophetarum
 et apostolorum ite appellantur nubes quia
 verba ista que sonant percussio ac-
 re tensemit addita etiam obscuri-
 tate allegoriarum quasi aliqua cali-
 gine obducta velut nubes sunt
 que dum tractando exprimitur bene
 intelligentibus tanquam nubes
 vitatis insiniditur. **De aqua si**
ps 103 **Finone 3** Super illud
 potabunt omnes bestie agri flu-
 unt aque scripturarum inde bibit
 lepus inde onager lepus pntis
 et onager magnus lepus tamen
 dux et onager ferus utque inde
 bibit sed quicquid insit sua vicia
 dicit onager accedat lepus si
 accesserit rapetur. Tamen fidelis
 et temperate fluit ut sic onager
 faciet ne leporem teneat. Sonat
 strepitus vocis tui tamen cum ore
 ro legitur vel aliquis liber pla-
 tonis seu augustinus talium. Auduit
 impati infirmi mioris cordis
 quis audet illuc aspirare. Stri-
 pitus aque est et forte tate
 et tam rapaciter fluentis ut al-
 tum duntaxat non audeat accedere et
 bibere. Sed cum sonat in principio
 fecit deus celum et terram et non
 ausus est bibere aut cum sonat
 psalmus cum occulta sunt mystica
 tui ita sonat ut et pntis au-
 dire delectet et imperiti acce-
 dant ad bibendum et satiati
 ructent in pfallendo bibunt
 ergo et maiores et miores si
 rapacius maiores quia susti-
 pnt onager insit sua. **In plogo**
super psalteriu Omnis scriptura
 diuinitus inspirata utilis est ad
 docendum hac ipsa decanata a
 spiritu sed conscripta est iniqua ve-
 luti exiguam quodam sanitate forte

omnis nobis ex hac remedia ipsa
passionibus assumamus **Dr ab**
libro 2º de fmonie Sicut panis
dm in mote cao 7º frangendo
atq; manducando malimentum con
uitur sic scripture aprenendo et dis
serendo animam pascat **Libro**
supputacioni pte 2ª cao 2º Sanctas
scripturas amena prout magis
vedissimas sanctas herbas exan
do corpore legendo comendo frequen
tando ruminando atq; tandem co
gitando multa memorie sede
repono ut tali modo tua dul
cedine gustata in istius in
fermie vite amaritudines
sentiam **libro de vera religione cao**
99 Obmissis et repudiatis in
gis theatricis et poeticis diuiaz
scripturarum consideratione et tra
tatione pascamus animam atq; potius
vane curiositatis fame ac siti
fessum et estuantem et in ambig
uitatibus tamq; epulis pic
tis frustra refici saturariq; cupie
tem hoc vero liberum et ingenio
ludo salubriter erudiamus Si nos
miracula spectaculorum et pulchri
tudo delectat illam desideramus vide
re sapiam que pretendit a fine usq;
ad finem fortiter et dissonat omnia
suauiter **Dr zona super apol**
omne prima In zona aurea acme
ta pectori pre sentia spiritualis ac pu
rus sensus datus carie intelligi
Quia ut dicit libro **italius est**
de singularitate di satis et sa
lubre quibusdam si antiquis histo
rie scriptos magis credunt non
non intellexisse rem quoniam aliquid
inhonestum arbitrantur in lege
Quos paulus apostolus confundit
dicens non intelligentes de quibus
locum neque de quibus affirmat
Et ideo quam sit utilis in fmonie
quem fecit de laude huius scripture
et incipit hodie decet nos sacras
paginas laudare **Logo vos dicit**

te sacra scriptura sepe legitur quia
dulcius est melle fortius vino
lenius oleo sublimius auro pa
pue demum provocat diligentes in
uitat corda illuminat linguam rec
tificat constantiam probat animam sancti
ficat fidem roborat dyabolum
reicit peccata spernit diabolus
calefacit lumen spiritus ostendit tene
bras ignorantie expellit tenebra
seculi extinguit letitiam spiritus
sancti attendit scientiam potum
tribuit de insipientibus sapien
tes facit prius deuotissimos
ponit magnos de minimis efficit
nobiles de ignobilibus quoniam
natura modum facit prohibet leuita
tem temperat dolorem confert
spem conat senem docet iuue
nem provocat declinantes reno
tat errantes instruit ignoran
tes sanat egros roborat infir
mos brutos facit sensatos pop
nolentos excitat otiosos mar
pat laborantes letificat pigros
inibat credentibus gratiam dat
reges humiliat humiles exaltat rec
tas vias indicat sapias erogat
gloriam honores multiplicat Quia
obrem qui hanc diligit et diligit
eius legem impleuit in regno
celorum maximus vocabitur et in
punit etiam prima et munera ob
tinebit **Requie super cao aqua**
et cao auctoritas et cao archus
et ubi aquas Quod est profunda
et cao auctoritas et cao caritas
Quod valet potibus scientis
et cao predicator et predicatio et
cao sapientia et scientia et cao equator
et cao prius de eius fuitate et
cao lra de eius antiquitate et cao
veritas de eius pulchritudine
Sanctari Sanctari non put
pnos iudicia dei super pe
ni fmonie Insanabilia sunt
boni iudicia dei quia viribus
suis ea non potest per sanctari sed aut

nō possit dono spūs sancti cuiusq;
hoc donū conferre dignat^r **Sau**
tatur intima nra deus p^r p^r e.
Sautatur corda et renes deus
quia videt om̄ cogitationes qe
nōme cordis significare sunt et
delectationes que nōme renū
intelligunt^r. Vete quippe tpalū
rex delectatio renibus tribuit^r
quia et ip̄a pars infior est hoīs
et ea regione vbi carnalis quā
tōnis voluptas hītat p qm̄ ībat
erupnosam et fallas leticie vi
tam p successionem prolis natā
huana tūssunditur. Sautans
ergo cor nrm deus et pspiciēs
vbi esse vbi est thesaurus nū
id est mcelis. Sautans ergo re
nes et pspiciens nō uos acqne
stē carni et sagui sed delectari
indūo dirigit iustam mīpā cō
scia coram se vbi illius homī
videt sed solus ille qui pspicit
quid quisq; cogitet quid queq;
delectet finis em̄ aīre delectā
est. Quia eo quisq; aīris et de
lectatōibz nū cogitatōibz mē
ut ad suam delectatōem pven
at videt igit aīris nras qui
sautatur cor videt aīre fines
aīris et delectatōes qui sau
tat renes et aīre uiuent
nō ad concupiam carnis neq; ad
concupiam oculor neq; ad am
bicionem seculi que om̄a tūse
unt tamqūa vmbra inclinat
aīris nras sed ad gaudia rex
etnāz subtilia que nlla qm̄
tatione molant^r. Dirigit iustū
sautans corda et renes deus
Opa em̄ nra que fās et dās
opamur possunt esse nota ho
mibus sed quo dīo fiant et quo
p oīma pvenire cupiam^r solus
ille nouit qui sautatur corda et
renes deus. **et sequit^r cap^m**

Seculum libro 7° p^r gen^m ca^m
16 Omnis creatura nō

ante secula sed a seculis ab ip̄a
em̄ exorta sunt secula et ip̄a
a seculis qui iūctū em̄ iūctū
seculor est vngementus ante
est ante secula p quem facta
sunt secula libro ad Orosiū qūa
p^rstalamistas et Origeniamistas
Seculum cum aliquo fine intelli
latine et nū vero vbi id q sine
fine est solet appellari **expōit**
melius sup p^r 9. Seculum est
quam dū tempale seculū vol
uitur seculum vero seculi ē tūq;
effigiem et tamqū vmbra hē
hoc seculum vīassitudine em̄
tempū sibi succedentū dūq;
lūmāminuit^r et rur sus imple^r
sol om̄ anno locum suū repe
tit dūq; ver ut estas nū autūp
nus ut hēemps sic tūsit ut re
deat etnatis quedam mīta^r
est sed hūq; seculi seculū ē q
mīmutabili etnitate consistit
Quō intelligit^r p^rstam Secula se
culi libro 12 de ciu^m culor an i
tate dei capitulo 18 intelligant^r
qūmāta sibi quēione et ordi
nata dissimilitudine pāntēcia
tempa an secula seculor intelli
gant^r ī sapia dei īconuissa
stabilitate manēcia ītorz que
tūq; tempe tūseunt tamq; effi
ciencia seculor. Dissimire nō au
deo fortassis em̄ possit dīa se
culum que sunt secula ut nich
aliud dicatur seculum seculi q
secula seculor sicut nichil aliud
dicit^r celum celi quā celi celor
Vnde seculum intelligit^r p^rstam
libro 16 em̄ ca^m 11 Quod dā
est ad abrahā Tū dabo tū
hanc et semī tuo vq; ī seculū
nō intelligit^r mēū sed ī seculū
hoc loco iūctū futū seculi
afine pūtis ordīs quia si expul
si sunt īsolite de ierosolūis ma
nent tamen ī alīs ciuitatibus
tūe thanaay et vq; ī seculū ma

71
impius deserit te cū fās es p⁹
Quia p⁹tori donauit morte filij
sui quid fuit saluato p⁹morte
filij sui Tene debitorem quia
credidisti in p⁹morte **Securitas**
est in celo libro 20 delibet arbitrio
caos Quid securus quam esse
in ea vita ubi nō possit tibi eue
nire q⁹ nō vis **Vnde orabat ad**
dūm libro supputandi pte 2 co 3
Da queso toto desiderio et omni
studio tendere quo te p⁹ resurtec
com ascendisse die x^o edimnis
ut in p⁹ta miseria solo teneat cor
teum ante p⁹m cogitationem
semper et adiuua me ut sit cor
menū ubi tu es desiderabilis
et in lūm amabilis In h⁹ enim
magno hui⁹ vite diluio ubi tū
stantibus agitant p⁹cellis et nō
inuenit fida stacio et locus eui
nencior ubi pes columbe aliq⁹q⁹
valeat requiesce Vnquā tūta
pax inq⁹ p⁹am quies ubi q⁹
bella et lites ubiq⁹ hostas for
pugne nitus timores quia al
tera sinu⁹ teli pars altera terre
Corpus q⁹ corrumpitur agguat
aiam p⁹cto anno meus focus
et mātis meus fatigatus denia
veniens languet et iacet distans
sus atq⁹ laceratus ab ip⁹is p⁹q⁹
tū sunt vānitatibus Esurit et
sūt valde nō hēo q⁹ pona ante
illum pauper sum et medicus
En domine deus diues om⁹ bo
noz dapiū supne sacietatis
opulentissime largitor da lap
so cibum collige dissipum rem
tegra sissum En stat ad hosuū
et pulsat obsecro p⁹viscera mie
tue quibus visitasti nos ories
exalto ap⁹ pulsanū mised ma
nū pietatis tue et inbe p⁹cia
bili dignatione ut ingrediat⁹
ad te et requiescat in te reficiat⁹
dote vno celestiq⁹ pane quo
sanatus resumptis q⁹ viribus

ad supiora conscendat et de hac
valle lacrimarū penna sancti deside
rii raptus ad celestia regna voli
tet Assumat domine assumat ro
go assumat spūs meus pēnas
ut aquile et volet et nō deficiat
et volet et p⁹remat usq⁹ ad de
corem domus tue et locū h⁹ta
comis gl⁹ie tue ut ibi super men
sa refectōnis cūm supior p⁹asta
deoculis tuis in loco p⁹asue m⁹
fluenta plenissima **Sed de secu**
ritate libro de vānitate cao C
Postera securitas et p⁹culū in
pellit ita ordinata sollicitudo se
curitatem parit libro p⁹mo de am
tate dei cao 29 dicit quod i⁹re b⁹
mūdi p⁹culosa sit securitas loq⁹us
romanus inbet verba Cum i⁹finia
varietas voluptatū in sauis effu
sionibus exquirat⁹ p⁹is q⁹ rebus
ea mala orant⁹ in morib⁹ que
seuocantibus p⁹iora sunt hostib⁹
Et ille sapio pontifex ut ille in
diao totius senatus in optat⁹
istam nobis metuens calamita
tem nolebat euulā tūc in p⁹
romani archagone dūm et de
tuenti ut dūneret q⁹ dicebat
cathoni timens in firmis armis
hoste securitate et tamq⁹ pupillis
cūbus idoneum tutore nātū
vider⁹ esse tūorem nec eū sūa
fefellit Re ipa p⁹batū ē q⁹ vez
dūet deleta quippe archagone
magno et terrore rei publice
depulso et extincto tanta dere
bus p⁹peris orta mala q⁹uino
subsecuta sunt ut corrupta diuip
taq⁹ concordia p⁹is sauis auent⁹
q⁹ p⁹ditionibus deinde mox ma
larū querione causarū bellis etiā
ciuilibus tante sanges ederent⁹
tantus sanguis effunder⁹ tanta
cupiditate p⁹stripcōni ac rapi
narū fieret inmanitas ut romai
illi qui vita integre mala me
tuebant ab hostibus p⁹ditā integ⁹

vite crudeliora patiuntur acerbis
eaque ipsa libido duandi que inter
omnia vicia gravis huic magis
in erat uniuerso populo romano po-
stea quam in paucis potentioribus
vicit obituros fatigatosque cetos
iugo fuitutis oppressit nam quando
illa quiescit in superbiis mentibus
donec continuat honoribus
ad potentiam regiam perveniret et
honoris porro continuandos fa-
cultas non esset nisi ambitio pre-
valeret anime aut prevaleat ambitio
nisi in populo avaricia luxuriaque cor-
rupto avarus vero luxuriosusque
populus secundis rebus effusus
est quas nascita ille prudenter
cavendas esse censebat quod civi-
tatem hostium maximam fortissimam
opulentissimam volebat auferri
ut timore libido premitur libidine
pressa non luxuriaret luxuriaque
cohibita nec avaricia transiret
omnibus viis obsecratis civitati
utilis status foret et crederet eique
virtuti libertas quia permanet

Sedere **Sessio exaltationem**
significat et humilitatem super
ps 136 Sessio exaltationem signi-
ficat et humilitatem alijs locis in-
telligitur sessio honore iudici
in quo ibi sedebitis et alijs lo-
cis humilitatem signat in quo ibi ho-
saeta dñs fatigatus sedit adpu-
tem fatigatus dñs infirmitas
dñi fuit infirmitas virtutis in-
firmitas sapientie sed ipsa infirmitas
humilitas fuit **Sessio dei libro de**
essencia divinitatis dei Sedere deus
dicitur non corporaliter humano more
sed potencialiter super omnem
creaturam rationalem per deum **Quo**
intelligitur sessio xpi ubi nunc se
ad dextram patris in pro- det ad dex-
terello de symbolo tam patris
quod fidei oculis prudenter debe-
mus intueri ne arbitrium mali-
qua sede immolabile fixum ut

ei stare et ambulare non liceat
Non enim quia sanctus stephanus
cum stante videret dixit Ideo nunc
ille falsum vidit vel symboli hanc
verba turbavit Absit hoc putat
absit hoc dicit sed illius habitatio
in extensa et ineffabili beatitudine
ita significata est ut illic sedere
diceretur Unde etiam sedes huius-
modi dicitur velut cum in tro-
gam ubi sit aliquis et videatur
in pedibus suis et deus dei ma-
xime ac sepiissime dicitur tot an-
nos ille in illo vel illo monasterio
sedit hoc est requievit quiescit
est habitavit Nec sancta scriptura
hoc genus locutionis ignorat
Ille quippe semet arce palone
in iherusalem civitate iussus habitare
ad dextram generationis ut si quando
vide audet exire penas debi-
tas licet patres annos sedisse
prohibetur quod intelligitur habitasse
Dextra vero ipsa patris non ita dicitur
secundum humani corporis formam tamquam
filio sit ipse ad sinistram si ei fuerint
istos corporales situs huiusmodi
membris filius collorat ad dex-
tram dei dicitur honor et felicitas
in enarrabilis relinquo Sicut
de sapientia dei legitur Sinistra
eius sub capite meo et dextra
eius amplexabitur me Si enim
subter iacuerit eterna comodi-
tas enim de super amplectitur
eterna felicitas **Exponitur eius se-**
ssio et statio in fine septimo
de ascensione domini Videamus que
sit ratio quod idem dominus ad am-
sedens probatur stans vero ascep-
tano per dicitur primum omni de-
qui incorporealis et invisibilis
est est enim spiritus sicut ipse dominus
aut Sedere aut stare quod potest
aut deinde quasi sub sellis se-
deat deus qui infinitus est et
inmensus et ultra seipsum magis
arbitratur cuncta continere. Et

72
3
p̄tea a sanctis viris dicta arbitari
esse de dño nō q̄ sunt contra
sed ut modo eius potencia nō
māa describat̄. At eū b̄s ap̄
Q̄ma advocatū hēuus ap̄ pa
trem ih̄u xpm iudex est ergo
xpus cum resedit advocatus
est x̄anus cum stetit. Sic em̄
stans apud prem̄ x̄anor̄ licet
petancū cas exorat. Resedit
aut cum p̄e cum phariseor̄ p̄
tata p̄ sequenā q̄ dempniat
illis indignans vehementer
blasatur. h̄s m̄uēmens le
uiter m̄fetur h̄c stat ut susci
piat stepham m̄is sp̄m ibi re
sedet ut q̄ dempnet inde p̄di
toris q̄missum. **Sedes dei dīa**
aiā iusti sup̄ ps̄ 85 dīa iusti re
galis sedes est sapie et reuā
omnes homines qui b̄ne viuūt
bene agunt et scdm̄ caritatem
p̄m̄i cōm̄sunt. nōne deus
in illis sedet et ip̄e iubet ob
temperans aut sedenti iuste dō
et ip̄a iubet m̄bris dīa em̄
tua iubet m̄bro tuo quo mo
neatur pes quo manūs quo
oculus quo auris iubet ip̄a
m̄bris tamq̄ famulis suis
et ip̄a fuit in sedenti sibi dño
suo. Non p̄t m̄fiori se bene
impare nisi sup̄iori se nō fuit
dedignata fuisse. **Sup̄ ap̄ol̄m**
om̄e 3 Per thronū dei aliquando
intelligit̄ aiā sc̄a sicut p̄ptū
est dīa iusti sedes est sapie. Ali
quādo etiā in qua deus h̄c sede
Sup̄ ps̄ 89 sm̄one 2º Sedes dī
xpi est om̄is in quibus regnat
Sup̄ ps̄ 9 Iusti facti ex fide sc̄a
sunt sedes dei. Sedet in ip̄is in
dicans ex ip̄is et dargens eos
Q̄n̄ p̄dicatur sede Cum p̄dicat̄
debent auditores ad p̄lū et
libro de cath̄ezand̄ ip̄i p̄lo se
rudibus dīa subiacent ne
quisq̄m infirmor̄ stando lassat̄

a saluberrima intencione aūtāt
aut etiam cogatur abscedē. x̄s
em̄ ferat arroganciam nostrā
cum viros fides m̄os ut etiā quo
minori sollicitudine auand̄ est
ut sunt fides m̄i coram nobis
sede nō faciām̄ et ip̄m dñm no
ste cum assisunt angeli sedes
m̄lier audiebat. Dñe si aut
breuius fmo futis aut cōfessu
locus aptus nō est stantes au
diant. **Per ut dicit libro 1º om̄e**
omelia 26 m̄p̄iº Ante aliq̄s dies
p̄ter eos qui aut pedibus do
lent aut aliqua corporis iēq̄lite
laborant p̄na pretate sollicit̄
cōsiliū dedi et quodam modo
supplicam̄ ut q̄ aut passiones
plūx aut certe aliquē lēones
longiores legunt̄ qui stare nō
possunt humiliter et cum silēcio
sedentes attentis auribus au
diant que legunt̄. Vt v̄o aliq̄
desiliabus m̄is putant q̄ hoc
aut om̄es aut certe plūx que
sane sunt corpe frequenter de
beant face h̄. Nam ubi v̄bim̄
dei cept̄ recitari statim quasi
m̄lectūlis suis ita iacē volūt
atq̄ vnam iacent tū nō et ta
centes v̄bim̄ dei ficienti corde
suscipent. Non etiam se ita oio
sis fabulis occuparet ut quod
p̄dicatur nec ip̄e audiant nec
alios audire p̄mittant. Vnde ro
go vos venerabiles filie et solli
citudine p̄na q̄moneo ut q̄
aut lēones legunt̄ aut v̄bim̄
dei p̄dicatur nulla se m̄cia pi
ciat nisi forte q̄m m̄mū q̄us
infirmitas cogit. Sic t̄i nō ia
ceat sed magis sedeat et atte
tis auribus que p̄dicant̄ audio
corde suscipiat. **2º**
Reduce Sup̄ ioh̄em sm̄oe 29
Si seducere est aliunde
aliquem ad aliud p̄suadendo
duce. Q̄uendū est vnde et quō

Si amabo ad bonum bonus seduc-
tor est si ab uno ad malum malus
seductor est. Sequitur cap.

Semen. Non ex semine fecit
Deus primas plantas et her-
bas sed potius semina ex herbis
libro 1 sup gen cap 1. Semina or-
ta sunt ex herbis et lignis non
aut illa ex semibus sed ex terra
propterea quia verba dei non sic se
habent. Germinant semina intra
herbam semini et lignum fructuosum
sed aut germinet terra herbam
semini seminans seminem ut seminem
ex herba non herbam in summat
ex semine. **De humano semine libro**
primo quomodo veritas et maledictus
nomine testamini q. 1a qui non reli-
querit semen israel. Illis hoc co-
petebat cum possent ac vellet
diuino obstante iudicio scilicet e-
rant ne fructum haberent crea-
tione dei quem sperabant ut cum
viderent aut quare se non posse
aut gentes in fine posside cog-
noscerent indignitatem dei iram
esse et commisi satisfecerunt. **Id**
et sancti viri cum cupidi essent
filiorum et non id obtinuerunt estimabant
peccata obstare et dolebant
ignorantes dei esse providentiam
cum quibant. Denique ad dei pro-
rationem anima concepit et pe-
perit samuelem et Elizabeth ioh-
annem et uxorem manue sapson.
Spualis tamen intelligentia in hac
causa ista est ut maledicti habeant
qui non reliquerunt semine q. vide
at deum id est qui non tribuerit
aut filium aut fructum aut proximum
qui dei timorem doceat se etiam
dr. semen causa. Si enim semine
imitationis libro cumque non appel-
22o q. 1a sanctum laret nisi q.
eius carne nasceretur nec nos a-
pellaret apostolus semen abrahe
qui certe origine carnis ab illo
non ducitur sed imitatione fidei se-

men eius facti sumus credentes in
christum cum caro ex illius carne pro-
gata est. **Semen dei opus nostrum**
libro 1o omeliaz omne 18 Semina
tunc in re mitterem non isto tpe
quo seminamus exspectamus h. cum
bonorum operum messiem ad laborem
serimus sed in fructu fructus illius
cum gaudio colligimus. **Sed**
q. septimum est Euntes ibant et
flebant et. **Dicitur semina opera**
in libro de octo Semen fuit
quomodo ad dulci messis opera
cum questio in fine et testis
est apostolus qui bonum aut faci-
entes non deficiamus. Tempore
enim pro metem et iterum et in
parte seminat parte et metet
Quid autem fructus potentius quam
ut regnum celorum non solum zacharie
emmat in iudicio omnium bonorum suorum
sed viduam duobus minutis
et tamen ibi uterque possideat
Quid potentius quam ut id
regnum et thesaurum diuiti et ca-
lice aque frigide pauper valeat
Vnde et ad omnia p. se Bene se-
uerantia opus est sup mare id est
epistola ad gallathas bene operari
facilius est quam in eo perse-
rare fructus enim solet labore
consolari messis autem nostra in fi-
ne promittit et ideo perseverantia
opus est. Cum enim perseveravit
usque in fine hic saluus erit. **In**
in fine 2o de martibus Semina
nostra sunt quid quid bonum fecerit
campuli nostri quidquid in fine
recipiemus si bona sunt semina
bona sunt opera. **Sed alio modo**
et ad aliud ponit Cum inquit
in fine de dore christus perdidit
dei et feli in fine animam suam
propter me inveniet illam. Due
sunt inventiones in medio est
que transit una per dicio nemo
per animam suam perdere nisi per
inveniat eam nec animam invenire

73
in si p[ro]p[ri]e p[ro]dat iuvenis eam i[st]i
de qu[od]o credidisti Nam p[ro]dit
eris ante q[uam] ardes mortuus
quippe eras infidelitate re
mixta infide iuvenisti ergo ma
tuam infide vitatis p[ro]de ea id[est]
corleu vitam p[ro]pter xpi expo
nendo ut sit tibi semen dia tua
Nam et agrola trituando et
ventilando invenit tritum et
rursus seminando p[ro]dit tritum
Iuveniat ergo marea q[uod] p[ro]cat
in semete p[ro]cat in semete q[uod] in
veniat in melle r[ati]o

Seneca libro 6 de amicitia
dei cap[itulo] x[iv] d[icitur] d[icitur] seneca
no nullis iudicis invenimus
ap[osto]lor[um] m[un]do[rum] temp[or]ibus claruisse
no quid intoto v[er]o ex aliqua
parte no defuit Affuit em[en]t p[er]
benti iuveni defuit **Id[em] infra**
q[uod] q[uod] culpa[n]t cultum v[er]oloz
v[er]oloz tamen fuit Iste quem
p[ro]hi quasi liber fecerunt tu q[uia]
illustri p[ro]p[ri]e romam senator erat
Colebat q[uod] reprehendebat agebat
q[uod] arguebat q[uod] culpabat adora
bat quia videlicet magnu[m] ali
quid tunc p[ro]p[ri]a docuerat ne sup
sticiosus esset in m[un]do Sed p[ro]p[ri]e
leges animo mores q[uod] homi[ni] no
quid ager fugiente scemtu in
theatro sed imitaret in templo
ee dampnabilis quo illa que
mendaciter agebat sic ageret
ut cum p[ro]p[ri]os veraciter agere ex
stimabat scemtu aut ludendo
potius delectaret qua fallendo
Deciper **In ep[isto]la p[ri]ma ad macedonu[m]**
Aut Seneca qui t[em]p[or]ib[us] ap[osto]lor[um] fuit
cum etiam que dam ad paulu[m]
ap[osto]li legunt ep[isto]la Omnes odit
qui malos odit et tamen no di
ligendi sunt mali ut no sint
mali que ad mod[um] no ut p[ro]p[ri]a
neant s[ed] ut sauent egroti r[ati]o

Senectus et senex Senectus
no est nisi longa infirmitas

libro de atthechand[is] rudibus

Q[ui]ta est vita hominis etia si
seuestat aut cum sibi homines op
tant senectutem quid aliud optat
in si longam infirmitate **Differ**

senex asene libro locutionis sup

iosue locutione 29 Senex no so
lum appellatur qui est in fia eta
tem senis sed etiam valde seuer

Omnes aut seuer senex dia p[er]

Debent esse iuuenibus merem

plum libro de singularitate dicor

Semibus conuenit mbecillitati

frim consule Nec senectus pi

re p[ro]p[ri]et iuuentute ex qua de

betit omnia salutaria docume

ta p[ro]ced[ere] sicut eleazarus p[ro]fite

nilibro machabeor[um] et dicit p[ro]

mitti malo in iu f[er]u no etatem

nam dignu[m] est fuge ille ma

lunt vitam suam tormentis obice

quam auq[ue] ing[er] p[ro]dicom[is] existe

no est quam ponit Omnes i hac

ingestis sine i p[ro]p[ri]e vita mores

qui sibi p[ro]cessorem sum[us] et dies

elegit de conseque[n]te hinc vite

plebis vltim[us] est om[ni] homi[ni]

semper incertus v[er]o tamen in

fancia spat[um] p[ro]p[ri]a et impietia

spatur adolefcentia et i adolef

cia spatur iuuentus et i iuuen

tute spatur iuuitas et i iuuitate

spatur senectus v[er]o contingat

incertum est est tamen q[uod] p[ro]p[ri]e

Senectus aut aliam etatem q[uam]

peret no h[ic] iunctum est em[en]t ipa

senectus qua d[icitur] fit homi[ni] illd

tamen certum est illam remane

etatem que possit succede seuer

tuti Super p[er] 12 Sit senectus

v[er]a p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a senilis id[est]

ut nec sapia v[er]a sit cum super

bia nec humilitas sine sapia Diffi

sius hec de clat Secandus q[uod] d[icitur]

quales debent abusioms est

esse senes lib[er] de si sine religioe

in abusioms at[que] 2 senex iuveniat

cum em[en]t et m[er]ita extior[um] homi[ni]s

vetereſcunt vires animi id est inio-
ris hominis membra incrementa ro-
boris non capiunt plus enim omni
religione dant opera semibus co-
petit quos pueris seculi florida
etas transacta deserit Sicut namque
inliguis ipsa repleta arbor operatur
que post flores fructus optimos
cultori suo non exhibet Sic et in
hominibus ipse replebus est que flos
iuuentutis deserit et tunc in sui
corporis senectute defectus adueni-
tium perit dum oculi caligant
auris quiter audit capilli fluit
facies ipsa repleta mutat dentes
lapsi nimis minuit auris areſcit
flatus non suauiter olet pectus
suffocatur tussis cachinat genna
trepidant talos et pedes tumor
inflatur et homo maior qui non
fenestit hys omnibus agguatur
et h omnia iuuatam iam ut ci-
us iamque domum coram cito pro-
miciat Quid ergo super est nisi
dum huius vite defectus appropin-
quatur aliquid quod cogitare quod
futura beatitudo prosperare apprehendat
quisque senex appetat iuuenibus
enim incertus huius vite terminus
instat Semibus vero cunctis
maturus ex hac vita exitus be-
niter concordat Cauende sunt
ergo homini due pericula que in illius
carne non veterescunt et totum
hominem ad perniciem trahunt cor
et lingua quia cor semper vanas
cogitationes machinari non de-
ſinit lingua impigre loquitur que
tunc machinari sensit Caueat
ergo senilis etas ne iste iuue-
ſcentes pericula totam sibi armo-
niam decipiat et partes ineptas
reliqui corporis iuuatam ne illu-
dat Emancipet enim considerandum
est quod etas emuncti dignum sit et
hic agat quod nec vitam nec etatem
nec misterium vileſcat *In fine*
De iacob et esau ubi senectus ibi

vetustas *U*senectute enim intel-
ligo vetustatem et per vetustatem
intelligo vetus testamentum *Et ibi*
infra Spirituales adiuvare filium
pertinent quia prior est carnalis
et postea spiritualis Ideo maiorem
filium dicit esau quia uenio sic
spiritualis nisi carnali Sed si per
senectus imprudencia carnis semper
erit esau Si autem fiat spiritualis
est filius minor sed ipse minor erit
maior Ille enim tempore precedit iste vero
Sensus diffinitio Sensus est
de quantitate anime Sensus est
corporis passio per seipsum non latens
animam *Diffinitio libro 2o de verbis*
domini et mone xpo Sensus carnis
huius quique inveniuntur in oculis visus
est auditus in auribus odoratus
in naribus gustus in faucibus
tactus in omnibus membris alba et
nigra et quod quod non colorata lucida
et obscura videndo sentimus Quia
ne olencia et graue olencia odo-
rando sentimus dulcia et amara
gustando sentimus dura et mollia
et aspera taliga et frigida grana
et leuia tangendo sentimus et hec
quique gemina sunt quia duo sunt
oculi due aures gemine nares
In faucibus vero id est spiritu gustandi
geminaago quedam inveniuntur
quia nichil gustando sapit nisi
lingua et palato tangat voluptas
carnalis que ad tactum pertinet
oculatus geminatur Est enim
et foris secus et intus secus ergo
et ipsa gemina est *Causa ut in*
duo distinctionis eorum Sunt qui
libro 2o super genarum ad subtilissima
consideratione istos quique manifestissimos
corporis sensus secundum quatuor
vulgata elementa distinguunt ut
oculos ad ignem aures ad aerem
dicant pertine olfaciendi autem
et gustandi sensum nature humide
attribuunt Olfactum quidem istis
exalationibus humidis quibus grassat

hoc aeris spatium in quo aues vo-
lucant gustum vero istis fluxi-
bilibus et corpulentis humoribus
Nam quicunque in ore capiunt ipsius
oris humore omnescent ut sapi-
ant etiam si arida cum accipe-
rent fuisse videant. Tactus
autem qui est quatuor in sensibus
treno elemento magis congruit
prout totum corpus auctus
quod maxime extensa est quicquid
ta sentiunt. Sicut etiam nec
videri posse sine igne aliquid
nec tangi sine terra. Ac per hoc
elementa omnia in omnibus esse
sed in unum quod eorum ex eo quod
amplius habet accepisse vocabulum
Subtilius distinguit ibidem infra
Quanto aliquid subtilius est in
natura corporali tanto est vicinior
natura spirituali quamvis longe dista-
te inquit quid quid illud corpus
est illud non est de per hoc qui sen-
tire non est corpus sed anima propter
licet acute differat. Sed in divi-
tatem corporum elementorum sen-
sus esse corporibus distributos
anima tamen animus sentiendi est
cum corporea non sit per subtilior
corpus agitat vigorem sentie-
di in hoc itaque itaque motum
in omnibus sensibus a subtilitate
ignis sed non in omnibus ad id
pervenit in unum aut pervenit re-
perit calore usque ad ignem luce
in unum usque ad liquidorem
aerem calore ignis penetrant in
olfactu aut tunc sit aerem purum
et pervenit ad humidam exalationem
Unde crassior hoc autem persistit
In gustu et hoc tunc sit et pervenit
usque ad humorem corpulentorem
quo etiam penetrato atque tunc
tunc tunc tunc tunc tunc tunc
tangendi plenam sensum paget
Difficile ex consuetudine nimis
ad sensibilia libro x de sententia
capitulum primo Ex illo ordine quod dicitur

natura quo moralis atque carnaliter
effici sumus facilius et quasi familia-
rius visibilia quam intelligibilia
penetrant cum ista sunt certius
illa interiorius et ista corporis sensu
sentiamus illa mente intelligamus
Nos qui ipsi animi non sumus sensibi-
les id est corpora sed intelligibiles
tamen ut dixi tanta facta est
in corporibus confluxio et ita
in hoc nostro modo relabens facit
se nostra prout intentio ut cum ab
interio corpore ablata fuit et in
ipsi multo certiore ac stabiliori
cognitione figuratur refugiat
ad ista et ibi appetat requies
unde traxit infirmitatem. Eius-
modi congruentia est ut si
qui interiora spiritualia accomoda-
tus distinguere atque facilius in
summe rationi de corporelibus
exterioribus similitudinem docu-
menta capiamus. **Excedunt nos**
ad alia moribus **licet quibus**
sensibus sed non in **nam anima**
alio libro xi de am **bus ad ista**
tate dei capitulum 20 **coram luce**
et tunc datur multo plus nobis sit
acorum sensus oculorum sed luce illa
incorpoream contingere nequeunt
qua mens nostra quodam modo
radiatur ut de his omnibus re-
indicare possimus. Nam in quantum
ea capimus in unum id possumus
verum tamen in est sensibus ratio-
nalem animalem et si ista illud
aut certe quendam prout similitudo
Cetera autem res corporali non quia
sentiant sed quia sentiunt sensibi-
lia incantant. Quorum in azbu-
stis hoc simile est sensibus quod
aliunt et gignunt verum tamen h-
omnia corporalia latentes in na-
tas hinc sed formas suas quibus
mundi hinc visibilis structura
formosa est sentiendas sensibus
probet ut per quod nosse non possunt
quasi in noteste velle videant

Sed nos ea sensu corporis ita
pimo ut de his non sensu corporis
iudicemus habemus enim alium in
tribus hominis sensum isto pre-
torem quo iusta et iniusta sen-
timus iusta per intelligibilem speciem
iniusta per sensum privationem ad hunc
sensus officium non aures pupille
non foramen amicule non spiramine
ta narium non gustus faucium non
intus corporeus tactus accedit
ibi me et esse et nosse etus su-
Effecti sumus post peccatum magis de
ita sensibus exterioribus quam
interioribus libro 2. q. omni q. 6. si
Quia carnalibus sensibus per
hominis habuit naturam natam
mortalis quia ita post peccatum per
hominis nati sumus ut non dum red-
dita luce mentis carnalibus
sensibus subditi carnale vitam
sine ulla veritatis intelligentia
habeamus **Sed de sensuum custo-**
dia libro 10. omelias omelia 36.
Credo tibi aliqua publica ebri-
lacio nota fuit inquam ac senecta
leonus intellige quoniam te male con-
cupre ad avariciam vel luxuriam
callida seditione vel seditione solli-
citant draconis blandimenta cog-
nosce Si ergo fidem veram cu-
pis fideliter custodire et adhibere
fortis esto contra leonis senectam
Si ergo virginitate anime integritatem
suam desideras quantum potes
obscure blandimenta draconis ne-
forte si incautus fueris quique per
qui mte sunt quasi quique virgines
punitas aspente corrumperet **Et**
quid enim putaret visum quidque
dulce sit gustum quidquid blandi-
audire quidquid lenocinat odor-
ratum quidquid molestat tactum in
his omnibus si incauti fuerimus
subrepentibus concupis malis
anime virginitate corrumperemur
et implet in nobis illud quod per prophetas
dictum est Intravit mors per fenestram

nas nostras per hos enim quique sensus
quasi per quasdam ianuas aut
mors aut vita ad animam nostram
ingreditur **Unde in sermone primo**
de accedentibus ad gratiam apostolus
sunt artes inimici omnium tantum ar-
tem suam venena omnesque decapu-
las quique his sensibus opponit
oculis ad videndum auribus ad
audiendum naribus ad odorandum
lingue ad loquendum manibus
ad contatandum Armat oculos ad
illicitos visus et multi christi iam
sibi remittant pulchras species
variasque demonstrat quibus tanges
secum certantis appetitum per se-
lex iniquos adultinas maculas
infundat in corda singulorum tem-
ptans ut captivos teneat oculos
nostros et insidiatores nobis ex-
citat alienos fornicatio enim
iniqua in extollentia oculorum
eius et in palpebris illius cog-
noscitur et qui vidit iniquam ad
concupiscendum etiam in me et etiam in
corde suo Grauis pugna mo-
lestaque etiam non dum enim ipsam fla-
gellum parva commiserunt membra
et solo intuitu adultam iam iudi-
cata est anima nec dum pene animis
instituta est causa et accordum
inspectorum recitata est sententia
des ergo magnam periculum christi
miles Sed fac quod te tuus doctor
corrupti ductor Si inquit oculus
tuus scandalizat te erue eum et
pone abste id est abscede a corde
tuo ipsam male suggestionis
intentionem et abstulisti membris
te scandalizante integritate cor-
poris permanere Similiter et auribus
ille nequam inimicus per male
suavem et turpissimam cantile-
nam turpem infundit auditum
plenas iubilatas et odiosas
iram mittit in corda Abscede hos
sensus suggeritis inimici lin-
gua excitat ad inflammandas

lites ad iniurias extendas
ad blasphemias ac turpiloga
Coniuncte hoc organum ad artificem
suum ut labia tua ipe aperiat
et os tuum annunciet laudem eius
Illicitis odoramentibus captat ol-
factum et amicus armat ad fiam
des et ad auariciam corde gregem
tam radicem omnium malorum aliam
inflammat intus ut effatus
quis auarus velit esse sum
primum quidquid preciosum teti-
gerit alienum hunc modo hunc me-
bra sunt abscidenda ut abscid-
as malam concupiscentiam cordis
et radices amputes auaricie
et rapacitatis Sic coniunctes vbi
membrorum martires bonorum operum
Solum ad sensibilia Caro ista
sensus corporis valent per quod
desunt super ps 126 inuicem
quosdam quos appellamus sensus
percipit non nisi corporalia intelli-
gibilia vero et spiritualia non nisi
mente capiuntur **Sed de sensu**
in libro de vera Intueri or-
religione capitulo 11 pulchritudinem
celi ordinem sedum candorem
lucis diem et noctem vastitatem
dies lune mensura circula
quadrifariam quod temperationem
quadruplicem elementis congru-
entem tanta vni semini species
vni generi quod gignuntis et omnia
in suo genere modum primum
naturam quod suauitatem In quorum
consideratione non varia et
peritura curiositas extendenda
est sed gradus ad immortalia
et semper manentia faciendos
proximum est enim attendere que
ista sit natura vitalis que tunc
ista sentit que perfectio quod
vitam dat corpori perstantior co-
sit nunc est Non enim qualis
tunc moles quoniam ista visibi-
li luce persurgat si vita caret
magna estimanda est Oruel

namque vna substantia cum non vne
subiecta non lege ponitur Sed quia
iure rationalia queque animalia vi-
ue atque sentire nemo ambigit
illud animo humano instantissimum
est non quo sentiat sensibilia sed
quo iudicat de sensibilibus Nam
et vident acutius et ceteris corporis
sensibus acutus corpora attingit
pluribus bestie sed iudicare de cor-
poribus non sentientis tamen vite
etiam iudicantis est quia ille autem
nos excellimus Iam vero illud
videre facillimum est perstantiores
esse iudicantes quam illa res est
de qua iudicatur non solum autem
rationalis vita de sensibilibus sed
de ipsis quoque sensibus iudicat
tamen magna remota in fractum
oporteat apparere cum ratio sit
et cum ita potius sentire nunc
sit Nam ipse aspectus oculorum
renunciare illud potuit iudica-
re autem illo modo oruare mai-
festum est ut sensualem vitam
corpori ita rationes variis perstante
et
ipsos interiores declarat et distan-
git libro de spiritu et anima capitulo 29
Sensus vero vnus est in anima
et est quod ipsa et cum corpus non
sit corporeus dicitur anima intus non
sit nisi vnus verum tamen propter
varia exercitia variatur et varie
inoccupatur Dicitur namque sensus
vniuersalis id est intellectus Et
hec omnia in anima non alia sunt
quam ipsa Sed alie et alie in se
perstantes propter varia exercitia
sed vna essentia rationalis et vna
anima perstantes quoque diuise sed
vna essentia secundum exercitia nul-
ta sunt secundum essentiam vero vnum
sicut in anima et quod ipsa et sicut
mundus iste visibilis quod per-
ta quadam distinctione est ordi-
natus Terra scilicet aqua aer et ignis
sine fine in medio ipso quod supremo
celo quod empirium vocatur Sic dicitur

in mundo sui corporis pergnanti
quique processus sunt ad sapiam
sensus per ymaginatio id intel
lectus intelligencia. Quia enim
pgressionibus rationalibus exet
ad sapiam et quatuor affectibus
ad caritatem quous in uone istis
pgressionibus in semetipsa pfici
ens anima sensu et affectu quasi
internus quibusdam pedibus
que spiritu uiuit spiritu ambulet usque
ad cherubim et seraphim id est
usque ad plenitudinem sciencie
et regni caritatis heat quod anima
per exercitium virtutes quas facul
tates habet propriam et hos pgressus
nomibus et ordinibus angelorum
appare prouidentia lectori reliquo
facile quid erit ea si sciat ap
tare Sensus qui primus in car
ne est angelis qui nunc vocat
ymaginatio archangelis ordinem
mundi virtutibus ordinem sui pta
tibus rationis principibus. Amor et
proximi diuinitatibus intellectum
rationis thronis intelligentiam
cherubim amorem dei seraphim
timor namque de simplicis et do
lor de peccatis facit contemptum
sui et mundi ut cum virtutibus
faciat miracula et cum peccatis
expellat demonia. Spes autem
de peccatis et gaudium de peccatis
facit amorem dei et proximi. **Sed de**
unitate et perfectione Sensus ex
sensus interioris libro per corporalia
de uia innocentia c. 29 incedant
cordi et non omni una facultas
est quia non unde uidetur unde
auditur nec unde sapor unde
odor capitur nec hy instar siue
tactu ad leuia et aspera frigida
et calida sicca et humida digne
da sufficiunt in corpore uero
animus sensu suo tam diiudicat
et omnes varietates suo motu
attingit et quod quid distrahendo
inter bona et mala iusta et in

iusta rationabiliter inuenit. Vnde
est intentionis effectus ut ibi quia
go dei appareat ubi uim id est
quod est quod inens per quantum potest
Interior et exterior distinguitur libro
de spiritu et anima cap. 1. Duplex quid
uita est anime alia qua uiuit in
carne alia qua uiuit in deo duo
siquid sunt sensus in homine
unus interior et alius exterior
et uterque bonum suum habet in quo resi
tatur. Sensus interior reficitur
in contemplatione diuinitatis. Se
sus exterior in contemplatione
humanitatis propterea christus homo factus
est ut totum hominem in se bea
tificaret ut tota conuersione hominis
esset addendum et tota delectatione
esset in illo cum assensu carnis
uidetur per carnem et a sensu
mentis per diuinitatis contemplationem
hoc erit totum bonum hominis
ut sine ingrediatur pascua
in factore suo inueniet pascua
foris in carne saluatoris et pas
cua in deo in diuinitate creatoris
hoc bonum magni secutum est ma
lum quia per dicto bono suo quod
inens erat egressa est anima
ad bona aliena que foris erant
et pactum fecit cum delectatione
in bonis seculi requiescens super
illas non attendens absentiam
boni sui interioris eo quod consola
tiones inuenit in bonis alienis
Nam cum exterior sensus car
nialiter bono suo uicinat inter
rior sensus mentis obdormit
Non enim cognoscit bona interio
ris sensus qui in carne uiuit
in carne sentit et dolores car
nis fugit in quantum potest uoluit
autem anime per se ignorat nec me
dicina querit in eis. Cum autem
mortuus fuit sensus anime quo
uiuit in carne tunc uiuificari
incipiet sensus ille quo faciet
semetipsum et tunc faciet dolores

suos et sentire incipiet vulnera
 sua et tanto gravior quanto prius
 magis enim obest malum quod
 magis est vitium et magis prodest
 bonum. *propter hoc dicitur sensus per
 resurrectionem eodem libro capitulo 9.* Sen-
 sus innat' ext'ius quia oculus
 carnis quamvis exnatura heat
 facultatem videndi tunc tamen
 per se consequit' visionem nec
 auris auditum nisi ex bene-
 ficio lucis ext'ioris et sicut yma-
 ginatio innat' ext'ius quia
 ex sensibilibus concipit. Rationis
 innat' ext'ius quia spiritus ratio-
 nalis ex dono creationis habet
 est ad cognoscendum verum et
 diligendum bonum sed nisi ra-
 tio interioris lucis fuit perfusus
 et calore suatus inquit con-
 sequit' sapientie sue caritatis affec-
 tum intellectus et intelligentia
 innat' superius quia in eis ignis
 et lux est lux ergo emittens
 splendorem quem retinet in se
 illuminat intelligentiam ad cogni-
 tionem veritatis ignis vero de se
 calorem emittens in flammam
 affert ad amorem veritatis. Et
 sicut solem non videt oculus nisi
 lumine solis Sic verum ac divinum
 lumen non potest videre intelli-
 gentia nisi in illius lumine doce-
 tur. *Inquit per prophetam in lumine tuo vide-
 bimus lumen.* Cum enim mortale
 hoc induerit immortalitatem
 incorruptibile habet induerit in-
 corruptum tunc mente pariter
 et corpore spirituales effectus primi mo-
 dum in mentis illuminationem
 omnia sciunt et per corpus incor-
 ruptibile levitatem ubique esse
 poterimus volabimus mente
 per contemplationem volabimus
 corde per corruptionem discimus
 mente discernimus corpore cum
 sensus nostri corporis vertentur
 in rationem rationem in intellectum et intellectus

in intelligentiam et intelligentia
 mutabitur in deum. Sensu visibi-
 lia percipit in ymaginatio conti-
 nentur visibilia ymagines et si-
 militudines ad rationem pertinet visi-
 bilium rationes et distinctiones et in
 visibilia investigationes ad in-
 tellectum et intelligentiam spectant
 divinalium et spiritualium apprehensiones
 et contemplationes. Sensus vero
 et ymaginatio ad rationem non ascen-
 dunt sed infra remanentes eque
 aliquatenus deducuntur prout et ex alio
 quodam modo adque non pos-
 sunt pervenire. Simili quadam
 proportionem intellectum et intelligentiam
 rationem innare potest sed ad statum
 eorum non potest ascendere quia me-
 tas suas et fines suos propter hoc
 quod transcendere non potest sensum
 et ymaginatio cum ceteris anima-
 libus quia homines vident quod
 visibilia et in se recordantur
 In quibusdam autem sensibus nos
 superant qui iustum fuit ut be-
 ratas animalibus quibus nihil
 dandum fuit de intellectu aliquid
 amplius daretur in sensibus
 et eorum tanto maior heritas
 indicat hominem excedere rationem
 quanto maiorem patitur defectum
 sensualitatis. Rationis autem inde ma-
 gis videtur aliquid occurrere vnum
 quod nobis cum animalibus non sit co-
 mune. Quaedam enim sunt infra
 rationem quedam iuxta rationem que-
 dam supra rationem infra rationem sunt
 que sensu percipiuntur sicut dura
 et mollia calida et frigida nigra
 et candida iuxta rationem et prima
 rationem que ita percipiuntur sicut como-
 da et incomoda vera et falsa
 iusta et iniusta. Ratio siquidem est
 anima motus visum mentis acci-
 ens vera a falsis distinguens
 supra rationem sunt que non sensu
 docet nec ratio persuadet sed a
 divina revelatione apprehenduntur

aut scripturarum auctoritate eduntur
Sicut deum in una substantia tamen et
in tribus personis substantialiter unum De
quod est rex universitatis ita quod
nullum singulorum et ita motibus
universis non subiacet quia ipse non est
in se de re aliqua **corporei sensus**
spirituales prout intelligi Si habes
libro de virtutibus apostoli primo in sensus
interiores omnes illi delectantur
in delectatione iusticie Si habes
oculos vide iusticie lumen quoniam
apud te est fons vite **De**
illo lumine dicit psalmus Illina oculos
meos ne unquam **et item si habes**
interiores aures audi iusticia
Tales aures querebat qui dicebat
etiam habet aures audiendi audiat
Si habes olfactum interiore audi
apostolum christi bonus odor sumus de
in omni loco Si habes gustum in
interiore Gustate et videte quoniam
suavis est dominus Si habes tactum
interius audi quod sponsa cantat Si
in terra illius sub capite meo et
dextera illius amplexabitur me
Unde sic orat ad deum Amen te
libro soliloquiorum ad deum Deus meus
capitulum 1 adiutor meus turris for
titudinis michi Spes mea dul
cis in omni tribulatione mea am
plexatur te bonum sine quo nihil
est bonum firmus te optimo sine
quo nihil est optimum Apud pene
tralia aurium meorum verbum pene
trabilis omni gladio anticipi
ut audiam vocem tuam Intona
domine de super voce grandi
et forti timeat mare et ampli
tudo eius quoniam moneat terra et omnia
que mea sunt Illustra oculos
meos lux in comprehensibilis ful
gora choruscatione et dissipa
bis eos ut non videam vanitates
fulmina multiplicata et tunc turba
eos ut appareat fontes aquarum
et reveleventur fundamenta orbis
terrarum Tribue visum lux in visum

bilis qui te videat Crea novum
olfactum odor vite qui post te
modorem vngentorum tuorum creat
Gustum sanctum qui sapiat et cog
noscat et discernat quid magna
militudo dulcedinis tue doce
quam abscondisti habes qui pleni
sunt caritatis tue da cor quod te
cogitet animi qui te diligat me
tem que recolat intellectum qui
te intelligat rationem que tibi pro
dulciter summe fortiter adhaereat
et te sapienter ad sapientiam diligat
Sententia Sententie primo
Nullus debet adherere libro
2o de origine anime ad petrum contra
vincencium Vincencius victor in
exordio primi libri sui modeste
atque humiliter prolocutus est dicens
Cum tibi pareat desiderio nota
presumptoris incerti et paulo pro
prius quid inquit nec in ipse san
ctus diligit ea que dicens posse
probari scideam semper et propriam
sententiam non tueri si inprobabilis
denegatur et sic nichil in corde
pro dampnato iudicio meliora
magis et que sunt meliora pec
toris nam ut est optimi propositi
laudandi quod consilio facile ad
veriora transducit ita inprobi obsta
natque iudicis est nolle citius
ad transitem rationis inspecti **libro**
2o contra cretensem Sicut lauda
grammatici **pro primo** bile est vera
sententia non moveri ita culpabile
persistere in falsa quam nunquam
tene prima laus est pro mutata
ut aut eximio vera permaneat
aut unitata falsa vera succedat
Dicit tamen eodem **libro in fine**
Suis institutis iniquitas de
lectatur et semetipsum non de
serat cum semel precipitata cor
ruit Et tamen dicit in eodem pot
fieri ut traditores traditorum ad
dempnaret Sententia sua re
probatur **libro 2o contra eundem**

77
Suis dampnato Tū quia pro
illo fām est iudiciū sufficienassi
me suffragatur cur semel dap
nato nō sufficē ad solutiōem. S^m
tū qūm qūm qū iudiciū ne
sao qua ferrea fronte qdēdit
Adpreptum Dei in super ppā est
suā pūttenda mepla ad panlē
et dērsā et est 179 Ad volūtes
Dei tū excellēciam nō ē pbas
recusare et omnipotēcia nō lig
euitare iūe volūtatē suā
debenus mutare qūtiūq; in
deatur iusta. Necq; em malū
fuit abrahe emittre et educāe
filiū sed repente iussus ē occi
dere mutauit itaq; nō pū ma
lam suā sed mala esset potiū
si iūta nō esset. **De iudicia**
li vō suā mepla ad Nōne p
cler et seniores ple sbiteri ppea
his rponens 181 nō ausus
sum dēno collegarū eius nī sub
pūe nī delere nē dūe pūas
subeius examine tūga adhuc
pendet facē mderer in iūriam
si illius iudiciū meo pelle iudicō
pvenire q; nec in iudicis secula
ribus iudices faciūt qūdo tūse
dubitatio ad maiore pūatū re
fertur ut pendente relatiōe ali
quid audeant qūitare et in
epoz concilio constitutū est
nīllū dērsū qui nō dūm quictū
sit suspendi agmone debē nisi
ad causā suā examinandā
se nō pūtauit. **In omelia de pe**
nitēcia et hētur Nōs mīq; qū
idētis fa qōe pā suā ferre
nō possumus nisi aut quictū
aut spōte confessū. **meode**
quili corigunt ut petrus iūta
tollerant ut iudas iūta nesciūt
donec veniat dūs qui illinabit
abscōdita tenebrarū. **Nō est**
ferenda suā ex suspiciōe ut
ex pō arbitrio in eadem omelia
Tu quis es qui iudicas alicui

suo dūo stat aut cadit. Nōlunt
em aplūs hominē ab homine
iudicari ex arbitrio suspiciōis at
etiam extra ordinario usurpato
iudicio sed potius ex lege dei s^m
ordinem ecclē sine vltio qfessio
sue accusatiū atq; quictū alio
qū cur dixisset Si quis fr uoiat
aut fornicator aut vdiolus fūies
aut auarus aut maledictus aut
rapax tūq; nec cibum sumē nisi
quia eam nominatōm uoluit intel
ligi que sit inqūq; tūy suā or
dine iudiciario atq; integritate
pferatur. Nam si nominatio suffi
at nīllū dampnandi sunt inno
centes qui sepe pō inqūq; tūe
nominant. Nec ergo illos quos mo
nemus agē pūam querāt sibi
comites ad supplicia nec gaude
ant quia plures sibi inueniūt
similes. Nam ppea minus arde
bunt quia cum nīllis ardebūt.
Separatio. **Ordo corporalis**
separatio facienda est anna
lis libro qōm sup libro iūm qōe
21 Nōnd est tūc mbe dūm
separatō fieri corpalem tū iam
vndicta mīnēt malis. Sicut
noe cum domo sua sepat acetis
diluuiū pūat. Sic loth cū suis
sepatur a domus igne relatus
consumendis. Sic ipē plus ab
egiptis marinis fluctibus obri
endis. Sic moyses a synagoga
tūre dathan et abiron qui se
pmitus pēditionem obruere
uoluit tūy quibus tūe antea
vīentes et cōiūfantes et cum
retis quos repbat deus conta
māer tūe ab eis nīme potue
runt nec separare se iūsi sūt qū
vndictū dūs suē differebat
sine talem adhibebat quia in
nocentes pūituri sed ne nō
possent. Sicut spenciū mori
bus sicut sūge morientium
qua deus quem nolebat sicut

volebat alio pcutiebat intacto
Non sicut aqua diluuij aut ig-
nea pluuia aut aqua maris
aut hyatu terre que priuictos
potat pariter assuue no quia
et ibi deus suos congnare no
posset sed quid opus erat temp-
tatione miraculi vbi sepato si
potat ul aqua ul ignis ul hya-
tus terre quos inuenisset aufer-
ret Sic et in fine sepabuntur
zampi finietur ut malos eman-
tibus flammis iusti fulgeat sicut
sol in regno patris sui **Quibus fiat**
sepacio et quid dicat Corpis sepa-
libro 3o contra episto cio no fit ab
lam per memam 7 eis malis
qui xam sunt sed ab eis qui xam
no sunt cordis aut sepacio facie-
da est ab omnibus malis **Et infra**
post mediu da libri in contumacia
firmiter qz teneamus illos bonos
ab etia se posse diuide id e illos
bonos etiam si cognitos sibi ma-
los paciantur vbiqz versantur
ppter eos se alonge pntis et in
cognitis bonis temerario fasma-
tis sacrilegio separare ut iquaqz
parte terrarum ul facta sunt ul
fuit ul futura sunt cetis tra-
ctibus longe positis et vtrum
fca sunt ignorantibus et tamen
cum orbe terrarum in unitatis vin-
culo pmanetibus ea sit ipsa
firma securitas no b potuisse
face nisi aut supbre timore
furiosos aut inuidencie luore
vesanos aut seculari comoda-
te corruptos aut carnali timore
peruersos quibus omnibus causis
efficitur ut ul bonis falsis cri-
minibus infametur al temere de
bonis falsa credantur al etiam
mali qui punitatis vinculo tol-
lerati nichil ob sunt disrupta
bonorum pace pmissane fugiant
cum veracem finietur non
parat usurpantibus sibi bonis

ante messem quod angeli i messe
sunt facturi **libro 3o contra petilian**
ante mediu Licet amalis inte-
rum vita et moribus torde ac
voluntate separari atqz discedere
que sepacio semper optet ut cu-
stodiatur Corpalis aut sepacio
ad seculi finem fidenter patienter
fortiter expectetur **Boni sepabuntur**
amalis no corpe sed Sepabuntur
mente et p9 iudicii amalis in-
etia corpe sup ps 6 p9 cu iudicij
dies venit ul nuc quia etiam
si pariter atqz eis d vertutibus con-
tinentur tamen in arena iuda ia
grana separata sunt apaleis qua
uis inter paleas lateant Simul
itaqz et diuisari possunt sed simul
mente auferri non possunt **Ca**
hmo libro de vi Gaudentiu est
i notitia ca 101 Bonis etia si
lys quia iudicacione illorum no
fallitur diuina iusticia si teme-
re no diuidant congegatos qz ipos
est velle colligere et deum separare
Non sepantur arpo boni Spuria
sed mali iome de abrah les nec
tormenta sepeant carnales vero
interdum etiam oasos fabulis
sepeant illos no sepat nec caude-
lis gladius istos vero sepat car-
nalis affectio Spinales nec dura
frangunt carnales etia blanda
corumpunt **10** Sequitur
Epultura ex sepultura plus
est valor p viuos qua
mortuos libro de cura p mortuos
agenda Curatio finietis condicio
sepulture pompa exequiarum ma-
gis sunt viuos solacio qua sub-
sidia mortuorum Si em aliquid
pdest impio sepultura piosa ob-
erit pio vilis aut nulla pclas
exequias in conspectu hominum pu-
rato illi diuiti exhibuit turba
famulorum Sed nullo clariore in
conspectu dei vlcato illi pau-
pi iustiu pbiuit angelorum qui

3
78
eum non extulerunt in marmoreum
tumulum sed in abrahæ gremium
sustulerunt **Unde non est desepul-**
tura curand ibid Vbi autem iaceat
ut vel non iaceat defuncti caro
spiritui requies acquiescenda est qui
cum inde exiret secum abstulit
sensum quo inesse possit
quo quisque sit suæ in bonis suæ
in malis nec ab ea carne expectat
ad iunari suam vitam quia
detrahit excedens et rediens
est rediens qui non raro spiritui
spiritus carni etiam ipsius spiritus
initium reprobat **Ideo cogitandum**
est de anima non desepulta super ps
ez sermone primo Vbi maneat
spiritus male agentis non ubi po-
natur corpus mortale **propterea dicit**
super eod ps Quia cum morietur
sermone 2o non accipiet omnia
videns vivente cogita moriente
quid hic habebat attendis quid
secum tollat attende quantum
hic aurum et argentum multum hic
pudor et mancipiorum moritur
remanet illa nescit quibus Et
si dimittit quibus vult non suat
quibus vult multa enim et non
sibi dimissa acquirunt et mul-
ti sibi dimissa perdidit Rema-
nent illa omnia Sed dicit forte
aliquis tulit secum vult involuit
et quod illi erogatum est ad pro-
ciosum et memoriale sepulchrum
ad insinuendam memoriam Ego
dico nec hoc secum tulit Exhibe-
re enim ista non sentienti quid habet
corpus mortuum caro putrescens
caro non sentiens quod tollit sepul-
tura non tollit secum mortuus
Vbi enim sensus ibi homo Vbi
nullus sensus non est homo fa-
cet vas quod continebat hominem
Corpus dicimus domum spiritui ha-
bitatore domus Spiritus torquetur
apud inferos quid illi prodest
quod iacet in cineribus et aromatibus

involuitur preciosis linteis tamquam
si dominus domus mittat in exilium
et tu omnes parietes ipsius Ille in
exilio eget fame deficit vir ubi
vnam cellam invenit ubi somp-
num capiat Et tu dicis felix est quod
ornata est domus illius Quis
te aut non iocari aut insanire
arbitratur Ornas corpus torquetur
spiritus da aliquid spiritui dedisti ali-
quid mortuo sed non illi dabis
qui contempsit mutare aliquid an-
te et non putavit vitam nisi putaret
Quia antiqui phari et Sepulture cu-
paganum sepulchrum ram etiam phari
contempserunt libro 1o contempserunt
de civitate di 1o 12 et sepe vniuersi
exercitus domini perirena patria mo-
rentur ubi postea iacent alii quibus
bestie etiam fieri non curant
Licetque de hac re poetis plausi-
biliter dicere celo tegitur qui non
habet vnam quam nimis de corporibus
insepultis vana timere debent
quibus et ipsius carnis membris
quod reformatio non solum extra
velud etiam ex aliorum alimentorum
secreta summo spiritu quo dilapsa ta-
dancera recesserunt intempestis puer
to reddenda et reintegranda pro-
mittit **propterea tunc exhibenda est**
libro super dco de cura Non obest
pro mortuis agenda et aliquid fidei
medii libus negata eorum corporibus
sepulchra nec aliquid si exhibeat
in fidelibus prodest Cur ergo illi
cum sanle vitam fecisse dicuntur
et ob hoc apud rege dauid benedicuntur
nisi quia bene afficiuntur corda mi-
serantur quia ea dolent non fieri
mortuorum corporibus alienis que
illo affectu quo nemo unquam car-
nem suam odio habet noluit fieri
post mortem suam suis corporibus
et quod sibi exhiberi nolunt
quoniam sensuri non sunt alios non
sentientibus curant exhibere
dum sentiunt **Tunc ut dicit libro**

Deuā inuocētia cap 101 Sicut per
catoribus diuitibus p̄sunt exē
que sumptuose ita nichil nocēt
aut viles aut nulle s̄cōz pau
per sepulture **Vnde dicit meod**
libro de cura p̄mortuis agenda
In eccl̄astica h̄etur hystoria qd
martir corpa in gallia camb̄
exposita sunt eoz q̄ relique
atq̄ ossa usq̄ ad extremā con
sumptioz ignibus concremata
ipi q̄ canes fluuiū rodano ne
quid ad memoriā qualecūq̄
relinqueretur in sp̄si q̄ nō ob
aliud credendum est d̄m̄tus fū
isse p̄missum nisi ut discēt vā
inconfitendo xpm d̄m̄ q̄temp
nūc hanc vitam multo magis cō
tempnē sepulcrum q̄ma h̄ qd
ingenti seculā fān est corpi b̄
m̄tū si eis quidquā nocēt quo
beate requiescēt eoz victorio
sissimū sp̄s vtiq̄ fieri nō sūet
Et ibid̄ infra poterat deus asuoz
infectis corpi b̄ s̄cōz canes
quibus fuerat pietā p̄hibere
potat et ipoz hōm̄ in inuicibilib̄
modis terre seculā ne cadauā
intendē nec canes spargē aude
rent hoc quoq̄ exp̄imentū mul
tiplici varietate temptacōnū
de esse nō debuit ne fortitudo
confessionis que in manitū p̄
secutionis p̄corpi salute cedēt
et p̄sepulcrū honore trepidaret
postremo ne fides resurrectiō
nis consumptioz corpi formi
daret debuit ergo et ista p̄mi
ti ut p̄us tanti honoris exā
matures in xpi confessione fer
uentes huius quoq̄ testes fient
veritatis in quo d̄dicerunt eos
aquibus sua corpa in seculū
postea nichil habent q̄ facit
Quod p̄sit apud s̄cōz Quod quicq̄
eccl̄as sepelur **meod** apud me
libro circa finem 17 mortuas s̄cōz
martir sepelitur h̄ tamē nichil

videtur p̄desse de functo ut co
mendans eum m̄m̄ p̄actū
affectus p̄llo supplicacōis au
geatur **Quid aut̄ et quō p̄sit p̄**
data meod libro supra Que de
functis afidelib̄ h̄m̄s exhibent
prodesse nō dubium est h̄ys qui
am̄ in corpore vixerent talia sibi
post hanc vitam p̄desse meruerit
Dez et si aliqua n̄t̄as h̄uāna
corpa n̄t̄ in talibus locis h̄uāna
illa data facilitate p̄mittat nō
sunt p̄mittende supplicacōes
p̄sp̄itibus mortuoz quas facien
das p̄om̄ibus in v̄ana et catho
lica societate de functis et tacit
nom̄ibus eoz subquāli memo
ratiōe suscepit eccl̄a ut quibus
ad ista desunt p̄ntes aut filij
aut quāq̄ cognati n̄t̄ amici
ab ip̄a eis exhibeant p̄ia m̄re
quāsi Si aut̄ desunt iste suppli
catōes que sunt recta fide ac
pietate p̄mortuis p̄nto q̄ nichil
p̄desset sp̄itibus eoz quālibet
m̄lōis sanctis examinata corpa
ponunt **Nat̄aliter tamē hōies**
curam gerunt de Ex illo h̄uān
sepulcrā libro eod̄ cordis affcū
quo nemo vniquā crucem suā
odio habet si cognoscant hōies
aliquid post mortem suā suis
corpi b̄ defutur q̄ in sua gē
te n̄t̄ patria postat sollempnitas
sepulture cōstāt ut hōies
et quod ad eos post morte non
p̄tinet ante mortem suis corpi b̄
timent **Dez tamē ut dicit libro**
de consolacōe defūtorū p̄moe e
Vnde pompa fimeris ac magna
exequiaz sumptuosa diligēcia
sepulcrū mortuoz opulenta
constructio vmoz sunt qualia
atq̄ solacia nō adiutoria mor
tuoz orōnibus vero s̄c̄e eccl̄e
et sacrificatio saluari et elis
que p̄corpi sp̄itibus erogant
nō est dubitand̄ mortuos

adunari ut cum eis misericordia
agatur aduō qui eorū peccata
meruerūt hoc eū apatibus
traditum vniuersa obstat et alia
ut p̄p̄s qui in corpore et sanguine
xpi condone de fundi sunt cum
ad ipm sacrificiū loco suo quicquid
rantez oretur ac p̄illis quoq;
id fieri quicquid. Cum vō eorū
comendandorū causa opa inue
celebrant quib; eis dubitet suff
ragari pro quibus orones deo
nō inantez allegantur nō oīo
ambigendum est ista p̄desse de
functis sed talibus qui vixerunt
ante mortem ut possint eis uti
lia esse post mortem Nam qui
sine fide que opatur p̄ dilatoem
eiusq; sacramentis de corpibus
exierunt frustra illis usus h̄i
pietatis impendunt officia Cum
dian hic essent p̄gnore carue
runt ul nō suscipientes ul in
vacuū suscipientes dei gr̄a et
sibi nō inuam thesaurizantes s̄
uam Non ergo mortuis nō
ua erunt ac oparant cū p̄eis
boni aliqui opant sui sed eorū
p̄cedentibus iustis q̄ sequēcia
ista reddunt Non eū actum
est h̄is cum hic vinct ut eos
hic aliquid adiunaret cū hic
vinct destitissent et ideo istam
fuerunt quicq; vitam nisi quis
meruit in ipa nō potit habere
post ipam p̄mittant itaq; pia
corda tarorū de suorū mortibus
conestari dolore sanabili et con
solabiles lacrimas fundant q̄ dūcō
mōli quas cito rep̄mat fidei ga
udio quo arduunt fideles q̄ dō
moriunt paululū anolū abie
et ad meliora tūstire **Exhibenda**
est sepultura iuxta mortē cū q̄b;
vinct ut de sepulcro xpi sup ioh̄s
smone 120 Sicut mos est iudeis
sepelire ita quippe nisi fallor ad
mōuit in h̄iusmodi officio q̄

3
79
mortuis exhibent mortē cuiq; q̄
tis esse faciendum **Unde de sepulcro**
xpi libro de fide et Sepulta illa
symbolo quē p̄p̄it cuius creditur
i afflicto concilio fit recordatio
ypocrite celebrato noui mōm̄ie
ti q̄ resurrectio ad vite nouitate
p̄beret testimoniū sicut nascitō
uterus vaginalis Nam sicut in
illo mōm̄ietō nullus alius mor
tuus sepultus est nec alius n̄ po
stea quid q̄ mōrle q̄ceptū est
Sequela Qualit̄ sequendi
sunt doctores libro 20 de v̄b;
dm̄ smone 8 Vos hoc dicim; sum;
sancti deus sit sum; iniqui et
magis hoc ipe sit Vos in nobis
spem nō ponatis qualescūq; sum;
Si boni sum; facite q̄ scriptū est
Imitatores mei estote sicut et eo
xpi Si autē mali sum; nec sic
desi estis nec sic sine consilio
remansistis Audite dicente dne
dicunt facite que autē faciūt fa
te nolite **Qualiter sequendi sit**
xpus et eius martires Non putet
in smone secundo de quisq; ut
Sancto laurentio p̄sit xpi pa
ssio nisi illis qui secunt vestigia
eius Secuti sunt eū martires s̄
nō soli Non eū postquā illi tū
p̄erunt p̄ons ipe incisus ē aut
postquā biberunt fons ipe scatur
est Que est eū spes fidelū bo
norū qui sub fede quingali iugū
matrimoni caste et concordie du
cunt ul sub continēcia viduali
domant carnis illecebr̄s ul ecia
fuitatis fide apicem celsius eri
gentes in noua v̄ginitate ful
gentes secunt agnū quocūq;
ierit Que istis que omib; nō
bis spes si nō secunt xpm nisi
qui p̄ xpo sanguinem fundūt p̄dic
ergo filios suos quos tanto scāi
dius q̄nto securus tepore pacis
em̄xa est mater ecia dnos
ne p̄dat oranda est temptatio

oranda est persecutio Absit fr̄s
Quo em̄ potest orare tempta-
tionem que cotidie clamat Re-
nos inducas in temptationem he-
res ortus ille diuinus nō solu
rosas martir̄ sed etiā lilia v̄gri
et gingator̄ edens foliasq; vi-
duar̄ p̄sue illū genus homi-
p̄sua vocatione desperet p̄hoib̄
passus est xp̄s sed q̄ p̄ effu-
sionem amoris p̄ter periculum
passionis xp̄i debeat sequi x̄a-
nis *Apl̄us d̄r* Loquens de d̄no
xp̄o Cum in forma dei esset nō
rapinam arbitatus est esse se
equale deo Q̄nto maiestas exma-
niuit semetip̄m forma s̄m acci-
piens in similitudine homi-
fais et h̄c iuentus ut homo Q̄nta
humilitas humiliat se xp̄us f̄ais
obediens xp̄us vsq; ad mortem
verbi vsq; ad p̄cipacionem mor-
talitatis huane vsq; ad t̄m d̄ni
temptationi vsq; ad ir̄sionē p̄li
iudeor̄ vsq; ad sp̄uta et vincula
vsq; ad alapas et flagella et si
pax est vsq; ad mortem Et si ad
huc aliquid degne mortis addēd-
est mortem aut crucis habem̄
tale humilitatis exemplū sup̄bie
medicamentū Quid ergo int̄me-
ris ob homo opellis morticina
quid tender̄ os ames ferida qd
inflaris anhelas doles estuas
quia tibi fecit homo in uitam
v̄n flagitas v̄lacionem p̄tis ar̄eti
fauce v̄ndictam nec p̄us ab̄t̄e-
tione distedis donec ab illo qui
te leserat v̄ndictus Si x̄anus
es expecta regem tuū ut p̄us
se v̄ndicet xp̄us nō d̄m em̄
v̄ndictus est qui p̄te passus
est Et utiq; illa maiestas posset
ill̄ nichil p̄peti ul̄ continuo v̄n-
dicari Sed cum esset i illo tanta
paciā qua pro nobis passus est
relinquens nobis ex̄m ut sequi
vestigia eius v̄detur t̄e quia

p̄ter effusione amoris p̄ter vin-
cula p̄ter carcerē p̄ter flamas et
mortē p̄ter multa quib; sequi
possum; xp̄m De iude hac humi-
litate decursa et morte p̄strata
ascendit in celum xp̄us Sequi
em̄ audiamus dicentem apl̄m
Si consurrexistis cum xp̄o que
sursum sunt s̄ v̄ x̄ i dext̄a dei se-
de s̄ se nō que super t̄rā Quid
quid delectabile de t̄palib; reb;
mundus ingessit respuat quid
quid in f̄renit aspiat atq; t̄ribi-
le otempnat et qui sic agit nō
dubitet se x̄ colere vestigis x̄

*Sermo Quid finones veri
sint in nobis ad p̄ p̄s 77*

Sermones tuos aut mendaces
habebis et ideo tuos quia menda-
ces aut si veraces et nō eos pu-
tabis te habē adeo sed ate loqui
veraces erunt sed tu mendax es
Si aut cognouis nichil te vez
in sapia dei in fide veritatis posse
dicē nisi q; ab illo accepisti in deo
landas finones tuos ut lauder̄
in deo finomb; Et em̄ si q; mte
dei est honorat̄ ate et tu f̄ais
in deo honorabis adeo Si aut
q; mte dei est honoratus tamq;
tuū nō dei longe f̄ais es adeo
Idē in finone p̄mo de spe debet ēē
assumptione virginis auctor m̄i
finonis qui est largitor nostre
salutis *Qualiter formandus est*
fino sup̄ eplā ad gallat̄ modus
finonis sine acris sine blandi-
p̄feratur p̄ant salus eius quem
corrigit videtur postulare mo-
derandus est *Debet esse intelli-*
gibilis quia ut dicit libro de cathe-
randis rudibus Sepe finone
sibi homo displicet quia non
nō mte ligat̄ ab alio ut a se ip̄o
Unde sup̄ titulū p̄s 77 a p̄cedē in-
telligencie d̄m̄us fino onero-
sus esse nō debet *Addem̄ debz*
nr fino referri p̄ p̄a causā ioh̄ d̄e

Cum fmonie bonu aliquie dias
no laudetur fmo tuus Sed lau
detur sicut dicit ps hideo lauda
bo vbi in dno laudabo fmonie
et hoc fit ut sit q sequit hideo spe
rabo no timebo quid faciat michi
homo Quia cum omnia tua lauda
indeo no timeatur ne peat laus
tua quia no defiat deus **libo 20**
contra petliam rufione 26 Qui
fmonie pignoretis pmlibz colora
to neglecto verbo vno delectat
ipe amat puitate pcurat **libo 20**
rufione 22 Nullomodo michi so
nat diste q dicit incepte **Si de**
fmonie dno quo Sic est fmo dei
ad effm sup iohes et sic esse debet
fmonie ei fidelibus tanquam
pfa hauris tuuc caput qu caput
nec fit in iura illis qui capiunt
Ad salutem quippe no ad pncie
capiunt Unde dno ad discipulos
suos dixit Venite post me et
et de eo quo ad affm Seruo dei
libo pomeliaz om 1 est adu sari
tuus in via id est in via ista tu
quo concordare debes Adu sarius
est em dnm in quoz paz tibi e
q cum esset manens in sua bea
tissima et sacratissima sede vet
ad te ut esset tecum in via et no
liut tecu qm tui ut cum ambu
las et in pte habes oponas tui
tuam quia cum finieris via no
erit cum quo causam tuam ope
ne poss Et tunc adu sarius tuus
trahet te iudici iudex iustro
mister aut manentem Non exib
inde donec reddis nouissimu
quadrante et tecum vbi di
quasi adu sarius in via habes in
ptate oponere no ate querit nisi
salutem tuam q heri no e san
fiat hodie Quid expectas donec
finatur via cum finita fuit no
est alia vbi concordas s iudex re
stat mister et apertis oculis hec
via cum sibi plures annos pro

mittent subito finita e Sed ecce
fac quia longa erit via ut semp
tecum adu sarius tuus ambulet
Non erubescas tanto tempe cum
cum seculi adu sario habet discor
diam fmo dei est qnto in ipso
est amicus tuus est adu sari
aut tu tibi cum facis Ipe em tibi
bene vult tu tibi cogito male Ille
inbet no furaris tu furaris non
adulteris tu adulteris fundem
no facias tu facis Betat iuram
tu falsum iuras facis omnia qtu
que dicis Tu tibi facis fmonie
dei inimicu Nec mirz qu tu ipe
tibi inimicus es Qui em diligit
iniquitatem odit animam suam
Si em diligendo iniquitate odisti
animam tuam quid mirari si odisti
fmonem dei qui vult huc anime
tue Consenciamus ergo adu sa
rio in verbo dei dum adhuc su
cum illo in hac via quia postea
cum de hoc seculo transieris illa
copunctio ut aliqua satisfactio
remanebit **libo om 22**
Si peccas adu sarius tuus fmo
dei est vbi cu forsam delectat
te inebriari et dicit tibi noli de
lectat te spectari et inquiri et d
tibi noli delectat te furtum fa
re et dicit tibi noli delectat te
adulteri et dicit tibi noli Inq
tuq pttis voluis face voluntate
tuam dicit tibi noli adu sarius
tuus est voluntati tue donec
fiat auctoritas salutis tue Op
bonus adu sarius quam utilis
no querit nam voluntatem
sed utilitate adu sarius e nob
quam dnm finis et ipi nobis
Quia dnm tibi inimicus es nunc
habes fmonie dei esto tibi amicus
et concordas cum ipso No homi
adnu fecis audi et concordasti
Non mechaberis audi et conar
dasti In hys omnibus et si cu ipso
adu sario concordasti dic michi q

perdidisti Non solum nichil perdidisti
sed et tempus qui perieris in ve-
nisti via vita ista est Si con-
cor- davis cum illo et si consenseris
illi finita ista via non timebis in-
dicem iustis vel carcerem **ibid infra**
Quid finis sumus cum adversario
nro id est cum fratre dei totor-
demus cum illo vicesimus qui via
finitur Cum via finita fuit iudex
restat et iuster et carcer de si
navis adversario tuo bona volun-
tatem et cum eo consenseris pro
iudice invenies preteritum punitum suo
angelos tollentes in spiritum abira-
he peritum paradysum quia tunc quoniam
toto in via cuncta mutasti quia
bono adversario consensisti et

Serpens Cum sunt serpentes
libro 3o sup gen cap 12 Omnes

serpentes repencia siue reptilia
creata dicuntur quoniam quoniam et bestie
dici possunt **Dr serpens astutus**

libro xi enoch cap x prudentissimus

omnis bestiarum hoc est astutissimus
dictus est serpens propter astutiam
dyaboli que nullo et de illo age-
bat dolium que ad modum dicitur pru-
dens vel astutus movet ad aliquid
prudenter astuteque per suadendum

Et quoniam locutus fuit Sic locutus
hominem ibidem cap xi est serpens homi-

sicut asina in qua sedebat balaa
locuta est homini nisi quod illud fuit
opus dyabolici hoc angelicum

eadem libro cap xix Serpens tunc hoc
non est interrogatus potest videri

quod non ipse videtur id in sua natura et vo-
luntate fecerat sed dyaboli de
illo et pillum et in illo fuerat

operatus qui iam ex parte impietatis
et superbie sue igni destinatus

fuerat sempiternus tunc ergo quod
serpentis dicitur ad eum qui per serpente
operatus est refertur **Auduit etiam**

serpentes eadem libro cap 38 Et serpen-
tes putant audire et intelligere

verba maris ut eis in cantibus psi-
liant plerumque de latibulis in illo
dyabolica vis operatur ad cognoscen-
dam ubique providentiam dei qua-
rem cui rei naturali ordine subiacet
ut quid etiam voluntatibus malis
sapientissima potestate permittat ut
hoc magis habeat usus serpentes mo-
ri carminibus hominum quam aliud
genus animalium evocatur hoc enim non
pura testificatio est namque spiritus
humani spiritus seductam esse
colloquio Gaudent enim demones
hanc sibi potestatem dari ut adven-
torem hominum spiritus moveant
ut quolibet modo fallant quos
possunt ad primum facti memoria
commendanda quod sit eis quedam cum
hoc genere familiaritas porro ipse
primum factum adhuc permittit et ut per
namque spiritus significaret quoniam huius-
modi erudiendo hoc gesta consue-
optebat omnes dyaboli temptationis
similitudo **propter hoc omnia in dyalogo**
ad orosium Serpens pro se loqui
non poterat quia non hoc aarato-
re acceperat Assumpsit enim nuntius
illum dyabolus utens eo vel organo
non pro quod intellectum sonum emittit
pillum neque faciebat verba et tamen
hoc etiam ille nesciebat Natura
igitur rationis experis subditur
rationali creature sed tamen non tamen
quantum vult ex ea et in ea facit sed
quantum aaratore accepit **Orosius**
Et si non intelligunt serpentes quoniam
audunt verba maris ut ad nuntiam
tationes eorum despectibus exeat
suis **Augustinus** licet intellectum non
habeant tamen sensu corporis nulla
tenus carent **ibidem** enim et visu
et auditum et odoratum et gustum
et tactum et ideo quoniam
audiant verba maris nequaquam
tamen intelligunt non enim intel-
ligendo obediunt sed ut deant
ad verba maris exeat permittit

Deo cognitur ad diabolo Unde dat
testimonium de illo primo facto qd
primum hominem diabolus pspente
decepit in paradiso **De quo ut dicit**
moes libro Josephus dicit quod
post patrem ade pedes deus absta-
lit spenti **Sunt autem visus acuti**
nam libro demonibus manicheorum
cap. 1 Serpentes acutissime videt
et pntia solis exultant ibiq sunt
humidiores ubi aer serenior
difficilior et rarius nubem con-
trahit **Et ibid dicit de aspidem** O-
culi aspidis aquile compant
Sed cocodrillus differt acutis
libro 2o Soliloquiorum suorum per
analia in mirabilia currens qua
solum cocodrillum invenires qui
superiorem in mandendo ptem mo-
neat pftum cum nihil pene re-
pui queat ita augm rei simile
libro 5 qua juliani cap. 3 Cocodri-
llo solum superiores mandibule
mouent et ignis cum sit omnib
extinctio salamandere e ludib-
rior **In bono tantum serpentes pnt**
intelligi libro 12 confess Sim
serpentes boni no pntiosi aduo-
tendum sed astuti ad cauend
et tñ explorantes temporalem
nataum qntum sufficit ut pea-
que facta sunt intellecta conspi-
ciat et vitas **Declarat h lib 2o**
de doctrina xana cap 12 Rex autem
ignorancia facit obstaculis figa-
tas q locutiones cum ignorat
ul amantem ul lapidum uel
herbar nas alias ne rex que
plex q in scripturis similitudinis
grā alitum ponit Nam et de
spente q notu est totu corp
eum p capite obice ferentib
qntum illustrat sensu illud
q dñs iubet astutos nos esse
sicut serpentes ut scz p capite no-
stro q est xpus corpus potius
p sequentibus offeramus ut fides
vana tamq necet in nobis

81
3
si parentes corpori negemus dñi
ul illud q p canerne angustia
coartatur deposita vetē tūca
vires novas accipe d qntum
torcat ad imitandum ipam s-
pente astuciam exuend q ip
vetem hominem Sicut aplos de-
ut induam nouo Et exuendū
angustias dicente dño Iucitate
p angustiam portam ut go no-
ticia tñ spente illustrat multas
similitudines que de hoc anima-
te scriptum dñe consuevit Sic
ignorancia no ullos animum
min p similitudines comemo-
rat impedit plu mauliore
libro primo de peccator Quid est ex-
ultis de spente enco altatus spēs
nisi mors xpi eo significandi in
quo p efficientem id q efficit
significatur aspente quippe mors
venit qui patrem quo moretem
homin pvasit dñs autē i car-
nem suam non patrem tñstulit
tamq venem spente s tñs-
tulit mortem ut esset i simile
carnis pti pena sine culpa
unde in carne pti et culpa sol-
uetur et pena Sicut ergo tñ
quicq aspicebat exaltatū
spentem et a veneno sanabat
et a morte liberabat Sic nūc
qui conformat similitudini
mortis eius p fidem bapti-
smi eius et apito p iustificatione
et a morte p resurrectionem libat
Insumone derubo Sicut moyses
p titans illud iob exaltavit s-
pentem in hemo q usq heat vi-
tam etnam hoc est quicq p-
cussus fuit aspenteibus pctor
xpi intueatur hēbit salutem
etiam i remissionem pctorum
Seruitus et finis Disaug
de finitute sup iobem poe
81 Sicut duo sunt timores q
faciūt duo grā timentū Sic
due sunt finitutes que faciūt

Duo gūa fuor. Est timor quē
pfecta caritas foris mittit. Est
et alius timor castus pmanēs
in seculū seculi. In illo timore
quem foris caritas mittit etiā
est finis et finis ad illū timo-
rem ptinens. De quo d. finis
nō manet in domo metū. Ille
aut finis ptinens ad timorē
castū. cui d. Euge sue bone
mtra in gaudiū dū tui. Cū
itaq. dedit nobis pstatem filio
dei fieri ut nō fui sed fili suū
et unū quodam et ineffabili
sed tūc vero nō fui nō fui
esse possum. Serui s. timore
casto ad quem ptinet finis in
trans in dū gaudiū nō fui
aut foras mittendo ad quem
ptinet finis nō manens in do-
mo metū. Et aut tales fui
nō fui suū dū facē scimus
hoc finis ille nescit qui nescit
quid faciat dūs eius et cū
aliquid boni facit sic extollit
q. hoc ipse fecit nō dūs eius
et gloriatur in se nō in dūo. Nos
aut ut amici esse possum. q.
nō dūs faciat sciam. nō solū
homines ver etiam iustos ipse
facit nos et nō ipi nos et hoc
sciam. quis nisi ipse facit. **Alia**
distinco libro de via. Omnis homi
religione cap. 10a. Quatus in
bonis aut dūantū aut finē
tū morte finitur. Seruus at
sub angelor. malor. supbia pte
ipm tempus q. post mortem est
magis metuenda illud etiā cog-
noscē facile est q. sub uno hoīe
dūante liberis cogitationes ha-
bē concessum est. Illos aut dūs
in ipis mentibus formidamus
qui vni est oculus intuende ac
papiende veritatis. Et si oib.
pstatibus que dant hominibus
ad regendam q. rem publicam
pūo modulo subditi sumus. red =

Deus cesari q. cesaris est et dō
q. dei est. Non est metuendū ne
hoc post mortem iram aliquis
exigat aliud est finis aīe aliud
finis corporis. **De finitate addit**
lib. 19 de ciuitate dei cap. 21. Cū dō
aīo aīo corpori imperat id libi
dūi cetis q. viciosis aīni ptiā
plamū h. ex. satis edoctum est
omnibus dū aut vtilen finitū
et deo quid ut finat. vtile est
omnibus. Seruens aut deo aīo
recte impat corpi hūc ipso aīo
id deo dūo subditi ite impat
libidū viciā q. cetis. Quia ppter
vbi homo deo nō fuit quid ico
putandū est esse iusticie q. quid
deo nō finens nullo modo pte iuste
aīo corpi aut hūana id viciā
imperare. Et si in homine tali nō
est vlla iusticia pte dubio nec
in hominē cetū qui ex hominib. ta-
libus constat. **Sup. p. septimo**
finone pmo. Si disciplina apli-
ca finū mouet ut homi domo
suo nō tamq. exēitate s. ex vo-
luntate finiat et libenter finen-
do se in corde liber faciat quō
magis deo tota et plena et libe-
ti voluntate finendū est qui videt
ipam voluntate tuam. **Sup. p. 99.**
Omnis finis amaritudine
plena omis condicione obligati
et finit et inuincit. Nolite ti-
mere dei finitū nō erit ibi ge-
mitus neq. inuincit nō indigna-
sed libera finis est apud deū
vbi nō nēitas sed caritas fuit.
libro de via innocencia cap. 51. libera
semp est finis apud deū
cū nō nēitas fuit sed caritas.
De finitate. Qui facit pām
pā s. iob. p. finis est pti
e. Omnes finis finis pte
homines tam dūs malos pa-
ciunt venales se petunt non
querentes dū nō habē sed salte
mutare. Quis pti quid facit

quem impellet quæ venale se
petat deinde suus bonus alii
sui dñi duris imperis fatigatus
fugiendo requiescit suus pñi
quo fugit secum se trahit quo
cūq; fugit hoc fugit semper mala
constat non est quo eat sequit
em se pñi non recedit a se pñi
em q; fecit intus est fecit pñi
ut aia corlem capet voluptate
Voluptas tūc pñi manet p
terit quod delectabat remanet
q; pñi mala pñi aliquid
fugit homines ad eam et eos
plerq; patii tamq; indiscipli
natos volentes carere dñis qui
voluit carere pñis aliquid etia
illicto iugo et mpto subiecti fu
guit ad eam quia retinent
ingenii auitute et impellat
eps qui nisi curet opera nipe
dere ne ingemitas opprimat
et mñicorib; deputat Ad pñi
omnes fugiam; qñ dñi pñi
dñi libatorem impelleunt
Unde aculpa et nō Ita deus ho
mā pñit fuit nñi condidit
lib; id deante di co ut dñaret
q; pñi maris et volatiliū celi
et dñi repentiū que repunt
super terram rōnalem fñi ad
ymagine suam noluit nisi r
rōnablib; dñi no homin; hñi
sed homin; pñi hñi primi
iusti pastores pñi mag; q;
reges homin; constituti sūt ut
etiam sic mñiaret deus ord
postulet ordo creaturaz quid
exigat nā pñi Conditas qui
pñi fuitas mñi intelligitur
imposita pñi pñi mñi
pñi legis fñi antequā
hñi vocabla nōe iustus pñi si
hñi vñdicaret Nōmē istud qui
pñi culpa meruit nō natura
Origo aut vocabuli fuor; m
latina lingua inde creditur
ducta q; hñi qui mñi belli pos

3
82
sent occidi auctoribus qñuabā
fñi fiebant apuando appellati
quod etiam ipñi sine pñi mñi
to nō est Nam et cum iustum
gerit bellum pñi cōpñi dñi
tatur et omnis victoria cū etia
malis pñi dñi iudicō vic
tos hñiat et emendans pñi
nñi pñiens testis est homo
dei dñi cum mñi captiuitate
positus pñi sua et pñi pñi
fñi confitetur deo et hñi cū
esse illius captiuitatis pñi
testatur Bona ergo fñi
causa pñi est ut homo hñi
condicōis vinculo sub dñi
q; nō sit nisi deo iudicante ap
quem nō est iniquitas et non
nouit dñi penas mñi di
stribuē delinquenti Sicut at
supñi dñi dñi dñi qui facit
pñi fñi est pñi ac pñi mñi
ti quid religiosi dñi iniquis
nō tamē libere fñi a quo
em quis dñi est hñi et
fñi additus est et vñi feli
aus fñi homin; quam lib; dñi
cum pñi dñi vastet
mortalū corda et ut alios ob
mittam libido dñi homin;
alys illo aut pacis ordine q;
aly alys subiecti sunt sicut p
dest homin; hñi fñi
ita nocet supbia dñi
nullus nā iniqua deus pñi
hominem condidit fñi hñi
aut peccati vñi et penalis f
uitis ea lege ordinat que nā
lem ordinem consuari iubet
pñi vetat quia et si con
eam legem nō esset fñi mñi
esset penali fñi cohercet
Ideoq; apñi monet fñi pñi
ditos esse dñi fñi et exāo
ris cum bona voluntate fñi
fñi ut si nō pñi adñi liberi
fieri libera quodam modo sua
fñi faciant non timore

sed fidei dilectione fruendo do-
net tūseat iniquitas et euacuet
omnis principatus et potestas humana
et sit deus omnia in omnibus **libro**
quoniam super gen qone 13 Comē
datur in p̄dictis q̄ petorū mī-
tores erant ap̄icia sua et apa-
rentibus suis et mīto Nam hec
est sine vlla dubitatione iusta
iustus et iusta dñatio cum peto-
ra hominū fuerint et homo petori-
bus dñatur Sic enī dñi est cū
araretur faciam⁹ hominē ad yma-
ginē et similitudinē meam et ha-
beat potestatem p̄scā maris et vo-
latilium celi et omniū petorū que sūt
in terra sibi iussu meo rōnē debet
dñari in nobili vite suū autē
hominem hominē ul iniquitas ul
adversitas fecit iniquitas quidē
sicut dñi est maledictus cana-
erit finis cum fratribus suis Ad-
versitas vero sicut accidit ipi Joseph
ut venditus a fratribus suis alie-
nigene fiet itaq̄ p̄nos suos q̄
bus hoc nōnē in latina lingua
inducit est bella fecerūt dñi
enī homo ab homine superat me
belli posset occidi quia fuerat
est finis appellatus inde et mīa
cupia quia manu capta sūt est
etiam ordo nālis in hominibus ut
fuerint femine viris et filii patre-
libus quia et illic h̄ iusticia ē
ut infirmos rō fuerit fortior h̄
igit in dñationibus et fructibus
et iusticia est ut qui excellit
rōne excellat dñatione ornod
cum in hoc seculo p̄iniquitatem
hominū p̄turbat vel p̄nāz car-
nālū dñitates ferūt iustite
palem p̄p̄itatem in fine h̄itū
ordinatissimā et sempiternā fe-
licitatem **libro de vā innotētia**
capo 111 Nōnē et ordinatōm sui-
tutis culpa genuit nō nā et p̄a
hūm⁹ subiectōis causa p̄m̄ est
ordina sicut scriptum est Omnis qui

facit p̄m̄ finis est p̄m̄ sū me-
lior eius status est qui famulat⁹
hominū quū qui sine sunt cupidit⁹
Deo consultat suos Audi quisq̄
in p̄mone tuo de de sp̄aliter finis
dñatione ecclesie es et quisq̄
teneris iure dñationis astrictus
quisq̄s conditione qualibz ob-
noxius es Esto finis esto liber
Esto finis humiliter obediendo
esto liber fideliter fruendo Esto
finis dñi tui et noli esse finis
p̄m̄ Cum fructus hominū dñi
fideliter cogita dei p̄cepta con-
fina dei voluntati semp obtem-
pa incedem bone fructus respec-
ta custodi fidem fuge fraudem
cognosce te deo reddē rōm de
omni ope tuo nō te faciat pigra
contemptorem nō sequacia negli-
gentem ita fiet ut dñi bonā
exhibes fructum adeo recipias
p̄petuam libertatem **unde quat**
dñs se debet habē Non optet
ita finis libo p̄m̄o xam possi-
de finone dñi inno dere finis
te capitulo decio 6 q̄no equum
aut argentū quis dñe audeat
ut vestimentū eum debē q̄tem
p̄m̄ hominem nāq̄ homo tamq̄
semp̄ diligē debet cu ab omni
domino ut inimicos diligat iupe-
ratur **Sed qualē finis se habē**
debet libro de cathedra andr rudi
bus Invenit p̄m̄ xam et boni fi-
deles dñs suis temporalibz equa-
litate fideliter q̄ finire quos
inducitū sunt si v̄p̄ in finem
iniquos inveniūt aut cu quibz
equaliter regnatū sunt si et illi
ad v̄p̄ dñi comisi fuerint **In**
finone 6 denatūitate dñi Qui
cūq̄ carnales dños habetis qui
cūq̄ finis conditōm debet obe-
dite dñis v̄ris et diligite exto-
to corde nō ad oculū fruētes
sed ad iustitiam ex amore facien-
tes quia et illos deus constituit

ut nobis dñent et vos finat
hic finit ppter dñm quia debo
no finio ncedem habebitis
si boni finit meliores estis do
mīs malis quia apud dñm aīa
vniū fūit qd nō est in nobilitate
dñtūda sed ope nec gñe sed
actōne **Debent autē homines ad
mīcem finire sup** p caritate
pē 103 sermone bñ inquit dñs
finire mītem sed xpo fūit bene
xpo fūit qui fūit quibus ipse
fūit vnde fūit meū te fecit
qui te suo sagūe liber fecit dñi
te hō nobis quia vix dñtis pñt
nobis dñs ut ut bñe finiam
viam velim nolum fin sum
et tamen si volentes finim nō ne
cessitate sed caritate finim **Sup**
pē 106 Seruim nobis fñs nō
se mīū dñat quasi maiore esse
nobis erim maiores si finim
bñiores erim qz aīte vlt ee
māior vñū dñi fūia erit vñ fū
Deuocitas differt a dñtā
te libro 30 contra eplam per
memam ipe sabbanas pñmagi
nem iuste seuitatis cūdele se
miam pñuadet nichil aliud appe
tens venenosissima versua sua
mī ut corūpat atqz dñmūpat
vñculū pacis et caritatē quo cō
fuato inter xanos mīes omēs
invalide sunt aduocend et mī
sapule mīdiaz eius qñmūit
et concilia eius omēs enāescūt
Vnde caritas māquetā est et seua
Idco eod libro verius pñcipū
Aliud est caritas seuitatis aliud
caritas māstetudinis vñā quid
caritas est sed dñsa operatut
Ex et septē libro e dñtūte
cap e Cūq est fūilis fūia
libo 60 super gen cap 3 et libro 13
gōm q 12 Vñs seuarus pñtā p
fectus dñt quia pñbus eius cō
pletur hō em cas tñs sñ pñtā
et tñam et dñm dñā nec vñā pē

alia que dñi possit quota sit in
venitur in eo Septa ergo eius
vñū est tñā duo dñm dñā tā vñū
aut duo et tñā consūuāt emūd
mīū seuarū cūq pñtā nō
bis pñā pñtūa comendat ieo
maximē quod deus sex diebus
pñt opā sua et sexto die fñs
est homo ad vñmagūe dei et sex
ta etate gñs hñam filius dei
venit et fñs est filius homīs
ut nos conformaret ad vñmagūe
dei **Et in eod libro 20 cap sup gen**
Non dñm seuarū mīū pñtā
esse pñtā quia sex diebus pñt
deus omā opā sua sed pñtā die
sex diebus pñtā opā sua qz
seuarus nñs pñtā est itaqz
cū si ista nō essent pñtā ille
esset vñū aut ille pñtā esset
ista sñm em pñtā nō fieret
Sed de septem libo 11 Vñs sep
teuocitas dei cap 31 tenarius
pñtā est mīno dei requies co
mendat vñā ipā septima die
requiescūt mīna pñtā eius pñ
ficatio sonat quia deus istam
diem in illis suis opibz voluit
sanctificare sed mīreque sua qz
nō hō vñpam Deau nñ pñtā
tione satis est ad mōuē q totus
mpar pñtā nñs tñarius ē To
tus par quātūarius ex quibus
duobus septenarius constat
Idco pñmūto sepe pñtā Sñā
ti est septies mīdie cadet iustus
et resurget id est quotiens tñqz
cecidit nō pñtā ne dñm dñ
mīqñtātibus sed detūlatōibz
ad hñlītātē pñtāntibz mītel
hñ voluit et septies mīdie lau
dabo te qz alibi alio mō dñm ē
Semper laus eius mōre mēo
et mīta hñqz i dñm mītoribz
rephūt mīqñbz septenarius
mīs pñtālibet rei vñmīpātē
pñtā pñtā hoc eod sepe mīo
pñtā spūs sñs De quo dñs

aut Dotebit vos omem vitate
Ibi requies dei qua requiescit
indeo iudeo quippe idest i plena
pfectione est requies iuxta aut
labore i deo laboramus quam diu
expte sumus sed cum venit qd
p fiam est euacuabit qd expte e
hinc est qd iuxta pauris scis cu la
bore rimamur tunc siue labore cog
noitemus **Sup ps us p mone 31**
Septies iudic qd aut significat
semper Solet quippe iste mns
esse vniuersitatis iudiciu p qd
sex diebus dñe opationis septu
adiectus est quietis Et p septe
dies currentes et recedentes tpa
vniuersa voluit nec ob aliud dñm
est Septies cadet iustus et re
surgit idest no perit iustus
modis omnibus huiusmodi f no
pvaricatus Alioqn no erit iu
stus Nam p omi que tbulaco
nis qua i aspectu homin deicit
positum est septies cadit et p eo
ex ipis omnibus tbulacionibz p fect
positum est resurgit **Inf mone**
De septem sigillis Legimus i apok
septem sigillis libe esse signatio
quem nullus potuit aperire n pol
nere signacula eius Nullus i celo
quia neqz angeli Nemo i terra
quia neqz homo Nemo sub terra
quia neqz spūs nisi leo de tribu
iuda radix dauid idest xps qm
est sigillum natiuitat dñi scdm
baptismus tñm crucifixio vitu
sepultura Quam r Sextu ascesio
Septimu iudiciu Et hec sūt septe
dona spūs sancti Primi spūs sa
pie ut xpus de uirgine nasceretur
sine vili semine Qm fuit spūs in
tellectus ut pater vndas baptis
omnia pccā dimittet Tñm fuit p
consiliu ut carphas dixit arielus
est ut vnus homo peat quā tota
gens Qrtum fuit spūs fortitu
dius qm corpus i sepulcro fuit
iua i infno diabli alligauit

et aīas pccōz patz que ibid deti
nebant eduxit punde d quia in
fermū monordit Quam fuit
spūs scie qm xpus resurrexit
immortuus nosqz fecit credē et a
pccō resurgē Sextu fuit spūs
pietatis qm ascendit ad celos
et cotidie ascendunt ad eū aīe
iustoz Septimu fuit spūs timor
dñi qm ventus erit xpus ad iu
diciu Grandis nāqz timor ibid
pccōribz erit Itaqz dona septe
spūs scī septe pccāz habue
runt Spūs sapie fuit i adam
qui nomen imposuit omi creature
que sub celo est Spūs intellectus
i noe qui meruit audire ad iū
fac tibi archam Deliquis qd dicit
Spūs consiliu i abrahā qui n
fecit pccō consiliu dñi Spūs
fortitudinis i ysaac qui sustinuit
in iurias agenabz cum quibz
littant Spūs scie i iacob qui
cum dño locutus est i valle
nabryter Spūs pietat i moise
qui dixit dimittite pccā ppli tui
et si nō dimittis dele me Delibo
quem pccō dexta tua Spūs
timor dñi fuit i dauid qm do
tradidit dñs saul i manus eius
et dixit dauid Non contingat
michi hoc ut mittam manus
meas i xpm dñi mei 29

Sibilla libo 19 deante dei
tao 20 Eo tempe quo roma
condita est nō illi sibilla enste
am vaticinata ferūt Sibillas
aut varro p dicit plures fuisse
nō vnā hēc sane erit sic sibilla
quedam de xpo manifesta con
spicit mgtis v pibus i latinam
i mptatā linguā hēc continet iudiciu
figm tellus sudore madescet
Et celo rex adveniet p secula fu
tūis Scilicet i carne pūs ut ui
dicet orbem Vnde dñm cernit
marculus atqz fidelis celsus
cum scis cui iam tñmo i ipo Sic

tunc cum carne aderunt quas in
 dicit ipse dominus iacet in altis et
 dens neptibus orbis deiciunt
 simulacra vni cunctasq; gazas
 exuret etiam ignis pontisq; po
 lunt q; iniquis tectis portas ef
 fringet auerunt Sed cum cuncti
 lux libera cerni Tradentur pontes
 eterna flamma cremabit occultos
 actus integens tunc quisq; loq;
 Secunda atq; deus resabit pectora
 luci Tunc erit et luctus studebit
 dentibus omnes Exipitur solis
 nubas et corpus mittit astas Sol
 net celum climas splendor ebi
 bit Deiciet colles valles extollet
 abyssos Non erit in rebus homi
 num sublimis ut altum Nam equat
 campis montes et cerula ponti
 Omnia cessabunt et lux coacta
 pibit Sic puter fontes torrent
 flumina q; igni Sed tuba tunc so
 nabit et tunc diuinitet ab alto Orbe
 gemens facinus miser variisq;
 labores Tartareusq; chaos in
 strabit terra deiciens hoc dno
 reges sustinent ad vnu Decidet
 celo ignis et sulphur vnu
 hy vpus inq;to alius inapuit
 que quide facit ihus xpus
 dei filius saluator Sed ilatino
 no sic tustati no potuit ille sep
 occidere qui sit cu lute que sunt
 in eoz capitibus quectunt In
 ferit etiam lactancius opi suo
 quedam de xpo vaticinia sibi
 ille quibus no exprimat cuiq;
 que sigillatim ipse posuit ego
 arbitratu sum quida esse po
 nenda tanqum vnu sit plexu
 que illa plura commemorauit
 et breuia humanis inq; nisi
 delu postea veniet dabit
 aut alapas manibus i cecis
 et impunito ore expuent vene
 natos spruces Dabit uo ad
 bera sumptu suu dorsum et co
 laphos accipiens tacebit ne

quis agnoscat q; vbi sit ut
 vide venit ut in feris loquat
 et tota spinea conabit Adabu
 aut fel et adstium acetu dabit
 Inhospitalitate hac mirabunt
 in mensam spā eū in sapientis
 gens tū dū nō intellexisti
 ludentem mortaliū mentibus
 sed spms conasti et horridum
 fel inausa Templi velum
 fundetur et in medio die nox
 erit tenebrosa minus intribus
 horis et morte morietur tibus
 diebus sompno suscepto et tūc
 ab inferis regressus ad lucē veiet
 pūis resurrectionis pūcipio
 reuocatus escenso Ista lactāci
 adea que p bare intenderat
 adhibuit testimonia sibilina
 Non illi sane erit eam sibilā
 no romuli sed belli tūam tpe
 fuisse pperunt **168 ca 2e** Ipe
 minue qui regnauit p romu
 lūm rome quo apud hebreos
 regnabat manasses aquo impio
 rege ppha ysaas phibet occiso
 pūmā sibilam fuisse referit
Signū **Distūg. de pūis li**
2o de doctua xana capo 1o
 Signū est res pter spem quā
 ingerit sensibus aliud aliquod
 esse faciens incogitacione venie
 Sicut vestigio viso trāsisse al
 anū vestigiū est cogitaciō Et
 fumo viso ignem sub esse cog
 noscamus et voce animalis audita
 affectum animi eius adiutimus
 Et tuba sonante milites nō p
 gredi seu egredi et si quid aliud
 pugna postulat oportet nouit
 Signoz igitur alia sūt nālia
 alia data nālia sūt que sine
 voluntate atq; vllō appetitu sig
 nandi pter se aliquid aliud
 esse cognosci faciunt Sicuti
 finis est significans ignē Non
 em quis homo uolens signifi
 re id facit sed rez exptat animi

advisione et enotacione cognoscā
ignem subesse etiā si fumus so-
lus appareat sed et vestigium
tūscitatis animat ad hūc genus
ptinet et volūtas irati siue tristis
affectum animi significat etiā ulla
eius voluntate. Cum autē iratus
aut tristis est aut si quis alius
motus animi volūti indice p̄dit
et nobis nō agentib⁹ ut p̄dat.
Sed de hoc toto quē nūc differe
nō est p̄positum cum tamē ma-
dit nupticom iūm p̄tū oīno
nō potuit atq; acten⁹ notatim
sufficere. Data vero signa sunt
que sibi quoq; vñencia i vñem
dant ad demonstrandos q̄tū
possunt motus animi sui al pen-
sa aut intellecta quelib⁹ nō ulla
causa est nobis significandi id ē
signi dandi nisi ad deprimend⁹
et trahend⁹ in aliū animi
id q; animo gerit qui signū dat
horū ergo signorū gen⁹ q̄tū
ad homines attinet considerē atq;
tractare statim⁹ quia et signa
dīntus data que p̄tū sanā
continet p̄ homines nobis indi-
cata sunt qui ea consp̄serūt ha-
bent etiā bestie quedam nūc se
signa quibus p̄dunt appetitū
animi sui. Vñ et gallus gallina
eius repto cibo dat signū galli-
ne ut accurrat. Et columba ge-
mitu columba vocat nūc ab ea
vñissim⁹ vocat et multa hūc an-
adūc solent. Vñe sicut volūtas
aut dolent⁹ clamor siue volūte
significandi ut sequant⁹ motū
animi an uē ad significand⁹ detur
questio est et ad rem que nūc
agitur nō ptinet. Vñam p̄tē
ab hūc ope tamq; nō necessariā
remouē. Signorū igit⁹ quibus
nūc se homines sua sensa q̄ntat
quedam ptineat ad oculorū sensu
pluraq; ad aurū paucissima
ad tactū sensus. Vñam cū i vñm⁹

nō dant signū nisi oculis ei⁹ quē
volūm⁹ p̄ hoc signū voluntat⁹
iure p̄cipem facē. Et quidam
motus manū pulcrūq; signi-
cant. Et hystones omī mēbroz
motibus dant signa scientibus
et cum oculis eorū quasi fabulā.
Et vexilla dracones q; militēs
poculos in p̄munt voluntate
ducunt. Et sunt hec omnia quasi
vba visibilia ad aures aut qe
ptineat ut dīci plura sūt i v-
bis maxime. Vñam et tuba et
tibia et cythera dant plerūq; nō
solum suauem sed etiā significan-
tem sonū sed omnia signa verbis
opata paucissima sunt. Verba
em inter homines p̄sus obtine-
rūt p̄cipatim significandi que
cūq; animo concipiunt si ea q̄p
p̄dere nolit. Vñam et odore vñ
quēti dīam⁹ quo p̄fusi sunt pe-
des eius signū aliq; dedit et
p̄armeto corpus et sanguis sui
p̄gustato significauit q; voluit
et cum mulier tangendo simbrā
vestimenti eius salua facta est
nō nihil significat sed i mīabil
multitudo signorū quibus suas
cogitaciones exerunt mōbis cō-
stituta est. Vñam illa signa omī
genēz breuiter attingi potui
verbis mutare vba vñ illis
signis illonū possem. Sed q;
vberato acere statim tūseunt
nec dīcunt manēt quia p̄uat
instituta sunt plura signa ver-
borū. Et ita voces oculis oñdūt
nō p̄cipas sed p̄ signa quedā
sua. **Sed de signis miraculorū p̄tē**
libro de cāstis dogmatib⁹. Sig-
et p̄dīgia et sanitates etiā p̄tē
res in nomine dīi facē ab ipso dō
didicim⁹ et cum alios hūc p̄e
sumptione inuēt sibi paucib⁹
glie hūane nocent quia q̄lant
iudicio falso id est nō mītis
debito signis et p̄dīgis claz

posse fieri xamū nō tū sū si
 tpatis et aspis morib⁹ agat
 Tempatis aut et placidis mo
 rib⁹ etiam absq⁹ signoz effi
 cacia et pām et p fām et dei ho
 minem recte fieri credim⁹ Null⁹
 sanctus et iustus caret pto nē
 tamen ex hoc desinit esse iustus
 nē fūis cum affectu teneat fū
 tatem Non em nē vult⁹ sed ppo
 siti ad iuueto p dei grām acqui
 rim⁹ sanctitatem Et deo vāat
 omis sancti se pūctiat ptores
 quia inuitate hēnt q plangāt
 et si nō rēphensione certe mobi
 litate pūctiatis nē **Desig**
vo crucis quo se Omis qm forte
signat homines ad aliquod ma
libro 10 om 21 lum opus tūc
 si forte pedem impierit signat
 os suū et nescit q includit po
 tius demonē quam excludit Tūc
 em bene se signaret et diabli
 decorde suo repellēt si se abio
 ope nephario renouaret **Desig**
nis datus morfi in fūone **seruibo**
 Que significant ea signa qūcū
 dus adiuvat tendam⁹ edicere
 vūga regnū significat spens
 mortalitate Aspente em bonū
 mors pūmata est spām morte
 dignatus est dū assūmē vga
 ergo veniens incitām spentis
 spem habuit quia regnū dei
 q est xpūs ihūs venit ad tū
 mortalitate indutus ē quam in
 fixit iuante **Et infra subdit** **Dez**
 pens ergo ipa mōrlitas que su
 cepta est ad omno quā nāc est
 habē corp⁹ eius cui⁹ est caput
 homo xpūs ihūs in celo ista em
 mortalitate h q vlnus inflatū
 est p swasione spentis Deber⁹
 ergo mortem pto pūi homis
 si pcam ad vitam p veniamus
 etiam pibū xpū dūi nūc
 sed qū venit ad vitam redit ad
 regnū in fine seculi Nam ideo tū

Dam tenuit vbi finis est ut ad
 pstūm renouaret **Quid illa manu**
 certū est quia manus pūi ipū
 significat **Orinus** homine quid est
 Orinus morfi scētum dei Cū
 esset homo in feto dei nicolus
 erat et bono colore Expt apetto
 dei pgressus est ada de padiso
 offenso deo et fūis est viciōsus
 facta est ergo manus illa alba
 sed redit ad fūm p pūi em do
 nū ihu xpi recepit colōre ord
 aut illa aqua comisa in saguē
 aqua illa significat sapiam Depe
 em posita aqua est in fluitū
 sapie ut dūi est fiet ico fons
 aque salientis mōta cēna Sed
 aqua illa que mēra est saguis
 effū est vūq nobis vūdit vū
 carūc fām ut bitante in nobis
 Omia futū spū signa sunt et
 mistia de domo nro ihu xpo
Silenciū Desilenciū dei in
spūi tpe libro 10 omelia
omelia 21 Nemo fies hūi fla
 searitate se decipiat et putet
 se ante tribunal xpi nō eē ven
 tur⁹ nec redditur⁹ de fāis pūis
 rōnem Veniet em deus nūc et nō
 pūebit modo em silere dē quia
 adhuc vūditām suspendē videt
Eod libro omelia 20 Veniet ma
 nifestus et nō pūebit quia non
 pūebit indicatū qui pūuit siluit
 indicatū **Isid** **Suspiciat⁹ es q**
 ero tū similis arguam te **Sileo**
 cum facis sed nō pūebo tū iudicō
 arguam te quid tibi faciā quidō
 arguam **Statnam** te ante faciē
 tuam modo em qū male facis
 putas quia bonus es quia nō
 vis te videre alios rēphendis
 et te nō respicis alios accusas
 dete nō cogitas alios ponis
 ante oculos tuos te ponis post
 dorsum tuū Ego qū te arguā
 tollam te adorso tuo et ponā
 te ante oculos tuos mdebis

te et planges te et nō erit tā
tūc quō coruigas te Cōtēpnis
tempus nūc veiet tpus iudici

Similitudo **De Similitudine**
hōm libo 4 cont julian

capo 1 Similitudo colorz decepte
tūst ad spū et de spū ad corp?
Nam colores vrgoz quas variat
Jacob afficiendo tūstierūt i amīs
petoz matz atqz inde rursus
eadem affectōne tūstendo appa
ruerūt incorpibus filioz Tale
vō aliquid etiam infetibus hūa
nis posse contingē? Soranus
medicū auctor nobilissimus
constitit et ex^o consuiat hystole
Nam de omī suō tyrannū narrat
eo q ipse de formis esset n^o ta
les habē filios vellet vroz sue
inconcubitu formosam pponere
solēt picturam ems pulcritudine
concupiscendo quodā nō inpet
et implem quam concupiebat a
fficiendo tūstuerūt Neqz em dē
nās ita creat ut leges auferant
quas dedit motibus vrgoz
nature **Diam^{us} res ples mlat**

Deo libro qom 93 q 2a quālis
modis dia res possunt similes
Deo Alie scdm vltatem et sapiāz
facte qā in ipso est vltas et sapiā
nō facta Alie inquitūm solū vltat
quia ille sūme et pmtus vltat
Alie inquitūm sūme quia ille sū
me et pmtus est et ideo tū se
net tamē vltat aut sapiūt nō
pfecte sed erigūe sūnt ad pmtū
ems vne aut sapiūt ita illi si
militudine sūnt pxtima ut ita
tūris nichil sit pxtimū? qī cum
homo possit esse pxticeps sapie
p^o mtiorem hominem p^o ipū ad
ymaginem dei **Et infra subdit**
ibid Omnis ymago sūntis non
omne q sūntē est etiam ymago
p^o est **De qua similitudine mīa**
addem libo de essentia dūm
dei Similitudo dei in hōmīe ad

opus refertur iusticie dicente
dūo iulege Sancti estote quia
ego scis sum dūo deus vester
Declāt h^o iustione de ymagine
Similitudo dei in nobis iustioribz
cernenda est ut sicut deus qui
hōmīem et ad ymaginē et sūntis
suam creauit caritas est et bonū
et iustus paciens et iustis ac mi
sericors et cetera vltatūm sūma q
de deo legim^{us} ita hōmō creatus
est ut habēt caritatē ut bonū
esset et iustus ut paciens ac mi
tis mīdus ac mīcor foret Cō
vltates quō plus quisqz iustipō
h^o tanto pxtius est deo et maiore
sū conditoris gerit similitudinē
Si vō q absit aliquis pdevia
vltatū et diuortia tūmū ab hac
nobilissima sū conditoris sūline
degenerans oberat tūc fiet de
eo q sūptūm est hōmō cū mīdore
esset nō intellexit q^o q^o maior
honor potuit hōmī esse quam
ut ad similitudinē sū factor cō
dētur et de hyst vltatūm vltatū
quibus et conditoris qū hōmō nō
vltatur nī sensu sūatur dei bo
nitate et mīa ita nīlū debet cē
mōmetūm quo nō sit de quo lē
dūo reguauit de ceterū inditus
est id est omī splendorē vltatū
et totius bonitat^{is} decore ornatū
nī q māy p^o esse hōmī de deus
aut mīfeliōz mīfelia quam ut
hac similitudinē et glia q ditor
mīssa mīfeliōz et mīdabile
brutoz mīfeliōz dilabat^{ur} sūltū
dūmē etia ppter quibz diligē
tūis attendit pmtūm sū condi
tōis excellētiā et reuēdā
sanctē tūntis mīfeliōz ymaginē
agnoscat honorē q sūltudinē di
uine ad quam creatus est nobili
tate mōz dūcio vltatū dūgtate
mītoz habē contendat ut appa
rūt qualis erit tūc ei sūntis
appareat qui mirab^{ile} ad sūltū

suam in primo adam condidit in
 mirabilis reformatur. **Incepta**
ad ysaia et est vii. Scimus quod
 cum apparuit similes ei erimus
 quoniam cum videbimus eum sicut est
 putamus ergo videbimus inquit
 similes suum. Iude igitur videbimus
 inquit similes erimus quos deus
 tunc dicit corpe nos ut esse
 ut futuros esse similes deo. In
 tiori igitur homine ista similitudo
 est qui renouat in agnitione dei
 secundum ymaginem eius qui creauit
 eum et tanto efficiamur similiores
 illi quanto magis in eius cognoscere
 et caritate perficimur quia et si ex
 or homo sit corruptus sed iustior
 renouat. **De die iudicii libro 9.**
De caritate dei cap. 16. Deo quanto
 similiores tanto fit quisque perfectior
 nulla est ab illo alia longinquitas
 quam eius dissimilitudo. Iustorum li
 no illi etiam bono et inimitabili
 tanto est anima hominis dissimilior
 quanto reus temporalium mutabiliumque cu
 pidior. **In fine de iacob et esau**
Similitudo facit unam dissimilitudo
facit diuersitatem libro 2. De vitiis
domini fine 11. Quisquis similis
 esse deo cupit ita ut ad eum pue
 niat fortitudine suam sicut scriptum
 est ad illum custodiat ut ab
 ipso aquo similitudinem accipit
 vllomodo superbiendo recedat. Et
 namque coherendo signetur et tamquam
 exemplo fidei affixus reuertatur
 ymaginem dei faciens illud quod
 dicitur est apertum ad herere deo bonum
 ut custodiat ymaginem et similitudinem
 ad quam finis est. Porro autem si
 per se vult imitari deum ut quod
 deus non habet aliud aquo forme
 non habet aquo regatur. Sic ipse velit
 sua potestate uti ut quod deus nullo
 formante nullo regente viuatur
 quid restat nisi ut recedens ab
 eius calore torpeat recedens ab
 caritate vanescat recedens ab

eo quod simile atque inimitabile est in
 deus mutatus deficiat. **De dra**
blus iniquus fecit imitari deum
 voluit sed pise non esse similitudo
 potestate sed contra illum potestatem
 habere. **Deo super ps 32 fine 2.**
 Nec enim deo qui ubique est et nullo
 continetur loco plota per quicquam
 aut ab illo plota remouentem per
 quare illi est similem illi fieri re
 cedere ab illo dissimilem fieri. **Sup**
ps 92. Dissimilitudine recedimus
 a deo similitudine accedimus ad
 deum. Quia similitudine ad quam
 facti sumus quam in nobis peccato
 do corruptum quam peccatorum remi
 ssione recipimus que in nobis re
 nouatur intus in mente tamquam
 res culpatur in immo id est in anima
 nostra ymago dei nostra et recedamus
 ad thesauros eius. Quia sicut
 Cesar querit in immo ymaginem
 suam. Sic deus querit in nobis
 ymaginem suam. Ad hanc similitudinem
 nos Christus mouens cum de dilec
 tione inimicorum dixisset dat exemplum
 de ipso deo qui solem suum facit ori
 ri super bonos et malos et pluit
 super iustos et iniustos. Estote autem
 sicut et pater vester perfectus cum dicit
 Estote sicut et ille perfectus ad similitudinem
 nos mouet. Constat quod dissimiles
 existendo recesserimus a deo et
 facti eramus longe per dissimilitudinem
 et efficiamur per similitudinem ut
 iam fiat quod scriptum est Accedite
 ad eum et illuminamini. **Sed differt**
in similitudine ista. Quis filius
 christus a nobis super deo in filiis
ps 88 fine primo. Dei ille vnus
 nos multa ille vnus nos in illo
 vnus ille natus nos adoptati
 ille ab eterno filius genitus vnus
 nos atque facti per gratiam ille sine
 peccato nos per illum liberati a peccato
 ergo quis similis sit deo in filiis
 dei. **Similiter autem christus multis**
rebus super iobem fine 26.

similitudines xpus multa ē que p
petates nō est p similitudines
et petra est xpus et hostium est
xpus et lapis angularis ē xpus
et agnus est xpus et leo est xps
quam multa p similitudine et alia
que quāre longum est Si autē
petates distancias res quas vidē
conueniunt nec petra est quia du
rus et sine sensu nō est nec ho
stis est quia nō enim faber fē
nec lapis angularis est quia nō
est astructore compositus nē pas
tor est quia custos omniū quadru
pedum nō est nec leo est quia
fera nō est Nec agnus est quia
pecus nō est Omnia ergo ista per
similitudinem quid ergo pē supi
cipio erat vbiū et vbiū erat ap
denu et dē erat vbiū quid
de homine qui apparuit vbiū tād
tād fāy est et hitauit in nobis
**De similibus res autē que apparet
in visionibus et sompniis libro 2°
super genesim cap. 22°** Similitudines
corporaliū res formant in spiritu
sine tunc aliquod corpus sensu
corpus tangimus et continuo forē
eius similitudo in spū memoria
q̄ recondit sine tunc absentia
corpa iam nota cogitamus ut eis
formet quidam spūalis aspectus
que iam erant in spū antequam
ea cogitarem sine tunc corū corporū
que nō nouimus sed tamen esse nō
dubitam⁹ similitudines nō ita
ut sint illa sed ut occurrūt i tunc
Quia tunc alia nō sunt p̄ arbit
rio nō opatione cogitamus sine
videtūq̄ id agentibus nō uolē
tibus nobis varie forme silitud
perferant māia Quia tunc aliquid
cōlitter actum ea que ipa disponi
que nulla actione futura sunt et
omniā cogitatione antecedunt
Quia tunc iam in ipso actu nō cū
loquimur nō tunc facim⁹ omis mo
tus cōles ut ceteri pnt eque

preuinit similitudinibus suis
intus in spū iteq̄ em vlla uel
breuissima silla in ordine suo
nisi pfecta somisset sine tū adoe
mentibus sompna videntur
nō nē nō aliquid significanda
sine tunc mala valitudine cor
pali p̄turbati intus sensus itine
ribus sentiendi ymagines cor
porū spūs veris corporibus ita in
fret ut inter nosti nō vix possit
nō oīno nō possint et ut significet
aliquid aut sine vlla significacōe
obruant sine inque sententia alio
morbo nō dolore corporis nō inuē
dente inter vias quibus anime
ut p̄ carnem sentiret exēbatur
ac inebat intencio altius quā
sompno absentato spū cōllum
res existunt aut nō strant yma
gines significantes aliquid nō p
vlla significacōe apparentes sine
ulla ex tōre causa existente sed
assumentē atq̄ inpiēte aliquo
spū tollitur aīa in quib⁹ vidēdas
similitudines corporū visiones
eius visa cōlia tunc siml i cor
sensibus vtitur sine ita spū assu
mente alienat ab omni corporis
sensu et aūtatur ut solis simili
tudinebus corporū spūali in pio
teneat vbi nescio ētz possunt
aliqua nihil significancia videri
Insumone de iacob et esau Quia d^r
petra et nō est petra d^r māia
et nō est māia quia aliud fē
nō d^r mons et nō est mons p̄
d^r terra et nō est terra q̄ aliud
significat Sic d^r leo dēbū iuda
dūs ihus xpus et nō est leo p̄
d^r agnus et nō est agnus Sic
vitulus et nō est vitulus Quia
sunt dicta ista omnia Quia
quare dūs est leo p̄pter fortitu
dinem Quare dūs est petra
p̄pter firmitate quare dūs est
agnus p̄pter inuolentia Quare
dūs est vitulus p̄pter victimā

Quare dicitur est mons propter ma-
gitudinem Quare magna propter dul-
cedinem Non enim quid sit pe-
tra et tamen de bonis dicitur et
abundo de petra et de bono
robusto et in mobili de petra
et ad laudem inde dicitur firmitatem
et ad manipulum dicitur
Non enim et impetra firmitate et
acceptum xpi petra aut erat
xpus In Leone fortitudine novus
et tamen leo etiam dyabulus no-
minatus est Qui dicit petram
impetate fuisse xpi blasphemant
In petate lapis terra obdurata
est In figura firmitas Sic metu-
lus impetate petrus est In figura
victoria Omnis enim figura et
allegorica locutio aliud videtur
sonare carnaliter aliud in figura
spirituale **Sed de similitudinibus**
que dantur in scriptura super ps 14
Non videntur datur similitudo
appetitur laudatur ipsa res sed
tamen inde similitudo trahitur Non
enim laudavit iniquum iudicem
qui volebat laudare illa vidua
nec deum timebat nec homines
verebatur et tamen inde similitudo
trahitur **Sup ps 102** Non videntur
quod possunt similitudines duci
ad ipsam partem colliguntur ipse res
ad quas adhibentur **Dantur autem**
similitudines et dicit libro 2 de tribus
in sermone 10 Similitudines vobis
adhibeamus ut quod minus intelligi-
tur clarescat si enim de terrenis
ad celestia non sunt dande simi-
litudines quod scriptum est petra
aut erat xpus **Sed ut dicit libro**
2 de libero arbitrio cap 6 Nulla vi-
sibilis similitudo invisibili rei
potest ad omnem convenientiam compa-
rari **Idem libro contra felianum cap 8**
Turibus inopphensibilibus exemplum
non suppetunt disputati **Sed de**
hoc ad obitum sicut super ps 127 Quod
dicimus sicut aliqui ad similitudinem

refertur quod dicimus sicut vixit
pro ita et filius Aliqui ad petra-
tem quod dicimus fecit sicut bonus
vir fecit tamen iustus hoc non ne-
gat enim esse iustum et

Simulatio Simulatio duplex
est mala super ps 63 Simu-
lata innocentia non est innocentia
simulata equitas non est equitas
sed duplex iniquitas quia iniquitas
est et simulatio **libro de moribus**
etiam cap 1mo Facile est simulare
et difficile est habere veritatem **Eius**
temptatio repellit Simulatio veritatis
libro de conflictu religionis
vicioz capitulo 2 Dicit quod nichil

in abscondito facis ne ad iunctis
cogitatus detestaris Fuge te for-
tis esse quod non appetis Veram religio-
nem rudet vno magis satyrago esse
quod non es Viam unde homines quod non
es quod aliud quam dampnatio
est Memor esto itaque quod dicitur
vobis scribe et pharisaei vponite
qui mundatis quod foris est calicis
et pappidis intus autem pleni
estis rapina et omni inmundicia
pharisaei munda prius quod intus est
calicis et pappidis ut fiat et id
quod foris est mundum Itaque illud
quod in concultando repetit Verbo-
bus scribe et pharisaei vponite qui
similes estis sepulchris de albanis
que a foris parent hominibus spe-
ciosa intus vero plena sunt ossi-
bus mortuorum et omni spuracia
Dicit et vos a foris quid parent
hominibus iusti intus autem pleni
estis vponite et iniquitate nec
non et illud quod de nobis alibi scrip-
tum legitur Vement autem ad
vos inuestimentis omnium intus
autem sunt lupi rapaces et

Symbolum libro expositio
symboli ad laurencium episcopum
opus principii Traduntur manes
in quod post ascensionem domini
autem per adventum spiritus sancti supra

singulos quosque aplos varie lin-
gue congedissent ut loquelis di-
uisis ut varis loquerentur ne eis
nulla gens extranea ulla lige-
barbaries inaccessibilis videretur
Et secundum preceptum aduersus datum ad
predicandum dei verbum ad singulas
quasque perficerent nationes dis-
cessuri ab invicem future prius
predicationis norma in commune co-
stituerunt ne aliorum obducti di-
versum aliquid predicarent omnes
igitur et simul positi et spiritu sancto
repleti breue istud sue predica-
tionis iudicium fecerunt invicem
confessio quid unusquisque sen-
tiret unde collato dici potest
sed iudicium et signum idcirco dicitur
quia in illo tempore sicut et paulus
apostolus dicit et in actibus apostolorum
refertur quod multi extraneis iudeis
simulabant se apostolos christi et lucas
alicuius vel ventris gratia ad predicandum
perficerentur nominantes quid per
sed non integris traditionum lucis
innotantes ideo istud iudicium
posuit per quod agnosceretur is qui
christi vere secundum apostolicas regulas
predicaret Denique et in bellis et
in libris hoc obscurum refertur
quod et armorum habitus par est et
sonus vocis idem et mos vivendi
et iustitiae una bellandi ne
aliqua doli subreptio fiat sym-
bola dispersa unus quisque dux
suis militibus tradit que latine
signa vel iudicia nominantur ut
si forte occurrerit aliquis de quo
dubitetur interrogatus symbo-
lum perdat si sit hostis an socius
Idcirco hoc non sibi cartulis aut
membris sed retineri cordibus
voluit ut certum esset nomen
habet ex lectione que in eodem etiam
ad infideles pervenire solet sed ex
apostolorum traditione didicisse Disce-
ssuri igitur ad predicandum ut
dixerimus istud unanimitas et fidei

sue apostoli symbolum vel iudicium po-
suerunt Non sicut filii adam disce-
ssuri ad altitatem terrae exlate conto-
ne bitumine constructes sed unum
in eam fidei que starent ad usus
faciem unum ex lapidibus vivis
et margaritis divinis edificantes
que nec venti impellerent nec flu-
mina subverterent neque prellarum
tempestatumque turbines perturbarent
Incipio librum de symbolo Accipi-
te regulam fidei quod symbolum
dicitur cum accepitis in corde se-
bite et cotidie dicite in corde ap-
vos antequam dormitis antequam
percedatis pro symbolo vos unum
te Symbolum nemo scit ut le-
gere possit sed ad recensendum ne
forte deleat obliuio quod tradidit
diligencia Sit vobis codex vestra
memoria quod auditis estis hoc
credidistis et quod credidistis hoc
etiam et lingua reddidistis **Quid**
sit ibidem in fine Symbolum est quod
recensuri estis et credituri ista ver-
ba que auditis per divinas scripturas
sparsa sunt Sed inde completa
et ad unum redacta ne tardior ho-
memoria laboraret ut omnis homo
possit dicere possit tenere quod credit
Et eodem libro tractatu 30 incipio Sym-
bolum est catholice fidei funda-
mentum quod super edificium sur-
rexit ecclesie constructum manibus
apostolorum et prophetarum **Incipio libello de**
symbolo Ideo symbolum dicitur quod iuxta
societatis fides placita continetur
et eius confessione tamquam signo
dato christianus fidelis agnoscat
De eius studio libro 10 omeliaz
omelia 23 Tenete symbolum
non obliuiscamini cotidie dicite
qui surgitis et qui vos collocat
ad somnum reddite symbolum ve-
stre domus memorate vos ipsos
non pigeat repetere bona est re-
petitio ne subrepat obliuio hic
dicat dicitur huius dicitur hoc cotidie

Dico teneo illud bene quoniam
 fidem tuam inspicere te. Sit tamen
 speculum symbolum tuum. Ita te vi
 de si credis omnia que credere con
 fiteris et grande cotidie in fide
 tua sunt divicie tue sunt cotidiana
 omnia ista quodammodo idumeta
 mentis tue. Nunquid quia singulis
 te nestis sic et commemorando sym
 bolum tuum vesti animam tuam ne
 forte ea nudet oblivio et rema
 neas nudus et fiat quod aut apostolus
 Quod absit a te si tamen exspoli
 ati non vultis invernare. Vestiti
 enim erimus fide nostra et ipsa fides
 tunicata est et lorica. Tunicata contra
 confusionem lorica contra adversita
 tem. Cum autem venerimus ad illud
 locum ubi et regnabimus non est
 opus ut dicamus symbolum. Den
 eum videbimus. Ipse enim deus no
 bis visus erit et fidei habebimus testes.
Synagoga **Sup** **Herit** **r**
ps **81** **Inde** **or** **ps** **synago**
 ga dicitur solet quavis et etiam dicitur
 sit. Nam vero apostoli nunquam synago
 gam dixerunt sed semper ecclesiam.
Infimone **7** **dededicatōe** **ecclie** **Di**
 ligat dominus syon super omnia thab
 nacula Jacob. In iacob iudaeorum
 plebem in syon intelligimus. Et
 nam. Diligat dominus portas syon
 id est respiciat synagogam et pe
 git ecclesiam. Sic autem debemus
 que et quanta sit inter utraque distan
 tia. Synagoga est nationis unius
 congregatio. Ecclesia est universarum
 gentium multitudo illuc thabernacula
 sunt in iudeis hic fundamenta
 in christis. **Et infra subdit vtriusque**
dicam **videamus** **quid** **dominus** **plus**
 diligat syon quam iacob. Quod vult
 quod quia ecclesiam novellam auc
 tor et repator inseruit. Synago
 gam ardam inopetitate et im
 pietate offensus reliquit. Ita di
 vinitas dispensante vel gratia ut
 cum illius infructuosam succederet

huius oleam fecundaret. Et cum illa
 comissa in spinis aruisset huius vinum
 salutaris vite irrigata pinguetetur.
 Tunc autem in spinis est comissa
 quia de spinis factum capiti salvato
 ris imposuit cum illa vinum populi
 mater esset. Hec virgini christus suo
 illo sanguine maculas ecclesie diluit
 quo se in felix synagoga macu
 lavit et cum illa in limbum sorden
 tem ceciderit. Hec de fonte lavaco
 dealbata consurgit. Cumque illa
 filios amiserit in necem prius
 amatos. Hec prius obtulit adoptan
 dos. Ideo de ecclesie fecunditate propheta
 commemorat quia plures filii de
 prete qua eius que habet. Illa ha
 bens viri nomine matris amittit huius
 sponsam habens accrescentem
 sobolem novam semper acquirit. Vir
 go huius permanet et parere non desinit
 vel non desinit populos de renascen
 tibus integram et deo maritante
 fecunda. Illa suos universali im
 pietate dissipat huius ecclesia alienas
 gremio matris suam regit et
 concludit. Illa vitam suam quod christus
 est etiam in resurrectione negavit
 Hec confessa hac secuta est mo
 riente libellum repudiavit illa su
 cepit in regnum et thalamum ista
 puerunt nec unum si pari celo
 dicitur cum mater venit de celo
 illius desideris amica mibis
 mamma dulce mibis mellifluis
 roboravit. In huius tabernaculo deus ipse
 descendit sicut dicit. Ego sum
 pater vester qui de celo descen
 di. Illa thaurorum et hyrcorum auro
 funditur per hac dei filius immola
 tur. Illi mare patitur isti celum patebit
 Vox enim sponsi est. Populum suum
 simul rapientem obviam christus in aera
 et sic semper ad dominum erimus et
Singularitas **libro 20** **unifite**
Omni **opatione** **singula**
ritas **fugit** **hereda** **est** **suus** **dei** **in**
honestate **libro** **de** **singula** **te** **clitor**

Nobis quā plūm laborandū est
de quibus ad manifestandā gū
tatem singularitas magis quam
plūtas testis vera est Respicite
quā mala cōfusio huius par
litatis acquirit que nō nisi cor
ruptione seminat pullulat vicia
lascivia pascat concupit ignominia
et parit rabiem concitat et por
rigit furiam Tot itaq; et tantas
strages calamitat; et strages
pessime commissionis nemo pster
nit nemo calcit nemo finescat
nisi singularis castitas Solas uni
minem mirum est scimonie sin
ceritatis iudiciū et abolitio sca
dalos exāciū continēcie et ba
stacio tota luxurie claritat; fasa
gū et dedecoris papiciū erue
dum sibi subarbitr amicta con
cupie mortua membra sua cog
nostant baulare De quib; ap
paulus pmonet dicens mortifi
cate ergo membra vā que sunt
super terram fornication; i nū
diciam Sic ubiq; singularitas sp
lendet ut omnes pilla splendere
nō dubitent et ita sanctitate in
semetipsa clarificat ut land sibi
ab ipis quos minus extorqueat
hanc igitur amate hanc time
te que sola p̄t feminas debellare
cum adhuc concupia ulla pect
impulsat et dum adhuc simplici
tas incorrupta pmanet tū que
ta ad secretam singularitat; tute
lam cito concurrite ne postmod
valeatis effugē **hēnda est ita**
ritate sup p̄ e p̄erit multiplici
tas et singularitas tenet i p̄as
De quibus d̄ in actibus ap̄lor
multitudinis aut credentium
erat cor vñ et aia vna d̄ Sin
gulares ergo et simplices id ē
fecti am̄litudine et turba na
tentiū rex atq; morientū ama
tores eternitatis et vnitatis esse
debemus si vñ deo et domino

nō cupimus inhere rō
Simus **De p̄m abrahę ho**
ex de origine aie cont bñ
centū victorē Si nō iocaris et
errare pūlter nō vis s̄m ab
rahę intellige remotā sedem
quietis atq; secretam ubi est
abrahā et ideo abrahę dñ
est nō quod ipius tñ sit sed q
ipe pater multarū gentiū sit po
stus quibus est adiutandū
fidei p̄cipatū p̄positus Sicut
dēmy abrahā et deū ysaac se
deus vocari voluit tū sit i nūa
biliū deus **De p̄m dei p̄is si**
Jobem fūone 70 Non h̄ deus
p̄m que admod; nos habemus
investimetis aut cogitand; ē
sit sedē quo nos aut forte ducti
est p̄t p̄m habē sed quia p̄m
noster intus est in secreto p̄m
p̄is vocatur secretū p̄is **libro**
20 qom̄ vetis De filio dei quod
et noui testam̄ sit in s̄m p̄is
qōne deca vñ Simus autē p̄is
quid est nisi affūis manitate
veri p̄is p̄natūe vnitatis i filio
libro 20 qom̄ Simus abrahę
eruo 20 qōe 37 requies est b̄or
pauper quorū est regnū celoz
quo post hanc vitam recipiūt et
sepultura in ferni penaz est p̄
fuitas que sup̄bos et i m̄p̄i
cordes post hanc vitam vorat
Et infra Simus abrahę intelli
secretum p̄is quo post passio
resurgens assumptus est dñs
Et infra Simus secretū p̄is bñ
intelligitur ubi etiā ante resur
rectionē iustoz aie vñuit cū deo
Tanto em̄ verius ibi est deus
qui vbiq; est quāto in illo q̄tine
Sicut latroni dñi est hodie me
tū eris in paradiso **in fūone dedi**
ante et lazarū posuerūt angeli
vltimos in p̄m abrahę id ē
in requie sempiterna in secreto ma
gū p̄is Simus em̄ secretū sigt

ubi defatigatus requiescat

Syon libro 1a de ciuitate dei

cap 1a Ciuitas regis etia
ipa est syon syon latine mēp-
speculatio Speculat enim futuri
seculi magnū bonū quū illuc di-
rigitur eius intentio spā ē illū
eod modo spūalit **in fine 21**

De reue dñi syon specula mēp-

Specula vero est excelsum locus
et editus de quo a longe pspicit
q venturū est Si ergo et tu vīa
tuam alius acia et longe sub-
limus ab hūanis vicis collocatus
pbtatem fidei pntelligēcie rōi
pcul que sunt ventū pspiciens
recte filius syon appellaberis ex
hys erat ille ad quem syon dñi-
mus dicit fili hominis speculatore
te dedi domum isrl Erue que
sursū sunt et speculari nō pū-
tia sed futū et aspice nō que
vident sed que nō vident qm
que vident temporalia sunt que
aut nō vident etia h ē filiū
esse syon **Sup ps 136** Os sancta
syon vbi totum stat et nichil fluit
quis nos in ista papitauit quia
dñi sumus conditores tū et so-
cietate tuam ecce mē fluenta et
labentia constituta vix quisp rap-
tus a flumine si tenē potuit ligū

Syon libro 1o Genadet

Soneliar omie 23 et libo 33 qm

goue 60 Dñs mulieri samaritane

Dixit Siao Quid est siao fidem

tuam desidero **et infra** Eorum

fidem sicut p quibus sagne fidit

cm9 hystoriam psequit Qui bibe

sup iohem smone 14 ut deaq

ista nō facit iterz cum quid eude

eius quia nō aquam visibile sed

invisibilem pmittebat Quid em

dencus quia nō carnaliter sed

spūaliter loquebatur Adhuc tū

illa mulier carne sapit delectata

est nō scire et putabat hē scdm

carne sibi pmissum esse ad dñm

quod quid fiet Sed in resurrectione
mortuorum hē volebat illa dede-
rat em deus aliqui sūo suo hēhe
ut p quadraginta dies nec esuri-
ret nec sitiret Quid hoc potuit
dare p xta dies nō potuit dare
semper Suspirabat tamen illa
nolens indigē uolens laborare
assidue venire ad illum fontem
honerari pondē quo indigēcia
suppletur et finito quod hāspat
rursus redire cogebatur et conti-
diuus fuit ei iste labor quia i di-
gēcia illa reficiebat nō extin-
guebatur Delectata ergo illi munē
rogat ut ei aquā vitam daret
Sed dñs aliquid spūale pmittebat
Quid est qui bibit debet aqua
facit iterz et vez est p hāc aquā
et vez est scdm q significabat illa
aqua et em aqua in puteo volup-
tas seculi est hū funditate tenebro-
sa hīc eam hauriūt homines ydria
cupiditatu Cupiditate quippe pro-
m subiciūt se ut ad voluptate hā-
stam de profundo prouēit et fruūt
voluptate pcedente et pmissa cu-
piditate Nam qui nō pmissit cupi-
ditatem prouire nō p ad voluptate
Pone ergo ydriam cupiditatem
et aquam de profundo voluptate
em prouit quisp ad voluptate
seculi hūc tibus est potus est
lanax est spectaculum ē quibi-
tus est Nūquid nō iterz facit qd
debat aqua qui bibit iterz facit
inquit Si aut accepit amē aquā
nō facit metū Satiabit inquit
in bonis domus sue De qua go
aqua datus est nisi de illa dñi
est apud te est fons vite Nam
quō facient qui nebrabunt ab
vbertate domus tue pmittebat
ergo sagma quidam et facietate
spūs sancti **De fta bona libro de**
va innocencia cap 20 Qui deo
sciūt tota sua debent scire sba
id est et aia et carne quia et aie

Deus dat panem suum id est vbi
vitae et carni nra deus pbat
quia vtriusq; ipse pascit quia vnu
q; fecit *Ca. 110 glie sic dicebat
libro supputacionum pte 2 cap 20*
Rex potentissime trabe me sur-
sum ad te curram post te modo
rem inquietor tuor curra et
no deficiam te trahente et me
currente trabe os facientis aie
in supna fluenta etne facietat
vino trabe me ad fonte vnu
ut pceptu meo bibam vnu sp
vnu deus meus vita mea
tu dixisti ore tuo sed et bndic-
to Si quis sitit veniat ad me
et bibat fons vite da scientia
aie semp bibe exte ut scdm
vidicam pmissionem tuam de
venax meo fluant aque vine
fons vite reple mentem mea
torrente voluptatis tue et in
ebria cor meum sobria ebie-
tate amoris tui ut obliuiscat
que vana sunt et frena et te
solum iugiter beam in memoria
mea sicut scriptum est memor
fui dei et delectatus sum da spm
suu tuu quem significabat aque
ille quas scientib; datur te p
miseris 20 Sequitur capitulum
Sobrietatis *Comendat sobrie-
tas libro ad sacras vigines*
Sobrietatis est castitas sensus
et mentis membrorum omni corpi
q; tutela castitatis pudicitie um
numen pudori penna amicitie
pacis q; sua honestati semp co-
iuncta filium vicior q; omni pfi-
ga rra iudicij tenex memorie re-
cordacionis q; inseparabilis sapie-
reartor custos arcam velame-
lectoni et doctue capax studi-
et arcu bonaz disciplina parit
et magna iugemur et capien-
doz pedisqua bone fame sp
auda incogitacionib; salubria
atq; vtilia creans vtutis singu-

lare auxiliu cuncta cum rde dy-
ponens incongruacione honestoz
seipam semp ingerens Sobrie-
tas temeritatem fugit pericula
cuncta declinat mutuis officiis
obtemperat supbia detestat do-
um familiam q; cum moderatose
gubernat fidem sibi qumtatis
suat ut et sinuatum breuie q;
dicam Sobrietatis pferenda
inestimabilis est cum fortatu
do omnes ta vtutes et omis laud
semp tytuli concupiscit quia
sine ipa ornari aut plate no
possunt *libro de moribus etie
ca. 110* Sobrietatis adipam cogor
veri videtur ptiue iusticia vco
et virtus ad actionem atq; opaco-
Societas *De societate con-
suacione libro primo dedi-
tis quibus ad simplici am q;
20* Dando et recipiendo me se
boni societas quicquid *ibidem*
In ista societate vite condicoms
q; mortalis nisi asperget velud
temissima quadam anima iust
cie cians arestemus q; situm?
De societate bonoz Cum alij a-
am malis sup pss mant et
appetant istum mund alij se op-
tant ab isto mundo libari quis
no videat inimicos esse illos
istas vram si possint eos adpe-
nam trahunt et magnam dei
donu est inter eoz verba ver-
sari cotidie et no recede de-
nere pceptoz dei Sepe cum mes
nitens tendit in demu concussa
in ipo itine trepidat et plex
q; ppta no implet bonu pposi-
tum ne offeudat eos cu quib;
vuit alia bona pitura et tuf-
enicia diligentes atq; sectan-
tes ab hys separatus est omis
famis no loco sed animo vram
locus corpa continent anim at
locus est affectio sua *Quia ut
dicit libro 20 qra eplam pincia*

Ita plane sociant^r malis si mali
aliquid cum eis committit aut co-
mittentib⁹ fauet Si aut neut^r
facit ullomodo sociat^r **Vnde ple-**
riq³ societate fugiunt Si parua se
super psalmo 99° omnes boni
tamen bona cogitaco est huana
esse cum talibus qui elegerunt
vitam quietam remoti a strepitu
plari aturbis inquietis amagis
fluctibus seculi tamq³ in portu
sunt sed no dum illud gaudiu
punit^r quia adhuc gemitus
et adhuc sollicitudo temptaco
Tamen lib^o 19 de ciuitate di^o ca^o 8 ex
phi socialem vitam uoluit esse
sapientis nos multo amplius app
bam⁹ malum facit cum socio plu
delectat vnde lib^o 2° confessioni
ita fine ubi narrat se fuisse fura
ta in sua puia pura dicit Cur eo
me delectabat q³ id no facieb^a
solus an quia etiam nemo faci
le solus uidet nemo quid facile
in etiam solas et singulos hoies
cum aliis nemo p^o est uic^o ti
pus aliqui cum aliquid inuic^o rati
culum ul sensibus occurrat nel
anno at ego illa solus omo non
facem Ecce est coram te deus
meus vna recordaco anime mee
solus no facem furtu illud in quo
me no bibeat illud q³ furabat^r
Sed quia furabat^r q³ me solus
p^o sus face no libet nec facere
Omnis inuicia auicia seductio
mentis inuestigabilis et ludo et
ioco nocendi auditas et alieni
dampni appetitus illi luti mei
ulla vltendi libidine Sed cu
de eamus faciam⁹ et pudet no
esse impudente quis no exape
ret istam tortuosissimam nodosita
tem feda est nolo meam intende
nolo eam vide te nolo iusticia
et in nocencia pulari et decoa ho
nestis liubus et in facibili pae
tate quies est apud te valde et

vita inpturbabilis et

Sol a sole pcedit variaco tps
libro pmo sup gen caplo 12°
Eo tempe quo nox apud nos est
eas ptes mundi solis puia illu
stant p quas sol ab occasu i ortu
redyt ac p hoc omnibus viginti m^o
horis no dum est pcutum g^ori
totius alibi dies alibi nox vram
in libro qui appellat^r eccastes ita
scriptum est **Oritur sol et occidit**
et in locum suu ducit hoc est in
eum locum vnde ortus e³ **Sequit^r**
etiam dicit ipse **Oriens illuc vadit**
ad austru et reuertit ad aquilone
Australis ergo pars cum h^o sole
nobis dies est cum ante ad pte
aquilonis puenit puenit nobis
nox est no tamen npte alia no
est dies ubi puia solis e³ in p^o for
te poetis significat^r cor inclinat^r
est ut credimus solem mari se in
mige atq³ inde locum ex alia pte
mane surge quam q³ si ita ess^t
abyssus ab ipa puia solis illu^r
retur atq³ ibi esset dies posset
em et aquas illuare qui non
posset ab eis extingui sed h^o mo
struosum est suspicari **lib^o 2° q³ tu**
feliciam ca^o 24 Ecce diem esse
dicimus cum sol est sup terram
Solem aut aut constat esse sba
hic cum pacto diurni tps cursu
ab h^oam visus otemplaco dis
cesserit noctem distendendo mox
facit in quam subtrahendo copia
luminis no in se recipiendo sba
noctis itaq³ vna lucas sba et noc
tem videtur face et diem si no
vno modo vram diem cu venit
noctem effiat cum recedit **luc**
diore sunt angeli hunc corpem
qua sol libro de cog solem in te
inone ve vice ca^o 19 consideremus
eius magnitudine totum mundum
calefieri au⁹ claritate totu mund
illuare videmus post hunc solem
milia miliu angeloz do in p^oia

Ome reguacio qua hic iudei fi-
lios adoptam sine fides et spes
et caritas que tria edificantur
in nobis quamvis deum dei veni-
ant tamen in hac erumpna et p-
tellosa vita solacia sunt in p-
no dmy gaudia btoz **Sbi autē**
sunt vera solacia Sicut vā vita
in epistola ad pba et est in curā cō-
ē sō pacone ista que mltam dat
qntalibet iocunda atq pducta
sit nec vita dicenda est Sic ē
etiam solaciū vez q p ppham
pmitit deus dicens Dabo illis
solaciū vez pacem sup pacem
sue quo solacio quecuq trena
solacia magis meis desolacio q
consolacio reputat Diuicie quippe
ac fastigia dignitatum ita q huius
quibus se felices putant ēē mor-
tales nē illius felicitatis exptes
quid afferūt consolacōis tū sic
eis nō indigē quam emine psta-
tus que plus exaruiat adēpta
timore amissionis quā gaupeta
ardore adēptōis Talibus bonus
nō fuit hominē boni sed aliunde
boni fā bene vtendo fuit ut ista
sunt bona id est ad bonū nō sūt
in hys vera solacia sed ibi potius
vbi vera est vita **libro 2o de iniqui**
fidēibus ad iannariū pmitit quid
deus hinc vite nācia sed alia sūt
solacia in seiorz alia gaudia bea-
toz Dñe inquit fī multitudine
dolorum meorum recta
Sollicitudo inculpat sollicitudo
supflua inculpat de
noy cogitando manifestum Nolite
solliciti esse q quia si dedi aīā
pvidebo escam Si formaui corp⁹
dabo vestimentū si concessi
piosa facile est largiri vilissia
Cruē est aīā pluriū est quam
esta ut nō cogites de alenda sed
custodienda pmitit qui nunq
fallit et dubitare noy de fuit
qui mutabilis esse cōsuevit hō

qual iugitum frustra ad ymaginē
dei formatum quid agis cur nō
te cognoscas quēste ab inuice
tui factor arde enim p fice qd
pmitit potens est et face erubescere
ul sero demoribus tuis **Ita ut d**
in eod Non deest dñs quēu tibi
se hominē noluit quēre post se
quēūt hominē quia si ita eius
pcepta dormierunt possunt pūeri
beneficia dīna aut si nō curauerūt
voluntate eius implere Ille des-
peris eoz delectatur tūde **Clā**
mat ad te deus et paciens est si
nō audiat et clamante hominē
deus si nō audiat nūmā Cogite
te homo quid dedisti deo ut sit ex-
pectes ab eo **Et in** quēre beneficia
pūo impendit obsequia Si negli-
gis face quod pceptum quō quis
accipe quod pmitit dignū est ut
tu velis et illi nō debeat obediri
Tu te tardas in eo q postulas q
mandatum pte implē nō curas
ffrater nichil tibi de fuisse si cō
uicio tua tibi nō ob fuisse nō
invenies aliquid cum labore si
esses iudiciū amore **In eod** Si de
que ppter te fecit pna sustentacō
nō deserit aut que plasmanit
ppter te nūq repellit a se quō re-
peller et te quem sui filij redeit
sagne Si q est in q nō odit utiq
q maius est diligit vnam temp
cognosces paz psumis deo ut
sumis deo facultatibus diues
nō es quia fide paup es **Ita ut**
vis nō cogitare quid edas aut q
bibas labora ut nō inpre sed ut
inpre vmas **Unde concludit isue**
dicti titatus spūs cura velamur
cūq in ssu formam Cur ergo te
tāne vite temporalis cura sollicitat
tū totum dñs subministrat quare
adher trena nō hēas pūore quē
meruisti ad celestia Ducatorem
Nō ante frēs quia iam pte fuit
viam vnum licet adhuc in ista

simus non quod in hac temporalis edenda
sit tunc sed quod ad illa eterna
proveniens sit cogitemus. Quia
go sumus regnum dei et hoc o. y.
Sed quod sollicitudo Dicit dominus
ut prohibita declamant nolite cogi
libro demedaco ap. 16 tare de ca
stano et nolite cogitare quid ma
ducetis aut quid bibetis aut quod
induatim et tunc videmus ipse domi
nus loculos quo ea que dabat
mittentibus ut fieri possent ad op
p. tpe natos ut ipse apostolos par
te multa fides indigentia non solum
in crastino sed etiam in plerisque
tempus impendentis famis. Sicut i
actibus apostolorum legimus facis elucet
sit illa precepta esse intelligenda
ut nihil operis nostri temporalium adipiscere
deorum amore vel timore egestatis
tamquam ex necessitate faciamus. **Unde**
libro de opibus monachorum Cum dominus
dicit Nolite solliciti esse quid ma
ducetis neque corpus quod vestiamini non
ut ista parantur quia nati estis in
honestate potuerunt sed ut ista intue
antur et propter ista faciant quid quid
in evangelio promissio facit tubentur.
Idem Quod Christus ait de volatilibus
celi et liliis agri ad hoc dicit ne quis
putet deum suorum suorum natura non
curare cum eius sapientissima pro
videntia usque ad ista curanda et quibus
natura proveniat neque enim non ipse
pascit et vestit eos qui manibus
operantur sed ne vana fiducia ad hoc
detorqueat ut ista conquirit hoc
suos suos dominus promouet ut ideo
mysterio quod sacramento eius debet
non ista sed regnum eius et iusticia
cogitemus. Hec omnia apponet non
bis sine primarius operantur sine
infirmitate corporis impeditis sine
niliac tali occupatione districtis
ut nihil aliud agere valeamus
Neque enim quia dicit deus Invoca
me in die tribulationis et eruiam te
et honorificabis me propterea non de

bit fugere apostolus et primus in spor
ta submitti ut manus persequeretur
enaderet sed expectare potius ut
prehenderetur et cum sicut tres
pueros demedys ignibus libera
ret aut propter hoc nec dominus dicere
debiuit Si vos persecuti fuerint
in una civitate fugite in aliam
quia ipse dixit Si quid perierit
in nomine meo dabitur vobis
Sicut ergo quisque fugientibus
persecutionem discipulis christi obicit
huius quoniam aut non staret pot
ius et invocato deo penitus mira
biliter peremerentur ut Daniel alio
modis ut petrus ex vinculis tu
derent non se oportuisse temptare
deum sed tunc cum talia si vellet
esse fieri cum ipse quid facient non
habent Cum vero eis fugam in
pate dedisset etiam si per illam
liberantur non nisi ab ipso liberantur
Sic etiam de suis vacantiis et va
lentibus exemplo et precepto apostolus
manibus suis victimis transire. Si quis
ex eis movit quoniam de volatilibus
celi que non seminant neque metunt
neque conserunt in apotecas et de
lilis agri quia non laborant neque
nec facile radebunt si et nos
paulum vel infirmitate vel occu
patione non possumus operari. Et
ille nos pascet quem admodum
aves et lilia que nihil operantur
huius. Cum autem possumus non de
bemus temptare deum quia et hoc
quod possumus eius munere possumus
et cum hic vivimus illo largiente
vivimus qui largitus est ut possimus
et ideo de istis necessariis solli
citi non sumus quia cum hoc possumus
agere idem ipse nos pascit et ve
stit aquo pascuntur omnes atque ve
stuntur. Cum primo hoc non possumus
agere idem ipse nos pascit et vestit
aquo pascuntur aves et lilia vesti
untur. Quanto magis nos qui plus
simus illis quia propter ista nilia

ita nec intransitum sed ppter illa
 sempiterna cogitamus quia nō ppter
 ista temporalia quo paret transi-
 sed ppter illa sempiterna ubi semp
 hodie est nos illi pbamus
 ut ei illis negotijs secularibus
 implicati placeamus **Deo libro**
20 de fmonie dñi **Caveudū est**
in monte cap 4 ne forte cū vi-
 derim⁹ aliquem pñi dei pvidē
 ne ista nūcia de sint al sibi uel
 eis quoz cura sibi comissa ē uidi-
 temus ad contra pceptū dñi fa-
 ct de castro esse sollicitū Nam
 et ipse dñs cui instabant angeli
 tū ppter exemplū ne quis postea
 scandalū patētur cum aliquē
 suoz eius adiūctisset ista nūcia
 parare loculos habē dignatus
 est cum pecunia vñ vñbus necessa-
 rīs quid quid opus fuisset pber-
 quoz loculos custos et fur Sicut
 scriptum est iudas fuit qui eū tradi-
 dit hīs et hūc scripturas locis sat
 apparet dñm nūc nō mptare si
 quis hūano more ista parat Et
 si quis ppter ista deo militet ut
 moribus suis nō regim⁹ dei sed
 ytoz acquisitionem mteatur et

Sollicitudo utilis est sollicitudo

super iobem fmonie 14 Diffi-

cile est incurba videri xpm Sollici-

do quedam nūcia est mēti nre

quada solitudine mteatūis

videtur deus turba strepitū h

vñs ista paretūm dēderat **Tu**

ne dicit in fmonie de obediā frib⁹

qui sedē solent longius amosens

nō eis debet uasa supbia de ex

ner debent suam fīate otepuē

Oros qui manentis mfecto aut

meliores estis fabus qui sunt

intē nobis aut peiores Si melio-

res venite ad eos ut ex eis pbe-

atis si detiores venite ut ab eis

que nescitis dīctis et

Omne dīctū de sono sup

pē 17 qui sic tradunt et res

ipā manifesta est tra esse quā
 sonoz voce flatu pulsū voce ut
 est p fauces et artharias sine or-
 gano aliquo cantant⁹ hōmīs fla-
 tu sicut p tybiam ul quid e⁹ moi
 pulsū sicut p cytheram et vox ē
 mchoro flatus m tuba pulsus in
 cythera tamquā meus spūs et cor-
 pus sed p similitudines nō ppter
Exponit ibid m fmonie **Laudate**
sonos sup psalmo cl deū m so-
 no tube ppter laudis excellenti-
 amā claritatem laudate mpsal-
 tū et cythera psaltū de supiorib⁹
 laudans deū cythera de m fionib⁹
 laudans eū tamquā de celestib⁹
 et frib⁹ laudans eū qui
 fecit celum et terram psaltū eū
 de super hē sonoz illud lignū cui
 nēnoz series ut meliore sonū
 reddat m gūbit q lignū cythera
 m ferus hē **Laudate eū i tympa**
no et choro **Tympanū** laudat
 deū cum iam m carne ulla est
 tene corruptōis m fionas de
 corio quippe sit ex pado atq fir-
 mato **Choro** laudat deū qd eū
 laudat pacata societas **Laudate**
 eū m cordis et organo cordas
 hē et psaltū et cythera que su-
 pius comeniorata sunt **Organū**
 quāle nōmē est vagoz dñi m
 fionoz quāuis iam obtinuit con-
 swetudo ut organa pē dīcant⁹
 que m flant⁹ **Follibus** q genus
 p ficationis hē esse nō arbitoz
 addit ergo organū nō ut single
 corde sonent sed ut dīgnitate
 concordissimā consonet sicut
 ordinant⁹ m organo habebūt eū
 sancti supius tamq corde mpsal-
 tū dñs suas consonates non
 dysonantes id est consensientes
 nō dyssidentes Sicut fit qua-
 missimus cantus ex dīgnis quid
 sed nō inter se ad dīgnis sonis **Stel-**
la eū astella differt m gūa et
 rē mō rēnoz **laudate i tymbalis**

iubilacionis Cymbala invice
tangunt ut foveant et intelli
gi puto in cymbalis quodam
laudari deum dum quique ho
noratus apertum non ase ipso
invicem honorantes dant lau
dem deo Et ne quis cymbala
intelliget que sine anima sonent
Ideo additum puto in cymbalis
iubilacionis iubilatio namque id est
ineffabilis laus non nisi ab anima
perficiatur **Unde concludit in fine**
Vos estis tuba et psalterium
cythara tympanum chorus corde
organum et cymbala iubilacionis
bene sonantia quia organa
vos estis hec omnia nichil hic
nile nichil hic auditorium nichil
hic lubricum cogitatur Et quia
sape per carum mors idcirco omnes
spiritus laudet deum De somno ordi
nis in prologo libelli Ceteri sapientis
de disciplina vana sine anima
soni dici possunt voces non pos
sunt vox ipse animarum vivorum est
qui multa deprecant deum qui
nec sentit deum nec bene cogi
tant de deo hi soni deprecato
nis habere possunt vocem ante
non possunt quia ibi vita non est
Sompnus Desomni prope
te libro de quietate anime Sop
no quia enim frigidum et humidum
dicitur inedia et perbanc inebria
languescit atque ipse expugnat
tor conatus multo est debilior
Non est autem ipse ipse sompnus
sompnus pacificus qui ipse quiescit
libro 2o de anima nomine accepit
te dei capitulo 2o quis vobis ex
plicet sepe sompniarum visis qui
sunt inquietis et qui magnis
licet plures res terribiles quas
ita exhibet et quodammodo exprimit
ut auer eas distingere nequeamus
qua falsitate visor etiam vigila
tes in quibusdam morbis et ve
neris miserabiliter agitantur

quoniam multimoda varietate fallit
homines etiam sanos demones
maligni non nunquam decipiunt ta
libus visis etiam si eos per hoc ad
sua tradunt non potuerunt sensus
tamen eorum solo appetitu qualiter
persuadente falsitate illudant
Abhinc modum tam misere tamque
quasi cunctam inferorum vite non
liberant nisi gratia salvatoris dei hac
domini nostri hoc enim est nomen ipsum
ihesus inquit quippe salvator **in**
in somno primo de ille nequaquam
accidit ad gratiam ad salvandum quod
non potest subire vigilantem agit ut
extorqueat dormientem tunc in ipsa
quiete inquietus insistat Deum
sunt ymaginem flammam extorquet
concupiscentiam veram ut qui non potest
vigilante superare etiam captivum
teneat et quiescente quia cum so
pnos deludit per sompnia sensus
non nunquam etiam sanorum anime in turpes
labuntur assensus que si imputaret
dominus quis videret casus Nonne
ergo ista qui pugnat nonne qui
carum et sagittis repugnat nonne
ad invicem et gubernatorem dominum unum
veris gratiam nonne de super adiuti
hanc pugnam facile superare nonne
vult gratia perducere ad victoriam
premere nonne victores palmarum
celestem de super expectare **Simila**
vita pueri sompnus Ista vita que
libro 1o omne 2o 13 te delectat
falsa vita est qui in sompnis hic
vivis sed evigilatis es qui morie
ris in sompnis hic vivis et nichil
habes invenire in manibus tuis
Quid si mendiculus dormiat et in
sompnis illi veniat hereditas nichil
illi felicius est antequam surgat
videt se in sompnis tractare ma
nibus vestes egregias pretiosa va
sa aurea et argentea inter in
amenuissima et amplissima predia
obsequi sibi magnam familiam
Evigilat et plorat et quo vigilas

accusat hominem qui illū expo-
 liauit sic illū accusat qui illū
 excitauit **De sompno quod in**
libro medicorum c. 12. Concede
 michi domine sic custodire et regere
 et finire vitam meā ut in pace
 requiescam et dormiam in te
 pax michi in finem ut me acci-
 piat sompnus cum requie req-
 uies cum securitate fecurus cū etate
Sompniarius Demis isop-
mus libro de cura puerorum
agenda Visa in sompnis nō pri-
 tantur miribus ut sunt sed magis
 dam rex ymaginibus aduincit
Sicut dicitur in eod. lib. Sic infirmitas
 humana sepe hē ut cum i sompnis
 quisque viderit mortuū ipsius aui-
 se videre arbitretur Cum autē viuū
 similiter sompniat nō eius aui-
 neque corpus sed homine suū
 sibi apparuisse nō dubitet qd nō
 possit et mortuorum hominum eodē
 modo nescientium nō die sed simi-
 tudines apparere dormientibus Por-
 ro cum mediolani essem audi-
 ui qd cum debitor repeteret aq-
 dam defuncti patris tantūe plata
 qd filio nesciente apud iam fuerat
 p solutum Constat homo gressu
 cepit atq; iurare qd eius pr mori-
 ens nō dixit quid debet cū feci-
 set testamentū Tunc ei nimis
 anxio apparuit idem pr ei in
 sompnis et ubi esset recantam
 quo illa cautio vacuata fuerat
 iudicauit quo inuento iuuenis
 atq; mirato nō solum falsi debiti
 calumpnia pulsauit sed etiā pa-
 tris recepit origēphum qd pater
 nō recepat qd est pecunia p so-
 luta hūc itaq; putat aia hominis
 curam gessisse p filio et ad eum
 venisse dormiente ut docens q
 ignorabat a magna eū molestia
 liberaret Sed eodē fēme tpe
 qd audiui id nobis apud medio-
 lanū constituit carthagis rector

eulogius qui tūc in eadē arte
 discipulus fuit sicut ipse michi p-
 qua in affricam remeant remu-
 lit cum rethoricos ciceronis libros
 discipulis suis tradēt recensens
 lectionem qua post diem fuerat tra-
 ditus quedam locum dicit ob-
 scurum quo nō intellecto vix po-
 tuit dormire sollicitus Quia noc-
 te sompniata ego illi qd nō intel-
 ligebat exposui vñ nō ego
 sed ymago mea nesciente me
 et tam longe tūmare aliq aliq
 sine agente sine sompniante
 et nihil de illius dubis otio
 curante quo fiant ista nescio Et
 quolibet fiant aut nō eodē modo
 fieri credimus ut in sompnis vide-
 at mortuū quo fit ut videat et
 viuū Ambobus itaq; nescientibus
 neque curantibus quis vel ubi vel
 quā quorū ymagines sompniat
Tunc i sompnis etiā Aliquā sit qd
affectū aie cognoscit De sompnio
lib. 12 si qd c. 27 inibus somp-
 niantium cum etiā qd aui-
 ut cont ppositū suū ut cont etiā
 licitos mores qd nō contingit nisi
 cum ea que vigilantes etiā cogitant
 nō cōplacito qd sensionis sed sicut
 etiā talia ppter aliquid loquuntur
 sic amonet in sompnis et expūit
 ut eis ratio nāliter moueat et
 qd nō licet colligit et pgentales
 vias emittat sicut hūc ipm dicit
 nō possem nisi etiā cogitare
 pōno ymagines res corporaliū
 quas nō cogitamus ut hūc dicit
 si tanta expōsione putaret i som-
 nus qūta putat corpora vigilatib
 fiet istud qd sine pōto angustate
 fieri nō posset eius eū ut cū
 loquitur et postulante necessitate
 finem desuo conuictu aliquid
 dici possit nō cogitare qd dicit
 Porro ipa fantasia que fit i co-
 gnatione p motuā cū ita ex-
 pōsa fuit in visione sompniantis

ut inter illam et veram quædam
corpi non distinetur quoniam mouetur
caro et sequitur quod cum motu sequi
solet cum hoc tamen sine patet si
at qui sine patet a vigilante de
quod ut dicitur sine dubio cogitatio est
verum tamen propter animæ affectionem bonam
que desiderio meliore mundata
multas inficit cupiditates que
ad naturalem motum carnis non per-
tinent quem casti vigilantes co-
hibent et refrenant dormientes
autem ideo non possunt quia non habent
impetum que adiuuentur expressio
cordis ymaginis que distinet non
possit a corpore propter ergo illam
affectionem animæ bonam in sompniis
quædam eius multa clarentur et

Sordes libro de vitalitate idem

Sordes animi ut breuiter
explicem est amor quarelibet
res propter animi et deum aquibus
quod est quicquid purgator tanto
vera facilius inuenitur et

**Sors super psalmum 30 exponere per
sermonem 30 in manibus tuis**

fortes mee audito nomine fortium
non debemus fortalegos querere
Sors enim non aliquid mali est
sed res est indubitatione humana
diuinam iudicantis voluntatem nam
et fortem miserunt apostoli quod iudas
tradito domino perierit et sicut de illo
scriptum est absque loco sui cepit
queri quis in locum eius ordinaretur
electi sunt duo iudicio humano elec-
tus de duobus unus iudicio diuino
de duobus consultus est deus que
nam ipse esse vellet et cecidit
sors super machabam quid igitur
est in manibus tuis fortes mee
fortem dixit quid ego existimo
gratum quia salui facti sumus quia
in morte non est electio sed voluntas
dei nam ubi dicitur iste facit iste
non facit multa considerat electio
est non sors enim autem deus nulla
multa nostra inuenit forte volumus

sue saluos nos fecit quia voluit
non quia digni sumus hoc est sors
voluntas ergo dei in humano quæ
sors est Sors veniens de dei oculis
ta voluntate apertum quem non est
transmutatio non enim personas accipit
sed occulta prius iusticia tibi sors
est unde delecti sunt ab his ocer
eum animi in manu **Si de fortibus**

Dicit libro 3 quoniam 11 Quia non
tenent homines memoria falsita-
tes erroresque aliorum sed non in-
tenti nisi mea que illorum rursus
preuenerunt ea que non preuenerunt
obliuiscuntur et ea quæ memorantur non
arte illa que nulla est sed quædam
obscura res forte contingit et
si prae illorum voluit tribuere artifi-
ciosè diuinare etiam mortuas me
branas scriptas quicquidlibet de quibus
plerumque voluntate sors exigit
quod si non arte de codicibus sepe
futuram prænuntias etiam in rebus si
ex animo loquens non arte si forte
erit aliqua predictio futurorum **libro
1 super geneseos capitulo 22** Volent que sor-
te dantur diuinitus dari et

Speculum libro de quietate
Autem in speculo prout ymagi-
nes corporum prout videntur quia pro
modo speculi videntur **libro 14 de
quietate capitulo 3** In speculo non nisi yma-
go cernitur prope dicit apostolus vides
nunc per speculum in enigmate tunc
autem facie ad faciem quia prima
quædam dei quod nos sumus videbimus
deum a quo facti sumus tamquam
per speculum **Speculum est scriptum
super psalmum 123** Tamquam in specu-
lo scripturarum vos ipsos attendatis
cum enim tamquam speculum atten-
ditis scripturas ex hilarat facies
vram **Quia ut dicit super psalmum 30 ex-
ponere 2 sermonem 30** Quia que
conscripta sunt speculum in manu sunt
**Speculaculum fugienda sunt
omne 21** Quocientis quibus fides huius

aliquos ex filijs vris ad specta-
cula ul furiosa ul ciuenta ul
turpia quasi aliquod bonū op⁹
aurē vana p suagione et pestifero
amore cognoscatis uos qui iam
deo p⁹icio ista nō solum luxuriosa
sed etiam crudelia oblectamēta
despicatis castigare eos et hūda-
tius p⁹is duo supplicare debetis
quia illos cognoscatis ire i vani-
tates et insanas mendaces et
negligē q⁹ vocati sunt **Quia ut**
dicit libro de simbolo titatu p⁹do
Quare cotidie dyabliis inuisti-
lam spectaculorū infantiā studiōz
ac turpiū voluptatū p⁹ponit nisi
ut hys delectatōib⁹ capiāt quos
amiserat et letetur deuiso se in-
venisse quos p⁹derat et
pes Cui⁹ sit spes sup p⁹s 71
Ille sperat qui bonā con-
stātiā gerit quem vō p⁹ungit ma-
la constātiā retrahit se appē et nō
sibi sperat nisi dampnatōē ut q⁹
speret regnū beat bonā q⁹stātiā
ut beat bonā constātiā credat
et opetur **Despei cōtērio lib⁹ 20**
De v⁹bis dū fūione 6 Nichil tam
inimicū est sp⁹ei quam reatō res-
pice id est in eis rebus que reatō
labunt et tūgemt spem ponē
sed in hys que nō dūm date sūt
sed date q⁹q⁹ inq⁹ tūsiunt cū
aut statet temptatōib⁹ mūd⁹
velut pluma p⁹domo sulphurea
metuendū est ex⁹m v⁹oris loth
Reatō em⁹ resperit et vbi respe-
xit ibi ināsit in salem conu⁹sa ē
ut prudentes conducat exemplo
Nō est in mūdo spes q⁹udus iste
ponenda ibidem spem tuam
nō veneno corūpat Cūta tibi
loquit mūdus q⁹ita tibi p⁹ dōz
sūm strepit ut reatō respicias i-
ut in rebus p⁹utibus nec p⁹utib⁹
Non em⁹ dicenda sūt p⁹utia
iniqua stancia spem tuā ponas
et ab eo q⁹ p⁹unxit xpūs et nō

dūm dedit Sed quia fidelis est
dabit dūtas amū tuū et velis
requeste in mūdo penite Ideo
em⁹ deus felicitatib⁹ firmis amia-
ritudines ut alia querat felici-
tas cui⁹ est dulcedo nō fallat
et deipis amaritudinib⁹ conat⁹
mūdus autere ab eo q⁹ incedis
maniora et reatō conu⁹te **Q**
mūde in mūde quid strepis q⁹
autere conaris tene vis peries
quid facies si remanēs Cūc nō
deipes dulcis si amarus alime-
ta metuis Ego si habeo et teneo
spem Bndictam dūm i omi tpe
semp laus eius iore meo ffely
fit mūdus cūtat mūdus bndicta
dūm qui fecit mūd⁹ manet ciui-
tas que nos carnalit⁹ genuit qua-
net que nos spūaliter genuit
Vana et spūaliter quētur et nō
bistam tū feat ad et mūtate Sed
si nō manet ciuitas que nos
carnalit⁹ genuit manet que nos
spūaliter genuit Ciuitas sanc-
ta ciuitas fidelis ciuitas i t⁹ra
pegna in celo fundata Ofidelis
noli corūpe spem noli amitte
amritatem Attinge lumbos tuos
attende p⁹cede lucnas tuas expec-
ta dūm q⁹ veniat ad inu⁹ptias
Quid ex paucis quia p⁹enit re-
gna trena ideo tibi celeste p⁹-
missum est ne tam t⁹rens p⁹res
Viam ista p⁹itura p⁹dā sūt dōz
tūis quem expectas dicit tibi
Exsurgat gens cont⁹ gentem
et regnū ad v⁹p⁹ regnū hēnt
mutatōnes reg⁹ trena veniet
ille de quo dāy ē Et regnū eius
nō erit finis Non ergo desinas
fies finis erit em⁹ omibus t⁹ris
regnis fūte spem in deū etna
concupiscente etna expectate x⁹
sūm nō ad delicias xpūs desce-
dit in carnem tolerem⁹ p⁹utia
potius quam diligam⁹ ad v⁹p⁹
est manifesta p⁹uties p⁹sperare

falsa blandities Timeamus ama-
re ut nō frustra sed sursum corda
audiamus Quid ponimus corda no-
stra in terra cum videamus qd cūcti
terra **Idco sup ps 91** De qui hūc
spem in seculo et in hys seculi
rebus heret Debet xānus ut nū-
do nō sume mūdo ut hūtes sint
tamq̃ nō hēntes **Vnde spes non**
est hic libro de vrbis **Om̃i xāno**
apli fmo 2 et libro **spes i futū**
20 de vrbis do fmo 1 **tempore exte**
ditur ut qd hic sumus deo alibi
fuisse letem hūc em̃ nobis
proposita sunt certamina q̃ in futū
seculo etiam p̃ma refuata
Iuste siquid et p̃uide diua sapiā
seperauit t̃pus laboris et p̃m̃y
hic ergo laboramus hic sumus
deo et mandata eius seruamus
et in futū seculo i m̃celoz regno
et̃na p̃ma capiamus Scire em̃ de-
bemus quid nobis sp̃cia comedat
i futū esse iudiciū dei qd post
resurrexerim q̃lebit̃ mortuoz
hoc est qd p̃cipue xānos agētili
errore fecerunt quia illi tū nō
hanc vitam esse arduū et ido-
neū deo esse et diuisis p̃cis atq̃
cūbus nō metuit iniquit̃ nos
vero in hac vita cōiūgent̃ ut nos
ad aliam sperem⁹ in qua et bōis
bona et malis mala tribuent̃
Sicut dixit b̃ns apl̃us Omnes
nos manifestari optet ante t̃bu-
nal xpi ut recipiat unusquisq̃
pr̃t gessit siue bona siue mala
Sicut hic mō astamus iēta ut
om̃s inuicem p̃tēs aspiciamus
ita etiā post resurrexerim mor-
tuoz astatū sum⁹ ante t̃bunal
xpi hac em̃ ip̃am tūc hēbim⁹
carnem quā modo hēim⁹ et hoc
ip̃o quo tūc in dūm corpore sum⁹
suscitandi Non em̃ sicut iūta
dualia facti sum⁹ nō sicut equi
et boves ut et̃na morte p̃salim⁹
qui postq̃m hic vixerim⁹ alibi in

dicabim⁹ aut p̃tēs penas aut
p̃bōis opibus p̃ma osequem⁹
et̃na Nemo de t̃ne desperet vbi
xānos spes tota consyat Credite
aplo p̃dicanti et nichil de t̃ne du-
bitetis et addiem iudicij vos p̃tē
An forte sicut nup̃ et inarduli
nō putatis fieri posse ut amor-
tus resurgam⁹ planū dicat h̃
qui ip̃m nō credit d̃m̃ qui hoc
p̃mittit futū vob̃ aut qui sum⁹
dei omnipotentē ṽtute & quia
p̃m̃isse se deum legim⁹ quod
resurrexerim faciat mortuoz nō
possum⁹ de resurrectione dubitare
quam se fāz esse p̃mittit qui
et om̃ps est et inuenti nescit
S; te appello quicūq̃ infidelis
animo de resurrectione dubitas
et putas mortuos nō posse su-
scitari Quid est amplius ex nihilo
homines facē qui vīuit an eos
qui fā sunt atq̃ vixerūt reparare
post mortem vtiq̃ plus est facē
qd inq̃ fuit quam reparare qd fuit
Quo ergo impossibile esse dicis
ut deus qui hominem formauit
ex nichilo reformet Quo nos re-
suscitare nō p̃t cōfusus impulsus
qui etiam si in nichil redigētur
facē posset ut essem⁹ sicut nos
fecit tūc antea inq̃ fuissem⁹
Ita em̃ b̃ns apl̃us paulus dixit
S; dicunt aliqui nō resurgunt
mortui quali aut corpore veniūt
insipiens tu qd seminas nō vīui-
ficatur nisi prius moriat̃ et qd
seminas nō corpus qd futurū est
seminas sed nudū grām ut pu-
ta t̃ia ut aliam⁹ cetoz Deus
aut dat illi corpus sicut vult
et vīuam⁹ sem̃ ip̃m corpus
noli ergo inardule homo de
resurrectione dubitare qui quā
seminū inortua et putrefacta
vīuificat p̃quem in hoc seculo
vīuis vltō magis temp̃i suscita-
bit ut vīuas in et̃nā et̃m illa

repat que tibi sunt nūcia quō te
ipm no repat pquem et alia re
pare dignatus est itaq; si velis
considerare que in isto seculo vi
demus dñe adm̄stratōis opa
signa sunt futurorū. Tota go mudi
huius amissio testimoniu est
resurrectōis future. Videmus
certe brevis adventu arbores
spoliari pomis nudari folijs sed
eis rursus verno tempe spes re
surrectōis expm̄ere que pmo
quid incipit turgescē genus
tunc ornari floribus vestiri folijs
et postmodū pomis gravari su
tirogo te infidelis homo qui de
resurrectōe dubitas ubi sūt
ista que tpe quo deus disposuit
pducant. Sic mudi ubi latitat an
qū pducant que m̄q; quidē
vident sed tamē deus qui oīpe
est et ea ex nihilo condidit fecit
ta sua b̄tate pducit. Hunc iam
ad campos et ad prata respice
que estate transacta herbis suis
spoliant et floribus et munda re
manent spacia terrarū et iter verno
tpe reuiuiscit et uono ubiq; ger
mine incipiente letat agrola her
ba que ante vixit et morit rursus
reuiuiscit ex semine. Sic etiā
et ipm corpus reuiuiscet ex pul
uere. Sed dicas o homo mardule
ideo credimus futurū ut arbores
et herbe et talia reuiuiscant qd
illa iam facta cognouimus. Vñ aut
cognosce possimus quia mortui
resurgent cum adhuc amotui
nemo surrexit. Quisq; h̄r dicit
ut cogitas audi patienter intel
lige sapienter. Ideo em̄ dñs n̄r
ih̄s xp̄s mori voluit et re
surgē ne tu de resurrectione du
bitares nō potes modo dubita
re q nos sumus resurrecturi
amotui cum h̄c pmittat deus
qui nescit aliquid inuani qui et
pe facit quid quid vult qz om̄pe

est et implet omnia que pmittit
quia verax est et mendaciu ieo
non est et dedit nobis pp̄us et
misericors dñs b̄tatis sue pig
nus et quāle testimoniu nobis
resurrectōis ostendit qui vinge
mud filiu suū p nobis hominibz
fuit et mortuū amotui resu
stituit. *pp̄ea disputat qd dñs*
opm̄antes eod. Dicendū est eis
libo finone 2o qui cū p̄didisset
ut unquū habuissent sustinēcia
nobis sustinētibz deum qū
q nō videmus speramus et p̄paciā
expectamus et in sustinētia audet
cum imitari debet ubi sūt de
licie n̄re ppter quas ambulatis
prias priuas nō dicimus ubi est
cū h̄c vita tūscit sed modo
ubi sūt cum h̄stū diem ho
dicimus abstulit et hodie m̄
cristinus ablati sūt. Quid
eorū que diligitis nō tūscit
et tūscit. Quid nō fugit an
qū capiatur cum ex ip̄o hodie
no die ulla possit ut hora re
tineri ita em̄ p̄a excludit aet̄a
sicut p̄ma exclusa est a p̄a ip̄o
hore vno q videt p̄us nichil ē
p̄us. Om̄es em̄ p̄es om̄ia m̄m̄e
ta fugitua sūt p̄e quid homo
peccat si nō excedat cum peccat
ut cum p̄aret atq; de poterat
videre que voluptas tūscit
si nō prudēcia de p̄derat. ut
cū p̄ma cum tūscit cogitatur
Nos iridetis quia sp̄amus et̄a
que nō videmus cum vos eis q
vident t̄p̄alibus sub dīa nesciat
qualis dies cristinus illucescat
qui sepe bonū sp̄antes malū
invenitis nec si bonus fuit cū
ne fugiat tēne potitis nos iride
tis quia sp̄amus et̄a que non
videmus que cum venierit nō
tūscit quia nec ip̄a veniunt
sed p̄manet. Nos autē cū ad illa
veniemus cū p̄iam dīcamus ista

que tūscunt tūscerunt a nobis
vō tempalia nec sperari aliquā
desunt et tamen arborē specta
uos fallunt nec cessant uos in
flāmare ventā corripe venien
tia torquē tūscencia vōne ipā
sunt que concupita iardescunt
adepta vilesunt amissa vane
sunt tūscit eis et uos pū pe
gnationis vix necessitate sed
nō in eis gaudia vāta figimus
ne illis labentib⁹ subruamur
vūm em hū vūdo tamq̄ non
vteutes ut veniam⁹ ad eum
qui fecit hūc vūdo et in eo
maneam⁹ eius et vūte p fūe
tes dicitis quis hūc vūde venit
et quid apud inferos geratur
quis hominib⁹ iudicauit et hū no
bis os clausit qui mortuū die
q̄to resuscitauit et vltim non
mortuus die fcia resurrexit et
anteq̄m morēt⁹ qualis vita mo
rētes exapiat tamq̄m ille quē
nihil latebat et in pūpe quie
scēte et in diuile ardēte nar
tamt Sed illi ista nō credunt
qui dicunt vūis hūc vūde resū
est credentes se volunt videri
si quis parentū suoz resuscitē
S maledcūis omīs qui spem suā
ponit in homine Ideo deus homo
falsū mori et resurgē voluit ut
quid futur⁹ esset bonū in homine
in bonis carue vūdetur et deo
vūde nō hominē ardētur **Cōcludit**
ibid ffirmissime sperate q̄ nō vi
detis patienter expectate q̄ nō
diu hētis quia verace pūssēs
xp̄m fidelissime retinet **vō est**
nec in se nec in alio spes ponēda
mepla ad macedonū que est es
Si maledcūis homo qui spem suā
ponit in homine ergo nec in se nec
ipō quispz debet spem ponē qd
et ipē homo est **libro de vā vūo**
rencia cap 100 vūis miser ē qui
nō sperat in deo et dese s fcaida

pūttit cum exeo ipō q̄ nō di
querit auxiliū ab omī spe vē
salutis exaderit **libro de vōis**
apli fūone **2** Noli remanere
in te tūscende et te et in illo
te pone qui fecit te **Sūp ps 36**
fūone **2** Confunditur quem
fallit spes qui dicit ego hū spe
rabam et nō inveni nō in vūto
sperabas em dēte aut de dēto
hōmīe maledcūis aut qui spem
suam ponit in homine ofunder⁹
quia fecit te spes posita in me
dacio vūis em homo mēdax
Si aut spem ponas in deo tuo
nō ofunderis quia ille inq̄ spes
posuisti fallē te nō p̄t **ptēa m**
enchiridion cap 93 Exista fidei cō
fessione que breuiter simbolo
continet hac carnaliē cogitata
lar pūiloz est Spūaliter autē
cogitata atq̄ transacta abus ē
foratū nascitur spes bona fide
lū in caritas sancta comitatur
de qua scriptū est mator omib⁹
hīs est Sed de hīs omib⁹ que
fideliter sunt ardēda ea tū
adhanc spem pūnent que iōv
ne dūta continent maledcūis
est em omīs sicut dūa testat⁹
eloquia qui spem ponit in hōie
ac p hoc et in semetipō qui spes
ponit in hūm maledcūi vūculo
innectit Ideo nō nisi ad vū deo
patre debemus quid quid sperā
nos nō bū offeratūos nō pboris
opibus adepturos **vūde i eodē**
est ponēda spes libro meditatio
cap 19 Respira p̄tor respira ne
desperes in eo quem times affu
ge ad eum aquo aufugisti i vō
ta in portūne quem sup te p̄o
casti **in fūone pmo dexta et se**
in vūo Opem aiām omī hominī
deo pone et quid quid agē cū
p̄is et quid quid tibi accesserit
sue bonū sue malū ex toto cor
de et cum pura mēte semp dic

Deus in adiutorium meum intende
Dñe ad adiuvandum me festina
Si vis saluus esse vñculus iste
de corde tuo nō recedat cum ipso
dormi et cum ipso vigila **Super**
ps 39 Noli aliquid aliud ad nō
tuo sperare sed ipse dñs tuus sit
spes tua Namq; nūla de deo spe
rant pecuniam nūla de eo sperant
honores caducos et pituros uel
aliud q libet adeo pter ipm dñm
vmo vero otemptis alijs perge
in illam obliuiscens alia aenue
to illius relinquens retro alia
extendere nullum ipe ēte ad
vñm corruerit ipe ducat rñm
ipe pducit ergo sit ipe spes tua
qui ducat et pducit **168** Sit spes
nrā deus nr qui fecit q omnia
melior est omnibus qui pulchra
fecit pulcor est qui fortia for
tior qui magna maior quidq
amarius ille tibi erit dñs da
re in creatura creatorē in factū
factorem ne teneat te q ab illo
fām est et amittas eum agno
et ipe fās es **Sup ps 11** Deu
gtus diligamus in illo semper
speremus nec hominem nec dra
tineam nec iste nec ille facit
aliquid nisi qm pmittit pmitti
ad nichil aliud potest nisi qd
nobis pdest Tolere mus malos
simus boni quia et nos sumus
mali p nichilo saluos faaes dñs
omnes de quibus sperare aude
ergo denemē desperem⁹ p oib⁹
quos patim⁹ ore dñs adeo aūq
recedamus ipe sit pñmonim⁹
nrū ipe sit salus nrā ipe sit spe
nrā ipe sit hic consolator ibi
remunerator vbiq; vñificator
et vite dator Non altius vite
sed illius de qua dñm est ego
sum via veritas et vita ut hic
in lumine fidei et ibi in lumine
spei tamqñ in lumine vñicū
in aspectu dñi placeam⁹ **Super**

ps 6 fās est xpūs spes nrā
quia nullo vides laborem tuū
et incedem labore in passione
incedem in rñe Sic ergo fās
est spes nrā habem⁹ em duas
vitas sed vnam in qua sum⁹ alia
quam speram⁹ in qua sum⁹ alia
quam speramus in qua sum⁹ no
bis nota est quam speram⁹ igno
ta nobis est Tolera in qua es et
habebis quam nō dñm dñs et nō
toleras ut nō vñtaris acceptato
re laborib⁹ suis passionib⁹ suis
et morte sua demonstravit tibi
vitam in qua es resurrectoe sua
demonstravit vitam in qua eris
Nos em nō noueramus nisi na
ta hominem et mori resurgere
hominem et vñere in eū nō no
ueram⁹ Suscepit q noueram⁹
et demonstravit q nō noueram⁹
Ideo ergo fās es spes nrā in tribu
lationibus et in temptationibus **87**
ps 40 **frumone 10** Tota spes nostra
in deo sit nichil q de nobis tamq
deus vñbus psumam⁹ ne nrā
facientes q ab illo est et q accepim⁹
amittam⁹ **Sup ps 19** **frumone 20**
Ne quisqñ in se spem suā po
nat sed totam spem nullo po
nat in quo sunt vñres nrē ex ad
iutorio em eius vñam⁹ nō ex
nrā psumptione **Sine hac spe eē**
nō debem⁹ sup ps 122 Non pter
spem esse debem⁹ vmo cū mag
fiducia de xpo psumē quia p
p caritatem ipe nobis intra ē
peand caritatem et nos cū illo
in celo sum⁹ aplo dicente Si con
surrexistis cum xpo que ē vñq
vita nrā abscondita est cū xpo
indeo go et ille adhuc deorsum
est et nos iam sursum sum⁹ Ille
deorsum opatione caritatis nō
sursum sum⁹ spe caritatis Spe ei
salui facti sum⁹ **Valer aūc spes**
ad supportandas miseras et tribu
lationes mepla pma ad macedonim⁹

et est **es** Spe adipiscendi beatam
vitam vitam istam talem atque
mortalem non tam delectabiliter
quam tollerabiliter ducimus
et mala eius tunc bono consilio
et domino munus fortiter ferimus
cum bonorum et bonorum fidei dei per
missione et fidei nostra expecta-
tione gaudemus Sicut nos hoc
tunc apostolus dicens Spe gaudentes
tribulatione patientes **Super**
Iohannem fmonem 2o Deus homo
factus est quid futurus est propter quem
deus factus est homo huius spes
consoletur nos in omni tribulatione
nostra et temptatione nostra **libro**
psalms ad deum 19 Gratias
tibi deus meus quia in hac nocte
tenebrosa timor et tremor
venerunt super me dum video
multum undique in imminente pericu-
lo a multis hostibus venari
multitudineque miserarum inimicorum
In hac vita et mundatu et in ista
tantis malis aliquid foret michi
tuum adinvalum desperare si spes
michi magna subest de te mihi
tissime princeps deus meus et
et consideratio multitudinis misere-
corum tuarum que apud te sunt
sublevent mentem meam et precede-
ntia signa tunc tue que me ante
nasceretur praeveniret et tunc spe-
cialius in me fulserunt deservit
benignitatis tue melioribus et per-
fecit coribus muneribus que amicus
tuis refuas spem meam admo-
nent ut in te letetur deus deus meus
Sup ps 96 Si iam estis perfructus
in isto mundo sperate tranquilliora
et meliora tempora nolite sperare
quia eorum dicit quod in novissimis
temporibus multa mala multa stan-
dala multe pressurae multe iniquita-
tes humilabunt refugiet inquit
caritas multorum sed qui persevera-
vit usque in finem hic salvus erit
fines spei est felicitas in fmonem 2o

De ascensione domini felicitate fuit
spes quando venit res **libro 3o 2o**
fmonem 2o Omnis expediti et pa-
ti ad spem novissimam ad expectan-
tanda novissima ut post novissi-
ma que sunt in hoc seculo me-
tuenda succedat requies que non
habet finem beati qui principes facti
fuerunt eius erunt aut tunc
secuti qui modo non sunt secuti
Et tamen tunc timebunt qui non
timere nolunt et adhuc expecta-
torem et propter hanc spem iam
facti sunt Non est spes nostra de
hoc seculo ab amore huius seculi
vocati sumus ut aliud seculum spe-
remus et diligamus **2o libro**
fmonem 2a Spes nostra non est de
isto tempore neque de hoc mundo est
neque in ea felicitate qua excedit
homines qui obliviscentur deum
hunc nos promittit et iam corde te-
ne debemus non ad presentis temporis
bona nos facere iam esse si et
nescio quid aliud quod deus iam
promittit et homo non dum capere
quia deo iam est quod oculis non
vidit et ergo quia hoc bonum tam
magnum tam precium tam ineffabi-
le non invenit homines preceptore
tenebit deum promissore **libro de**
via in notitia 1o 10e Non te cre-
reat vane quod credita differunt
et licet in abscondito sit promissio
in spe tamen perseveret ordo et
operibus creste meritis deum tam si
dei constantia probatur gloria tribu-
lationibus augetur **Sup ps 96** Se-
curus esto te acceptus vita ipsius
qui pergitur hunc mortem ipsius
unde sic orabat ad deum Quia nos
libro supputationum pte amasti
prima capitulo 1o propter patrem
et conditor qui etiam pro filio
tuo non pepasisti sed pro nobis im-
probes tradidisti eum cum subdito
tibi factus usque ad mortem crucis
tollens crucem propter nos

et affligens illud ita crucifixus p
tatum et occidit mortem. Vnde ille
inter tuos liberos hunc paterem
ponendi animam suam pro nobis fit
est victor et victima et ideo victor
quia victima et pro nobis sacerdos
et sacrificium merito unum spes
valida est in illo quia sanabis
omnes languores meos penam qui
sedet ad dexteram tuam et impellat
pro nobis languores quippe mei
domine magni sunt et multi habet
enim in me multa princeps huius mun
di et hoc fateor sed rogo te libera
me presedente ad dexteram tuam re
demptorem nostrum in quo nihil suum
potuit invenire peccatum meum
ita qui peccatum non fecit nec inventus
est solus in ore eius peccatum caput
meum in quo nulla est macula libera
meis enim licet exigui et infirmi
libera me quod apertis visceribus cul
pis et negligentibus meis reple
me tuis sanctis virtutibus et fac
me polle bonis operibus et propter
nomen tuum pervenire usque in vitam
secundum tuam voluntatem **inordinata**
spes et presumptio Duo sunt mala
ex est mala et de quibus huiusmodi
spem in se habent homines penit
omnibus pro more Alii enim speran
do penit alii desperando Despe
rando perit qui dicit ego scio fa
cinora mea ego novi precepta tua
quid fieri potest ut illa que feci
dimittat michi deus Despera
do perit qui dicit quid prodest
quod dicit iam faciam quidquid
possum hoc prodo quod non facio
si sic me damnatus est deus pro
vno peccato quo peccavi et ideo si
illam vitam non habui sum vel
istam perdere nolo quare ergo non
facio voluntate meam quare non
expleo libidines meas Alius
vero timens precipitum desperationis
incipit sperando prore qui dicit
Quidam fides quibus promittit de

dimittit michi Spero in ipso mea
quia totum michi dimittit Sed
desperanti dicit deus nolo mor
tem peccatoris et speranti res re
tardes quia ad deum recta
Spiritus Disputatio de spiritu libro
de cognitione re vite capitulo nono
Sex modis in scriptura spiritus dicitur
De primo sunt spiritus omni deus ut
ibi spiritus est deus De angelis spiritus
incarnantur ut ibi fecit angelos
suos spiritus Tertio dicitur ut ibidem
De Exibit spiritus eius et reuertetur
in terram suam Quarto dicitur vita brutorum
ut ibi spiritus facit si spiritus immortales
descendant Deorsum Quinto dicitur
ut ibi spiritus preloretur Sexto dicitur
ut ibi aperiat os meum et attulerit
spiritum **et libro 12 de civitate dei 12**
et libro 12 super genese capitulo 13 Spiritus
multipliciter accipitur Est enim
spiritus deus ut in ewangelio Spiritus est
deus et dicitur etiam spiritus in homine
qui mens non est ad que pertinet
imaginationes et similitudines
corporum De quo dicit apostolus ad
corinthios Si autem oratio ligna spiritus
meus non orat mens aut mea
sine fructu est dicitur et homines dicunt
spiritus Unde et in ewangelio et in clama
to capite tradidit spiritum spiritus etiam
corporis quod in crastino libro salo
monis aptissime scriptum est ubi
ait spiritus si spiritus filiorum hominum as
cendat ipse sursum et spiritus pe
toris si descendat ipse deorsum
in terram De spiritus etiam ventus
res aptissime cordis Vnde est
illud in psalmo Ignis grandis in
glacies et spiritus tempestat De
spiritus etiam mens hominis quod
ait apostolus Venonam spiritum mentis
nunc ubi non duas res intelligi
voluit quasi aliud sit mens ad
spiritus mentis Sed quia omnis
mens spiritus est non autem omnis spiritus
meus est ut dicitur est **Sed nunc**
et disputatio libro de spiritu et anima capitulo 6

Opus multis modis dicitur dicitur namque
spiritus deus et aer iste et flatus
aeris qui a corde receptus et inde
protinus corpus emissus mortali
vitam flatu nectio continet. Iste cum
spiritus vite anima dicitur non potest quod aer
varietate dissolvitur. Dicitur spiritus anima
bonus sive peccatoris spiritus dicitur spiritus
mens rationalis ubi est quedam simi-
tudo tamquam oculus aere ad quem per-
tinet ymago et cognitio dei. **Alia**
distinccio libro de fide Quosdam
ad petrum per prima cor. 12 spiritus deus
sic creavit ut semper essent quosdam
vero ut esse spiritus quique desinunt
illos itaque desinunt quos creavit
quosdam sicut voluit omnipotens
dixit exteriori. Superiores vero spiritus
cum corporeis elementis nullum se-
ut habere consorcium quos et ceteros
creavit et eis facultate atque in-
telligenda cogitanda cognoscenda
et diligenda divinitatis inseruit
quos tamen creavit ut etiam per
illum diligenter cum se tales crea-
tos ope cognovissent cum eorum
ut tales fierent nulla multa precessisset
ut autem hec dilatio habet instam
et congruam laudem voluntatis
quorum eis tribuit libertatem ut esset
eis possibile sive ad eum qui est
eos est intentione sive dilationis
erige sive ad se vel ad ea que in
eos sunt prave cupiditas semet
ipsos pondere deducere. Non igitur
est namque que metum possit sive
movere sive bene vivendo sub-
sistere nisi que per deum ipsius dei
immo cogitare hec autem natura
intellectualis in diabolo est homini
et spiritibus angelorum deus quippe
demonstrandi ac diligendi se non in
angelis ac hominibus indidit facul-
tatem. Quibus propter arbitrii facul-
tatem que maxime debuit intel-
lectuali creature creator benigniter
conferri ita cognoscendi ac dilige-
di se facultate voluntateque donat.

ut ea unusquisque et habere possit
et perdere. Si quis tamen ea sponte
perdet suo deinceps arbitrio resimie-
re non valet ut esset sibi per cognitionem
inicia gratuita dono bonitatis. De
uno renovationis quibus vellet in
finem cuius fuit in ipso creationis
exordio nullis precedentibus malis
spiritus et corpora locis atque affectionibus
putat ipse sapiens voluit agnoscere
mirabiliter ordinare. **et ideo ieremia**
ad patientiam converte Omnis in corpore
arianam et est unum. rea namque in ipso
12. tunc spiritus appellatur unde non
tamen pater et filius et spiritus sanctus per omni-
rationali creature et anime habere vocabu-
lum congruit. **per hunc super iohannem**
finone Non semper cum dicitur
spirituale malum accipimus. Sed
cum multa maligni spiritus aquibus
etiam spiritualia dicuntur. Videntur ei
apostolus quedam spiritualia neque
in celestibus ad usus que colluc-
tationi nobis esse testatur. **Alia**
tamen distinguitur libro quodam Omnis pro-
prie et non testamenti quod est dei
et non tamen deus est nisi spiritus
qui deo est cuius significatio hec
est ut spiritus dicat. Nam et homines
filii dei vocantur et christus dicitur filius
dei sed mentaliter est quia hic ve-
rus illi adoptivus. Sic inter spiritum
sanctum et spiritum dei divinitas est. Spiritus
enim spiritus de deo est substantius ei.
Reliqui vero spiritus dei dicuntur et
sed creatura sunt. **De malo spiritus**
libro 2o de divinis quodam Spiritus
ad simpliciam quod prima malus
potest dici spiritus domini quia utitur deus
in malis etiam quilibet in malis
ad vindictam malorum vel ad probandum
bonorum. Alio modo ad illam rem alio-
ad istam pervenimus cum inde sit
quique maligni spiritus domini quia
mala voluntate nocere appetit
tamen nocendi potestatem non accipit
nisi ab illo sub quo sunt omnia
certis et iustis multorum gradibus

ordinata quia sicut non est mala
voluntas adeo sic non est peccatum
nisi adeo **Et infra** Cum tamen
deus spiritus dei etiam si non addat
bonum ex hoc intelligitur bonum
unde apparet bonum spiritum per se
malum autem per se malum dicitur spiritum
dei **Et infra** Non tenet dicitur arbitri
tor quocumque iustis eloquiis co
memorat spiritus dei nec aliquid
additur siue ille pater et filius co
substantialis spiritus sanctus siue aliqua crea
tura invisibilis intelligitur malum
autem non posse intelligi nisi etiam
addatur malum Malo enim quia
bene utitur deus ad iudicium in
dignum sui appellat etiam ipse spiritus
dei ad iudicium malorum et disti
plina ut per actionem bonorum **Di
fficile tamen cognoscitur** **Difficilissima**
malignus spiritus libro **Difficilissima**
12 super genesin 22 est cum ma
lignus spiritus quasi tranquillus agat
aut siue aliqua deceptione corporis
humano assumpto spiritus dicitur quod per
quam vera dicitur et verba predicat tamen
figurans se in angelum lucis adhe
re cum illi in manifestis bonis
credendum fuit seducat ad sua hunc
distingui non arbitror nisi dono illo
de quo dicit apostolus alii dantur
dono spiritum non enim magnum est
tunc enim dimoscitur cum ad aliqua
provenit ut producit que sunt contra
bonos mores ut regulam fidei
tunc enim a multis distinguitur Illo autem
dono in ipso primordio quo nullas
adhuc bonis apparet optimum diu
dicatur an malus sit tamen et per
cordem visionem et per ymagines cor
porali que demonstrantur in spiritu
et boni instruunt et mali fallunt
De quo spiritus malignitate caneda
libro 22 qomni qone 12 ubi recitat
sanctam non suam sed amodo fontem
per carthaginensis demetere munda
na qua perdit spiritus cum esset pa
ganus xanus tamen mortuus ut ait

libro primo retractationum capitulo 24 O
miseri et mortales hoc agite ne v
niquam polluat hunc domum ma
lignus spiritus ne sensibus inmix
tus ingestet aie scitatem lucem
mentis obnubilet Scribit hoc
malum per omnes aditus sensua
les dat se figuris accommodat
coloribus adhet sors latet in
mirabili fallacia finis odoribus
se subiacet infundit saporibus
et turbidi motus in lumine tenebris
sibi affectibus tenebrat sensus
quibusdam nebulis implet omnis
meatus intelligentie per quos ex
pandit lumine rationis radium met
solet Qui radius effere lucis
est in eo quod speculum digne puer
In hoc enim deus in hoc voluntas
innoxia in hoc recte sancti puri re
lucet ut enim frusta tenebrat odos
purs ymago rerum si oculis integri
tas desit ita etiam desit qui aug
deest frusta pollute animis purs
est quem vide metis ceatas non
potest **De mundo vero spiritu di**
stinguunt et loquitur libro de beata
meta disputacione 24 ubi cum aliis
et deo daco pro filio disputans
eius inducit sanctam dicens quis
non heat in mundo spiritum Spiritus in
quit augens in mundo quantum
intelligo duobus modis appellari
solet ut ille qui extrinsecus animam
invadit sensus quod conturbat et que
dam hominibus infert furore an ex
cludendo qui per sunt manum imponere
ut exorcizare dicunt hoc est per
divina verba ad mundum expellere
aliter autem dicitur in mundo spiritus omnis
quia in mundo quod nihil est aliud
quam vices et erroribus inquinata
Itaque abste quero puer adeo da
te dicit Qui fortasse aliquando
semore ac purgatore spiritum tuam
sanctam protulisti Eius non non he
spiritum in mundo an ille qui demone
non he quo vesant homines fieri

solent an ille qui animam suam vigis
omnibus peccatis quod mundavit se in
quit puer ille videtur nichil spiritum
mundum non habere qui caste vivit
Sed castum inquit quae vocas eu
ne qui nichil peccat an enim tam
qui ab illicito tui concubitu se te
perat et non inquit castus potest esse
si ab illicito tui concubitu se se
abstineat tunc peccatis non desinit
inquinari ille est vero castus qui
Deum attendit et ad ipsum solum
tendit et tunc verba patrum sicut dicta
erant animi placuisse in se scribi
fecit se ergo nunc est ut bene vi
nat et qui bene vivit nunc illis
est et sic una est huiusmodi dicta
Malus tamen spiritus Cum malus
ab uno populo dicitur spiritus accipit
in libro 12 super aut demonia
geni capitulo xxviii eos facit aut
reptiles aut prophas cum aut bo
nis fideles in ista loquentes
aut accedente etiam intelligentia
veros prophas aut ad tempus quod
ptes et unde videntes atque nar
rantes **Unde libro de spiritu et anima**
capitulum 23 hominum spiritum aliqui boni
aliqui malus assumunt spiritus vero
de facili distingi potest a quo spiritu
assumatur nisi quia bonus inquit
et malus fallit fallit aut sepe
in manifestis bonis ut si iis
credendum fuit ad sua seducat de
plurimum quod huiusmodi spiritum inquit ut
quedam occulta virtutis animi
idem spiritus esse videatur et spiritus
patientis et spiritus veritatis ut i
demoniaci videntur animam tamen
bonis id est mente illa data
iuxta scripturas implere potest nisi sola
tinitas impleat aut de factis animas
mente aliam et principale cordis
non ingrediens in eum et in se
suum eius sed fraude iniquitate
atque omni malicia illud alliciens
atque seducens affectum malicie trahit
atque cogitationes et intentiones

viciorum quibus ipse plenus est ut
pote fallax nequam et fraudulenter
deceptor dicitur Non enim principia
tione naturae seu spiritus ut quidam
putant quaedam implet diabolus
aut eius hitor efficit sed per suam
dulenciam deceptione atque mali
ciam in eo habitare dicitur quod implet
Solus enim tinitatis est intrare
et implere nam sine suba qua
trahit **Et ideo creatus spiritus non**
dicitur bonus nisi per dei Sicut corpori
quodam libro 12 confessio non est hoc
esse quod pulchrum esse aliqui de se
esse non posset ita etiam creato
spiritui non idem est vivere quod sapienter
vivere aliqui incommutabile sapienter
bonum aut illi est habere tibi sp
ne quod adeptus est consensione an
sione lumen amittat et labat
invitum tenebrosae abyssos similes
Nam et nos qui secundum animam
creatura spiritualis sumus autem ate
lumen in omnia vita sumus ali
qui tenebre et in reliquis nostrae
obscuritatis laboramus donec si
mus in iusticia tua in omni tuo
sicut montes dei **Anima humana dicitur**
esse spiritus libro Anima ex deo data
de spiritu et anima est eo quod ad mune
dum animet corpus hoc est vi
vificet spiritus est ipsa anima per spiritum
li nata vel propter quod spiritus in corpore
appellatus est spiritus anima et spiritus
idem sunt in homine quidam aliud
anima notet et aliud spiritus Spiritus
namque ad substantiam dicitur et anima ad vivi
ficationem eadem est eadem si veritas
divina Nam unus est idem spiritus
ad semetipsum dicitur et spiritus ad corpus
Anima spiritus est inquitum est rationalis
substantia anima inquitum est vita cor
poris de qua dicitur est enim per dei
animam suam salvam faciet eam
et quisquis propter deum hanc vitam
que in corpore vivificatione ex
anima temporaliter exigit libenter
desperit in fuitio eandem corporis non

solum aīe vita etūa s; i mōrlez
recipiet. huana aīa que i corē
mōrli hē esse et extra corpus
aīa et spūs piter vocari potest
nō due aīe sensibilis et rōna
lis. Altea qua homo uiuat et
alta qua ut putant aliqui sa
piat. Sed una eadem q; aīa
insemetipā vni pntellctū et
corpi vitam pbet pter sensum
huamū nāq; corpus nec uiue
nec uesā sine rōnali aīa potest
vegetat tūc et mouet aresat
et huana formam motū recipit
quisquā aīam rōnalem accipiat
Similiter etiam uirgulta et her
bas sine aīa moui et mēmetū
habē uidemus. **S; de spū pqua
dam in aīe in eod libro caplo 6.**
Spūs est quedam vis aīe mēte
infior vbi corporaliū rez similitu
dines expūit nec ipse spūs cor
pus est sed corpi silis. Que enī
spū vident nō sunt corporalia s;
corporaliū similia facies siquid
hōis est et nobis fortiuscus
nota et in memoria nā hē yma
ginem suam sūcorpalem quide
sed corpi similem. Quid quoz ym
mirabilis pulctudo et foris p
sto est et in memoria nā hab
ymaguē suam mōrlem quid
sed corpi similem ad quā reat
rimus tūc clausis oculis cā cogi
tam. Quod enī ad corpus sensu
aliq; corpus in aliquo loco hoc
etiam ad aīam aīem similitudo
corpi in mēoria q; quid est in
tencio voluntat; ad corp; visu
visionēq; copulanda hē est ead
intencio voluntatis ad copu
landa eand ymaginē corpi
que est in memoria et visione
cogitant. Ille spūs dī scīs ad
ymaguē et similitudinem dei
in quo cognatio est vitat; et a
mor pitatis ymago si quid est
in cognicōne. Similitudo idilacō

ymago quia rōnalis. Similitudo
quia spūalis heret si quid vita
ti illa mēposita subā rōnale
quo rōnandū intelligam; et sapi
mus spū dīam; Hūc aut spū
apliū mēte vocat vbi ait Xeno
nam spū mētis vīe. i. mēte. In
tūc aliud est spūs mētis quam
mens sicut corpus carnis nō ad
quam caro. **Et spūs dī aīe mari
tus libro 8; qonū qone si vbi lo²**
de samaritana Vocat vīe tūc idē
spū intelligencie pūs esto Est
enī aīe quasi maritus quodā
spūs hōis qui carnale affectū
tamqū quingem regit. **Quo fiat
pōuit sup pē dā** Quā am spū
dei opante coopatur spūs hōis
tūc q; deus iussit impletur
et hē nō fit nisi credendo i eum
qui iustificat impiū. **Qu spūs
addēū reūit libro** Et dī spūs
qonū sup ioseph qō; reūit ad
z deum qui credit i eū nō arbi
tror de omib; posse intelligi sed
de hīs qui sic vixerūt ut addēū
redire mēant; tamquā ad aut
torem agno creati sunt. Neq; ei
hoc de alib; rē intelligi potest
De quib; dī spūs ambulans et
nō reūitens. **Et hic est spūs rē
libro de qūitate** Cor mund crea
aīe sup illud in me deus rē
Spūs rectus est ut credo qō fit
ut aīa auitate quēda deuiat
atq; errare nō possit. Eū p fēc
to in ea nō instaurat; nisi pūs
cor mund fuit. **Quis vō spūs
bonus de clat sup pē nō finone**
ic Spūs bonus est ille p qnē
diffunditur carnis mōrdibus
ut deum p vīm q; dilige
do dīna mandata faciam; hic ē
ille spūs dī quo clamamus abba
pī ac p hoc ipse facit nos petē
quem desideramus accipe ipse nō
facit querē quem cupim; i veni
re ipse nos facit pulsare ad quē

intimū pvenire **Vnde de spū qui**
Deus est dicit libro **Similis spū**
de cognitione vī vīte qui Deus ē
capo 12 sicut amillo intellectū ipse
valet cogitari ita illa ipa diffini
tione potit determinari Sed quia
intellectus meus cum ut tūq cog
nosce anhelat hec enigmatica ei
diffinitio sufficiat Deus spūs ē
eētia invisibilis omī creaturē
incomprehensibilis totam vītā totā
sapīam totam etēnitatē suā esse
cialiter possidens ut ipa vītā
ipa sapīa ipa vītās ipa iustīa
ipa etēnitās existens omīz tāz
instar pūcti in se continens rō
Spūs sanctus Quid sit
describitur libro 4 de vīte
capo 11 Spūs sanctus ineffabilis
est quedam pīs filij qz qmō et
ideo fortasse sic appellat quia
pī et filio pī eadē appellatio
cōvenire vītā et hoc ipse pī
dī qz illi qmīter quia et pī spūs
et filius spūs et pī spūs et filio
spūs **libro 14 cap 18** Spūs
spūs scdm scripturas spūs nec pī
est solus nec filio solus s am
boz et ideo qmōne quā se i vītē
diligūt pī et filius nobis i spū
at caritate **Sup iohē f mone**
ne Spūs spūs mētate est quē
pī et filio conspālem et cōtēnū
fides catholica confitē **Incipit**
f mone 99 Nec ob aliud existi
mo ipm pī vocari pīū amī
et si de singulis mētogenū nō
possumus nisi pīū et filium
spūm dīcē quī spūs est est dī
id est nō corpus est deus sed
spūs Quod ergo vocant singuli
hoc pī vocari oportuit eū qui
nō est vītū eoz sed in quo co
mūtas apparet ambōz **libro de**
fide et simbolo quē Co ipō quo
spūit in affīcāno cō p spūm scū
alio pponē celebrāto reconcilia
mur deo satis significat caritatē

dei esse spūm scū vīd eū reconcilia
ham illi nisi p dilaōm quā etiā
filij appellam nō iam sub timore
tamqz sui quia consummata di
lectio foras mittit timorē et spū
libtatis accipimz in quo clamaz
abba pī Et quia reconciliati et
in amicitiam reuocati p caritate
potimz omīa secreta dei cognos
cē pīca et de spū scō dīcē spē
nos iudicat in omīem vītātē pīca
et confidencia p dīcāde vītātis
quā impleti sunt apli adventu
eius recte caritati tribuit qz et
diffidencia timori datur quem
consummata caritas excludit et
ideo donū dei dī quā eo quod
quisqz novit nō fruit nisi id di
ligat sui aut sapīa dei nichil
est aliud quā ei dilectōe cōhēre
neqz quicquam in eo quod pīpīt
pīmanet nisi dilectōe et ideo
spūs scūs dī qmī pīmanendū
sanctū quēcuqz sanctū Nec
dubū est a sanctiēdo scītātē
vocari **In libello de duabz natū**
ribz xpī Quid rā debimz eis
qui in pio ore blasphemāt dīcē
tes deo spūs nō est deus quia
nichil opatus est quasi deus
videamz si opibus eius nichil
dīnitatis appareat pmo loco p
cator remissio nō tribuit nisi
et spūs scūs invocetur et quia
pīca sine spū sancto nō dīnit
etiā de spū aptissime dīcū
esse novimz Vēmo inquit pī
donare pīca nisi vītū deus
Quem ergo repatorem homīs
vides auctorem homīs eē nō
dubites spē in piois homīem
ab ipō pīto fecit qui in pīs aīuā
culo pīti homīem amī pī et
filio reguātor absoluit **Et ut dī**
libro 6 qmī eplās pelagianoz
capo 6 Spūm scū fatens est etiā
antiquis tempibz nō solū mē
tes bonas ad iūmasse vīz etiā

bonas eas fecisse **Dr. ead. v. t. u.**
Dei sup. Iobem p. mone. 99 Virtut
nomen appellari ead. spm. scilicet
eo loco clare est ubi dicitur eum pmi
tens discipulis aut vos aut sede
te in ciuitate quo ad usq. in diuina
virtute exalto **Declar. 6. libro 10**
De ciuitate Dei cap. 9 Spus vite qui
vivificat omnia creator q. et coris
omnis et omnis creati sps spe e
deus sps utiq. no creatus hanc
voluntate suua ptas est q. ca
tor spm. bonas voluntates ad
iuvat malas iudicat. omis ordiat
Et quibusdam tribuit ptates qui
busdam no tribuit Sicut em om
natu creator est ita om ptatu
dator no voluntate male quippe
voluntates ab illo no sunt qu
contrari nam sunt que ab illo est
bone vero sine ipso no sunt **No**
miatur tamen plures Cum dicit
in scriptura et in libro moyses
qom sup. exod. q. 31 i cantico
anisi spm. tuu et cooperuit eos
mare Ecce iam q. to quomorat
spm. dei ut in hoc m. accipiam
q. d. est digitus dei e hic po
ubi scriptum est Spus dei febat
super aquas **Et ubi d. Non per**
manebit sps meus in homine
metuu quia caro est **Tao** ubi
pharao dixit ad ioseph **Qui sps**
dei est in te **Orto** ubi i cantico
egiptioz dicitur digitus dei e
hic **Orto** ut in hoc cantico anisi
sti spm. tuu et cooperuit eos
mare **Memeris** aut spm. dei
no solum ad beneficia vicia
ad vicia q. m. v. r. a. quid
aliud ead. supra dicit p. spm.
in ciuitate tue diuisa est aqua
Iste itaq. sps dei submisit egip
tios **nam** sps ire eius fuit
quibus nocuit aqua diuisio
ut mutes possint aquis rede
mutibus obui filys vero isrl
quibus p. fuit q. aqua diuisa e

no fuit sps ille ire dei Unde
significat ppter diuisas opaco
et effas spm. dei dissimulat appel
lari cum sit unus atq. idem ille
diuinitat qui ead. sps sanctus
in unitate trinitatis accipit p. unde
no arbitror aliu quam eundem
significari **Ubi dicit aplus** Non
em accepistis spm. fuit uter
intimore sed accepistis spm. ad
optionis in quo clamamus **Abba**
pr. quia eodem spm. dei id est
digitus dei quo lex in tabulis
lapideis scripta est **Timor** idu
sus est eis qui gram no diu in
telligebant ut de sua infirmitate
atq. p. p. legem vinceant et lex
illis fiet pedagogus quo p. du
cent ad gram que est in fide ihu
xpi **De hoc** aut spm. adoptionis
et gr. id est de hoc ope sps scilicet
quo imputatur gr. et regnatio in
vitam etnam **d. Spus** aut vni
ficat cum spm. dicitur **h. d. aut**
oradit id est scriptura tuu in
bens sine adiutorio gr. **Qui**
spus deus est libro Spus scilicet
diuisus qom. orop. deus e qua
dere no continet loco aut di
stendit neq. tpm. motibus
subiacet sed est ubiq. p. totu
Precedit aut apatre Spm. scilicet
et filio eod. libro ead. neq. inge
pit **Inta** fides ita declarat
quia si docuit ingentiu duos
p. res affirmare videbim si tu
gentiu duos filios crede cul
pabim **Sed** ut ead. fides tenet
nec ingentus nec gentis sed
ab utroq. p. cedens id est ap. re
et filio **libro 14 de ciuitate cap. 19**
Pater est de quo gentiu est
vbi et quo p. cipalit. sps
scilicet. **Idco** aut p. cipalit. quia
et de filio sps scilicet p. cedere
repat **Sed** hoc quoq. illi pat
dedit no iam existenti et no
diu hnti **Et** quidquid vngento

verbo dedit gignendo dedit. Ergo enim genuit ut etiam de illo
donum quoniam procedit et spiritus sanctus
esse ambo. **Ecce libro 26** Ideo
spiritum sanctum non audeamus dicere genuit
neque ingentum ne uerbo vocabulo
ut duos patres in illa trinitate ut
duos filios qui non sunt de alio quod
nam suspiceret pater enim non est
de alio ideo solus appellatur inge-
nitus. Filius autem de patre natus
est et spiritus sanctus de patre principaliter
et ipso filio sine ullo intervallo te-
poris dante quod de utroque procedit
Dicitur autem filius patris et filius
si quod abhorret ab omni sanctorum
sensibus enim ambo genuissent
non igitur ab utroque est genitus sed
procedit ab utroque ambo spiritus **libro**
de cognitione re vite 20 Nichil ad
spiritus sanctus quam amor dei intel-
ligitur unde et deus caritas dei
constat autem quod pater filium et seipsum
diligit et ita filius patrem tamquam
seipsum diligit ita namque se sapit
et ita sapientia diligit se unde vite
autem et sapientia inde probatur una
essentia esse. Ignitur dilatio ut amor
ut caritas que est spiritus sanctus in
substantia patris et filii coessentialis exi-
stat et ideo ab utroque equaliter procedit
Sup. Iohannem 14 Non de-
natus sed potius procedit spiritus
sanctus quia si et ipse filius dicitur
ambo utique filius dicitur quod ab
sua diffinitio est filius quippe nullus
est duorum nisi patris et matris absit
ante ut inter deum patrem et deum
filium tale aliquid suspiceretur quia
nec filius hominum fuit ex patre et
ex matre procedit sed cum matre
procedit ex patre non tunc procedit ex
matre et cum matre luce procedit
ex matre non tunc procedit ex patre
spiritus autem sanctus non de patre procedit
in filium et de filio procedit ad susci-
piendum creaturam sed simul de
utroque procedit quoniam hoc pater filio

dedit ut quicquid de se ita de
illo quoque procedat **libro 97 p. 12**
arrianorum 20 Nec pater sine filio
nec filius sine patre existit spiritum sanctum
sed enim pariter ambo inveniuntur
insepabilia quippe sunt opera tri-
nitatis solus pater non legitur missus
qui solus non habet autorem aquo
genitus sit ut aquo procedit et ideo
non propter naturam divinitatem que in
trinitate nulla est sed propter ipsam
auctoritatem solus pater non dicitur
missus non enim splendor a fuoco
ignem sed ignis mittit suum splendorem
sive feruorem quoniam hoc
longe sunt dissimilia nec inveniatur
aliquid aliud in spiritualibus ut in corpore
palibus creatur quod enim trinitati ge-
deus est multo appareat. **Ideo cum**
finem libri 97 Qui spiritum sanctum
quique quia hostium. Apere et filio et
trinitate substantia ut quoniam separat enim
negat spiritum esse patrem et filium ple-
nus est spiritum in mundo et vacuus
spiritum sancto. Ideo enim deus deus
caritas quia non patribus dividit
unitatem sed ineffabiliter con-
gulat trinitatem. **unde sic cum con-**
fitetur libro colloquiorum ad deum
22 Cognovi te deum unum
et verum spiritum sanctum patrem et filium de
utroque pariter procedente consubstantialem
et coeternum patri et filio pactum
advocatum nostrum qui super eundem
deum et deum nostrum Iesum christum
in columbe specie descendisti et se-
cundum apostolos iniquis igneis apparuisti
qui omnes sanctos et electos dei
apostoli tue gratie munera docuisti
et ora prophetarum ut enarrantur
mirabilia regni tui apparuisti
quem ab hominibus cum patre
et filio simul adorari et glorifi-
cari oportet a facie dei inter quos et ego
filius ancille tue intoto corde
meo glorifico nomen tuum quoniam
illuminasti me. Tu es vera lux lumine
vidiamus ignis dei et unigenitus spiritum

qui virtute tua doces nos omnes
 veritatem spiritus veritatis siue quo
 impossibile est placere deo qui tu
 ipse deus es ex deo et lumine delu-
 ce procedens a patre lumine ineffabi-
 liter et a filio suo domino nostro ihesu xpo
 quibus a se habet coequalis et coet-
 nus existens in unum unitatis
 essentia super essentialiter gloriosus
 et regnans **Deus spiritus sanctus**
secundum auctoritatem libro **De incarnatione verbi**
ad Iammarum **talis et auctor**
 spiritus sancti secundum ut salutem bap-
 tisma non aliter nisi excellentissime
 omni unitas ante id est pater et
 filius et spiritus sancti cognominatio
 applicatur et in genito deo patri
 et in genito eius filio nomine
 quoque spiritus sanctus completus Quis ergo
 non suspensum quanta maiestas sit
 spiritus sancti cum eum qui dixit
 verbum in filium hominis audeat
 veniam sperare posse eum vero
 qui in spiritu sancto blasphemavit
 veniam non habet neque in peccata scilicet
 neque in futuro **Deo in eo libro**
Sicut participatione filii dei quis
 in filium adoptatur et participare
 sapientie iudeo sapiens efficitur ita
 et participatione spiritus sancti spiritus
 et spiritualis efficitur **probat hoc libro**
contra perfidiam arianorum capitulo 9
 Quis a spiritu sancto audeat alie-
 nare opera quas libet creaturas
 que tenent opera dona sanctorum
 De quibus scriptum est Omnia ad-
 herent operatur unus atque idem spiritus
 descendens per unumquemque prout vult
 Postremo cum sit christus dominus
 omni et super omnia deus beatus
 in secula quid ex omnibus negari
 potest et spiritus sancti opus qui est
 ipsum christum in veritate verum opatus
 cum enim angelus futurum partem
 sibi ministrum Virgo dixeret Quis
 fiet istud qui vult non cognosco
 respondit accepit Spiritus sanctus super

veniet in te Singulorum autem opera
 dicuntur que ad unum quaque personarum
 manifestantur per unum personam Sicut
 natus ex virgine non sit nisi filius
 et vox de nube Tu es filius meus
 dilectus ad solius personam pertinet
 pater et spiritus sancti sicut columba
 apparuit spiritus sanctus tamen et illa
 tamen solius filii et illam vocem
 solius patris et illam spem solius
 spiritus sancti universa unitas operata
 est non quod invalidus sit unusquisque
 eorum siue alius quod operetur implere
 sed non potest operatio esse diversa ubi non
 solum equalis est veritas ibi di-
 versa natura ita ut cum tres sunt
 et eorum singulis quisque deus sit
 tres tamen non sunt Nam et pater
 deus est et filius deus est et
 spiritus sanctus deus est nec filius id
 qui pater est nec idem spiritus sanctus
 qui pater aut filius Sed pater
 semper pater et filius semper filius
 et amborum spiritus non quisque eorum
 aut pater aut filius sed semper
 unusque spiritus omnia tamen unitas
 unus est deus **Spiritus sanctus si sit in**
nobis non potest sciri **Spiritus sanctus potest**
anobis sciri per Iohannem esse etiam sine
simone ac iacobis datur quippe
 ut sit et in nobis sed videtur et
 sciri quemadmodum videndum sciedum
 est non potest anobis si non sit in nobis
Quare datur libro **Deus spiritus**
in deitate capitulo 18 sanctus qui
 procedit ex deo cum datus fuerit
 homini accendit eum in dilectione
 dei et proximi et ipse est dilectio
 Non enim habet homo unde diligat
 deum nisi ex deo propter quod Iohannes
 ait diligamus deum quia ipse
 propter dilexit nos et apertus quoque
 paulus dilectio inquit dei diffu-
 sa est in cordibus nostris per spiritum
 sanctum qui datus est nobis **libro**
De verbis domini simone **et magua**
 est misericordia dei quia domini datus est
 ei sibi vitam domini eius spiritus sanctus

Iohannes et
v

et unus tota trinitas pater et filius
et spiritus sanctus quod nobis prestat spiritus
sanctus apostoli audi Caritas inquit
dei diffusa est in cordibus nostris
per spiritum sanctum qui datus est nobis
ut ergo amemus deum habitemus in te
deus et amet se de te id est ad
amorem quia moueat te attendat
te illuminet te exaltet te Luctatio
enim est in isto corpore quia dum unus
pugnamus quia dum pugnamus per
clitum Sed in his superamus penam
qui dilexit nos Ista autem dilectio
de spiritu sancto est **Quia datus nobis**
de essentiali libro Non de spiritu
de deitate capitulo 12 spiritus enim ille in
quo sumus quia ipse spiritus est hominis
qui in ipso est Sed alio modo iste
in quo dicimus panem nostrum coti
diam Da nobis hodie **etiam** et
illum spiritum qui hominis est dicitur
utique cum accepimus **Quid enim habes**
quod non accepisti Sed aliud est quod
accepimus ut essemus aliud quod
accepimus ut sancti essemus unde
scriptum est de iohanne **Quia** inquit
et virtute helve veniet deus helve
spiritus Sed spiritus sanctus quem accepit
helias hoc demorse intelligend
est cum ait ei deus Tollam de spiritu
tuo et dabo eis hoc est dabo illi
de spiritu sancto quem iam tibi dedi et
habebit tamen plus et **Quia** spiritus sanctus
inquit per iohannem pro eo ac nec ipsum nos
diligere nec eius mandata servare
possumus et id nos possumus tanto
magis quanto illam precepimus minus
Tanto autem amplius quanto illam
precepimus amplius **Unde** non po
sumus non habere sed etiam habere non in
cassum promittit non habere quid est
ut habeatur habere autem ut amplius
habeatur itam inquit ab alio minus
aliquo alio habere spiritus helice
per helve non dicit Spiritus qui est
in te duplex sit in te **post christi**
glorificationem singularis est datus
spiritus sanctus libro 97 quoniam quod ad

Cor 12

Vm 11.8

Spiritus sanctus latenter dabatur
ante christi glorificationem post ma
nifestationem autem deitatis eius ma
nifestus datus est et ideo datus
est Spiritus sanctus non dum erat datus
id est non dum apparuerat sic ut
omnis enim datus fateretur sicut
etiam deus non dum erat clarificatus
inter homines sed tunc clarificatus
eius eterna inquit de stetit esse
homo est similis sua **Quia** spiritus
super iohannem suone 22 et spiritus non dum
pro eo 22 **Quia** **libro 97 de deitate** erat datus **Ioh 14**
capitulo 20 circa finem quia christus
non dum erat clarificatus nisi
illa dacio vel donacio vel in
fio spiritus sancti habita erat quia
datus per gratiam suam in ipso adve
tu qualis antea inquit fuit **homo**
quia enim legimus liquis quod non
nouerunt homines locutos ve
niente in se spiritu sancto sicut tunc
factum est cum oportet eis ad
ventum signis sensibilibus deus
strari ut ostendatur totum orbem
terre atque omnes gentes in liquis
varie constitutas credituras
in christum per donum spiritus sancti ut
impleatur quod promissum tamen **non** sunt
loquere **et** **Ideo super iohannem primo**
ac intelligamus eum habere spiritum
sanctum qui diligit et habendo me
ri ut plus habeat et habendo
plus diligit itam itaque habebat
spiritum sanctum discipuli quem dominus
promittebat et habebant ergo et
non habebant quia quantum habundus
fuerat non deshebant itaque minus
dandus erat eis amplius ha
bebant occulte acceptum suum
manifeste **Vnde autem non sic datus**
spiritus sanctus nec sic **Quia** tribus
venit super primum cadebat super
tercium ioh 14 omnia 6 ardentes scilicet
et loquebantur liquis quas non
didicerant quia spiritus sanctus dabatur
eis promittente Signa erant tunc
oportuno Optebat enim ita signum

in omnibus linguis spm san quia
etiam dei potes linguas cursu
erat toto orbe tunc significati e
illud et tunc rursus ino qd
imponit manus ut accipiat spm
san h expectat ut linguis lo
quatur Si q phoc no fit mo
testimoniu sps si unde fit cu
cognoscat quisq se accepisse spm
san Certe introget te cor suu
an diligit frs amet sps dei
in illo videat si est in eo dilao
pacis et unitatis dilao etie to
to orbe diffu se no attendat so
lum dilige frim que videt ante
se sed etiam quem no videt qa
multos no nomin9 frs nostros
et unitate sps illis copulam
Si ergo vis nosse quia accepisti
spm san interroga cor tuu si est
ibi dilao frs securus esto quia no
pt esse dilao sine spm dei **hor**
quia breu9 her libro Signu pu
2 cont petiliu rufi ac sps
22 in fione secundo si tuc eat
omnibus linguis loqui quo euideti
miraculo se illo tpe demonstrabat
Intelligendu est em huc ee s
quo caritas dei diffundit itor
dibus utis et qui caritas dei etia
dei congregatiua fuerat toto orbe
tunc q tunc etiam unus homo
potat ut spm san accipies lig
uis omnibus loquat punde si q
dixit aliam uru accepisti spm
san quare no linguis omnibus lo
quaris tude debet loquor sane
omnibus linguis quia in eo xpi cor
h est etia sum que loquit oib9
linguis **libro 4o omes omel 22**
Tunc sic dabatur sps san ut
apparet datus em em em
accipiebant linguis omi geniu
loquebant ut significaret etiam
ingentibus linguis omnibus locu
tutur **libo 2o cont eponu gmau**
Opus saie veniens tale signu
pmitus dedit ut qui eu accepit

linguis omi geniu loquent qa
ptendebat etiam potes gentes
futuū Nec quequ acceptu spm
san nisi unitati copularet hinc
fontis largo atq inuisibili flue
letificat deus ciuitate sua De
qua ppha pduxit flus impetus
letificat ciuitate dei Adhuc fon
tem illius extraneus quia illa
nisi vita etna dignus accedit h
est sps etie xpi cu tanto ante
phatu est fons aque tue sit p
et nemo alienus omniet tibi
Ido sup apol omie e Nemo pt
habere spm dei pter etiam **xpus**
etia accepit spm **Qu** Johannes
san sup iob pbe ac baptista aut
no ad mensura dat deus spm
san de ipo dei filio loquebatur
cu no est datus sps ad mensura
quia in illo iam habitabat omis
plenitudo dinitatis neq enim
sine gra sps san est media
tor dei et homi homo xps ibus
nam tpe dicit de se pheticu id
impleti sps dui super me p
q vixit me euangelizac pan
pibus misit me Quod em est
vnguentis equalis pri no est
gre sed nature ex aut imitate
proue vngenti assumptus e ho
gre est no natie confitete eu
atq dicente puer aut cretebat
et confortabat plenus sapia
et gra dei erat in illo Ceteris
aut aduiesu datur et datus
additur donec vniatq p modo
sue psonis p a mensura implet
Necq tpe diuiditur sps sed do
na p spm **Sed xpus accepit et**
dedit libro 14 de tinte cao 20 ex
ppha dicit accepisti dona i hoib9
aplus maluit dce dedit hoib9
ut certatq s vbo vno phetico
alto aplico quia in vno est dui
f monis auctas sensus plenissio
reddetur **Itaq** em ver e et q
dedit hoib9 et q accepit i hoib9

Dedit hominibus tanquam caput membris suis. Accepit in hominibus id est utique ipse in membris suis. Propter que membra sua clamavit de celo. **Sauve saule** quid me persequeris? Et de quibus membris suis ait. Cum vni ex inimicis meis fecistis michi feasts spiritus ergo Christus et dedit de celo et accepit in terra. Porro autem dona ob hoc ambobus dixerunt propheta et apostolus. Quia per donum quod est spiritus sanctus in quibus omnibus membris Christi multa dona questuntur que singulis propria diuiduntur. Non enim singuli quique habent omnia. Sed hec illa et alia alii quousque ipsum donum agno per quousque diuiduntur omnes habent. Item. Nam et alibi cum multa dona commemorasset. Oia inquit hec operatur vnus atque idem spiritus diuidens propria vnicuique sicut vult. **Eodem libro capitulo 26.** Ipse dominus ihesus spiritum sanctum non solum dedit ut deus sed etiam accepit ut homo. Propterea dominus est plenius gratia in ipso enim utique uita nostra strata est humana scilicet et diuina. Accepit quippe ut homo effunderetur ut deus. Vnde ait accipe hoc donum. Possimus pro modo nostro effundere autem super alios non utique possimus sed ut hoc fiat deum super eos a quo id efficitur. Inuocamus. Vnde nullus discipulorum eius. Dedit spiritum sanctum. Orabant quippe ut veniret in eos quibus manus imponebant non tamen enim dabat. Quem morem in suis propositis etiam nunc facit etiam deus enim inquit dominus deus est dat enim et nulli hominum. **Quare autem his cum dedit. Hecitur ibidem.** Quid fuit cause ut post resurrectionem suam Christus in terra prius daret et de celo postea mitteret spiritum sanctum hoc ego existimo quia proprium donum diffundere caritas in cordibus nostris quia diligamus deum et proximum. Et duo

illa precepta in quibus tota lex pendet et propheta hec significans dominus ihesus dedit spiritum sanctum. Semel in terra propter dilationem proximi et iter de celo propter dilationem dei. Et si forte alia ratio datur de his dato spiritui sancto enim tamen spiritum sanctum datum esse cum insufflasset ipsis in discipulos suos et qui de celo datus est in die pentecostes. credendum est. **Pro eo quod insufflando.** Ille flatus ex dedit Christus spiritum sanctum corpe donum. **libro 2o super gen. cap. 1.** quando insufflauit et ait accipite spiritum sanctum non fuit solum spiritus sanctus sed utique significatum est sic ab ipso procedere spiritum quousque ab eis ore flatus ille procedit. **libro 12 de ciuitate.** Quidam dominus dei capitulo xxviii. insufflauit in discipulos dicens accipite spiritum sanctum. Vnde hec intelligi voluit quod spiritus sanctus non tamen sit patris veritatem ipsius vnguenti spiritus. Vnde ipse quippe spiritus est pater et filius cum quo est etiam pater et filius et spiritus sanctus non tantum creator neque enim flatus ille corporeus de carnis ore per diem solum erat spiritus sancti atque uita sed potius significatio qua intelligimus spiritum sanctum prius esse filio quod quousque quia non sunt eis singulis solum sed vnus ambobus est spiritus. **Super iobem sermone 32.** Insufflauit in faciem eorum quo flatu spiritum hominem viuificauit et de limbo erexit. quo flatu etiam membris dedit significans cum esse qui insufflauit in faciem illorum ut alio exurgerent et luteis operibus reuiuarent. **Ratio est etiam quare isto modo et.** Trium officiorum datus est spiritus. **libro 2o quousque de domo spiritus sancti et nomi testat. q. 93.** scilicet in apostolis sunt ostense. Quare prima est que ad usus ecclesiasticos pertinet in regnum dei vel ceteris officiis quousque insufflauit

in eos dicens Accipite spiritum sanctum
quorum remiseritis peccata et infusus
purificatio enim haec est quedam gratia
que per traditionem in funditur ordi-
natis. **Sed** que in pentecoste
data est que est qualis non so-
lum in apostolos verum etiam in omnes
decedit spiritus sanctus credentes. **Tunc**
forma est que solis apostolis vel or-
dinatis in maius est concessa in spi-
ritu ac virtutibus faciendis usque
domini fidei semina iocundit adma-
mentum. Unde prout duo apostoli vir-
tutes fecerunt. Semen enim fidei
sunt virtutes per apostolos sancti spiritus enim
antiquitus testes positi sunt huius
veritatis qui per signa et prodigia
non rationabilem esse fidem nimis
testarentur. Nulla enim maior est
que omnem eternam perniciem accuset
quia que semper solis verbis stete-
runt non habent testimonium. **Veri-**
tatis que stabile esse quod verbis asse-
runt erat demonstrare. Igitur si
qualiter semper datur omnibus
credentibus per quem filius dei esse
probat. Dum manet in eis infig-
nis vero et prodigiis faciendis non
manet in homine sed vocatus ad
venit aut suggerit notitia et re-
cedit. Similiter et in traditione
vel ordinatione de foris gratiam prestat
tunc etiam deferens devotis
fidei. **Sed de eius apparitione**
in columbe specie super **Ideo in colu-**
mba tamen **io omni a** **be** specie spiritus
sanctus venit quo nobis caritas
in funditur quia vel columba non
habet tamen rostrum et pedes prout
pinguat et ipsa caritas sine ama-
ritudine sentit et sine felle corri-
git et castigat. **Alio dicit libro**
de cognitione vere vite capitulo e **in fine**
spiritus sancti sibi non in columba
vel in igne transmutata. Sic nec
ubi quida in carne est conuersa. **Sed**
spiritus sanctus corpus columbe ostendit

in quo se ad hominem super corpus
ubi ad testimonium hominibus visibi-
lem prebuit specie invisibilis in esse
cia patris et filii inasit aias quod
discipulorum intuitus possidens solis
speciem ignis vel lumen oculis perspicere
exhibuit et tamen asubia patris et
filii non recessit profecto in personam
quia pater et filius per peccata operantur
ut sic perveniamus ad eternam vitam.
Sed aliter dicitur super **Cum** mittet deus
Johes **simone** **et** spiritum sanctum duobus
modis enim ostendit visibiliter per co-
lumbam et pignem per columbam
super dominum baptizatum. **Pignem** super
discipulos congregatos. **Ibi** simpli-
citas hic fervor ostenditur. **Sunt** enim
qui dicuntur simplices et pignem sunt
vocantur simplices sunt sequaces. **Ne**
spiritus ergo frigidus solum habeat
in columba demonstratus est. **Ne** sim-
plicitas frigida remaneat in igne
demonstratus est. **Vos** ergo sic esto-
te simplices ut sitis ferventes et
fervor in vobis sit nolite ta-
te ardentes. **Ignis** loquens autem
dicitur pignem. **Dicitur** **ista per similitu-**
udinem non per proprietatem super per **ios**
Quia per aquam propter abluendum
vel irrigationem sive poleum propter
exultationem et inflammationem carnis
significat spiritus sanctus non ideo est as-
pectus divinus quia signa divisa se-
quuntur enim divisa sunt leo et ag-
nus et tamen utrumque significat christum
propter aliud tamen et aliud non tamen
aliud quia nec fortis est agnus
nec innocens leo christus autem inno-
cens est ut agnus et fortis ut
leo. **Incepta tamen ad Enodum** **Comit**
ille vocis et columbe species cordis
et lingue divise velut ignis qui
incedit super vnum quicquid eorum
sunt illa in morte propria que tribli-
specie facta est. **Et** sicut columpna
illa nubis predicem et flammam pro-
tem significat opera acta atque

aliquo commissum esse nisi cum de corpore exierit. Quam dum vero hic vivit cum sicut dicit apostolus pax dei ad pacem adducat. Si tunc per se invicem in impietate sicut consequenter aduget apostolus secundum duriciam cordis sui et cor impetens thesaurizat sibi iram in die ire et reuelationis iusti in die dei non ei remittit nec in hoc seculo nec in futuro. **habat hoc libro de vera et falsa pnia cap 3o** Soli in spiritu sancto peccant qui impetentes existunt usque ad mortem. Spiritus enim sanctus caritas est dicitur amor est genitor et genitrix vitae qui suam gratiam nobis tribuit sui ipsius aram. Cum ergo peccat et gratiam suam recipere non amat et angustatur ab eo diligit qui totus est amor et caritas nec ad illud tendit unde sumpsit aram in spiritu sancto peccat et tunc post mortem sicut neque vivens consequetur veniam sicut nullus peccat in spiritu sancto qui fugit ad ipsum. **libro de blasphemis in spiritu sancto** Suprema est peccata in spiritu sancto quod non remittit in hoc seculo neque in futuro. **ideo super psalmum 10** Et spiritus sanctus tunc ne auferas a me. Est enim spiritus sanctus inconfitebatur iam addominum spiritus sancti pertinet quia tibi displicet quod fecisti in mundo spiritus peccata placeant sancto displicet. Quia vis ergo ad huc remanere de peccatis tamen ex ea parte qua tibi displicet malum quod commisti deo iungere. Hic enim et tibi displicet quod et illi. Si duo estis ad expugnandam febrim tuam tu et medicus quia ergo non potest esse confessio peccati et primo peccati in bonum a seipso cum quisque sibi irascitur et sibi displicet sine dono spiritus sancti non est. **Dr etiam per dnm peccatum in pugna caritatis libro primo de verbis dnm finone 1a** Peccare in spiritu sancto est per malicia

et invidiam faciem obpugnare caritatem post acceptam gratiam spiritus sancti per peccatum dnm neque hic neque in futuro seculo dimitti dicit. **propterea libro de blasphemis in spiritu sancto** Remissio peccatorum que non datur nisi in spiritu sancto nulla tamen etiam dari potest que hic spiritum sanctum. **Requiere de spiritu sancto capitulo** Absolutio et capitulo Columba et capitulo spiritus et capitulo pentecosten et capitulo deus et capitulo Trinitas recta. **S**piritualis super psalmum 2 Spirituales sunt qui iudicant terram quia inferus est nobis quidam iudicium. Quod quid autem in terra spiritalem hominem est nullo tamen nominatur quia eterna habet sanctitatem est. **libro de civitate dei capitulo 22** peritantes in visione ab imbe. **Et** Quod aures non dimittit qui eterna les inter se dimittit. Spirituales autem nullum sive anegociosissimis quibus coribus se remoueat sicut turtur sive inter illas degant sicut columbe. Utique enim amicus est sumptus et innoxia significans filios promissionis et regni eterna felicitate manifestos. **2o** Sponsus Sponsus est christus. **libro 2o** quoniam quoniam bene ruit obuiam sponso intelligendum est autem christi nomine ceptum de quibus agitur non enim possunt qui christum non sunt sponso christo venire obuiam. **ubi et quo sponsus fuit effatus super psalmum 118** In vernali vtero deus nature humane tamquam sponsus sponse copulatus est. **super psalmum 90 finone 2o** Verbum sponsus caro sponsa et thalamus vterus virginis. **Quo hic sponsus amat sponsam** Concupiuit **libro primo de verbis dnm** sponsus vir **domini finone 2o** quia fecit qui ut pulchrum faceret fedam amantem infidelis et fedam pagane fudit fidem ac pulchram reddidit dona suam ante amantem. Quod enim sponso tuo contulisti quid in dotem apostoli per et per populo accepisti. **nonne luxuriam**

et pannos pectorum abiecit pannos
tuos distulit aliam tuam in fuit
est ut ornaret ornauit ut amaret
Quid vobis annado Cuius offert ta
Donauit sup iohes ta sponse sue
Simone octauio quia xpus offe
rant homines quelibet ornamenta
terrarum aurum argentum lapides pre
ciosos equos mancipia fundos pre
dia Nunquid aliquis offert sagittas
suum Si enim sanguinem suum sponse
dederit non erit qui ducat videri
Dns autem peccatus moriens dedit
sanguinem suum precia quam resurgens
habet sponsus et sponsa caro hu
mana et vterque quod unus dei filius
et idem filius hominis ubi scilicet ca
put ecclesie ille vterque sanguis ma
rie thalame eius ubi processit tam
sponsus de thalamo suo et exul
tauit ut greges adducenda

Stabilitas et stare Stare
Dei libro de ecclesia dicitur
Dei Stare de cum nos in firmos
ad primam et communionem vite pa
cienter sustinet **De deo super**
ps 109 Aliquid est quod transitorium
Dns fecit Est autem aliud quod Dns
stat Aliud est inquam transitorium
Dni Aliud stabile Transitorium vobis
Dni sanguis virtus ubi incarnatione
etati gradatio mutatorum exhi
bitio passionum pressio mors re
surrectio hoc totum transitorium
fuit **Deinde vero stare qualiter esse**
Debet in simone primo de decolla
cone iohannis baptiste Bene vultis
bene agite et foris et intus bo
nam communionem habete et cona
mini vos eritis plebem dei que
ecce vos apostolus instruebat cum
gaudium et conam suam dicit se
stare in domino habet et ego vobis dico
gaudium et conam meam se stare
in domino Si percellitas tempus
firmuerit stabiles estote in domino

Nolite ab illo cadere qui semper
stat et stans pugnantes expect
tat et adiuvat vos ut stando
et pugnando vincatis et tunc
deinde ad illud conandi veniat
Sup ps 12 Ipse qui non mouetur
homino et fixus in domino permanet
non sibi debet tribuere ne cum se
afficitur non esse motum ipsa super
bia moueat **Sup ps 121** Stan
tes erant pedes viri in altis au
tibus Omnia ibi stant ubi nihil
turbat vis et tu ibi stare curre
ad ipsum nemo habet ex se nisi non
corpus quia non se stat mutat
petates per mutationes locorum ac
tempum per morbos et defectus car
nales Non ergo stat nec corpora
celestia in se stant habent quasdam
mutationes suas et si occultas
mutant de locis in loca Aspicit
aboriente moriente et rursum
erigit adoriente Non ergo stat
nec ipsa anima stat quoniam enim mu
tationibus et cogitationibus variatur
quoniam voluptatibus in mutat
quoniam cupiditatibus Dulcerem atque
distendit mens ipsa hominis que
est irrationalis mutabilis est modo
vult modo non vult modo facit modo
nescit modo meminit modo obliuiscitur
ergo ipsum stare nemo habet ex se
Qui voluit ex se habere lapsus
est Cecidit angelus et factus est
diabolus permauit hominem superbia
derelat se cum in videnda eorum
stabat voluit sibi periclitari et
diuini non deum qui vult esse cui
danti est mutabilis ea et iuncta
buntur tu autem idem ipse es **Super**
ps 121 Illi stare dicuntur qui in ma
datum eius perseverant qui in fide
non ficta et spe firma et caritate
sincera fiunt deo et honorant
ecclesiam eius et non dant offensam
male viuendi eis qui venire
volunt et in via lapides offensus

invenit **Quo vō stabilitas et**
vagacione repugnet Si deum
libro de conflictu victor esse ubiq
capitulo deamo etio credis aut
vni singulari loam quo tanta
mala ppetant custodis et non
potius ad alia tūpē stabilitas
firma videt Si ita est ut asser
qua ubiq deum esse fateris
go nec iste locus defendus est
quem fuge appetis quia in ipso
est At inquit meliōrē inquirō
meliōrē invenio Sed videt inq
meliōrē aut eam talem invenio
qualem dicit et hominē pdidisse
cognoscas Memor esto itaq qd
pūus angelus de celo ruit et p
nūus homo de paradiso expulsus
ademptiā huius seculi pvenit
Attende quia loth ex cōfū maloz
pbatu inter sodomitas stus fuit
in monte vero secūitate torpens
debratus cum filiabus peccavit
Quid videlicet vagacionis tedium
altari spem reddē dūm quosdā
et unius spū psecrantes aspua
libus retrahens nō tēms nego
cos implicare nō rebus vilissimis
satisfagit occupare Cōtē dā apli
qui aut vīmo militans deo im
plicat se negotiis secularibz ut
placeat ei qui se pbaunt et vut
pū sine mēnssione orate i oibz
gracias agite et Sequitur
Statu de statu hominis ante
ptam libro de decemitate di
ca 26 Vincbat homo in paradiso sic
volebat quā dūi h volebat quod
deus misserat vinebat fruens dō
ex quo bono erat bonus Vincbat
sine vlla egestate ita semp vine
hūis mptate libus adēat ne esu
viret potius ne sitiret et lignū vite
ne illum senecta disolueret nichil
corruptōis in corpore ul ex corpore
vllas molestias vllis eius sensibz
ingerēbat Nullus inq mptoz morbz

nullus ictus metuebat extinguit
Quia in carne sanitas in aīo tota
tūquillitas erat Sicut in paradiso vllz
estus aut frigus ita in eius hitato
re vlla ex cupiditate ul nō re acci
debat bone volut offensio inq
omo tūpē inqūl cā t manē lectū
gandū vez ppetuebat ex deo in
quem flagrabat caritas de corde
puro et cōstā bonia et fide nō
ficta atq inter se quingū fida exho
nesto amore pfectas cōfōis mēt
corpis qz vigilia et mādāi sine la
bore custodia nō lassitudo fatiga
bat oasim nō sompnus pmebat
multū **Causam huius status et ei**
talit p ductionis pōit aucto fuit
libro 12 eiusd cap 21 melius
qz fuit est ut ex vno hominē quē
pūm condidit in laplicaret genū
hūanū quam si id mādāset aplū
ribus vīam cum dantes alias so
litaras et quoda mō solmagas
id est que solitudine magis appe
tant sicuti sunt aquile milui leo
nes lupi et quēqz ita sunt Alia
vō congreges istatū que cōgigate
atq inqzibus maluit vīe
ut sunt columbi statū cerui
damule et hōi vīqz tamē genū
nō ex singulis pagavit sed plu
ra simul iussit existē hominē
vero anq nām quoda modo me
diam mē angelos bestias qz con
debat ut si creatori suo talinqz
vero deo domo subditus pcep
tū eius pra obediā custodierit
in cōfōtū tūpērit angelicū
sine morte media beatū i morta
litate absq vllō tūmo qsecutū
Si aut dūm deum suū libera
volūitate supbe atq iobediet
vīus offendet morti additū be
stiale vīet libidinis fūus
et nōq post mortem supplicū de sta
natus vīū ac singulū creavit
at nō vīqz solum sine hūana

et manifestissimis celebratam
sacramentis iura dei voluit esse
libera simulibus omnibus punit
adeo ut tollerabilior sit odicio
indeorum qui etiam si tunc libertat
no cognouit legalibus tamen
sacramentis no humanis p supcio
nibus subiciuntur 20

Stella inque signa odite
sunt stelle libro 20 sup gen
22. Quae dicat signa cu de
desideribus et sunt in signane
q illa dicat que obfuarie nam
tatis est sed utiq que utilia et
huius vite vsibus nra que ut
nante obfuarie ingubruando
ut omnes homines ad pvidendas
aeris qualitates p estate et
hyeme antipnalem vnalemq
temprem **Quia stella mouet
velocius alia** Quidam nri asse
cod libro 20. Quidam nri asse
runt stella quam
saturum appellat esse frigidissimam
eam q p annos 30 sigfer page
etulum eo q superiore ac pbe amp
liore ambitu gnditur Ita sol
et luna p mensem tanto ut di
cunt breuius qnto inferius
ut spacio loco spaciū tempor
tognat **Et subdit ibid ea mo
ueri velocius** pculdubio tu ro
tunda moles etulati motu agi
mclora eius tardius emut extio
ra celerius ut maiora spacia
cum bitmorib? adeosdem gyros
pariter oturrit **Quae aut cele
rius utiq feruacius** pnde meo
rata stella magis debuit calida
esse qua frigida Quiauis em
suo motu qui grande spaciū e
tigna annis totū ambitū pme
at tu celi motu mōrū rotata
velocius q cotidie nre e pacia
Quia sicut dicunt celi singule d
uisiones dies singulos explicat
calore maximū debuit celi cona

tacione concipe **Quia sancti dicunt
stelle libro annotatam in iob 38**
Quia pderz nomine omis i etia
tales intelligendi sunt qui conu
sacm hēnt in celis **Quod sol et
luna inter stellas** p dem sol pū
tenet pūapacū lo apatū tenet
pūo degen q apam luna vō pūoc
cheum tenet quia et si cetā fidea
tunc apparent illa tunc suo fulgo
re omia ideo pūceps eoz itaspe
dicat **Quia xpo nō dñakat stelle
sup iobem pmonē ioe** hoc q ait
pr venit hora clarifica filium
tūū oūdit esse tūū et quid qū
facit ut fieri pūet ab illo esse
dispositum qui tū subditus nō
est qm que futua fuerāt pūū
gula tempa in sapia ead efficie
tes hūit in quo nulla sunt tempa
Non ergo credatur hēt hora fato
urgente venisse sed deo potius
ordiuante nec pderz nūctas
xpi onerit passione Absit em
ut pderz mori togeit pderz
conditorē nō itaq xpi tūū
ut morētur mpegit sed tūū
xpus quo morētur elegit qui
etiam tempus quo de b g i uena
tus est cum patre cōstituit **Nō
obfuaris dies et annos** **Nō i q
libro 20 ad iannarū de** **desole
duis q suetudibus etiae** et luna
annis mēstris ne tūib? accōmū
nratz euentā cōmūm ne iūte
hūane pūculosissimū tempesta
tibus tamq in stopulos mferre
fuitatis illi si alibero arbitrio
nausfragem? sed ad rem factā
obfuaridam similitudines habi
tas religiosissima deuotione
pūtipm? sicut dectā aratura
Non itaq dies obfuaris et annos
et menses et tempa ne audiaq
ab aplō Timeo ne forte sine tā
laborem in uobis eos enim
culpat qui dicunt nō p fia far

quia postero est aut quia luna
sic fertur ut p[er]fascit ut p[er]spe-
cedant quia ita se habet posico
p[er]der non agam hoc mense co-
miciu quia illa stella n[on] agit me-
sem ut agam quia suscipit me-
sem Non plantare hoc anno vi-
neam quia bissextum est Non
aut quisquā sapiens arbitrat[ur]
obseruantes tempus rephenden-
dos qui dicunt non p[er]fascit ho-
die quia tempestas exorta ē aut
nō nauigem quia adhuc sūt
p[ro]p[ri]e reliquie aut tempus sem-
nandi est quia umbrib[us] autūp-
nalibus t[er]ra p[er]acta est ut si qui
forte nāles effectus ita motus
aeris et hūoris ad variandas
t[em]p[or]i qualitates in p[er]der ordina-
tissima consp[eci]one notati sūt De
quibus d[icitu]r est cum q[ui]derentur
et sūt in signo et t[em]p[or]ib[us] et dieb[us]
et anis Si que aut figure sūt
nō t[ame]n de celo et p[er]deribus s[ed] etiā
de creatura infiore d[icitu]r d[icitu]r
ad dispensationem s[an]c[t]orum eloq[ui]
cia quedam est doctrine salutis
mouend[um] affari dicentū actio
data auisibilibus ad inuisibilia
acorp[or]alib[us] ad sp[irit]ualia acp[er]alib[us]
ad etna sed quānam inter sit inter
obseruationes p[er]der ad aet[er]as q[ui]
tates accomodat[ur] sicut ag[ri]cole
ut nante obseruant aut aduota
das p[ar]tes m[un]di tur sūm[us] q[ui] aliq[ui]
et aliunde dirigend[um] q[ui] gubna-
tores nauū faciūt et h[uius] q[ui] p[er]
solitudines arenosas m[un]itioni
ausari illa certa semita g[er]unt
aut tam aliquid in doctrina vtili
figurate significand[um] si sit nō illor[um]
p[er]der aliqua commemoratō g[er]unt
ergo n[on] sit inter has utilitates
et vanitates hominū obseruantiā
p[er]deri ut nec aeris qualitates
nec regionū mas nec solos t[em]p[or]i
mōs nec sp[irit]ualiu[um] similitudines

sed quasi fatalia rez cuncta p[er]
runt quis nō intelligat r[ati]o
Stephannus **De nouis me-**
ptatione sup p[er] 49 p[er] 40
Stephannus lapidatus est et q[ui]
vocabatur accepit Stephannus
cū t[em]p[or]e d[icitu]r hūiliter lapidatur
sed sublimiter cōuatur **h[uius]m[od]o**
2o de s[an]c[t]o Stephano Stephannus
ut nouis sūi t[em]p[or]is interisset
accipe caritate paruos habebat
et p[ro]p[ri]am vbiq[ue] vincebat p[ar]i-
tatem dei seminab[us] iudeis
nō cessit p[ar]itate p[ro]p[ri]i p[er]lapi-
dantibus int[er]fuit p[ar]itate ar-
guebat eximies ut corrigerit
et p[er]lapidantib[us] orabat ne p[er]mi-
rent[ur] Caritat[em] v[er]itate subirens
vicit faulū audeliter semine
et quem habuit interia p[er]scuto-
rem in celo meruit hab[ere] o[ra]tōe
p[er]a sancta et indefessa caritas
desiderant orando aquit[er]e q[ui]
nequit moriendo cōt[ra] **In 3 p[er]**
Decod hebrayce aut Stephannus
m[er]it[ur] norma quia norma s[an]c[t]a
est fidelū p[ro]p[ri]e qui v[er] p[ri]mus
fuit in m[un]do m[un]di forma fidei
bus p[ro]p[ri]e moriendi normam
dedit p[ri]mū orandi **Decod**
Dignitate i[st]e moue t[em]p[or]e Decod
Siquid distare inter m[un]des p[er]
p[ro]p[ri]us videtur esse qui p[ri]m[us]
est Nam cū s[an]c[t]us Stephannus
diacōnis ab aplis ordinatus
sit aplos ipos beata ac t[em]p[or]a
li morte p[re]cessit ac sit qui erat
infior ordie p[ri]mus s[an]c[t]us est
passione et qui erat discipulus
gr[ati]a m[un]di cepit esse mag[ist]r[us]
oplenis illud q[ui] p[ro]p[ri]a dicit ip[s]e
quid reddua d[icitu]r p[ro]p[ri]e que
p[er]ebuit m[un]di Calicem q[ui] d[icitu]r
b[er]e voluit p[ri]mus t[em]p[or]e d[icitu]r
quia mortem qua saluator dig-
natus est p[ro]p[ri]e pati hanc
ille p[ri]mus reddidit saluatori

Deo i cod Omni enim beatus stephanus
 datus est ad p[ro]f[ess]i[on]em adhuc laycus
 dyatoni meruit electione et le-
 gata marti obtinuit p[ro]p[ri]etate
 iup[er]be ad huc positus erat sed
 iam v[er]itatis eminebat h[uius]
 erat loco sed celsus fide discipu-
 lus erat ordine sed s[an]ctus i[n] iug[er]
 exemplo quos sequebat[ur] devoto-
 ne fidei p[re]cessit velocitate mar-
 ti **Subdit de officio ibid** sub q[ui]
 p[ro]positus est f[er]ens testimonium
 meruit sincerissime castitatis
 Status ergo erat quicunq[ue] h[uius] se-
 tus et imitatus fuit pudicie
 em palmas et marti consequet[ur]
 conam **Causa p[ro]f[ess]ionis in fine**
De cod pulcher erat vbiq[ue] ste-
 phanus iste ut corde in corpore et
 pulchritudo corporis et flos etatis
 et eloquia p[ro]mouat[ur] et sapia
 f[er]issime mentis et opacio d[omi]ni
 i[n]vidia magna obsiderat iudeis
 ob eam causam p[ro]f[ess]ionis **De**
arbitrate passionis Despicie mar-
 t[ir]em **De cod** t[ir]em vicinam
 grandine in sp[irit]u aere[m] tortuo-
 rum a[n]i[m]as lapidant[ur] intueri
 feruentes iam vide manus an-
 gelica ora iam i[n] sp[irit]u stillata
 lumina o[m]templare et ecce acies
 funesta appropinquat iam lapides
 vibrant quia freme[n]t[ur] cordib[us]
 suis et studebant denubis in
 aduersus eum Sed fortis colu[m]ba
 na dei cum m[ult]is lapidiferas
 manus captatoris foraspe tenet
 fide fundabilis spe erigibilis ca-
 ritate constabilis igne[n]t[ur] et p[er]-
 debat[ur] feriebat[ur] et p[ro]ducebatur
 constagebat[ur] et anagebat[ur] cede-
 batur et n[on] vincebatur Ita fi-
 dei officina que t[em]p[or]e i[n] iustitia
 m[un]di ut in iustam consp[er]it ma-
 iestatem Ecce inquit video celos
 aptos ut patuit pedes dei et p[er]
 lato aere celos latere pependit

abyt luadus axis et campus celi
 oris Deniq[ue] d[omi]ni sup[er] eu[m] tortuo-
 si lapidum vertices ablacerant
 et rotati aggeres torquent[ur] p[er]seu-
 entibus sic orabat D[omi]ne ne statu-
 as illis hoc p[ec]c[at]u[m] Leo rugiens de-
 vorare voluit sed ovis xpi ma-
 iestudine n[on] amisit Ille quid
 fauces aperuit sed martis glu-
 tire n[on] potuit Carnifici n[on]q[ue]
 plebem sui futor[um] iudeos o[m]n[em]
 sed onem suam d[omi]ni i[n] deore fre-
 mentis excussit Ouidea p[ro]ph[et]a
 fague temulenta uet[us] d[omi]ni reple-
 ta es a fague abel iusta usq[ue] ad
 fagnem zacharie flumina tui sce-
 leris spumant et te n[on] faciat lude
 adhuc mabel seculu[m] auentasti
 ibi fonte tui fudisti et i[n] uena
 huius fagus ebulisti et ad est si-
 tis adhuc estuas morte marti
 et anhelas adhuc fague ofessor
 Nec d[omi]ni furo[re]m tui vinda p[ro]bat
 adhuc alucis tui sceler[is] trahit
 pone tand[em] finem sceleri parce
 ut martiri **Sup[er]mone a de eodem**
 Estuas foris anhelas festinas
 de adu[er]sario vindicari Attende v[er]i
 redemptore[m] d[omi]ni tui medicu[m] eg-
 tudinis tue qui ideo pati voluit
 ut tibi pacis sue m[on]straret ex[em]p[lu]m
 vide pendente et tibi medicamentu[m]
 de suo fague conficiente Audi de
 p[ro]p[ri]etate p[ro] inquit ignosce eis q[ui]
 nesciunt quid faciunt Si n[on] potes
 imitari d[omi]ni imiter[is] of u[er]u[m] potuit
 hoc stephanus qui homo erat
 sed s[an]ctus erat et dicebat D[omi]ne ne sta-
 tuas illis hoc p[ec]c[at]u[m] **Addit in fine**
De cod plus itaq[ue] dolebat illos
 p[ro]p[ri]etate quam sua i[n] iustitia plus de
 illos i[n] iustitia quam de sua mor-
 te **Et in p[ro]p[ri]etate f[er]mone a de e[od]em n[on]**
orandi dicit Quia te b[eat]e ste-
 phane ex pone nobis quare p[ro]p[ri]etate
 stans orasti et p[ro]p[ri]etate genu
 flexisti fortasse tude[m] p[ro]p[ri]etate

omni quia pro me qui in deo
fui orando et impetando non
laboravi. Qui enim punito orat
non laborat per lapidatores ge-
ni flexi quia tam multam et
magna impetate populi vidi
quod difficile michi donari posse
agnovi. **De utilitate eius or-
nis in sermone.** Denique ut nomi-
pino **De eodem** tis quantum value-
rit oratio sancti martiris quia per di-
debit paulus qui omni vesti-
menta suabat et tamquam ma-
nibus omni lapidabat. Sed pro
eo oravit stephanus vni elisus
est semens erectus est ardens
elisus est lupus erectus est agnus
elisus est persecutor erectus est
predicator. Dicitur planus dicitur
apertus elisus est filius per di-
tus erectus est vas electorum eli-
sus est paulus erectus est paulus
viam si vir stephanus non sit o-
rasset eadem paulum non haberet sed
ideo deus erectus est paulus
quia in terra inclinatus exauditus
est stephanus. **Vnde usque ad
diat in sermone de eodem.** Christi ca-
ritate impulsi bonos hortamur
ut in bono permaneant et malos
opellunt ut a malo distendant
ut si quis bonus est imitetur per
seueritiam caritatis in stephano.
Qui autem malus est sectetur exar-
tationis in paulo. Et qui bonus
est equitate usque ad finem teneat.
Qui autem malus est quia acius
asua per seitate distendat ut nec
boni hominem presumptio iusticie
faciat negligente nec malum
iniquitatis consideratio faciat
desperante. Sed ille boni fortiter
teat iste malum celeriter desperat
bonus timeat ne cadat a malo
conet ut surgat. Caritas enim in
stephano superavit seueritatem iudeorum
Caritas in paulo cooperuit multitudinem

peccatorum. Caritas in utroque regnum
meruit possidere celorum. **De eius
singularitate in sermone de eodem.**
Istum gamaliel solatus reue-
lauit paulus spoliatus lapidatus
repperit panis involutus confortatus
et periculo lapide conuictus. **De eius
miraculis libro 22.** Si miracula
deum dei causa est. **Deus** sanitatum
ut alia taceamus tamen non velamus se-
bere que promittunt gloriosissimi
stephani facta sunt in colonia
calamensi et in plura officia
essent libri recta. **Sequitur
Stola libro 1 super geneseos 21.**
Dicit apostolus renouamini
spiritu mentis vestre et induite vos
nouum hominem qui secundum deum
creatus est in et sancti et vita-
te. Ecce quod perdidit adam per peccatum
sub hoc autem renouamini secundum id quod
amiserat adam et secundum spiritum mentis
vestre. **Deus** autem corpus quod seminatur
animale et resurget spirituale in
melius renouabimini quod non dum
fuit adam. Dicit autem apostolus ex-
spoliantes vos veterem hominem
cum actibus suis et induite no-
uum qui renouatur in agnitione
dei secundum imaginem eius qui ca-
uit enim hanc imaginem in spiritu
mentis in ipsam perdidit adam
per peccatum quam recipimus per gratiam
iusticie in spirituale atque mortale
corpus in quo ille non dum fuit
et in quo essent omnes sancti resur-
gentes immortales. Hoc enim primum
est illius mundi quod amiserat pro
inde illa stola prima autem ipsa in-
stigia est unde lapsus autem in
diuinitatem cordis in mortalitatem signat
etiam hanc ille sic amiserat cum propter
peccatum ad eum peruenire non potuit
de enim et amiserat uxorem qui spem
tam non accepit ab illo aquo spem
studium. **Debat offensus et
Sequitur sollicitudo libro primo**

qonm vetis et noui testamenti
qone x. Sic lex loquitur ut adili
genabus et sedulis possit intel
ligi ut id vitas no mariosis
sed solitas se reuelet **Requirit**
libz mepla pua Quod scriptu est
advolupianum habet p vacat
adlegend am vacat legenti nec
honorosum sit pns q tu voles
sumit et tunc voles ponit **Qui**
libri sunt studendi Iulibus omibz
libro 2o de doctua la canonicis ti
na capitulo quinto metes deu
et qui etate matura querunt vo
luntate dei cuius opis et laboris
pma obfuacio est nosse istos
libros et si no dum adintellam
legendum tunc ul mandare
memorie ul otio incogitos
no habet Deinde illa que ieris
apte posita sunt ul pcepta vi
uendi ul regule credendi ptez
cuis diligencius q inuestigada
sunt que tanto qm qz ieris pnt
invenit qnto est intelligencia
capacior **Iulius** em que i sapia
posita sunt inueniunt illa omnia
que continent fidem mores q
viviendi spem p atq caritate
Requirit studiu rati affm **Idco**
super ps us smone pmo Non
oparios iniquitatis ad hoc san
tari testimonia dca q maluit
docti esse qua iusti **Nonim** et
alios ad hoc sanitari testimonia
dca no q iam recte viuunt sed
ut fiant que ad mod viuere de
beant **Inco** **infra** Nolit esse sa
pientes in dei glam sed noluit
videri sapientes p homi glam
ptea **distinguit de** **apulti** sunt
studentibz sup eod qui dea sapie
psalmo smone 2o studiosissime
inquirunt pmores ea q i doctua
no mrita habet noluit ut non
pnores quos inbet sapia pue
maut ad dei lucem q est ipa sa

pia sed p smones quos h sapia
premaut ad homi laudem q est
vana glia Non ergo sapias que
ruit et qm eam querit q non
querit ipam alioq vniunt sed
ipam sed voluit vbiis eius i pal
et qnto magis inflant tanto ma
gis efficiunt extra ipam **Studiu**
alias arcu vile est **Vos dnm**
ptez pmo libo 5 eos negligit
musice circa finem des esse no
estimamus quos hctia roms et
tolencie et fallaci pollicitacone
decepti tardius incedimus coside
ratione ipaz vraz quas sancti vi
qui eas volando no dignantur
attendere q tunc no audemus
face nisi multos pios ecclie catho
lice mris optime filios qui pul
lbus studys loquendi ac dissen
di facultate qntu fcare osecuti
cent eadem resellendoy hctioz
necitate fesse videmus **ut**
Stultus **Quido homo dia 3**
stultus libro 2o de libo 2o
Emic homo inapit aut stultus
esse aut sapiens aut alter hor
appellat nctio cum iam possit
nisi negliget habet sapiam ut in
tiose stulticie sit voluntas red
infra subdit quid sit stulticia Stul
ticia est res appetenday et vitan
day non quelibet sed iniosa ut
ignorancia **Subiungit in ore stul**
ticia **Supbia** autit asapia auiso
nem aut stulticia osequit **Stul**
ticia quippe ceatis quedam est
saut aplus dicit **Obscuratu** est
insipiens cor eoz **Vnde** aut h
ob stultico nisi ex auisione aliue
sapie **Vnde** aut her auisio iniqui
bonu est deus ipe vlt ee boni
sua sicuti sibi est deus **Quis**
vo stultus libro pmo em 1o co 13
Stultus est inquo meus sumaz
ptatem no h **libro de va inuoc**
na cao 2ia **Stultus** est qui no

credit de iudiciis pphaz in
paucis que restant cum videat
tam multa completa que tunc non
erant cum predicabant implenda
libro de beata vita Omnis stultus
disputacione ita eget et qui eget
stultus est Credo enim stultum esse
viciosum omniaque animi vicia in
stulticie nomine includi **De hac**
matia requirere super capitulo fatuus et
Sufficiencia libro de vera mero
tenia capitulo 236 Nemo fide
lium quamvis multum profecerit dicat
sufficit michi Qui enim dixit re
misit hestit in via ante finem qui
non perseveravit usque in finem
Suffragium De suffragiis
mortuorum libro de 8 questionibus
ad dulciam quoniam 2 Quodam quoniam
vite acquiritur dum in hoc corpore
vivitur ut aliquid adiuvet ista
defunctos ac per hoc secundum ea que
per corpus gesserunt eis que post
mortem religiose precibus sancta fue
runt adiuvantur Sunt enim quos
inde nihil omnino adiuvant ista
sive per se fiant quorum tam mala
sunt multa ut nec talibus digni
sint adiuvantur sive per se quorum tam
bona ut talibus non egeant
adiuvantur Sicut igitur vite que
gessit quisque per corpus efficitur
ut possit vel non possit quicunque
pillo pre fuit cum reliquit corpus
nam multum propter quod illa possit si
nullum operamur est in hac vita fru
stra quoniam post hanc vitam ita fit
ut neque maneat etiam vel postquam
cura defunctis quod potuit reli
gionis impendat et tunc fecit unus
quisque secundum ea que gesserit per
corpus sive bonum sive malum red
dente domino unicuique secundum opera
eius Et enim qui impendit possit
ei prodesse post corpus in ea vita
est acquisitum quam gessit in hac
vita etiam tunc aliquid ad laudem

que ita se habet Tempus autem inquam
que inter hominis mortem et ultimum
resurrectionis positum est animas
interim in abditis retentaculis
continet sicut vna queque digna
est vel requie vel erupna propter que
sortita est in carne dum vivit
Neque negandum est defunctorum an
imas pietate suorum viventium re
levari cum precibus sacrificiis me
diatorum offertur vel elemosine
que in etiam sunt Sed eis habet pro
fuit qui cum vivunt hec sibi
ut postea prodesse meruerunt
Est enim quidam modus vivendi
nec tam bonus ut non requiratur
ista post mortem nec tam malus
ut non possit ei ista post mortem
est et rursus talis in malo ut ut
his valeat cum de hac vita tran
sierit adiuvantur quo circa hoc omne
mentum operatur quo possit propter hac
mentum relevari quicquam vel qua
ri Nemo autem se putet que hic ne
glexerit cum obierit apud deum pro
miseri Non igitur ista que propter de
functis commendat frequenter etiam
illi apostolice sunt ad ipsa sunt quia
dum est Omnes enim stabimus ante
tribunal christi ut referat unusquisque
secundum ea que per corpus gessit sive
bonum sive malum quia etiam hoc
mentum sibi quisque dum in corpore
vivit operatur ut ei possit ista
prodesse Non enim omnibus possunt
et quare non omnibus possunt in
propter deam vite quam gessit in corpore
Cum ergo sacrificia sive altaris
sive quarumcumque elemosinarum quorum
baptismatis defunctis offeruntur
provalde bonis gratiarum actiones sunt
provalde malis precationes sunt
provalde malis etiam si nulla sunt
adiuvantia mortuorum qualescumque
consolationes mortuorum sunt Quibus
autem possunt aut ad hoc possunt ut sit
plena remissio aut etiam ut tollantur

veniam faciem eius in confessione
ante qua veniat paret ante quam
assit placetur huius enim sacerdotis
per quem placare possis deum tuum
et ipse cum patre deus est ad te
qui est homo propter te ita in labilis
in premeis faciem eius in ges-
tione **Subicienda est anima deo libro**
De agone ximo Subiciamus animam
deo si volumus subiciere prout cor-
pus nostrum et de diabolo triumphare
fides est prima que subiungat animam
deo per ipsum deinde sunt precepta
vivendi quibus custoditis spes
nostra firmatur et nutritur caritas
per gratiam domini nostri ihesu christi et luce
inquit quod anima tuus credebatur
Substantia Deducta suba si
ps 89 Insumamus quia suba
omni modo inimitabilem ubi non
est fuit et erit sed tunc est aut ego
sum qui sum in libro de fide et sy-
mbolo quem scripsit iudei suba non
in affricano consilio est aliquid quod
proponit celebrato aliud ibi sit
suba et aliud quod accadat sube et non
sit suba Sed quid quid intelligi
potest suba est verum verum hoc dictum po-
ssunt facile credi Videri autem in si-
corde puro quo se habet omni non
possunt libro de natura et gratia capitulo 16
Suba quippe non preceptas sed per
suas qualitates sicut aqua et ignis
dicunt sibi esse contrarie **Deo sub**
dit infra capitulo 13 Quod caro con-
cupiscit ad verbum spiritum non de carnis
suba sed de opibus nostre est sententia
Ad deo recedendo qui Dicimus prout
est suba prout quod non est non esse suba
suba humana non debet sed etiam non
fit et infirma eodem libro manducare
capitulo 29 non est suba Et tamen suba
corpus si anima abstinet a cibo ita
laqueatur ita valitudinis in equa-
litate corrumpit ita exhauretur
vires ita lassitudine debilitatur
et frangitur ut si aliquo producat

muta vi possit ad eum abire re-
vocari Unde abstinentia macata
est Sic non est suba prout et ista
est deus summaque suba et solus
verus rationalis creature cuius
a quo poscediam recedendo et per
infirmum non valendo capere quod
debit laqueatur Audi que admodum
dicat percussus sum ut fenui et
Unde libro 29 Nos mortales et per-
perrones quos diabolus
aggravat corporalia corruptibilia
et quos sensum multa cogitatio
eterna deprimunt hitatio qua qua
et si corda mundissima et metes
simplicissimas geramus satis quod
angelis iam essentiales equales non
vix nobis ita nota esset divina
suba sicut ipsa sibi **De pto dicit**
sup ps 23 Prout non habent subam
inopiam habent et egestatem huius
non subam **De pto vero suba libro**
De perfectione iusticie **De est suba**
hominis capitulo 24 an non est
prout inconstans Tunc enim erit
verum bona suba id est verum diuicie
cum transierit tota paupertas id est
cum consumpta fuerit omnis infir-
tas Huius vero astat se homo
ad delicto cum perficiendo inde di-
scedit et reuertitur de die in die
et dirigit manibus in opera nostre
et ab omni delicto mundet cor suum
dum popa misericordie metetur
ut quod testat per veniam dimittit
hunc enim salubriter et sine vana
in amplexu iactantia bene intelligit
Sustine Sustine domini libro
10 omnes omnes vi Sustine
dum est ut tunc accipias quod
dabit non tunc cogas quid vis
tempus dandi non dum est Su-
stine te sustine illum Sustine
te ut mutares vitam tuam ma-
lam sustine illum ut conet te
dando vitam bonam nam si et
ille non sustinet non esset alii daret

Sustine ergo quia sustentatus
es **Sustine mala sup ps 36 f**
mone 2o Sustine dñm ad ipus
labora metum nō laborabis
brevis est molestia tua etna
erit bñtudo tua Admodum do
lebis sine fine gaudebis Si me
molestias incipis labi pponit
tibi ex^m passionis xpi vide
quid pte pūlit qui quare pfer
ret nō hebat qñtāq; pacia
nō pvenis ad illas impulsiones
ad illa flagella ad illa ignominia
tam vestem ad illam spineam
cōnam ad illam postremo cō
nō pvenis quia iam et deperna
gñis hñam sublata est aliois
em supplicior fecit tūsitum ad
frontes impator **Qui tñ hono**
rem dedit pems suis quid fuit
fidelibus suis hys ergo rebis
hys vñs hys allocutionib; hoc
tales ex^m confirmat istos dñs
Inducat xpus mōr plane etia
st ps 43 fmo pmo illud confide
rand est quia magnū pietat
indian est nosse quid pte quid
sustinuit nō quicūq; pñs pte
magno sed pte infirmitate ille si
muis qui pte fñs est pñs qui
cum infirmitate dei esset hñliant
se fñs obediens vñs admorte
Deo super ps 68 fmo Nichil ma
gñm est si sustines q; peccasti
ppter te sustines nō ppter deum
Que em nobis glia est aut pe
tus si peccantes pñm et suf
feris Si aut sustines quia ma
dātū dei fñsti vñ ppter deū
sustines et nites tua manet i
etū quia ppter deum sustinui
sti obpbra Ideo em pñ ille su
stinuit ut nos sustine dñm
Et si ille qui nō hebat q; ei obi
ciebatur qñto magis nos qui
et si hñm pñm q; nobis obiat
inimicus hñm tñne alter qd

Digne in nobis flagellet nescio
quis furem te dicit et nō es fur
audis obpbra nō tñne sic ut
nō sis aliquid q; deo displiceat
porro si ille qui dñm nihil ra
puerat qui vñsime dixit venit
pñeps hñm mñdi et mñe nō
hñ quidquam dñs est pñor dñs
est iniquus dñs est belzebub
dñs est infamis tu dedignar
sue audire pñtis tuis q; dñs
auduit illis mñtis suis Ille vet
ut tibi pñet exemplū quasi q
tis hoc fecit si tu nō pñas oruac
em ille auduit mñ tu cū audi
res nō defices Ecce tu audis
et deficis **Frustra ergo ille au**
duit nō em ppter se sed ppter te
auduit qñ ppter te sustinuit
obpbra pñea in hystoria fñ
vincen pñtis est dei fñs
ad omnia pñsaluatoris nomine
sustinenda **Sequit cap**
Subvenire Subvenit dñs
sup ps 32 fmo pmo
In ipis temporalib; angustis per
hñm sub venit deus quia
salus tua ipse est **Id angelum**
subvenit deus salus tua ipse
est omnia illi subiecta sūt Sed
ad istam quid vñam ipalez sub
venit alio inde alio inde etiam
vñam nō dat nisi de se Sed em
in angustis constituto nō sub
est quod queris sed adest que
queris et illum quere qui de
esse mñq; pñ Subtrahant que
dedit iniquid subtrahē q; dedit
Subveniens est acus infirmi
bus mepla i ad marcellum pñ
natis Caritas que tamq; in
trū sonet filios suos nō ordie
amandi sed ordine subvenedi
infirmos forioribus an po
nit quos tales vñt esse quales
nō illi sunt q; nō otempnēdo
s; de eis confidendo i terum pñt

Supbia diffinit supbia ho
6 degen qm mandatum
Quid est aliud supbia nisi de
sto consue foris videri velle
q no est libro 12 de ciuitate dei
cap 12 Supbia est puse celsu
diuis appetitus unde declarando
subdit ibid Supbi p dnu spitas
sacris alio nomine appellant
sibi placentes Bonu est enim
sursum habere cor no tamen ad
seipm q est supbie sed ad dnu
q est obediē que no nisi humili
pt esse Est igitur aliquid humili
tatis modo q sursum faciat cor
et est aliquid elationis q deorsu
facit cor hoc quid contemni vide
nt elatio fit deorsum humilitas
sursum Sed ppa humilitas facit
subditum supiori nichil est ad
supius deo et ideo exaltat humi
tas que facit subditum deo Ela
tio aut que inuicio est co ipso
quod subripuit subiectum et
cadit ab illo quo no est quid qm
supius et ex hoc fit infus et fit
q septim est Deicasti eos cum
ex tollent no em cum elati fue
runt ut pus extollerent et pgea
deicent sed cum extollerent tunc
deiecti sunt p m quippe ex tolli
no sed deici est Quia ppter t am
tate dei in hoc seculo pegranti
maxime commendatur humilitas
et in eius rege qui est xpus ma
xime p dicitur qm q hunc ve
ritati elationis inuidet in ei adu
sario qui est dyabulus maxime
dnari sacris lris edocetur psto
ista est maxima dca qua vtriusq
ciuitas discuntur Una salis po
cietas pior homi Altera impior
singula queq cum angelis ad se
ptinentibz in quibus precessit h aor
dei hic amor sui Manifesto igit
apto q pto ob. fcm est q deus
fieri phibuerat dyabulus homine

unde greg sup id iob xli
spe at e rex p dca fi sup

no cepisset n iam ille sibi place
re pisset Sic em delectant q dnu
est Eritis paut dy q melius ee
posset sumo voq pilapio cohen
do p obediā no sibi sibi exste
do p m p supbiā dy em eati
no sua vanitate sed dei veri pti
cipatione sunt dy plus aut appe
tendo minus est qui dū suffice
sibi diligit ab illo qui vē suffic
defficit Illud itaq malū quo ai
sibi homo placet tanq sit et ipe
sit lūne illud malū pcessit iab
dito ut sequetur h malū quod
petitum est inapto verz ē em
q septim est Ante ruinā exalta
cor et ante glām humiliabit Illa
pessus ruina que fit in occulto p
cedit ruina que fit in manifesto
dnu illa ruina esse no putatur
Quis em exaltationi ruina putat
cum iam ibi sit defectus quo est
relictus excessus Quis aut ru
nam esse no videat qm sit man
dati euident et indubitata tūp
gssio ppter hoc deus illud pbi
buit q cum esset admissu nulli
defendi posset p magnacōne
iusticie et audeo dice q vtile
supbis cadere malū aptū ma
nifestum q pcam unde sibi disppli
cedunt qui sibi placendo ceciderat
Saluberrus em petrus sibi disppli
cauit qudo fleuit quam sibi pla
cuit qudo psumpsit h dicit et
fac ps implex facies eoz igno
mia et querent nōmē tuū d i
ut tu eis placeas querentibz nouū
tūm qui sibi placuit querendo
suum De supbie origine libro de spu
et lra Supbia oritur tū sibi
quisq pcedit seq sibi adiuuend
caput facit quo motu recedit
ab illo fonte vite cuius solus hau
sti iusticia bibit bona salis vita
et ab illo inmutabili lūne ei
pticipatione aia rōnalis quodā

accidit ut sit ead ipa san ta
tum qz lunc sicut erat iohes
lucua ardens et lucens q' tunc
unde lucet agnoscens nos inqt
deplendime eius accepimus
Periculosum est h' Nulla vian e
vicu libo e det au magis duna
mitate capitulo lege resistat
et inqno magis duandi us ille
supbissim sps adyma media
tor ad summa mclufor **libro deua**
et gra cao 24 Ouna vna i ma
le fas timmodo valent sola sup
bia etiam mte fas canenda est
Eod libro cao 29 Et quid supbia
cum magis sit ipa piam ita pue
alys psepam est ut ead plez qz
no impetis sed mips vte factis
ut dixi pede celeriore suprenat
et obrepit **Ed ideo verissime**
dam est huan omis pti supbia
qm dyablu a quo extitit origo
piti ipa deiecit et sub seque te
invidencia hominem stante vi
pe cecidit inde subitit **Via va**
qz iactancia iama qua mtrret
spens ille quesunt qu aut **Eut**
scit dy Ideo dan est huan ois
piti supbia Et mtrcu supbie ho
mis astotatate adeo **huregula**
aut Alia quippe quecuqz mqtas
in malis opibus exetut ut fiat
Supbia vero etiam bonis opibz
impdiatur ut peant Et quid pdest
dippendo dare paupibz et pau
pem fieri cum dia miferi sup
bior efficit diuitias gtempuedo
quam fuerat possidendo **hilibio**
de salutaribz documetis Cuna
humilitas homines pios angelos fa
cit et supbia demones exanglis
fecit ipa est om pios mtrium
et fuis et tansa quia no solum
est piam supbia sed ead nullu
pam esse potuit aut potest a
potit pue ea Si quid mtril ad
est omie piam nisi dei gtempuas

quo eius pcepta contempnim et
h' alla res alia pswadet homi
misi supbia porro cupiditas itau
vnu malid sunt ut nec supbia
sue cupiditate nec sue supbia
possit cupiditas inueniri Desu
pbia nascunt h' ses pasmata
Detinacines invidie mte rre dis
fentones gtenones amositates
ambiciones elaciones psuptones
iactancia vbofitas vauitas i de
tudo mendaciu q' que diuina
re p singula longum est **Supps**
is smone 20 Supbia no pmittebat
hominem pfiu mtril em se mpe
dit pfectom et uide malid minus
molestum cauend dyablu uide
solum pmiendus est ete piceps
est om ptoz ete seductor adper
candum Non em imputat adul
teriu no violencia no fornicato
no rapina rez alienaz sola sup
bia lapsus est Et qm supbie co
mes est invidencia fieri no pt
ut supbus no inuideat **Ex h' vi**
ao q supbiam mtrio sequit lapsu
ead mndit statim et dedit opa
sedute hominem ne ille lenaret
unde ille deiectus est Et ido sa
thagit vera pswade pta quia
talem iudicem hemus ut celare
falsa no possit et quia sat om
mtrum psonas accipe no posse
tales vlt ei pducere reos quos ne
cesse sat ut dampnet quia iust
est dat vtiqz opera ut peatem
sola invidencia que invidencia
nate est ut comittet supbia h'
ergo malum supbia est mtridies
pfercones iactet ergo se quisqz
deduicys iactet depulctudine
et demibus corpis ista ete omia
mortalia sunt **Edendi sunt** qui se
demortalibz iactant aqmbz rebz
plez qz vnu de ferunt a mortui
nate est ut deserant **Illud e vian**
capitale q cu quisqz bu pferet

supbia temptat ut pdat totum
quod pfeceat Deniqz omnia vicia
in male factis timenda sunt supbia
in bonis factis plus metuenda e **Sup**
ps 112 Quid supbie malicie de
tius est que pportio no vlt hie
nec denu **libro 2o de geey contra**
mauriceum Non pt magis signu
esse supbie quam ut dicat anima
se esse q deus est cum adhuc p
tantis vicioz et miseriay molibz
gemat **libro de vna innoticia cap**
82 Hoc pnu vicio supatus est ho
h vltimu vinct cum em omnia
pca supavit manet paulu ne
bene sibi mens conscia mpe potio
quam nideo glicetur **innoticia de**
publicano et phariseo Supbia i
phariseo de templo dampnata
descendit Meliora em fut pta
cum humilitate qua in noticia cu
supbia **Simlac supbia se vno**
san libro pmo de Scio quibus
auidate dei **cap 10** viribus opus
sit ut psuadeat supbis quia sit
vtus humilitatis quo fit ut omnia
terrena carumia ipali mobilitate
mutata no hmano usurpata fa
su sed dina gra donata relia
do tustendat Deus em supbis
resistit humilibus aut dat gram
Hoc des q dei est supbe quoz
die sps inflatus affectat amat
q ead in laudibz dei pce subiec
tis et debellare supbos **Super**
pma canonica Similia et quasi
Jobis omie 8 paria facit supbia
caritati pasit esuriente caritas
pasit et supbia sed caritas ut
deus laudetur supbia ut ipsa
laudetur vestit nudu caritas
vestit et supbia seminat caritas
reimnat et supbia sepelit mor
tuu caritas sepelit et supbia
omnia opa bona que vlt face
caritas facit / Eotra supbia q
amiga ducat equos suos Sed

Vo. 8. Omnia coope
rant in bonum

1 pet 3o

ve homi aug amiga supbia e
nate est em ut mpreps cat **De**
pmit no eleuat Cum supbe q
supbia ho a qfess te surgerem **Job 10**
et trerem adqus dnm m tute
grassa ead ista infima si me
fca sunt **Idco sup ps 131** Etigat
se supbus quatum voluit certe
malto hitat deus in celo e d
vis tibi ut pinguet humilia te
Nam tanto ate erit altior quito
tu elador **Supbia malu non**
emendat sed exaifiat **Idco dicit**
libo 11 sup gen cap 10 adam per
tant sed mlier q quia supbia
he deformitate q fusionis no
he humilitatem co fessionis **Idco**
infra Isto morbo supbie laborat
bonices hodie no nisi meato
rem conantes referre si quid
egerint mali **Idco** Nec mlier
confiteet pcam suu sed in alter
refert mpar sexu pari fastu
libro 10 de caritate Sed est peior
dei capitulo xiii dapnabilior
q supbia qua ead impatis tua
infestas suffragiu exaifacoris
exquirit sicut illi pui hoies
quoz illa dicit Serpens seducit
me et mnducam et ille dicit
mulier qua dedisti m dedit m
deligno et edi **Idco** hie sonat
peticio venie nuq imploracio
mediane Nam licet ista eam
qua commiserunt negent Adhuc
tame supbia malu quit refie
q ppetum fecit **Supbia mlier**
in spente supbia viri in mhem
sed accusacio potius qua exa
facio vera est vbi mandata di
uini est opta tustgressio neqz
em he ptea no fecerunt qz illd
mlier swadente spente et vir
mlier mparacete dimisit q quid
qua deo cui al ardetur arpo
nend fuit **Est supbia m iudice**
libro 11 sup gen cap 21 inuidia

sequitur supbiam no pcedit no
em ta supbiendi est invidia s
causa invidendi supbia Cu igit
supbia sit amor excellencie ppe
invidia vero sit odiu felicitat
aliene Unde nascat satis inpu
ptu est Amando em quis excel
lencia suam ul paribus iudet
q ei coequant ul in fioribus
ne coequent ul supiorib q eis
no coequetur Supbiendo igit
invidus no invidendo quisq su
pbus est aplo invid omis pti
supbia ppta diffiniunt dices
Incipit pti supbia libro 3o de vbiis
dui pnone 16 Por est invidus sup
bia deinde invidia Non em in
videt nisi amor excellencie dor
excellencie supbia vocatur Cu
ergo inordine por sit supbia de
inde invidia Aplius in laudibus
caritatis noluit dice pns no in
flatur et postea no emulat po
stea no inflatur **Quasi** si ques
tis eius quare no emulat sub
dit causam quia no inflat ergo
si **Adde** no emulat quia no in
flatur si inflatur emulat h tan
tas in nobis crescat et aia solide
quia non inflatur caritas **Sup**
pe 31 p dicitur supbiam fan est
ut glie pusi et cca pncipes inde
oz invidissent pht viciu fan e
et fit ut xpi usq ad mortē au
ciferi hūilitas vile fiat eis qui
huius seculi diligunt excellenciam
Unde in plogo de qstioni vicioz
Quam dicitur oqua amara est
supbie congressus que angelos
de celo pceat homines de paradiso
elimavit **De supbie amone onsa**
pxpiu sup iohem pnone 26 Cui
supbiam et nulla erat iniquitas
Et ergo causa omni morboz ariet
id est supbia et descendit et hu
milis factus est filius dei Quid
supbis homo deus p te humilis

no em in
dia pcepit
supbia sed
pba invidia

factus est pndet te fortasse imitari
humilem hominem salte imitae humilem
deum venit filius dei in hominem
et humilis factus est pcepit tibi ut sis
humilis no pceptum tibi ut ex hoie
fias pecus Ille deus factus e homo
tu homo cognosce quia es homo
tota humilitas tua ut cognoscas
te ergo quia humilitate docet deus
dixit non veni facere voluntatem
meam sed eius qui misit me hec
est em commendacio humilitat Sup
bia quippe facit voluntate suam
humilitas facit voluntate dei **libo**
puno de vbiis dui pnone 21 Dedit
debet erubescere mores supbi Ille
em et si supbus tamen in moribus
spus est et si malignus et illi dies
nouissimus penalis suatur Inse
tamen mortem qua nos patimur
ille no patitur Audiunt aut homo
mortem morier Statu bñ pē sua
no inde eat ad supbia in accept
penam Agnoscat te mores et sta
gat elationi audiat sibi dici Quid
supbis tui et cuius et iam si sup
bis drablis no est tui est et cuius
Idco dan est Vos aut ut hoies
moretur et fiat unus de pncipi
bus cadetis id est no attenditis
quia mores estis et fiat drablis
in in moribus supbi estis Stat go
homo bñ pena sua Stat malo
suo ut p fiat bono suo i morte
ut p fiat in humilitate **libro 2o eia**
pnone 2 Mediana tumor hōis
humilitas xpi Non em homo pps
nisi supbiam suscepisset Inuid
em omis pti supbia dicitur inuid
pti inuid iusticie sunt nam Si
ergo inuid omis pti supbia bñ
sanaret tumor supbie nisi deus
dignatus esset humilis fieri Erub
escat homo esse supbus qm pē
est humilis deus **libro de vbiis apli**
pnone 20 Inducens illud ne ma
ginitudo revelacionu et Videte

vocati sumus tu ne libertate i occa-
sione carnis assumat et id iam
noluit refrenande carnis co-
cipie causa aquibuslibet tibus
tpare quia no eis punitur sup-
stiaose atqz infideliter face hy
vero qui depaginis ewangelicis
fortes legunt et si optand est
ut hoc potius faciant quam ut
ad demonia consulenda gaurant
tame eam ista michi displicet
qfuetudo adnegocia secularia
et ad vite huius vanitate ppe ad
vitam loquencia oracula diuina
velle comittere 20 Sequit

Supplicium libro de uindicta
ca 14 Non peccat quisqz
cum euitat suppliciu sed cu facit
aliquid dignu supplicio De hac

magia 20 **sup capitulo pena**
Suspicio libro de ualitate
de di Incredulus asuspiens
so differt quia ille incognitis
aliquam ipte nulla tribuit du-
bitacoi **unde orit suspicio sup**
ps us **fmone n** Quod incipio
agitur hoc et de alys homo sus-
picatur ut ppter q ipe colit diu
nl ppter quod bona opa facit
hoc ardat et alter face possit
quippe homines vide q agunt
aut rei contemplanone agamus
occultum est et ideo dat suspicio-
nibus locus ut audeat homo
iudicare de oculis hominis et fla-
plex q et si vera tame ei i cog-
ta teme suspicari **no est dan**
da male suspitionis Timor
ocasio libo de qflatu Dicit teste
vicioz capitulo de co habes diu
in celis tibi no sit aure quid de
te suspicet homines interris
Sed huius satisfactio uidet
Non est danda detrahendi o-
ccasio no suspurandi suspicio
Sed sicut sunt que corrigant
manifestanda aut certe si de

sunt huius ptecone neganda
quia et aptius mouet illa occa-
sionem drabolo dare maleda
Quod et nullis detestand est
qui xana fide censent et ydol
adcomedend recumbat et q q
ipi ydolum p nichilo dicentes
i molata q in noxia sumerent
infirmas tame frim conscias
phor sam adnepandos ydolor
ritus trahabant 20

Shabernaculu **sup ps**
da In tabernaculis ge-
cu hitare fecit tribus
ist q spualit sic me-
lius desiderand puto ut inte-
lestem glam unde peccantes au-
geli cla atqz deieci sunt p xpi
graciam subuehantur 20

Tacuitas **ca et quae sit**
tacend ul loquend libo
20 de pdestinacoe Alia est ro-
ver tacendi alia ver docendi ne-
cessitas. Causas vo tacendi lon-
gum est omnes quere ul misere
Quar tame est et h una ne pe-
iores eos faciamus qui no intelli-
gunt qui nobis aliquid tte tace-
tibus diu volumus eos qui in-
telligunt face doctiores qui no-
bis aliquid tale tacentibus doc-
tores quid no fuit sed nec peio-
res fuit cum res vo ita se habz
ut fiat peior nobis ca dicentibz
ille qui cape no pt quid putamus
esse faciendum none potius di-
cend est ver ut qui pt cape ca-
piat quam tacendum ut non
solum id ambo no capiant ver
etiam qui est intelligentior ipe
sit peior qui si audet ut capet
plurim plures distent quo em
capacior ut distat eo magis
est ydoneus ut alios doceat **20**
pmc matutias dista multiloqu
libo de conflictu vicioz ca 21 mul-
tiloquum dicit Non ille tenebit

rens qui plura quid loquitur sed
ille qui saltem una affat p ma
la opbant. Dicitur taciturnitas
videt verum est q dicit Sed dū
multa pferri videntur sepe con
tingit ut ab omni locutio inchoas
ad aliquid primum derivat h p m
sta scriptura punitante quia in
inlaloquo nō deorū p m at
forte inter m m m vba declinat
timosa Sed inquit declinari po
terunt inutilia atq oiosa de
quibus id insutū erit reddeda
Tenendus est ergo modus nullo
quendo et ab ipis nō mūq vtilib
vbris p tend sicut būs p m leg
fecisse dicit em hūiliatus sum
et filii ab omni *Unde ornat d m*
libro de salutarib documentis
Da michi inasuetudine modera
tum smone adipisci silentiū ut
loquar quod conderet taceam q
loqui nō optet *In smone de iacob*
et esau Sunt qui portare sibi vi
dentur p m tūm tacent p m
Iam ista simlacio detestanda est.
porta p m nō ut ames p m
nullo sed ut psequar p m p
illum Dilige p m nō i q m
est p m est sed inquit bono
est q m si diligis egrū psequi
febreū Nam si p m febrū nō di
ligis egrū dic ergo q verum est
si tuo noli tacere Quid em ali
agim qm dicit nobis q verum e
Noli ergo mendaciter sed apta
vitate dic q verum e si dūcor corrigat
portetur *et sequit cap m de*
tactus *q hac m p m loq*
Qualit tangat p m q hōis
gula deus libro de speculo m y
Deus qui ubiq es totus qui sen
tiri potes et videri nō potes
qui unqū de es et ab iniquoz
cogitacōib longe es qui nō ibi
de es ubi tū longe es quia ubi
nō ades p gnam ades p m dām

Qui omnia tangis nec tamen eq
liter Quedam em tangis ut sunt
nec tamen ut vident et sentiant
Quedam tangis ut sunt vident
et sentiant nec tamen discernant
Quedam tangis ut sunt vident
sentiant et discernant et cū tibi
inquit mūq dissimilis sis dissim
iliter tangis dissimilia qui ubi
q p m es et inveniri vix potes
quem stantē sequitur et apphen
de nō valemus *In m m m f m m*
smone e p m m illud gen 22
Quidō tangit nerūū femorū ei
tactus dū manus est dū cor
tripiens et vivificans *De sensu*
vero tactus libro Quare tactu q
20 sup gen m e ad terram p m
p m sentiri p m et fluctus tū
daz et flatus auraz quia i oib
adungetur element sed i hys aa
rioribus sentitur amplius ita
ut iam tangendo contractari va
leant p m ipa quoq m m m
corpa et firmis resalut et m m
m m m m m m m m m m m m
fetus q p m m m m m m m m m
que vaporatiter exalat etia sup
terras extenditur *libro a m m*
m m m Tangendi sensum qui per
totum corpus est media dicit
acēbro dūgi p m dūlla tūas
et eam que continet ossib q m
dorsū p m m m m m m m m m
se tenuissim quidā riuuli qui
tangendi sensum faciūt p m m
membra diffundant *et*
Tenebre Quid sunt libro m
de unitate dei m m Nichil
sunt aliud quozcūq loqz tene
bre quam aer carens luce ita te
nebre sūt aīam sapie luce p m m
de *libro m m m* Tenebre nō
sunt aliud quam lucis absēcia
sicut silentiū ubi nō est sonus
libro p m de sey q m m m m m
et libro m m eplam fundamēti

Tenebre non sunt aliquid sed ipsa
 lucis absentia tenebre dicuntur
 sicut silentium non est alia res sed
 ubi sonus non est silentium dicitur
 et inditas non est alia res nisi
 corpus ubi tegumentum non est
 inditas dicitur. Inanitas non est ad
 sed locus ubi corpus non est in
 animus dicitur. Sic tenebre non est aliquid
 sed ubi lux non est tenebre dicuntur
Distinguitur de tenebris et luce
libro de generis que reliquit in psalm
 pluribus modis lux intelligi potest
 quibus contrarie persuasiones putant
 tenebre vocari. Alia est enim lux
 que videtur huius oculis corpore
 is etiam ipsa corporea ut solis et
 lune et stellarum et si quid huiusmodi
 est. Cuius gratie sunt tenebre
 cum aliquis locus ea luce caret
 Alia lux est vita sentiens et va
 lens discernere que pro corpore ad
 aie iudicium referuntur id est alba
 et nigra comora et rancia suave
 olencia et putredia dulcia et a
 manu calida et frigida etc. huiusmodi
 Alia est enim lux que sentit oculi
 alia que per oculos agit ut
 sentiat. Illa enim in corpore habet aut
 quantum pro corpore ea que sentit
 accipiat in animo tamen est huiusmodi
 gratie sunt tenebre in sensibili
 litas quedam id est non sentire
 quantum inferantur que sentiri po
 ssent si esset ulla vita lux ista
 unde sentiat neque tamen habet mysteria
 de sunt corpus sicut inanis aut
 surdis. Viam mysticorum animus est
 ista lux de qua tunc agit si in
 strumeta corporis de sunt neque illo
 modo quo in silencio nox non au
 ditur quia ista lux est in anima
 et assunt corpus instrumenta sed
 nihil quod sentiat inferatur. Non ergo
 qui huiusmodi causis non sentiat caret
 ista luce sed cum illis potest non
 est in anima que nec anima dici solet

sed tamen in anima qualis prohibet esse
 vitis et arboris. Et quarecumque sit
 primum insensibilitas ergo sunt tene
 bre huiusmodi lucis qua quidquid sen
 titur cum ipsam vitam sentienti
 non habeat vita quelibet concedit
 aut hanc lucem dici concedit
 quisque concedit ite dici lucem
 qua res queque manifesta est. Cum
 autem dicimus manifestum est hoc
 tamque esse manifestum est hoc
 dulce de manifestum est hoc fugi
 dum esse. Et quod forte huiusmodi genus
 proles sensus attingimus huiusmodi lux
 qua ista manifesta sunt vix
 intus in anima est quantum pro corpore
 inferantur que ita sentiant. Tamen
 lucis genus miratur intelligi
 potest quo rationem huiusmodi que
 tenebre sunt irrationabilitas sicut
 sunt aie bestiarum. **Alia tamen distin**
guitur de tenebris super sobrius finis etc.
 Tenebre metuentes sunt in morbo
 non oculorum et si oculorum non exterior
 sed interior. Unde dicitur non albi
 et nigri sed iusti et iniusti
libro 40 omeliaz **omne xj ubi loquitur**
de tenebris **ad v** les patiuntur in
 carceribus inclusi. Unde in illis
 nemo esse vult. In huiusmodi autem carcer
 tenebris possunt includi et in
 nocentes in talibus enim tenebris
 inclusi sunt inartures tenebre
 itaque fundebantur et lux ful
 gebat in cordibus eorum nullis
 tenebris oculis non videbant sed
 amore spiritualitatis deum videbant
 vultis scire quales sunt iste te
 nebre de quibus dicitur est. Qui
 odit fratrem suum in tenebris est
 Et alio loco dicitur Qui odit fratrem
 suum homicida est. Qui odit fratrem
 ambulat ex tenebris in tenebris
 cadens operatus nullo carcere
 inclusus reatu tamen ligatus
 est. Vult illum putare sine carcere

esse Carcer eius corpus eius est
Omnia nos sine deo Sero te cog
tenebre libro solilo noui lumen
ad deum capitulo 26 uer erat at
nubes magna et tenebrosa ante
oculos uanitatis mee ita ut uide
no possem solem iusticie et lumen
veritatis inuoluebat me tenebris
filius tenebrarum tenebras meas
amabam quia lumen no cognos
cebam Cecus enim cecitate ama
bam et ad tenebras ambulabam
Quis uide me eduxit ut no esse
in tenebris et umbra mortis ere
accepit manu meam ut uide me
educeret Quis ille est tu es deus
meus misericors et misericors pr
mari et deus totius consolator
no te querebam tu me quesuisti
no te inuocabam tu me uocasti
nomine tuo inuocasti de super uoce
grandi in uocem aure cordis mei
fiat lux et facta est lux et disce
ssit nubes magna et liquefacta e
nubes tenebrosa que operuerat
oculos meos et uidi et cognoui et
dixi Vere tu es deus meus qui
eduxisti me de tenebris et umbra
mortis et uocasti me in admirabile
lumen tuum Et confusus uidi tene
bras in quibus fueram et abyssu
tenebrosam in qua iacebam et co
treui et ex paui et dixi de tene
bris meis in quibus iacui uere cec
tati illi in qua uide no poteram luce
celi de parte ignorantie qui no
cognoscebam te domine Et as tibi
liberator qui illuisti me et cog
noui te Sero te cognoui ueritas
antiqua Sero te cognoui uitas
eterna et tu eras in lumine et ego
in tenebris et no cognoscebam te
quia illuisti no poteram sine te
et uox est lux extra te **patores**
aut tenebrarum tenebre super psalmum 139
homines mali et pusi tenebrarum
tenebras suas quas deus no te

nebrat Cum enim peccant utique te
nebre sunt dum no confitentur
peccata que fecerunt sed in super de
ferunt tenebrarum tenebras
Ergo si iam peccasti in tenebris
es Sed confitendo tenebras tuas
in tenebris illuisti de ferendo tene
bras tuas tenebrarum at tenebris
tuis quo euades ad duplicem te
nebris qui in simplicibus laboras
Unde ait dominus no tenebrat tene
bras tuas quia no sunt in punita
adire peccata flagellat nos in istis
laboribus et erudit nos tota ista
misericordia quibus hominum in qua gemit
mundus in uocem quia dolor me
dianalis est no sine penalis
videtur quia dolor ubique ubique me
tus ubique necessitas ubique labores
Crescit auaritia sed in malis Si
adhuc talibus flagellis deus erudit
nos ut no tenebrentur tenebris
Agnoscamus nos sub pena flagelli
esse et benedicamus domino in uocem
amaritudinis dulcedini uite tem
poralis ne temporalium deliciarum delect
tatione cecati no desideremus de
licias eternas nec uelimus finire
mare et habitare in nouissimo ma
ris Remane ergo fluctus maris
quantum plus fecerit se illa cum
penis columba suspendit Non
ergo tenebrat deus tenebras tu
as quia misceat flagella peccatorum
nostris et amaritudinis pueris dul
cedinibus nostris Nos no tenebrentur
tenebris nostris de ferendo pec
cata nostra **De opibus tenebrarum libro**
de salutaribus dominicis Deponamus
opa tenebrarum et induamus arma
lucis et expulsa noctis caligie
effugamus in tenebris in
dominus uera lumen fulgeat in cordibus
nostris in nocte no opa noctis sed
fidei opa agamus quia filii dei a
pellati sumus Neque enim dilectione
sompni sensus nostri torpescent

ne vane fantasmatibus animas
 nostras illudat nec ipsa corpora sua
 mentis calore depressa in nato
 torpore quies inclinet. **Sz** vigila
 do orando ieiunando psallendo
 contra dyabolum ad usum nostrum
 dimitemus et magnam lucem in
 san cordibus nostris sentiamus et
 in nocte opera dei agamus. Quid ei
 agendum est nobis in nocte huius
 seculi caliginosa nisi dyabolum affuga
 re et christum introducere. Quid agendum
 est nobis in huius noctis cecitate
 nisi captivum captivare et libe
 ratorem sequi. Quid agendum nobis
 est in nocte nisi tenebris dyaboli
 decordibus nostris excutere et lumine
 veritatis haurire. Quid agendum nobis
 est in nocte nisi superbiam extirpare
 et humilitatem introducere. Quid
 agendum nobis est in nocte nisi
 principem omnium viciorum a nobis ex
 pelle et fontem omnium bonorum sus
 cipere. Suscipiamus enim si bene
 suscipiamus enim ut suscipiamur
 ab eo et videamus que bona ipsa
 a deo habeamus qui nos cotidie
 vocat. Et suscipiamus magnam
 eius leuem et faciamus eius suavem
 qui faciamus peccatorum nostrorum releuat
 deponamus opera tenebrarum et
 induamus arma lucis. Quid est
 deponere opera tenebrarum nisi re
 mutare dyaboli pompas et ange
 lis eius. Et quid est nos induere
 arma lucis nisi credere in deum patrem
 omnipotentem qui illuminat omnem
 hominem venientem in hunc mundum.
 Qui hoc dixit dum lucem habetis
 credite in lucem ut filii lucis sitis.
**libro de symbolo legendo et ad
 ventu dñi.** Quid est deponere
 opera tenebrarum nisi remutare
 dyabolo et pompas eius et an
 gelis eius. Et quid est induere
 arma lucis nisi credere in deum
 patrem omnipotentem. **Idem dicit li
 brum annotationum in iob cap. 40** fuisse
 aliquando tenebre nunc autem lux in

Involuntate enim cuius quod est
 tenebre sit an lux. Sed cum tene
 bre est in se ipso est hoc est peccatis
 que ipsius sunt propria. Cum autem lux
 non in se ipso sed in deo agitur illuminatur.
Sz de tenebris dampnatorum. Non solum
 sermo primo de iudiciis tenebre
 erunt dampnatis. Non enim ex so
 la tollitur spes qua gauderant
 sed datur etiam metum qui gemat
 ne contempnas tenebras. Quisquis
 est flagitiosus qui soles per tua
 male facta et per lasciviam adul
 teria non solum tenebras non solum
 tenebras non horret sed quod quod
 soles plus gaudet quam lucina co
 tinguit non tales tenebras ha
 bebis ubi gaudeas ubi leteris
 ubi voluptatibus carnis obdelect
 tes et non sit erit ipse tenebre
 sed quod erit ibi erit fletus et
 sordor deicium tortor sine desol
 nec qui torquet fatigat nec qui
 torquet morit. **Sup ps 6.** Tenebre
 exteriores addiem iudicii intelli
 guntur penitus ut penitus extra
 deum sit quisquis sit dum tempus
 est corrigi noluit positus at
 extra deum quid est nisi esse
 in summa cecitate. Si quid deus
 huiusmodi lucem inaccessibile quo in
 gredimur quibus deus intra in gau
 dium domini tui etc. **Se**

Temperantia Diffinitio libro
primo de libere ar. cap. xiii
 Temperantia est affectio coherens
 et cohibens appetitum ab his re
 bus que turpiter appetuntur. **libro**
 Temperantia est virtus que libidi
 nes cohibet. **libro 6 in summa coie**
 Temperantia est actio ex qua se se
 aia opitulante deo et domino
 suo ab amore inferioris pulchritudinis
 dñus extrahens atque debellans
 atque inefficiens adversus se mili
 tante consuetudine suam et ea
 victoria triumphata in semetipsa
 deperatibus acris huiusmodi quibus
 invidentibus et ipse die cupientibus

euolat ad suam stabilitate et firma-
mentu demum **Decem officio libro**
Demorib9 ecclie cao 20 Omne officiu
temperantie est conuere veterem hominem
et in deo renouari id est qd temperantia
omnis corporeas illecebras laudat
qz pparem totum qz amore ad
inuisibilia et diuina conferre **Et**
ideo ut dicit sup ps no pparetur
nobis ex lege et pphs et ex po-
etiam qz testimoniu hie a lege
et pphs vnde etia in mote nro
vtrinqz psona medius saluator
effulgit ut ab omnibus mundi ille-
cebras quibus capti homines ob-
liuiscunt demum aluditate manum
tamqz ieiunio temperantie refrenemus
Decem effecti mirabili **crus**
libo Demorib9 mochoz melius tale
re mibutus et eruditus no vi-
deat p ingremencia corporalis tem-
perantis aliquod id ledere ac rursus
p ingremencia no ledere sed sepe
comoda no pua q ferre nam si
venenum p seipsum malum esset eius
scorpionis magis puer qz pinceret
ac contra si ei penitus aliquid
detrahatur siue dubitatione in-
taret qd illius corporis malum est
admitte quod mdo est malum re-
cipe ac illi bonum est habere id q
nobis caret Erit igitur ead res
bonum et malum nullo mdo sed ma-
lum est quod contra naturam est hoc
enim et bestie illi et nobis malum
id est ipa ingremencia que siue
dubio no est suba sed iusta sbe
Tempestas **Sup ps 72** Tur-
bat te tempestas mundi
alloquitur te intus xpus et dicit
tibi me attende quid ptulerim
fieri malum forte pateris a tu-
mida foruscus pateris qd no
passus sum firmebant foruscus
iudei natus fecus discipulus t debet
Sicut ergo tempestas et tbat
cor tuu et multo quia occidit tibi
iniquem credideris intollerabiliter
pateris quia no tibi venit in metes

quid pte ptulerit xpus Cui aut
pleno corde intus fuis quid
ille fuit passus no ne equo aro
et tu tollerabis et fortasse gau-
dens quia inuentus es in aliqua
similitudine passionu regis tui
Templum **Detemplo dei q**
Est militans ecclia sup ps
20 Nunquid illi qui uolunt face-
templum dei spelunca latronum
fecerit ut rueret templum Sic
et illi qui male viuunt in ecclia
catholica quam uisus e domum
dei face uolunt spelunca latronum
nec ideo ciuitat templum uerit
enim ipus qui dereste pctor suoz
foras mittant **hugub9** **fmomb9**
fmone **et** Arbitror ee templum
dei ex lapidib9 uiuis qstructu
eccliam xpi Sunt multi in ea no
sicut decet spualit uiuetez s fm
carne militantes qui et domum
dei ordines qstructum de lapidib9
uiuis faciunt spelunca latronum
actibus suis no ecclie dignos sed
speluncam latronum qui enim consi-
derat in multis ecclis talium xauoz
pcta qui arbitrantur que scilicet ee
pretatem et cum debent decore
uiue sedm q uiue decet suos di-
bi no faciunt sed diuitias et multas
possessiones acquirunt none di-
tes spelunca latronum sciam esse
subillis eccliam dei ut ite xps
dicat ad eos ppter dissipacione
ecclie sue que utilitas in sanguine mo-
dum des. **Detemplo dei q sup**
nos sup ps 92 Quia uos sumis
templum dei Ideo ara dei est aia
nra ibi sacrificia imponimus qu
demum laudamus **Ideo sup ps 62**
Sciam est templum tuu mirabile
in iusticia ista sunt bona domus
dei Ideo dixit templum sciam
tuu mirabile in colupis mira-
bile in marmoribus mirabile in
tectis auratis Sed mirabile in
iusticia **libro dena et gnu cao 6**
allegat pecti pitagorici q uis

Dicit **sermō p̄m** **f** **h** **c** **corrigat** **l**
o **retractatōm** **ca** **e** **i** **libertate**
 arbitri sui p̄misit hominib⁹ d̄s
 ut pure et sine p̄cto uiuentes
 similes fiant deo **Et subdit infra**
allegando eum Templum suū
 est deo mens pura et altare op-
 timum est et cor mund⁹ et sū p̄cto
Eod **libro cap** **66** / **Quidus mudo**
allegat **secundū** / **corde conspici-**
 templum dei nō potest ēē pollu-
 tid hoc vtiq⁹ agitur in nobis co-
 nando laborando orando impe-
 trando ut ad illam p̄fectōm iqua
 possim⁹ deum mudo corde cō-
 spicere eius grām p̄ducam⁹ p̄m
 xp̄m dñm nr̄m **libro p̄mo de**
v̄bis dñi f̄mone 16 Nemo se fal-
 lat et dicat templum dei aui⁹
 mens est nō corpus meū Apli
 est sūa **Nestatis** inquit qz corā
 vestra templū in nobis est s̄p̄
 quem hētis adeo q̄ tempnebas
 corle p̄am q̄tempnis q̄ peccas
 intemplo ip̄m corpus tuū tēplū
 mte est sp̄us dei Jam videas q̄
 facias detemplo dei Si eligēs
 mētia facē aduētū m̄m istos
 parietes quid te esset p̄leina⁹
 modo aut tu ip̄e es templū dei
 Templum m̄as templū exis
 templum in domo tua manes
 templum surgis vide quid agas
 vide ne offendas templi tui ha-
 bitatorem ne de seruit te et in
 ruinā v̄aris Sed si q̄tempnis
 corpus tuū considerā p̄am tuū
 Nam postquā apl̄us dixit **Nē**
satis q̄ corpa v̄a subdit et nō
 esis v̄i **Empti** eū esis p̄cio
 magno **Sed detemplo q̄ est**
tūmphant eū / **Deo est temp**
i eū **idion** **e** **e** / **lum suū condi**
 tori ciuitas sua que tota hic ac-
 cipienda est nō solum apte p̄-
 gnatur h̄ris a solis ortu vsq⁹
 ad occasum laudans nōmē dñi
 et post captiuitate vetustatis
 cantans canticū nouū **Bez eū**

et illa que in celis semp exq̄
 condita est cohesit deo nec vl-
 lum malum sui casus experta
 est hec m̄tis angelis beata p̄-
 sistit et sue p̄ti p̄gnanti p̄cut
 optet opitulatur que vtiq⁹ va-
 erit consorcio et unitas et m̄t
 vna est vniūlo caritatis que to-
 ta instituta est ad colendū deū
 vniū vnde nec tota nec vlla p̄-
 ems vlt esse coli p̄deo nec cuiq⁹
 esset deus p̄cti⁹ ad templū dei
 q̄ edificatur ex d̄s quos facit
 nō facis deus ac p̄hoc sp̄us s̄c̄s
 si creatum nō creator esset pro-
 fecto creatura rationalis esset sp̄e
 est em̄ sūma creatura et ideo
 fidei nō ponet ante eū q̄ quia
 et ip̄e ad eū p̄tinet In illa
 em̄ parte que in celis est nec
 habet templū sed eam ip̄e tēp-
 lum esset Templū em̄ h̄t deo
 dicit apl̄us **Nestatis** quia corā
 v̄a templū sunt sp̄us s̄c̄s qui in
 nobis est quem habetis adeo de
 quibus alio loco dicit **Nestatis** q̄
 corpa v̄a in eū sunt xpi **Quo**
 ergo deus nō est qui tēplū h̄t
 aut quō xpo minor est cui⁹ in e-
 bra templum habet **Nest** eū ad
 templū eius aliud templū dei
 est cui⁹ idem dicit apl̄us **Nest**
 tis quia templum dei estis **Et**
 ut p̄baret adiecit **Et xp̄us i h̄**
 tat in vobis **Deus** ergo habitat
 intemplo suo nō solum sp̄us
 s̄c̄s sed eam p̄r et filius qui eo
 decore suo p̄ quod facis est cap̄
 eū que in vobis est ut sit in
 om̄ibus ip̄e p̄cipat⁹ tenens aut
 solute templum h̄t et i tūdo
 sustinens illud s̄p̄ vniūsa i celo
 et in terra sed de illa que i celo
 est affirmare quid possim⁹
 nisi q̄ nullus mea malus ē nec
 quisquā deinceps inde cecidit
 aut casurus est ex quo deus an-
 gelis peccantibus nō peccat **Et**
Tempus Quid sit tempus

scdm quorū dā opinionē libo x^o
confess Audiam aliquodā hōie
docto q solis et lune ac p^rde^r
motus ipi sunt tempa et nō aū
Cur em nō potius omī corpū
motus sint tempa an vō si ces
sarent celi lumina et mouet^r rota
figuli nō esset tempus quo me
tuer^r omēs g^ros et dicē^r qua
lib⁹ motu⁹ agi et nō intempe
loquē^r **Quid sit s^m cum et s^m**
vitare ibid Nemo mihi dicat
celestū corpū motus esse tpa
quia et cui⁹ dam voto tū sol ste
tisset ut victoriosum p^r hū per
ageret sol stabat sed tpus ibat
p^rū quippe spaciū tpus q ei
sufficeret illa pugna gesta atq³
finita est v^rdeo tpus quidā ē
distension⁹ quia tū mouet^r
corpus tpe mē^r et quam dū
mouet^r et ex quo moui^r incipit
et donec desinat **ibid** **in fia** Si
corpus aliquādo mouet^r aliquā
stat et nō solum motū eius
sed etiam statū tpe metiri
et dicim⁹ tū stetit quātū mo
tū est aut duplo aut triplo
stetit ad id q motū est et si q
aliud nra dū^resio sine op^rhen
derit sine estimatū ut dīa so
let plus et minus nō est ergo
tpus corp^r motus **libro 12 dea**
dei cao 1° Iste dū^resiones tpali⁹
spaciō^r que v^ritate ac p^re di
ant^r tpa manifestū est qd
amotū p^rde^r acperiunt vnde
et deus am^r hēc iustitiet dicit
Sunt insignia q³ Sed in aliq^o
est inmutabilū motū aū aliq^o
postius p^rterit eo q sū^r esse
nō possunt vnde tpus cepit a
motu creaturaz **libo 4 sup gen**
cao a Frustra ante creaturā tpa
requirunt^r quasi possint ante
inueniri tpa motus est si illius
esset nō spūalis nō corp^ralis ca
ture quo p^r p^ris p^ris futura
succedat illū esset tpus oīno

Moneri aut creatūa utiq³ nō
posset si nō esset potius ergo
tpus a creaturā quā creaturā
cepit acp^r vteq³ aut ex deo ex
seipso em et p^rseipm et m^rpo s^r
omīa nec sic accipiat^r q dū ē
tpus a creaturā cepit quasi tpe
creaturā nō sit am^r sic creatūa
motus ex alio in aliud osequē^r
rebus s^rdm ordinacōm adūst^r
ratis dei qui cuncta creauit
Deo ad creaturē Non dicimus
inēsuā inēsuā tpus futur⁹ lo
ho x^o confessio quū quia nō
dūm est nisi quia longa expec
tatio nec p^ritūm longū qz nō
est nisi quia longa memoria
est nō p^ris d^r longū quia tū
puncto tūst **Tempū creator**
deus est libo 1° Nulla tempora
sup gen cap^o 26 sunt nō esse po
tuerunt nec poterant quoz d^r
nō sit creator **Deo libro de vera**
innocēcia cao 1° Id q m^rpe nouū
est nō est nouū apud deū qui
condidit tempa et sine tempe
be omīa que sū^r quib⁹ q t^rib⁹
p^rcor varietate distibuit **cod**
libo cao 21 apudabilū dispositiō
nem inmutabilis rō continet
vbi sine tempe sū^r sū^r que
m^rtpib⁹ nō sū^r sū^r quia tpa
nō sū^r sū^r **h^o cod cao 21**
Ordo t^rmi in etna dei sapientia
sine tempe est nec aliqua sū^r
apud illū noua que fecit que
futura sū^r **libro amotacōm**
in iob cao 34 Tempa sū^r sū^r
sub certis p^ratibus sū^r ordinata
quia nec in ista eno^r nocte re
liquit deus hominē sine custo
dia qui fecit em^r vnde dū tpa
deus libro x^o q³ fess Ante celū
et terram nō erat tpus sed tū
deus qui hēc fecit p^rcedis oīa
tempa p^rcedis em^r p^ritūa celū
dū^r sū^r p^ritūis et m^ritatis et
supas omīa futūa quia illa fu
tura sū^r et am^r venerit p^ritūa

erūt tu autē idem tpe es et am-
 tu nō deficiat **Indyologo ad**
Orosiū Deus qui instituit tpa
 et est ante tpus nichil meo est
 p̄tūm et futurū nullū consiliū
 nouū ulla noua cogitatio pbat
h' libro xi de ciuitate dei capitulo 6
 Si em rē dīstīnt etītas et tpe
 q̄ tempus siue alia mutabilitate
 nō est īcōmūtate aut ulla mu-
 tatio est quis nō videat q̄ tpa
 nō fuissent nisi creatura fieret
 que aliquid aliqua mōtione mu-
 taret aut mōtione cū aliud atq̄
 aliud que simul esse nō possūt
 cedit atq̄ succedit ībreuioribz
 ul p̄ductionibz mōtaz īcōual-
 lis tpus sequitur Cum igit dē
 mōtione etītas nulla est dīno
 mutatio creator sit tpus et ordi-
 nator quō dīcatur post tempus
 spacia mūdū creasse nō video
 nisi dīcatur ante mūdū iā aliquid
 fuisse creaturā aut mōtibz tpa
 cūterent porro si hīc p̄are ma-
 rine q̄ veraces ita dīcūt īpū
 fecisse deum celū et terrā ut
 nō ante ītelligatur fuisse quia
 hoc potius īp̄cipio fuisse dīcē
 si quid fecisset ante cetera amota
 que fecit p̄cul dubio nō est fūis
 ī tēpe sed cū tpe q̄ em sit
 ī tpe et post aliquid sit et aut
 aliquid tpus post id q̄ p̄tū est aut
 id q̄ futurū est nullū aut po-
 sset esse p̄tū quia ulla erat
 creatura aut mutabilitatē mōtibz
 agatur Cum tēpe aut fūis est
 mūdus mutabilis mōtus Sūt
 dī se habē etiam ordo ille p̄mōz
 sex ul septem dīez ī quibus
 mane et vesp̄a nōmīantur donec
 omnia que hīs dīebz deus fecit
 sexto p̄ficiantur die septimoq̄ ī
 magno īstīto dī vacatō cōmē
 datur Qui dīes aut fūit aut
 p̄difficile nobis aut etiam ī
 possibile est cogitare quō ma-
 gis dīcē vīdemus quippe istos

notos dīes nō habē vesp̄a nisi
 desolīs occasū nec mane nisi
 desolīs ortū illōz aut p̄ores tēz
 dīes siue sole p̄acti sūt q̄ q̄to
 fūis refertur **Et ideo dē xpo qd**
nō subdit tpi sup Ab illo omē
Johannē finone ioc tpus dīposi-
 tū est qui tpi subditus nō est
 qm̄ que futura fuerant p̄singla
 tēpa īdē sapiā causas effici-
 entēs hēbant īqua nulla sūt
 tēpa nō ergo credatur hāc ho-
 ra facto vrgente venisse s̄ deo
 potius ordīante Nec em sic
 era ītīat xpi quereunt passioz
 Absit em ut p̄dēra mōtī cogē-
 rent p̄dēz cōdītorem nō itaq̄
 xpm̄ tpe ut mōrētur īpēgit s̄
 tpus xpus quo mōrētur elegit
 quia et iam tpus quo debque
 natus est am̄ p̄rē cōstituit de q̄
 siue tēpe natus est s̄m̄ quā ve-
 ram s̄uāq̄ doctūm aplūs paulū
 aut em̄ venit plēnītudo tps ī
 sit deus filiū suū **Quia ut dīc**
cod libro finone 6 p̄tū et fu-
 turū īuenio ī omī mōtū rez ī
 vītate que manet p̄tū et futū
 nō īuenio sed solum p̄s et hoc
 īcōruptībīlīter q̄ ī creatā nō
 est dīfīcīte rez mutacōm īpe-
 mes fūit et erit cogitā dīū ī
 venies est **Dīfīert tpus ab etīo**
libo 32 qōm q̄ ac īter etīū et
 tpus hoc dīstīat quia illud stabi-
 le est tpus aut mutabile **Dep**
abus ante tps Quia futū nō
libo xi q̄ fēglom sūt nec p̄tū
 nec p̄e dīcūt Tēpa sūt trā
 p̄tū p̄s et futū sed fortasse
 p̄rie dīcūt tpa sūt trā p̄s
 dēp̄tās p̄s dēp̄tībz p̄s de
 futū Sūt em̄ hēc ī aīa tā
 que et alībī ea nō vīdeo p̄s
 dēp̄tās mēmōrīa p̄s dēp̄tī-
 bus cōgnitō p̄s de futū exspe-
 ctatō **Sup Johānnē finone 3a**
 īnōmībz actōmībz et mōrībz
 mēis exvīnīfā p̄p̄s agītāte

creature duo tpa inuenio pñti
et futur pñs quero nichil stat
q dñi quia nō est q dñus pñ
adhuc nō est q feci iam nō est
q fñus sum nō dñus est quod
mñi iam nō est q victus sñ nō
dñus est pñti et futur i vñ
mñm motu rez inuicite que
manet pñti et futur non in
uenio sed solum pñs et hñ itoz
ruptibiliter q mñeatiā nō est
Dispute rez inuicite et in
uenies fuit et erit cogita dñi
et inuenies est vñ tñs pñti
esse nō potest **Missice de pñibus**
quo ad statum fidelium In toto sñ
libro 32 qñm qñe 69 qñs hñ
pñm tñs est ante legem sñm
sublege Tñm subfigura Cñta
adhuc restat q ad plenissimā
pacem relm celestis veniā pñm
quo tendit quāqz ite credit i
xpñm **libro eod qñe 66** pñma est
actio ante legem **Qñ** sublege T
tia subgrā Cñta in pace ante lege
am pñm ignoram qñm carna
les concupias Sublege est actio
am iam phibem apito et tamē
eius cōsuetudine vñti peccam
quia nos nō dñm adiuvat fides
Taa actio qñ iam plenissime li
beratori nñ nec mñtis nostris
aliquid tñuimus sed eius mñtis
diligendo iam nō vñtiū delect
tione cōsuetudinis male cñ
ad peccand nos mñtis sed cñ ad
huc eam mñpellantem patimur
quāms ei nō audam Cñta est
actio am oñm nichil est in hñm
q resistat spñi sed oñia sibi met
qcorditer mñtis et cōnera vñde
aliquid firma pace custodiunt
q fiet mñli corpe vñificato cñ
corruptibile hoc induerit i corrup
tione et mñle hñ induerit i mñ
talitate **Sñp epla ad rō pñico**
¶ Quatuor qñs hñm dñm
gñm an legem sublege pñgrā
et in pace ante legem qñm gñpñ

carnis sublege trahim abea pñ
grā nec sequim eam nec tñm
abea in pace nulla est concupia
carnis ante legem ergo nō pug
nam qñ nō solum gñpñm
et peccamus sed etiam apñam
peccati Sublege peccam sed
vñtiū fatem cñ mala esse vñ
q nōlm facē Sed quia nō dñ
est grā supñm Cñta vero efficit
ut nō tñ velim ite facē sñ
possim nō vñtis mñtis sed libe
ratoris auxilio qñ nobis etia
pñam pacem mñtis tribuet
que pax pñta bonā voluntate
qñm Cñta mñtis deo
et mñtis pax hñm hñ volū
Missice vero de pñibus Vigor fidei
duum tñs libo de vñ xñne tñtis
in notencia capo 208 tñtis mñ
tatur respe mane et mñdie ve
spe cñ dñs mñtis mane i rñne
mñdie mñtis mñtis hñm adpa
ciencia occisi aliud ad vñtis regu
ritati Tñm ad glām pñtis ma
restatis mñtis dñtis qñtis
Tempus spaciū mñtis pñ ca qñ
mñtis pñtis nñ fñtis deo eod libro
capo 104 Oñm tñtis maloz pñtis
lñtis est Cñtis cñ tam exigui
quā id q mñtis tendit ut nō
sit **vñde libro 6 missice capo 39**
Non pñtis cñtis tñtis ita que
ducaus abolen hñtis qñ hñtis
tempe tñtis pñtis pñtis
quia sanitas vñtis dñtis pñtis
est est melior quā mñtis
mñtis et si optanda optandis
opa qñtis melior est vñtis
dñtis lectio quā pñtis qñtis
et si eadem res vñtis die legat
aut pñtis pñtis **Sed quid**
fit tempus redimē Redimere
libro 40 oñtis oñtis pñtis tñtis
opus est etiam de tñtis tñtis
lñtis comodez ad etna queñda
et capeñda spaciā tñtis opare
vñde et dñs pñtis dñtis Cñtis
volūnt mñtis tñtis qñtis

et tunicam tuam tolle dimitte
ei et palliū ut p̄ amissa re
aliqua tpali impendas ad q̄tē
quod eris impensius ad litem
Iacob libro om̄e ¶ Sed tūc tpus
est qudo aliquis tibi ingerit li
tem p̄de aliquid ut deo vaces
nō litibus exeo quod p̄dis p̄ciū
est tps ēē qudo p̄tus n̄tātib⁹
p̄cedis ad publicanū das mīmos
et emis tibi panem aut vinū
aut oleum aut lignū a' veste
aut suppellectilem aut q̄cūq; tibi
opus est das et accipis aliquid
amittis aliquid accipis h̄c ē emē
Nam si nihil amittis et h̄cas q̄
non habebas aut in venisti a'
donatum accepisti a' h̄ditatu
acq̄sisti qudo aliquid amittis ut
aliquid h̄bas tūc emis q̄ h̄c
emptū est q̄ amittis p̄ciū est
Quomō q̄ p̄dis mīmos ut emas
tibi quietem p̄de aliquid audi
p̄biū antiquū vale et n̄tā
pestilencia ante hostiū venit
mīmū quī duos da illi et ducat
se pestilencia est homo malus
qui te vlt p̄cipuā exspoliāc
pestilencia est homo calupniator
p̄dior iste talis sic est q̄nō pustū
la mala in corpore Sicut em qudo
pustula m̄rit homo desiderat
ut cito spondulim faciat et op
tat ut sine aliqua mora ip̄a ma
la pustula aliqua p̄tula tollat
de corpore et cum ip̄a discedat ne
venenū ip̄ius totum corpus
occupet et animā petat Ita etiam
q̄nō iniqu⁹ et malus homo qui
nil vlt nisi litibus vacare ali
quā calupniā facit puta illū
esse pustulā malam acquiesce
ut iniqualecūq; p̄tulam desba
tua p̄das ne dum mīmū litiga
do occupas quietū cor habere
et deo vacare nō poss̄ iniquū
nō supraditū p̄biū de ewa
videtur natū q̄nō d̄s aut si q̄
vlt iudiciū q̄tendē et tunicā

tunicā tollē avocare te h̄c litib⁹
adeo tuo nō habebis quietū cor
nō habebis t̄quillū anim̄ eūter⁹
cogitacōibus tuis irritat⁹ ad ip̄s
ip̄m adūsariū tūm ecce tps p̄di
disti q̄nō melius mīmū amittēs
si tempus redimēs **Causa aduvs.**
romus libro de vā ¶ Non illi p̄pi
religione cap 92 magis amant
v̄sum quam ip̄am artem qua cō
ficiat⁹ vers⁹ quia plus se aūb⁹
quam intelligencie crediderunt
ita mīla tpalia diligunt condici
tem vero ac mediātem tempus
dinam providenciā nō requirēt atq;
in ip̄a dilacōe tpalium nolūt cū
sire q̄ amant et tam sūt absur
di quā si quis in recitacōe p̄dai
carminis vna aliquam sillabam
solam petuo vellet audire Et ta
les auditores carminū nō inven
iunt Talibus aut rez estanacō
nibus plena sunt om̄ia p̄tēa ne
mo est qui nō facile nō mō totū
v̄sum sed etiam totū carmē po
ssit audire totū aut ordinē se
culor⁹ sentire nullus homi⁹ p̄ h̄c
accidit q̄ carmē nō sūm⁹ p̄tes
seculor⁹ vō p̄tes dampnacōe f̄t
sūm⁹ illud vō carmē sub iudicio
iūro ista paginū de labore n̄ro
nulli aut iūro ludī agonistici pla
cent sed tūc cum em̄ de decore
decori sunt et h̄c quedā iūmūcō
veritatis est nec ob aliud acalib⁹
p̄hibem⁹ spectaculis nisi ne vmbi
rez decepti arebus quaz ille
vmbre sūt oberremus Ita vmbi
sitas q̄nō condicio atq; ad mī
sancio sūis imp̄is animis d̄cipiat⁹
quia non placet sed etiā ad mī
seria eaz mīlas ul m̄tia mīab⁹
ul in celo sine p̄culis spectatib⁹
placet Nichil em̄ iūsum displicet
iūsto quo ita cum om̄is anima
rōnalis aut peccatis suis miseri
sit aut itē f̄as b̄a Om̄is autē
mōnalis aut cedat potenciori
aut pareat meliori a' oparet⁹

equali aut certante exeat aut
dampnato noceat nate est et omne
corpus sue die fumat quid pro
eius unitis et p[re]z ordine sunt
nullum malum est ne minus sed
sua aug[er] culpa fit malum porro
cum ad p[ro]p[ri]i g[ra]m[ma] requirata et
in integ[ra] restituta et illi subdi
ta una quo creata sunt in statu
rato etiam corpe in p[ro]p[ri]a san
tatem no[n] cum m[u]ndo possideri
sed m[u]ndum posside[re] cepit nullum
ei malum erit quia ista infima
pulchritudo temporalium inessitadum
que cum ip[s]o p[er]agebant sub ip[s]a
p[er]agetur et erit sicut scriptum est
Celum novum et terra nova no[n] in
parte laborantibus annis s[ed] in
visitate gaudentibus Omnia eni
meca inquit Ap[osto]lus nos aut xpi
xpus ante dei re[re] Deq[ue] car[um]

Temporalia Distribuit temporalia
Deus bonus et malis sup[er]
ps 66 p[ro]mixta ista temporalia
bonus et malis deus esse voluit
quia si solis bonus ea daret pu
tarent mali p[ro]pter hoc colendū
deum Rursus si ea solis malis
daret timent boni infimū cōtū
ne ista illis forte deessent Ergo
si solis bonus darent ista omnes
p[ro]pter hoc accipienda vellent cō
uer[te]ri addendum Rursus si solis
malis darent infimū ne tū cō
u[er]tent amittent q[uod] soli mali ha
bent p[ro]mixta data sunt et bonis
et malis Rursus si solis bonus
auferent idē ille timor esset inf
mor nec comitent addē Rur
sus si solis malis auferent ip[s]a
sola putaret pena qua mali p[er]
lectunt et ergo dat ea bonus
consolat[ur] incedentes q[uod] ea et ma
lis amonet bonos ut alia desi
derent que no[n] h[ab]ent cū malis co
mūda Rursus bonus auferat ea
quod vult ut interrogent se de vitiis
suis et inveniat se qui forte la
tebant se vix iam possunt dicē

D[omi]n[us] dedit d[omi]n[us] abstulit et sub
trahit data sed no[n] subtrahit da
tores d[omi]n[us] benedicta d[omi]n[us] sumus
no[n] herens rebus tremis n[on] in
sto implicatis penus iacens sed
exserto virore v[er]itatu[m] i[n] gemitu
alis gemitu dilatoris exultat
i[n] amas libens et videt sibi sub
tractum esse q[uod] calcabat no[n] ubi
incubebat et d[icit] securi d[omi]n[us] dedit
et dedit et abstulit et manet q[uod]
dedit Abstulit q[uod] dedit sit eius
nomen benedictu[m] Adh[uc] go ista
auferunt bonis sed ne quis in
finitus dicet crudo ego de possi
tante v[er]itatis ut iob robur inu[er]
arbor[um] quia no[n] nata es s[ed] mag
qua inu[er] sub an[im]is ramis et
vmbra refrigeris inu[er]a fuit
Sed times ne tibi auferant h[oc]
cum talis sis attende quia au
ferunt et malis crudo ergo differ
at[er]u[er]ione q[uod] bonus times am
t[er]e forte malis amissurus es
Si bonus ea p[er]dideris adest cō
solator qui abstulit archa[ri]a omnia
i[n]ta est auro cor plenu[m] e[st] fide
foris paup[er] es sed intus dives es
Diuicias tecum tecu[m] portans no[n]
amittes ead[em] de frangio nudus
exires et ergo forte p[er]ditus es
malus cur no[n] bonu[m] te i[n]venit
dampnu[m] Sed maiori dampno
illi ferunt i[n]anis est dom[us] i[n]ani
or cons[ol]a[ti]o Quisquis malus ista
p[er]diderit no[n] habet foris q[uod] teneat
no[n] habet intus ubi requiescat
Dedit tibi deus non extollaris
abstulit tibi no[n] frangaris Times
ne auferat p[er]t auferre et ma
lo melius ergo bonus q[uod] d[icit] am
tis sed deum times **in ep[isto]la x ad**
Bomfaciu[m] comite[m] Sic v[er]it[as] hoc
m[u]ndo tamquā no[n] vtens ut ex
bonus eius bona facias no[n] mala
fias quia et ip[s]a bona sunt nec
dant bonibus nisi ab illo qui
h[ab]et omni celestiu[m] et t[er]restriu[m] p[ro]p[ri]a
tem Sed ne putent mala dat

et bonis ne putentur magna vel
 summa dari et malis itaque au-
 ferunt ista et bonis ut prebent
 et malis ut auferunt. Quis enim
 nesciat quis ita sit stultus
 ut non videat quod salus huius mor-
 talis corporis et membrorum corrupti-
 bilium virtus et victoria de bonis
 et honor atque potentia temporalis
 et cetera ista bona terrena et bona
 deunt et malis et bonis aufer-
 unt et malis. Salus vero anime
 cum immortalitate corporis virtus
 quod iusticie et victoria de cupidita-
 tibus immortali gloria et honor et
 pax eterna vita non dantur nisi bo-
 nis. **Idcirco si desunt non est dolendum**
super peccatis de iunioribus christi et ita
more etiam exhortor vos ut quia
 quod ista temporalia non habetis non cu-
 pitis quicquid habetis non ter-
 re presumatis. Ecce presumatis dixi vo-
 bis non dico dampnari si de ca-
 libus presumatis si de talibus in-
 flent si propter talia magni nobis
 videamur si propter talia pauperes non
 agnoscatis sed quibus humani condi-
 tionem omnem propter excellentem
 vanitatem obliuiscamini tunc enim de-
 nate est tribuat in nouissimo
 et in ciuitate sua ymaginem illam
 admodum redigat. **Non presumunt**
morienti libro. Semper ante
de salutari libro. Oculos cordis
 tene quod nec amicorum turba nec
 familie multitudo et nec amicitia
 gentium congestio nec gemmarum
 lapilli fulgentes nec vinearum
 vberitas nec densitas segetum nec
 iocunditas extensa pratorum put-
 are eximet acorpe viliu afferre
 presidium sed plus lugent qui ea
 plus diligunt. **Idcirco diligendus**
 est verus amicus dominus noster ihesus
 christus qui pacem felicitatem nobis
 dedit et eternam tribuet beatitudinem.
Sed de iusto cor. In temporalibus bonis
dominus ieremia ad populum. Sufficientia non
 habet et est de. Debet appeti

propter seipsum sed propter salutem
 corporis et congruentem vitam propter
 bonis quo non sit inueniens
 eis cum quibus honeste officio
 quod viuendum est. **Et infra subdit**
 Ipsa sufficientia vel ipsa in columi-
 tas vel ipsa vel amicorum quia diu
 temporalis est perenne vite optatione
 abiicienda est quicquid fortasse cor-
 amque vero nullus sanus estimat
 dicitur est qui non temporalibus eterna
 ponit. **Unde super iobem. Summe x.**
Quid prodest acquirere in seculo
 aliquid temporale et transitorium siue
 sit pecunia siue sit voluptas ven-
 tris et guttur siue sit honor in
 laude humana none omnia sunt
 et ventus none omnia transiunt
 et currunt. Et ne hys qui heserunt
 transiuntibus quia simul transiunt
 none omnia ut flumini preceptum cur-
 runt in mare et ve qui cecidit quod
 in mare quod tenere debemus omnes
 affectus animalibus concupiscentibus.
Sed ut dicit libro. Amor temporalium
6 in iusticia cor. 17. res non expungit
 naturam nisi aliqua suauitate etiam
 non debent in temporalia. Nulla res
 spiritualia impedire licet. In via tene
 primo de doctrina x. aua nos debet
 cor. 12 quia nec ipse dominus inquitur
 via nostra esse dignatus est tene
 nos voluit sed transire ne rebus
 temporalibus quicquid ab illo pro salute
 nostra susceptis et gestis heredemus
 infirmiter sed peius potius tur-
 ramus alacriter ut addendum ipsum
 qui nostram ipsam vitam a temporalibus
 liberauit et collocauit addenda
 prius prebui atque prebui mercedem
propterea dicit in epistola ad largum. Si
 incepta concupiscenti fallax est enim
 in eis suauitas et infructuosus
 labor et perpetuus timor et periculo-
 sa sublimitas in cuius siue pruden-
 tia et finis cum prima ita se ha-
 bent omnia que in ista mortalitate
 erupna cupidinis quia prudentia
 appetunt. Alia est autem spes piorum

alius laboris fructus alia pui-
loz nices Nam mbe mudo no ti-
mere est no dolere no laborare
no pcurari impossibile est s plu-
rimu inter est qua causa qua
expectacione quo timo ista pati-
antur Ego aut cum amatores
hmo seculi mteoz nescio qudo
possit esse adeoz aios sanados
sapia oportuna cu em res ved
ppterias hnt fastu respuut salu-
bres monitus et quasi aulery
reputant cautaleuam qu aut in
adofis angunt magis cogitant
enade unde adpus angunt qui
capere unde curentur r

Temptacio **Temptacionis**
Unouie plura hnt significata
mepla ad coscenciu de adventu
dmi et est 99. Vocablin temptaco-
nis dngas suas ale suas habz
eo q alia sic temptacio deceptiois
Alia temptacio pbatoms fm illa
intelligit qui temptat no est ti-
drablin S m hanc vero temptant
nos deus **Distinguit libo 20 qom**
vetis et noui testam qone 29 Du-
plex est temptacio Aliquido em q
fideles aliqui infideles temptant
ut fidelium temptacio huana sit
ppter fidem em ab homibz tbulam
Temptant em nos si possunt ab-
ducere nos a fide ppter diffidentiam
aut teptant ut angustia peni-
tentes redeant inuam sicut san-
est et uidetis cum em diffident
de providencia dei temptati sunt
aspentibus ut dolore correpti
emendaret Deus em sic temp-
tat ut corrigat hmo homines
Est et alia temptacio qua temp-
tatus est abraham et iob necno
et thobias famuli dei ut abraham
pbulacioni ablata vni et dilecti-
ssimi filij ut vberiore fructu iust-
icie habet adetiam quam iob at
amissione totius sube anguen-
taretur Inuays locupletatus in-
telis et mtra thobias vo ceata

te luminu passus sic puecto-
extitit ut adpus gloriosus fiet
receptis oculis et infutur sua-
retur ei claritas ppetua quia
ad hoc pbantur iusti ut pfiat
Ideo qz in temptacione robusto
anno esse debem9 scientes no
ad dimutionem mram hnt p fice
sed ad augmentu si equo anno
toleramus **Imp iohanne pce 22**
Due sunt temptaciones una qe
decapit altera que pbat illa dmi
blus ista temptat deus **libo 20**
Detonip m 22 Duplex est temp-
tacio una pbatoms
ms de qua dmi est Temptant
nos deus ut sciat si diligit em
Alia est seductionis de qua dmi
est deus neminem temptat **Sed**
palm mod disting sup ps 100
Quatuor sunt temptaciones ex
quibus nos liberat cu ofitent
sue miserationes prima est error
et fames verbi et vitatis De qua
pducitur ad xpm qui est via et
vitas **Seda** est difficultas i bue
opando **Sed** liberat dms et mci-
pit iam facile esse q difficile fue-
rat ut abstine amalis **Tria** est
tedy atqz fastidy et alij cum nec
lege nec orare delectat ut qua-
uis no illiceat adulciu taine de-
lectat vbum et debeat temptaco-
liberat te dms liberatus aut ab
errore liberatus ad difficultate bue
opandi liberatus atedio fastidio
qz vbi dei fortassis dignus eris
tui plus quittat q statuat igni
buculis nauis rectoris etiam
ibi qzta temptacio tempestatis
maris et piculor inqubliando
ecclie Nam temptacio tempestas
maris quacientis etiam turbat
gubnatore et mbyz omibz excla-
maciones et miserationu dei co-
fessiones **Vnde de temptacione**
qua deus temptat libro de blas-
phemia in spm san Est temptao
adducens paty qua dms nemine

temptat et est temptatio p[ro]bas
fidem qua et deus temptare dig
natur **libro q[ui]nto Exodi 4. 18** Cui
dixit deus ut temptem illos tem
ptatio ista p[ro]bas est n[on] ad p[er]t[ur]
p[er]ducat nec ideo p[ro]bas ut deus
nouit sed ut ip[s]os ip[s]is hominibus
o[n]dat q[uod] humiliores fiant ad p[er]t[ur]
adiutoriu[m] et ad cognoscendu[m] dei
grat[i]am **p[ro]p[ter]ea libro 16. de ciuitate di
ca[ui]t[ur] 22.** Non omnis culpanda est
temptatio quia et congratulanda
est qua fit p[ro]bas et p[er]p[et]rat alie
anim[us] humanus sibi ip[s]i innotescit
n[on] potest nisi vires suas sibi
n[on] verbo sed experim[en]to tempta
tione quodammodo inu[en]t[ur] et
videat ubi si dei munus agno
uit tunc prius est tunc solidat[ur]
firmitate gr[ati]e n[on] inflatur inuani
tate iactantie **Deo p[ro]mittit deus
hominib[us] temptari** **p[ro]mittit deus
libro 11 sup[er] gen[esim]** temptari ho[m]i[n]es
ca[ui]t[ur] 1 quem p[ro]fitebat[ur] temptatori
o[ste]nsur[us] quia id factus erat p[ro]p[ter]
voluntate[m] p[er]p[et]rat et ordinand[um]
erat illius equitate[m] p[er] p[er]p[et]rat ut
etiam sic o[n]det[ur] die sup[er]be ad eru
dicione[m] futuror[um] sc[ilicet] quia i[n]te
rpe vteret[ur] anim[us] voluntatib[us] ma
lis cum ille prius vterent[ur] natu[r]
bonis nec arbitrand[um] est q[uod] e[ss]et
hominem deiecit[ur] iste temptator
nisi p[re]cepisset ma[gn]o eius queda[m]
elacio q[uod] p[ro]menda quia verissime
d[icitu]r est ante ruina[m] exalta[ur] cor
Ineod[em] ca[ui]t[ur] 3. p[ro]mittit deus temptari
quia p[ro]bat[ur] et o[ste]ndit[ur] virtus
et est palma gloriosior n[on] o[ste]nsi
sse temptatu[m] quam n[on] potuisse
temptari **Sup[er] ps[almu]m 90** **fmone p[ri]mo**
p[ri]mo deus temptaciones t[em]p[or]e venire
p[ro]mittit q[uod]t[an]tu[m] potest ferre cui
venit **Est ip[s]a temptatio utilis lib[er]**
deu[m] in uocencia ca[ui]t[ur] 26. p[ro]uocatus
fidelis sine temptacione n[on] p[ro]uoc
nec sibi quisq[ue] innotescit nisi exa
mie p[ro]bas nec conabitur nisi
qui vicerit nec vincet nisi t[em]p[or]e

Quis aut[em] certat nisi inimicu[m] h[uius]
et temptatori resistens **Juditha**
go ad orosiu[m] magna laus n[on] e[st]
si homo n[on] peccat quia n[on] t[em]p[or]
tus est **vide t[em]p[or]u[m] assidue sup[er]**
ps[almu]m 92 Cotidianis temptacionib[us]
nos affligit inimicus n[isi] q[uod] male
amemus n[isi] q[uod] male timeamus
Sunt temptaciones **h[ab]et unusquisq[ue]**
quoniam super ps[almu]m 3 q[uod] t[em]p[or]ades
quibus t[em]p[or]alla h[ab]et maledicetes
sibi h[ab]et etia[m] maior[um] auctores conan
tes enim arpi corpe p[er]p[et]rat s[ed] d[omi]n[u]s
est salus t[em]p[or]anda est sup[er]bia **Et**
ad h[ab]et aia mea post te et
sup[er] p[er]p[et]rat tui b[e]n[e]dictio tua h[ab]et est
sup[er] v[er]u[m] queq[ue] u[er]u[m] **Sup[er] ps[almu]m 61**
Non est quinquam[us] in hac vita q[uod]
se a t[em]p[or]acionib[us] p[er]t[ur] d[icitu]r i[n]imic[us]
sed imponit[ur] et homines s[un]t sup[er]
capita n[ost]ra **Tolleramus** enim quos
voluim[us] patiri sup[er]iores aliquando
quos nolum[us] p[er]p[et]rat p[er]p[et]rat si de
sunt b[on]i sup[er]ior est homo **Cr[ist]o**
aut plura assunt tanto e[st] in f[er]ior
et bonu[m] est ut conside[m]us nos p[er]
tatores esse et sic tolle rem[us] in
positos sup[er] capita n[ost]ra ut et nos
deo confiteam[ur] quia digne patim[ur]
Quid enim indigne p[er]p[et]rat quod
facit qui iustus est **Quia ut d[icitu]r**
sup[er] ps[almu]m 60 Vita n[ost]ra in hac p[er]
nacione n[on] p[er]t[ur] esse sine t[em]p[or]ade
quia p[ro]uocatus n[on] p[er]t[ur] t[em]p[or]acionem
n[ost]ram fit nec sibi quisq[ue] innotescit
nisi temptatus nec p[er]t[ur] conari nisi
vicerit nec p[er]t[ur] vince[n]t[ur] nisi t[em]p[or]e
nec p[er]t[ur] certare nisi inimicu[m] et
temptaciones habuit **Deo super**
ps[almu]m 62 Quis p[er]t[ur] ad xpi n[on]
p[er]p[et]rat t[em]p[or]acionib[us] agitet[ur] **Cotti**
die enim cum illo d[icitu]r et angeli
eius agunt ut p[er]t[ur]at q[ui]lib[et] capi
ditate qualibet suggestione aut
p[er]p[et]rat lucra n[isi] t[em]p[or]e d[icitu]r
n[isi] p[er]p[et]rat vite n[isi] t[em]p[or]e mort[is]
aut alicui[us] potentis amicus a
alicui[us] potent[is] inimicus o[mn]ib[us]
modis instat d[icitu]r q[ui]e admodu[m]

Deiciat et in peccatis viciis
et habemus petros inimicos dñi
et angelos eius sed nō timeamus
sic sunt quasi nūli sub illius gal
line alis sumus et nō pōt nos con
tingē galina que nos ptegit for
tis est in se dñs ut ibus xpūs ipa
sapia dei sed in finis ppter nos
Oratio sup ps 71 Omnis temptatio
est pbatio et omnis pbatio ad ppe
ctū fructum suū quia homo ppter
q̄ sibi incipit ignotus est quid
ferat quid ne nō ferat ignorat
et aliquando psumit se ferre quid
pōt aliqui se despat ferre qd pōt
Accedit temptatio quasi interrogat
et invenit homo a seipso q̄ late
bat et seipm sed artifex nō la
tebat **Deo alij sancti inducunt**
merum sup ps 102 Si temptaciones
dixit sunt in hoc seculo ioseph
marce ibi in carne cogitate Si
temporalis res pspitas adiacet
nō ppter ipam deo sed ipa viciū
ppter deum nec enim est metis
ppter vite huius nōtia nam electo
ribus suis que donat blaphemia
tibus suis Sed quicquid pñm reg
dei et iusticia eius et h̄ omnia
apponent vobis **Et xpūs similes**
libro de pastoribus cap 2 Sūt ali
qui qui auditis futurū et nōtio
vementibus temptacionibus quas
ppter q̄ venire xāno quas nemo
sentit nisi qui vō voluit esse
xānus in minutis sibi a quibus
si augit et claudicat Affert ergo
consolator aliquamēto et aliqua
q̄ fructum est Sic ne timeas nō
deserit in temptationibus ille in
quem credidisti **Fidelis deus**
qui nō sinit temptari sup qm
potes ferre Noli timē corrige
tem et hortante trente et con
solante patiente et sanante
pp̄ea ibid sup xpi passiones imi
tande sunt xāno nō delicia con
quirende Confortat in finis ai
ei d̄ Speia quid temptationes

huius seculi sed ab omnibus te e
ruet dñs si ab illo nō recessit
retro cor tuū Nam ad cōforta
dñi cor tuū venit ille pati ret
ille mori venit spiritus illumi
venit spiritus cōdari venit ob
pbra audire venit postremo
ligno configi omnia h̄ ille pte
tu nichil p eo sed ipse pte **Sup**
ps 90 **Summe 20** Ideo temptatio
est xpūs ne vincatur a temp
tatione xānus Ille quid in gr
in omnibus temptari voluit q̄
mōm sic resurgē quia resurrex
turi sumus illa que oñdit i hōie
qui factus est ppter nos homo
cum deus esset p quem facti
sumus illa que oñdit in hōie
qui factus est ppter nos homo ad
deus esset p quem facti sumus ppter nos
oñdit **libro de religione cap 66**
Oñquā in hac rez extremitate
miseri iaceant ut nōcia sua pbi
duari paciant ut libidine uel
supbia nō curiositate dampnati
nō duobus horz nō omnibus quā
dñi sunt in hoc stadio vite hūa
lucet congēdi et vince si pūs cre
dant q̄ intelligē nō dñi valent
et nō diligunt mundum qm omne
q̄ in mūdo est sicut dñm dñi
est gāpna carnis est et gāpna
oculor et ambitio seculi h̄ mō
cuncta illa nō sunt Nam cōcu
pīa oculor curiosos gāpna car
nis voluptatis in fūme amato
res et ambitio seculi supbos sig
ficat Duplex est temptatio in
hōie quā veritas ipa suscep
cāmeda nūta est Sic inqt temp
tator lapidibus istis ut panes
fiant At ille unus et solus in gr
non inquit in solo pane vivit
homo sed motu verbo dei sta
em doluita docuit esse oportē
cupiditate voluptatē ut ut fami
cedend sit sed forte diatōnis
tyalis fasti decepti poterat qui
carnis voluptate nō potuit oīa

I Cor 10

ergo mundi regna mirata sunt
 et dñs est omnia tibi dabo si pro-
 stantis adorabis me. Cui tñs
 est dñs dñm tñm adorabis
 et illi soli frues ita calcata su-
 pbia est. Subiecta est aut exē-
 ma etiam curiositat' illecebra
 Non em ut se defastagio tepli
 perciparet urgebat n' causa tñ
 aliquid experiendi. Sz neq' hic
 victus est. Ideo sic vidit ut intel-
 ligēti' nō opus esse ad cognos-
 cendum dñm temptacōib' n' si-
 biliter dñm explorare molien-
 tibus. Non temptabis inquit dñm
 et dñm tñm. Quā obrem quis i-
 itūe dei vbo pascat' nō quāt
 in ista hēmo voluptate qui vni
 deo tñ subiectus est nō querit
 in monte i' mērena elatione iac-
 tanciam quiscus etuo spectado
 in qmutabilis veritatis adhep-
 tō pfastigiu hūg corpis id est
 poculos pcpnat' ut temporalia
 et in fionā cognoscat. *Iuste quis
 atemptacōe deviat' sup ps 100*
 Cui temptant' aliqui tradunt
 oculte mto suo in manus temp-
 tator' quia traditi sunt forte in
 concupias suas. Nam dyabulus illi
 nocet nisi accipit p'tatem adeo
 Quis nō temptat' p' *Temptator
 qm dei lib' solilo* Desuit et
 quoz adden' cap 17 ut de esset
 tu fecisti. Affuit temptator et nō
 defuit locus nō de fuit tempus
 sed ut nō q'sentire tu fecisti n' te
 missi locus et tempus de fuit
 et ut her deessent tu fecisti ve-
 nit temptator tenebrosus et ut
 em de spicem tu me confortasti
 venit temptator fortis armatus
 qui ut me nō videt tu em refre-
 nasti et me roborasti venit te-
 mptator tñsfiguatus i' anglin
 lucis et ut nō me deciperet tu en
 inarepasti et ut em agnoscerem
 tu me illuasti. *Ideo sup ps 61* Qui
 dat p'tatem temptatori ipe tēp-

tato prebet misericordiam ad men-
 suram temptare p'mittit' dyab' l'9
 et potabis nos inquit lacrimis in
 mensura. Noli ergo tñc p'missio
 aliquid face' teptatorem habes em
 inco'dissimū saluatore tñ p'mit-
 tit' ille temptare quā n'bi pro-
 dest ut excearis ut pberis ut qui
 te nesciebas atempo in veniaris.
Smp ps 100 Petuit iob dyabulus
 temptandū quēis adeo estam
 et accepit temptand' nō opp'med'
 purgand' nō cūteudū aut for-
 te nec purgand' sed pband' et
 tñc qui temptat' aliqui t' nō
 deviat' nisi velim' *Quā p'mi
 in fione s' deviat'* q' tñc aut
 dñm delectat aut furripit sit nob'
 in memoria q' iam delecta sunt
 p'ta nra nō p'dam' p'tū sanguis
 nri nec maculem' stolam dñe
 p'miquitate aut rapina aut con-
 cupiam iacim' iam erecti sum'
 vulnera fucam' iam sanati sum'
 nō erit excusatio qualiscumq'
 dyab' p't' mutare ad malū sed
 nō potest trahē delectacōem in-
 fert nō p'tatem q'silū ingerit
 nō conflictū. *De hūana teptacōe
 libro 20 de fione* hūana temp-
 tatio i' mōte cap 30 tatio est any
 bono quisp' animo sedm hūana
 singilitate in aliquo consilio
 labitur aut irritat' iudicatur
 in sic studio corrigendi paulo
 amplius tñ qm vana tranquillitas
 postulat de qua dicit aplūs. Tep-
 tatio nos nō accipiat nisi hūana
 libro 12 de fione *e' x* Cui bona vo-
 luntate adiutoria ac signora
 p'cipienda que nō p'uacim' sed
 quiter ab omibus qui talia di-
 ligunt sine vlla angustia nel
 invidia casto possident ampleru
 n' sibi n' alijs consulit et si sal-
 litur in aliquo pignoratia ipa-
 lū quia et h' temporalit' gerit
 et modum agendi nō teneat
 quod debeat hūana temptacō e

et magnū est hanc vitam sic de-
gere quam velut viam redēdi
carpinū ut temptatio nos non
apphendat nisi hūana hē enim
pēni extra corpus est nec for-
mā deputat et pēna facillime
ignoscitur **Sed de temptare deū**
libro 22 cont fausta Potest aut
et libro qomū super ad sanā doc-
Genesim qone xix tuam qū hē
q faciat homo nō temptare deū
sūm sūm Neqz em et ipse saluatore
nō poterat tueri discipulos suos
quibus tunc ait Si vos psecuti
fuerint in una ciuitate fugite in
aliā Cui rei pōr exemplū pre-
buit Nam cum pstatem haberet
ponendi animā suā nec eā ponet
nisi cum vellet In egyptum tunc
infans portantibus parentibus
fugit et ad diem festum nō em-
denter sed latenter ascendit cum
alias palam loqueretur iudeis in-
scantibus et inuicissimō animo
audientibus nec tunc valentibz
in enim mitte manus quia nōdū
venerat hora nō autz hore nēte
cogetur mori sed cum hore opor-
tūitate dignaretur occidi Cum q
palam dicendo et arguendo et in
manuorū rabiem valē mpe aliq
nō finendo dei demonstrabat po-
testatem idē tū fugiendo et late-
do hominē insinuat infirmitate
ne deum temptare quis audeat
quido hē quod faciat ut tunc oz
euadat **et libro qomū super Genesim**
qone 101 vbi dicit de Admonēdi
Jacob qd ibat ad iūpū sumū exem-
ptū plo quāuis em ardamus
indemū faciamus tunc que facē
da sunt ab hominibus nipsidū
salutis ne pēnites ea deum
temptare videamur **reeta**

Theologia libro 3 de unitate
dei mō pō Theologia gēu
vbiū est quo significari intelli-
gimz de diuitate rationem sine
fūone **De hac matia hē sup cō**

Scriptura saan 22 ho 6 de a di cō
v refert varione theologia dis
tinxisse sic dicens Tria genera
theologie varro dicit esse id est
rōnes que dedys explicantur
Eoz qz vūū mūdicon appellari
Alterz phisicon Tāū cūle latine
si vsus amittet genus qz pūū
posuit fabulare appellare mō
23 fabulosum dicimus a fabu
lis em mūdicon dāū est qū m
chos gte fabula 23 24 aut nā
le dicitur iam eāā q sivetudo
nālis amittit Tāū eāā ipē la
tine emmānt q cūle appel
latur deinde aut mūdicon appel
lant quo maxime vtunt poete
phisicon qō phi cūle quo iphi
Terz libro pmo de genesi
cont manicheū Inter oia
elementa mūdi terra videtur
minus speciosa quā cetera **per**
terram intelligunt homines libro
locutioni sup gen locutione 31
Nōdū omem terrā appellatam
omnes homines qui mēra sunt
Vnde pterram intelligunt ptoes
sup pō 103 fūone 2 Vbi dāū
est dīconū Terram manducab
ibi iam dāū erat pvaricatori
Terra es et interram ibis **Cibz**
spētis esse nō vis noli ēē tū
si nō sapis trena nō es terra
si nō es terra nō manducabis as-
pente cibum sūū dat deus spē
ti quido vlt quem vlt bū aut
iudicat falli nō pē ul adte pti-
nebunt quos trena cupiditate
decepis i ptores qui tū nōie
figuant ul tū genus tūū tep-
tationis hys vbiis signat q est
curiositas Terram em qui mā
ducāt p fūda et tenebrosa pe-
netrat et tū tpalia atqz trena
pterram intelligit bonitas dei
sup pō pūū Terra pē dīa sta-
bilitas ipā que mdeo est que
mdeo est fū quā d bē mites
qui ipi possidebunt terrā **Gili**

aut hunc ducta est quia ut hec
terra visibilis exteriorem nutrit
et continet ita illa terra invisibi-
lis interiorem hominem acuius tunc
facie patet ventus impium id est
supbia quia inflat per animi inter-
rogant auditores qui sunt et cog-
noscentes suos predatores super
ps 103 *Simone* et xpius loculos
habebat et de his que dabant
et in loculos mittebant dabat
et illis pauperibus quos deus do-
cuit non contempnendos sed si illa
non contempnunt quanto magis bone-
ficiantur id est predatore quanto
magis suum tunc non indiget cibo
forte indiget veste non indiget
veste forte tecto indiget forte
etiam fabricat forte aliquid
in domo dei molitur expectat
ut attendas expectat ut intel-
ligas super egenum et pauperem
tunc contra terram duram et lapideam
non irrigata aut frustra irrigata
suas tibi dicere non sciebant non
nouerunt nemo dixit michi ne-
mo tibi dixit xpius non cessat
tibi dicere ipse non cessat dicere
Sicut qui intelligit super egenum
et pauperem et non videt archam
manentem posita tunc videt forte
vel surgente fabricam quoniam ma-
nens et oratus es nonne amo-
netur oculis tuis nisi forte pu-
tatis quia posita non the-
saurizare et ad cotidiana augere
de quibus omnes non credunt quos
et vos inveniretis si velletis
si transpiceretis si ad hoc vigilare-
tis ut fructum daretis dixi quod
potui quantum potui puto autem
manifestum esse nobis non ideo
vos hoc dicere ut in vos ita faciat
Postea deus ut non frustra dixerit
ut terra irrigata sitis non lapi-
dea sed fructifera terra que irri-
gata reddat fructum agricolis
Error *Sup ps 107* Erue se

mirabilia ipsa sunt terribilia villa
quippe admiratio est siue quada-
m formidine potest esse laudabilis
Sup ps 103 *Simone* et melior est
timor humilitatis quam quod den-
tia superbie De hac materia requiritur
infra caput timor sed de culpabili
De sup cap error

Thezaurus iustitiae deana
ritia et luxuria cap *Simone*
Nemo potest non cogitare de thesau-
ro suo et quodam cordis itinere
divitias suas semper sequi Si
ergo interia obviunt una petit
cor Si autem interio refuunt sur-
sum erit cor Si ergo voluit face-
re iam quod novit se etiam perferre
Neque enim omnes qui audiunt nove-
runt atque utinam non frustra no-
verunt qui novit qui cor vult
sursum habere ibi ponat quod amat
et interia positus carne cum christo
habet corde Et sicut etiam preest
caput eius sic xpius procedat cor

Testamentum *Deus*
Sup ps 82 Testamentum
in scriptis non illud solum dicitur
quod non valet nisi testatoribus mor-
tuis sed omne pactum et placi-
tum testamentum vocabantur
Distingue de testamento libro 16 de
ante dei cap 21 multa quippe a-
pellantur testamenta dei preceptis
illis duobus veteris et novi quod lig-
antur legendo cognoscere Testa-
mentum autem primum quod factum est ad
hominem primum perfectum illud est
quia die edentis moriemini in
scriptum in eternum Omnis caro
fiat fenum veterascet Testa-
mentum enim a seculo est morte
morieris *Differet testamentum no-*
um veteris libro 83 quoniam quod 16
Duorum testamentorum differentiam sic p-
bamus ut in illo sunt omnia finem
in isto gloria liberorum in illo cognos-
catur perfiguratio possessionis
in isto teneat ipsa possessio
Eod. libro quoniam in hec est brevissima

et aptissima dñi duoz testamen-
torz timor et amor illud adueteru
h̄ ad nouū hominē p̄tinet utq; tñ
vni⁹ dei misericordissima dispen-
satione p̄latum atq; confirmatū
est **libro de p̄m et lra** p̄pter veterē
hominē noxam que p̄lām inbeuē
et minime minime sanabat dicit
illud testamentū vetus h̄ ante
nouū p̄pter nouitate spūs q̄ hōies
nouū sanat amio vetustatis et
libro 2o q̄m adueterū leḡ et p̄bas
h̄ est testamentū nouū distans
a veti quia ibi vetus homo forui-
dans coartatus angustus h̄c no-
uus homo spaciatus latitudine
caritatis **libro q̄m sup̄ exodo. 4.**
az multum et solite significatur
adueterū testamentū timorē po-
tius p̄tine p̄t ad nouū dilato-
quāq; in veti nouū lateat et in
nouo vetus pateat **Alia dñi lra**
q̄m lra. 4. 23 Ecce intelligitur
duo testamēta distinguī q̄ eadē
sunt in veti et in nouo sed ibi ob-
umbrata h̄c reuelata suū ibi
p̄figurata h̄c manifestata **Deo**
libro de caueis adis iudib⁹ in ve-
teri testamēto est occultatio noui
in nouo est manifestatio vetis
S; illam occultationē carnaliter
intelligentes carnales sūt et n̄
penali timore subingati sunt
f̄m manifestatōm sp̄iales et tūc
quibus p̄re p̄ulsauius etiam
occulta patuerunt et nūc qui
nō sup̄be querunt nec etiā apta
claudunt sp̄ualiter intelligētes
donata caritate liberati sūt **Alia**
dñi lra 2o de ante dī cōe Testi-
monia de sp̄turalis sc̄is que ponē
iustitū prius eligenda sunt de
libris testamēti noui postea de
veti quāuis eū veti p̄ora sūt
tpe noua tamē imponenda sunt
signitate quā illa veti p̄cedia
sunt nouoz vna ergo ponem⁹
p̄us que ut finis p̄bent assu-
munt et veti in vetib⁹ habent

lex et p̄p̄he In nouis autē etiam
et apte lre Aut autē aptus p̄le-
gem aut cognicio p̄ti nūc at
sine lege iusticia dei manifesta
est testificata p̄legem et p̄bas
Iusticia autē dei p̄fident ihu x̄
mōies qui credunt h̄ iusticia dī
ad nouū p̄tinet testamentū et
testimonium h̄c abetibus libris
hoc est a lege et p̄p̄is p̄us igit
ipa causa est ponenda et postea
testes introducendi h̄c et tpe
ihus x̄pus ordine faciendū esse
dēmo strans p̄ba inquit erudi-
tus in regno dei similis est viro
p̄familias p̄fenti de thesauro
suo noua et veti nō dixit veti
et noua q̄ utiq; dixisset nisi ma-
lisset mōies ordinem suū q̄
tpe **eadē tamē est scriptura super**
ep̄lam ad galatas Eadem scriptura
et idem mandatum autē bonis tre-
mis inbrantes sūt suos testa-
mentū vetus cum in bona natā
flagrantes erigit liberos testa-
mentū nouū dicatur ut vocat
S; de veteri testamēto Veteris testamēti
sup̄ apok̄ omē e sunt signum
et clausum idest iustior plenitū
dine obstruam⁹ vsq; ad passio-
et resurrectionē x̄pi Nam quō
testamēti nō d̄ nisi q̄ faciūt
mōitiū et signū vsq; ad mortē
testator et post mortē ip̄ius
ap̄itur ita et post mortē x̄pi
omnia iustia reuelant **De cau-**
sa vero nuntiationis Nūc quā p̄e
libro de v̄a religioe tas timore
tao 22 inchoatur amore p̄ficiat
p̄plus timore q̄strictus tpe sūt
in veti lege multis sacramentis
onerabatur h̄c eū v̄ale talib⁹
erat ad desiderandam grām dei
que p̄ p̄bas ventura conebatur
que vbi venit ab ip̄a dei sap̄ia
hōmīe assumpto a quo i liberta-
tem vocati sūm⁹ pauca sacramēta
constituta sunt que potestatem
xp̄iam p̄p̄i hoc est submo deo

libere multitudinis continent multa
 vobis que ipso hebreo hoc est subeo
 dem vno deo opedite multitudini
 imposita erant ab actione remota
 sunt infide atque interpretatione tunc
 remanserunt ita tunc nec similiter
 alligantur sed excent liberaliter animi
libro 3o o fess cao a lex iustissima
 est secundum quam iusti erant abra
 ham et ysaac et iacob et moyses
 et dauid et alii omnes laudati ore
 dei sed eos abumperit iudicari
 iniquos iudicantibus ex huius die
 et vniuersos mores huius generis
 ex parte mori sui merentibus tanquam
 si quis nesciens in armanet quod
 tunc inebro accommodati sit orea
 velit caput contegi et galea calti
 ari muniret quod non apte operaretur
 aut in vno die iudicio apud diuines
 horis institutio stomachet quisque
 non sibi concedi quid venale pro
 nere quia concessum est aut in
 vna domo videat aliquid tracta
 ri manibus a quoque suo quod facit
 non sinatur qui potilla iustitiae
 aut aliquid post precepta fieri
 quod ante mensam prohibetur et idig
 netur cum sit vni habitaculum
 et vna familia non vbique atque o
 mibus idem tribui Sic sunt isti
 qui indignantur cum audiunt illo
 seculo habuisse iustis aliquid quod
 isto non licet iustis et quia illis
 aliquid precepit deus istis aliquid
 preceptis causis cum eis iusti
 de vtrique fuerint cum in vno
 homine et in vna die et in vno e
 dibus videant aliquid alio inebro
 congrue et aliquid iam dudum haui
 se et post horam non licet quod dant
 in illo angulo non prout aut in
 beri quod in isto iuste videtur et
 iudicet vniuersum iusticia varia
 et mutabilis sed tempore quibus pro
 det non propter eum **Requiritur deus**
supra cao iusticia probat demonstrat
tunc mepla ad marcellum et cetera
 Nonne hyemam estas addito sensu

calore succedit nonne diurnis tempore
 nocturna vtriusque quatuordecim vna
 aut etates a dolescentie pueritia
 non reditura cedit iuuetus ado
 lescencie non iuuetus succedit si
 mens iuuetute senectus morte
 finitur hec omnia mutantur nec
 mutantur diuine providencie id quia
 fit ut ista mutantur non autem opi
 nor cum agricola estate aliud
 iusserit quam iusserat hyeme
 id mutantur agitare et cum mane
 surgit qui nocte quiescebat uite
 consilium non mutat aliud magis
 adolecentia quam puer solebat
 impositum doctrina igitur ostans
 preceptum non mutata mutat
 magnus ille uirorum tempore medicorum
 iudicium consultus aliquodam
 dolori eius adhiberi iussit quod
 inipe agere videbatur adhibere
 sanitas consecuta est Deinde per
 aliquot annos eadem iussus coris
 ta nota hoc idem ille putauit ad
 hibendum vtriusque impetus iuuetus
 recurrat ad medicum iudicat san
 at ille ut erat acrimus ita rudis
 ideo male adeptus es quia non
 ego iussi ut omnes qui audisset
 parerent hominem nosset non enim
 arte medicinali fide sed nescio
 qua illicita potencia putarent
 unde cum esset a quibus poterat
 stupentibus interrogatus aperuit
 quod non intellexerant vtriusque illi id etati
 non hoc se fuisse iussus tamen igitur
 valet ratione atque artibus non mu
 tatis quid fieri eas sit propter va
 rietate mutandis Non itaque vtriusque
 est quod semel ratione fieri illate
 esse mutandis mutata quippe
 temporis causa quod ratione diuina fuerat
 fieri ita mutari vera ratione plerumque
 flagitat ut ipse dicat ratione non fieri
 si mutet Contra veritas clamat
 ratione non fieri nisi mutet quia vtriusque
 quod tunc erit ratione si erit propter
 diuinitate diuinitatem agite tunc ea
 que diuinitatem refert ad illud unde

agit aptum fuit prius tribus
sacris factum quod precepit deus ne
vero ita non est aliud enim precepit
quod hunc tempus aptum esset quod multo
magis quam homo novit quid tunc
quoniam tempus a comode adhibet quod
quoniam imperat addat auferat de
trahat augeat minuat velud non
mutabilis mutabilium sicut crea
tor ita moderator donec universi
seculi pulchritudo tunc pericula sunt
que sunt quibus quod tribus apta sunt
velut magni carmen tunc dam
modulationis ineffabilis excitat
atque inde tunc se aut metum quod temp
lacionem dei sicut aut non ideo est
mutabilis deus quia manet aliud
aliud respe illud hoc me se illud ad
non hoc isto anno quod illo ita non ideo
est mutabilis deus quia universi
seculi potest voluit ad aliud postea
re sibi offerri iussit quo pervenit
significationes addidit religionis
saluberrima pertinentes prout abla
tione sine ulla qui prout ad hoc dis
ponit **Testamentum vetus perbat**
novum libro e a faustum Vetus te
stamentum non ad consequendas
illas promissiones sed ad intelli
gendas novum in eis testamenti
promissiones accipimus veteris
quippe testamenti fidem non eo
aliat **libro 6 eius** Illud tempus
erat significandi hoc manifestandi
ergo ipsa scriptura que tunc fuit
ex parte rei significandi tunc testi
est res significata et que tunc
obfervabatur ad promissionem tunc
recitatur ad confirmationem rei

Testis et testimonium Testes
dei sunt martires sup prima
canonica iohannis omelia prima
Testes dei sunt martires quod cum
duplicet ipsum testimonium hominibus
adversus quos dicebatur passi sunt
voluit enim deus testes habere ho
mines ut et homines habeant testimonium
deum **libro 40 omeliaz omelia pa**
di subitop percussoris ictu veritate

suabimus interfectio morte quod tempus
in mundo vitam quod sequitur in celo
Exponit nunc testimonium Quod accipimus
sup iohannem primo 34 est more du
orū ut tunc testimonium stabit omne
verbum nisi quia hoc modo promissum
tutatis commendata est iniqua est
perpetua stabilitas veritatis hic hinc
bonam causam habeo duos vel tres
testes patrem et filium et spiritum sanctum
denique quia summa casta femina
fidelis quod quare duobus falsis testi
bus urgebatur tutas illi iniqua
atque occulto suffragabatur illa
tutis de occulto unum testimonium da
melem excitavit et duos quare
libro 15 quia faustum Quod aliud
sonat ite intelligentibus more
duos res nisi plurimum testimoniorum
multum in lege prophetico spiritu operanti
et commendatum ut etiam per prout
retur futura revelatio patris et fi
lii quorum spiritus sanctus est nulla inse
parabili tutate spiritus sancti ideo scriptum
est more duos vel tres testimonium sta
bit omne verbum alioquin et unus
testis plerumque verum dicit et plures
plerumque meminerunt potest et dicitur
est in exordio fidei gentium cum
aplo evocant quam prout habet ut
a quibus per scriptum patet non
igitur fuisse quodam modo conse
cratus est iste nunc testimonium et cum
hoc deus vidit eo quod tunc intelligi vo
luit de se prophetasse moysen **Non**
omnibus testimonium Nullomodo
dare debemus libro quod tempus per
commendatio mo 19 dilectum ve
ritatis in corde suando et prefe
rendum falsum ad eum apert
quem de testimonium tunc enim deo tunc
de tunc in corde veritas amplecten
da est enim aut hominum de etiam de
corpore verum perferendum est quia
homo non est cordis inspector Sed
detestatio quod aperit quem sit quis
testis non enim aperit quoscumque lo
quuntur testes sumus sed aperit eos
quibus expedit et debet per nos

cognoscere aut credere veritate sicut
est iudex ne in iudicando erret
aut qui docetur doctrina religio-
ne erret in fide aut in ipsa doctor
auctoritate. In his fluctat cum
aut ille te interrogat aut vult certe
aliquid nosse qui eam rem quit
que ad eum non pertineat aut quod
ei nosse non expedit non testem
sed peritorem requirit. **Amor prima
iori testificat libro 2o** Testimonio
quoniam vetis et novi laici ordina-
testamenti questione 101 factos non
tamen istud ad progatundum pertinet
magistramus. **Omni testimonium est**
dare et tamen omnes hoc honore
digni non sunt iudicare enim omnes
possunt sed non esse qui iudicat potest
enim pictor bonus pictor iudicari
ab illo qui pingere nesciat et chorui-
la melior alio chorula apud
ab eo qui altius artis sit ista et
testis potest esse creandi presbiteri qui
in inferior ordine est. **Ca. testium de libro
2o confessio** multa facta que hominibus
improbanda videntur testimonio tuo
approbata sunt et multa laudata ab
hominibus te teste dampnant cum
sepe se aliter habere spes fecerit et aliter
facientis animus atque oculis oculi
in tempore. **Libro primo retractationum
capitulum 10** Dicit in libro de veritate cre-
dendi quod scimus debemus rationi
quod credimus auctoritate hoc non
sic accipimus est ut in sermone vni-
tate videretur nos dicere videmus
testibus credimus pro quippe ad
loquendum solum scire dicimus quod met
firma ratione comprehendimus. Cum vero
loquimur verbis consuetudinem aptiori-
bus sicut loquitur etiam divina scrip-
tura non dubitamus dicere scire
nos et quod percipimus in re cordis
sensibus et quod fide dignis
credimus testibus divinis tamen in
hoc et illud quod distet intelligamus
Christus est testis et Testis erit
iudex super iobem ipse Christus et
sermone 37 iudex quare ipse testis

quia non quit alium vnde agnoscat
qui sit quare ipse iudex est quia
ipse habet potestatem mortificandi et vivi-
ficandi dampnandi et absolviendi
ingessendi precipitandi et in celum
elevandi de alio coniungendi et cum
angelis conandi. **Testimonia di-
vina sunt** **huda libro de correptione
ne donatistarum ad bonum faciendum comi-
te** Cum divina testimonia non sentiant
pondus humani testimonii perdidit
**Quia ut dicit in libro ad faciem beati
humana decet dominus non divina hu-
manis testimonii confirmari nisi ad**
Timor **Dispar** **et** **sermone 37**
quod libro primo de quibus
etiam 2o q. 26 Dicit temptatio
cupiditatis tua est ita temptatio
timor tua est cupiditati que in
curiositate est apponit timor mor-
tis. Dicit enim illa cognoscenda
res est auditas ita ista metus
amittende talis noticie. Cupiditas
vero honorum vel laudis opponit
timor ignorantie et contumeliarum
Cupiditati autem voluptatis opponit
timor doloris non absurde autem
intelligitur propter tuam temptatio
passionis ter dominum orasse ut tu
fueris talis sed potius ut impletur
voluntas patris. **Elia distinctio super
Iobaniam sermone 22** Est timor
nihil est timor castus est timor
ne patiar penam est alius timor
ne amittas iusticiam. Timor ne pa-
ciar penam finis erudit enim ma-
gnus est timor penam habet facit et
nequissimus finis habet et crudelissimus
luctus non est magnus timor penam
sed magis est amittere iusticiam
Cum ergo amat iusticiam non timet
Timet plane non ne maculat ipe-
nam sed ne amittat iusticiam. **Libro
quoniam super super 2o q. 37** facile
est penam timere sed non hoc est divinus
timor illo scilicet timore precat quod
memorat iacob cum dicit in
deus pater meus abraham et timor
propter esset multus. **Vnde de timore**

Primi libro de scia Cum dicit apostolus
Uigilantia cor Non accepistis
spiritum fructus et illi cum timore ac
do dicit qui deus erat in petri testato
ne amittere temporalia bona que
deus promiserat non sub gratia filii sed
sub lege adhuc primi est etiam timor
ignis etiam propter quem devitandum
deo finire non videtur est propter carita
tis aliud est enim desiderium primum
aliud formido supplicis **hymone**
20 de timore Est timor quem propter
caritas foras mittit cum privilegit
animam ne amittat aliquid quod ita
diligatur ut ipsa requies vel salus
corporalis aut aliquid tale propter mor
tem propter timent et apud inferos
pene et dolores ac tormenta gehe
narum In vero timent animam ne deus illa
defectus deserat timor eius castus
est permanens in seculo **seculi libro**
de timore apostoli hymone 13 Quid ad
huc ideo bene agit quia penam ti
met deum non amat non dum est
inter filios **eadem libro hymone 20**
Quid magnum est penam timere quis
eam non timet quis latro quis sceler
atus quis nepharius Sed hoc est
inter timorem cum timore quod latro
quia latro timent leges hominum et ideo
facit latrocinium quia sperat fallere
leges hominum Tu autem eius leges ti
mes et eius penam quem fallere
non potes Nam si fallere posses quod
non fecisses **Supra psalmus 32 hymone 10**
Cum timendo non facit mala mal
let facere si licet ita et si facultas
non datur voluntas vera tenetur
18 idem mallet non esse quod precipitur
qui ad faciendum non amore ducitur
sed timore coartatur non vult fur
tum facere quia gehennas timent
mallet non esse gehennas in quas
mitteretur qui non amat iustitiam
mallet furta non esse et si gehennae
non essent in quas fures mitterentur
Supra psalmus 113 hymone 12 Aliter qui
prope timent Adultera viri sunt aliter
casta Adultera ne veniat casta ne

deserit 18 idem hymone 24 Timor
quo non amatur iustitia sed time
re penam frivolis est quia carnalis
est vivit enim peccandi voluntas
que tunc apparet opere quando spe
ratur impunitas Cum vero penam
credatur penam latere vivit vivit
tamen mallet enim licet et dolet non
licet quod lex vetat quia non propter
delictum eius bono sed carnaliter
malum metuit quod minatur Timor
autem casto ipsa quod hunc timorem foras
mittit peccare timet caritas etiam
si sequatur impunitas quia nec in
punitate indicat peccatum quod
amore iusticie peccatum ipsum deputat
penam **in epistola ad Anastasium et c.**
et c. In animam putat videtur se esse
peccatum qui pene timore non peccat
quia et si non impletur foras ne
gocium male cupiditatis ipsa tamen
mala cupiditas intus est hostis
et quis coram deo innocens in
venitur qui vult fieri quod vetat
si subtrahas quod timentur ac pro hoc
in ipsa voluntate reus est qui vult
facere quod non licet fieri Nam quantum
in ipso est mallet non esse iustitiam
propter prohibentem atque punientem
et videtur si non mallet non esse iusti
ciam quis dubitavit quod si posset
auferret de pro hoc quod iustus
est iusticie talis inimicus ut
eam si potestas datur precipiente
auferat ne gemitante vel indi
cante ferat inimicus ergo iustus
est qui pene timore non peccat
Amicus autem erit si eius amor
non peccat Tunc enim vere time
bit peccare Nam qui gehennas
metuit non peccare metuit sed
ardere Ille autem peccare metuit
qui peccatum ipsum sicut gehennas
odit Ipse est timor dei castus
permanens in seculo **seculi** Nam
ille timor pene tormentum habet
et non est in caritate Cumque propter
caritas foras mittit tunc porro
quisque peccatum odit quantum iustitia

Diligit **Sup** **pma** **causa** **Jobnis**
omea 9 Timor no est i carita
te sz pfecta sed est in caritate
inchoata quia inicu sapie fior
dum quasi locum spaci caritati
cum cepit caritas hunc pellit
qui ei pparat locum quid illa
crecit tui ille decrescit Cuius
illa fit inior timor depellit
foras maior caritas minor timor
minor caritas maior timor sed
nullus timor pfecta caritas **libro**
infra Est timor que tui cas
foras mittit et est timor castus
pmanens in seculi sicut si
homines qui timent deum ne
mittant in gehennam Iste timor
introducitur caritate sed sic venit
ut exeat Si enim p penas times
deum no amas no bona desi
deras sed mala times sed exeo
q mala times corrigis te et in
cipis bona desiderare et cum
incipis bona desiderare est in
te timor castus qui est ne ami
tas ipa bona Sicut si ponas
duas milces in aristas quor
vna velit adultiu facere p tuer
maritu ne veniat her Diligit
nequicia et onerosa est ei ma
riti pntia Altera amat viru
et ulla se adultina inuidia
maculare vult optat pntiam
viri timet illa timet ista Illa
timet vir ne veniat ista timet
vir ne discedat Illa dicit timeo
ne dampnet Ista dicit timeo ne
deserat pone hoc i amo x daz
etia vicias timore que foras
caritas mittit et alium timore
castum pmanet in seculi
libro 40 omea 9 Si timore
gehemie no facis malu e tu
quid fides quia ardis futur
esse iudiciu gaudes fidei tue
sed adhuc timeo malicie tue
quia si timore gehemie no fa
cis malu no amore iusticie fa
cis bonu Aliud est time pena

aliud est time iusticia Amoz
castus in te esse debet quo amo
re desideres vide no celum et e
ram no campos liquidos maris
no spectacula iugatoria no ful
gores nitoresq gemas s desideres
vide deum tui et amare deum
tui ppter istam visionem fac bo
et noli facere malu Si amas vi
de deum tui in hac pugnate
illum toto amore suscipi et
desidera ecce fac quo vult te p
bare deus tuus ut appareat
p quibus rebus diligas eum vtz
p seipo an prebus tuis qd
tibi pstat et dicat tibi fac q
vis imple cupiditate tuam ex
tende nequicia dilata luxuriam
quidquid libuit licitū puta no
te hic pmo no te hic i gehennam
mitto faciem tuam mea inq
videbis si ad istam suam cepa
iusti amasti si ad istam h qd
dum est faciem suam tibi nega
bit deus tuus contremuit cor
tuum et no videndo deum tuum
magna pena putasti qd amas
si h ideo dixi quia fut hoies
ita negligentes et tepidi etia
infideles q dicunt vtiua h d
in hoc seculo omnia bona tbuat
no amare putet quid in futuro
deme fieri velit Iu felix aia
etiam si te deus no mittat in
pena tui no facit suam te in
de no pmittat nūq no melius
te fuerit no fuisse natu cu vo
fieri no possit ut qui facie eius
no meruit videre igne eternum
evade possit Quare si amas
pntis seculi voluptate ut no ex
pauescas et in ignis ardorem
Si ergo meus sum invenit in
vobis aliqua stulticia q tui
amoris dei pany mitte adhuc
augenda nos ad vocate prece
humilitatis dolore pnie dilacione
iusticie opibus bonis gemitibus
sinceris conuersione laudabili

amiciam fidei hanc sanctilla boni
amoris de qua dñs dixit Ignē
veni mitte interā et quid volo
nisi ut ardeat flāte in vobis mit
te in vobis ipa cū creuit et flā
mam dignissima fecit omni capi
ditatū carnaliū ligua q̄sumet
Et tamen ipse timor corrigit malos
libro de correptione donatistarū ad
bonifaciu comite pponit nobis
quidam sūmā quodam seculari
auctorū qui dixit pudore et libe
ralitate liberos retinē facius
esse credo quam metu h̄ quid
verū est Sed sicut meliores sūt
quos dirigit amor ita plures
sunt quos corrigit timor Nam
ut descripto auctore istis rīdeat
aput illum etiam legunt tū in
si malo coactus recte facit nescit
porro aut scriptura dīna et ppter
illos meliores dixit Timor nō
est in caritate sed pfecta caritas
foras mittit timorē et ppter hos
inferiores qui plures sunt aut vbi
nō emendabitur sūus durus si em
intelligit nō obediet **Deo libro**
de vā innotētia cāo 24o Ad omne
opus bonū amor dei ducit et timor
ad omne pccatū amor mūdi ducit
et timor ut ergo apprehendā bonū
et declinetur malū distinguendū
est quid et diligere debeat et timere
Et de timore bono Stus ille tibi
i pmo 4 de letitā timor sūus
est p flagello quem nō pena cor
rigit sed disciplina nūq̄ tormenta
pccatū qui timet ne aliquā pacia
libro annotationū in iob cāo 6o Vt
si gaudium sp̄ei iure cum timore
dampnationis esse in vobis negligēs
esset ipa securitas et supba p sup
ao neq̄ mps nobis dicit Exalta
te ei cum tremore **libro 12 de cōte**
dei cāo 9 Timor castus pmanēs
in seculū seculi erit et in futuro
seculo sed nō erit timor extrīus
amalo q̄ accidē p̄t sed tenens in
bono amitti nō p̄t Vbi etiā boni

adepti amor inmutabilis est
pfecto si dicit p̄t mali canendi
timor securus est Timor q̄ppe
casti nōnne ea voluntas p̄gta
est qua nos nūc erit nolle pec
care et nō sollicitudine in fin
tatis ne forte peccem sed tūq̄
clitāte caritatis canē pccatū aut
si illius dñi q̄is timor esse
potat nulla securitate ppetuoz se
licūq̄ gaudiorū sic dñs est Ti
mor dñi castus pmanet i seculū
p̄t h̄ quēadmodū dñs est pacia
paupm nō pibit metū neq̄ ei
etia erit ipa pacia que nūc nō
est nisi vbi tolleranda sunt ma
la sed etia erit quo p paciam p
venitur ita fortasse timor castus
in seculū seculi dñs est pmanēs
Quia id pmanebit quo timor ip̄e
pducit **Jo sup p̄s 6** Si timet ho
dñm nō tēreat homo Cum etiā
timē debet homo a quo scūs est
homo q̄ supra homines est time
et homines te nō tērebunt morte
sempiterna time et pntem nō tu
rabis Voluptate illam i corrupta
et quetem sūe labore concupisce
et punitenē dona ista tpalia
et totū mūdū deidebis Ama
ergo et time Ama q̄ punitit de
time q̄ minat Deus Nec corū
peris ex eo q̄ punitit homo nec
tēberis q̄ minat homo **libro**
de v̄bis apli f̄mone 19 Admitte
caritātē timendo peccare admi
tte amorē bene viuente illo in
timore incipit timor exire q̄nto
illa intravit tanto timor mior
erit cum illa tota intravit illū
timor erit quia pfecta caritas
foras mittit timorē **sup mō**
p̄mo de timore Soma sapiā est
timor dñi qui dñm timet que
bona sunt nō negligit **libro de**
vā innotētia cāo 11 Omnia que
timēt rōnabiliter declinant
et deus sic timendus est ut ab
ip̄o ad ip̄m confugiat **p̄p̄ea**

libro primo de vrbis dñi sermone 2º

Evangelium q̄ audimus valde nos
terruit si fidem habemus eos autem no
terruit qui fidem nō hnt et q̄ nō
terret eos nolunt esse p̄p̄se scilicet
nescientes distinguere et distribuere
tempa timor et securitas. Time
at ergo qui ducit modo vitam
tam sine ut possit in illa vita
habere securitatem sine fine. **Vnde**
timet iustus nri / Quid timeat dñs
demus sup ps 26 / quam inhabitat
Deus quia fiducia debet esse ideo
qui novit dñe dñs p̄tector vite
mee aquo trepidabo p̄tegatur
impator scitis et nō timeat p̄tegit
amoribus moribus et securus est
p̄tegit moribus ab in moribus et time
bit et trepidabit. Si in surgant
adversarii mei casari munimenta. Et
quid minui deo ideo nō time
bit cor meum si in surgat ad
sum me bellum quid michi facit
bellum p̄t auferre spem meam
p̄t michi auferre q̄ dat omnip
sicut nō minui qui dat sic nō au
fertur q̄ dat quia si auferri p̄t
datur minui dator q̄ dñs nemo
p̄t nobis auferre q̄ dat deus nō
timeamus nisi deum. **Sup ps 22 p̄**
2º / ferra seuit deum time. spens
in p̄datur deum time. homo te
odit deum time. drabius te i pug
nat deum time. tota em̄ fatia
subillo est quem iubet time
qui ipe dixit et facta sunt ipe
mandavit et creata sunt. **Super**
ps 26 sermone 2º / Quid timebis
ob homo autem directi sunt gressus
ut ambules viam dñi timebis
dolores flagellatus est xpus ti
mebis contumelias audiuit de
monium habes qui demonia exdu
debat factum et conspirationem
malorum. Conspiratio est aduersus
illum nō potes forte quidē con
spicere tuam bonā in aliqua ex
factione et inde patet q̄ aduersus
te falsi testes audiunt contumelias

p̄mum suum testimonium dixerunt nō
solum ante mortē sed etiā p̄ re
surrectionem. **Sup ps 28 sermone 1º**
Non timeat homo q̄ nō hnt impti
te deuitare ubi gr̄a em̄ timeat
mortē quid facius est ut nō mo
riatur nō est q̄ euadat si timeat
damnationem timeat iniquitatem
quam vitare potest. **Sup ps 26**
Quid tibi facit inimicus q̄ nō do
mus deo tuo quare amas habere
q̄ xpus si times pati q̄ xpus ille
venit ferre vitam tuam ipse
in finem morti obnoxiam te te
time mori si potes nō mori q̄
p̄natū vitare nō potes quare p̄
fidem nō suscipis tollat tibi istā
vitam qui minuat aduersarius dat
tibi deus et aliam vitam q̄ et istā
tibi dedit et si ipe noluit nō ipsa
tollitur si autem noluit tollit tibi
hnt q̄ te alius minuet noli timere
spoliari p̄llo nō vis exui veste
p̄anosa stolam gl̄ie tibi datū
est. **libro de p̄e barbarico v̄sus p̄m**
Sunt multi qui genuit et dolet
ob iniquitates que sunt in medio
eorum volentes resistere sed p̄pter
timorē secularium rerum nō aude
tes quas adhuc ul aduersari de
siderat humana fragilitas ul a
nime formidat in finitas p̄m
q̄ rem nō timendam timeat omnes
declinavit suū in mortales fā fuit
quia plus estimat timor hominis
quā timor dei et p̄ferunt hoīes
res quas acceperunt ad deo ipsi
deo et ne eas tollat malus homo
q̄tempnit deus p̄ quem factus est
homo. **In sermone de dñe et lazaro**
Sancta lectio si invita ista nos
salubriter terreat post istā m̄ta
nemo nos terret fructus em̄ ti
morē correptus est. Deo nō tū
dixi terreat sed si salubriter ter
reat ap̄lci em̄ time norunt mu
tari nō norunt quid est sterilis
timorē in fructuosus. **Sed ut dñs de**
vrbis apli sermone 2º / Exh̄ps que dñs

tempore homines timent quia
quid timere debeat Timent quis
tancem et no timet gehenna timet
questionarios tortores et no timet
infernales angelos Timent crucia
tu tempalem et no timet penas
ignis et in postremo timet ad
modicu mori et no timet ietnu
mori Ille qui te occisus est que
times quem exhorrescis quid fac
tus est tibi exclusus est decanue
tua aiam tuam aia tua qd eat
inde **Sed de timore suspitionis**
super psalmo tiao Timent facis su
expone 2 pmo 20 notis meis qd
tam timent quam cum vider ho
miles male viuentes et de qbz
spabatur in multis male facis vi
uentos timent ne tales sint os
et quos putabat bonos et ven
it in suspicionem mala ppe os
boni qualis vir quo tradit quo
inuentus est et nulla turpitu
nullo scelere nullo facto malo
putas no tales sunt omnes hoc
est timor notis meis ut et ipis
quibus nota sum plesq i dubiu
veniam ut nisi te confolet quid
es si aliquid es no credis alter
esse talem consolatur homines qua
listaq consia ut dicat sibi homo
qui bene viuit O tu qui no veris
ne tales sunt omnes tu talis es in
det consia no sum ergo si tu tal
no es solus es vide ne peior sit
ista supbia quam illa nequicia
noli te solui dicere bonu 20
De timore Detrahunt nomine
et vicio 2e supra tiao dno
12 2e de corz malis atqz penis ho
detra xana Ne tardes qbt ad
deum neqz differas dedie i die
Quibto em veniet ira eius quod
impletqz impletur exiubus ob
umia pta et impia ira dei sup
venit et in futu suatur Sed h
nemo intelliget nemo cognoscer
ne quisq aduersa sustinens ma
lis suis estimat irrogari Sed q

si quid ptilit cōsuetudinis potio
putat esse quā tūis Et idē dē
impia nō videtur punire peccan
tes quia cum punit agnoscat ista
sunt eā quos nemo intelliget
qui obumilitudine pctor id ante
diem iudicij impia etiā iudicat
aut dicat quis si quē sacrilegū
sanguinū rapacem falsariū homi
cidam firem fraudulentiū adul
ter cetoz qz cūmū reum tū in
pnta tpe potuit videre longeuū
Vos em plurimoz vident exē
pla pque pbare sufficiunt sceler
atos et impios pctor suoz sine
completo et h iam tempe iudicai
et pntem eis vitam negari nō
mā quam futurū Sed hoc ille
facilius intelligē p qm p diuisa
tempa diuoz iudiciū impie ste
lerate qz vñtū expectant in
titū quoz quo potestas publi
mor est ad peccandū maior au
dacia que totū sibi audit licē
quod potest Et dum altius iudiciū
nō timent qui alios iudicat ita
ad peccandū picipites sunt ita fit
ut qui homines nō timent inde
linguendo iudiciū deum iudicē
sentiant et vltorem et quibz alij
qui in sonau aiaz saguē frequē
effuderant ita dei iram iudiciū
qz sentire ut ipi post mod sagē
cogerent fundere suū qui funde
bant libenter alienū alij vō qui
similia comiserant sic dei i digna
cone pstant sunt ut in sepulchra
cent et esca fens et volatibus
celi fient alij aut qui in inuābilem
bonū inlatitudinem in iuste pmerit
inebitum pntatū ue qasi ut nō
mor fuit qasura mebroz quos
interim fecerūt mīs pūroz et
quoz iudicio maritis in iuste
pemptis mīte vidue effete mīta
orphanis occisus pūbus delicti q
bus pter orbitate medicitas in
ferebatur et iuditas vā adde
bant impietati et crudelit quod

deceat ut eos quos fecisset occidi
spoliarent et liberos. Tunc vero ipse
iuges vidue et filii orphani alie-
nis cotidie egent panibus. Nonne
tibi videtur illud testimonium in
ipsis esse completum. Quoniam
dei et dicentis. Viduam et orpha-
nos non verabitis quod si verabitis
eos et vociferantes clamauerint
ad me exaudiam vociferationes
eorum et iuratur animo et perima-
vos gladio et erunt iuges vi-
duae et filii viri orphani. Qui-
dum neque o scelus facinus
omnia et non ferenda crudelitas
duo scilicet et atrocissima uno
peccantur inipe homicidium sic
ut rapina succedat. Occidit ma-
rim occidit et pater quo facilius
viduae spoliuntur et orphani
et ita quisque malis morte ga-
udet quasi non sit et ipse quique
mortalis merito ergo deus huius
crudelitatis et impietatis
omne multo iudicium suum in
dum etiam ante tempus ostendit
multo vita talibus nec prius nec
futura conceditur. Quorum nos
nec toleramus nec impium in prius
eius dei iudicium eade existimus.
Amorem exemplo. Sed hoc magis
sentire nos docuit tam diu
viri quique dei pacem sustineri
quam diu non dum peccatorum suorum
timor sine quod repleuit quo osima
to cum illico percutit nec illi in
villam veniam refuam esse at
etiam peccatorum modum atque mensuram
dei ipsius testimonio declarat
et quod unusquisque vel celerius
vel tardius put peccatorum suorum mo-
dum expleuit iudicet eunden-
tissime demonstratur quando de
sodomorum et gomorreorum iudicium
atque incendio qui sua iam peccata
repleverat abraham deus loquitur
dicens. Clamor sodomorum et go-
morrhorum repletus est et peccata

eorum magna vehementer repleta sunt.
De amoribus vero quid dicit qui
sua non dum peccata finierunt quos
post multos annos quam super deum
ciuitates cremate sunt constat
esse deletos non dum sunt repleta
peccata amoribus usque adhuc ex quo
exemplo manifestissime insinuat
et docet singulos secundum peccatorum
suorum plenitudinem consumari et tam-
diu ut contat sustineri quam diu
cumulum suorum non habuit delictorum.
Libro de magis ad Iacobum peritus omni-
bus penes quas tyrannorum naturalis crude-
litas excogitavit vel cupiditas
pependit hanc viam anteponit
qua auerant homines qui vicia quae
vitare non possunt cognunt agere.
Ubi per magis per diuini seuos
prius tyrannos habundant alia ratione
vel cum diu libido mouit ingenium
feruente cito veneno virtute vide-
ant inhaerescantque relicta res.

Tolle librum supputationis
Opte et cap. 2 xpe dñe ubi
prius qui venisti in hunc mundum
peccatores saluos face. Rogo te per
indulgentiam suam me tue visita-
emenda vitam meam in meliorem actum
opone mores tolle de me quod michi
nocet et tibi displicet et da quod
nobis tibi placeat et michi prodesse.
Quis potest omnipotens in finem mundum
deum mundo facere nisi tu solus tu
es deus omnipotens in finem pietatis
qui iustificas impios et viuifi-
cas mortuos qui multas peccatores
et non sunt tolle de me quid quid
tibi displicet in me suspecta est
mea plima viderunt oculi tui
mitte queso munus pietatis tue
in me et tolle de me quid quid
offendit oculus pietatis tue in
me. Coram te dñe est sanitas
et infirmitas mea illa peccatorum sua
istam sana. Sana me dñe et sa-
nabor. Saluum me fac et saluum
ero tu qui infirma sanas et sanata

confuas tu qui solo iutu tuo
restauras dirupta releuas colla
Tolle **Tolle** **Tolle** **Tolle**
rauda sunt mala mepla
fa aduolupiam **ma** et **gra** p
dicata bonibus p hominem xpm
mptata aut p deum dei qz filiu
eund ipm xpm no deserit eos
qui ex eius fide viuunt euqz pie
colunt sine mala huius vite pa
tenter fortit qz experiant sine
bonis eius misericorditer ac te
perant vtantur p vtriusqz pui
recepturi in ciuitate supra atz
dina vbi iam no sit tollenda
calamitas nec labore refren
da cupiditas sed sola sine vlla
difficultate et pfecta libertate
retinenda dei et pximi caritas
libro de vi in noticia cao 44 Tol
lerent pua mala donec ve
mat btitudo pmissa sustineat
afidelibus in fideles et exortat
me fiameta xz amorz amulpio
differantur **cau**libet semant
mipz melior est caa mhor qz
causa mstorz qui quto acius
mperant tanto gloriosius to
nant **libro cao 13a** Qui ideo ne
mrem vlt hominem pati quia
pneumem arbitratut pfitere
ph ipm qz alios no tollerat
oudit qz potius no profiat
libro de pastoribz cao 7 pmet
ad xam firmitate no solu ope
rari que bona sunt sed tollera
re que mala sunt Qui ergo
vident fuere in opibz bonis
sed in munes passionibus tolle
re nolle aut no posse i fmi
sunt Qui vero aliqua cupidi
tate mala amatores mundi ab
ipz bonis opibus reuocant
languidi et egroti sunt facent
quippe in ipo languore tanqm
sine vllis viribus nihil boni po
ssunt opari **Inducunt ad tollend**
ex arias libro de quoz vtrabz

caritas Si qua es aia qe cupis
posside vtute caritatis qe oia
tollerant relinque mund qz fuge
ad eas lignu no metuas pcellas
et tbdines huius diluui no me
geris si ligno portaberis nouit
gubnare qui dignatus est care
tia assit virtus caritatis qe oia
tollerant nlla res te ab arte soli
ditatis euellat pmane bonus
et tollera malos **Melius est ut**
intus positus ppter bonos tolle
res malos qm foras exiens
et prens et bonos relinqs et ma
los Si go sit teai ferre i si teai
sint metia pma docentes fla
scentes hctia ul psmatica a
cia ipi mali catholici more ferre
aias deuotare quenciu tollerent
vqz ad fine seculi tanqz ad fine
diluii rugiant licet fremant
dentibus atqz ipam archam con
fuge conent no expauescas sfi
into em diluui illos rapiet in
anis et spmofa silua te fertilis
suscipiet terra post fine seculi
mipz rapient ad tenebras ex
tiores pios aut suscepit terra
inuentu **Inducant exemplo ma**
lorz ho de paria Intueant quta
in laboribus et doloribz homines
sustineant dura prebus quas
viciose diligunt et quto hys se
felices putant fieri tanto i feli
tate concupiscunt quta p falsis
diuicis quta p falsis honoribus
quta pludiaris affectombz pici
losissima et molestissima pacie
tissime tollerant pene gle la
salue cupidos videamus ut adde
siderata pueniant adeptis quo
taret soles ruitres glacies flu
ctus et pcellas tepestates
aspera et inculta belloz et in
manu plagaz ictus et vluca
horrenda no inenitabili nctitate
sed culpabili voluntate pferre
vnde hec quoda no liate vide

in fame **In eo** in fin per dolor
 Si tanta suffert aia ut posside
 at unde peccat quia debet suff
 re ne peat Deinde ut illud dica
 quod culpabile no est si tanta
 suffert p salute carnis inter ma
 nus secundu sine vrenai medi
 cor quia debet sufferre p sua a
 minia inter furores quoz libet
 inimicor aui medici ne corpus
 moriat penas coris osulat su
 nui aut penas et morte quia
 do corpi ut aia et corpus i gehe
 na occidatur impellant qui qui
 et copari cor pvidentis osula
 si temporalis salus eius p iusticia
 o dempnat et pena al mors eius
 p iusticia patientissime sufferat
Tollerare debemus molestias et
duo pcepto libro 1 difficultates
offe seculi tollerare iubet no
 amari nemo q tollerat amat
 et tollerare amat quauis eu
 gaudeat se tollerare mallet tam
 no esse q tolleret pspira iad
 vris desidero ad vpa mppis tunc
 quis inter her melior locus nisi
 ubi no est vita huana temptatio
libro de vta innocetia c. 13 Vleno
 q tollerat amat etia si tollerare
 amat quia aliud est fortis pa
 cia aliud secura felicitas nec ei
 dem est temporalis labor pugne
 et beatitudo victorie **Tollerare de**
beno xpi exo sup Qui sic uni
ps 90 smone pmo tatur xpi
 ut tolleret omis molestias hui
 seculi spes eius indeo sit ut il
 lecebra capiat nec timore fra
 gatur **libro 2o de pator nris et**
remissione et baptismo puulor
 Intelligat ergo quicum debet ego
 aio tollerare que pculit si xpus
 in quo pcam aui ppter nos homo
 faus esset omo nullu fuit et in
 quo tanta potencia est nequaq
 tu passionis obedientia reat
Et malos maxime debet tolle

rare **ho 2o de qffo m. ciuiaz 2o**
 Ita tollerandi sunt mali sicut
 ante ventilatione palea tollerant
 in area ut nec illis adinquitat
 ofencia qmonem nec ppter illos
 bonoz societas deserat **libo 2o**
cont eptam pncema Quisquis ul
 quod potest arguendo corrigit ul
 q corrige pt no saluo pacis vin
 culo excludere potest al q saluo
 pacis vinculo excludere no potest
 aconfortio equitate nupbat finte
 supportat hic est pacificus et ab
 isto maledicto q ppterum dicit be
 lys qui dicunt q nequa est bonu
 et q bonu est nequa omo liber
 prsus secutus penitus e alienu
Sup ps 71 hoc affectare debem
 tollerare hic malos quia tollerari
 ab omis **Sup ps 71** In omi cong
 gatione multitudinis nre est ut
 veniant mali deus em qui nouit
 extendos nos miset nobis etia
 no pfeneraturos aut certe ita
 simulatos ut nec mchoauit i
 quo pfenerare debent nouit ei
 necessarium esse nobis ut feram
 malos et ut pficiat q boni sum
Diligimus inimicos libro 11 omia
de omibus aui mediu Alia est co
 dictio agri alia quies horrei tolea
 Ad hoc em natus es tolera quia
 forte toleratus es si semp bonu
 fusti heto miam si aliqui malu
 fusti heto mioriam et quis e
 semp bonus facilius si te deus
 diligenter disticiat inueniet te
 etiam nre malum quia tu semp
 bonu go tolleranda sut 3 vna
 inter frumentu hira inter arie
 tes hedi inter oues **Et infra sub**
dit modo tpus sepaoms no e
 sed tolleracoms nec ideo ista di
 ctm ut corripicndi dormiat di
 ligencia vno disciplina exeat
 iudiciu no papitet **Inepla ad**
catholicos de donatistas Erma
 ppterum est caritas omia tollerat

probitumie archie sigta est quo in-
tus et foris archa luita e quia
intus et foris mali tollendi
sunt ne pacis compago soluat

Sup ps 118 Si tunc mali abois
no possunt separari ferendi sunt
ad tunc mali in archa nobiscum
esse possunt in bono no possunt
et forte hodie mali apparent tunc
boni erunt et qui hodie deboni-
tate supbiunt tunc mali i veniunt
Quisquis ergo humiliter malos
ad tempus fert ipe pveniet ad re-
quem sempiternam **Et malorum mores**

debent tollere Magnus bo-
libro de va i nocte nox labor
na cap 13 est mores tollere
re contrarios quibus qui no offe-
ditur pax p fiat tanto em tor-
quet iustam aliena iniquitas
quoto recedit a sua **Maxime p di-**
cator debet tollere libo eo de dor-
na xana cap a per xmo iustio
patienter mala quos ipse tu so-
lacio donoz dei omnia tolleret

Omnia libro anota comi
In job cap 23 Tomitru e
evidentissima vox manifesta
comis dei aut certe vox illa qui
dedit p filium tomitru iupicio
erat verbum 2o Sequit

Totum de totis ubiq xpus
Libro de symbolo titatu tto
Totus filius est apud prem to-
tus in celo totus in terra totus
in vtero vgnus totus in cruce to-
tus in inferno totus in paradiso
quo latitatem intro duxit non
p diuisa ul loca ul tpa dicitur
esse ubiq totum ut mo ibi totus
sit et alio tpe alibi totus si ut
semp ubiq sit totus Si em de
hoc pstatit hinc luci que videt
uris aspectibus ut simul tota
ubiq sit neq em qui hic est
moriens ul malus pab' tunc
no est et omib' tota est et omi-
oculos faciat et ipa integra

psenerat si pt creata quito am-
plius ipe creator **Tota in toto**
est anima libro de spu et anima
cap 10 Quid ubiq est aia i suo
videt corpe no tamen ploci spa-
tiu ita sistit ul mouet ut maio-
ri sui parte maiore loca occu-
pet in breuiori breuore mino-
q sit in parte quam in toto per
omne siquid corpis pualas to-
ta simul adest nec minor i mi-
noribus nec maior i maioribus
sed alicubi in se suis et tota in
omnibus et in singulis tota est
Sicut em ubiq deus est totus
in toto mundo et in omni creatura
sua Sic aia ubiq in toto corpe
suo quasi in suo quoda est mu-
do iute suis tamen in corde et ce-
bro que admod deus d' p capue
in celo inuisibilis em et i cor-
pea est aia Si em inuisibilis eet
et si corpea esset pabilis esset
et ptes haberet neq tota simul
in uno loco esse posset Nullu
em corpus aut simul totu tan-
gi aut simul totum tangere pt
aia vero in quib'q suis motib'
ul actibus tota simul adest to-
ta videt tota videt memit tota
audit et tota sonos remsat
tota odorat et tota odores reco-
lit tota pligua et palatu sapo-
res sentit et distat tota tangit
ul dura ul mollia tota simul
apbat ul nupbat calida ul si-
gida tota est visus tota e au-
ditus et cum tota memit tota
est memoria cum tota vult tota
est voluntas cum tota cogitat
tota est cogitatio cum tota dili-
git tota est dilectio pt naq ex
parte cogitare et ex pte dilige
Totus homo debet **Totus doe**
funere deo libo folio iera i mox
ad deū capitulo 1a tem totu
me resuscitasti et totu q sit
ad te totum q vno et totus

totum me tibi offero totus spiritus
totum totum cor totum corpus tota
vita mea vivat tibi qui totum me
refecisti ut totum me retineas to-
tum me liberaisti ut totum me pos-
sederes **probat alia ratione eodem libro**
capitulum 20 Et totus tibi fuisse omnia
quocumque fecisti in meum fuisse
tradidisti omnia sub pedibus hominum
publicasti ut solus homo super
omnia tua tuus esset totus homo
extiora nepe prope creasti ipsum
vero corpus per animam ipsam vero animam
parte ut tibi soli vacaret et te so-
lum amaret recte sequitur

Transire deus situm dei libro
de essentia divinitatis dei
Transire dei est cum de cordibus
et de dam hominum in quibus ante per
fidem habitare credebatur postea
subripiente perfidia vel quolibet
delicto recedit et ad alios transiit
In primis de iacob et esau Quid
est transire ihesus nisi agit temporalia
ihesus attendite et videte quanta
eius gesta transierunt natus est
de virgine maria inquit semper
nascitur infans lactatus est in
quid semper suget petates accit
usque ad invicem inquit semper
corluter arsat infancia pueria
puericie adolecentia adolesten-
tie inuictus transiit a rege
tunc successit hora etiam que fecit
miracula transierunt legimus et
credimus Quia enim talia scripta
sunt ut legi possent transibat
cum fieret postremo ne in illis
morem auferens est inquit
semper pendet in cruce sepultus
est resurrexit ascendit in celum
iam non morietur et mors illi vult
non dominabitur et divitas eius
semper manet et in immortalitas in
corpus eius nunquam deficiet sed
tamen omnia illa que temporaliter
ab eo gesta sunt transierunt et le-
genda scripta sunt et credenda

predicantur in illis ergo omnibus
transiens est ihesus **Deus transire**
distinguitur super iobem per monachum 77 Tu
semit infideles et mali quia non
permanet sed aliud est transire de
mundo aliud est transire in mundo
Aliud ad patrem aliud ad hostem
nam egypci transierunt israel enim
persequendo transierunt et non transie-
runt permanere ad regnum sed in mai-
admittunt **De bono transire ibidem**
Salubris transitus est cum ad valde
transimus ad patrem et ab isto in sta-
bile seculo ad fundatissimum regnum
Ideo quippe ad deum permanetem
transimus ne cum mundo transierunt cum
seamus **Super per apostolum 15** Omnia ista
transienda sunt ut ad christum finire
pervenire possimus ubi iam quod
transiamus non habemus Et cum transi-
re debeamus quidquid nos in-
pedit quidquid irretit quidquid
vincto quodam illigat et omne ag-
gruat volatum nostrum donec perveniamus
ad id quod sufficit vltra quod nihil est
infra quod sunt omnia et ex quo sunt
omnia **capitulum 10** Sequitur capitulum

Tribulatio unde dicitur tribulatio
libro 32 quoniam 22 Omnis
tribulatio aut pena est impiorum
aut excitatio iustorum quod eadem
tribulatio et paleas contutit et firmata
paleis eruit unde tribulatio
nomen accepit **Distinguitur de tribula-**
tione sine libro 20 de genesi quia quia
nichem Sicut quodam modo omnis tri-
bulatio sed aliud est vix ad con-
sumptionem aliud est vix ad puri-
ficationem **Est tribulatio culpe ex-**
matina mepla 60 ad prophetam Mo-
lestie et tribulationes plerumque per-
sunt vel ad sanandum timores su-
perbie vel ad probandum extendendum
quod paciam cum probate et excitata
clarior vires verborum quod fuerunt
vel ad quocumque flagellanda et abo-
lenda peccata **Unde libro 60 de vitiis**
domini per 18 Dedit nobis precepta

medicus sanus et dedit precepta
medicus ne medico indigemus
sanus precepta contempsimus et experi-
mento sensimus iniquam prae-
sentem preceptum illud contempseris
Egrotare iam cepimus laborem
infecto infirmitatis sumus sed non
desperemus quia ad medicum ve-
nire non possumus ipse ad nos ve-
nire dignatus est non contempsit
sanum contemptus a sano non desit
tunc dare alia precepta laqueanti
quia prima custodire noluit ne la-
gueretur tamquam dicit certe experi-
mento didicisti per me dixisse
quid duxi noli hoc tangere sanus
ergo tunc et revolvit et ecce
pro infirmitate tuam bibe amara
calicem Tu enim tibi fecisti precep-
ta illa mea que sano data sunt
tam dulcia quam levia precepta
sunt Cepisti laborem sanus
non potes nisi amara biberis calicem
Calicem temptationum quibus ha-
bundat haec vita calicem tribula-
tionum angustiarum et passionum bi-
be inquit bibe ut vivas et ne vi-
deret ei laqueum non possum non
fero non bibo porro bibit medicus
sanus ut bibe non dubitaret egro-
tus quid enim amara est in tali
poculo quod ille non bibit si contra-
melia porro audit cum demones
expelleret quod inebriatus eos ei-
ceret et quod demonum habet Si
dolores amari sunt ligatus fla-
gellatus et crucifixus est Si
mors amara est etiam mortuus
est Si genus mortis exhorre-
rat infirmitas nichil illo tempe-
fuit ignominiosius quam mors tunc
non enim cum tunc honorabilis
erat sed ignominiosa Sed quod ipse
honoratus erat fideles suos in
fine huius seculi prius honoravit
autem in hoc seculo ut tunc pri-
cipis ardentes in eum prohibent
aliquem notentur crucifigi et quod

cum magna exultatione persecuto-
res iudei domino pauperum magna
fiducia sui eius etiam reges in
fronte nunc portant hoc quod dominus
faciens divina paciens humana ad-
monet nos miraculis corporibus
et patia corporali ut credamus et
sanemur ad conspicienda illa invi-
sibilia que carnis oculus nescit
Supra psalmum 21 pro 20 Multi clamant
in tribulatione et non exaudiriuntur
ut intelligat homo medicum esse
deum et tribulationem medicamentum
tunc esse ad salutem non ad penam
ad dampnationem submedicamento
positus vixit secum clamas
non audit medicus ad voluntatem
sed audit ad sanitatem **Est tribulatio**
gratia largitima ibi in tribulatione
positus vixit probatur si non de-
liquit deum suum nam qui deli-
quit deum destitutus est sibi vixit
Ignis intrat in fornacem et fornam
artificis magni parantur res
est ibi est autem ibi palca ibi ig-
nis in angusto operatur ignis ille
non est diversus et dulcis res
agit palcam et cinem vertit
autem sordes tollit in quibus ac-
litat deus utique in tribulatione
meliores sunt tunc autem probatur
Et si forte peccaverit in iunioribus
et concessum ei fuit sine aliquo
quo dolore corporis sine aliquo
dampno sine amissione suorum
fixum cor habeat in illo qui se non
subtrahit et si quasi subtrahit
autem ploranti sed apponet
manum deprecanti novit quod agat
qui nos fecit novit et reficit
nos bonus factor qui edificat
domum et si aliquid ceciderit novit
refecture **Supra psalmum 30 expositio**
et mone 30 Illi sunt qui male
cadunt qui spem suam in seculo
ponunt auferuntur quod inebat
foris non remaneat tunc non sumus
male consuevit unde se consolentur

no habent Non habent quo for
ereant no habent quo intore
deant deſti pompa ſeclai ſu
anes gra ſpuali vere huiant
et mltas facit deus iſta in iſto qe
ſed no omnibus Si em ueniam fa
cet quaſi no videtur vigilae di
uina prouidentia ſi omnibus facer
no ſuaret. dñia pacia Tu tunc
xane didiciſti tollerare no ſui
deam reſbue vndicari vis xane
no dñy vndicatus eſt xpñs an
ne tu paſſus es mpm et ille
no paſſus eſt qui no hebat qe
patetur Nam iute tribulaco for
nax artificas eſt ſi tu aux ſis
et no palea ut ſordibus careas
no memem tuitaris **Sup ps 26**
ſmone 2o Quid facit malus ho
cum cepit tbulari ſoris mch he
ablata ſunt omnia moſcia illis
h ſolaciu no eſt quo exeat qñ
dura ſunt omnia no eſt quo in
tiet quia mala ſunt **Sup ps 60**
Patitur quis tbulaciones docet
amare meliora p amaritudie
inſorum ne maior tendens ad
priam ſtabulum amet p domo
ſua **Sup ps 77** Si putas te no
habere tbulaciones no dñy cepi
ſi eſſe xanus **Sup ps 13a** Vita
iſta tbulacio eſt ſi no eſt tbu
lacio no eſt pugnacio Si aut pe
gnacio eſt aut patria par dilig
aut ſine dubio tbularis Quid
em no tbuletur no ſe eſſe cum
eo quem deſiderat vnde tibi no
videtur iſta tbulaco quia no aas
ama altera vitam et videbis qz
iſta vita tbulaco quacūqz ppi
tate fulgeat quis quibz delicias
hūdet atqz tūſtoreat qñ nodū
eſt illud gaudiū ſine vlla tēpta
tione certiffimū q nobis inſue
ſuat deus ſine dubio tbulaco e
libro de vā t noa 9 cap 209 Ad hoc
exagitant homines tbulacionibus
ut vaſa electoris euacuet neq

tia et impleant gra **Eod libro**
cap 222 Cum dñs pmitte a facit
ut aliqua tbulacione vereunt
tunc intore eſt quia elatans
et diſſens adiutoriu no auxiliu
negat ſed deſideriu mouet **ps 60**
quia tbulaco utilis iudic tbulaco
eſt in ſmone 2o inſ mee dei
delectans exqueſui manibz meis
que ſui iudic tbulacionibz mee
deum no queſui iudic tbulacionis
mee aux argentu aut pecunia
aut ſeculu ſed deum Omnis homo
no vlt habe tbulacionem ſed tu
bona eſt tbulacio que cogit dñy
quere inq dicit iudic delectaz
meaz deum exqueſui forte qñ
hebat delectas no queſuit dñy
dedit illi deus tbulacionem no na
ſcendo ſed magi miferendo non
ipm deſeruit ſed ſe ab illo quere
voluit Nomus em mltos qñdo
illis bene eſt no querit deum
qñ aut ſunt in tbulacione tunc
querunt deum p ſunt tbulacio
ut ſit illis di inquisicio Cum em
ſunt inquisicio ſequit inuencio
et tollitur tbulacio **in epla ad ſe**
licitate et iuſticiā Et pluit ſuper
iuſtos et iniuſtos Breuē em
aliquid dñy eſt ut pluit cogit
Quam multa em heant mpm in
hac vita munera et dona gratuita
ab illo que gtempnit emiare qñ
pe me que illud magnū eſt qñ
exemplis mēpoſitaz tbulacionū
quas hūq ſeali dulcedni taq
bonus medicus miſcet admo
net eos ſi attende velint fugē
ab ira ventura et cu in via ſūt
deſt in hac vita concordat ad
ſmone dei quem ſibi aduſariū
male viuendo ſecerūt Quid go
no inuorditer pſtatut homibz
adomū deo equo etia tbulaco
buſficiū eſt Nam res pſpera
donū eſt conſolant res autē
aduſa donū eſt amonēt dei

Incepta **z** ad **pham** Si fallas p
gnitatis semp hic tranquillitas am
det aia huana illum vñ eteq se
cultatis portum no appetet **Est**
ipa tribulatio panatica libro de ca
thecazandis ridibus Si aliqis
insultaciones ul tribulaciones pro
nominis xpi passus no defeceris
afide nec abona vita devianci
maiorē mcedem acceptis es erui
aut mibys dyalo cesserit etiam
maiorē pducit Sed humilis esto
deo ut no punitat te temptari
vltia vires suas **Deo libro pmo**
De vrbis dñi smone o Qñto pao
ipaliū emenda est futia vita be
ator et no pati etnos labores
mipior et sine vlla sollicitudine
pfini etna felicitate mstor **Beca**
ri et vii se homines pacunt ut do
lores no etui sed aliquito dur
moris vlcis acrior dolor pao
redimant pulagunda et incerta
vacacionis breuissime atq vltia
vita in manu suus bellis miles
attit pluibus fortasse diuis i la
boribus inquietus quam i ocio
quietus quibz tempestatibz et p
cellis quam horribili et tremen
da feruicia celi et maris i porau
sunt incatores ut diuicias ventas
acquirat maioribus qua quibz
sunt acquisite paulis et tempe
statibus plenae quos estus que
frigora que picula ab aquis
a foss apapicis afluibz a feris
pferunt venatores quicunq la
borem esurienti et facienti qu
tas vilissimū et pordissimū cibi
et potus angustias ut bestia
capiant et mē dum nec ipius
bestie carnes ppter quā hec tā
ta pstant eplis nēcie sunt
quam q et si aper etius qz capi
magis suane sit venatis animo
quā captus est quam comedet
palato quia coctus est etuatis
cruciatibus ppe cottidianaz pla

gora tenera pueror etas subdit
Qñtis etiā stolis vigiliaz et ab
stinencia molestis exetatur no
ppter discendam sapiam sed ut
ppter opes honoresqz vanitatis
et mios et lris et distas fallas
eloqui distat Sed mibys omibz
qui hē no amant ead grama
patiūt qui no amant ead quid
sed no gna pati vident Qñia
em pena et in aia pñsus faci
lia et ppe nulla efficit amor
Qñto ergo cercius atqz facilius
ad veram bñtudinē caritas facit
qz ad miserā quāam potuit ai
peditas fecit quā facile tollent
quibz ad vltas temporalis ut et
na pena vitetur etna requies
comparat Non m mico ille vas
electonis cum ingenti leticia
dixit **no** sunt condigne passio
nes huius temporis ad futam glā
que reuelabit in nobis **Qñalē**
tribulatio ut fenda Tribus tribu
i sup dca epla ad **phā** lacrimibus
que possunt pdesse et nocē ad
orem et sicut o nesciam quia
contra sensum nre infirmitatis
sunt vniuersaliter huana volūte
ut a nobis h auferat oramus
Sed h devocōis debemus dñō
deo nro ut si ea no abstulerit
no ideo nos ab eo negligi estime
sed potius pia pacia maloz bō
pcreamz ampliora Sic em vñs
in infirmitate pbat **Incepta ai**
adesciū i tribulacionibz omibz
est tamen ne quis demit ad
carnale vitam de spitali publi
mitate descendat aut qui pfer
tus maiorā se extendens de
faciendo impossibilia deficiat **Or**
pē zc smone 2o Nullū maius
nullū melius negotiū mēbula
cone quā recedē ab eo streptu
qui foris est et ne in miora me
tis secretaria ibi demum i vocare
vbi nemo videt gemētē et sub

veniente tubiculi aduersus omnes
extus secus illatam molestiam ho-
stia claudere humiliter seipsum in
confessione peccati magnificare
et laudare deum corripientes
et consolantes **Sup ps 90 fmo**
2o Noli timere quid tribularis
ne quasi non sit tecum deus fides
sit tecum et tecum est deus in
tribulatione fluctus maris turba-
ris in nauigio quia dormit
christus si fides tua dormit in cor-
de tuo tamquam inani tua dormit
christus quia christus perfidem inte-
grat cum turbamur cepit exci-
ta christum dormiente erige fide
tuam et nomen quia non te de-
serit si ideo putas te deseri
quia non vis eripit sed semper
eripit specialiter **Augens ante**
tribulationes assidue **Sup illud**
sup iobem fmo 2o venit ad
eos super mare venit calcans
fluctus omnes tumores mundi sub
pedibus habens omnes altitudi-
nes seculi pinens omnes quoad ad-
ditur ipse quicum accedit etas se-
culi augens in isto mundo tri-
bulationes augens mala augens
contritiones exaggetum mala
et omnia christus transiit calcans
fluctus et tam tante sunt tribula-
tiones ut etiam ipsi qui credide-
runt in ihm et qui conantur perse-
uerare in fide expanescant
ne deficiant **libro primo de vrbis**
dm fmo 2o Quo appropinquante
fine mundi sicut dicit euangelium
tumidabit iniquitas et re. in. m.
Et propter ipsas iniquitates
iniqui de erit aduersus omnes
est ergo ut cum inuenerit non solum
ad penam sed etiam ad pacem
paremque ne impati deficiamus
Non enim nobis promittit scriptura
facere in hoc seculo nisi tribula-
tiones pressuras angustias angue-
ta dolorum humilitatem temptacionum

Sicut in euangelio dicitur in mundo
pressuras habebitis ad ista parate
nos parare ne impati deficiamus
Sup ps 37 Venient dies tribula-
tioni et maior tribulacioni Sicut
dicit scriptura et quantum accedunt
dies augent tribulaciones Nemo
sibi promittat quod etiam non promittit
nobis scriptura que non promittit
in hoc seculo nisi tribulaciones pre-
ssuras angustias anguecta do-
lorum humilitatem temptacionum ad
ista parate nos parare ne im-
pati deficiamus **libro infra** sunt
tribulaciones sed non tam longe
quam sperant cito ille transibit
requies veniens non transibit quod
longum ferri debuit malum pro
infinito bono **libro 22 9 fausta**
Quid iustus vitio cui tam non
peccat et quid emendatus quod nec
iustus parcat emendans eos va-
rietate tribulacionum et si iustus
vix saluabitur impius et peccator
ubi parebunt **Tamen ut dicit**
libro primo de vrbis Facilitate si
dm sermone nono multiplex fides
et bone spei et sancte caritatis quod
quid molestiarum certiori hominum
forissecus inuitit ille princeps
qui iussus est foras exire
et gaudere leue sit nihil enim
tam facile est bone voluntatis
quam ipsa sibi et hoc sufficit deo
cunctislibet ergo seculat iste mundus
vissime angeli nato in carne domino
clamauit Gloria meritis deo
et in terra pax ho. ho. vo. et exma
eius qui natus erat suauis inquit
est et pacifica leuis **Et sicut dicit**
apulus fidelis deus qui non sinit
nos temptari super id quod potestis
sed faciet cum temptacione prope-
tuum ut possitis sustinere **Sunt**
autem ipse tribulaciones multe super
ps 29 Sunt tribulaciones omnes
iste que humilitant inquit humano
alius dampno aliis dampno affis

plangit alius orbitate passus
luget alius apatia exultatus
meret et redire cupit intolera-
bilem pugnacionem deputans al-
tius vinea grandinata est. Atte-
dit ad labores suos et consumptum
omnem opam incassum quoniam per
non constari minuat patitur ex au-
to que est maior miseria inque-
ritur. Plangit hoc omnis et do-
lent invocant dominum et ite faciunt
potens est ut doceat ad tollendum
ut sanare tollendam. Nonne ille
non sine temptari nec super qui pos-
sumus ferre. Sed iste tribulationes
invenit nos. Est quedam tribulatio
quam debemus querere tribulatio
in pugnacione quia cum deo non
dominus sumus in temptationes mo-
lestas quod versam sine timore esse
non possumus. Modo invenimus
miserere super quos unam facimus
et miserere miseria nos facit
compacientes quanto melius ibi
iam essemus ubi non invenis esu-
rentem quem pascat non pugnati-
quem suscipias non nudum quem
vestias non egrum quem visites
non litigantem quem concordas
omnia ibi sunt vera et sancta et
eterna sunt. Dominus autem ibi iustitia
est potius ut sapia vestas in mor-
talitas domus nostra eterna in ce-
lis firmitas nostra in mortalitas
iniquitas egritudo subiecit aut
lassitudo ad sompnum trahit nulla
mors ibi est nulla lux ibi pax
quies gaudium et iustitia ubi
nullus intrat inimicus nullus
labitur amicus. Si ergo attendimus
ubi sumus et ubi futuros nos esse
possunt qui metiri nescit et ex
ipsa eius permissione invenimus
iniqua tribulatione sumus hanc tri-
bulacionem nemo invenit nisi
qui videt quia miser est qui cum
deo non dominus est. *Quia sit grata
tribulacione divina gratia super per*

63 f. m. 2. O dicit pluvium in
citare ita speciosa est nuda dei
tribulacione quia et pater dominus
non esset nisi filius procederet ergo
et quando dominus permittit aut facit
ut tribulacione aliqua sumus
et tunc minor est. Non enim ali-
mentum subtrahit sed desiderium
monet recta. Sequitur.
*T*ribus *Sup. ps. 139.* Tribus
dicuntur tamquam curie et
congregaciones dispartite populi.
Requiere supra capitulo. Curia
trinitas. Quid ipsa trinitas.
Sit lib. 1. de ci. dei cap. 1.
Deus est summe bonum et ob hoc
incommutabile a quo creata sunt
omnia bona sed non simplicia et
ob hoc mutabilia creata. Sane in
qui. 1. factum non gentem. Quod enim
de simplicia bono gentem est pa-
riter summe est et hoc est quod id
de quo gentem est que dominus pa-
ter et filius dicimus et utique hoc
tamen spiritus sanctus est unus deus qui
spiritus pater et filius spiritus sanctus ipsa
quodam notione huius nominis
in sacris litteris mutatur. Alius est
autem quam pater et filius quod non pater
est nec filius sed alius dicitur non
aliud quia et hoc pariter summe
pariter quod incommutabile bonum
est et coeternum et hoc trinitas unus
est deus nec ideo non summe quia
trinitas. Nec enim propter hoc naturam
istam boni simpliciter dicimus quia
pater mea solus aut solus filius
aut solus spiritus sanctus aut videtur so-
la est ista nominis trinitas sine
subsistentia personarum. Sicut sa-
bellianus hereticus putavit. Sed ideo
summe dicitur qui hoc est quod hoc excep-
to quod relative quaeque persona ad-
alteram dicitur. Nam utique pater hoc fi-
lius nec tamen ipse est filius et fi-
lius hoc pater nec tamen ipse est pater.
In quo ergo ad semetipsum dicitur non
ad alterum hoc est quod hoc sicut ad seipsum

Dicitur vinit hūdo utiq; vitam et
ead vita ipa ipe ipe est ppter hoc
utiq; nā dē sumpx aut nō sit aliq;
habē nō q possit amittē nō q ad
sit habens aliud q hē sicut vas
aliquē liquore aut corp⁹ colore
aut aer lucem sine fuore aut
aia sapiam nihil eū hor est
id q habet Nam neq; vas liq;
est neq; corpus color nec aer lux
neq; fuor nec aia sapiā ē hūc
etiam est q puaia possunt rebo
quas hūc et in alios hūis uel
qualitates verti atq; mutari ut
et vas enacuetur humore quo
plenu est et corpus decoloretur
et aer tenebrescat sine fugefat
et aia desipiat Sed et si corpus
sit incorruptibile sicut erit i re
surrectione Aliud est tamen pba q
qua corpus ē et aliud qualitas
eius qua incorruptibile incorpa
et si aia semp sit sapiens Aliud
tamen est ipa aliud sapiā neq;
em si aer infusa luce imq; dese
ratur Ideo nō est aliud ipe aliud
lux que illinat sed sū q dicitur
illa vere simplicia que picipat
vēq; diua sunt q nō aliud est
eius qualitas aliud subā nec
alioz picipatione ul diua ul
sapiā ul beata sunt ceter dōs
est inaptura spūs sapiē ut i ppo
eo q illa in se beant q que hē
hoc est et ea omnia unus ē **omnī**
ipe p pōne sunt eod libo cap 22
Credimus et tenemus et firmiter
pdicamus q p p gernerit vbius
hoc est sapiam p qua fca pūc
omīa vngentū filū unus vnu
etius coetū sine bonis equat
bonū Et q spūs sūs sūl et pīs
et fily sit spūs et ipe sūlis et co
etius ambobus atq; hoc totū
fuitas sit p ppetatem psonaz
et unus deus ppter inseparabilem
omnipotentiā ita tamen ut etiā cū
de singulis quītur vniūquīq; eoz

ut deus et omips esse rudeatur
Cum vero de omnibus simul nō tē
dy nec tres omnipotentes sed vnus
deus omnipotens Tanta ibi est in
tribus inseparabilis vnitās que sit
se voluit p dīam vtrūq; autē ut
boni pīs et boni fily spūs sūs
quia quīs est ambobus rē boni
tas dīa possit ambobz nō audeat
temerariū picipare suā vōz
tamen ambobz eū dīe sātatem
facilius ausus fuero nō ambobz
quasi qualitatem sed ipam quoq;
subā et etiam mēitate psonā
Ad hoc em me p babilis dūc q
am sit et p p spūs et filius et p
sūs et filius sūs ipe tamen ipse
vocatur spūs sūs tamq; sātās
qbalis et qsimilis ambobz sed si ut
aliud est bonitas dīa qū sātās
pfecto et illa diligēcia rōnis est
nō psumpōnis audacia ut in
opibus dei searto quodā loquē
di modo quo nā cēteatur mēto
ead nobis in pūiata intelligat
tūtas vna quāq; creatura quīs
fuit per quid fecerit pē quid fecit
pater quippe intelligat pbi q dī
xit ut fiat quod autē illo dīcēte
fām est pauldubio p vbiū fām
In eo vero q dī vidit deus q bonū
est satis pīficatur deū nulla
nēitate nulla sue augq; vtilit
indigēcia sed sola bonitate feci
sse q fām est id est quia bonū
est q ideo postqū fām est dicit
ut res que facta est qquē boni
tati ppter quam fām est dī iudicē
que bonitas si spūs sūs recte
intelligitur vniūq; tūtas nō
in suis opibus mēmat inde est
amitatis sancte que sās anglis
sūsum et origo et in fōzio et bā
tudo Nam si querat unde sit dō
eam qdidit sed unde sapiens a
deo illuat unde sit felix deo fūc
subsistens modificat qtemplans
illustat mēis iocundat Est

videt amat in eternitate dei inget
in eternitate dei licet in bonitate di
gaudet **Quali sit credenda libro**
De fide ad petrum pre prima capitulo
Principaliter atque indubitanter to-
to corde retine premissum deum et filium
deum et spiritum sanctum deum id est sa-
nctam atque ineffabilem unitatem
vnum esse naturam deum. De quo
videtur. **1. Audi israel Dominus deus**
unus est et dominus deus
tuum adorabis et illi soli fies
Deus tu quia istum vnum deum
qui solus est deus verus naturam
deus non premissum solum neque filium
solum neque solum spiritum sanctum
Sed sunt premissum et filium et spiritum
sanctum esse deum. Canendum est ne
sicut premissum et filium et spiritum sanctum
vnum deum esse quantum ad naturam
attinet unitatem vociter diximus
Sic enim qui pater est est eundem vel fi-
lius vel spiritum sanctum aut eum qui
filius est sine premissum sine spiritum sanctum
aut eum qui spiritus sanctus ipse in co-
fessione huius unitatis dicitur vel pa-
ter vel filium personaliter dicere
sine credere quod omnino nephas est
audiamus. **Incipit 3 ad Enodum**
In premissum et filium et spiritum sanctum fina-
litate credamus ita ut vel filium
credatur esse qui pater est nec pater
qui filius est nec pater vel filius
qui vterque spiritus est nichil pug-
nat unitate tribus locis ne
distare sed hec tria equalia esse
et coeterna et omnia una esse naturam
non apertam aliam et a filio aliam
et apertam pro aliam conditam esse
credamus. Sed omnia et singula
que creata sunt vel creantur sunt
creante subiecte nec quicquam liberum
apertum sine filio et spiritum sanctum aut fi-
lio sine patre et spiritum sanctum aut apertum
pro sine patre et filio sed apertum
et filio et spiritum sanctum vno vero vero
in omni. 1. omnino incommutabili solo
deo auctori aut etiam separatum

in scripturis de singulis dici ut
in sumet quantum in separabilis
unitas tu unitas quemadmodum
ut sunt dici non possunt cum sunt
corlibus quicquid quantum sunt
sunt inseparabiliter ita et quibusdam
scripturis locis et per quasdam unitas
sigillatim viam quod non sicut
Sicut per invocem qua sonant
Tu es filius meus dilectus et
filius in bonum quem suscepit
exergine et spiritus sanctus in colube
corli spe hoc separatim quid sed
nullo separata illa tria demerunt
Incipit 2 ad Tene magnam
gentem hoc addit fide premissum et fi-
lium et spiritum sanctum esse unitatem
et tamen vnum deum non quod sit
eorum quod quasi quidam divinitas sed
quod ipsa ineffabilis et inseparabilis
unitas premissum quod solum genuisse
filium quod solum apertum genuisse
et spiritum sanctum et patrem et filium esse
spiritum et quid quid tibi cum ista
cogitas coram similitudinis occur-
rent ab omni nega respice abice
fuge non enim in hoc loco est cogiti-
tione dei sed antequam possimus
nosse quid sit incipiamus iam
nosse quid non sit intellecta non
valde ama quia ipse scriptura scilicet
que magnam rem ante intellige-
riam praevident fidem nisi eas
recte intelligas viles tibi esse
non possunt Omnes enim heretici qui
eas in auctoritate recipiunt ipsas
sibi videntur sectari cum suos po-
tius sectentur errores ac per hoc non
quod eas contempnant sed quod eas non
intelligant heretici sunt. **Et autem**
sit in unitate unitas secundum idem
Fides quia sancti patres atque
ipse ante incarnationem filii dei
divinitus acceperunt quia et sancti
apostoli ab ipso domino in carne posito
audierunt et spiritus sancti magister
instructi non solum sermone per di-
caverunt verum etiam administrationem

saluberrima posteror scriptis suis
inditam reliquerunt vnu deum
pducit unitatem id est patrem et fi-
lium et spiritum sanctum Sed unitas va-
na non esset si una eademque persona di-
ceretur pater et filius et spiritus sanctus
Si enim sicut est pater et filius et spiritus
sancti una substantia sic esset una persona
inutilis esset omnino in quo vacaret
unitas diceretur Rursus unitas quod
vera esset sed unus deus unitas
ipsa non esset Si quemadmodum pater et
filius et spiritus sanctus personarum sunt
ab invicem perpetuo distincti sicut
fuisse nati quodque divinitate
discreti Sed quia in illo vero deo
unitate non solum quod unus deus
est sed etiam quod unitas est naturaliter
vera est propterea ipse verus deus in
personis unitas est in una natura una
est personarum unitate naturam totus
pater in filio et spiritu sancto et totus filius
in patre et spiritu sancto est Nullus horum
extra quolibet ipsorum est quia nemo
alter aut precedit eternitatem aut ex-
cedit magnitudinem aut superat potestatem
quia nec filio nec spiritui sancto quicquam
ad hunc diem unitate pertinet aut an-
terior aut maior est patre nisi filius
et unitas atque inmensitas velut an-
terior aut minor spiritus sanctus est eternitatem
in mensura quod aut precedit aut ex-
cedit naturaliter potestatem Sicut ergo non filius
posterior aut minor est patre ita ut
spiritus sanctus posterior aut minor est filio
Etiam quippe et sine initio est quod
filius de patre natura natus extitit
et eternus et sine initio est quod spiritus
sanctus de natura patris filioque procedit
Ob hoc ergo tres vnum verum deum
et dicimus deum quia una personarum
et unitas una in mensuras sua natu-
raliter unitas est personarum divinitas
Tenemus igitur patrem et filium
et spiritum sanctum vnum esse naturam deum
nec tamen ipsum patrem esse qui fi-
lius est nec filium ipsum esse qui
pater est nec spiritum sanctum esse qui pater

aut qui filius est Quia est enim
pater et filius et spiritus sanctus una essentia quod
gratia vram vocant et quia non ad
patrem aliud filius aliud spiritus sanctus
quoniam personarum sunt alius pater alius
filius alius spiritus sanctus **Unde libro**
colloquiorum ad Tres coequales
deum capitulo 29 et coeternae personae
deus unus et verus pater et filius
et spiritus sanctus qui solus habitas eterni-
tatem et lucem inaccessibilem qui
fundasti firmam potentiam tuam
et regis orbem prudentia tua
Sanctus Sanctus spiritus domine deus
sabaoth terribilis et fortis iustus
et misericors admirabilis et lau-
dabilis et amabilis unus deus
tres personae et una essentia pote-
ntia sapientia bonitas una et indivisa
unitas **libro de symbolo titulum 10**
Ista unitas unus deus est una
natura una substantia una potentia
summa equalitas illa divinitas illa
divinitas perpetua caritas **in primo**
libro de symbolo Sub hac unitate non
est aliud alio modo aut minus
nulla operum separatio nulla distinctio
patre unus pater deus unus filius
deus unus spiritus sanctus deus nec
tamen pater et filius et spiritus sanctus
tres deus sed unus deus ita ut non
sit ipse pater qui filius nec filius
sit qui pater nec spiritus sanctus sit aut
pater aut filius Sed pater filius pater
et filius pater filius et spiritus sanctus
pater et filius spiritus et singulus
quique deus ut ipsa unitas unus
deus Et fides inbuat corda vestra
et confessione dirigat et audi-
endo credite ut intelligatis ut
quod creditis intelligere perficiendo va-
leatis **Sed quare apostolus mundi**
hec fides non fuit predicta libro 29
quoniam vetis et non testimoni
quod **sa** Si unus est deus
cur in tribus spes salutis est
et non in duobus aut quatuor
aut certe in ipso uno et quare

in initio trinitas predicata Nichil
pene nouum sic enim trinitas predicat
ut deus unus credatur non ergo
additum est aliquid sed sciam di
uinus reuelatum inter ipsa aut prima
dia manifestari non potuit quia
prius predicandum est et postea quod
predicatum est reuelandum ut scias pa
trem esse a quo cuncta sunt filium
vero dici per quem sunt omnia que
apater quid sed per filium sunt per
spiritum sanctum reguntur ad fidem dei
vultus huius ergo tres sunt quid sed
vna deitas Et ergo facit ut tres
sunt non plures aut infra Omnis
enim noster usque ad nomen preuenit
quia tres diuini inuicem in se sunt
faciunt unum nomen quia in uno tres
sunt et tres unum Qui enim videt
unum videt tres diuini nichil differt
alter ab altero Tres ergo unum
et tres unum hoc est in nouo unum
perfecto perfectio est quantum ad unum
pertinet quia de uno sunt omnia
addito enim uno ex quo aliquid in quo
tres qui inuicem nomen sunt de
aut inquit semper tamen usque ad
nomen reuenit et unus additur
quia non unum sunt ut plena
perfectio sit unitatis **Est distinctio**
personarum relationum / **Iustitiae catho**
lica contra / **causa per se per se** / **lica contra**
venena quorundam hereticorum sic
edificant ut dicant patrem et fi
lium et spiritum sanctum unum esse sub
est ubi gratia Si autem est pater autem
et filius autem et spiritus sanctus et
quid est pater qui est deus hoc filius
hoc spiritus sanctus Cuius autem pater est
non aliud est qui est pater enim non
ad se sed ad filium dicitur Ad se autem
deus dicitur Itaque eo quod deus est hoc
ipso patet dicitur est quia eiusdem sub
est filius paulo dubio et filius deus
Et vero quod pater quia non sub
nomen est sed refertur ad filium
Non sic dicimus filium patrem esse
quod dicimus filium deum esse Quia

quid sit pater reuelatur deus Quia
quid sit filius reuelatur deus et
quid sit pater et filius reuelatur de
desolo patre interrogatus deum
reuelatur Deumque interrogatus non
deos sed deum reuelatur Non sicut
in hominibus quia quid sit pater ab
raham reuelatur homo sicut enim
reuelatur Quia quid sit filius
eius ysaac reuelatur homo enim
deum sicut abraham ysaac Quia
quid sit abraham et ysaac non
reuelatur homo sed homines Non
sic in diuinis tanta enim ibi est
substantia societas ut equalitatem
admittat pluralitatem admittat
Si ergo tibi dantur sunt cum dicitur
unum filium hoc esse qui pater est pater
et filius pater unde Sed sicut tibi
dicitur hoc esse filium qui pater est non
est id quod ad aliud dicitur Ad se enim
deus dicitur Ad patrem filius dicitur
Pursus qui pater ad se deus dicitur
Ad filium pater dicitur qui dicitur ad filium pater
non est filius qui dicitur filius ad pa
trem non est pater qui dicitur pater
ad se filius ad se hoc est pater et
filius id est deus **Omnia predicata**
ta diuinitatis equalitatis / **In separabili**
dicuntur de personis lib / **his unitas**
despectu capitulo 12 / **separabiles**
non potest habere personarum quia potest
est trinitas in unitate et unitas
in trinitate Sic separatum non potest
habere personarum Non dicuntur quid
ille personae aliqui singule Sed
ita te uoluisti deus trinitas in
separabilem unde in personis ut
nullum ibi sit inqualibet personae
qui ad aliam secundam non refertur
relationis causa sicut pater ad
filium et filius ad patrem Sic scilicet
ad patrem et filium verissime re
fertur Ea vero nomina que sunt
ut potentia ut essentia tuam
significant ut quid quid proprie dicitur
deus omnibus personis equaliter
provenit ut deus magnus omnipotens

etius et omnia que nali dete
 deo dicuntur. Non est igitur aliq
 natie nomen q sic tibi dō pa
 tri qvenire valeat q aut filio
 tuo aut spūi scō qvenire neqat
 Dicunt te prēm nāliter esse dū
 sed nāliter et est filius dē nāl
 spūs scūs. Idco inseparabilis es
 sancta trinitas in pōis sensu i
 telligenda quāvis in voce sepa
 bilia habeas nomina qz plurale
 mū nē nomibz ullatez recipis.
 Subor em̄ oūdatur psonas non
 posse diuidi in sancta trinitate
 que vnus deus verus est. qz
 anqz psona nōme semp ad altē
 ram respicit psonam. Si prēm
 dico filiū oūdo. Si filiū dico pre
 dico prēm. Si spūi scō appello
 aliam spūi nātē est intelligi
 id est patē et filiū. Hec em̄ verū
 fides veniens de sacra doctrina
 hec est certa fides catholica et
 orthodoxa quam me docuit in
 pūi mris ecclie deus quā tua
 inuocat itaqz dūc te fides quā
 dedisti michi p bonitate tuam
 ad saluatiōem meā. Fidelis autē
 ex fide vivit tenet interim i spe
 quam videbit in re inuocat te
 deus meus casta cōscia et sua
 me amor fidei mee quā exuiss
 tenebris ad vitatis intelligē
 tiam pduxisti et quā astulta
 seculi amaritudine eruisa atqz
 ad hūmānā tue dilectōis caritate
 roandam michi et melliflua
 reddidisti. Inuocat te trinitas bēa
 vox clara et sincerus amor fi
 dei mee quā ab ipis emittens
 in nabilis illuasti semp p
 illū sanctōm grē tue et quā ad
 augens confirmasti in me p dō
 minū etā mris ecclie. Te inuoco be
 ata et bēdicta et glōsa trinitas
 pr et filius et spūs scūs deus
 dūs pacitūs caritās quā quāto
 lūmē verē ex lūe vera illuatiō

gentor gentis regnans fons
 flūmē in gao ab vno omnia per
 vni omnia in vno omnia aquo et
 per quem et in quo omnia vnus
 ase vnus ab vno vnus ab ambobz
 viuens vita. vita aduēte viuē
 cū vnificator. qui ase pr idem
 apre filius. en ab vnoqz spūs scūs
 verax pr. veritas filius. veritas
 spūs scūs. vna igit pat logos pa
 tritūs ecclia vna virtus equalis
 maiestas par glia vna bēludo
 aquo omnia p quem omnia et iq
 omnia bēa sunt. deus time et vne
 aput quem nō est tūsumitātē nē
 viciatū diuīs obvmbatō. **Diffi**
culter trinitas intelligi / **Int** multa
libro 17 de tūc cō 2a / que dixi
 nomē illius sūne trinitatē i effa
 bilite dignū me dixisse nō audeo
 p fiteri sed p fiteri potē in ficitatē
 sciam q ex me in valuisse nē posse
 me ad illam. **O** tu aīa mea vbi te
 esse sentis vbi iaces aut vbi stas
 donec ab eo qui ppius scūs est
 oūbus iniquitatibz tuis sanent
 omēs languores tui agnosato
 ēte in illo esse stabulo quo sama
 ritanus ille pduxit eum quem
 rexit in las alarombz in flictis
 volueribz semulūū relictū. **Orā**
ut dē libro de effēna / **O**mnipotens
diuinitatis in pūpio / pr omipēs
 filius. omipēs. s. vnus atqz enq
 vnus vī in nā. Trinitas vero extat
 in pōis. Solus inuisibilis atqz
 inq p hēnsibilis solus inēuipē
 Solus in mutabilis incorporeus
 et in mōrlis vbiqz pns. sed latēs
 vbiqz totus et in mēsus inuisibil
 est. quia in ecclia oīno sua vidēi
 nō pt. **A**plo testante qui ait. **o**mnē
 vidit nullus homī sed nec videre
 pt. **E**t i cōdō deū. nemo vidit
 vnqz incorporeus est quia nullis
 mēbrōz lūmānetis opōitō que
 opactus existit. **S**icut veritas
 in emā. aut **O**pūs ē dē inuēsus

cogitavit quis vllomo dixit qd
quolibet modo tenet pntatut
pcede mconessione fides mea
dic duo deo meo Sancte sancte
sancte due deus meus i nomine
tuo baptizati sumus pr et fili et
spus sancte **libro 2o de unitate co**
21 Que admodum cum memoria
meam et intellau meum et vo
luntate meam singula quid
nomina aders singulas referunt
sed tamen ab omnibus tribus singula
facta sunt nullum enim horum
trium nome est qd no memoria
et intellau et voluntas mea sit
opata sunt. Ita unitas suat opa
ta est et vocem patris et carnis
fili et columba spūs scī. ad
psonas singulas. hec singula re
ferunt. qua similitudine ut aiq
cognoscat inseparabile in se ipso
unitate pntabilis creatur spēs
inseparabile deitatis. et insepa
bilem unitatis opatione et in
singulis esse rebus que ut ad
pntem ut ad filium vel ad spū
sunt demonstrandū ppe pntere
diant. **Unde libro de vā religio**
capo 10 Colere et tenē nos greit
vnius subē unitatem vniū deū
a quo sumus p quem sumus in q
sumus. A quo distendunt. cui disti
nctes facti sumus. A quo pntere
no pntissimū pntatut ad q
recurrunt. forma qua sequunt
et grām qua reconciliant vniū
deum quo actore conditi sumus
et similitudine eius p qm ad v
nitatē formantur. et pacem qua
vntati ad hēnt. deum qui dicit
fiat. et vbiū p qd fiat est omne
q subar et nālit. fiat est et
donū benignt. eius quo pla
cuit et reconci. liatū est auc
tori suo ut nō. mteret et quid
quid ab eo p vbiū fiat est. vniū
deum quo creatore vniū p que
reformati sapient vniū que

Diligentes et quo fruentes bte
vniū vniū deum ex quo omnia
in quo omnia p quem omnia ipi
glia in secula seculorū Amen. **2**
pbatur unitas p pntatut **Quod vob**
veris testamenti libro **maxime**
deside adpetz parte **in ipso scāz**
prima capitulo pdo **scpturaz**
deus sciat. in iacio vbi deus dicit
Faciamus hominem adynagūe
et similitudine nām. Cū enī
singulaz nām dicit ymagūe oūdt
vna nām ad cuius ymagūe hō
fiat. Cū vō dicit plūar. nostram
oūdt eundem deum ad cuius y
magūe homo fiebat. nō vnam
esse psonam. Si enī i vna illa
natura patris et filii et spūs scī
vna esset psona nō diceret ad
ymagūem nām sed ad ymagines
meas. nec dixeret faciamus
sed faciam. Si vero in illis tribus
tres essent intelligende ut tre
deinde subē nō diceret ad ymagines
nām sed ad ymagines nostras
vna enī ymago eam nām iequa
liū esse nō posset. sed dū ad vā
ymagūe vnius dei homo fāt
dicit vna scē unitatis essentiali
diuinitas intuat. Deinde et
paulo post p eo qd supus dicit
Faciamus hominem ad ymaginem
et similitudine nām sic homines
sunt scptura vocant ut diceret
et fecit deus hominem ad yma
gūe dei fecit illum. Hanc aut
unitatem psonaz atq vnitatē
nature p hā pntas reuelatam
sibi nō tacuit cum se dicit Be
laphyū vidisse clamancia. Gais
scūs scūs dñs deus sabaoth
vbi pntatut in eo qd dicit scūs
eum psonaz unitatē in eo vero
q dicit. semel dñs deus saba
oth dñe nature cognoscimus
unitatem. In illa ergo scā tūte
q ideo a vobis repetit ut nō
cordi tenacius infigat. vniū p

qui solus essentialiter de se ipso
vnu filiu genuit et vnu filius
qui de vno patre solus est essen-
tialiter natus et vnus sps scs
qui solus essentialiter de patre filio
qz pcedit hoc aut totu vna p-
sona no posset i. quic se et
nasa de se et pcedere de se. Quia
ignitur aliud est genuisse quam
natum esse. Aliud q est pcedere
quod genuisse al natum esse ma-
nifestum est qui alius pr alius
filius. Alius sps scs Trinitas
itaqz ad personas patris et filii et
spis sancti refertur vnitatis adiungit
Similr pbat pante Dne deus
testati noui libro de ut vnus
speculo capitulo deo et verus
nisi tu trinitas esses no diceretur
voco vnitatis. Itē baptizate omnes
gentes in nomine patris et filii et
spis scs. Neqz etiā baptizari in
dno in nomine aliano qui no est
deus. Et rursus nisi tu trinitas
esses vnus deus nequaquam tua
voco diceretur. Audi isrl Dns deus
tuus vnus est. Ergo nisi tu deus
pr ppe vnus esses et filius tuus
id q es ppe esset et h. ipm quod
estis donu vnu sps scs esset
no legemus in his veritatibz qz
deus filiu suu nec tu vngente
de spu sco dices. Quem mittet p-
in nomine meo et quem mittam
vobis apatre de quo pater alibi
dicit. Ego et pr vnu sumus et qui
videt me videt et patrem et ego
in pre et pr in me est. Quid in
his vbi alud nisi tnu et vnu
deum doces nos credere tu ingre-
ditas in meo pectore sunt regni
diti omnes thesauri sapie et scie-
tie. **Ex ut dicit eos libro cor**
Quis talia de vnitatis audire
potuit ul de vnitatis et vnitatis
de psonis et sba. De te quid pr
deus q sis amillo et ideo inge-
nitus dicitur. De filio autē tuo

quia gentilis et ate sit no ase
De spu quoqz sco quia pcedens
et no ase sed ate et filio quoz
est sps. Quis ergo te vnu dnu
premi simul cum vno filio et vno
spu sco patent nobis ostendat. Quis
in poribus seculis me vnu ede
deum te qz confiteri tnu neqz
sbam sepeians neqz psona con-
fundens sic prudenter intellexit
sic palam sapuit sic ve cognuit
filius tuus missus ad publicanum
mru de syru tuo hanc rē fidei
normam huic patefecit etati nra
antea deus creator tui in sola
iudea notus eras et in isrl ma-
gnū nomis tui fama et cultus
audiebatur. Sed nūquid liquido
aut tui qūcum apud nos pōgnā
constitutos. De vnitatis vō idm
Dua pars quid tunc ul pauci
senserunt. Legis em lalis quid
de vna trinitate ul tna vnitatis
scire debeant pessi cecitate ad
huc ignorant alii p vnu deū
miseri nolentes confiteri et
garrientes in nos vbiis malis
Dnu dicunt te prem habere filiu
Vobis aut qui ex gentibz veni
quam multa et vera de tuo vno
q deo datum sit sape pbat cor
da que credunt nec no ora que
confitent atqz flagella et morte
que pbat confessione tuas qua
pluribus illata sunt. **Et deo cor**
marculos libro 14 de vnitatis mo
2a Si ptea aliqui negandam
putant trinitate quia eam no va-
lent cecis metibus cerne. Debent
et illi qui ex vnitatis tua cec
sunt istum esse solem negare
lux ergo lux in tenebris q si ea
tenebre no sō pphendunt illucen-
dei dono deo. pus ut sunt fide-
les et mapi. aut esse lux in
compactione fidelium atqz h. pmissio
fundamento edificent ad videnda
que credunt et que aliqui put

videri. Sunt enim que ita eduntur
ut videri iam omnino non possint.
Non enim Christus ita in mente videndus
est. Sed nisi hoc credatur quod ita
factum atque visum est ut futurum
ac videndum iam non speratur non
preveniret ad Christum qualis siue
siue videndus est. **Idem ibidem in fine.**
Cur autem fixa ipsius eternitate vi-
dere non possit non videtur nisi in
firmitate ea est et quia ea tibi
fecit non videtur nisi iniquitas.
Ergo sanatur omnis languor
res tuos nisi qui proprius sit omnibus
iniquitatibus tuis. **Est autem in ipsa**
eternitate inseparabilitas. Inseparabi-
libro primo de verbis domini. lis est opera
sermone videtur. ita ut cum operatio patris deus non ea
siue filio et spiritu sancto intelligatur
operari et cum operatio filii non siue
patre et spiritu sancto et cum operatio
spiritus sancti non siue patre et filio
factis notum est ite credentibus
ut eamque possunt intelligere.
Ita singulorum quoque in eternitate opera
tuntas operatur vnicuique operanti
cooperantibus duobus convenienter
intribus agendi concordia non
in uno deficiente efficacia pagendi.
Supra Iohannem. In nullo credendum
sermone de. esse patrem siue filio
et spiritu sancto aut filium siue
patrem et spiritu sancto aut patrem
et filium siue spiritu sancto a siue
patre et filio spiritus sanctus aut pater
et spiritus sanctus siue filio spiritus sanctus
aut pater sed ubi eorum quilibet unus
ibi eternitas deus unus. **libro primo**
de eternitate capitulo 2. Pater et filius
et spiritus sanctus sicut inseparabiles
sunt ita inseparabiliter operantur.
libro 2o eiusdem capitulo 2o. Eadem eternitas
inseparabilis operatur. **Est eternitas**
eternitas libro 2o. In illa eterna
eiusdem capitulo 2o. eternitate que deus
est in eterna tamen nulla sunt per
que possit videri aut saltem regeri.

ut prius de patre natus sit filius
et postea de ambobus processerit
spiritus sanctus quem scriptura sancta
spiritus enim dicit amborum. **libro 2o**
supra genese capitulo 2o. Hoc assuescit queri
admiratur plerumque ne quid in dignum
de ipsa de ipsa dei suba sentiamus
dicimus itaque ipsum sanum verum unum
atque solum deum patrem et filium
et spiritum sanctum id est deum ubique
eius et ubique spiritum eternitatem ipsam
neque confusam neque separatam deum
qui solus hoc in mortalitate et lu-
cem habet inaccessibilem quam
nemo hominum vidit nec videt potest
nec locorum vel finitum vel in finitum
spatio contineri nec temporum vel finitum
vel in finitum volumine variari.
Neque enim est in eius suba qua deus
quo brevis sit in parte qua itero
sicut in te esse que in locis sunt
aut sunt in eo quod iam non est vel
erit quod non dum est sicut in nativitate
que possunt tempore immutabilitate pa-
ti hac ergo inmutabili eternitate
vivens creavit omnia simul ex quo
tempora currebant et implebantur
loca temporalibus quasi et localibus
rebus motibus secula voluerent
in quibus rebus quedam spiritualia
corporalia quedam condidit foris
matiam quam alius nec ullus
sed omnino ipse in forme ac forma-
bilem instituit ut formationem
suam non tempore sed origine pre-
laret spiritualis creaturae corporali.
Proposuit quod spiritualis tamen in modo per tempora
mutari posset. Corporalis autem per tempora
atque loca. **et in fine subdit.** Omnino
inmutabilis est ista natura eternitatis
et ob hoc ita eterna ut ei aliquid con-
tinuum esse non possit ipsa apud se
ipsam siue ubi est tempore ac loco uno
nec tamen per tempus ac locum sibi sub-
ditam creaturam nascentes creans boni-
tate voluntates ordinans potestate
ut in natura nulla sit que non ab
eo sit in voluntatibus ac in illa bono.

fit cui nō presit nulla mala sit
qua bene uti nō possit **Qualis**
fuit confessio trinitatis Confiteor
ipsius Augustini libro te patre
De speculo capitulo xi et filium
et spū sūū in psonis tūū ī sūā
vniū vēr dēūū ōmīpōtēntē
visibilē et invisibilē condi-
tōrē nō corp⁹ aut incorpore po-
sitūū neq; ex diuisis spēbus
admixtūū aut mēbrorū opā
gēnibus effigiatūū. S; vniū
simplicis et incorporee inuisi-
bilis et inēscēptē nō. De quid
vēr prēm sūūe bonitatē et to-
tū dīnitatis pīcipiū inēscēptē
te ingēntē mānēstatis dēū ex
nullo dūcēntē inuicē sed ōmīb⁹
dante. Credo et confiteor nō
cōrli pgeniē neq; extēsecus ne-
q; nātātē sed volūntatē et nā
filīū quāntēū. Confiteor et vēr
te filīū ex prē sūe inuicē iēffa-
biliter nātūū vēr dēūū vniū
mū p quēū ōmīa facta sūnt
et vēr pīs vbiū nō sūū nō
creatūū nō adoptatūū sed ge-
mītū et vniū cū patre sbe atz
ita pōmīa equalēū dēo patre
ut nec tempē nec quādū nec
ptatē esse poss; in fīor tū q; ēē
te confiteor quātus est ipē qui
gēmit nō aut quia dīto ge-
mītū aptrē filīū dīne et iēffa-
bili grācōmī aliquod tpus a pā-
bo sed nec prēm aliquē cepisse
nec te emīs filīū quia sēmp
fuit pater inq; igit nō fūisti
filīus nō emī aliter q; fiteri
possum⁹ et nū prēm nisi cōfi-
teamur te eam coetūū filīū
Ex filio emī pr dē et quia sēmp
fuit sēmp hūisse filīū dubiū
nō est. De quōq; credo spū sūū
vēr dēūū nō sūū nec cātūū
nec gēmitū sed ex prē filioq; in-
enarrabiliter pcedēntē et in-
patre sūūq; filio sūūq; mānēter

Sic ergo ab utroq; pcedis ut in-
sepabiliter in vtroq; pmanens
atq; pōmīa dēo patre et filio
equalē et coetūū et o sūūū
ut neq; ptatē neq; volūntatē ne-
q; etūū neq; sūūū differri po-
ss; ab eis et pādi ab quib⁹ pced
igitur etūū patrem sūe nātātē
et etūū filīū cū nātūū
et etūū spū sūū cū pcessione
et totūū prēm in filio et spū
sūū et totūū filīū in prē et spū
sed et totūū spū sūū in patre
et filio pmanente prēm et filīū
et spū sūū vniū dēūū ōmīpō-
tēntē vniū ptatē vniū quōq;
regno vniū mānēstatis vniū etūū
etūū et nū et sēmp et vbiq;
regnante corde ardo ore confi-
teor et mente diligo. **Ad hāc fi-**
dei regulam dūrgens mētē
mēam quātū mē posse fecisti
dēus mēus quēsum te et dēde-
rāū mētēctū vīdē q; credidi.
hūū rē grā mēgressus sūū mūl-
tar apotēas dēlicarū dēquibus
pāsat nū etūū vbi cōsidēam
plūmā esse et cepi cōsidāre
sūūū et cū hūc et illuc an-
xius audis q; dīfāntē tū bo-
nis adiūare cupiens dēde-
rū q; dēdisti mīstī māmū p-
tatis tūe et solūstī nodū am-
biguitatē mēe et ideo dēlectat
mē valde dē te cogitare dē te
loqui laudes tūas pmodulo exū-
tās mē dēdēntī corde dē
pūere ut mīpūā mīseria solo
quid corpore teāū aut mētē et
ōmī audītate quētē dē dē
etne et vne sūūte sūūū atēū
dē mē pquod te mētēlligere
mēaz fūū et vniū dēūū sūū
es dēus fūū et vniū et igno-
rācie tēnēbras mag; sūū te
pīstī remoue a mē ut spūālia
spūālia vīdēam quātū possīle
est hūāne fragilitati. **Vnde cō-**

cludit libro soliloquiorum ad deum
capo 29 in fine Omnis gloria omnis
laus omnis virtus omnis potentia
omnis magnificentia omnis beatitudo
omnis clemencia sit deo patri
et filio et spiritui sancto Amen
Tristitia repellit tristitia
Viciofa libro de confortu
vicioz capo 11 Temporalis tristitia
dicit quid habes unde gaudeas
O tanta mala que appropinquas por
tas pendere cum quo merore omnes
invenendi sunt qui tanto concia
te amaritudinis felle utuntur
Spirituale gaudium videtur Gemas
esse tristitiam novum vinum duas
esse tristitias per cognovi unam
que salutem alteram vero que
punitiorem operatur unam que ad
punitiorem trahit alteram que ad
desperationem perducit Tu quid vna
ex illis esse cognoscis sed omnia
que mortem operantur non igitur
in his tristitiam que servat
sed e contra magis gaudendum
in his que nec diu intelligis
quia et dator gaudij prebent
dicit cum persecuti vos fuerint
homines et dixerint omne ma
lum ad vos sum vos mecum
propter nomen meum gaudete in
illa die et exultate ecce enim
iustes vestra ultio est incelsis me
mento quia iure religionis
auctores apostoli ibant gauden
tes ac conspectu concilio qui dig
nati sunt pronome ihesu optime
has pati nullus ergo merore
locus esse debet ubi tanta leti
cia succedit Sed de viciofa tri
stia libro 2 super gen capo 11 En
dicit apostolus nolite contristare
spiritum sanctum dei in quo signati estis
indrem redemptionis non debet
intelligi quod ipsa spiritus sancti sub
stantia que est quid quid ipse est con
stare possit cum habeat eternam
vitam atque inmutabilem beatitudinem

diuinem magisque sit ipsa eterna et
inmutabilis beatitudo Sed quia
iustis habet ut eos impleat caritate
qua nunc est ut homines ex tunc
gaudeant perfecti fideles et bo
ni operibus et ideo nunc est ut
etiam contineant lapsu vel peccatis
eorum De quorum fide ac pietate qui
debant que tristitia laudabilis
est quia venit ex dilectione quam
spiritus sanctus infundit propterea spiritus
sanctus dicitur tristari ab eis qui sic agunt
ut eorum spiritus ostendant sancti non ob
aliud nisi quia spiritum sanctum habent
quo dono tam boni sunt ut mali
eos mestificent hi maxime quos
bonos fuisse sine nouerunt sine
crediderunt que perfecto tristitia
non solum non culpanda verum etiam
praeputie laudanda ac persequenda
est libro de vera in uocacione capo
21 melior est tristitia iniqua forte
patientis quam leticia iniqua fa
cientis et sequitur capitulo 11
Turba libro locutionum super
gen locutione 126 Turba
est multitudo inordinata non sicut
populus et sequitur capitulo 11
Turbacio super iohannem primo
capitulo 11 caput urbi mebroz
suscepit afflicti et ideo non abali
quo sed a seipso turbatus est Op
tebat enim ut eius mediator dei
et hominum homo christus ihesus pater
nos excitauit ad summa ita nobis
compatetur ad infima Cuius tur
bacionis causam aliter christus qui
paterat ibidem fore 60 mortuus
est pro nobis turbatus est pro
nobis qui ergo potestate mortuus
est potestate turbatus est qui tunc
figurauit corpus humilitatis nostre
transfigurauit in se etiam afflicti
infirmis nostre operantis nobis
afflicti anime sue proinde qui turba
magis fortis etus in uictus
non enim timeamus quasi deficiat
non perit sed nos querit in illius

pturbacione videamus ut qui tur-
batur ne despacione peamus quodo
turbatur qui no turbaret u no-
leus. peant argumeta phoz qui
negant in sapientie cade pturba-
cones aroz. Stultam fecit deus
sapiam huius mundi Et dñs novit
cogitaciones homin qui vane sue
Turbetur plane animus xamus no
in terra sed nra timeat ne peant
homines xpo. Conestetur ad perit
aliquis xpo q cupiscat acquiri
homines xpo. letet cum acquirunt
homines xpo. Timeat et sibi ne
peat xpo. Conestetur peguari se
xpo. concupiscat regnare cum
xpo. letet dñm sperat se regnatur
esse cum xpo. Iste sunt ete qtuor
quas pturbaciones vocant timor
et tristitia amor et leticia habant
eas istis de causis cum xam nec
phoz stercorū ul quozcūqz sumi-
lū q sentiat error qui pfecto
quodamod vanitate existimat
vitatem. Sic stuporem depugnat
sanitate ignorantes sic hominis
dñm que admod corpus mebz
desperacius egrotare quodo et do-
loris adunserit sensum. **Id. finis.**
Si Opiales homines in scandalis
maloz no porsitate sed carita-
te turbant ne forte in sepacoe
aliquoz zizanzoz sual aliquid
eradicetur et tñci. **Sequitur.**
Vanitas **Sup ps 30 et**
posicione 2a finis po
Odisti obfuantes
vanitatem sup va-
cie. Quis obfuat vanitate qui
timendo mori moritur. Timeo
enī mori ^{mentis} vñci et morit anq
moriat qui ideo mentiebatur
ut vñci agentur vis ne moriar
et mentur et morier. Et cū vitas
vnam mortē quā differre potis
et anfferre nō potis madis iduā
ut pñs moriar in dñā postea
moriar in corpe. Unde bñ nisi ob-

fuando vanitate **Sup ps 30** Et
dampnato qui speravit i mlti-
tudine diuiciar et pvaluit in
vanitate sua. Quid vanus eo
qui putat plus valē nūmū quā
dñm **libro 1a deci. di. ca. xi.** Qñ
quippe huāna natā p pñm pñm
hominis in vanitate devitē collappa
Vas **Inomelia de Test**
Amfigacoe dñi q sñ p vasa
Electoz corda insauca ecclia que
dñm ut ita dixerim sunt vasa
regalia vos igitur fide vos est
vasa regis eterui qui sacre re-
ligionis cultu velut pñosa me-
talla fulgetis. Sed memetote q
dñi hic vñtis sine maculis in-
coraz esse nequaquā potestis. Ne
ergo vasa dei rubigo delictoz
q sumat nūc est ut manū scē
pñatorū cottidie tergat. **Id.**
Vbiqz **De vbiqz esse dei libro**
De pñā ad dardani in fine
hoc pñbus vñs qñtum dñm
adunat vite tractamur quodo
dñm vbiqz pñtem et nō spagis
distātibz quasi aliena mole
vel distēsiōne diffusum s vbi-
qz totum cogitare te extendis
ante mentem ab omibz yma-
gibus corpoz quas huāna co-
gitacoe volūc consuevit nō enī
sic sapia nō iusticia nō sic de-
mā caritas cogitat. De qua sp-
tu est deus caritas est. Cū vñ
eius hitacoez cogitas vñtate
cogita conggacoe q fidelū
vel pñz maxime iustis vbi
pñca hitare maxime dñi quia
ibi fit voluntas eius pñca eoz
in quibus hitat obediā. Deinde
in terra vbi edificat hitans do-
mū suam in fine seculi dedica-
dam xpm aut dñm xpm vñ
gemū dei filiū equalem pñi
eius qz homis filiū quo ma-
ior est pñ et vbiqz totū pñtem
esse nō dubites tanquā dñm

et in eod templo dei esse tamq
inhabitantiem deum et in loco a quo
celi ppter veri corpus modum
Debe. He sup. cao hitacio et cao in
Venator a crudelitate et su
pbia sumpsit exordiu libro
16 dea. di cao e. Dr nebroth ille
gigas venator cont deum quid
aut significat hoc nomen q est
venator nisi aialiu terrigenaz
deceptor oppsor extinctor erige
bat aut turrem cum suis contra
deum qua est nupia sigsta supbia
Deum Devenire dei aduoc
Amagibz fmonibz fuone v
diuus homo totam massa dap
nabilem fecit veniat dñs nr fz
homo veniat ex alio tamine ve
niat ppgnem veniat diuus in
veniat mortuos moriat ut mo
rienti subveniat mortuos ad
vitam tiffent mortuos redimat
amorte fuet vitam in morte oca
dat mortem demorte sola est
ista gra pniloz sola maiorz sola
liberat pusillos cum magis q
re istum et quare illud quare no
istum et quare no illum volo
ame querat homo sum pfund
adito no peneat ex pnesto no
strutor inautabilia em sunt in
dicia eius *Sup ps eo* venit de
esurre et facere venit stare
et potum dare venit alge et
in mortite vestire venit paup
diuites face et em no p didit
diuitias suas assumedo paup
tatem mram quia i illo fut os
thezauri sapie et scie dei absto
Ita libro de vbi apli fmo 30
venit deus et totum q deada
traxit totum q tuis prauis
moribz amissit totum dimisit
totum deleuit ordinez docuit
gram pmsit etamen induxit
laboranti subvenit victorem
conauit *Eod lib fmo 8* hic
erat xpus et venit hic erat p

diuam maiestate et venit per
huanaz infirmitate Quia ergo
venit p infirmitate huanam Ideo
pdicans aduentu eius aplus
dixit huanus fmo no liberat
huanu genus nisi fmo dei dig
retur esse huanus Nam si hua
nus d qm in domo sua supat
hominem qua huanus est in seipso
supat hominem Ergo huanus
fmo omi acceptone dignus quia
ihus xpus venit in mund ptoes
saluos face *Idem infra* alia ta
vo fuit quare venire in mundu
voluit non enim de celo ad terram
mita bona sed pta dixerunt
q est causa tur venit ptores
saluos face *in omelia sup missa*
venit creator mundi ex mundi
visceribus effusus in mund et no
no miraculo natus in mundo ut
mund in mundu reddet mundum
In fmo de amore Amores duo
dei et scali nupia inbat vita
scam in omi temptaco luctat
Amor seculi et amor dei Et hoz
duoz qui vicerit illuc amant
tamq ponde arbit no em pen
nis aut pedibus sed affectibz ve
nimus ad deum et rursum no co
poris nodis et vinculis sed co
trariis affectibus tre mhemus
venit xpus nuntiare amore et
detrend face vite celestis ama
torem homo ppter nos fais qui
nos homines fecit ut homines assu
mens deus homines faceret deos
Desiderand est ut exspectamus
veniat nobis dñs diu quido
glam lib colliloqz reitac amp
ad deum caplo 3a qd ut iducat
nos ad suas nuptias veni dñe
et noli tardare veni domne ihu
veni visitare nos in pace veni
et educ vinctum hunc decet ut
letem coram te corde pfecto vei
desideratus amictis gentibz oide
faciem tuam et salu erim veni

lux mea veni redemptor noster educ
de carce animam meam adpositendum
nomen tuo sancto Quia dum miser
iactabor fluctibus mortis mee
clamans ad te domine et non exau
dies Audi clamante de hoc mari
magno et educ me ad portum felici
tatis eterne felices qui de periculo ma
ris educti ad te deum portum tuum
sumus pervenire meruerunt Oremus
felices qui de pelago ad litus de
exilio ad patriam de carce ad palatium
pervenerunt quia bravium illud pro
tue glorie adepti sunt quod hic periculis
et tribulationes quesierunt Ideo felici
vocanditate letantur impetum Oremus
beati et quantumque beati iam malorum
omni exuti de sua in marce scibili
gloria securi ad regnum deorum pre
venire meruerunt **Deinde vero ad deum**
venire libro de **Deinde ad christum**
gratia et libro arbi **non est aliud quam**
trio ad valentium **ad christum comiti et**
tamen ut dicitur nemo potest venire ad
me nisi datus fuerit ei a patre meo
libro primo contra epistolam **Nemo magis**
pelagianorum capitulo primo **christus potest ve**
nire ad me nisi pater qui misit me
trahat eum Ille quippe trahitur
ad christum cum datur ut credat in
christum **secundum libro capitulo x** **Nemo potest**
venire ad me et non aut dicitur ut
illuc aliquis intelligamus procedere
voluntate Quis enim trahitur si no
lebat et tamen nemo venit nisi ve
lit Trahitur ergo multis modis ut
velit ab illo qui novit intus in ipsis
hominum cordibus operari non ut homines
quod fieri non potest volentes credant sed
ut volentes ex nolentibus fiant et
In quibus finem habet sermo 12 **Veni ad christum**
amando credendo desiderando
Noli longa itinera meditari ubi
credis ubi venis ad illum qui ubi
que est amando venit non maria
navigando sed qui intus itine ha
bitant fluctus et tempestates di
versarum temptationum maris fixum

crede ut possit fides tua lignum
ascendere non mergere si ligno por
taberis Sic in huiusmodi fluctibus
navigavit ille qui dicebat quid
autem absit gloriam nisi iuxta dicit
in ihesu christo **Et ut dicit libro de**
innocentia capitulo 269 **Dicit autem Ego**
sum via vita et veritas hoc est per
me venit ad me pervenit in me
permanetur Cum enim ad christum per
venit etiam ad patrem pervenit quia
per eundem ille cum est equalis
agnoscat vincit atque gloriatur
nos spiritu sancto ut in finem atque in quum
tabili bono sine fine maneamus
Deinde vero venire **Pravos morum**
libro primo de deo **quasi contra vos**
etiam christiana capitulo 6 **statibus ab ipso**
patre repugnant homines postquam
aut in fidei sectantes quia illud
quod esse melius atque instantius testi
ficatur Quia per tamen illa veritate pre
terit sit que incommutabile vivit
et mea veritas deus auctor et con
ditor universitatis rebus quod condidit
consulat purgandus est animus ut
per spem illam lucem valeat et inhere
perfecte quam purgationem quasi am
bulacione quidam et quasi naviga
tione ad patriam esse arbitramur Non
enim adelum qui ubique presens est locus
mouem sed bono studio bonisque
moribus Quod non possemus in ipsa
sapientia tante etiam nostre in firmitati
congrue dignaretur ut vivendi no
bis preberet exemplum non aliter quam
in bonis quia et nos homines sumus
Sed quia nos cum ad illam venimus
sapienter facimus ipsa cum ad nos
venit ab hominibus superbis quasi sul
te fecisse putata est Et quia nos
cum ad illam venimus et valeamus
ipsa cum ad nos venit quasi in fir
ma estimata est Sed quod scilicet
est dei sapientius est quam homines
et quod infirmum est dei fortius est quam
homines Cum ergo ipsa sit propria via
se quoque nobis fecit ad patriam Cum

sano et puro intiori oculo ubiq;
 sit p[ro]p[ri]us eorum qui oculum illum
 infirmum in mundum q[ui] habent
 oculis etiam carnis app[ar]ere digna
 est. Quia em[im] in sapia dei n[on] po-
 terat mundus per sapiam[em] cogno-
 scere deum placuit deo p[ro]stulticia
 p[ro]dicat[i]o[n]is saluos facere credentes.
 Non igitur p[ro]locor spacia venie-
 do sed in carne mortali m[or]tibus
 apparendo venisse ad nos d[icitu]r. Illuc
 ergo venit ubi erat quia in hoc
 mundo erat et mundus p[er] se factus
 est sed qui cupiditate fruendi
 p[ro]p[ri]o aratore aratum boves
 configurati hunc mundo et mundi
 nomine congruentissime vocati
 n[on] enim cognouit p[ro]p[ri]a dixit e[ss]e.
 Et mundus enim n[on] cognouit. Quo
 vero venit cum hic esset nisi q[uia]
 placuit deo p[ro]stulticiam p[ro]dicat[i]o-
 nis saluos facere credentes. Quo
 venit nisi quod v[er]bum caro factu[m]
 et habitauit in nobis. Sicuti t[ame]n lo-
 quimur ut id q[uod] animo gerim[us] in
 audientis a[n]i[m]a p[ar]ues carnos
 illabatur sit solum v[er]bum quod
 corde gestamus et locutio vocat[ur]
 nec tamen in eund[em] sonu[m] cogitatio
 n[ost]ra conu[er]titur. Sed quod apud se
 manens integra forma vocis qua
 se inu[er]biat auribus sine aliqua
 labe sue mutacionis assumit ita
 v[er]bum dei n[on] gemitatu[m] caro t[ame]n
 factu[m] est ut habitaret in nobis. Sicut
 aut[em] curatio via est ad sanitate[m]
 Sic ista curatio p[ro]p[ri]os sanandos
 reficiendos q[ui] suscepit. Et que ad
 mod[um] medici cum alligant v[er]ba
 n[on] inop[or]te sed apte id faciunt
 ut v[er]bali utilitate[m] quedam pul-
 crando etiam consequatur. Sicut
 medicina sapie[n]te p[ro]p[ri]us suscep[er]it
 v[er]is est apte accommodata v[er]bibus
 de quibusdam contrariis curat[ur] et
 de quibusdam similibus. Sicut etia[m]
 ille qui medetur v[er]beri corporis
 adhibet quedam contra sicut frigidu[m]

calido ul[ter] h[um]idum sicc[u]m ul[ter] quiddam
 aliud hui[us]modi. Adhibet etia[m] quedam
 similia sicut linteolu[m] ul[ter] rotundu[m]
 v[er]beri rotundo ul[ter] oblongu[m] longo
 ligaturu[m] ip[s]am n[on] eand[em] m[or]bi
 omnibus sed sanlem similib[us] coaptat.
 Sic sapia dei hominem carnis se
 ip[s]am exhibuit ad sanandu[m] medi-
 cis ip[s]a medicina. Quia ergo p[ro]p[ri]us
 p[ro]p[ri]us homo lapsus est h[um]ilitate[m]
 exhibuit ad sanandu[m] Serpentis
 sapia decepti sum[us] dei stulticia li-
 beram[us]. Quia admod[um] aut[em] illa sapia
 vocabatur erat aut[em] stulticia con-
 temptibus deum. Sic ista que
 vocatur stulticia sapia est v[er]ba
 tibus d[icitu]r. Nos in m[or]te ma-
 le v[er]si sum[us] ut m[or]emur. p[ro]p[ri]us
 mortalitate bene v[er]sus est ut v[er]ue
 renus corrupto animo fenne inq[ui]t
 sus est morbus integro corpore
 fenne p[re]stet salus ad eand[em] d[icitu]r.
 p[ro]p[ri]us quod etiam exemplo eius
 virtutum v[er]ba m[or]a curant. Sicut v[er]ba
 similia quasi ligamenta m[or]bi et
 v[er]bibus n[ost]ris adhibita illa s[un]t
 quod p[ro]p[ri]am deceptus p[ro]p[ri]am
 natus homo homines mortales mor-
 te mortuos liberavit. Multa quoq[ue]
 alia diligentius considerantibus
 ul[ter] acutius ul[ter] asinilib[us] medi-
 cine v[er]ba apparet instructio. Sicut
 vero credita d[icitu]r am[or]tuis resur-
 reccio et in celum ascensio magna
 spe fultit n[ost]ram fidem. Multu[m] em[im]
 d[icitu]r quam voluntarie p[ro] nob[is]
 aiam posuit qui eam sic habuit
 in p[ro]p[ri]ate resumere. Quia ergo se
 fiducia spe credentiu[m] consolatur
 q[ui]tus quita p[ro] n[on] dum credentib[us]
 passus sit. Cum ergo uideret viuo[rum]
 et mortuor[um] spectat[ur] e celo magnu[m]
 timorem incutit negligentibus
 ut se ad diligentiam conuertant cu[m]
 q[ui] mag[is] bene agendo desiderent
 quam male agendo formident. Et
 aut[em] v[er]bis d[icitu]r aut[em] qua cogitatione
 cupi p[ro]p[ri]us quod ille i[n] fine datus

est quādo ad consolacōem huius
itineris de spū sancto tū dedit
q̄ in aduersis vite huius fiduciam
caritatem q̄ eius tantā qm̄ non
dum videmus hēam9 et dona
vni9 p̄p̄ia ad iustitias eccl̄ie
sue ut id q̄ ostendit esse faciendū
nō solum sive iuuare sed eccl̄ia
am̄ delectacōe faciam9 **Sed ut**
consulit libro de **Quisquisq̄** qm̄
vb̄is apli fms q̄ audit dñm ih̄m
xp̄m nō venisse ppter iustos s̄
ppter p̄tōres nō amet esse p̄tōr
ne forte dicat in corde suo Si in
stus fuero nō me amat xp̄us
S̄ si p̄tōr fuero amat me quia
ppter p̄tōres descendit nō ppter
iustos **Unde tibi** Si medicū
agnouisti febrem quare nō ti
misti utq̄ medicus ad egrotū
venit vlt̄ facē sanū amat q̄
vlt̄ facē nō q̄ inuenit plus em̄
amat sanū quam egrotū9
Venditio **De venditacōe p̄**
toris manibus fms
pmo ip̄e homo se vendidit p̄
ber arbitriū subduante iūq̄te
et accepit p̄cium exiguum de
arbore vetita voluntate **Unde**
infra subdit ibid̄ Vendidisti me
arbitrio meo redime me domine
sanguine tuo inuenditore erubescat
supbia in redemptore gl̄iet q̄ia
Sup̄ ps̄ 127 Vendidisti animā
sub peccato quis nos vendidit nos
ip̄i qui q̄ sensum9 seductori ven
dere nos potuim9 redimere
nos nō possum9 vendim9 nos
consensione p̄ti redimim9 i fide
iusticie **Saguis** innocens da
tus est pro nobis ut redimēmur
Venter **libro de eccl̄ia diu**
dei Venter dei p̄ris sc̄ta
origo sube eius accipit ex qua
origine ineffabiliter ante om̄es
creaturā filiū suū genuit ip̄o
testimonio p̄hibente p̄ p̄p̄iam
ac dicente id est p̄re ad filiū

Ex vtero ante lucifer genuit
te Aliter vterus eius in op̄ben
sibilia iudicia eius que r̄mai
nequunt iustice insinuat De
quibus occultis iudiciis eius i
libro job scriptum est Decurrit
vtero egressa est glacies et ge
lu de celo quis genuit r̄
Ventus **libro de cognicōe ve**
Ante cap̄ 9 Ventus est sp̄s
est aer dei in tu aliquo modo
agitatus p̄cellis aquarū angue
tatus p̄ angelica misteria exci
tatus p̄ eand̄ t̄quillatus **libo**
De q̄ntitate aie Ventus est aer
quod motus atq̄ agitatus q̄ i loto
t̄quillissimo et ab om̄ibus ve
tis quietissimo n̄ breui flauē
lo ap̄bari p̄t quo eccl̄ia iustas
ambientes acm̄ mouem9 fla
tum9 q̄ sentim9 q̄ am̄ venit
oculacōri quodā motu celestiu
n̄ t̄renoz corporū p̄uagiu9 spa
ciū m̄ndi ventus vocatur ex
diuisis p̄tibus celi nomina eccl̄ia
diuisa fortit9 **Sup̄ ps̄ 103 fms**
pmo Ventus nō est nisi quem
sentim9 motus quidam et quā
fluctus aeris impellens q̄ p̄
p̄ribus **ibid̄** q̄ p̄ventū aia p̄
sufficari Ventos quid̄ intelli
gim9 in figura nō ab s̄rde aias
nō quia ventus est aia sed quia
inuisibilis est ventus quāuis
res corporea corpa impellens
tū hūani oculi aciem fugit est
aut aia inuisibilis p̄tea hūe
intelligim9 aias ventus hūe
est quod deus in sufflante dicit
sp̄m vite formato hom̄i et fcs
est homo matrem viuente **libo**
De 6 q̄ombus addo gr̄as q̄one
Qui colligit ventos in syni id̄
xp̄us aias in occulto atq̄ sc̄to
Quibus d̄r q̄ortui estis et vita
v̄sa abscondita est am̄ xpo in
deo qui conuicit aquā i vestito
ut dici possit Quotquot i xpo

Baptizati estis xpm induistis
qui tenuit fines terre qui di-
xit discipulis suis Eritis in omni te-
ste iherosolym et iherosolym et
samaritan et usque in fines terre

Verbum deus libro decimo
De vite ca. 27 Duplex verbum
intelligitur ubi gra cum hoc verbum
ore profert aut cum idem verbum
homo ad se motu lingue in corde
suo format aut cum ipsa res
quam significat illud verbum qua-
lis sit intellectu cogitatur hoc
tercio modo deus verbum suum ge-
mit cum seipsum cogitando dicit
et quia totam mundi formam eadem
cogitatione producit Ideo dicitur ex
omni verbo suo fecit Unde et de
creatione mundi legitur spiritus dicitur
et facta sunt Nichil est enim ad
filium nisi verbum dei quia cogitatur
ut ars ut sapientia eius Nempe
cum rem aliquam cogitamus ipsius
rei imaginem in cogitatione nostra
formamus Si deus tamen seipsum
cogitavit suam sibi per omnia
imaginem formavit Ideo hoc verbum
imago vel similitudo dei dicitur
sed nichil nisi essentia exprimitur
Unde et hoc verbum dicitur quasi vere
verbum **Deus gratias non eodem**
libro ca. 20 Sicut sempiterna ver-
tus divinitatis pater que facta est
spiritus potest intelligi Sic hoc profundum
mysterium pater que in nobis gerit
ratione per sanctam potest conspici
Notum est enim quod humana mens
verbum locutionis ex se cogitando
gignit et idem verbum in mente
et in memoria simul una essen-
tia existit Cum ergo mens verbum
suum aliter innotescere cupit ad eadem
cogitationem que nichil aliud est
quam verbum suum et ad memoriam
disponit et quod idem verbum cor
votis induit quod auribus audibile
et audientium cordibus visibile
prestat et etiam lris cor suum

videri et ligari prout et tamen
invisible manens de essentia
mentis et memorie non recedit
Non ergo mens nec memoria sed
solum verbum singulariter sonat
per corpus vocis sensibile et tamen
inseparabile mansit in essentia men-
tis et memorie invisible Si su-
mus per verbum suum seipsum cogita-
do genuit quod in patris et spiritus sanc-
ti essentia simul coeternale subsi-
stat **libro 17 de unitate ca. 2** Ex ip-
sa quam memoria tenemus nostri
verbum formata quippe cogitatio
ab eadem re quam sanctus verbum est quod
in corde dicitur quod nec gratia est nec
latitudo nec lingue alicuius alius
sed cum id opus est in cor quibus
loquimur perferre notitiam aliquid signum
quo significetur assumit plerumque
sonus aliquem etiam nutus ille an-
tibus ipse oculis exhibet ut signum
corporalia etiam corporis sensibus
verbum quod mente geritur innotescat
eodem libro ca. 12 In verbo nostro velut
in eminate dei verbum est similitudo
quia sicut de illo verbum dicitur est
omnia per ipsum facta sunt ubi deus
per unigenitum suum predicat universa
fecisse ita hominis opera illa sunt
que non prius dicitur ex corde verbum
scriptum est in corde operis verbum
Sed cum verbum verum est tunc est
in corde boni operis verum aut verbum
est cum de scientia bene operantis
gignitur ut etiam ibi fuerit est
est non non ut si est mea scientia quod
vivendum est sic et in verbo per quod
operandum si non non alioquin men-
daciū erit tale verbum non veritas
et inde patet non opus est rem
est et hoc in similitudine ubi in
similitudo dei ubi quia potest esse
verbum utrum quod non sequatur opus
Opus autem esse non potest nisi pre-
cedat verbum Sic verbum dei potest
esse nulla existente creatura non
nulla esse posset nisi per ipsum per

facta sunt omnia *propterea quia dicitur*
verbum ponit dicitur me verba et vo-
cem in fine 8 de naturitate so-
luis baptis hoc inter est inter v-
bum et vocem quia verbum esse di-
ffinitur quod intra animi silentium
mente conceptum ipsam cogitationem
que adhuc intra conscientiam seclata
retinetur. Vocem vero per quam verbum
perfertur vox sonus est index co-
gitationis verbum vero ipsa cogitatio
8 de po vbo libro Nichil agitur
9 de unitate cao a per mebra cor-
poris in facis dicitur quod in his quibus
ut apparet ut inprobant mores
bonum quod non verbo aperit nos minus
edicta preuenit. Nemo enim ali-
nolens facit quod non in corde suo
prius dicit quod verbum amore cona-
pitur siue creature siue creatoris
id est aut ne immutabilis aut in co-
munitabilis veritatis *libro cao 21*
Verbum est noticia placita digne
quod amata *libro de fide et simbolo*
que scripta in afflicto cordis vpo
me celebrato Verbum prius ideo
dicitur est quia prius in note facit
per prout ergo verbum in his id agitur
cum verum loqui ut ut animus in no-
te facit audienti. Quod quid scit
corde geritur per signa huius ad cog-
nitionem altius perfertur. Sic illa sa-
pia quam deus per gemit qui
prius in note facit dignis animis
fectissimum per verbum eius fore
mentissime nominat. Inter animi
aut utrum et verba nostra quibus eundem
animi unde conam plimum distat
Nos quippe non gignimus sonan-
tia verba sed facimus quibus facies
matia subiaceret corpori plimum at
est inter animi et corpus deus non
cum verbum gemit id quod est ipse ge-
mit neque de nichilo neque de aliqua
facta condita quod matia sed de po
id quod est ipse hoc enim et nos cona-
mur cum loquimur si diligenter
consideremus nostre voluntatis appetitum

non tamen mentium sed cum verum
loqui quid enim aliud molitur in
animi utrum si fieri potest cogno-
scendū et perspicuendū animo audienti
inferre ut in nobis quid ipsi ma-
neamus nec recedamus a nobis
et tamen tale iudicium quo fiat iusto
nra noticia perfertur ut quantum
facultas conceditur quasi alter
animus ab animo perque se indicet
perfertur id facimus conantes
et verbum et ipso sono vocis et vol-
tu et gestu corporis tot scilicet ma-
chinamentis id quod intus est demo-
strare cupientes et tale aliquid
perfere non possumus et ideo non
potest loquentis animus penitus
in note facit. Unde etiam locus me-
dantis patet deus aut qui veri-
ssime iudicare animis cogitans
et voluit et potuit hoc ad scriptum
indicandū gemit quod est ipse qui
gemit *libro de fide quod ad deo*
gras q. 2 Verbum dei per facta
sunt omnia et ideo filius qui verbum
habet verbum dicit atque iustitiam
sed aperit incommutabilem preem in
incommutabilem ipsam atque incommuta-
bilem manens subiectus regimine
vniuersa creature spiritualis et cor-
palis per congruentiam ipsam locorum
quod ad animi statum cum moderande et
gubnande quid quid et ubi ita
eum fieri opteat sapientia et scientia
prius ipsam est. *Differet tamen illud*
verbum animi plimum Sicut scientia
libro 14 de unitate cao 12 nostra dissimilis
est scientie dei. Sic et verbum nostrum
quod nascitur de nostra scientia dissimile
est illi verbo dei quod naturam est de
prius essentia. Tale est autem ac-
si dicemus de prius scientia de prius sa-
pia ut quod est expressius de patre
scientia et de prius sapientia *libro cao 19*
magnum est verbum dei potentia
non posse metui quia non per-
illud esse est et non sed est est
non non at enim nec verbum

Dicendum est qd veru no est sic
ita libens absentior quid ai veru
est vbum nru et ideo rre vbu
vocatur Vnquid sicut dia potest
ul visio derisione ul stia desia
ita dici potest eencia decentia
Sic illud vbum dei maxime de
maxime qd est **Dei nra** So
lus deus et nulla creatura intelli
gabit vbum sempiternu sibi qd coet
libro primo sup gen cao 30 Verba no
sua tempis sunt cum dicimus
qu et aliqui etiam aut est i vbo
dei qudo aliquid fieri debeat et
tunc fit qu fieri debuisset i illo
verbo est in quo no est qu et ali
qudo qui et illud totum verbu
etiam est **Id cao 6** Verbum dei
filius no hz in forme vta cui
no solum hoc est esse quod viu
sed etiam hoc est ei viu qd est
sapienter ac beate viu creatura
vero quicu spialis et inteller
tualis al rationalis que videt ee
illi vbo ppinquior pt hre i forme
vram quia no sic est hoc ei esse
q viu ita no est ei viu quod
sapient ac beate viu Aupa em
asapia inuuntabili stulte ac im
pere viu que in formitas eius
est format em comisa ad mco
mutabile lumen sapie vbu dei
Aquo em extitit ut sit vteq ac
vuiat ad illu comitit ut sapiet
ac beate vuiat Principiu quippe
creature intellectualis est sapia
etna **De quo vbi dicitur ac pta**
te sup ps 101 fmo pmo supio
erat vbum et no qualecuq ver
bum sed vbum deus et no vbiu
q sed apud deum et no vatus
sed omnia p ppiu facta sunt **libo**
despeculo cao x Dicit tu deus
vbum mea doctna no est mea
et fmo quem audistis no e
meus r^o Les mra res munda
dic rogo dic vbum pris vnde
queso virtus et sapia sum p^u

cap sed et tu ipm pncipiu de
pncipio no duo tam p^u f vum
pncipiu dic vbum semp manes
Doce me humiliter interrogantem
Quid em tam tuu qua tu sed tu
tuus et no tuus quia no es ate
ipso Sicut in multis locis testat^r
Sed apre eius vbum est no pa
bile p syllabas nec volutale sed
semper in nobilitate viuens atq ma
nens et ideo vbum non quod
desinit platium sed q pmanet
natum no tnsitoriu sed etnum
no fan sed gemitu nec solu ge
mitu sed etiam vngemtu auio
ad est disponeti et psto e virtus
p ficienti Te quippe vngemtu
vbum pr gemitu desepo p q
omnia creauit crucifilo et idco
indubitanter credim quia nisi
et tu semp esses et semp ompe
vbum deus nullo pte omnia fa
fissent Qno creata crea al
quid potest creare tezte solus de
valet qui creatus no est Nichil
em exrepto deo no creatum est
Ab sit abintellat ut aliquid facia
expte nati nisi filiu et id no
nisi deus potuit nati ex do vni
te mchi pris vbum considere
volenti nulla sufficiunt vba qbz
te valeam explicare quoo aut
homino loqui potero homo de
deo opus deopifice tacia deca
tore pms dem mco i tpalis de
etno tuz venerabilis poa ompo
tentissima qua nos gnta boite
fecisti nec unq tamc est venera
bilis gra qua omnipotentissima
ma saluasti qui et opus acat
tis omnipotentie gratis fecisti
et opus saluato gre omnipotent
myplesti habens mura parem
ptatem et condendi in condita
et repandi pdita nec ille papius
theologoz supma p fundus
cetis aquileis q templatus obu
tibus septuagis cruciatet supio

Sane gaudeo Dñe deus meus
 vita et glia tota aie mee **libro**
9 de unitate cap 2 Et nos amaret
 et sanaret vñm p quod fca sūt
 omnia caro fan est et hñant in
 nobis illuatio quippe nra pñia
 pacio est verbi illius sñ vite qe
 hñe est hñm hñc aut pñapacoi
 pñsus in habiles et inñ pñdnei
 eramus pñter inuñdiciā pñtor
 inuñdandi ergo eramus pñro in
 quoz et supboz vñā inuñdacio est
 saguis iusti et hñalitas dei ut
 ad contempland dñm ut natā
 nō sum⁹ pñm inuñdarem fan
 q natā sum⁹ et quod pñto nō
 sum⁹ dñ em nā nō sum⁹ homines
 nā sum⁹ iusti pñto nō sum⁹ deus
 itaq fca homo iustus hñcessit
 deus pñhōm pñtor Non em cō
 gruit pñtor iusto sed congruit
 hñm homo ad iugens ergo nob
 similitudine iniquitat nre et fca
 pñiceps mortalitat nre fecit pñ
 apes diuitias sue qñto quippe
 mores pñtoris pñueniens ex dñp
 nationis nñtate soluta est pñmor
 tem iusti veniente ex nre volū
 tate **libro 13 eiusd cap 19** Cñ lego
 vñm caro fan est et hñant
 in nobis in verbo intelligo ver
 dei filiū in carne agnosco ver
 hñm filiū et qñt qñt i vñā
 pñona dei et hñm ineffabili
 grē largitate qñctum pñter qñ
 sequit ac dñt et vidim⁹ glām
 eius et **libro 14 eiusd cap 4** Verbu
 qñ foris sonat pñm est verbi
 qñ intus lucet cñ mag⁹ verbi
 opetit nome vñm illud qñ pñt
 carnis ore vox verbi est vñm
 qñ et ipm dñ pñter illud agno et
 foris apparēt assumptu est ita
 em vñm nñm vox quodammodo
 corpus fit assumendo eam iqua
 manifestet sensibus hñm et pñt
 vñm nñm fit vox nec mutat
 in vocem ita vñm dei cap qñ

fan est sed absit ut mutaret in
 carnem assumendo quippe illam
 nō in eam se qñtendo et hñ nñm
 nō fit et illud caro fan est **libro**
hñc pñam ponit Quidam puta
sup iobem pñmone uerūt qñ natā
pñmo i eod fñd 107 hñana que su
 pñpta est a verbo cōtēt nñm
 et homo mutaret in dñm vñm
 si diligencius quod opñati sunt
 cogitemus homo pñt iudeo nō
 em quisquam ex ista mutatioe
 hñm nel duplicari dei vñm
 dñtus ul augeri ut aut duo sit
 qñ vñm fuit aut amplius sit qñ
 min⁹ fuit porro si natā hñana
 nñm est mutata atq cōusa
 verbum dei qñtum erat et quod
 erat hñ erit vñ est homo si nō pe
 rit Sed hñc opñione veri dati
 pñsus nō video opñire **in epistola**
ad volusianū Cum dñ verbum
 dei pñ quod facta sunt omnia sit
 assumptu corpus ex vñne et sen
 sibus apparuisse mortalib⁹ ut in
 mortalitate suā nō corrumpet
 ut cñtatem nō mutauit ut pñta
 tem nō minuerit ut ad iusticiā
 cōtēz mñdi nō deseruit ut assum
 ptis id est a searto quo cñ illo et
 in illo est nō recesserit vñm dei
 sit intellige pñ quod fca sūt omnia
 nō ut eius cñsire aliquid cogi
 tes et ex futio pñtū fieri ma
 net sicut est et vñqz totū est
 venit aut tñm manifestat et cñ
 occultat abscedit Adest tamen
 sine occultam sine manifestum
 sicut lux adest oculis et videtur
 et ceteri sed vñdenti adest pñti
 tecto vero absenti Adest et uox
 audientibus auribus adest eadē
 surdis sed illis patet istis latet
 Quid alit mirabilis qñ id qñ
 accidit in vocibus nñs verbi qñ
 sonantibus in re scilicet in pñm
 tñsitoria Cum em .7. loquimur
 nec se pñlle locus ē nisi pñia

sonare desisterit et tamen si unus
assit auditor totum audit quod
dicimus et si audiat multitudo simi-
les etiam inter se periculatum quum
nunc sonos tamquam ab eis si omne
quod sonat ex omnibus totum est
et singulis totum ita ut iam non
illud potius incredibile si verbum
hominis transiens quod exhibet au-
ribus verbum dei permanens non
alibi exhibet rebus ut queadmodum
hoc simul auditur etiam a singu-
lis totum ita velud simul ubique
sit totum non itaque metuendum est
cor pusillum in facie ut in illo
tandem deus angustias passus
esse videatur **libro 32 quoniam quod**
32 Ideo sic in eadem positum est
verbum caro factum est quia usque
ad visibilem carnem assumptum
illa humane nature ad nos facta est
atque in tota illa unitate suscep-
tis principale verbum est eterna
atque ultima caro volens enim
evangelium commendare pro nobis di-
lectionis humilitatis dei qui se hu-
militer et quo usque se humiliavit
exprimens verbum carnis nominat
promittens enim naturam que verbo
est inferior carnis vero prestantior qua-
vis enim commendat humilitatem quia
dicitur est verbum caro factum est quia
si dicitur verbum homo factum est
Et infra subdit Secundum loquendi
celebriorem consuetudinem quod
quid sit quod non erat desinit
esse quod erat nec tamen habet verba
intelligimus ita sed ut manente
quod est ex eo quod accipit formam
fieri non ex eo quod in illam formam
aliqua imitatione commisit est
dicitur sit verbum caro factum est Deinde
si ubique caro fuit nominata et
alia tacita sit intelligendum est ut
alia ibi esse non credatur nisi illi
habuerit. **Adam** De quibus dicitur
est vide. **bit** omnis caro saluta-
re dei est. **illud** in psalmo ad te omnis

caro venit. Unde intelligitur po-
tere homines pronominatum solum
carnis signari ut secundum hanc lo-
cutionem etiam illud possit intel-
ligi. Ut quod dicitur est verbum caro
factum est nichil dicitur sit nisi verbum
homo factum est. Sicut enim apte to-
tum sola nominata anima totus
homo intelligitur sicut est illud
totum ante descenderunt in egiptum
Sic rursus apte totum etiam
nominata sola carne homo intelligitur
Sup prima canonica Ut res que
Johannes omelia 1a solo corde vi-
deri solet videtur et oculis ut
corde sanaret et oculos. Solo
enim corde videtur verbum caro at
et oculis corporalibus videtur erat
vni videmus carnem sed non erat
vide videmus verbum factum est verbum
caro quod videtur possemus ut sana-
retur in nobis vni verbum videmus
libro de verbis apostoli pater 20 Verbum
caro factum est ut habitaret in nobis
latens maiestas apparens in firmi-
tas ut morietur in firmitas et te-
neatur maiestas **Sup prima canonica**
Johannes ut in huiusmodi verbum
in sponsi et thalamo coniuncti sunt duo
sponsus et sponsa. Sponsus ver-
bum sponsa caro **Sup ps 100**
verbum deus ut reducat nos caro
factum est et habitavit in nobis factus
homo deus super omnia filius
dei equalis patri adhuc factus est
homo ut mediator esset inter ho-
mines et deum et reconciliaret
longe positos et coniungeret separatos
et renovaret alienatos et reduceret
perducos adhuc factus est homo **Sup**
ps 101 **finone primo** Partus vir-
ginis est lapis sine manibus
demonte passus ubi nullus hominis
operatus alla transmissa concupis-
sed sola fides accensa et verbi
caro concepta Deinde precessit
ex utero locuti sunt celi angeli
pastoribus nuntiavit stella ad

adorandū regem magos tunc
 Symeon impletus spū scō infan-
 tem deum in manib⁹ uirg cog-
 nouit accessit etas nō dūitati
 sed carni horrent mirant q̄ sa-
 piam dei pueri duodecim impu-
 senes aut etia si periti. Quid
 illorū pericia ad sapiam dei nō
 ne periti nisi subueniente uirg
 pueri crescit adhuc etate corp⁹
 uenit ad flumē baptisand⁹. Bap-
 tizator deum cognoscat indignū
 se soluendi calciameti corrigia
 confitetur. Jam tūde tēci illūant
 Quidis apertus auditus locut⁹
 muti resurgit mortui mundant
 leprosi sanguin⁹ palati q̄ ualeat
 languidi. Jam quid mōbi illius
 pfecta sunt omnia compacone di-
 uinaz cognosco paupertate. **Sup**
p̄s 10 Quidā ipm vbm̄ caro fm̄
 est et ipm vbm̄ caru fixū est
 sed nō est mutatus in hominē. hō
 nullo mutatus est in uita hominē
 in illo ut melior fiet quam erat
 nō ut in ipam subam vbi contē-
 pōd ergo q̄ homo erat mortuus
 est deus et p̄d q̄ deus erat ex-
 tatus est homo et resurrexit et
 ascendit in celum quidquid pass⁹
 est homo nō potest dici nō pas-
 sus est deus quia deus ēat ho-
 minem assumendo sed nō est
 mutatus in hominē quo nō po-
 tes dicē nō te passum i iuria
 si vestis tua confidatur et quid
 quēris ul amas ul iudicio hoc
 dicit iudici q̄ cadit me nō dicit
 confidit dūrrū memm f̄ q̄ cadit
 me si potuit et meruit dici ve-
 stis tua que nō est tu sed vestis
 tua. Quidō potius meruit audire
 caro xpi templum vbi iūctum
 cum verbo ut quidquid i carne
 patētur deus ipe patētur quā-
 mō vbm̄ nec mori potuit nec
 corūpi nec mutari nec occidi f̄
 quidquid horū passum est i carne

passum est. Et noli mirari quia
 vbm̄ nichil passum est nec aia
 hominis p̄t pati aliquid occisa car-
 ne dicente ipso dno. Nolite tūne
 eos qui corpus occidunt aiam ac
 nō possunt occidē. Si aia nō p̄t
 occidi vbm̄ dei potat occidi. Et
 tūne dicit flagellauit me colla
 phreavit me percussit me dilani-
 auit me totum h̄ nō fit in aia
 et tamen nō dicit nisi me ppter
 vnitatem consorcij ipius. **libo 10**
de vrbis dñi s̄mone pmo Nichil
 potuit in cordibus pauperi et do-
 uari adeo nisi ut illud vbm̄ p̄p
 fca sunt omnia fiet q̄ nos sumus
 ut attingē possem⁹ illud q̄ nō
 sum⁹. Non em deus sum⁹ sed po-
 sum⁹ mente ul cordis acie mōlo-
 re vidē deum p̄tis acies nre ob-
 tte obtuse infirmitate deiecte cu-
 puit videre sed nūpe sum⁹ i re
 nō dūm sum⁹ si nō dūm possum⁹
 vidē vbm̄ deum. Audiam⁹ vbm̄
 carnem fm̄ quia carnales fca su⁹
 audiam⁹ vbm̄ carne fm̄. Ideo
 em venit ideo suscepit infirmitate
 nram ut possit firma locutione
 cape dei portantes i fuit⁹ tua.
Uerbum dei de vilitate et
 singularitate vbi dei i q̄b⁹
fm̄onib⁹ s̄mone 12 Oportuno
 naq̄ i venarib⁹ ieiunij sumus
 letabitur cor nrm si metab⁹ esu-
 rim⁹. Cum aliqua suauia apponit
 in epulis nris letant⁹ fauces que
 renant cibum. Cum varie colo-
 rata blandeq̄ depicta apponit⁹
 appetibus nris letant⁹ oculi que
 renant aliquid videre. Lūosum
 letant⁹ homines quēntū tantū
 letant⁹ olfactus quēntū odore
 gratum. Sed letetur cor quēntū
 deum p̄culd nro singula que
 exhibent⁹ diuisis sensibus nris
 singulos sensus delectat. Neq̄
 em vllus sonus delectat appetitū
 ul color auditū. Cordi ante mō

Dus et lux est et vox est et co-
lor et cibus est et ideo omnia est
quia nihil horum est et lumine cordi
meo au dicitur In lumine tuo vide-
bimus lumen Est sonus cordi meo
aut dicitur Audiat meo dabit
gaudium et letitiam Est odor cordi
meo de quo dicit xpi bonus odor
sumus Si ergo cibum quibus quia
lectumatis Si qui esuriunt et si-
tunt iustitiam De ipso aut domo
ihu xpo dicitur Est Cuius factus est
nobis iusticia et sapientia Ecce epule
parate sunt iusticia xpus est Cibus
est quem sentit omnis qui sanas
fantes habet interioris bonus Cibus
est qui seipsum commendans ait
Ego sum panis vivus qui de ce-
lo descendi Cibus est qui resi-
cit nec deficit Cibus est qui
esurientes faciat et integer ma-
net Cum hinc ad mensas vestras
discesserit nihil tale maduca-
bitis Cum ad istas epulas come-
mstis hinc comedite Sed tu au-
dieris hinc dixeris Bene man-
ducat et male dixerit qui au-
dit vobum dei et non facit Non
enim ducit utilem succum sed auditu
ructat in digestionem fastidit
Nec mirum quod corda vestra sic epu-
lantur ut et ipsa reficiantur et non
minuat Unde reficiuntur Corporalibus
oculis vestris deus ille cibum dedit
Nam lux ista cibus est oculos
hac lumina vestra pasantur et si
quis intenebris ducitur sicut
tamen remm eius deficiunt oculi
propter dederunt enim homines oculos
sedendo intenebris nec aliquid
trahunt oculis nec aliquis quicquam
percussit nec humor alienus in flu-
xit nec pulvis nec fumus produ-
citur homo post tenebras et
non videt quod videbat oculi eius
fame mortui sunt Cibum suum
habet est lucem non sumendo de fe-
cerunt et ista lux que videtur ab

hominibus omni pasat oculos et as-
pectus videntis reficiatur et lux
integra perveniat Si duo vide-
ant tanta permanet Si plures
videant tanta permanet Dives
videat pauper videat equalis est
omnibus nullas mea limites figit
Impletur pauperes inopia vacat
divitis avaricia Nunquid enim
qui plus habet plus videt aut p-
lato auro potest pauperes
et emet sibi quod videat ut ille non
habeat Si ergo talis cibus est
oculis vestris quid est deus men-
tibus vestris Annon quid cibus est
scimus et ipse qualis est Ecce loqui
caritati vestre assunt aures assunt
mentes duo quid nominam au-
res et mentes et meos quod loquor
duo quidem sunt sonus et intel-
lectus sunt feruntur simul ad au-
rem perveniunt Sonus remanet
in aure et intellectus descendit
interior Excellentius intellectum ama-
re debemus Sonus est quasi corpus
Intellectus quasi animus Sed sonus
more ut aurem percussit aurem
quod tenet tunc non revocatur
non adhuc sonat Ita enim syllabe
perueniunt sibi et sequendo succe-
dunt Sed non sonat nisi prima
tulerit Verum tu quicquid sit quod dicitur
tutorum magnum habet miraculum
Ecce enim si vobis esurientibus
panem apponem non perveniet
ad singulos totus divideritis
vobis quod posuissim et quanto
plures essetis tanto minus habet
modo autem sermone profero verba
inter vos et syllabas non dividitis
nec secatis sermone meum ut alius
tollat istam partem alius aliam
Et sic particulatim et minutatim
ad singulos quoscunque quod dico pre-
mit Sed totum audit unus
totum audit duo totum audit
plures et quod venit totum audi-
unt et omnibus sufficit et singulis

integre est. patitur ad audiendum
auris tua nec eam frangat ma-
na aures aliena. Si hoc fit de
vbo sonanti quid sit de vbo omni-
potenti. Quia enim vox ista in a-
uribus omni audientium singulis
tota est et apud singulos tota est
nec tot sunt nec voces quod ure
aures. Sed una vox multis aures
implet non diuisa sed omnibus tota.
Sic cogitate vbum dei totum in
celis totum in terris totum in angulis
totum apud patrem totum apud
filium totum in unitate totum
in carne totum ad inferos cum
visitaret totum in paradiso quod lac-
nem cum tulit. Si dixi de sono et
si de intellectu aliquid dicam et qui-
to magis est quam vbum dei. Ecce enim
sono profero sed cum profero iam
non reuoco si uolo audire alter
sonum profero et cum ipse transierit
profero alter aut silentium sequitur.
Intellectum vero et profero ad te et
teneo apud me et inuenis quod au-
disti et non prodo quod dixi intellectus
ergo manet in corde meo migrat
ad te nec deserit meum. Sic tu
cum intellectus inest tibi meo
et volo ut in sit in corde tuo quod
quod ad te transierit et assimulo so-
num quasi verbum et quasi in po-
no intellectum et profero et produco
et doceo et non amitto. Si potuit
hoc facere intellectus meus de voce
mea non potuit vbum dei decar-
ne sua. Ecce enim vbum dei de-
apud deum. Sapientia dei manens
inmutabilis apud patrem ut pro-
deret ad nos carnem quam somni que-
runt ei quod se inueniunt et ad nos
processit et apud nos recessit intel-
ligit sapienter hoc quod audire
quid sit et quale cogitare et
de deo maiora sentite. Vult enim
omnem lucem omnem sonum omne
intellectum desiderandus est et ad
eum inhiandum ut letetur cor quem

cum deum. **Est autem vbum dei vnde**
sup ps 36 fmo 3o. Liberat ala-
queo vbum dei in corde liberat
anima primum vbum dei in corde
liberat anima vbum dei in corde.
Deum est enim vbum non a te re-
cedit. Quod enim mali patitur que-
custodit deus. **Deo semper debet**
audiri libro contra. Quisquis
adamanum disciplinam xamnis in re-
manichei capitulo 1o. tranquillitate
qua significat estas colligit vbum
dei ut in aduersitate et tribulationibus
que hyemis nomine significantur
beat unde spiritualiter viuat. Non
enim in pane solo viuunt homines sed
in omni vbo dei. Si autem hoc cosmo-
net quod meum condit formula quod
colligit nascuntur etiam illi thesau-
ro quem dominus magister dicit in veteri.
Et ut dicit libro. Verbum dei lu-
3o de quibus elio. radum est can-
que 12. Dore veritatis et solidum
firmitate eternitatis et in diuinitate sui
simile pulchritudine deitatis. **Est**
autem audiendum cum perfectu libro 1o
ome 2o omne 9. Xpiamus es si quod
tas etiam verbum dei libenter
audis de lectione verbi lactissime
quoniam ut lactissime promouetur.
Tu laudas tractante ego quod
faciente. Amas vbum dei et libet
audire. Ecce quod propono meo te ex-
amina in eo te appende pro as-
cende ad mentem tue tribunal et
constitue te ante te et iudica te
et si primum inuenis corrige te.
Displicet autem malis. Sams sua
libro de vbiis apli 1o. mis est pa-
e. mis quid melius et preclarus
panis celesti sed si non ob stupe-
facit dentes iniquitas. Sapientia
enim dicit. Sicut una acerba de-
tibus noxia est et finis oculis
sic iniquitas videntibus ea et
prodest quia panem laudat si ma-
le vultis quod laudat non mandu-
catis. Cum ergo audis vbum

institue et laudas multo laudabi-
lius est si facis ffac ergo q lau-
das tu datus es volo et non va-
leo quare non vales quia sanitas
tibi non est unde sanitatem perdidisti
nisi quia peccando creatori offen-
disti ergo ut eius panem quem lau-
das cum suavitate id est cum sani-
tate manduces dic illi ego dixi do-
miferi mei et *Quid tractanda li-
93 qdond qone 16* pro diligencia
verba divina tractanda sunt Sed ut
dicat super apoc omne q sup illud
faciet amaritatem ventris tui sed
amore tuo erit tamquam mel dulce
more intelligunt boni et spua-
les christiani in ventre carnales et
luxuriosi inde est q qui verbum dei
predicant spiritualibus dulce est car-
nalibus vero quorum secundum apostolum
deus ventris est amarus videtur
Verba humana sunt aspera et
Quid sunt et quid valeant
libro denigro ad leonem Verba sunt
signa rerum que sunt in anima libro
qdm sup gen qde 100 voluntati
enunciande et innoticia preterende
propter verba sunt libro *qdm sup*
deut qde x Nichil aliud in verbis
loquendum quatur nisi voluntas
propter quam enuncianda verba in-
stituta sunt *Sup iohem smone*
et Nichil aliud sunt verba quam
signa significando enim verba sunt
tolle significacionem verba sapientis in
anis Ideo contra mentientes dicit in
enchiadon cap 16 Porro omne me-
dicum ideo dicendum est esse peccatum
quia homo non solum qui facit ipse
q verum sit sed etiam si qui errat
et fallitur sicut homo qui debet loqui
q animo gerit siue illud verum sit siue
putet et non sit *Omnes autem qui*
mentuntur gratia id q animo sentit loquitur
voluntate fallendi et utique verba
propterea sunt instituta non propter in-
vicem se homines fallant sed propter
in altius quisque noticia cogitacionem

nes suas prestant verbis ergo verum
ad fallaciam non ad quod sunt instituta
peccatum est *Quid valeant bona*
verba sup iohem smone in et li-
tao de verbis domini sermone decio
Verba opera sunt non perfectum quod per-
ximum loquendo edificat bonum
opus operatur *De verbis quibus oramus*
denigro dicit libro Non opus est locum
per de magistro tunc cum oramus
nisi sonantibus nisi forte sicut
sacerdotes faciunt significande mentis
sue causa non ut deus sed ut ho-
mines audiant et consensione qui-
dam per quicquid suspendant
indemum locutione igitur in oratione
nisi aliud agimus quam q nos ipsos
quicquid cum illa cui in heret
memoria revolvendo facit in mente
venire res ipsas quas significativa
sunt verba *Cum dicitur est de re et non*
de verbis libro de quantitate anime Non
solum approbo verum etiam moneo ut
semper res magis curamus quam verborum
te habere delectet *De verbis maledi-*
corum non est curandum sup ps qd poe
po Dicat qualia verba audio finis
propter dominum me audiuimus denique *Ihesus*
Vetustas diffinitur in prima
Depla ad apoc domini que est
in 100 Vetustas est quidam
displicendi metus *Vetustas orationi*
habuit aculpa libro Septimum est
et sup gen cap 100 de primis hominibus
q mundi erant et non confundebantur
Nullus enim motus erat in corpore
cui vetustas debetur *Ideo nichil*
putabant velandum quia nichil
senferant refrenandum *in libro*
de deumtate dei cap 10 Merito
autem libidinis pudet et ipse in eis
que suo quodam ut dixerim me-
no animo ad arbitrium utrum mo-
neantur pudenda dicantur q ante
peccatum hominis non fuerunt *Est autem*
in eis nalis illa vetustas eod libro
cap 20 pudet enim huius libidinis
quantum siue vlla dubitatione

nam et nudo pndet in eius quippe
mobediam que genitalia corporis
mebra solis suis moribus subdi
dit et pnta voluptatis eripuit
Satis dndit quid sit homi illi
pme mobedie retulit q mea
parte maxime optuit apparere
qua gnatu ipa nata que illo
pino et magno indetius e mu
tata pto dany ueru nullus
erunt nisi id q any omes i uno
essent inqum pntem ppetuati
est et dei iusticia vndicatu di
gra in singulis expietur **Non**
tamie ppter vcaudiam De hac
est tacenda ul obmte re volen
da veritas ead lo c 2 tibus nob
diligencius disputare vcaudia
resistit et apellit vema honoe
pfato apudias auribus postea
cum id fiet causa nulla esset Si
nomia que de htemodi mebr
sensum cogitant attingerent
sine vilo timore obscenitatis
liber fmo ferretur nec ipa vba
essent que vocarent obscena
Sed quid quid inde dicitur tam
honestum esset quam de alys
cum loqui corpus ptibus eius
quis ergo ad has lias ipudias
accedit culpam refugiat no na
fca denotet sue turpitudinis
no verba in re nctat in quibz
mech facillime pudicus et reli
giosus lector ul auditor igno
scit donet infidelitate refella
no deside rez inextpar sed de
sensu exptaz argumentate **no**
debet erubescere xamus Opteat ut
confiteri xpm sup ps habeat xa
ss fnone primo mus i reue
renca qudo venit iur homines
quibus displicet xpus et tuc si
erubuit dexpo de lebitur delibo
viuendia Opus est ergo ut ha
beas vrenuenciam qudo tibi dexpo
insultat qudo dr cultor crucifixi
adorator male mortui venedtor

ocasi hic si erubus mortuus es
esto ergo frontosus quid times
fronti tue quam sig et aznasta
Veronabili vcaudia libro e contra
Cresconiu gmatia post mediu
Secundia quippe in rebus manife
stis nl etiam ipa impudencia obinu
teste pt infamia no potest re
Veritas et vez **Veritas et vez**
Differt vez appabili libro
20 cont Cresconiu gmatia vpus
finie pbabile qudo dr no qsequeter
est vez cum ea dicunt que fieri
possunt ac solent et ideo pbant
hoc est appbant et credunt etiam
si facta no sint Quod aut vez est
cum onditur uatio pbabile e et
ideo utiqz pbabilis **Quid sit libo**
20 soliloquior suoz vpus pncipiu
Verz est q ita est ut videt **ibide**
infra Verz est q ita se ht ut cog
nitori videtur si velit possitqz cog
noscere **libro de m m o r l i t e a d e a l s**
Si quid veritate eam dicim qua
vera sunt omnia quecuqz sunt si tan
tu aut sunt inquitam vera sunt
et ideo solus deus ppe dr verax in
epla ad pascenciu comite arriam
et est 13 Solus deus e verax
Omus aut homo mendax Unde
neqz in nobis ipis ul pnosipos ve
races sumus cum sumus sed cu ille
in suis suis loquit qui solus est
verax **In epla ad paulianu et e 9a**
Cum deau libet homis ore vitas
fomerit no ab illo homine qui for
te ptoz est sed ab ipa vitate q
est axpo qui iustus est **libo 13 con**
fessionu Non alio duc pter te in
spuante credo me vez dice cu tu
sis veritas omis aut ho mendax
et ideo qui loquit mendaciu de
suo loquit **Sup ps 109** Deus est
verax omis homo mendax quia
no est homo verax nisi in quo
loquit deus **Sup ps 123** Veritas
in m o r l i s est veritas inqumtabi
lis est veritas illud vbum est

De quo dicitur **Incipio** erat vbi et
libro de agone vano **Sacilegiu**
est credere dñm nostrum tñ ipse
sit veritas maliquo fuisse men-
titum **Sup iohem fmonc eo** ve-
ritas inimitabilis est veritas
pans est mentis refiat nō de-
fuit mutat vestentem et non
ipā inuestente mutat ipā est
veritas vbi dñi deus apt dñi
vngentis filius hēc vītās car-
ne induca est ppter nos ut de
maria vigne nascetur et im-
pletur pphā **Veritas detra-**
orta est ptea libro de gñā no-
in testamēti gñe l^a ca^o qñto
Necesse hē rōnalis creatūā ob-
tempans deo tempales causas
ad etnā vītātē referre siue pe-
tendo quid erga se fiat siue
consulendo quid faciat **Qui**
pñs mentis affectus est ut ipā
constituat nō ut deus instruat
Et iō vītātis cā **Nullus ad cō-**
nācē venit xps sequenda vi-
mepla addro **scē** tatem melius
et est iō consili potuit qui
hūano quam ut homo ab ipā
veritate susceptus ineffabilē
atq; inimitabilē et ipius i tris
psonā gerens hūana papien-
do et diuina faciendo salubē
credi pswaderet **Sup ps 66**
xpus dixit vītātē pculit in-
quitate et alaturus est eqtātē
Sup ps 66 **Cognoscamus i trā-**
man tuam possimus eam de-
ciuanō discere Ego sum vītā
dñs aut xpus dixit Ego sum
vītā Sed timens ne erres ad-
icit et veritas Quis errat in
vītātē errat qui recesserit ante
veritas xpus vītā xpus ambula-
timens ne moriatur antequam
pvenias Ego sum vītā Ego su-
m vītā et vītā quasi dicit
Quid times pñe ambulas ad
me ambulas in me requiescas

Quod ergo aut cognoscamus
et iō cognoscamus mētr xpi tñ
Et iō omīs in nobis **Opero in**
et adiat adeo libro **mīā dei**
pñs detmātē cao **q iōmibz**
veris que certā mētr sunt pse-
nerante me faciet Si quid autē
aliter facio sapio id quoq; ipse
mētr reuelabit siue pocultas
in spūcōnes atq; ad mōnōnes
siue pmanēscat eloquia sua si
pstatuas pmanēscōnes **Quia**
ut dicit sup epla ad gal 2 **Quid**
quid veritatē inuenit in homīe
nō est ab homīe sed adeo **Quia**
omīs homo mendax **Est aut ipā**
vītās fūitātē et **Cognitio vītātē**
vītātē dōtātē i sup **omīa flā pñs**
dicta epla addro **pferant et qe**
pñs mandata erunt et diuidit
et subvertere ydonea est si ut
nō solū apta feriant sed et
abscōdita eruant **Et iō libro**
a detmātē dei cao 19 **Verba qe**
arītātē nō veniūt plex q; eadē
nullo impellente se ipā subver-
tunt **libo 4 qfess cā 6** **Abste di-**
diceram deus meus nec ideo de-
bēt aliquid verē dici quia eloqē
dicit nec ideo flū quia i posite
sonant signa labiorz **Curus nō**
ideo verē quia impolite emittat
nec ideo falsum quia splendidz
fmo est sed pñde esse sapiam
et stultitiam sicut pñt tibi vti-
les et inuitiles **Verbis aut orna-**
tis et moruatis sicut vasis vrbā-
nis et rusticanis vtrōq; cibos
posse ad instaurā **Sū sup ps 74**
Quid gloriosus fies qñ sub-
ti et vītā arītātē sup te vītās
volente nā et in vītām ipā supab
Est vītās pulcētūdine **inopabit**
ornata i epla ad iohē **est vītās**
et est mō eplaz nō **pulchrior**
vanoz quā fuit helena grecor
et pñta foras mī marties ad
vsus hanc sodomā quā pñlla

illi trones ad v'sus fiam d'mca
unt **Deo mepla sup dca addros**
cor purissima et sincerissima
est veritas xana aug audoita
tanto devotius obtemperari opt
q'nto videmus illu iam errore
se audere extolle ad confgan
das sibi turbas mptoz qui no
novus xanu velumeta gquint
mepla ad deodatu et cetos suos
dei Veritas dei tanto reatu ma
iore gtempuit q'nto celebriore
excellencia p'dicatur **Unde pul**
itudinis eius ca Inquintabilis
libro p'mo de gen veritas tanq
cont mandhem sol fulget i' dia
ca fine et aia ipius v'itatis p
ticeps fca corpi ordine et pulatu
duem p'stat tanq luna illumina
nans noctem et quemadmodu
stelle om's intelligencie quia
les in huius vite obscuritate tag
in nocte micant et fulgent **Cam**
dat libo 9o de ca 22 Quod
instituit multitudo erroru absta
lit via v'itatis q' instituit mare
dulitas absailit fides q' instituit
acultu d'ne religionis ausio ab
stulit ad vnu deum veru fca q'
comisio p'p'ea **d'at in f'mone quo**
dam qui incipit audiuim' et me
te integru p'p'erim' Quia d'm
blanditur iniquitas et dulcis
est amara est v'itas vt go sua
uis sit veritas dulcedo gtemp
nit iniquitat' q'ulto em e me
lior et suavior v'itas sed sanis
suavis est panis **mepla ad Ro**
mulum Veritas dulcis est et
amara quia dulcis est p'at et quia
amara est aua **Et ideo v'itas ga**
ui est diligeda sup epla ad gal
ut 6 Veritas p'pter seipam dilige
da est no p'pter homines aut p'pter
angelum p'quem annuat Qui
em p'pter annuatores eam dili
git pt et mendacia dilige si q
forte ipi sua ptulerunt **Debet**

etia annuatores p'pter v'itate audi
toribus place velle ibid Nemo
deo p'vadet quia manifesta st
illi omnia Sed homib' ille bene
p'vadet qui no se illi place vlt
sed ipam quam p'vadet v'itate
Qui em placet homib' no ab
ipis suam glam querens s' d'
ut salui fiant no iam homib'
sed deo placet Aliud est em pla
ce homibus Aliud deo et homib'
Item qui homib' p'pter v'itatem
placet no iam illis ipe sed ipsa
v'itas placet **Vitas ad b'itudinē**
ptinet libo 10o Vta quippe vita e
9 fess ita me' gaudiu dev'itate
hoc est em gaudiu doe deus de
te qui v'itas es hac beatu vitam
om's volunt hanc vita que sola
bta est om's volunt id est gau
dev'itate multos exptus sum qui
vellent falli qui aut falli neie
Et ideo sup ps 14 Alienati sunt
p'ctores ab ipa origine i' ante
vnu alienati sunt p'ctores ap'ria
bta et vita beata **Et sup ps 12**
Veritas nec falli pt nec falli bo
est ut h'eam' illi illa nos libeat
sed si m'ferim' m'bo eius **libo**
2o delibero 2o 6 Veritas est
sublimior et excellenciaz n'ra
m'ete atq' rōne amplectē illam
si potes et frue illa et delctare
illa m'duo et dabit tibi p'ctōes
cordis Quid em petis amplius
qua ut beatus sis et quid bea
tus eo qui fruit' m'ocussa et
inquinatibili et excellentissima
v'itate clamant homines se b'tos
esse cum pulata corpa magno
desiderio concupita siue iugiu
siue n'etriad amplexant' et nos
manplere v'itatis b'tos esse du
bitam' Clamant homines se bea
tos cum estu aridis faucibus
ad fonte huius dante salubremq'
p'veniut aut esurientes p'u d'uo
tenam ne oruata copiosu q' re

perit et uos negabim⁹ esse bea-
tos cum irragati pascam⁹ q̄ uitate
solem⁹ audire uoces se clamaui
beatos si uideant mrosa et iahs
floribus ul' etiā ugetis odori-
tissimis p̄fuant⁹. Quid flagra-
tius quid iocundius inspiratōe
uitatis et dubitam⁹ nos cū ab
illa inspiratōe dicē b̄tos quāta
beata uitam uicanti uocam⁹ et
neruoz et tybiaz sibi q̄stiuūt
et cum ea sibi desunt se miseros
inducunt cum aut assunt effici-
leticia et nos cum mentib⁹ nris
sine ullo strepitu ut ita dicā timor
et facund⁹ quoddā silenciū uita-
tis illabit⁹ aliam beata uita que
etiam et tam certa et p̄te non
fructū luce aurī et argenti luce
gemarū et aliorū colorū sine ip̄is
lucis que ad hos oculos p̄tinet
sine in quibus tremis sine in-
stellis ul' luna ul' sole claritate
iocunditate delectati homines
cum ab ista leticia illis molestus
nulla indigēcia reuocant⁹ beati
sibi uident⁹ et p̄pter h̄c semp no-
liunt uiuē et nos in luce uita-
tē beatam p̄tē collocare metum⁹
rimo nō qm̄ in uitate cognoscat⁹
et tenet⁹ sūmū bonū ea q̄ ueri-
tas sapia est cūctis mea teneat⁹
q̄ sūmū bonū eoq̄ p̄fuant⁹
Etus est quippe qui sūmū bonū
bono. Hec cū uitas ondit omnia
bona que uera sunt que sibi nō
raptu intelligetes homines uel
singula ul' plura eligūt quib⁹
fruant⁹. Sed quēadmodū illi qui
in solis luce q̄ libent⁹ aspiciant
et eo aspectu letificant⁹ in quib⁹
si qui forte fuerint uegetiorib⁹
tūis q̄ et fortissimis oculis
p̄diti nichil libentius qm̄ ipm̄
solem intuent⁹ qui eadē cētā q̄b⁹
infirmiores oculi delectant⁹ illi
sunt. Sic fortis acies mentis
et uegetata cū multa uera et in-

quiritabilia ita rōne cōspexerit
diriget se in p̄m uitate qua aū-
ta mirant⁹ ei⁹ inherens tamqm̄
obliuiscat⁹ cētā et nulla sunt oib⁹
fruct⁹. Quidquid etiā iocund⁹ ē
in uitis ueris ip̄a utiq̄ uitate io-
cund⁹ est. Hec est libertas nostrā
cum ip̄i subdunt⁹ uitati et ip̄e
est deus n̄r qui nos liberat a
morte id est a cōditiōe p̄cti ip̄a
cū uitas etiam h̄c cū hominibus
loquens ait credentib⁹ ē. Si m̄a
seratis in uerbo meo uere disci-
mei eritis et cognoscet⁹ uitate
et ueritas liberabit uos. *Et intel-
ligit de uitate affectōis nō tūo
de uitate cogitōis. Ideo libro
de uita baptisimo ad q̄stantinū*
Nec in regnū suū deus recep-
turus om̄s in quibus inuenit
aliquā uitatem sed in quibus
inuenit congruam uitati cari-
tatem que si de fuit iniquitas
erit in quo tamē docenda uitas
neganda nō est sed ip̄a iniqui-
tas nō destructa ueritate dīp-
nanda est. Unde et paul⁹ dicit.
Quid si facio om̄ia sacramēta
et om̄em sciām et si habuero oē
p̄phiam et om̄em fidem ita ut
montes tūfferam caritate aut
nō habeam nichil sum. Se dicit
nichil esse si nō h̄c caritatem
nō sciam sciām p̄phiam et fidē.
Illa cū magna sunt et si ille
nichil sit quia ea sine caritate
hūit ut eoz uitate in suā in-
iquitate deciderit. *Est ip̄a uer-
itas suanda p̄ om̄i. Didicim⁹
tpe in p̄mo p̄mo de p̄uitate
de collatōe p̄o. baptisimo* usq̄ ad
mortē dūicare et falsū testi-
monium nō dicē nō p̄uare te-
nere iusticiā in p̄uileis n̄a nō
est magnū eam tēre insecutē
aut in delictis semp estinēu⁹
nos uigilare debē aduersus
diabliū temptatōrē et p̄fautōrē

urum ne in aliquo nos cupiditate qua solet temptare superet
Et quia quem non vincit cupiditas vincit pudor falsitatis et timor que sunt tela inimici boni homines qui in seculo spem habent variis laqueis implicantur ita ut non prevaleant veritate obviare. **Deus** denique ianuas habet dyabolus quas pulset ut intret primo per cupiditatem postea per timorem. Si ambas ianuas clausas aperit fideles invenit tunc scilicet ut non cupias quod perit et non timeas quod intempe deficit et perit et tunc deum ubi inimicus hinc non invenit. **Est ipsa veritas suanda cum omnibus super psalmum 24.** Nemo vestrum cogitet cum vicino loquendam veritatem et cum pagano mendacium cum proximo tuo loquere proximus tuus ille est qui tecum natus est ex adam et eva. Omnis proximus suus conditione terrene naturae. Sed aliter fides illa spe celestis hereditatis proximi tui debes putare hominem cum qui sit vicinus. Non enim nosti quid sit apud deum quod illum persolverit deus ignoras aliquid que vides adorantem lapidem cultum et adorat deum fortasse religio sine qua tu qui cum paulo amirabaris. Omnes ergo proximi vestri latentes in his hominibus qui non dum sunt in eterna. Ideoque quia nescimus futura vni quicquid proximi habemus non solum conditione mortalitatis habere qua in hac terra eadem sorte devenimus sed et spe illius hereditatis quia nescimus quid futurus sit qui in eo non est. **Et ideo ipsa veritas est.** Ideo docet quibus omnibus **le 22 q 1 ff.** tremenda sunt iudicia tua quia veritas tua nec mea est nec illius aut illius sed omni vestrum quos ad eius quibus publice vocas tribuitur amones

nos ut eam nolimus habere privata ne pervenire ea. Nam quisquis id quod cum omnibus ad fruendum proponit sibi ipse vendicat et sumit vult esse quod omni est a communi procellit ad sua. Hoc est avitate ad mendacium cum enim loquitur mendacium de suo loquitur. **psalmus 118 infra.** Si ambo videmus verum esse quod dicit et ambo videmus verum esse quod dico ubi queso id vides? Nec ego utique intes nec tu in me sed ambo in ipsa que super mentes nostras est incommutabili veritate. **183 super psalmum 103 sermone 2o.** Veritas nec mea sit nec tua ut et tua sit et mea. **ipsa libro quinto de baptismo contra donatistas.** Nec alia potius quam sibi adhibetur qui resistat aptissime veritati. **Tamen ut dicit libro contra cretinos.** In paucis humanum post medium inquis frequenter est veritas errare multorum est non intelligens quomodo ad omnino danti sit paucos matre paucam portam cum et multos dixerint ab oriente et occidente retributos cum abraham ysaac et iacob et in apostoli demonstrarent ex omni gente et tribu et lingua turba candidatorum quia nemo mirare possit qui per se et multa sunt per seipsos et vident ipsi pauci sunt in operatione longe plurimi qui cum dyabolo pugnandi sunt. **Terminus libro de feris quibus.** Ad deo gratias quod super illud **ione 2o.** aliam hanc verum matutinus corrodere curabitur. **bita exaruit.** Ipse verus christus est ex eius ore evas diffamato tunc ta illa que temporaliter apud veritatem velud umbrarum plus significacione vincerunt enacuata marcescunt. Et nunc ille plus amissio ierosolymis regno et sacerdotio et sacrificio quod totum umbram erit et figuram in captivitate magno est in tribulatione advenit. Sicut scriptum est **apostolus**

ardere et dolet ginter et tamen
dolori eius atq; umbre qua dili-
gebat salus gentium prima q; po-
nit. **Et infra subdit** Verum est
xpus ppter humilitatem carnis for-
tass etia pte vgnis partu na-
bi plet q; aial de carne al qua
cuq; re trena uasa solet sine vl-
lo concubitu matutinus est qa
diluculo resurrexit **Sup Iohem**
Finone pmo Omnia facta sunt
pverbis quecuq; facta sunt nalis
quecuq; facta sunt meatur oia
omo que fixa in celo sunt que sil-
gent de sup que volitant subce-
lo et que moventur vniuersa na-
rez et omis omo creatura dicit
plano ut intelligat ab angelo
vsq; ad vniculid quid paxius
angelo meaturis quid optimus
vniculo pquem factus est angls
pipm factus est et vniculus Sed
angelus dignus est celo vniculus
terra qui creauit ipe disposuit
Si ponet vniculid in celo repre-
hendes Si veller angelos nati
de pulscantib; caribus reph-
deres Et tamen pte facit q; deus
et no est rephendend; Na omis
homines de carne nascentes qd
sunt nisi vermes et de vmbis
angelos facit Si etia ipe domus
dicit Ego aut sum vms et no
homo Qms dubitat h; dicit q;
scriptum est in job **Quito mag; ho**
putredo et filius hominis vms
Pmo dicit homo putredo ptea
filius hominis vms quia vms
de putredine nascitur ideo ho
putredo et filius hominis vms
Ecce quid fieri ppter te voluit illd
q; impio erat vbum et vbu eat
aput deum **De vmbis dapa**
toz libo xxi dea di co 9 Qm pe-
nas et animi et corporis in illo su-
pplicio futurus esse no dubitant
igne corpus vni anni aut 20 di
quodamio vme meror affinat

Quod et si credibilis dicitur
quia vtiq; ab surdum est ibi do-
lorem aut corpus aut animi de-
fuitur Ego tamen facilius estimo
ut ad corpus dicam vtiq; pteme
qua nente et esse tacitum in illis
dine scripture vbi animi dolore
qm assequens esse intelligit etia
si no dicat ut corpore sic dolete
anm; quoq; sterili pma crucietur
Legit quoq; in veteribus scripturis
vmdicta carnis impi ignis et
vms potuit breuius dici vmdicta
carnis impi Cur ergo dicitur e car-
nis impi huius quia vtiq; id est
ignis et vermis pena erit carnis
Et infra Disputam posse analia
etia in ignibus vme in questione su-
obustione in dolore sine morte
pmiraculo omnipotentissimi creator
Viam dicit eod Non nullu genq;
libro caplo x vmiu in aquaz
calidaz scaturigine repit quaz
fuorem nemo impune tractat
illos aut no solum sine vlla su-
lesione ibi esse sed exa esse no
posse **Infra** Admirabile est dolo-
re in ignibus et tamen vme sed mi-
rabilius in igne vme et no dolo-
Testigium **Desagria tunc**
monibus catu **sut in**
pressa libo x deante dei capo 28
Qm homines sumus et aduiri tato-
ris ymagine creati e; est vera
eternitas et etna veritas va et
tara eternitas que etna et vera et
tara eternitas neq; confusa neq; se-
pata est huius quid rebus que
infra nos sunt qui et ipe nec
aliquos essent nec aliqua specie
continent nec aliquem ordine
ul appetent ul tenent nisi ab
illo facta essent qui sumus e qui
simus sapientis qui sumus bonus
est tamq; poma que fert in-
rabili stabilitate teneat q; queda
eius alibi mag; alibi minus in
pressa refugia colligat in vobis

aut ipse eius ymaginem querentes
tamquam minor ille evangelicus filius
ad nosmetipsos reversi surgamus
et ad illum eamus a quo peccan-
do recesseramus ibi esse nostrum non
habet mortem ibi nosse nostrum non
habet errorem ibi amare nostrum
non habet offensionem **Ex ista ibi**
ca. 21 Cunctum intelligi datur
hunc philosophi sapientie disciplinam tri-
tutam esse voluerunt ymo tri-
tutam esse admittere possunt
Neque enim ipsi instituerunt ut ita
esset sed ita esse potius inve-
nerunt cuius una pars appellatur
physica altera logica tertia ethica **Ex**
norma latina iam multorum literis
frequenter sunt ut naturalis rationa-
lis moralisque vocaretur non quod sit
frequenter ut isti philosophi tribus
aliquid secundum deum definitate
cogitaverunt **Quia** plato
primus istam distributionem repisse
et commendasse dicatur cum neque
namque omni auctor nisi deus est
vixit Neque intelligentie dator ne-
que amoris quo bene beneque vi-
vitur inspirator **et**

Vestis **De veste dei libro de**
cenitua diuitiarum dei Vestis
fili est caro eius adiutrice as-
sumpta et vestimenta eius etiam
sancta que perfidem et dilectionem
ei est quicquid **Vnde** ipse conse-
ssione et decorem induisti **Sup**
ps 42 **Sup** illud dominus regnavit
decorem induit **et** **imitare** domini
deum tuum ut possis esse vestis
ipsius esto cum decore ad eos quibus
placent bona opera tua et esto
fortis adversus detractores **De**
veste glorie sup ps 41 Non tuncas
inspectorum sumus in regno celorum
sed vestis cuiusque fulgor iusti-
tie deputabitur **De veste materiali**
libro de vitiis apostoli sumone 17 Ve-
stis accipitur non cum capillis ma-
sculis pecora non homo de suo vestit

In sumone 20 dextera de arguo et
reprehendo quia forte aliquoties
evenit ut negligencia vestimen-
tula mea que debuit accipere
pauperes de vorarentur atque
et timeo ne michi ipsi panem ad
testimonium perferunt in die iudicii
In regula Non sit nobilis habitus
ut nec affectus vestibus placeat
moribus **Prestem** intelligitur **honor**
libro de pastoribus ca. 20 **Sup** id
ezechielis 3 et **Lanis** nos tegitis
vestimentum propea intelligitur in
honore quia iudicatus oregeit
Est enim unusquisque homo infirmus
tu tamen honorando eum velut an-
gelum oregeis quod infirmus est **et**

Via **Vita** **purs** est **via** **in poe**
fo **qui** **pont** **in letanys**
Via est huius seculi vita in qua
omnis velut pinguis tuissem nec
vllus **quasi** **possessor** **manet**
libro **fo** **omne** **omne** **22** **Via** **vita**
ista est dicta **ffinisti** ista **vita**
ffinisti **viam** **ambulamus** **et** **ipm**
vine **accede** **est** **in si** **forte** **puta**
tis **quia** **tpus** **accedit** **et** **nos** **sta**
nus **no** **potest** **fieri** **Quo** **accede**
tpus **accedimus** **et** **nos** **et** **no** **am**
nobis **accedunt** **sed** **decedunt**
Idco **sup ps 118** **fmoe** **7** **Nullus**
dicenda **est** **vita** **corrupta** **quam**
dni **est** **vita** **pura** **et** **quia** **scdm**
istud **est** **vita** **Idco** **Via** **huius** **secl**
super iobem **foe 12** **molesta** **est**
plena **temptationibus** **in** **rebus** **p**
peris **ne** **extollat** **in** **rebus** **ad**
versis **ne** **frangat** **qui** **tibi** **dedit**
felicitate **huius** **seculi** **ad** **consola**
cone **tuam** **dedit** **no** **ad** **corrup**
Rursus **te** **flagellat** **in** **isto** **seculo**
ad **emendacionem** **no** **ad** **dapnacionem**
ferro **premi** **erudiente** **ne** **seuicias**
iudicem **puniente** **xpus** **nobis**
fais **est** **vita** **in** **sumone** **et** **de** **aste**
ione **dni** **Idem** **xpus** **tibi** **et** **vita**
et **pacra** **scdm** **homines** **vita** **sed**
deum **pria** **si** **fideli** **curris** **per**

ipm vadis et ad ipm pervenis
libro 20 de vrbis dñi sermone 18 Do
ibis aut ego sum via vitas et vi
ta Veritate et vitam omnis homo
cupit sed viam nō omnis homo
invenit. Deum esse quādam viā
eternam inmutabilem intelligibi
lem intelligente sapiente sapi
entes faciente Non ulli ex huius
seculi phi viderunt vitate fixā
stabilem indeclinabilem ubi sūt
omnes tunc res omni creaturaz
viderūt quid sed de longinquo
viderūt sed in errore positi et id
circo ad tam magnā et ineffabilem
et beatificam possessionē qua via
perveniret nō invenerūt. Vt quā
viderūt etiam ipi quātū videri
ab homine pōt creatorē pōtatur
factorem pōtatur fabricatorem
mundi pōtatur paulo d. plus
testis est Cui vitas debet. **Idē**
Idē Aut em am dē talib. **Idē** lo
quēt. Revelatur ira dei super
omem impietate et i iusticiam
hominū qui vitate i iugitate de
tinent quia bonū est qd tenet
sed malū est ubi tenent. **Se**
et ostendit quia qd notū est dei
inquit manifestū est in illis
Manifestant illis quibus lege
nō dedit **Audi quos** inuisibilia
em eius pēa que facta sūt in
tellecta qd spirant. **Interroga** unū
di ornatū celi fulgore dispositū
qd pderim solem diei sufficien
tem lunā nocti solaciū **Interroga**
terram fructificantē herbis et
lignis et animalibus plenā i oib.
exornatū **Interroga** mare quā
et qualibus naturalib. plenū
Interroga aerem quā volatilib.
viget **Interroga** omnia et vide si
nō sensu suo tamqū tibi rīde
ant deus nos fecit. **Hec** et phi
nobiles que fierūt et ex arte ar
tificem cognovūt. **Quare** go re
velat ira dei sup ipas impietate

eorū quia cum cognovisset dñi
nō sicut deum honoravūt aut
gras egerunt sed eua. i. cō. ff. ob
f. est insipi. cor eorū dīre. se cē
sa. stulti facti sūt. Ergo qd curiosi
tate invenerūt supbia pderūt
id est donū dei sibi attribuetes
stulti facti sūt ergo ad possessionē
illam quam viderūt viam pderūt
tentem nō invenerūt. **Idē**
aut quia ipse est apud pēam
vitas et vita vbiū dei de quo
dñm est vita erat lux hominū.
Quia ergo ipse est lux apud pa
trem vitas et vita et nō habe
bamus qua tremus ad vitate et
vitam filius dei qui semp i pre
vitas et vita est assumendo
hominem factus est via ambulā p
hominem et pervenit ad deū per
ipm vadis et ad ipm vadis. **Idē**
li querere quā ad xpm venias p
ipm. Si em via ipse voluisset sp
eriremus factus est ergo via qua
venias nō tibi dico querere viam
ipā via ad te venit. **Surge** et
ambula morib. nō pedib. **Idē**
em bene ambulat pedib. et nō
moribus. Aliquē em bñe ambu
lantes pter viam corruūt. **Iuve**
mes quippe homines bñe vivē
tes sed nō xanos bñe currunt
sed nō i via currūt. **Quāto** pl.
currūt tanto plus errant quia
ama recedunt. Si aut tales ho
mines perveniant ad viam et tene
ant viam. **Quāta** securitas est
quia et bene ambulant et non
errant. Si autē nō tenent viā
quātū vis bene ambulent. **heu**
quāta dolenūm. **Idē** est
em i via claudicare quā pter
viā fortiter ambulare. **libro**
20 de sermone dñi in mōte cō. 20
Firmitas et valencia quēda am
bulandi p sapie viam i bonis
moribus constituta est. **libro pō**
Seductio vana cō. 13. **Vide** quādam

ipsa vitas et vbiunq; p quod facta est
 omnia caro facta esset et habitaret
 in nobis Tunc autem dicit apostolus Et si
 noneramus xpm secundum carnem sed
 non nominamus ille quippe qui non
 solum puenientibus possessionem
 sed etiam viam pberere se voluit
 vementibus ad principium viarum voluit
 carnem assumere Unde etiam est
illud dicitur creauit me in puerum viarum
 suarum ut inde inciperent qui vellet
 venire ad plures igitur quauis am-
 bularet in via et ad palatia superne
 vocacionis sequetur vocante domini
 tu ea que retro sunt obliuiscens
 et exaltatus in ea que ante sunt
 Tamen principium viarum suarum incipiat
 hoc est eo non indigebat aquo ag-
 diens exordiens iter est omnibus
 qui ad vitam puenire et eternam
 vitam desiderant permanere Sic enim
 ait Ego sum via vitas et vita
 hoc est puenire venit ad me puenit
 in me permanet Tamen enim ad ipsum
 puenit et ad ipsum prem puenit
 quia pqualiter ille cui est equa-
 lis agnoscit viuente et tamquam
 agnoscante nos spiritu sancto quo in
 summo atque incommutabili bono per-
 manere possumus Ex quo intelligi-
 quod nulla res in via nos tenere de-
 beat quia nec ipse dominus inquit in via
 nostra esse dignatus est tenere nos
 voluit sed transire ne rebus temporalibus
 quauis ab illo p salute nostra su-
 ceptis et gestis habeamus firmum
 sed p eas potius curramus alacri
 ut ad deum ipsum qui vitam naturam
 atque palatium liberauit et collocauit
 ad dexteram patris pueniri atque pue-
 ni in eam libro de incarnatione vbi
ad laudandum via facta est vbiunq;
dei ac sapientia que via idcirco
dicitur eo quod ad preem ducit eos qui
incedunt per illam libro de quatuor
virtutibus caritatis etiam finis Via tibi
facta est ipse saluator Surge et
ambula Habes quo noli pigrescere

Si forte queris quomodo vides viam
 et queris quo ducat Si ipsa via
ad vitam et ad vitam ducit Si
 amas vitam si desideras vitam
 et ad vitam et vitam cupis pue-
 nire a via noli errare Unde in
quis viam et cupio ambulare et
amara est Aspera est Amara est
et angusta via que ducit
ad vitam Christus transiit et adhuc
aspera est Caput transiit et ad
huc membra dubitant Sed christus
 inquit deus et homo ego autem
 homo Tot milia martirum transie-
 runt et adhuc aspera tibi est
 Transierunt senes transierunt iuvenes
 transierunt puellae viam quam time-
 bas tantum tibi fecerunt ambulas
 ergo viam securus ambula et
 enim metuis in hac via mortem et
 mortem times qui ad vitam curris
 Si bonus eris bene in hac vita
 curris mors tibi iamda erit que
 te reputet non que te auferat
 vite Ambula ergo viam vniuersum
 propter te facta est via ipse ducat
 p seipsum ad seipsum ipse est via
 veritas et vita Supra psalmus 123 domine
domine domine domine domine domine
 dant corda nostra p fidem ut pos-
 sint esse idonea cape spiritum sanctum
 Ambula enim tunc p fidem quam
 dei pignam etiam ergo est pe-
gnans et p fidem ambulat non
dominus est in patria sed iam est in
via etiam dicit non credit nec in pa-
tria est nec in via Sic ergo ambu-
 lem tamquam in via sumus quia ipse
 pater factus est via Ex patre nre
dominus ihesus christus et ibi veritas
hic dicit via etiam in via ad vitam
qua in via p fidem quo in via ad vitam
qua in via p christum et ideo de via
illuc premendi libro Non itur
o de caritate dicitur et 13 ad deum via
corpali que falsissima est et
plemissima errorum qua non iter
agit iusticia quam non p corpales
altitudine sed p spirituales hic est

incorpalem similitudine addere
debemus ascendere **libro de vera**
innocentia cap. 19 Augusta est
via que ducit ad vitam et tamen
peripatam nisi dilatato corde non
currit quia iter utramque qua
gradum pauperes christi amplius
est fidelium spiritui etiam si arduum
infidelium vanitati **Sup. ps. 20 ex**
positione 2. finis p. Augusta est
via certe laborantia augusta est
amanti lata est eadem que augu-
sta est lata fit **Cum dicitur est peripa-**
ra et me timo **Supbia etiam in**
libro de nativitate et **ipsa res factis**
gratia cap. 22 **cauenda est.** im-
pura via iusta ne homo dum
quod dei est deputat suum amittat
quod dei est et redeat ad suum Ideo
quod per se consilium faciamus Beati
omnes qui confidunt in eo namque ut
ipse faciat ipse ondat viam suam
cum dicitur **Quid nobis ducit magis tua**
et ipse det salutem ut ambulare
possimus cum dicitur **Salutare tuum doc-**
da nobis ipse in eadem via deducit
cum dicitur **Deduc me in via tua duc**
et ambulabo in veritate tua et ipse
ad illa quo via ducit permissa per-
ducit Cum dicitur **Et cum illuc manus**
tua deducet me et ipse ibi pascit
reclumbeant tu abraham ysaac
et iacob **De quo dicitur est** faciet
eos reclumbe et transibit et transi-
bit eis **Nec tamen ista quicquam**
arbitrium voluntatis tollimus sed
dei gratiam predicamus Cum enim pro-
sunt ista nisi volenti sed humiliter
volenti non se devoluntatis vultu
tamen ad perfectionem iusticie sola su-
fficiat extollenti **Aliter dicit libro**
10 omeliaz omelia 77 **Inter sum-**
ptuapro et libro 30 de **stam de**
vitis dicitur finone 10 **spatibus**
et dextam presumptus viam me-
diam veram rectam tene diffici-
limum nobis esset nisi christus diceret
Ego sum inquit via veritas et vita

tamen dicitur **Quo vis ire Ego sum**
via qua vis ire ego sum veritas
ubi vis permanere ego sum vita
Securum quod ambulemus in via sed
insidias tuncamus iuxta viam sui-
mamus enim insidiari non audet
in via quia christus est via sed iuxta
viam plane non desinit unde et
in ps. dicitur **Iuxta iter scandalum posue-**
runt inimici **Nec formides ergo in**
via sed time si deserias viam nam
ideo perimitur ponit iuxta viam
laqueos ne securitate exultato-
nis via deseratur et in insidias
madatur **Via christus humilis christus**
veritas et vita christus excelsus et
deus **Si ambules in humili per-**
venies ad excelsum si in firmum
humilemque non sperabis in excelsis
fortissimus permanebis **Quia enim**
causa humilitatis christi nisi in finibus
tua venit docens humilitatem qua
reddeas quia supbia te rede non
sunt **Vbi libro de scriptis hitaculo**
Omnis studio lata via seculi vita
da est que ducit ad mortem ac non
omni cordis desiderio via angu-
sta que ducit ad vitam ad emenda-
est et appetenda **Via huius angusta**
est via abstinentie et castitatis
et humilitatis et omnis religionis
Quia viam christus ad nos duxit
qua via ad suum regnum inquit
eius vestigia et nos sequamur
Donet post eum eadem via ad
urbem regiam perveniamus in qua
ipse regnat **De qua urbe quod huius**
dixit quasi stalla demari est ut
quasi stalla de fovea in qua ur-
be fulgebunt iusti sicut sol ut
dicitur **ubi summa pax erit et**
summa quies nullus labor et nullus
dolor nulla paupertas nec senectus
nec ulla mors nec ulla nox nullus
tibi desiderium nullum sitis intendit
sed ab eis et potius omni erit visio
christi et sancte civitatis contemplatio
Libro de visitatione in finis finone p.

Quo vadis ad vitam per quam
viam Audi dñm dicentem ego
sum via veritas et vita nō potes
errare xp̄us via est nō potes
falli xp̄us veritas est nō potes
nō vñe xp̄us vita est. Per p̄m
viam vades ad xpm̄ verā vi
tā xp̄us via est tu viator xp̄m
viam p̄m porta et ip̄e conducet
te ad seipm̄ Sed quo invenies
viam istam quo invenies via
tā xp̄us deus est deus ubiq̄
est Si deus est et ubiq̄ est iute
est post te est ante est i te aut
tuo est deo plena sunt om̄ia
ne longe deum arbitreris. Quom̄
q̄ deum quesieris ip̄m i venies
quia ubiq̄ est. **Sed deus dicit de
sup p̄s 2e** Ideo vñse vñe dñm
viam et vitam quia duo sunt ad
ventus filij dei vñs i seip̄m
alter iudicantis 2o

Victoria Temporalis victoria
est bona solū nō causa
fines pacis libro xv dea dicit de
Terrena ista civitas quāvis
sui parte ad vñs altam sui p̄e
bellando querit esse victā q̄
tū cum sit captiva vicior et
si quid cum vicerit superbus ex
tollitur ead sit mortifera Si
vero condicione cogitans casus
q̄ qñes magis accide possit
ad vñs augere quam eis que p̄
venerūt p̄dis rebus inflatur
tū modo mōlis est ista victo
ria Neq̄ em̄ semp dñm potat
semp p̄manendo eis quos potuit
subiugare vincendo Non ante
recte dicit ea bona nō esse que
concupiscit hec civitas que est
et ip̄a in suo quē hūano melior
concupiscit em̄ trena quādam
p̄rebus in finis pacem ad ea
nāq̄ desidat p̄venire bellando
Cū si vicit et qui resistat nō fuit
pax erit qui nō habent p̄es i vñe
ad vñs et p̄rebus quas

simul habē nō potant infelici
egetate itantes hanc pace reli
querūt laboriosa bella hac adu
sat que putat gloriosa victoria
Cū aut vñat qui causa iustiti
te pacis pugnabant quis dubitet
gratulanda esse victoria et p̄e
misse optabilem pacem hec bona
sunt et sine dubio dei dona sūt
Sed si neglectis meliorib⁹ que
ad supernam p̄ment civitate vbi
erit victoria metim et summa pa
ce secuta bona ista sic concupiscit
ut al sola esse credunt al hys
que meliora esse credunt amp
lius diligant nō est ut iustici
a sequat et que ierat augeatur
Victorie appetitus iustici esse
nālie nobis in est volum⁹ et
libro de vā religio rē h̄ h̄ dñ
co. 83/ iustici nata post deum a quo
ad vñm agne eius facta est Sed
eius erant p̄cepta p̄uanda q̄b⁹
suatis nemo nos vñat vñe
vero dñm ip̄a carō eius verbis
turpiter p̄sentimus domat do
lore paritendi nos iustici laborā
et cum magno dedecore superam
ab omib⁹ que nos emouē ac
p̄urbare potuerint Itaq̄ nō
ab omib⁹ vñat et vñm nō po
ssim⁹ vñat qua turpitudine
quid ex searib⁹ dñi p̄t ffatē
homines h̄ esse q̄ nos sum⁹ qui
tame et h̄eat vñcia nō tame est
ip̄e vñat Cūto igit honestus
homo nos vñat quā vñat eis
aut dubitet n̄ mane vñat esse
iusticiā quā nō est torquā
et subiat qui nō vlt i rebus
tpalibus vñat melius est ergo
ut homo nos vñat quam i
iusticiā n̄ q̄ libet aliud vñat
Sed nec ab homine vñat potest
qui vñcia sua vñat Non em̄
vñat nisi cum eripit ab ad vñsa
vño q̄ amat Qui go id amat
solū q̄ auanti eripi nō p̄t ille

indubitanter in victus est Dilig
entem deum ex toto corde **Victoria**
facit nos obtinere Quia in nobis
xp̄us sup ps 102 victi sumus in re
deumptore nro vincimus q̄ conat
te quia dona sua conat nō mīta
tua p̄bat h̄c sup ps 92 **fmoe 29**
Si nō vinct temptatore xp̄us
quō discet am temptatore pug
nare **Tullius p̄fecte vincit dicit**
nisi aucta super Bene vincere
temptamenta i ser hoc est vulnere
mone 2 de sancto fas machinas
Vincencia recta vincit illecebr̄
dum insat vinct potinencia
penas et tormenta in fugit vinct
ppatiam errorem suggerit vinct
psapiam ad extremū tū omnia
eius vincta fuerint Suggestit die
euge euge quā potuisti stare q̄
tibi opari q̄m vincta Rūdeat illi
dīa sancta Confundant et reue
rant qui dicunt in euge euge
q̄m q̄ vinct nisi tū dicit iudicio
laudabit dīa mea audiant man
fucti et letentur **Quia melior**
est avitate quam vinct Assit dūs
libro 2o de origine aie vincti tue
coij vincencia victorem et tam
q̄m nro spū suo facultate hūilis
lucem vitas dulcedine caritatis
pacem pietatis infundat ut victor
tū dūm esse malis in v̄er quā
magis contēdicent in falsis **Vnde**
cont obstinatos in falsa quila ip̄a
opione dicit libro p̄mo correptos
q̄m exscōmū gmanai que mo
deste fit ul p̄tis suis fauentes
ul quid v̄ideant nō inveniētes
nec tamē vitati acquiescentes
onerosē ac molestē ferunt eos qui
secum sedulo agunt nec ab eoz
convincendo errore dissimulant li
tariosos et contentiosos vocant
Falsitas vero que nudari et redar
qui metuit eoz v̄icior nōmē que
veritas dampnat diligencia v̄ita
tis accusat **ibid infra** puto neq̄

in iste rēphendi in istū nrm si q̄
quoslibet ad v̄arios vitas fucti
spū pro vitate certem **Et infra**
dicit allegando Tullii Verbi con
trouersia iam dū torquet homines
greulos q̄tenēms cupidiores q̄
vitatis **Et infra subdit** Cum quisq̄
suis ratiombus vincit et si male
iudit nō h̄c quod imputet dispu
tatori sed sibi et si bene iudit eru
bescat v̄lūis resistē nō iam dispu
tatori sed sibi **et ibid infra** pro
bauit et descripturis sanctis et qua
potui rōne p̄p̄cia nec eloquentia
quālibet nec dyalectica quālibet
metuendam esse a fortior vitat
quomius a fortiores vitas dispu
tando cum eis et eos refellendo
vincant **Sed ut dicit in p̄ncipio**
hystorie quam Valis quippe pro
opulanti de p̄o v̄idencie est male
vinctencia 2o erimū dūffire
demedio testimonia p̄bitatis **2**
Libro de vita xana v̄p fine
Tūe prudencie est estimare q̄le
te v̄idiam debeas exhibē quam
cunctis bene cōsantibus eē op̄s
ex **1** Tūa aut esse v̄idiaz geita
nō ignorare te credo v̄m quod
p̄fectissimū est et celesti p̄mo
destinātū q̄ ritu illius de cōra
v̄idue deo oīomb̄ et tēmp̄s die
noctūq̄ desult aliud vero q̄ filioz
curam habē videtur et domū nō
tanto dēgnū nec tū p̄tis obnori
Teratū aut genus est inepulis
et deligis q̄ etne morti fūat et
pene Sicut p̄ptimū est v̄iduas
honori que v̄e v̄idue sunt h̄te
sunt p̄mie que dicit v̄e et que
iubeat atanto sacerdotē h̄c ē thimo
theo honorari **Sede sūt quibus**
iam haberi nō iubet honor uē v̄ita
tu negat de quib̄ d̄ **Que aut fi**
lios h̄ut a nepotes discat p̄mū
suam domū p̄e tractare et parē
quam reddere p̄tib̄ Ille nō t̄ieft

De quibus scriptum est **Vidua** autem
que uidelicet est uiuens mortua
est. Unde intelligi datur non omnes
viduas esse equales nec eas deo
placere que torpe tunc vidue videtur
esse non opere. Qualis autem esse christi
vidua debeat. **Aplius dicitur** Que autem
vidua est sperat in domino et stat
in oronibus die ac nocte nec illud
placet te volo quod qui veras viduas
apertius nominat esse demonstrant
et falsas. **Et subdit in fine libri**
De bonis viduis et malis. Vere
vidue et electe actum quod facit
de scribit idem **Aplius dicens** Vi
dua eligatur que fuit in operibus
bonis testimonium habens si filios e
ducant quod subintelligitur deo
si hospitio recepit si sanctorum pe
des lauit. Si tribulationem pacien
tibus submisit si omne opus
bonum secuta est hanc esse veram
viduam indicant cum tales sunt
opere illa vero se quo christi vidua dicitur
que nihil tale aliquando operata est
Sed sunt aliquae diuites nobiles
et potentes quibus forsitan vide
indignum ut aut filios deo et non
seculo educant aut hospitio reci
pianc adveniam alibi alienigenam aut
sanctorum pedes laboriosos lucule
tos et horridos delicatis et mi
dis manibus tangant. Sed nec dig
ne erunt tales in sociatione tempe
sanctorum esse consortes quos ita
imputi spernit nec parte potue
runt habere cum christo que suscepit
noluit et cum plantis suis con
tractare manibus horruerunt christum
spernit nisi spernit quicunque eius
famulos spernit. Sicut ipse dixit
Qui vos spernit me spernit qui
ne unde christi pedes lavaret lacrimis
humidavit tunc autem tunc feminis
unde pignorum lavant pedes ipsa
deficit aqua. Tu ergo sanctissima
et prudentissima femina ne velis
mutari huiusmodi que cum audenter

male fecerunt bene facere erubescit
et confunduntur iuste vine que
peccare non confuse sunt et que
morti ultro obtulerunt nec in vita
te reuertuntur ad vitam que bonum ma
gis risus subsanationes et fabu
las quam dei iudicium premeant
et quibus tardius est miseris hominibus
placere quam christo. Sed esto talis
qualem te deus esse precepit. Quia
idem apertius iubet exhiberi christo. Vi
dua esto sancta humilis et quiesca
tine et iusticie opera inde facient
ecce et quisque te in obprobrium habeat
quisque subsanet et rideat tu tamen
deo placeas et que christi sunt gemas
ante omnia incessabiliter dominum tuum me
dicare mandata oronibus et precibus
incessanter inuambe et si possibile
est nemo te aliquando nisi a lege
tem inueniat aut orante. **In fine**
De ueritate domini Que vidue
estas custodite ueritatem non esto
te verbose sed cum silencio expec
tate dominum qui pupillum et uiduam
suscipit. Sed bona uidua sed illa
que morone et humilitate et electis
est pupilla. Si tunc bene faciat non habet
voluntate bona et cogitationes sui
terram habeat asserens non maledice
non inuice non pumpe estote ad lo
quendum forte dicitis importunum esse
quod dico non michi licet tacere plu
tineo illum qui iubet quia illum
qui deridit. Ego dico qui agno
sat emendet qui in se non recognoscit
audiat et teneat ut alius per salu
te dicit possit. **Vidua sanctius**
fas de ueritate nuptiarum Deo anima
libro de ueritate ueritatis Vidua ui
uere beatorum fuit quia et propheti
ssa christi esse meruit quam ardend
est et si filios illos habuit quod
quid scriptura reticendo reliquit
inquit eo spiritu prouidisse christum ex
uigine puerum esse venturum quo
potuit agnosce et puulum unde
nihil etiam sine filiis si tamen eos

nō habuit secundas impias rei
sunt quia novat iam quus esse
quo xpo nō officio pariedi s̄ stu
dio continendi nec quingalibz sc̄i
dis m̄stribz sed castificandz mo
ribz vidualibz melius fuit
Et infra subdit ibid. Ut bonū qd
prudenter scitur etiam diligatur
ardenter quia in re p̄us illud amo
neo ut q̄ntuqz tibi in esse sent
pye continēcie dilatonz b̄nficio de
tribuas ei qz gr̄as agas qm̄ desp̄i
sancto tibi t̄m largitus est ut ei
in corde tuo caritate diffusa l̄ci
te rei licentiā tibi amor boni me
lior auferret. donavit em̄ ne
libet nubē cum licet et ut iā nō
licet etiam si libet qz f̄m nō ē
etia nō licet **Et iteod infra** Si nō
dum vovisses continēciam vidua
lem exhortareū p̄f̄o ut nonēs
quia vero iam voluisti exhorta
mur ut p̄f̄enes Talia in tū vide
ro dicenda quibus eam diligat
et arripiant et que ad huc nubē
cogitabant. Aurenz igit̄ inclinet
ap̄lo que i in nupta est inquit
foll̄ e. q. s̄ d. ut sit fa. et co. et s̄
que aut imp. ē foll̄ e. que s̄ m̄
ut pla. vno nō ait sollicita ē
ea que sunt m̄di ut ea parte
anxiz qua m̄diana cogitat
voluptas quidquid itaqz tu
tenēdis aie etia h̄os rebus in
pendet quibus placend. esset
vno collige quodā m̄o et dirige
debet in nupta xana i ea m̄ten
tione qua placend. est d̄no et
Vincencius de p̄ncto Vincencio
Ubiat in finone quē de p̄o
fecit eius passionē valē esse audi
entibus magm̄ et m̄ltam m̄rand
spectaculum ut annz cepit nec in
amissima et p̄nciosissima sicut
solet m̄theatiz quazqz m̄gaz
sed plane vtilissima et fructuosi
ssima voluptate oculis m̄ioribz
hausimz cu b̄i Vincencij gloriosa

passio legetur. erat iudē i victa
m̄ris aianz cont̄ m̄fidias antiqui
hostes contra feniad̄ antiqz host̄
cont̄ feniad̄ m̄py iudicis contra
dolores mortis carnis acrimia co
fluctacone certantē et i adiutorio
d̄ni aucta superantē **Vnde i p̄mo**
2o em̄s Vno em̄ aliud p̄ponitur
xano venienti ad martiū m̄pi b̄
tus martiz sunt nobis docimēta
exempla sanctorz imitem̄ saltem
fide quos imitari nō possumus
passione **Victor in qualz passione**
fuit in finone 2o em̄s Magm̄
spectaculum sancti Vincencij spectamz
oculis fidei m̄rem̄ f̄m Vincencij
vbiqz Vincencē vicit m̄b̄es vicit
m̄p̄ens vicit in confessione vicit
m̄bulacone vicit exustus vicit
subn̄sus fluctibus postmo vicit
mortuus **In finone 2o em̄s** O m̄
supabilis virtus o m̄p̄cta animi
fortitudo Sanctus Vincencij tor
quetur t̄nditur flagellat̄ exurit̄
et extent̄ m̄bris arsat ad penā
an̄ sp̄us iam m̄ḡuerat ad cōm̄
Ideo in eod̄ finone Sanctus Vincen
cius m̄p̄iliū mittit̄ et iter ad pa
disum meditatur morte afficiatur
et de m̄ta meliore letatur cauleo
extenditur et fit clarior d̄no ap
secutore p̄mit̄. Exultat d̄n̄ hoies
iudicem et d̄m̄ ante hominem
stabat in corde d̄m̄ iudicē roga
bat **Vicit tormēta et blandimēta**
in finone 2o em̄s In m̄cy nō t̄m
seuit sed etiam blandus est in vno
quippe d̄n̄iano conspeximz et q̄c
p̄secutōis et t̄pus quētis nam
et t̄ruit et p̄misit voluit p̄mo
afide d̄m̄ellē t̄rudo postea dei
cē blandiēdo fur̄sus redyt ad
penas sp̄e ap̄ens regressus
ad beneficia iuduit tamqz m̄lu
diarū spectaculo m̄ltas p̄sonas
Exultat ille valius sed stetit ille
solidus ille sedebat iste pendebat
Iste torquebat̄ ille torquebat̄ sed

ille fatigabatur et iste vincebat
leo rugiens canis esuriens sp
ens blandiens lupo subdole
agens vlpis nequicia occules
quid egit dum laborauit et tamen
vincens vicit de quibz torq
ut excreatur tauditur ut solide
flagellat ut erudiatur exure
ut purget Et tamen vincens
adaciano no vnat certat ead
et exultat cu viuo mortuus
no solum vnat pacedo Tanta
sed ead rudento i fmo pena eat
pmo eiusdem in mebris et
tanta securitas in vobis tanqm
alius torquet et aliis loquit
et vbi aliis quia sps scis **et**
infra subdit ibid Quid mag
est deo nro ad ofm and p
cacom nomis sui p or p
torz carnem i manus p
ad tradere mente no i
libertat assume ut dum eam
illa patit iniquitate h
vitalem saluet ut victores no
tollerantia faciat sed iusticia
qui nres dnt causa no pe
hec aut victoria eat fides pug
fidei xane ideo in nat et qu
fmone pmo eiusdem fides pug
nat carne nullus cepugnat
quia et si laniatus et si lacerat
qudo perit qui sagne xpi e re
demptus potens homo no p
pdere q emt auro suo et xpus
pdit q emt sagne suo Sed h
totum no ad homis sed ad dei
glam referatur Ab ipso vbi est pa
tia vera pacia sancta pacia reli
giosa pacia xana que domi dei
est **ideo in fine r fmo eiusdem**
Cum adiunt certante conant
vincente quia piosa in spectu
dum est mors ptoz eius **decan**
cadane q ead apparuit glosun
dicit in fmo eiusdem Insequere
seuissime dyale fac mrem m
et alio elemeto esse gloriosum

et te moribus remane ofusio
Ecce mare ob audit et tu surdo
es Ecce ventus cessat et tu flas
Ecce tu tremore suscipiit quem
nante tuo pcepto cum furore
piciit Ecce fluctus cum sumo
honore velociori dei gubernante
manu tuos remiges ad portu
pvenit ac martis corpus ad
honorificencia sepulture id re
ducit Ecce in mari tanta tanqu
llitas et te nephandissime ma
gna possidet iniquitas Quid
agis huana iam rabies vbi in
da renocat mortuud Quid agit
sceleratoz feritas scna vbi reuo
cant aque sepulchra pddut mi
sera crudelitas quod tenebat flu
geat tunc daciari scna pfdia
que ducant no potuit recordari
potencia Magnu se gaudebat
repisse consiliu cui nec aqua vo
luit pbere consensu Male tunc
dant miser desideria sua ut mac
em dote debuit qui gara carore
suo celare no potuit cor O spec
taculu suauissimu vide certan
tem contra impiu cogente i illa
pena fide vera succumbete et
qui viuis nimicu pstrauit et
mortuus maria tuffetauit O
hec passionis memorabilis gloria
magna dignatus est xpus tlia
extere magalia O gloria b
vincens constancia qui in mor
te sua victem magnat ex
hibuit conam sine dubio fr
atres xpi fuisse credam cum
sto vincendo in fluctibus ne ab
sorbetur qui fuerat cum petro
in mari ne uigetur iam xpi bea
tuni Vincens parit dep cent
ut nobis patron apud deum
esse dignetur ang mitis ead
xpi cotidie sublimet **p corpa**
in omi ptoz dicit in pmo fmo
eiusdem Magnu testimo pbet
dus nris quia cu ille q erexit

corda credentium nec corpora dese-
rit mortuorum. Velut ex huius ipsius
beati Vincentii corpore preclarissimum
miraculum exhibuit ut id quod
inimicus omnis non apparere cupie-
bat sacrificium fecerat tamen
puncti intuitu domino predestinatur ut re-
ligiosis humanis venerandis quod
demonstraret ut victis pietatis
et debite impetatis preclara me-
moriam prederet voce preloso in
conspectu domini mors sanctos eius
quoniam nec intra tantum vita dese-
rente contempnit et inuisibili anima
dedomus invisibili discedente ha-
bitaculum sui cura domini custoditur
et in gloria domini agnoscitur fidelibus
honoratur. Et in id enim agit deus
intra opera faciendo ita sanctos coram
mortuorum nisi quod testimonium prehibet
sibi non pure quod moritur et ut huius
intelligat inquali honore
secum habeat animas occisorum quoniam caro
exanimis tanto affectu ornatur
divinitatis. Sicut enim de nocte
etiam loquens apostolus adhibuit
similes de nocte corporis nostri quoniam
que inhonesta sunt nostra huius ha-
bitaculum honoris ex facinorosis
contaminant ita providencia crea-
toris cadaveribus nostrum tam preclara
testimonia prestando humiliter
honoris ex facinorosis reliquis
contaminant et quod vita iniqua
te tamquam deformis iam remanet
nec ibi evidencius prius vite
dator apparet recta

Vigilia Devigilare dei hoc
de ecclesia divinitatis. Vig-
ilare dei est est in defensione elec-
torum suorum et ultione inimicorum
se manifestum demonstrare. De
viris vigiliis horis libro 10 omnis
omnis 33 Vigilia una tres habet
horas. Nox enim quatuor vigiliis
habet. Tunc horis per singulas distribu-
tas. Vigilandis nobis est in primo
6 de assumptione virginis. Oportet

nos vigilare quia nescimus quia
hora sit veniat et mors quid
universalis eventus est sed hore
mortis tempus est incertum et ob-
hoc metuendum quia uno quoque tunc
venit divina virtus angelorum et
malignorum spirituum ad dormientes
sancti veniens dixerunt lucas ac
tenebras opera quod obrem preclare
opus est et virtutum semper instan-
cia vigilare ad exitum. **Sup ps**
120 Semper vigila ut quod nescis
quoniam veniat patrum te inveniat
cum venit. Et ob hoc forte nescis
quoniam ventis est ut semper patris
sis. **Sed vigilare non possum nisi per**
gratum sup ps 62 Non vigilantes
mente non dormiet lux tua que te de
sompno. excitaret illuminat enim
animas christi. et facit eas vigilare
Si autem. lumen suum detestatur ob-
dormi. ut 20 Sequitur carmen

Unicuique incepta adhibere
et est in 33. Sapientia quos
primo alligavit et excitavit
quibusdam laboribus edomavit
solvet postea liberatque se se
donat ad faciendum. Et quos primo
temporalibus nexibus erudierit
postea etiam amplexibus alliga-
bit quo vinculo nec iocundus
nec solidus cogitari quidquam
potest. Prima hec aliquantulum du-
ra esse confiteor. Illa vero ultima
nec dura dixerim quia dulcissi-
ma sunt nec mollia quia fortissima.
Quid igitur est nisi quod dici non potest
sed credi tamen et sperari et amari
potest. Vincula vero huius mundi
appetentem habent verum iocum
dicere falsam tamen dolore in-
certam voluptate dux laborem
timendam quietem rem plenam
infernæ spem beatitudinis manere.

Undicta. Quid sit libro 10
sup leuiticus quoniam ad undictam
non est aliud nisi delictum vel co-
solari de alieno malo. Quid sit

vindicare dei sup ps 43 fmonc 20
Omnes vindicta dei in d. Sed
 aliqui ad hoc vindicat ut pfiat
 qui flagellat omem filiu quem
 recipit Aliqui ad hoc vindicat ut
 dampnet quido posuit filios in
 pros ad sunsa et dicit eis Ite
 in igne et in d. **Quo sa dicitur**
vindictam pete libro Saguis ptoz
 qom veris et no effusus vindi
 in testa qone 63) tari se postu
 lat no voce sed rone Nam et op9
 opificem laudare d. pbe ipm quod
 videntes se oblectat Non em tam
 impatientes sunt sancti ut urgeat
 fieri qd sunt tempe p finito futur
 qd nec anticipari potest nec differri
 Sed h. dco unde voluit vindicare
 deum fagnie ptoz suos ne qd tam
 paciens nunc videat nllm putare
 nuplu bellum qd cont ptoz gerit
 et ut torem incutiat p sequetibus
 dei suos et exhortaret p se pacie
 tes eleuat em anim9 paciens qm
 vindicari se audit apotente pacie
 aus em fert si morte suam audiat
 iudici displice Tunc em pto h. m
 nocente se esse et deus quid amors
 et paciens est sed moderate Expec
 tat em ut impi credant **libro 2 que**
stioni emaz qone 27 Intelligenda
 est ea vindicta esse iustoz ut omis
 mali peant peunt aut duobus
 modis aut consusione adiusticia
 aut amissa p suppliciu pte que
 adbus bonos nunc qua diu b. ipm
 bonis exponit nl tpaliter aliquid
 valet **Sed quo vinda expen po**
sit omdit libro de va innocencia
tas 28 Debennoletia est est no
 demalicia am letat iustus in ma
 pros pcessisse vinda qui non
 ptoz exicm placet quem voluit
 corrigi sed iusticia dei qua scis
 multos esse comiti **Et mepla addo**
nati et est mto 66 Non sic vindi
 tam deminuit redimng ne obliuisci
 mnt quid nobis pcepit pau9 vite

ac nomine patiu qui diligunt in
 multos viros et oram9 p eis unde
 ex occasione tribulu iudici acle
 gum ne metui iudici penas ma
 dant corrigi eos cupim9 no necai
 nec disciplina erga eos negligi
 volum9 nec supplicia quib9 dig
 sunt exeri Sic ergo voluntates
 opesamus ut sint quos penitent
 ptauisse **hmo ro hetur in epla**
ad macedoniu et est mto 63 Non
 frustra instituta sunt pias regis
 ius glady togintor vngule tam
 fias arma militis disciplina do
 minantis senitas co boni pris ha
 bent ista omnia modos suos campas
 rones utilitates her tam tunc
 cohercent mali quicq me ma
 los vunt boni nung tu punitia
 di sunt boni quia talia metuedo
 no peccant Non em bonus est
 quispiam timore pene s amoe
 iusticie **Est aut vindicta ai mode**
rame sumenda libro Cum vicem
 qom sup dco qoe 69) no reddit ma
 lo pfaus est reddde em vice iust
 est sed no plenu Si no no dissi
 mlet abm iura plena iusticia est
 et hndans ptebue em gaudere
 ad tpus est remitte aut iustia
 pnt leticia et ptores emendat
 si quomun9 plectat quia deilon
 gam paciam qtempserut **Et sub**
dit Si quis xamus ad tpus vni
 dicit no accibe neq cu fagne no
 pcat melius tunc faciet si dimi
 ferit iudici deo **Solut qones qre**
inveit testameto dicit Illud quod
 vindicand et no inono antiquis
libo 19 contra faustu dca est
 oculu poculo 2 quo dca h. qd
 aut dno Ego aute dico vob non
 resiste malo Sed si quis paussit
 te mona maxilla 2 **Qu quide**
 et illud antiq ad respnendas fla
 mas odioz semenciu in modera
 tos dios refrenandos ita pceptu
 est **Quis em tam facile qcepto**

est tunc repende vnde quatuor acci-
pit in iure none videmus homines
lenit lesos moliri cedem sitre sa-
guem vix qz invenire in malis
minuunt unde facient. Erms pug-
no passus nonne aut iudicia con-
citat in dampnam eum qui p-
cussit aut si ipe repente velit
totum hominem si non etiam telo ali-
quo abrepto pugnis talibusqz co-
tundit. Hinc ergo in moderate ac-
probat in iuste vltioni lex iustum
modum figens penam talionis
instituit hoc est ut quale quis
intulit iniuria tale supplicium pen-
dat punde oculu poculo dentez
p dente non fomes sed limes fuor
est non ut id qz sopit erat hinc
accenderet sed ne id qz ardebat vlt
extenderet. Imposita est enim quedam
iusta vincta iuste qz debet ei qz
fuit passus in iniuria. Unde vlt
cum ignoscamus de iure quodammodo
iure largiri. Unde etiam debita di-
cuntur que morone danta humani-
tatis monent ut nobis et mra
dimittit dimittant. Quod aut de-
bet et si benigne dimittit non
tunc inique petit. Sed sicut in iu-
rando etiam qui vix iurat pinguet
punitio. Unde longe abest qui
omno non iurat quidam non peccat
qui vix iurat remior tu apito
est qui non iurat. Unde amodo
non iurandi consuetudo est apito
punitio. Ita cum peccet qui pui
moderationem in iuste vlt vincta
ri non peccat aut qui modum ad-
hibens iuste vlt vincta per-
cat enim qui exigit vltia debita
non peccat aut qui exigit debita
pfitur ne cogatur et ipe reddere
debitum ab eo qui nullum habet
debitum id qz lex volebat efficere
ne in iuste se qui quia vincta
do peccaret xpus monuit qfua-
tarius si omno se non vinctaret
sicut id qz volebat efficere ne quisqz

peiorando peccaret qfualet tunc
si non iuraret. **Et in fa subd ibid.**
Ad benigna paciam animi qui fa-
cit solem suu oru sup bonos et
malos et pluit sup iustos et in-
iustos iustitanda xpus hortat
ut vinctare nris in iniurias ne-
gligamus et bene faciamus hys
qui nos oderunt ut simus pfecti
sicut pr iur qui iustis est pfectus
est. Vale aut nobis et ad remitte-
da debita pctor iuror qz alie ista
vltioni debita relaxamus et ca-
uend ne si hoc non fecimus ut no-
bis de peccantibus piti obligato re-
mittat. **Unde non est vinctand.**
libro 30 de vltis diu pmonet. Et
velint homines vinctari quid o-
ledunt supbia facit quid hu-
miliari de dignant vinctari qz
pena cuius possit pdesse alie-
na lesus et in iniuria passus vni-
dicant vlt de aliena pena qrit
sibi medicamentu et acquirit qm
de tormentu. **Et deo distinguit**
sup ps 108 et hec. Sup illud pco-
mdeus 12 qoe 3 qz me diliget
detrahebant michi. Sex sunt in
isto que differentie que quicorante
admitti facillime possunt reddere
bona pualis non reddere mala
pualis reddere bona p bonis
reddere mala pualis non reddere
bona p bonis reddere mala p bo-
nis horz duo pma bonor sunt
et eoz duor pus est melius
postrema duo malor sunt et
eoz postm detius duo media
quodammodo medior sed eorum
pus quodammodo pinguet bonis
postm pinguet malis reddere
mala pualis heant mali et me-
diocriter mali nil mediocriter bo-
usqz adeo ut lex eis dedit vltate
di modum oculu poculo dente
p dente que si dia potest iustor
iustia est non quia iniquus est
ut recipiat quisqz quod fecerit

alioquin lex nequaquam id consti-
 tueret. Sed quia vltimendi libi-
 do inuasa est magisque ad iudici-
 ptinet inter alios heri digne qui
 bonum bonum sibi expetere quia
 propter iniquitatem ex illa benignitatis
 similitudine delapsi ubi reddunt
 bona propter malis ad quam ma-
 ligratis perfunditatem venerunt
 retribuendo mala pro bonis. **Unde**
contra iudicantes dicit / Ista est libi
libro 10 omnes omnes / do vnde
 et libet homines iudicare et non
 dominus est christus iudicatus nodum
 sunt martires iudicati adhuc
 expectat pacia dei ut reuerant
 martires iniuncti et continent ini-
 christi nos qui sumus ut vnde
 queramus si queret illa deus de
 nobis ubi remanemus ille qui in
 nos lesit non vult se iudicare
 de nobis et nos querimus iudi-
 cari qui cotidie deum offendimus
Super psalmum 30 exponit / Tu xane didi-
sti sermone recto / casti tollere
 non vnde retribue iudici
 vis xane non dominus iudicatus est christus
 aut tu passus es in perbum et ille
 non passus est. Nonne propter te passus
 est qui non habebat quare patetur
 nam in te tribulatio fornax artifi-
 cis est si tamen aurum sis et non pa-
 lea ut sordibus carcas non iuncte
 reuocatur. **Deo super psalmum a** / humaniter
 se iactat homo qui cum et ipse
 homo sit cupit se de bono iudi-
 care et cum superare homines pa-
 lam querit occulte aduersus super-
 in animis effectus vana et superba le-
 ticia quod quasi vincta non potuit
propter deum iustus / Cum et homo
dicit super psalmum 118 / iustus et homo
 malus de inimicis suis velint
 aduersus iudicari. Unde dicitur in
 quia et iustus magis cupit ini-
 cum suum corrigi quam puniri et
 cum in eum videt aduersus iudicari
 non eius delectatur pena quia non

eum odit sed divina iusticia quia dominus
 deum diligit. Deum si in hoc se-
 culo in eum iudicat al pro illo
 etiam letatur si corrigit al certe
 palis ut eum timeant imitari
 ipse quoque fit melior non supplicio
 ipsius odia sua pascendo sed ex-
 rita emendando ac propter debem
 uolencia non demerita est quod
 letatur iustus cum videt iudicari
 et manus suas lauat id est opera
 inuidiosa efficit in sanguine hoc est
 in operibus peccatorum sumens in deo
 mali alieni gaudium sed diuine
 admonitionis ex. Si autem in futuro
 seculo vltimo dei iudicio iudica-
 tur hoc ei placet quia deo ne bonum sit
 malis ne propter peccata etiam iniqui
 perferantur quod tunc in iustum est et
 a regula veritatis quam iustus
 diligit alienum. Cum enim nos ad
 diligendos inimicos dominus hortatur
 retur exemplum posuit prius
 ubi qui in malis est qui sole suum
 oriri facit super bonos et malos
 et pluit super iustos et in iustos
 iniquum tamen ideo al temporalibus
 correptionibus non emendat al per-
 tinaciter duros in fine non damp-
 nat. Sic ergo inimicus diligit
 ut non displiceat diuina iusticia quod
 puniatur et sic placeat iusticia quod
 puniatur ut non de malo em-
 sed de bono iudice gaudeat
 in malis vero animus quod statuitur
 si eius inimicus euasit penam
 et cum puniri eum videt iudi-
 cari se ita gaudet ut non iusticia
 dei quam non diligit sed illius
 quem odit in peria delectetur
 et cum deo dimittit iudicium
 ut plus noceat deus quam ipse
 nocere posset exoptat. **Unde dicit**
consilium super psalmum 102 / Ecce te
 misericordiam non est enim aliud
 vinculum caritatis non est aliud
 vehiculum quo producamur in hac
 vita ad illam priam. Excedite

3
155
mihi quid leuius ebrio ymo q
in sanis ebrio quid plex q lin
candius Est ergo vinu q vere
letificat cor vnu illud iusticia
est veritas est vitas xpus est
Causa vñ matialis vni quo ad
duatu vsu dicit libro ad sacras
vgines. Qm ob aliquatit vni
no tempat vsus sed potius appe
tit excessus huius corporis et vi
te periculum et opiniois ac fame
guissimū acquit dampnū sfo
met em corlibz puius est vni
vni sed vsus penitus iudici
vbi sobrietatis custodienda est
disciplina sancti Est quid in
mle vite morliu vnu nūcū
debilem em stomachū reficit
vires deficientes repat alge
tem frigore calefacit vlnibus
infusum medetur antidotis
diuis q medicamentū aduictū
salutem opatur tñcia remouet
languores vni animi delecta
tiam infundit qvmas honesta
muse colloquia facit paulo am
plius vero sumptū potanti quo
dam modo comit inuenerim
pñcia em vni abstinencia pñ
dotibus pñ et leuitas aduñ
legim impemta quia oportet
bat ut illi pñtis sobrietatis
modum obferuand suppetit qui
ceteris morlibz no solum dictis
sed factis pcepta diuina castitat
et sanctitatis moribz adimplent
Regie de b supia vbi A torrente
est ebrietas p de vno voluptat
mistic sup ioh pñ 33 tue pota
bis eos Quale vni est vnde
laudabile inebriari est Quale
vni est q no turbat sed erigit
mente Quale vni est q facit
petuo sanū no inebriando facit
insanū Ideo sup apok omelia 6
vni et oleum ne leser huius
et oleo omes qui iusti sunt i eia
intelligunt quos nemo ledere

potit nisi ad pbatom illoz pñ
ferit deus libro pñ qñm eia
qñe e2 vñm nouū i mortali
corpoz renouatoz intellige dem
Violencia libro de vbi apli
f mone pñm Sup illd Ne
mo venit ad me nisi pñ mens
traxit eum non dicit duxit sed
traxit Ista violencia cordi fit
no tam Quid ergo mirat e
et venis ama et traheris Ne ar
bitrer istam asperam molestā
q violencia dulcis est suavis
est ipa suauitas te trahit hōne
ous trahit au esurenti herba
demonstrat et puto quia no core
mpellitur sed desiderio colligit
Sic et tu veni ad xpm noli lo
ga itinera meditari vbi credis
vbi venis ad illum em qui vbiq
est amando venit no nauigando
Sed qui eia nūcū itane hūdat
fluctus et tempestates dulcor
temptatōm iua uasifera aede
nt fides tua liquid possit asce
de no merger si ligno portaber
Sic sic nūcū seculi fluctibz na
uigabat ille qui dicebat apñ
ant absit gloriari nisi iāe
Arguitas et virgo Come
dar vgnitas mepla ad
pbam et juliana de consione nep
tis demetriad et est mñ eplaz
13 Qñs vbi explicet quis di
quo pñmo psequat quia i com
pabiliter glosius atq fructuos
beat ex mō saque feminas vgnies
xpus quam viros consules mñ
dus Nam uolūa qñ si magni
atq pñaz est nōm dignitate
sige qñto maior atq pñarius
cordis et corporis integritate tñ
stendere magis itaq gaudeat
puella nobilis qñ nobilior pñ
tate q fit pñm qñ pñ pñ
pñam mēlis consecutā sublimi
tatem quam si esset pñm
qñm pñm pñm pñm

Generosius quippe elegit xana
positas tam illustre familiam
bonis impas nesciendo qua mul-
tiplicando sine multiplicare parie-
do et in carne iam mutari vita
angelos qua ex carne numer
adhuc augere mortalium hec est vbe-
rior fecundior q felicitas no vent
gruesce sed mente grandescere
no latefec pectore sed corde cande-
scere no visibus tiam sed celum
orombus pcurare dnas igitur
honore dignissime filie p suam
nam in nobis est q de fuit illis
et quod est in illis no defuit no-
bis p seueritate usq in fine adhen-
tes quingo q no hnt finem *supmo*
pmo de assuptoe vgnis p lily
nomine vnaqueq virgo significat
lily siquid flores reliquos can-
dore minus mior pcellit et odore
nichilomin9 iocunditate ppollet
unde satis congrue vgnico assi-
milat. *Decori* Iste naq flos al-
tius aqua ortus extellure sustol-
litur et reportandus ad ethera
totus apitur a foris quoq minus
est candidus intus vero iualo
flamescat aspectu habens ppea
quasi quendam penninety i meo
cursum Sic minus se vgnita
toto auxu ab infimis ascendes
adea que supra sunt ambrt ca-
desat extius nndiaa vrguice
carnis flamescat intus amore
genue caritat flagrat passim
odore bone opinionis extollitur
asublimia intencione intencione
continua cordis Sed h piosu
gnis lily paut sacra phibet
lectio int spuas inuenit ut no-
uerunt venerande vrgines et ho-
m se debere tollere molestias
inter quos degunt et pntom
temptameta malignoz fortiter
exsupare spud ut phoc adomo
amice inter filias vocari meant
Libro e de doctna xana caplo 9

Est apud opam vgnitas illa
laudacio nobis ad vrgines pmo
est *crux* quo sublimior glia
est maior et cura fflos est ille
ecastia gnus deus atq orna-
mentu gire spualis leta in doles
landis et honoris opus integru
atq incorruptu dei ymago resple-
dens ad sacmoma dnu illustrior
porcio ggis xpi gaudet pillas
atq nullis largit floret ecclie
matris glosa fecunditas qnto
q plus glosa vgnitas nro suo
addidit gaudiu nris auguescat
et ideo ut dicit libro pmo contra
Julianu allegans irenicu de quo
mentionem facit ieron9 libro de m
illustrib9 irenicus lugdunensis
epus no longe fuit atrib9 aplos
iste aut cruce admod ascriptu est
mora genus huam pvguice eq
lance disposita est vgnalis i obe-
diencia pvgualem obediencia
Adhuc eni pthoplasta pto pconep-
tionez pmo geruti em dacom acci-
piente spentis prudencia de m-
ta psumphatate columbe vna
lis suis resoluti sum9 p que alli-
gati morti erant *est aut vgnitas*
nitiora solum Non parit v-
in fide catholica li gnes sacne
desa vgnite cao ie nisi inrgosa
aa virgo illa desponsata vni-
vno casta exhiberi xpo ex illa
no tota corpe sed toto vgne spu
nasunt sancte vrgines et corpe
et spu *in epla ad felicia* Si de h
seculo exires sepata ab unitate
ordinis xpi nichil tibi pdesset
fnata integritas corporis *ideo b*
vtus stat miete Nulla carnis
codem libro cao u fecunditas
sancte etiam vgnitati carnis
compari pt neq em et ipa qua
vgnitas sed quia deo dedicata
est honorat que licet in carne
fuer sps tunc religione ac de-
votione fuit ac phoc spualis co-

est v̄ginitas corporis quā mouet
et suat continentia pietatis
Sicut enim nō impudice utitur
corpore nisi spū concepta p̄us
nequicia ita nemo pudiciam
suat in corpore nisi spū p̄us in
ta castitate **In smone 5 denatē**
dm Audiat me quicūq; dono xpi
in corpore virgo est studeat ut vir
go sit corde Sic gaudeat de
luce corporis ut heat dampnū
anime gaudeat de tam p̄ioso
dono xpi Gaudeat tū humilitate
et flet am̄ pietate **Gris** agat
quia tantam felicitate integritate
portat letetur quia secutus est
est agm̄ quocūq; ierit si tamen
in eius ore mendaciū nō moue
ntur Oret p̄ seculū ut nō illi
qualiscūq; delectacō seculi aut
invidia doli tū donū tollat
tantam claritate obumbrat tū
nitore ob̄i fustet teneat fortit̄
ne p̄dat rem irremediabilem ne
in vno momēto delectacōis a
mittat grām mentis et corporis
nō conturbat turpitudine anime
p̄ pulcritudine forme corrupte nō
illū concupiscencia vincat Si
me audierit p̄manet q̄ si nō au
dierit am̄issus est q̄ inq̄m
erit recuperaturus **libro de d̄bis**
apli smone 13 Non grande on̄
impositum est quicūq; ut v̄ginitas
quā amor impositus v̄ginitas
inanis om̄is q̄ licebat noluit
ut plus placuit ei tū se deuo
nerunt Ampliavit pulcritudine
cordis sui deo dicentes subes
ne adultē sūq; plus faciemus
quia te amantes nobis tene
mptae v̄luerūt que t̄renos
amplexus nō desiderauit vsq;
adeo acceperunt p̄ceptū ut nō
reticarent consiliū ut plus
placuit plus se ornamit **Corpa**
em hūm̄ id est extioris hominis
ornamēta quāo amplius appe

tunt tanto sunt intioris hominis
maiora detrimēta Cūto autē
minus appetunt tanto maḡ
morib; pulchris homo intior
adornatur **libro** Virgines doce
ant quingatos et quingatas non
ut adultū quia isto faciunt
plusq̄m licet ille facit q̄ non
licet **Que sit aut v̄ginitas met**
Diat sup iohem smone 13 Vir
ginitas mentis est integra fi
des solida spes sincera caritas
libro de v̄a innocēcia cap 12 Vir
ginitas carnis est corpus itac
tū v̄ginitas aie carnis fides
incorrupta **hec p̄valet ideo p̄**
p̄s 90 smone 20 Virginitate cor
dis que est in p̄a fide qui p̄de
runt sine causa sunt v̄gines cor
Corrupta corde quid suat iacē
ides mulier catholica p̄cedit vir
que h̄etam **Virginitas met**
nō p̄ditur nisi voluntate libro
p̄mo de caritate dei cap 25 Si
forte quib; vir p̄misit nos vi
olenter violari alia quid est
p̄videncia creatoris mundi atq;
rectoris in sanctabilia sunt in
dicia eius **Ex tamen interrogate**
aias v̄das fideliter ne forte
de isto v̄ginitatē et continentie
ut pudicitie bono vos infla
tus extulerit et hūanus lau
dibus delectate in hac etiā ali
quibus invidistis nō accuso
q̄ nescio nec audeo q̄ vobis
interrogata corda v̄ra rudent
tamen si ita esse viderint nō
lite mirari hoc vos amississe v̄o
hominibus place gestis illud
vobis remasit q̄ v̄ndi hominib;
nō potest si peccantib; nō conse
ristis **Dūe gr̄e ne admittēt**
dūu accessit auxiliū ut v̄to
anim nō admittēt **Quia q̄d**
ne amaret **Quamū** successit
obp̄briū in v̄toq; consolam̄
pusillanimes **Illuc p̄bate hūc**

hunc castigate illuc iustifica
te hunc emendate Quia vobis cor
da videntur iniqui de bono vir
ginitas vel videtur vel quiga
lis pudicitie superbiisse nec alijs
mundisse nec iste quid que tunc
sunt si eas barbarica libido opp
ressit hoc esse pmissum causet
Nec ideo credant deum ista ne
gligere quia punit qd nemo in
pune committit Quaedam enim
veluti pondera malorum cupidita
tatem et potulam pueri diu in
dian relaxat et manifesto vl
timo repnat fortasse etiam iste
que bene sibi consue sunt non se
existo castitatis bono cor i fla
tu exulisse et tunc vni hosti
lem in carne ppe sunt habet
aliquid latens infirmitas q
posset in superbie fastum si hanc
humilitate euasissent extolli Sicut
enim quidam morte rapti sunt ne
malicia mutaret intellectum eorum
Ita quidam ab istis vi rapti est
ne pperitas mutaret modestiam
eorum non ablata est castitas sed
humilitas p suasa Illar timore
occursum est manet istar occ
sum est in inuicti Videant q
nequaquam deum fuisse pmissum
ut hec acciderent scis suis si co
mo perire posset sanctitas i eis
qua contulit eis et diligit i eis
Debet uirginitas esse Virgines
in humilitate fundati integritate
libro de bono quigali ipam deo
ca 40. Dantes multo maxime
comonem ut tanta uoluit hu
militate tuend esse q uita lu
terum uiuit Cuius magis celi est
q nouit Ne mpe scriptum e cu
to maior es humilia te moribus
nam est de magnitudine eorum aliq
dicit illar est de magna humilitate
cogitare **libro de scia uirginitate**
ca 110 Non solum p dicanda
uiginitas ut ametur uer et mo

uenda ne infletur **cod libro cao**
e Bonum est tibi oia uiginitas
ut sicut quodammodo uirgo es sic
dino finis in corde q renata es
finis in carne q nata es con
cipias cum timore deum et pti
rias pmi salutis Timor quide
no est in caritate Sed pfecta
caritas pnt scriptum est foras
mittit timore Sed timore homi
no dei timore tpaliu malorum no
dum in fine iudicij Noli alta sa
pe sed ama dei humilitate time
semitatem utiq te superba esse
no fuit Amando enim times ne
amante et amatu quiter offen
das Namq quior offensio no
est quam ut superba illi displice
as qui ppter te superbis displicant
Et ubi magis debet esse timor
ille castus pmanens in seculo
seculi qm uite que no cogitas
que sunt mundi quo placeas co
migi sed que sunt diu quo pla
ceas deo **Et ideo humilitatis ca**
ducit cod libro ca 111 Virgines
xpi ad monem atq monemus
ne ppter excellentiam numer
amplioris q diuitius acceperunt
qtempnat in sui qpacione pires
et mres ppi dei **Debet uirgi**
tas esse sapia illuata cod libro
ca 112 Sapientes uirgines esse
debet ne lampades earum exting
uant Quia sapientes no alta
sapientes sed humilibus qsentie
tes **Et de sapia pue scriptum est**
cod libro ca 113 Melior scriptura di
ueritas dei qua manet qua me
te aut carne uirginitas in eis
hominis q castum est sic amet
ut q uer est no negetur **Debet**
uiginitas esse caritate Vos uir
decorata cod libro ca 114 gines
genus clarum et meletis electius
uiginei thori sequentes agniti
eiam figmentum creati in xpo
in opibus bonis que pmanet

debilem quā vitant in opē eos
solos sollicita cētus virorū iūse
re quos nūa nō erubescēt neq̃
p̃t̃ret ṽcandīa m̃chil corū in
oculis m̃chil m̃b̃is p̃tax m̃chil
mactū ṽcandī nō gēstus f̃raa
or nō m̃cessus solūor nō uox
petulantor ut ip̃ius corp̃is sp̃es
simulat̃ f̃iet mēas et figurā p̃
bitatis bona quippe domus
m̃vestibulo debet aquosa ac p̃o
p̃tendat m̃g̃ssu m̃chil m̃q̃ latē
tenebras tamq̃m lucēna lux
m̃tus posita foris luceat orūd
ergo exsequar aboz p̃symōia
officiōz redm̃dandam alter
vltia nām sup̃ fuisse alter ip̃i
nē pene defuisse illuc m̃lla
m̃c̃missa temp̃a h̃uc ogem̃a
ti relūmo dies et si q̃i reficē
di suat̃p̃s voluntas t̃ib̃ p̃lez
q̃ obuius erat q̃i morte az
cēt nō delicias m̃straret hac
aut̃ p̃tea m̃ex̃ posui nō ut ṽ
g̃m̃itate ṽtēant que nō ṽtē
rūt sed quales esse debeant
que iam ṽtē sunt **libro ad facē**
vg̃ines ita m̃d̃m **Dūca ṽgo**
debet agnosce quibus p̃cept̃
quēnat m̃sistē ul̃ aquibus
ṽg̃is debeat abstine si ṽlt et
m̃sculo posita cum deo et cū
cod̃ post h̃m̃q̃ ṽtē resoluōes
m̃clartate celesti reguare do
m̃ita ṽgo p̃m̃tus publicos d̃
vitare op̃ectus et plateas f̃re
quāam declinare atq̃ i domo
posita lausicio m̃sistē ul̃ leuī
d̃m̃e **Dūca ṽgo** in fem̃az lay
carz op̃entu op̃idens ac op̃istēs
ne ṽb̃is sauribus atq̃ lubric̃
carz aut̃ cūctiq̃ p̃uic̃e sue co
p̃iam faciat Sed magis fugi
at oculos suos auresq̃ occludat
ne dei timore dep̃uata dyabo
licas cogitāōes sensus sui
m̃tromittat quibus m̃b̃m for
te dispeat **Dūca ṽgo** ñ ornatu

capitis nec h̃m̃ come nec oai
lis erectis ul̃ letis sed inclina
to ad terram m̃ltū p̃cedat ne in
f̃uiles in ducta mores et si
p̃tea **•** nō p̃eat al̃is tamē
causa p̃dicōis existat Oculor̃
em cupiditas quos m̃e m̃ltor̃
facit civa^a uox nobis semp̃
p̃m̃uat **Dūca ṽgo** ab om̃i
m̃ṽcandō f̃uione et risu sed
abstine et cum silentio et di
saplia om̃em suam ṽtē or
nare **Dūca ṽgo** que m̃ltū suū
ob splendore genaz aliquo f̃ico
m̃f̃at m̃ysia p̃pha defiliab̃
p̃rou p̃m̃ssam suam p̃m̃eb̃
Dūca ṽgo ut deuidis docet
ap̃lus et f̃m̃one garrula a lo
quaatate ṽbosa ul̃ curiositate
sup̃ flua casta nō p̃t m̃dicari
ṽm̃o p̃statuta et ad luxuriaz mā
gis accendi **Dūca ṽgo** nulli
se ṽm̃or̃ anglibet etatis sue q̃
m̃ssimoz m̃ltic̃ p̃uic̃a singlari
h̃itaculo ul̃ colloquio credat
et cum sola m̃hab̃naculo cōsi
stat clausis sup̃ se iatunus sede
at nulliq̃ ṽm̃or̃ p̃pulsanti faci
le ianua suam pandat ne for
te in **•** suspēōes t̃p̃issimā
aut̃ i **•** pudor̃ sui ñaustia
q̃i cadat **Dūca ṽgo** m̃ltas
quibus ṽm̃i cubitant nō debet
accedē ne ip̃a se veluti p̃orta
credat suis corruptorib̃ p̃bui
sse **Dūca ṽgo** male docentis
m̃f̃erabilisq̃ ṽtē fem̃e aut̃
aliquando sinist̃a op̃m̃ione ve
xare consorcium colloq̃m̃q̃ de
clinet q̃i cor̃pt mores bonos
colloq̃m̃s malis paulq̃ ap̃lus
docet **Dūca ṽgo** obextingue
das libidinis ul̃ om̃is lasācie
flām ab ieiunijs et abstinen
cie debet opam dare orōm̃bz
die noctuq̃ m̃sistē si cupit et
laqueos dyaboli m̃p̃diantis
enadē et adp̃m̃ssa ṽg̃m̃it̃at̃

prima pvenire duca vgo omnes
frem quem vitandū mala fama
commendat nimis fugiat et qutu
potest ab eo al agnūys suos
accessus declinet ut nesciat exco
muni colloquio molestē libidīs
vicia et exinde ad fornicationis
venire pta duca vgo ut cito
concludam ab omnibus illecebris
gule abstineas esse debet et par
to victu et potu debet esse conte
ta et honesta taciturnitate semper
ornata **Et i eos libo** duca vgi
nem dei beneficiū est utaqz ne
scire nosse magis inaudia co
hibe auctis benigna existē acu
lis vō abimē dolo et malicia lig
no fabricare aliena domus se
acta nō auscultare nec pde aua
ritiam et cupiditatem fugē sibi
deposita nō negare inopm pe
cuniam nō habē dori culpa ex
corde dimittē scandala illi appo
nē tbulatis consolacione pberē
infirmis nūstare detrahenti
alli nō ofendere et adetrahente
se penitis abstinē duca virgo
metia stare debet cum silentio
et nichil legis docē aplm audi
loquente mulier inquit metia
taceant Turpe est mulieribz loq
in eccles item aut adheres i silen
cio distant item mulieribz docē
nō punito Si ergo mulieribz tur
pe est docere aut metia loqui
quto magis vgnibz que castitatē
dei pmissē auri p fessio q consti
git ut eas magis alie in bonis
opibus imitent duca vgo ne
quid pmae aut saurile ul suu
late loquat et omne mendaciu
ex ore suo penitus eradice loque
tes eū mendaciu dūs dypdet
duca vgo qutu potest fidem
monibus debet exhibē tū caue
at inire debys que egerit nel
ppter vitatem confirmanda inra
meta p solue ne intoto aut omo

iniretur dūm agnoscat in eway
pmouente duca virgo furta
fraudesqz facē aut falsa testimo
dūc aut ea facientibus ofentire
caueat quia ea qmittetes būs
paulus oburgat duca virgo
matrimonialibz qvūys quibus
viri nūstent mteffe declinet
ne concupire pām aut pām inter
pocula loquentibus viris i portet
duca vgo contra omis sonos
musica arte platos cont cuncta
cantica secularia contra omia qe
dulcē delectant audiri aures et
cor claudat ne dyau melos de
corde eius xpi abscidat amorem
duca vgo amotibz flexibzqz sal
tantiū tymbalistaz ul tympani
staz omz q ludoz qutu p volūis
suos auctat ne alicui eoz repen
tino amoris telo passā qut in
cipiat intire duca vgo nō tū
ne supbia litiget caueat sed etiā
asupbientibus et litigantibz quā
potest volūis suos auctat pū ab
scidat duca vgo nec pmonis
lactancia nec diuicis nec quīs
nobilitate se debet extolle s in
humilitate et paupate spūs xpo
accepta debet quā dū vixerit
pmanē in iudicio em dei nō na
tales sed actus pū pensabunt
ex quibus singuli mcedem sicut
gesserint nō sicut nati sūt repor
tabunt duca vgo vigilas sine
bres ul cetis que in pnat domibz
eueniūt debet effugē vbi papne
sine dycōne ferus mixti qvēm
unt duca vgo que p dū p as
vires ulli paup porrigit nō p dī
ancilla dici ul credi sed ut bñt
dicam duca vgo que pudor sui
dū pmissi custodiam gerit ultat
ut nec incesso notabili nec iuitu
aut dicto molli nec otiositate vbi
nec corpe nec mēte omo mpe ul
in alio sit causa pti **Et libro de**
sancta vgnitate cao 4e vō vos

Uirgines demeritis uis extollatis
nec quia aliquid ferre potuistis
in fletu demeritis aut orate
ne supra id quod potestis ferre rep-
temi Existimate aliquos in oculis
superiores quibus estis in manifesto
meliores cum aliorum bona forte
ignota nobis benigne credunt
uobis uia uobis nota non operacione
inueniunt sed dilectione firmat et quod
forte adhuc de sunt tanto dant
facilius quanto desiderant humiliter
pseuerantes in uia uobis pbeant
nobis exemplum cadentes aut au-
geant timorem nostrum illud amate
ut inueniunt hoc lugite ne in fletu
Iusticia nostram nolite statuere deo
nos iustificanti subdite ueniam
petitis donate alienis orate puris
futura uigilando cauete petita co-
fitendo dolete Ecce iam tales estis
ut p fesse atque fructu uirginitati
ceteris moribus conuatis Ecce iam
non solum homicidys sacrificys dyaboli
et ab hominibus furtis et rapi-
nis fraudibus pulvis ebrietas
tibis omnis luxuria et auaricia
simulacris emulacris nupte-
tatibus ciuitatibus abstinetis
Vox etiam illa que leniora uel sunt
uel putantur non inueniuntur nec ori-
antur in uobis non in pibus uolus
non uagi oculi non infamis lingua
non petulans risus non curiosus
et indecens habitus non timido aut
fluxus incessus iam non reddentes
malum pro malo neque maledicti
pro maledicto iam postremo illa men-
sura dilectionis impletis ut ponatis
aure p fribus uobis Ecce enim
tales estis quia et tales esse de-
betis hec addita uirginitati ange-
licam uitam hominibus exhibent
mentis Sed quanto magis magni
estis quicunque ita magni estis tanto
humiliare uos moribus ut coram
deo inueniatur gratiam ne superbis re-
sistat ne exaltantes se humiliet

ne inflatos per angustam portam non
trahat quinque superflua sit polli-
citus ne ubi feruet caritas de-
sit humilitas Et hoc nullo quia uirgo
deo dicata debet **Vos uirgines**
esse meliores ideo non predicamus
eos libro capitulo 3 quod sunt uirgines
sed quod deo dedicate pia sunt con-
tinencia uirgines Nam quod non tenet
dixerim felicio magis uidetur
nupta mulier quam uirgo in nupta
hoc enim iam illa quod ista adhuc ci-
pit p fribus si non dum nec sposa
intra sit illi uirgo studeat place-
re danda est hec uirgo pudicia
cogitatione defendit acurba quod
non adulter sed maritum querit
in turba **Vnde in eod. infra capitulo 10**
Illa uirgo coniugate nullo pponit
que non inlicitudine se amanda
oponit cum amore uirginitatis exulta-
tudine querit nec se uir iam
oponit in uento cogitans quod sit
mundi quod placeat uirgo Sed specio-
sum forma p fribus hominibus sit ama-
uit ut quia cum sicut uaria co-
ape carne non posset et tamen
corde concepto etiam carne inte-
gram custodiret **Et custodienda**
est quia ut dicitur eod. potest facere
libro capitulo 3 ut uirginitas
boni uobis peat sed facere non
potestis ut p dicitur redeat Est
autem ipsa uirginitas singularis mira-
culi etiam apud infideles nam ut
refert libro 10 de ciuitate di capitulo 16
Nam quia simulacrum martiris fir-
me reuebatur multis hominibus
bonum quod conuincit in mobile red-
ditura una muliercula zona alli-
gata ad sue pudicie testimonium
inuenit et traxit uirgo uestalis de
eius corruptione questio utebatur
aqua impleto arbitrio deturberetur
quod p fluyente abstulit confusa
Est autem singularis p fribus apud christum
**Vnde in sermone p allegato de assump-
tione uirginis** Et lectione frequenter

Docem affatu ad faciem virginum obli-
tum ipse p se solet huiusmodi
aduentare redemptor **Unde libro**
De sta uirginitate cap 29 Agite si
dei pueri et puellae marces ac fe-
mine celibes et uirgines pgrate p se
uerunt in fine laudate dñm dul-
cis quem cogitat uerius spera-
te felicius tui finis instancius
amate ardencius tui placet atte-
tus lumbis accinctis et lucis ar-
dentibus expectate dñm qui ve-
niat amplexus uos afferte adump-
tias agni cantu nouu q tanta
bitis in charis uis h est i cordib9
dicatis laudibus **Et infra subdit**
Secum agni quocumq ierit Quis
ire putamus hunc agni quo uos
eum sequi audeat ul ualeat ui-
si uos uirgines Quis putamus eum
ire in quos saltus et prata ubi ar-
do q sunt gaudia gaudia no gau-
dia huius seculi uirgines in fine men-
daces nec gaudia qualia i ipso
regno dei teris no uirgines erunt
sed acetos omni gaudior forte di-
stantia sunt gaudia uirginu xpi
Quis inquit eum putamus ire nisi
de xpo in xpm cum xpo p xpm
p xpm p xpm Gaudia p uirgines
xpi no sunt eadem no uirginu q
uic xpi **Et cap 29 eiusd libri** Ale-
rito uos uirgines sequi agni
uiginitate cordis et carnis quo-
cumq ierit Quid est em sequi u
eum imitari quia xpus p uobis
passus est relinquens uos ex
ut sequamur uestigia eius hunc
meo quisq sequit in quo imitat
no inquit ille filius dei est
unus pque fca sunt omnia s in
quatin filius hominis que porta-
bat in se pbiuit imitanda et uita
in illo ad imitand omib9 ponit
uiginitas aut no omib9 no em
habent quid faciant ut uirgines
sint in quibus iam factu est ut u
gines no sint Sequent itaq ceti

agni fideles qui uiginitate cordis
amiserunt no quocumq ille ierit
sed quocumq ipi poterunt possunt
aut ubiq pter quam indecore u
ginitatis succedite bñ paupes spu
mitam eum qui p uos paup
fuit est cum diues esset Beati
mites imitami eu qui dixit di-
cite amc quia mitis sum et hu-
milis corde **Sti** lugentes imita-
mi eum qui flet super iherlm **Sti**
qui esuritis et sititis iusticia imi-
tam eum qui dixit deus abus
est ut faciam uoluntate eius
qui misit me **Sti** mordes imi-
tam eum qui uoluerat alatio-
nibus et in uia iacenti seminu-
desperatoq subuenit **Sti** uir-
do corde imitami eum qui p
tatu no fecit nec inuentus est
dolus in ore eius **Sti** pacifica imi-
tam eum qui p suis p se autonib9
dixit p ignosce illis quia nesci-
unt quid faciunt **Sti** qui p se au-
tonem pacem p iusticia iunta-
mi eum qui p uobis passus est
nobis relinquens ex ut sequa-
mi uestigia eius **Sti** qui imita-
miles agni sequit **Sed** certe
eum quicquid possunt ire p ista
uestigia et si no p se in eadem
forma ponentes pedes uerum
in eiusd semitis gredientes **Sed**
ecce ille agnus graditur itine
uiginali quo uiuit qui h cum
seruit q nullo modo recipiet uos
ergo uirgines sequi eum quocumq
q ierit **Veritate ut dicit libro**
De bono coniugali cap 26 Sequet
pueri agni cantantes cantu
nouu fiat i apoka septim est
Cum tu mulieribus se no otami-
nauit no ob aliud nisi quia uir-
gines pmaserunt nec ideo arbi-
trant se meliores esse p uis pat-
bus suis qui impet ut ita dica-
no impialet uis sunt **26**
Uirtus diffinit uirtus libro e

cont Juliani cap 6 Virtus est
animi habitus ut ino atq i dñi cō
sentaneus libro 10 de ciuitate dei
cap 21 Virtus ars bñ viuendi
auctibus diffinita est vnde ab
eo q gre dicitur arete virtus nome
artis latinos traduxisse putane
runt libro 19 eiusd cap 3 Virtus
est ars regende vite Est aut v
tus adeo eod libo cap 21 licet aq
busdam tunc vñ honeste putet
esse virtutes cum referunt ad se
ipsas nec ppter aliud expetunt
etiam tunc in plate ac supbe sūt
et ideo nō virtutes sed vitia in
dicanda sunt Sicut em nō est
acarne sed sup carne q carne
facit vitū Sic nō est ab homine
sed sup hominem q homines fac
it vitū nō solum homines sed
etia qua libet pstatem virtutis q
celestem libro 4 eiusd cap 12 vbi
dicit romanos duas edes quicti
ssimas cōstruxisse virtutis et hōi
um infra subdit honore et imperiū
nō debet sequi virtus sed ipsa
virtutem neq em est vera virtus
nisi que ad eum finē tendit vñ
est bonū hominis quō melius in
chil est **Quia ut dicit libro 1 eiusd**
21 her em veri dei numerū sūt
nō sūt dec sex tamen vbi ē vñ
et felicitas quid aliud qrit quid
ei sufficiat omnia agenda oplet
virtus omnia optanda felicitas et
libro 19 eiusd cap 6 Vere virtutes
nisi in eis quibus vera ē est pie
tas esse nō possunt Ideo mepla
ad bonū faciū que est ino 150 h
pñm cogita qñ armat ad pug
nam quia virtus tua etiam ipa
cōlis dñi dei est Sic ergo co
gitabis de dono dei nō facē qñ
dñm **Distug de virtute libro 10**
de off 10 mī cūa cūa mediū Due
virtutes pposite sunt dñe huane tua
actiua altā otemplatiua illa qua
itur ista qua pvenit illa qua la

boratur ut cor mundetur ad vidē
dñm ista qua vocatur ut videt
deus illa est imptceptis exēcende
vite huius temporalis ista in doctua
vite illius sempitēne ac pñ illa
opatur ista quiescat quia illa est
impurgacōne pñtor ista i lūme
pñgator **De virtutibus et distugit**
aliter libo de spū et aia cap xv
hī aia virtutes quibus instruit
et armat contra vitia prudēcia
nāq sūt quid debeat facē tñm
tiam hī contra pñpera fortitudinē
tōtē aduersa iusticiā qua sūt qñ
tūq debeat reddē prudēcia nō
est scire quid possit Tempōra nō
nō pñm q nō possis iusticiā
nō uelle plusqñ possis prudēcia
vero meligend tñm i vñd
fortitudo intollerand iusticiā
indistubend prudēcie ē nil
penitend appetē et nichil pñer
iustū velle facē Tñm est
nichil nisi tñm tñm et quid
quid agūq ul cogitūq ad vñs
normā dirigē fortitudinis est
tñm cupiditates nō solum rep
mere sed penitus obliuiscē iusti
cie est omem cogitacōne animi ad
solum dñm erigere cūq tamq
nichil aliud sūt sola metis acie
intueri hī aia pñmetales virtutes
quibz iñciat id est fidem spem
facē bapm in vñtōm qfirmatōz
quibus deo osecantur hī etiā vir
tutes quibus pñfiat et quibz deo
quiritur ut est hūilitas pñtas
caritas hūilitas em deo subi
at pñtas iūgit caritas vñt
hī quoq aia vñes quibus tñm
quiritur Quas pñma est nālis
2a vitalis 3a aialis et sicut dñs
tñm et vñm verus et pñfectus
omnia tenet omnia implet oia susti
net et omnia supcedit et tñmplecti
Sic aia hīs tribus vñtibz pñtō
corpus diffunditur nō locali di
stensione sed vitali aiacoe nālis

virtus operatur in epate sanguinem
et alios humores quos pvenas
ad omnia corporis membra transmittit
ut inde augeantur et minuantur. **Vis**
ista in quadrifaria diuiditur namque
in appetitum retentum expulsum
et distributum. **Appetitus** est que
natio vita coram appetit. **Retentiva**
est que sumpta detinet donec ex
illis vitalis digestio fiat. **Expul-**
siva que nocivum et superfluum sicut
expellit. **Distributiva** bonos humo-
res ciborum omnibus membris distri-
buit prout cuique expedit. **Et infra**
subdit quod vis vitalis est in corde
et vis animalis in cerebro. Distinguitur
autem virtutes propter fines libro 6 et
Julianus cap 6. Non officii sed fun-
ctus animae distinguende sunt virtu-
tes. **Officiu** autem est quod faciendum
est finis autem propter quod faciendum est. **Cuius**
itaque facit homo aliquid ubi pec-
care non videtur sed non propter hoc facit
propter quod facere debet peccare quicquid
De theologia virtutum. Tres virtutes
dicuntur in epistola ad romanos significatur per
et est **60** illa tria petenda viam
fides significatur in ipso vel per aqua
baptismi vel per munusculum seculi flue-
ntibus integritas est cum deus est
ille sponsus qui ut non credatur
deo venenosa fraude persequitur. **Spe-**
monio quia vita pulli non dicitur
sed futura est nec iam videtur sed
adhuc speratur. **Spes** enim que vi-
detur non est spes cum deus est pro-
pio qui qui sperat eternam vitam
que retro sunt oblitterata et immi-
tiora se extendit cum novum est
retro respicit. **Corpus** autem est ex
ea parte cavendum est quia venenata
et aculeata retrosum. **Caritas**
impane maior enim horum est caritas
In caritate vivat cetera panis
utilitas cum deus est lapis qui
dura corda respuunt caritate. **Et**
utique peccare debemus. De cardinalibus
vero dicit libro 2 quodam quod 68.

Quatuor sunt virtutes quibus in
hac vita spiritualiter vivimus pruden-
tia temperantia fortitudo et iusticia
quarum prima est agnatio rerum appe-
tendarum et fugiendarum. **Secunda** est reser-
vatio cupiditatis. **Abster-** que tem-
peranter delectantur. **Tercia** est finitas
animi ad usus ea que temporaliter mo-
lestia sunt. **Quarta** que preteritis di-
ffunditur est dilectio dei et proximi.
Sunt predictae virtutes. Cum una
omnis simul libro de ptem huius
sua iacobi ad heronem. **Et** omnes et
omnes desunt cum una desit pro-
videncia enim nec ignavia nec iniusticia
nec intemperantia potest esse. **Ita** si ali-
quid horum desit prudentia non
erit porro prudentia tunc erit
si et fortis et iusta et temperans
sit perfectio ubi sunt secum. **Et** ceteris
Sic et fortitudo imprudens esse non
potest vel intemperantia vel iniusticia. **Et**
temperantia necesse est ut prudens
et fortis et iusta sit. **Sic** iusticia
non est si non sit prudens fortis
et temperans. **Ita** ubi est una ali-
earum et alie simul sunt ubi autem
alie desunt una illarum non est eo-
rum si aliquo simul esse videatur.
Quia predictae virtutes. Sapientia
sunt in hac vita necessaria. **Cont** libi
ideo arguitur magister magister. **In**ces co-
ram libro 10 de ci. di. e. **fluctu** huius
Quid illa virtus que prudentia
dicitur nonne tota vigilantia sua bo-
na distinet animalis et nullis appe-
tendis istis quod vitandis nullus
error obrepit. **Ac** per hoc in ipsa nos
in malis vel mala in bonis esse
testatur ipsa enim docet malum
esse ad peccandum et sentire bonum
quod esse ad peccandum non sentire
libidinem illud tamen malum est cum
non sentire docet nos prudentia
Similiter facit et temperantia qua
carnales libidines firmiter ne-
mqueque flagitia metem sentire
ciendo trahunt. **Et** non prudentia

nec temperantia tollit hunc mte
hoc malum Quid iusticia cum
minu est cum sua tunc unde
fit in bonum ipso quida iustus or
do nature ut aia subdat deo et
aie caro ac p hoc deo et aia et
caro non deum i eo se adhuc
ope laborare potius quam i huius
opis sine requiesce Tanto quippe
minus aia subditur deo quito
minus deum in ipis cogitationibus
concupit et tanto minus aie subdit
caro quito magis ad usus spm
concupiscit Quia dui nobis inest
hec infinitas hec pestis hic lagnoz
Quid iam nos saluos et si no du
saluos quo iam btos illa finali
btitudine dicere audebimus Jam
vero illa virtus que est fortitudo
et quicquid sapia euidenciassa
testis humanorum malorum appellat
patia tollerare **Virtus agit cum**
vis perpetua bella ibid. cap. 4.
Porro ipsa virtus que no est me
pua ne qui eis postea doctrina
introducere superuenit cum sibi
bonorum culmine muditet humanorum
qui hic agit perpetua bella cum vis
nec exterioribus sed interioribus nec
alienis sed plane mis et pps
maxime illa que gte sophia la
tine temperantia nominat qua car
nales frenant libidines ne tri
queque flagitia mente consenden
tem trahant Neque enim nullus est
vicium cum sicut dicit apostolus Caro
occupat ad usus spm cum vicio
contra est virtus Sicut idem
dicit et sps **Et hic expedit**
et que sit va virtus In hoc loco in
libro eodem **cap. 10.** firmitas et
dictus malignis sollicitudo no
mortalis ut illa securitas ubi pax
plenissima atque etissima e Deside
rio fuerit querat Ibi enim erit
ne numerata hec est que ne nre ab
omni actuatore donant no
solum bona verum etiam sempiterna

no solum i animo qui sanatur p
sapiam verum i carne que reue re
nouabit ibi virtutes no contra vlla
vicia vel mala quecumque certantes
sed hntes victorie pnuu et iud
pate qui nullus aduersarius i getat
Ipa enim est btitudo finalis ipe
pfectonis finis qui consumet no
he fine hic aut dicitur quid beati
qui pacem hntis quicquid hic
haberi pt in vita bona Sed hec
btitudo illi quam finale dicitur
btitudinis opata p sus miseria
reputat Hanc ergo pacem qualis
hic potest esse moles homines in
rebus mortalibus qui hntis si rre
vnu bonis eius rre vnt virtus
Quid vero eam no hntis et ma
lis que homo patit bnd vnt bnd
Sed tunc est vera virtus qui omnia
bona quibus hntis vnt et quicquid
in bono vtu bonorum et malorum
facit et seipsum ad eund finem
refert ubi nobis talis et tanta
pax erit qua melior et maior
esse no possit **hualia vita no erit**
vis earz necessarius sup ps 3.
Virtutes agende vite nre qntior
describuntur amilas et in spm in
venit prudentia d qua dno
santus me bonum et malum iusticia
d qua suatque tbtum nem q
quam debentes sed inuice dili
gentes Temperantia d qua libi
dines refrenamus fortitudo d
qua omnia molesta tolledimus
Iste virtutes in valle plorato
nis pgram dei dant nobis Ab
hys virtutibus ibi i btutem
que erit solius contemplationis
dei ncia Ibi no erit ista p dcia
ubi nulla mala occurrunt sunt
que vitentur No ista iusticia v
ulla erit cum indigena cu
subvenire debeamus No ista
temperantia ubi nulla libido fre
nanda Non ista fortitudo ubi
nulla erunt mala tolleranda

Ergo ab his virtutibus huius actio-
nis in virtute illius otem-
plamus qua otemplamur dñi
Libro de Deitate cap. xi Virtutes
quibus in hac mortalitate bene
vivit cum aeterna pduxerint
non desinent et maxime iustitia
in illa beatitudine esse non desi-
net. Sed talis ac tanta erit ut
perfectior et maior esse non possit
fortassis et alie tres virtutes ut
prudencia sine ullo iam paulo
erroris fortitudo sine molestia
tollerandorum malorum. Temperancia
sine repugnatione libidinis est
nulla felicitate ut prudencie sit
nullum bonum deo pponere nil equa-
re fortitudinis ei finissime co-
herere. Temperantie nullo defectu
noxio delectari. Nunc autem quod agit
iusticia in subveniendo misere-
ribus quod prudencia in praecavendis
invidijs quod fortitudo in proferendis
molestiis quod temperancia in coher-
cendis delectationibus prius non
ibi erit ubi nihil omnino mali erit
ac pro hoc ista virtutis opera quod huius
mortalis vite sunt necessaria sicut fides
ad quam referenda sunt imperitia
habuit. **Super ad macedonum**
que est 26 subiecta vita non pri-
dentur distinerentur ab omni mala quod
non erunt nec fortiter adversa
tollerabuntur quia non ibi erit
nisi quod amemus non quod tollamus
nec temperancia libido frenabitur
quia nulla eius incontinentia sen-
tiemus nec iuste subveniet ope
indigentibus quia ibi in opem
et indigentem non habebimus
viam ibi erit virtus et id ipsum erit
virtus punit quod virtutis quod dicit
in suis eloquijs homo qui hoc
amat michi adhaerere deo bonum
est hoc erit ubi plena et summa
sapientia eadem quod vita vacat in beatitudine
proventio quippe est ad eternam ac-
tionem bonum cum adhaerere in eternum

est finis nostri boni. Et dicitur huius pruden-
cia quia perspectissime adhaere-
bit bono quod non amittat. Et for-
titudo quia firmissime adhaerebit
bono unde non auellat. Et temperancia
quia castissime adhaerebit bono
ubi non corrumpat. Et iusticia quod
iustissime adhaerebit bono cum mi-
to subiacet. Quiaque et in hac mor-
ta virtus non est nisi diligere quod
diligendum est id est eligere prudencia
est illis inde aut molestus for-
titudo est illis illecebris. Temperan-
cia est nulla superbia iusticia est
Unde clarum ponit **Super quatuor**
huius sine gelosione virtutibus
in eadem epistola ita finem duntaxat in
patis et bona vita nunc agitur et
postea punitur eius que non nisi
eterna esse potest beatitudine vita persolvitur
hic enim sunt hec eadem virtutes
in actu ibi in effectum hic in ope
ibi in mercede hic in officio ibi in
fine huius in hunc **de libro de Deitate**
cap. 26 Virtutes quibus pri-
us sunt in hac mortalitate in bonum
vivit ut beate que in illa duntaxat
punitur in mortalitate vivat.
Simile est de theologia virtutibus
libro 12 super gen. capitulo 7a
Fides est qua credimus ea que
non dum videmus et spes qua
futurum est pacem expectamus
et ipsa pacem quam omnia tolle-
ramus adversa donec quo vo-
lumus perveniamus. Iste quippe et
huius virtutes que propter transire
diendam istam peregrinationem val-
de necessarie sunt non erunt in illa
vita propter quam adipiscendam
sunt necesse et cum intellectualiter
videntur. **Prudentia virtutes ad am-**
non ad corporis sensus libro 14 de
Deitate cap. 6 Virtutes que sunt
artes agende vite que manifeste
sunt ratione cumque et scientia continentur
ordinantur in animo non pertinent ad cor-
poris sensus. **Debitur** validissime

libro primo de libris Virtute omnem
arbitrio capitulo 12 no dubitamus
omni vias anponere ut virtus quanto
melior atque sublimior tanto firmior
et invictior quod sit **libro subdit** nul-
lus vicius animi virtute armatus
superat animi **libro de moribus ecclesie**
capitulo 4 Nemo dubitat quod virtus facit
animam optimam **Unde libro de salu-**
taribus doctrinis loquens de virtu-
tibus dicit hec sunt ree divicie
nostre viam pudicia pudicos facit
nos iusticia iustos pietas pios
humilitas humiles mansuetudo man-
suetos innocencia innocentes Sim-
plicitas simplices puritas puros
prudencia prudentes Temperancia
temperatos Caritas deo et hominibus
facit nos caros hec bona abo-
no deo condita si nullo esse
volumus tales esse debemus **libro**
de bene retinenda virtuositate
in pallegata epistola esse arbitror
ad macedoniam si virtutes quas
accepisti a quo accepisti senties
eius gratias agens eas ad proprium
cultum et intuitum istis secularibus
honoribus offeras tueque patrie
subditos homines ad eum colendum
exemplo religiose vite tue et ipso
studio consulendi seu faciendo seu
terrendo erigas et adducas **et**
libro de poenitentia sunt nobis vires
in sermone primo de poenitentia
capitulo 1 Quid est homo nisi quod
christus memor est eius aut que
vires pulueris nisi illo adiuva-
te qui nos fecit expulsi ut qui
glorietur in domino glorietur **et**
visio visus et videre **libro de**
dei quod sit dicit libro de
essencia divinitatis Unde dei est bona
opa apparere sicut vidit deus lucem
quod esset bona et vel eius videre
est mala hominum sciendo reprehendere
Sicut in ysaia legitur vidit deus
et malum est in oculis eius vel
videre eius est nos videntes id est

scientes facere ut impii per ba me de
et de sensu aut visus quo ad nos
dicit quod gerit vicem omnium sensuum
super iohannem sermone nono Super illud
Quia vidisti me thoma credidi-
sti non aut tetigisti me si vidisti
me quoniam qualis quodam modo sen-
sus est visus viam et pallos
quatuor sensus nominari solet
velut cum dicimus audire et videre
quoniam bene sonet Olfacere et videre
quoniam bene olbeat Gustare et videre
quoniam bene sapiat Tangere et videre
quoniam bene calcet Ubique sonuit bi-
de cum visus proprie non negetur
ad oculos pertinet Unde et huiusmodi
dicitur super digitum huc et videre
manus meas quid aliud aut quod
tange et videre nec tamen oculos
ille habet indigito Ego sum in-
tueri sicut eam tangendo quia
vidisti me inquit credidisti **libro**
de videndo deo ad paulinam Cum
sunt quatuor corporis sensus tueri
audirendi olfaciendi gustandi
et tangendi visus quid meis
proprie attributus est Verum tamen
hoc verbo video velim intueri
Nec enim tam dicimus videre quid
luceat sed etiam videre quid sonet
videre quid oleat videre quid sapiat
videre quid calcet **De visione di-**
scimus libro de divinis Tria sunt
quod videtur ad oculos quia vi-
sionem prima est corporalis que
fit per corpus Secunda spiritualis cum yma-
gines rerum que videntur in memo-
ria conduntur Tercia intellectualis
cum ea que corporali videntur
et ymaginalem in memoria retineant
intellectu distunguntur **libro xx super**
gen capitulo x Triplex est visio ut
genus visionis sub uno precepto
diligenter proximum tuum tamquam teipsum
Tria quia visionum occurrunt tria
poculos quibus ipse se videtur
alter per spiritum hominis que proximus
eum absens cogitat Tunc per angelum

mentis quo ipsa dilato intellecta
apparetur. Primum appellamus corle
quia propter corpus patitur et corpus
sensibus exhibetur. Secundum spiritua-
le. Quidquid enim corpus non est
et tamen aliquid est iam ratione spiritus
est et utique non est corpus quoniam
corpi similis sit ymago absentis
corpus nec ille obtinuit quod est.
Tamen vero intellectuale ab intellectu
Et subdit in fine capitulo 10 Visio corpora-
lis refertur ad spirituale et spiritualis
ad intellectuale. **Et comparat ad in-**
vicem ista eodem libro capitulo 15 Postan-
tior est visio spiritualis quam corporalis
et rursus postantior intellectualis
quam spiritualis. Fallit enim anima in cor-
porali visione cum in ipsis corporibus
fieri putat quod sit incorporeus sensus
sicut navigantibus videtur moveri
que stant in terra et intuentibus celum
stare que moventur et diuariat in
duos oculos res una duas formas
habere videtur et unus homo duo ca-
pita et in aqua remansus fractus
et multa huiusmodi in spirituali autem visione
anima fallit et illuditur quando ea que
videt aliquam veram aliquam falsam ali-
quando perturbata aliquam tranquillam
sunt ipsa autem vera aliquam futura
sunt omnia similia vel apte dicta
aliquam obsequia significacionibus
et quasi figuratis locutionibus
punctata. Inextasi vero quando ab
omnibus corporis sensibus alienatur
et adbeat anima amplius quam in som-
pno solet sed minus quam in morte
non naturaliter sed ipsa mente diuinitus
adiuta vel aliquo ipsa visa oppo-
nente. Sicut magister solus expo-
nebatur magna reuelacio est
cum enim bono spiritu affuit anima falli
non potest quia sancti angeli in
modis visa sua facili quadam ac-
cepta imitacione vel querecione
verba esse faciunt et visione sua
quo ineffabili modo in spiritu in
informatum spiritum siquidem huiusmodi corlibus
indicant atque insinuant per suum
et eorum significatibus similitudines
in spiritu in ita informat et tanta
potencia quodam tractant ut ec-
ceas possint hominum spiritibus reuelari
do mihi scilicet inde est quod angelus dei
apparuit ioseph in sompno dicens

mentis quo ipsa dilato intellecta
apparetur. Primum appellamus corle
quia propter corpus patitur et corpus
sensibus exhibetur. Secundum spiritua-
le. Quidquid enim corpus non est
et tamen aliquid est iam ratione spiritus
est et utique non est corpus quoniam
corpi similis sit ymago absentis
corpus nec ille obtinuit quod est.
Tamen vero intellectuale ab intellectu
Et subdit in fine capitulo 10 Visio corpora-
lis refertur ad spirituale et spiritualis
ad intellectuale. **Et comparat ad in-**
vicem ista eodem libro capitulo 15 Postan-
tior est visio spiritualis quam corporalis
et rursus postantior intellectualis
quam spiritualis. Fallit enim anima in cor-
porali visione cum in ipsis corporibus
fieri putat quod sit incorporeus sensus
sicut navigantibus videtur moveri
que stant in terra et intuentibus celum
stare que moventur et diuariat in
duos oculos res una duas formas
habere videtur et unus homo duo ca-
pita et in aqua remansus fractus
et multa huiusmodi in spirituali autem visione
anima fallit et illuditur quando ea que
videt aliquam veram aliquam falsam ali-
quando perturbata aliquam tranquillam
sunt ipsa autem vera aliquam futura
sunt omnia similia vel apte dicta
aliquam obsequia significacionibus
et quasi figuratis locutionibus
punctata. Inextasi vero quando ab
omnibus corporis sensibus alienatur
et adbeat anima amplius quam in som-
pno solet sed minus quam in morte
non naturaliter sed ipsa mente diuinitus
adiuta vel aliquo ipsa visa oppo-
nente. Sicut magister solus expo-
nebatur magna reuelacio est
cum enim bono spiritu affuit anima falli
non potest quia sancti angeli in
modis visa sua facili quadam ac-
cepta imitacione vel querecione
verba esse faciunt et visione sua
quo ineffabili modo in spiritu in
informatum spiritum siquidem huiusmodi corlibus
indicant atque insinuant per suum
et eorum significatibus similitudines
in spiritu in ita informat et tanta
potencia quodam tractant ut ec-
ceas possint hominum spiritibus reuelari
do mihi scilicet inde est quod angelus dei
apparuit ioseph in sompno dicens

Noli timere a capite maria quingem
tuam Et ita tolle puer et fuge
in egyptum deus per prophetam dicit
Effundam de spiritu meo super omnem
carnem et iuvenes viri visiones
videbunt et senes viri sompnia
sompniabunt Sicut autem alia visa
visitata et humana que vel ex spiritu
sancto et vero multum consistunt vel ex
corpe spiritum quodammodo suggerunt
sicut fulgur affecti vel carne vel airo
Non solum enim vigilantes homines
curas suas cogitando versant in fili
tudinibus corporum nec etiam dormien
tes hoc sompniant quo indigent
Viam et negotia sua gerunt
ex animi cupiditate et epulis po
tulibusque inhyant instant si forte
esurientes sicientesque dormient
vigilantibus etiam quodam occulto in
structi ingestas esse cogitationes
quas diuinarent nominum Sicut
cayphas pontifex prophetavit cum ei
intencio prophetandi voluntate non
habebat multa videt anima et eadem
natura est visionum sive in vigilantiis
sive in dormientiis sive in egrotan
tibus qui non est ex alio genere
sunt que videntur quia ex natura
spiritus de quo vel in quo sunt fili
tudines corporum Obscuritas nam
que vias sentiendi habent quod
ut videantur que sompniantes vident
Visa siquidem fixetorum similia sunt
visis sompniarum Visa etiam
sompniarum similia sunt cogi
tationibus vigilantiis dormientiis
quippe in cerebro quod operatur via senti
endi que intenciones ad oculos du
cit Ideo ipsa intencio malum visa
fuit visa ipsa sompniarum tamquam
species cordes assunt ut sibi dormientes
vigilare videantur Et non similia
corporibus sed ipsa corpora intueri se
putet Ego qui multo amplius ad
miror et multo vehementius stupeo
quanta celeritate atque facilitate in se
cunda fabricet ymagines corporum de

per corpus oculos viderit quam fixet
orum vel sompniarum vel etiam in
extasi visiones Quicunque tamen
illa natura visor est paulo dubio
corpus non est Non enim corpora
visa illas ymagines in spiritu faciunt
nec eandem vim habent ut aliq
spuale forment Sed ipse spiritus
in se ipso celeritate mirabili ut po
te spiritualis atque rationalis atque intel
lectualis **D**istinguitur in visa anime
te in libro de videndo deo ad pa
ulum Quia alia mente alia
corpe videmus Horum tamen duorum ge
nerum ipsa distinctio videtur mente
non corpe Sed ea que mente con
spiciuntur non indigent corpore pro
ut ea vera esse nominamus Que autem
preceps videntur nisi mens assit
que talia nuntiata suscipiat illa
possunt scilicet contineri et que nuntiata
quasi suscipe prohibet foris ea
reliquit Sed eorum ymagines id est
corporeas similitudines corporum in cor
paliter comedat memorie Unde cum
voluit et potuit velud de auro
dura productas atque conspectu cogi
tationis exhibitas et cum volet
eandem duo ista distinguit vix quid in
ipse coram foris reliquit et quid ei
simile intus apparet et illud ab
sens hoc prout esse dinoscitur Sicut
in absente facie mea cogitas
et illa tibi est ymago prout Absens
autem facies tua ymago est et hoc
corpus illa vero incorporea corporum
similitudo est **E**t mentalis visio
melior est Ideo vero est magnum
super psalmo 74 visio carnis sed
cordis Nam iohannes non habebat
carnis oculos et filius ipse ha
bebat Ille non habebat et magis vite
rectus videns videbat **I**tem
ad eundem Sicut visiones que
apparent spiritui tamquam corporis sen
sibus non solum dormientiis vel
furentiis sed aliquando sane mentis
vigilantiis non per fallaciam illudendum

demonum sed palam reuelacionem
 spualem que fit p formas corpo-
 reas corpib9 similes que distem-
 ideo no possunt nisi dno ad in-
 torio plenius reuelent et met
 intelligencia diuidentur vix ali-
 quid cum fuerint sed plerq post
 qua tiserunt que cu ita sunt
 siue in natus corporis siue in
 sola spe teli nra aut spuali nro
 spu tamq sensibus corporis a-
 ppare videant qu her sacra sp
 tura q memorat cum istoz duoz
 generz sunt et vtz in mediate vi-
 ua creatia fiant si corpe sunt
 iudicare tenet no debemus du cu
 creatoris hoc est siue atq iessa-
 bilis tuitas invisibile iquitate
 q nra et amortalu carnalib9
 sensibus et ab omni qntibilitate
 siue in melius siue in deterius siue
 in quodlibz aliud atq aliud remo-
 ta atq distans ut siue vlla dubi-
 tacione credamus ut qualicunq
 intelligencia capiam9 **Et mte**
videtur deus i comitorio melius
devidendo deo ad fortia id affir-
am futeusem epm man9
 vn inime dubitamus q homo in-
 tior videbit deum qui no solus
 pt videre caritatem que cu lau-
 daret dan est deus caritas est
 solus pt vide pacem et scifica-
 tionem et si qua sunt familia que
 no videt modo vllus ocul9 carnis
 que tamen omnia iam videt ocu-
 lus mentis tanto purius qnto
 purior **Non pt deus videri oculo**
celi libro pmo de tuitate cap 6
Similem sinam diffusius ponit
mepla adptalica et est 60 videri
 diuitas huano visu illo potest
 sed eo visu videtur quo iam qui
 vident no homines sed vlt hoies
 sunt **hmo id hcat lib 12 sup gen**
cap 8 incorporea nata no potest
 videri p corpus **id eod lib 12**
 In illa spe qua ds est nemo eu

videt viuens vita ista qua morta-
 lit viuitur in istis sensib9 corpore-
 is Sed nisi ab hac vita quispz quo-
 dam modo moriat sine omo exi-
 ens de corpore siue ita alienatus
 ac carnalibus sensibus ut mto ne-
 stat **Sicut aplos ait vtz i corpe**
an extra corpus pt cum i illa rati
et subrehtur visione **Unde sic ora**
bat deum libro pollilo9 **Cum dñe**
addeum cap 9 p ca me **facie tua**
 abscondes dias forte no videbit
 homo et viuet **Eya dñe moriar**
 ut te videam nolo viuere cu nolo
 mori cupio dissolui et esse cu xpo
 mori desidero ut videam xpm vi-
 ue remus ut viuam cum xpo doe-
 ltu accipe spm meum **Quod impia**
vita no videt deus **supra vita**
corpali sed metale nullus est
libro de eencia diu **tam sanctus**
mutatis dei v9 siue nemo ita
 pfectus ex electis dei qui ipm dñm
 in eencia diuitas sue sciunt e
 vident **iniqua aut vide potit**
 ipo testante ad moysen **no vide**
 bit me homo et viuet ac si dñet
 Nemo qua diu mortaliter viuit dñm
 ut est videre potit vident em
 sancti **iniqua vita deum no ita**
 ut est in suba sua sed p speculum
 et in enigmate postea aut facie
 ad faciem vident in hac vita cre-
 dendo no corpis oculis ceruendo
 videri em deum est rre et illu
 arde et ex corde dilige **libro de**
Symbolo titatu 3o **Non videtur**
 deus nr oculis carnis sed videt
 oculis mentis **Non videtur ad ppe**
 sed videtur in etno dñat michi pa-
 gamus unde michi quem colis
 Judeo ego quid heo etia modo
 quem tibi ordam sed no habes
 oculos unde videas **Ita em ait**
 Saluator nr mundo corde qui ipi
 deum videbunt **Cor nrmud et te**
 nebris pctor obvolutu deit que-
 rit videre lux lucet i teneb9 sed

tenebre eam nō apprehenderūt
Nūquid quia cecus nō videt
ideo lux nō lucet **libro de vidē**
do deo ad paulinā Neq; in loco
deus videtur sed in mūdo cor
de nec corporalibus oculis deus
quiritur nec tūscitur visu nō
tactu tenet nec auditur affa
tu nec sentit incessu et cum ab
sens putat videtur et cū pū
est nō videtur **1618** Invisibilis
est natura deus nō tū pū sed et
ipā tūtas vñs deus Et quia
nō tū invisibilis vñ eia eia
inmutabilis sic apparet quib;
voluit et in qua voluit spē ut ap
eum integri eius maneat inuifi
bilis inmutabilis q; nā Deside
rū aut veraciter pūor quo vidē
deum cupiūt et inhyāter arde
scant nō opūor in eam spēn cō
tūenda flagrat qua ut vlt appa
ret quod ipē nō est sed in eā sbā
qua ipē est quod **et infra subdit**
Quo aut ipā subā Nemo potest
faciem dei videre et vñe et ne
mo pū eum in hac vita viuens
videre sicut est vñm mltā vide
runt sed q; voluntas elegit nō
q; nā fōrunt **et subdit infra** Quo
aut ipā subā dei videri potest
a quibusdā in hac vita positis
pū illud q; dāū est ad moysen Neō
pū faciem meam videre et vñe
in si quia pū hūana mens dūm
rapt ex hac vita ad angelicā mē
antequā pristam quēm mortem
carne soluat Sic em̄ inptus est
qui audit illū ineffabilia vba
que nō licet homī loqui vbi vñ
adeo facta est ab hūm vite sensib;
que dam mēcōm̄is aūso ut sue
in corpore sue extra corpus fuit
Id est vñ ut solet in vehemēti
extasi fieri mens ab hac vita in
illam vitam fuit alienata manē
te corpis vinculo an om̄o reso
lūo fuit facta qualis implena

morte gūgit nescire se dicit
Ita fit et illud verū sit q; dāū est
Nemo pū faciem meam videre
et vñe quia nāte est ab stbi
debat vita mēte qudo illius
ineffabilitate visionis assumit
et nō sit maredibile quibusdā
scis nō dūm ita defunctis ut se
pelienda cadāia remanēt eia
istam excellēciā reuelacōis
fuisse concessam **libro de agstōe**
vñ vite cāo 22 Visio dei facie ad
faciem regnū celoz vocat quia
extra hē corporeū solum vño ex
omem locum angeli et iusti qui
celum nominant hac visione fru
unt idēo eia quāuis deus in
omibus creatur essēcialit inua
nere credatur pūe in celis al in
iustis hūare pūatur quia ipi
inhabitacōe eius fruendo fruūt
et eum omib; mod; rebus ī esse
gaudentes aspiciūt que si nūme
ad esse cognoscant qui tēna di
ligunt Sicut em̄ videns et cō
in sole stantes videns claritate
solis fuit videndo cecus lumine
eius pūatur et quāuis solis pū
cia vñsq; assit nō tū eius pūcia
equalit pūq; sentit Sic deus tū
hos habitare d; qui eius pūcia
facie ad faciem videndo ut ange
li aut pūtemplatōez ut sancti
iusti in hac vita fruunt in illis
nō esse d; qui eius visione pūa
vñde et regnū celoz intra nos
esse pūdit quia visio dei omī
potentis que regnū celoz id ē
iustoz nominat in angelis et in
iustis qūtemplat **vñde sic dēclīat**
qūonē istam libro Si queris vñ
pūcto de vidēdo possit deus
deo ad paulinam videri vñdeo
pū Si queris vñde sciam vñdeo
quia inoperatissima pūta leg
dā mūdo corde qū ipi deum
videbunt Si queris quō dāis
sit invisibilis si pū videri vñdeo

invisibilem esse nā videri aut
 cum vult et sicut vult plurimis
 em visus est nō sicut est sed
 quali spē illi placuit apparere Si
 queris quo cum vidit nō tam
 sceleratus quā de suo scelere ab
 illo interrogatus et iudicatus est
 nō etiā ipse dyabulus qui venit ad
 angelis ut coram illo assistet
 si bti mudo corde qui ipi deum
 videbunt Eudeo nō quid esse
 osequens ut eam videant dū
 qui voces ab eo scās aliqui audi-
 unt neq; em viderūt qui audie-
 runt em qui dixit ad filiū et
 clarificam et iter clarificabo be-
 z tamē nō esse mirandū si aliq;
 eam nō mudo corde vident
 deum nī spē qua voluntas eius
 fuit latente invisibili et apertē
 manente iniquitabili nā Si que-
 ris vte etiam sicut est possit
 aliqui videri Eudeo filius hoc
 esse pmissum de quibus deū
 est Scimus qui cum apparuit si-
 miles ei erimus qui videbimus
 em sicut est Si queris vnde
 em videbimus Eudeo vnde an-
 geli vident quibus tunc erimus
 equales Sicut em vident ista
 que invisibilia nominant deum
 nemo vidit unquā nec videre
 potest Si queris vnde sciam
 Eudeo quia lucem hēat iacta-
 sibilem et est natā invisibilis
 sicut et incorruptibilis q̄ q̄testi
 posuit ap̄lus dicens Regi sc̄u-
 lorū invisibili in mōli et incor-
 ruptibili quia sicut nūc est incor-
 ruptibilis nec tamē postea corrup-
 tibilis ita nō solum nūc sed et
 semp invisibilis nec in loco em
 videatur sed mudo corde nec
 corlib; oculis quātur nec cūst
 bitur visu nec tactu tenetur
 nec auditur affatu nec sentit
 nec essu Vnguentus aut filius
 qui est in sp̄m p̄is deit nām
 atq; subam insonabiliter narrat

et ideo dignus ydoneis q̄ tanto
 aspectu oculis etiā invisibiliter
 monstrat sp̄i aut sunt oculi deq;
 bus dicit ap̄lus illuminatos oculos
 cordis nri Et de quibus d̄ illūa
 oculos meos ne unquā ob dormiā
 in morte **Unquā tamē videtur**
taliter q̄ totus comp Deum ne
hēdat eodem libro mo vidit
 unquā quia eam que iudeo ple-
 mudo divinitas hēat nemo cō-
 sperit nemo inete aut oculis
 comprehendit **et in eod. infra** di-
 plementū nō solum quicquid
 oculis corpis sed nec ipa inete
 aliqui comprehendit Aliud ē em
 videre aliud totum videndo cō-
 phendē qū quid id vidē quod
 p̄ns vtzq; sentit totum ante
 comprehendit videndo q̄ ita vidē
 ut nihil eius lateat vidente
 aut eius fines transp̄ci p̄nt
 sicut te nihil latet p̄ntis volū-
 tatis tue **Transp̄ce ante potes**
fines anuli tui Concludit ibid.
 Unquā est absens qui celū et
 terrā implet nec sp̄acis includi
 p̄ntis magis ne diffundit si vbi
 q̄ est totus et nullo continetur
 loco h̄ qui excedente inete in-
 telligit videt deum et cū absēs
 putatur **Qui ait** h̄ nō potest
 intelligē oret et agat ut ip̄e mēat
 nec ad hominem disputatōre pul-
 set ut quod nō legit legat sed
 ad deum salvatōrē ut q̄ nō valet
 valeat **Resnat nobis dei visio**
in fūta mta sup iohem smone 101
 Visio illa de qua deū est vide-
 bimus em sicut est nō est vte
 huius sed futūe nō tp̄alis sed
 etue **Sed nec nec nūc nō tunc**
amalis videbit p̄dicto libo deū
videndo deo Quid miri si in p̄nti
 sculo nisi qū vlt deus nō vidē
 in ip̄a quoq; resurrexerit nō fac-
 le est deum videre nisi h̄s qui
 mudo corde sunt et ideo beati
 quō ipi deum videbunt vtzq; ali-

Deum non videbunt neque enim digni
Deum videbunt neque is qui Deum
videre uoluit per Deum videt *Intel-*
ligit de diuinitate cuius visio est vita
eterna libro primo de diuinitate capitulo 13.
Illa visio que est vita eterna non
pertinet ad malos *Et subdit ibidem*
quantitas visio quibus erit impiorum
et iustis unde super psalmum 109. Scimus
enim apparuit similes ei erimus et
claritas dei est ineffabilis lux so-
nis lucis sine quantitate veritas
sine defectu sapientia in se ipsa manens
in nouis omnia habet suba si est
Itaque tollat impius ut non videat
hunc honorem dei *Et infra subdit*
Virtus dei et sapientia dei est Christus
in lumine perpetuo inquantabilis in-
tatis ad quam visionem fruamur
ad quam visionem deferamur ad quam
visionem fide iudicamur ad quam visio-
ne tollit impius ne videat ho-
norem dei *In epistola per d. ad galatas*
Intum ergo videbimus inquit si
niles sumus unde ergo videbimus
ubi similes erimus *Quia ut dicit*
libro 3. contra epistolam pelagianorum
capitulo 5. Nullus insipienter de tantum
amore deum autem quam videat
quatenus amabitur cum videbit
porro si in hac vita pro nomine
dubitante quanto amplius diligimus
deum tanto sumus utique iustiores
Quis dubitet tam prauum verum
quod iustitiam cum fuit dei dilectio
perfecta *Et videat omnia mala sunt*
tolleranda libro de contemplatione dei
capitulo 2. Omnia mea si cotidie
oportet tormenta perferre et ipsam
penam longo tempore tollerare ut in
ingloria sua videre possimus et
facis eius sociari ratione esset digni
pati quod triste est ut tanta boni to-
teque glorie principes habeamur
Insident igitur demones et patet
suas temptationes frangat corporis
remota prauis vestimenta labo-
res queat vigilie excitent clamet
me iste inquietet me ille friggat

incuruet calor vixit constantia mure-
mur caput doleat pectus arde-
at infletur stomachus palestat
vultus infirmus totus deficiat
indolore vita mea et dum mei
ingementibus ingrediatur puerdo
offibus meis et subter me stante
at ut requiescam in d. tribula-
tione et ascendam ad populum ad
tum meum *Est autem ipsa visio tota*
nices libro primo / *in uisione nices*
de diuinitate capitulo 8. / *tota promittitur*
delectationis et desiderii nostri *Et d.*
libro capitulo 12. / *ipsa visio que est facie*
ad faciem suam primum promittit
iustis libro quoniam super genesim quod
ne dei visio suum erit primum
Excellit per deam visio / *in sui suum*
omne delectabile super / *diuinitate*
prima canonica iohannis / *cuius visio*
omne est / *precellit omnes pulchritudines*
terras aurum et argentum nemorum
atque camporum pulchritudinem maris
et aeris pulchritudinem solis et
lune et stellarum pulchritudinem ange-
lorum quia super omnia ex ipa enim
pulchra sunt omnia *libro 10 de*
diuinitate dei capitulo 16. / *Illa visio dei*
tante pulchritudinis est et tanto
amore dignissima ut facie hac
quibus aliis bonis perditum atque
haurientem non est dubium in se
haurientem esse *libro super contemplationem*
per 2. capitulo 10. / *Illi laudant deum*
primum et ineffabiliter qui se
adherent contemplationi diuine non
per speculum et in enigmate sed fa-
cie ad faciem si quis dicit ut co-
gitare sufficiat qualis sit in eo
specu dei omnipotentis illa beatorum
spirituum celestium quod virtutum inimitabi-
lis imitatio que sit in eis sine
sine festiuitas visionis dei que
leticia sine defectu que amoris
ardor non auarus sed delectans
quod sit in eis desiderium visionis
dei cum societate et societas cum
desiderio in quibus nec desiderium
penam quod nec facietas fastidium

parit quod inuendo summe beatitudi-
ni sunt beati quo guncti vero summi
facti sunt lux. Quia semper aspicien-
tes inuincibilem trinitatem unitam
sunt inuincibiliter. Quia autem
videbitur. *Sicut libro* Galde credibi-
22o *de unitate di* *ca* 2o. Sic est sic nos
21 visuros mundana coram te li no-
m et terre noue ut deum verum
patrem et uniuersa eadem corporalia
gubnante corpora que te stabili-
clarissima perspicuitate videamus
non sicut nunc inuisibilia dei per
que facta sunt intellecta aspiciuntur
per speculum inenigmate ex parte
ubi plus in nobis valet fides qua
credimus quam corporalia rerum
species quas per oculos eorum corales
Sed sicut homines inter quos uiue-
tes motusque vitales excentes in-
minuuntur ut aspiciuntur non credunt
vnde sed videmus cum eorum vitam
sine corporibus videre nequeamus
qua cum in eis corpora remota cum
ambiguitate conspiciuntur ita que
cumque spiritualia illa anima corporum nunc
transferuntur incorporeum deum omnia
regente eadem corpora continebunt
aut ergo sic per illos oculos vide-
bitur deus ut aliqui habeant itan-
ta excellentia in eis simile quo et
incorporea natura cernatur quod vltis
exemplis sine scripturarum testimo-
niis ut difficile ut impossibile est
unde aut quod est ad intelligendum
facilius Ita deus erit notus atque
conspiciens ut videatur spiritu
a singulis nobis in singulis nobis
videatur altero in altero videatur
in seipso videatur in celo nouo et
in terra noua atque in omni quod tunc
fuit creatura videatur et per coram
incorpore quocumque fuerint spua-
lis corporis acie promerente duxi
patebunt eadem cogitationes nunc
in vicem nobis tunc implebitur
quod cum apostolus dixisset nolite an-
temus indicare morem addidit donec
veniat dominus et illuminet abscondita

tenebras et manifestet cogita-
tiones cordis et tunc laus erit
vnicuique ad deum. *Et in fine subdit* In
suis sunt sancti deum in ipso corpore
sed ut per ipsum sicut per corpus nunc
videmus solem et lunam et stellas
et mare et terram et omnia que
in eis sunt non quia questio est dux
em est dux quod sancti talia corpora
tunc habent ut non possint oculos
claudere et aperire cum velint
durus autem quod ibi quisque oculos
clausit non videbit. Si enim ipse
habeat puerum suum iuxta absens cor
videt accipientem munus que dedit
et naaman syrus quem ipse me-
moratus alepre deformitate mun-
dauit quod finis nequam deo suo non
vidente latenter se fecisse putauit
quanto magis in illo corpore spirituali
videbuntur per omnia non solum si oculos
claudant verum etiam vnde sunt
absentes corpore. Tunc erit per factum
illud quod apostolus ait Ex parte scimus
et ex parte ipse tunc autem venit
quod per factum est euacuabitur quod ex parte est
Absit ergo ut dicamus illos sanctos
in illa vita deum clausis oculis
non inuisos quem spiritum semper vide-
bunt. Sed ut videbunt per oculos
corporis cum eos aptos habebunt
Unde quod est. Si enim tantum potue-
runt incorpore spirituali eo modo utique et
ipsi oculi spirituales quantum possunt
isti quales nunc habemus perculdubio
per eos deus videri potest longe
itaque alius erunt potestate si per eos
videbuntur incorporea illa natura que non
continetur loco sed est ubique tota. *Sicut*
ut dicit per dicto libro Certum est deus
supplementum *ca* 2o. Deus corpore
is sensibus te non posse sentire
sed nec ab illo mortalium in propria
essencia aliquid potuisse videri
hunc enim patenter datur intelli-
gi quod vnde angeli te intuebantur
vnde et nos post hanc vitam vide-
bimus. Sed nec ipsi perfecti te vide-
possunt sicut es. Nulli denique

alci nisi tibi soli nota es tota di-
potens trinitas Tu vero unitas
es deitas personarum pluralitate
nulla immutabiliter es immutabilis
Ac idcirco inestimabilis inestimabilis
et ponderabiliter inponderabilis
Non enim summe bonitatis que tu
ipe es profiteamur originem ex qua
omnia in qua omnia et per omnia
sed eius participatione dicimus bona
omnia *Iudeo videntur omnia libro*
De dñis quibus ad Orosium plus
videtur ipsa creatura in dño quam
in seipsa plus morte qua facta est
qua ipsa in seipsa que facta est *sup*
dicta epla ad Galatas Cum venit
dñs et illuminavit abscondita te-
nebrarum et manifestabit cogita-
tiones tuas nihil latebit proximo
in proximo nec erit quod sub quibus
apiat et abscondat alienis ubi nil
lul erit alienis *Quo videntur*
Deum cognoscit de Dum venit
a sanctis libro de spe visio que
illo capitulo x mñ danda fa-
cie ad faciem promittit quoniam pala-
decunctis amittat misteris
fidei spes atque spei res succedat
et tunc clarior certiorque intue-
bitur nihil tantum et nomen super-
veniens in te trinitas una nihil
inequale nihil antequam nihil
postius nihil maius aut minus
nihil extrinsecum nihil persuasione
aut subreptione in se ipsum nihil
moribus aut voluntate diuisum
nihil confusum sed totum perfectum
qui totum in uno et unum in toto
non tamen solitarium qui summus bonus
et summus sapiens et summus beni-
gnitatem esse sancte per unum omni-
principium et unitatem tuam per quam
te intelligimus nulla ex parte tibi
dissimilem que forma est omni-
et que sola est implet hoc quod
appetit suusque ipsum utique do-
nus quo beata sunt quecumque beata
sunt in te et cum colimus et ado-
ramus unam sanctam et incommutabilem

trinitatem non quia ita repetitur quod
unum est ideo nunc coactum Sed
unum esse illud asseritur quicquid
et genitus et procedens tres quid
personae sed una substantia sicut ignis
candor et calor tria nomina res
una Sicut memoria intellectus
et voluntas Sed una est anima
que separabiliter demonstratur et in-
separabiliter operatur Si hoc in statu
invenitur quid de te creatore in-
telligendum est Substantia quippe si-
me divinitatis tue immobilis est
omnis et immutabilis personae vero
mobiles sunt secundum relationem
et ideo in relatione personarum tri-
tas in naturae vero substantia unitas
Unitas quid propter in se separabile
essentiam divinitatis Trinitas autem
propter nomen et nomina sunt tria
sed etiam personae nomina ut in
personis proprietates et in substantia ado-
retur equalitas hoc tamen deus
de te non potest humana intelligen-
tia capere Quis enim in hac vita
positus vel crystallino pectore
sufficiat penetrare in trinitatis
interium misterium quod pater et filius
et spiritus sanctus tres personae essent in
una natura Quod tu per diceris in gen-
tus filius genitus spiritus sanctus ut
ingenitus nec genitus sed pater
deus dicat Quod filius de te
pater natus est et spiritus sanctus pater
dit et ideo non filius Quod nasci-
do non procedit spiritus sanctus et pater
deus non nascitur Quod filius
non desinit sed de te est nec tamen
te est posterior de quo est Quod
spiritus sanctus de te procedit et filio
nec tamen a nobis personatur
a quibus procedit Quod tria unum
est Quod relatione tres essent
et essentialiter unum Quod unus
et unus deus non localiter et ubi
quod es et non particulariter ubique
es sed ubique totus ubique pater
sine finem et loco et motu esse
hec consideret quis comprehendat

in eis in corpore superius vel inferius ponatur aliter quam natura constituit inordinatum efficit corpus et turpe. Sic minus si aliquis in regno dei superius ordinatur quam postulat ars omnipotens artifex turpitudinem efficit et non solum sibi in eis sed etiam omnem congregationem in qua qui erit minus maiore sine dubio habebit gloriam quam totus habens mundi huius regnum etiam si etiam esset vile enim est valde electis frui mundo in pacatione fruendi et gaudendi deo et visibilibus delectari corporalibus nihil est compando delectationem et gaudium quod nascitur et in visibilibus incorporeis et ex societate angelorum et iustorum omnium ex certa scientia et cognitione ipsius divine nature et ex dei ipsius facie ad faciendam visionem. Cuius pulchritudinem mirantur angeli cuius imperio suscitantur mortui cuius sapientia non est minus cuius regnum sine uestigio cuius gloria nequit narrari cuius lux ita solem obscurat ut eius compactione nullam habeat lucem. Cuius dulcedo tam mel superat ut ei comparatum mel videatur absinthium amarissimum. Cuius faciem si omnes carere inferni inclusi viderent nulla pena nullum dolorem nulla estificationem sentirent cuius potentia si in inferno cum suis habitatoribus appareret continuo in suum manerem contemneretur paradisi cuius sine metu nec folium de arbore cadit cuius oculis per fundum penetrant inferni cuius auribus motus cordis vocem audit id est cogitationem. Cuius oculus non minus audit quam etiam auris et auris non minus videt quam audit quia habet non corpus sicut sed summa sapientia et certa cognitio cuius delicie sine fastidio faciunt que cum ab eis inveniuntur semper tamque desiderant et esurient et sitiunt sine pe-

na efficiunt id est ardenti semper desiderio delectantur. Cuius secreta mirabilia videntibus ea sepe nova et mira sunt et non plus cum incipit videri parit stuporem eventibus quod post mille annos et milles mille et cum angeli ab initio mundi ea soliti sunt videre inde hodie non minus monstratur ea quam in primo die aliquando dicitur coram angelis assidue videri. Visu vilescunt. Cuius cogitationem preterita et futura non preterita et futura sed presentia sunt unde non diem in die viderit et primum diem seculi non vidit sed utique videt. Cuius potentia neminem cogit ad peccandum ut multi errantes dicunt. Si enim inquit preteritum adam peccatum esse non peccare non potuit ex quo errore nascitur deum causam esse peccati quod neque est dicere et illi cum suis verbis alligantur. Si enim quod potentia dei habet nature est fieri id voluntate propria homo peccavit et non alia necessitate cogente quia potentia dei fuit ut voluntate et libero arbitrio et non necessitate peccet. Si ergo potentia dei non preteritari non potuit homo aliter peccare nisi voluntate nulla alia vel cogente quia ita deus prestat peccatum. Si ergo voluntate non coactus est ad peccandum potuit sine dubio non peccare si vellet. Ideo penam meruit quia non minus peccavit alioquin adeo penam mortis non sustinet cuius locutio est occulta in spiritibus quia in eis suam vocem et suam veritatem in visibiliter ostendit quod videri angelis potentia deo obedunt cuius laus quia electos laudabit et manifestacio quia suorum electorum bona omnibus monstrabit. Assidue autem laus quia electi deum laudabunt est admiratio eius prebens que miro modo non tempore precessit mundum et tempus

Nullius enim spacio hore fuit an-
 nūdo et semper tunc erat sine
 initio nō enim erat tūps an tpe
 tūps aut am nūdo concitatu
 est Si igitur tempus ab initio
 mundi cepit concitatu ante mundū
 fūm nō erat Ideoq; nullomō pteffe
 runt tempa demū et mundū eis
 coeternis paulo eis pōr est Cuius
 em motu ceperunt curte tempa
 Quidquid em mouet suū pte
 dit motū ineffabili etnitate p
 cessit deus nūduū nō tempe
 am tempus ante nō erat Cuius
 lux tenebras depellit ignorancie
 cuius aliqua ptecula her omnia
 que diximus vera et certa esse
 cognoscimus Eadem melius esse
 verū malū nō verū pām qm flūy
 malū nō flūy pām Non q; verū
 est sed quia malū nō pām est
 sed ideo malū nō pām est quia
 verū malū nō pām est Aliē em
 nō posset esse malū nō pām fal
 sum em malū nō est malū ut
 falsum argentū argentū nō est
 ut aliquis dicit auitate malū nō
 pām ortum esse nō flūy quo op
 est vitatis malū q; omō flūy est
 Omne em verū inquitū verū bonū
 est Auitate igitur est verū ut
 sit malū nō pām nō ipm malū
 nō pām Aliud nūq; est ipm ma
 lū aliud verū esse illud Quā
 mō igitur ipm malū bonū nō
 est bonū est tūc verū esse ut
 sit illud nisi em bonū esset cē
 malū ullomō finet deus illud
 fieri multa quippe bona deua
 lis ompe facit ut de adulcō
 bonū bonos fōrt et facit hoīes
 Si vero quedam lucis ptecula
 quasi p angustas rimas i fusa
 her et alia que vā nōmū esse
 cognoscimus qualia et qūta luce
 scē et sapie illic illustrabūt vbi
 ipm solem vitatis facie adfa
 ciem videbimū id est certa et vā
 sapia cognoscemū Cuius pucia

similes ei facit pūtes Qui em
 vere sapie vō pulētudini vere
 etnitate adhēbit Sapientis vtiq;
 pulchē et etnū erit Sic em ab
 fencia eius dissimiles omō eos
 facit cuius etnitas sine initio et pō
 sine est Si em esset tūps qm nō
 esset quis em facit ipē est solū
 deus et ante ipm alius deus nō
 erat nec est nō erit nō forte seip
 creauit am nihil seipm creat
 Quia em potencia qui omō non
 esset seipm facit Restat igit q; oī
 nō nō est fūis deus Cuius ergo
 nullomodo deus fūis est deus su
 initio an omia erat Quidquid em
 fūm est hē mīcū et quidquid mīcū
 hē fūle dubio fūm est nō ab alio
 nisi adeo nō facto sed omia Cuius
 pūa sine vlla varietate cogitōis
 et sine vllō vsu huc et illuc et in
 mīlabilem mīlabile varietate omī
 creaturaz angeloz bonū stellarū
 arenaz capillorū vborū cogitōmū
 monietorū omī simul et semel cō
 pshendit et intelligit fons igitur
 et origo omīs scē deus est quem
 qūto plus bibit tanto plus facit
 Inq; pabilis ergo totius mūdi reg
 ut supra diximū etiā si etnū eet
 pcellit potestas angeloz et scōz
 et pūa ipm dei adesse visioni
 mūm visionē tūa nāscit scia idē
 bonū qui tūc et deus qui tūc
 et cetera omia videbunt et intelli
 gent Sicut em p speculū mīcū
 trina nobis visio mōstāt quia
 nos ipos et ipm speculū et quid
 quid adest videmū Sic p spe
 culū dīne claritatis et ipm deu
 ut est videbimū qūcūq; possibile
 est creature et nos ipos et ceteros
 certa et vā scia cognoscemū
 tūc abdita creaturaz et ipm
 mfermū videbimū deum videbimū
 Tūc iustis manifestū erit quō
 deus invisibilis inq; pabilis et
 sine initio et sine fine ante oīa
 quidquid mīcū est mīcū nāscit quod

ad filium pertinet et precede q ad
spem suam excepto q unus ex uno
natus sit Alter ex duobus processit
et quo pr no processit filius tpe
sed origine nec spm suu et quo
omnia dei vni sunt iudeo excep
to q ad relationem pertinet nra sapia
dei et vitas et eternitas no sunt
diuise me se sed vni sunt Sic ut
et omnia Sapia em dei no mag
sapia est quam veritas et vitas
no magis vitas qua sapia et q
eternitas et qua cetera dei omnia em
vni sunt iudeo et no solus hec
ut se eadem sunt iudeo sed no
sunt aliud quam ipe deus et
quo mundus erat iudeo antequam
in se ipso esset no mundus tamen
sed deus et quo ubiq totus sine
loco magnus sine quantitate bonus
sine qualitate et quo omnia pene
trat iuda et in iuda sine sui
pollutione Si em lux ista visibi
lis omnia loca illustrat et sicut
lux penetrat sine sui fetore
et sine sui pollutione quito mag
deus qui est invisibilis et igni
tabilis lux omnia penetrat regit
sustinet et commendat illustrat sine
ulla mutatione vel pollutione no
solum celestia et terrestria sed et
infernalia tunc erit electis dei
terna visio id est corlis qua cor
cernetur quorundam splendor
ut sol quorundam ut luna quor
undam ut stelle Et spiritualis qua si
militudines corporum in spm non
fallaci fantasia inspicant qua
visione etia hodie frunt sps
istorum post corpus clausum et
visio intellectualis qua puro
mentis oculo in spm deum vide
bunt et suas diuinitates et vtutes in
timas et sps angelicos tunc di
plices deo acturi sunt quas pro
qua videlicet liberatione appetua
dampnatione et p bonorum ineffa
bili retributione tunc quis omni
reus et hostis dyaboli in o spectu

omni electorum dampnabit cuius da
mpnatio intollerabilis pena de
lectabile spectaculum pstat electis
tunc ardentissimo amore libe
ratorum suorum et omni bonorum datorum
amabunt et sine fine et fastidio
clamore cordis laudabunt ipsum
omnipotentem benignum et misericordem
Visitare iuxta monitionem deuati
Iohannis baptiste Visitant nos
apparens in carne dñs q longin
que recedentes quos impietatis po
pulos querens iustificare curauit
Visitant quasi medicus egrotos
qui ut inoperatam superbie ure lag
worem sanaret nouum nobis sue
humilitatis exemplum adhibuit et
Ita libro de duabus ciuitatibus capitulo
Nulla est vita que eo ipso
q vita est ad summum vite fontem
principium qz no pertineat **Deo deus**
Dei sermone 2a Nos no habemus
vitam in nobis ipsis sed in deo uero
deus aut pr vitam in semetipso
habet et talem genuit filium qui ha
bet vitam in semetipso qui factus
est princeps vite ure ut eius vite
participes esse possimus **libro primo**
retractationum capitulo 21 Vita et mors
ad deum deus est vita s ad deum ante
mors audiente **Distinctione 2a**
Dei libro 2 dea 2a capitulo 6
Omne vita vel que uiuat et con
tinet qualis est in arboribus vel
que habet et sentit qualis est in
pecoribus vel que habet et in
telligit qualis est in hominibus
vel que in exterioribus subiectis no in
diget sed tamen continet sentit
et intelligit qualis est in angelis
nisi ab illo esse no potest qui sim
pliciter est quia no aliud illi e
esse aliud uiuere quasi possit e
no uiuens nec aliud illi e uiuere
et aliud intelligere q possit ui
uere no intelligens nec aliud in
telligere aliud vni esse q possit
intelligere no deus sed q illi est
uiuere intelligere et deum esse h est

illi esse **Alia distinctio moralis**
super iohem finone ultio Dnas
 itaqz vitas sibi dñtus pñcatas
 et comendatas nouit ecia qz
 una est in fide alia in spe una
 in tepe pegnatoms alia in etnita-
 tate mansionis una in labore
 altera in requie una in inia alia
 in pñia una in ope actoms alia
 in incede contemplatoms una de-
 clinat amalo et facit bonu alia
 nullu hñ aquo declinet malum
 et magnu hñ quo fruatur bonu
 una cum hoste pugnat alia sine
 hoste regnat una fortis est in
 aduersis alia nihil sentit aduersi
 una est vincendi cura sollicita
 alia victorie pace secura una
 caruales libidines fixat alia
 spualibus delectatombz vacat
 una in temptatombz adiunatur
 alia sine temptatone in ipo ad-
 intore letatur una subuenit indi-
 genti alia ibi est vbi nullu inue-
 nit indigence una aliena peccata
 ut sua sibi ignoscant ignoscit
 altera nec patitur qd ignoscit
 nec facit q sibi poscat ignosci
 una flagellat malis ne extollat
 in bonis altera tanta plenitudine
 gñe caret omni malo ut sine vlla
 temptatone supbie cohereat sumo
 bono una bona et mala distuit
 alia sola que bona sunt tenet
 ergo una bona est sed adhuc in-
 ferna alia melior et beata **Alia**
distinctio libo 2o de vñs dñi finof
 2o Induabue feminis due vite pñ-
 fiant ambe innocentes ambe
 laudabiles sed una laboriosa
 alia ociosa nulla facinorosa vlla
 desidiosa nulla inqñ facinorosa
 qua canē debet laboriosa vlla
 desidiosa qua canē debet ociosa
Alia distinctio sup ps 10 finone
 2o Due sunt vite una corporis
 alia aie Sicut vita corpus ē aia
 sic vita aie deus et nō si anima
 deserat corpus morit sic anima

moritur si deserat deus spā ē
 ergo qñ eius ut suscitetur et sit
 nobiscum **Unde libo de vñs apli**
finone 13 Vinit caro de aia tua
 vinit aia tua de deo tuo Sna q
 qz carz sñ vita suam vinit carz
 sibi nō est vita sed aia carnis ē
 vita aia sibi nō est vita s; deus
 est aie vita aia ergo que debet
 sñm deum vñe nō est debitor
 carni ut sñm carnem viuat si
 sñm seipm viuat deficit tunc
 aut recte viuut caro sñ aiam
 si aia viuut sñm deum nō dico
 sñm carnem Sed si sñm seipm
 voluit vñe deficit **Est ergo de**
vita ideo libro soliloquior ad
deum cao pmo O vita cui omnia
 viuut vita que das michi vita
 vita que es mea vita vita pñm
 vñs sine qua morior pñm su-
 gator sine qua peo pñm gau-
 deo sine qua tribulo O vita in-
 talis dulcis et amabilis semp
 q memorabilis vbi queso es v-
 te inueniam ut in me deficiam
 et in te subsistam ppe esto i aie
 ppe in corde ppe in auxilio ppe
 in ore quia amore languet qz
 sine te morior quia te recolo
 sustator odor tuus me recreat
 memoria tua me resonat Sed
 faciahor cum apparuit glia tua
 vita aie mee concupiscit et de-
 fiat aia mea quid venia et a-
 pparebo tibi leticia mea pñm
 faciem tuam auctis gaudium
 p quod gaudeo vbi es abscondit
 pulcher quem desidero odore
 tuu haurio vñs et gaudeo te
 aut nō video vocem tuā audio
 et tenuitaz Sed cur facie tuā
 abscondis forte dñs nō videt
 me homo et viuut Eya donne
 moriar ut te videam Videam
 ut hic moriar nolo vñe volo
 mori dissolui cupio et ēē cū
 xpo mori desidero ut videam
 xpm vñe remio ut vñm cū

xpo dñe ihu Accipe spm meum
vita mea sustipe animam meam gau
dium meum attrabe cor meum
Dulcis cibus meus comedam te
caput meum dirige me lumen
oculorum meorum illuina me thelos
meus tpa me odor meus vni
fica me verbum dei recta me
laus mea letifica animam suam tu
Iuxta meam gaudium meum ut in
te gaudeat Iuxta meam dulcedo
minima ut dulcia sapiat lumen et
illustia super eam ut te intelli
gat cognoscat et diligat **libro**
2o confessionum Ecce domine gusta
ui et esurio fragra et tibi aube
lo tetigisti me et exarsi in pace
tuam Cum inhesero tibi exeni
me nusquam erit michi labor et
dolor et vna erit vita mea
tota plena te Huc autem qui que
tu implet subleuas enim quia
plenus tuus non sum honor michi
sum Hen michi dñe miserere mei
volueram mea non abscondo me
dñe es eger sum in cor es mi
ser sum Egeus et pauper sum
in oculis gentium michi displicet
et in animam tuam querens donec
reficiat de factis meis et resi
ciat in pacem illam quam ues
cit arrogans oculus **Quia xpc**
est vita ideo sup iohem fce 22
Vita eterna mortem assumpsit
vita eterna mori voluit si deus
non de suo accepit pte unde mori
pte ab hominibus cum carne assu
mptis sed non morte hominum Vnam
prem habens in celo matrem ele
git in terra et illic natus sine
matre hic sine pre assumpsit ergo
vita mortem **Est etiam tota tri**
tas libro de via inuocata cap 24
Tuo q dñe hec est vita eterna ut cog
noscam te deum verum et quem
inisti ihu xpm ordo vborum est
ut te et quem inisti ihu xpm
cognoscat solum verum deum Co
sequenter intelligit et spiritus sanctus

quia spiritus est pater et filius tanquam
caritas consubstantialis ambo qui non
duo deus pater et filius nec tres de
us pater et filius et spiritus sanctus sed ipsa
trinitas unus solus verus deus
nec idem tamen pater qui filius nec
idem filius qui pater nec idem spiritus
sanctus qui pater aut filius qui tres
sunt pater et filius et spiritus sanctus
sed ipsa trinitas unus est deus
Domine non secundum est Cum homo
malum eod libro cap 1 secundum se vivit
non secundum deum filius est dyaboli
quia nec angelo secundum angelum
sed secundum deum vivendum fuit ut sta
ret in veritate et veritate illius non
mendacium loquitur Unde non
frustra dicit omne peccatum esse men
daciū quia non peccat nisi ea
voluntate que est contra veritatem
id est deo **Sup iohem finem 20**
Vita nostra tanquam nostra id est de
voluntate nostra ipsa non erit nisi
mala peccato et iniqua Vita vero
bona de deo in nobis est non a no
bis adeo nobis datur non a nobis
Omne secundum se est Ille secundum carnem
vivit carnaliter libro de salutari bus doct
seipsum vivit quia ipse homo est et vivit et se
seipsum vivit id est perit quo vult
dormit quod vult et quod dñi vult lo
que vult et cum vult et ubi vult unda
ducit et bibit quod vult et quantum
vult ridet et iocundatur ante quos
vult et quod vult postremo quid
quid naribus suavis est querit
quid quid tactu blandum quid quid
oculis delectabile quid quid cor
suo iocundum est excet assequitur
qualiter et quod vult quia omnia lic
ta et illicita carnaliter vult Delec
tat in vestimentis pulcherrimis es
et armis sicut vult et quod vult et
sic non secundum deum sed carnaliter
vivit et delectatur et omnia deside
ria carnis sue perficit sicut vult
et quod vult **Et in tali vita non est**
gratitudo ideo sup iohem finem ec

Ad hoc debet augere pdesse bene
vive nam cum no datur semp
bene vive quid pdest bene vive
quia nec bene vive dicendi sunt
qui sine bene vivendi ul ceitate
nesciunt ul inflatione qtempunt
Non est aut augere spes vera et
certa sp. bene vivendi nisi agno
scat vita que xpus est et pia
manu intret monile **Unde con
cludit libro 12 de civitate cap 8** Ille
bene vivit qui vivit ut vult nec
male aliquid vult **sup mone de
amore dei et seculi** Nulli omo
nos maxime hortantur ad ama
dam vitam eternam qua qui amat
tempale vitam quia faciunt ut vi
vant paucos dies quis emere
potit conatus et molimina omni
vive volentiu post paululum
moriendi Si quis immorbum
inciderit corporis salusq ab inspi
cientibus desperetur et pmittat
aliquis medicus liberare quia
pmittunt quia adiuvent dant
et ut modicu vivat no dimittit
unde vivat Jam vero si i hostis
aut pdomis manus inciderit
ut redimat et ne occidat si pr
fuit currunt filii et quod eis fue
rat relictis impendunt redemp
turi et quis explicet ambiciones
pces et conatus et omnia que pos
sunt offerre quia impendunt quia
dant ut qui humano quia ut vivat
impendunt vi vivat nihil sibi
dimittit et post paululu nec
vivit Audite q pems et qmuis
et peleratus est et incedibile n
fiat quia dant unde possit sep
vive ut concedatur eis paululu
vive Quid est nisi fides et preas
et omnis vtus tamq pecunia e
qua vita etna acquirit veniet
detusisq inimicis territis et
no dicet tibi da michi pecunia
sed nega xpm ut vivas q si fe
teris ut liceat tibi paululu vive
pdes vi posses semp vivere

quare timebas mortem ho bone
nisi amando vitam Et xpus est
vita attende illum quia fecit ut
modicum vivet attende qui xpm
negavit quia malum fecit ppe
paucos dies et incertos qo contem
ne ipos paucos dies ut nullo die
moriar et in sempiterno die vivas
et are demptore tuo ptegari et
metno regno angelis ad equens
**Vita etna est deus h vita
libro de cogitatione ve vite
cap 14** Omne quod est aut vivit
aut vita caret Omne em q vivit
aut p se vivit aut p aliud q de
p seipm vivit et in seipso et omib9
alys vive tribuit qo vera vita est
et vitalis veritas **Et hec est vita
in frucone duc visionis eod lib
cap 24** Hec vita etna appellat quia
beata pnia indeficientis vite ple
ne psumit et aug nec morti ul
vllis dolorib9 iustis q mortis
subiace pmittit ad h naq cti
sunt ut eternaliter vivant et etna
vitam etne aspiciant **libro pmo
de civitate cap 12** Vita etna est in
illa contemplacoe qua no ad pnia
videtur deus sed ad gaudiu sem
pennu **Dr esse vita etna qm dei
libro de correptione et gra Confiteo**
est vitam eternam vocari gram
quia hys mrtis reddit que gra
contulit homi **Et aut etna et bta
ideo sup ps 118 fmo 19** Tunc
vere vivam qudo nihil potero
time ne moriar spm em est sine
vlllo additamento dr vita nec in
telligit nisi etna et bta tamq so
la dicenda sit vita huius opade
ista qua dicim9 potius mors sit
appellanda qua vita Neq em hic
mediu vivam ul beate vna q
aliud no sit vive qua sine vlllo
sine et sine vlla miseria vivere
**Quia etna ideo libro 12 de civitate
cap 8** Nullom9 potit vita vacare
dici beata nisi fuit sempiterna **libo
33 qom9 qone 36** Est ea vita bta

que est eterna quid vero eternum
est quod eternitate afficiat omni nisi
Deus **libro de vera religione cap**
10 Eterna vita vitam temporalem
vincat ipse superat **Quia beata**
ideo libro 6. de civitate dei cor 12
Vitam eternam dicimus ubi est se-
mpiterna felicitas Nam si anima
imperius vivit eternis quibus anima
abnuat spiritus mundi mors est illa
potius eterna quam vita Nulla quod
peior et maior est mors quam
ubi non moritur mors Sed quia
dicitur non potest quod in mortalibus creata
est sine qualitate vita esse non
potest summa mors eius est alie-
natio a vita dei meruitate super-
lucet vitam ergo eternam id est sine
fine villo felicem solus ille dat
qui dat veram felicitatem **libro**
colloquior ad Vita vitalis dul-
cem **capitulum 30** as et amabilis
semper quod memorialis ubi non erit
hostis impugnans nec vlla ille-
cebra sed summa et certa securitas
et perfecta tranquillitas et tranquillitas
iocunditas et iocunda felicitas
et felix eternitas et eterna beatitudo
do et beata finitas et finitatis veri-
tas et vitans unitas et unitas
deitas et deitatis beata visio que
est gaudium dei ubi **O gaudium**
super gaudium vivens omne gau-
dium extra quod non est gaudium
quando introibo intus ut videam deum
meum qui habitat in celo **Que vita**
quid felicitas continet de claritate
ibid O regnum beatitudinis ubi tu
domine spes sanctorum et dyadema
glorie facie ad faciem videri a facie
letificans eos videri in pace
tua que exsuperat omnem sensum
ubi gaudium infinitum leticia sine
estiva salus sine dolore vita sine
labore lux sine tenebris vita sine
morte omne bonum sine omni ma-
lo ubi inmensum nunquam senescit ubi
vita eternum nescit ubi decor nunquam
palescat ubi amor nunquam tepescit

ubi sanctas nunquam marcescat ubi
gaudium nunquam dearscat ubi do-
lor nunquam sentit ubi gemitus nunquam
auditur ubi triste nichil videtur
ubi leticia semper habetur ubi nullum
malum timeatur quod ubi summo
bonum possidetur quod est semper
videre faciem dei ubi vultu felici-
tes ergo qui deus in frigore vite
patis ad tanta gaudia pervenire
meruerunt **libro de continentia**
post medium In illa eterna vita in
illo seculo et in illo regno erit
bonum sumum et malum nullum quod
erit et ubi erit sapientia amor sumus
et continentie labor nullus **libro**
de contemplatione O vita sempiterna
ibi christi cap 12 et vita beata
ubi gaudium sine merore requies
sine labore dignitas sine timore
Spes sine amissione sanctas sine
languore humilitas sine defectu
vita sine morte perpetuitas
sine corruptione ubi omnia bona
in caritate perfecta ubi spes et visio
facie ad faciem ubi plena scia in
omnibus et per omnia ubi ab omni
deitas cernit et lumine illuminans
a sanctis glorificat ubi pater dei
maiestas conspicit et hoc in te cibo
sine defectu mens inveniendum
faciat et desiderat sine anxietate
desiderat et sine fastidio faciat
ubi verus sol in facie nostra sine
pulsitudine visione omnis reficit
Et vita vniuersos celestis patre
cines illuminat ut luceant ipsi vide-
licet lumen illuminatum per deum lu-
men illuminans super omnem solis
nostrum splendorem atque cunctas
stellarum claritate in modum adhe-
tes deitati et per in mortales et
in corruptibiles facti iuxta prom-
issionem saluatoris pro quos dedi-
sti michi volo ut ubi ego sum et
illi sint mecum ut videant clar-
tatem tuam et omnes viui sint Tu
ergo requiesce celorum requiesce felici-
ssimum requiesce carens morte et

et vacans sine tibi nulla ipa pe-
nit ubi continuus dies nocte ne-
scit habere ubi victor miles nescit
laborem et domus ineffabilibus cum
latur nobile perpetua caput amplec-
tendo cōna etna remissione ob-
tineam pitor et hac carnis para-
na deposita ut in tua etna gaudia
repausandus cūstrem pitor supior
choro intessent cum beissimis spi-
ritibus glorie conditor assistent pū-
tem dei vltimū ceruem mlo mor-
tis metu afficeret sed de ppetue
immortalitate in corruptione gau-
dem et ppetua omnia dūgeret oē
ignorantie cecitate amittit tre-
na amicta pūpendem valle ista
lacrimas intueri al remissa vltis
de dignaret ubi vita laboriosa et
omni amaritudine plena **Vnde**
compacōne illius Vita etna po-
vite pūis vita est la vita dūcu-
miseria moribus da est vram
fmombus fmo 6 ista vita mor-
talis in qua nūc sumus ex illius
compacōne vite mors esse con-
vinct que tanta mutabilitate
variat et nulla stabilitate fir-
matur et cursu brevissimo
tūnat Et ideo vera vita idā
nō est nisi etna que sola vita
est beata et nō est bta vita
nisi vera vita nec vera vita
est nisi etna vita **libro supu-**
tracōni pte 2a cao 2o Vita her-
et libro sup deo de con vita mi-
templacōne capulo xv fera vita
laboriosa vita immunda vita do-
ma maloz regina supborū
ancilla infuoz vita atrocissima
plena miserie et error que nō
est dicenda vita sed mors in
qua mometis singulis morimur
et pvarios mutabilitatē defūis
dūsis quibus mortuū rapimur
Vūqū ergo quā dūi vūimur
nūhoc mudo possim dūce vita
quam humores tūmūdant do-
lores extūmant ardores exsūat

aera morbidant esse inflant
renūna macerant ioci et leta
dissolūt estīcie consumūt sol-
licitudo coartat securitas hebe-
tat diuicie iactant paupertas dei-
at inuentus extollit senectus
maurāt infirmitas frangit
mēroz depūit et hys omnibus
malis mors furibunda succē-
dit simul qz gaudys variis
istius miserie vite sine imponit
ita ut amē esse depertit ut ful-
se putet aīoz ita vitalis hys
hys et alys resparsa sit amari-
tudine pūdoloz qua plūmos
suis caput illecebr et suis falsis
pūssionibus decipit et cū sit p-
se amara et falsa ecia ceros ama-
tores tamqz lata multitudine
autro talice quem in manu hē-
potat et pūis inebriat **Felices**
illi et ipi cari qui familiaritate
eius retusant societate abiciunt
nec amē penite et deceptice
ipi pūe cogant O tu vita qm
pūit deus hys qui diligunt
eum vita vitalis vita beata vi-
ta secura vita tūquilla vita pu-
ra vita casta vita mūda vita
sancta vita ignara mortis et
hestia tristite vita sine labe
sine corrupcōne sine pūrbacō-
ne sine varietate et mutacōe
vita totius elegancie et dūta-
tis plenissima ubi nō est ad-
sarius inipugnans ubi nulla p-
tati illebra ubi est amor pūis
et timor nullus ubi dies etūus
ubi deus facie ad faciem cūtur
et hē mte tūo mēns faciat libet
me tue intēde claritati delec-
tat me bona tua aūdo corde
quō plus valeo confidare tan-
to eius amore languēs tanto
qz vehēmentiori desiderio flagi-
to tua dulci memoria et amā-
do delector libet itaqz oculos
cordis mte attollē statū mētē
erige et affcū aūm qz fortare

libet sane dete loqui dete audire
dete scire dete conferre dete
statuere et gloria cotidie lege
et lecta sepius sub corde reuoluere
¶ Ditor vborum suarum O caro omni
pote in fine de infinitate de
dia et corpe et uiuifica illam
seria vite in quo ad vitam debuisse
ingit amplecti que in eternitate
consistat ubi vita sine morte ubi
iuuentus sine senectute ubi lux
sine tenebris ubi gaudium sine
tristitia ubi pax sine discordia
ubi voluntas sine iniuria ubi re
qui sine quicquidione hec septe
sequi debuisse O caro misera
quare no elegisti dum vna eras
sic ut perficeris bono et puata no
fuisse illo loco ubi gaudium sem
per ubi inmarcescibilis gla ubi
in corruptibilis et inopabilis de
lectatio ubi chorus aploz ac pph
toz et scoz omni cum iocunditate
etue leticie incessabiles laudes
cum sanctis angelis canit **¶ Unde**
super prima cantica Inquit est vite
¶ Iohannis omnia pa vita ista aliam
sit utilis an inutilis vita ved que
est apud deum sine dubio utilis
est **¶ Et ideo est magis amanda libro**
¶ Io omnes omne 28 Si autem pbac
vita centum milliarum mille debes
curre p vita etna Si festinas
luam dies paucos et ipos inter
tos hoc em homo amorte libe
ratus nescit vtz aas moriat
et tamen si sic currit ppter lucz
paucos diez quia et vtz senec
tam pauci dies sunt quo curres
est p vita etna sed amor puius
aie hndat amor aut rectus val
de paucos est **¶ libro 19 de ciuitate**
¶ dei cao 20 Cum summa bonu ani
tas dei sit pax etna atq pfa
no pqui in mores maneat nichil
aduersi omo paciendo quis est
qui illam vitam ul beatissimam
neget ul in eius compagne ista
que hic agitur quilibet animi

et corpus indicet qui tamen qui
cum sic habet ut eius vtu refe
rat ad illius fine que diligit ar
dentissime ac fidelissime spe
rat no absurde dicit etia nunc be
atus pt spe illa potius quam
re ista res vero ista sine spe ul
la beatitudo falsa et magna mi
seria est non em veris animi bo
nis vitatur qui no vera e sapia
que intentiones suam mhrs que
prudenter disternit gerit fortit
colhibet tpanter iuste q distibuit
no ad illius finem diligit ubi
deus erit omnia in omibz etue
sancta et pace pfecta **¶ In fine**
¶ contra arrianos Qui vlt adetia
vitam pvenire cont omis dvali
laqueos debet fortit vigilare no
em qualis est ista vita talis in
venit et illa quoniam distet ut
istam et illam nosse debet cari
tas mra hic falsitas ibi veritas
hic parbas ibi fida possessio
hic pessima avaritudo illic sem
perna dulcedo hic periculosa lucta
ibi secura exultatio hic timet
ne qui amicus erat effiaat subi
to inimicus illic semp pmanet
amicus quia nullus admittit
inimicus hic quidquid est bonu
timetur ne peat illic quidquid
acceperis ab illo suabit qui fa
cit ut nec tu tuseas hic mors ibi
vita hic luctus ibi gaudium illic
q acceperis no amittes hic omnia
mutabilitate subiacent et non
esse possunt deus aut illic pro
omnibus et in omnibus erit **¶ Et**
que dicunt si tamen aliqua dur
no sufficit humana lingua lauda
re q sensus morlis no valet co
phendere seminem illuc fixatos
et ibi videmus q oculus no
videt ibi audemus quod auis
no audit ibi intelligemus qd
cor humanu hic comprehendere no
potuit videntes fientes q ex
ultabimus in enarrabili gaudio **¶ Et**

quale erit gaudium ubi nullus
timor erit quale gaudium erit
cum te socium videbis angelorum
principem regum celorum regnare
cum rege nihil concupiscendo
omnia posside sine auaritia diu-
tem sine pecunia administrante
sine successore iudicante sine me-
tu barbarorum regnante sine mor-
te metua vita vivente sed ut
ad ista veniamus viam tunc istas
que illuc ducit non dimittamus
hec autem via christus est **libro de**
causis et effectibus fuge illa
tormenta ubi nec tortores deficiunt
nec torti moriuntur quibus sine
fine mors est non posse in crucia-
tibus mori et exardescere amore
et desiderio sempiternae vite scilicet
ubi nec opera erit actio nec re-
quies deserviosa laus erit dei pro
fastidio sine defectu nullum in do-
re diu nullus in corpore labor ulla
indigentia nec cura cui subvenire
desideres nec proximi cui subven-
ire desideres et festines **libro**
de symbolo tituli **C** Si amatur
vita quare non quiritur vita Si a-
matur vita talis queratur quae iniqui-
fuit et si amat quare non quiritur
aut si quiritur quia hic non est ad-
eum locum ubi est quare non se-
stinetur quid quod etiam ultro nobis
vita hec se ipsam metum ingessit
christus est enim deus verus et vita
eterna venit ad nos propter nos et re-
demunt inventos Venit huc ad re-
gionem mortaliu ipsa vera vita et de-
dit gustum saporis sui gustamus
et vidimus qui suavis est praestitit
nos et invitavit nos ut sequamur
et ad huc et ad tam magnam illam
bonam vitam talem suscipimus gustum
sequi formidamus Venit ad te vi-
ta repende vitam veni et tu ad
illam suscipe vehiculum mortis
ut transiens liberaret te suscipe
et tu morte ut eam ad illam venis
ita ab illa suscipimus ut nunquam mori

171
libro de expositione dante or-
nibus et symbolis s. mone 2o Sitam
etiam si credis amare et specie di-
em vita eterna amatur quid vult
quod nisi christus amatur spe est enim
ut ait apostolus deus verus et vita
eterna ac proinde ipse amare christum
qui est vita eterna ostendit qui facit
que christus docuisse monstrat ipse
ostendit qui audit inquit finio-
nes enim meos et facit illos ille
est **ic** qui diligit me ergo qui non
facit ea que docuit christus odit
christum odit vult christum non dicitur
sed factis dicente apostolo Confite-
re nos enim se deum factis aut negat
Sicut enim negatur factus christus
etiam si ore proferat ita odit ope
etiam si tamen vult et non facit amare
pro qua re nemo nostrum se decipiat
si credit in christum et faciat quod prohi-
bit christus unus enim confitens
christum qui se dicit manere in christo
sicut ille ambulavit et ipse ambu-
lare quid enim prodest habere christum
more et abstinere doctrinae eius pro
deum oberrare Sic ergo fidei de-
betis accommodare assensum ut
bonorum non negligatis efficaciam
operum pro qua re veniens dominus
sic vos fide inveniat plenos
ut et ope repleat ornatissimos
Concludit libro **S**ta vita si non
deum in omnia amatur non habet
ro 160 porro si amatur et habet
ceteris rebus omnibus ut est ut ex-
cellencius diligat quod ipse habet
amandus est quid quid aliud est
amandus quia vero bonus esse non
potest nisi qui eam ut dignum
est amatur consequens est ut eam
etiam velit que vere beata erit
quod tamen non habebit **Unde per**
omnia contempnenda sunt epistola
ad armentarium et paulinum et est
28 pecunia vita contempnenda sunt
amictus superflui cum eadem per hoc
transitoria contempnuntur natura probat
hoc libro de vitiis domini s. mone 2a

Quia amant homines viuere i hac
terra pmissa est illis vita et q̄a
militum timent mori pmissa est
illis eterna. Quod ergo amas viuere
h̄ habebis quod times mori nō
paciē. Et ideo hoc sufficit visu
est humane infirmitati ut dicit
habebis vitam eternam. Cupit h̄
mens humana quia vult et mori
nō vult amat vitam etia vult q̄
viuere et nuq̄ mori. S; illi
qui torquentur impenis velle
habent mori et nō pūt nō ergo
magnum est diu viuere a' semper
viuere sed magnum est deo viuere.
Amen; ergo vitam etia et exco
nomini; quā p̄ea laborare de
bemus cum videmus homines
amatores p̄tis vite tp̄alis atq̄
finiende sic pilla laborare ut qu
venit mortis metus quid quid
possunt faciunt nō ut morte au
ferant sed ut differant. Quia
laborat homo qm̄ moēs imminet
fugiendo latendo quid quid habet
dando et se redimendo laborando
cruciatus molestiasq̄ sustinendo
medicos adhibendo et quidq̄
aliud potest homo. Videte quia
q̄ sumpt' laborib; et facultatib;
quis ut aliquiculi vniat p̄t facē
sed ut semp vniat nō p̄t. Si q̄
labore tanto tanto q̄ conatu tā
tis impendit tanta instantia tā
ta vigilancia et tanta cura agit
ut aliquiculi plus vniat quomodo
agendū est ut semp vniat et si p̄
denotes dicunt qm̄ omnib; modis
agunt ut differant mortē et vi
uant paucos dies et ne p̄dant
paucos dies. Quia stulti sunt
qui sic viuunt ut p̄dant etiam die
h̄ solam ergo nobis p̄mitti p̄t
ut dulcescat nobis ut tūq̄ uiuam;
det ex hoc q̄ debem; nō quia de
monie p̄mis habem; ut uiuam;
ut salui sum; ponam; ergo nō
bis ante oculos tale vita cum
p̄mittit etia ut remunemur

ab illa quid quid hic molestia
patim; facilius etia inuenim;
quid ibi nō sit qua quid ibi sit.
Ecce hic vni; uiuim; et ibi sal
ui sum; qm̄ nec egrotam; nec
aliquid dolet in corpore salui ei;
et ibi et tūdo nobis bene est
in hac vita nullas penas patim;
nullas paciē et ibi etia dāc;
ut semper viues saluas esses
et nullas penas sustines nō
sufficit quid quid habes etia si
totum mund; possider tu vende
est. Si vis nec militam; estues de
magna p̄ba p̄t p̄t magnitudie;
tu valet quā habes et noli
querere quid habes sed qualis
sis res ista te valet. Tu valet
quā habes tu te da et habes
illam. Quid estuas vnde quesi
tis es te aut emptus es te et
te tu qui es qualis es da te illi
et habebis illam et si mal; es
dando te illi bonus eris vni;
hoc est bonū esse dare se et
cum bonus sis p̄tū p̄tis ex
ut deas saltem tuolumitate
et sine fine vitam. Sed ad huc
plus nō em; ibi erit lassitudo et do
mire esurire et sitire arde et
senescere quia nec nasci erit vbi
nūq̄ integer manet. Vni; quid
p̄t est nec opus est ut augeat
quia ibi nō erit ut minuat
Ecce quia retuli et nō dum dū
qui erit ibi quia illud nec oēs
videt nec auris audiunt n' itor
homo ascendit. Si in cor hominis
nō ascendit nec in m̄m ut dicit
sed plūq̄ ut credatur. S; p̄a
vita b̄a ad dāc; nūq̄. Post hāc
bonis et r̄uosis libris. Vita vni;
detonancia p̄ m̄dū. manebat
metum pena p̄culpa liber; nō
remanebat in etia nec culpa
pena. Sed remanebant in etia
p̄t bone. Opus et caro q̄ deus
bonus et magnitabilis bonas
quāuis mutabiles q̄ dicit p̄a

nebuunt aut in melius i melius
 quantitate tunc in deterius ia muta
 de o sumpto penitus omni malo
 quod homo fecit in iuste et quod
 passus est iuste quibus duobus
 mali quibus dno penitibus quoz
 vnu est pcedentis iniquitat' alter
 osequentis infelicitat' erit hois
 sine vlla prauitate voluntas recta
 et sine vilo sine bta na ibi omibz
 erit atqz p spicu q mte afidelibz
 multis credit' apauas intelligit'
libro de vita xma Nemo se su
 ppo se decipiat et illudat nemo
 se vana estimatone seducat ois
 quis bonus no fuit vita non
 habet etia eius quis iustiae et
 nunc opa no fecit no pt regnare
 cum xpo cuiusqz no fuit hna
 prius hospitalis benignus clemes
 geheue no euadet incendium
 deus malos no amat no diligit
 pccatores cuiusqz malum fecerit
 inimicus est dei cuiusqz sine
 dolo no fuit pter no pt hie cu xpo
Sed an vniu opa Cum ad illam
 pnt i illa vita de regione veni
 mnt libo 12 sup gen vbi sine vlla
 cao 72 corpus similitudine pspicia
 veritas certatur illis opionu
 falsay nebulis obfuscat' ibi bti
 tes die nec sunt opose ut laborio
 se neqz enu ope temperacie libi
 do re frenatur aut ope fortitu
 dinis tollentur ad vfa aut ope
 iusticie iniqua pminut' aut ope
 prudencie mala derutant' bna
 em et tota vitus est amare qd
 videas et summa felicitas e hie
 q amas ibi em bta vita i furoe
 suo bibit' vnde appgit' aliquid
 hinc huane vite ut i teptacoibz
 huius seculi tempantez fortiter
 iuste prudent' qz vnuat' pte illd
 quippe adipiscend' vbi pccata
 quies erit et ineffabilis visio
 veritat' labor suscipit' et cona
 nendi avoluptate et sustinendi
 ad vfitates et subuenedi iudi

gentibus et respicendi decipietibz
 ibi videbit' claritas dia no pmpioz
 pificante sine corpalem sicut visa
 est eam in mote pna sine spua
 lem sicut pscuas ut iohes i apola
 sed p spem no p euigata qntam
 tunc eam cape mens huana pt
 f' assument' dei gram ut os ad
 os loquat' et quem dignu deus
 tali colloquio fecit no os corpis
 sed mentis **ideo oclusio est illa**
libro 12 de vntate cao 9 In hac mor
 tali vita vbi huanaz rex scia e
 salubris id agamus q o sequam
 etiam **inso p mone de cath casuo**
 hanc vitam diligamz amemus
 appetamz desidemz ad qua ois
 qui currit no graditur via pedu
 sed mox **boni ergo mores requi**
rant' ipi in omnibus inuement'
Vita pns est adeo sup ps 29
 Vita est in voluntate dei
 non in vrbibus nris no i mntis
 sed qua voluit saluos nos fecit
 no qua digni eramus **Quo e**
 em pccor dignus nisi supplico
 vitam dedit Et si impys vitam
 dedit quid fuaat fidelibz **Sed**
no est vera vita Ista vita n est
 sup iohem pte 22 **nomanda vita**
 qua no est vera vita Nam va
 vita no est nisi que etna e ergo
 si apprehendeda est vera iniquad
 est de falsa **Dr ista vita ee tbn**
lacio ho 22 de vbis dm p mone v
 Tota quippe ista vita intellige
 tibz tribulacio est Omne em
 duo tortores die no sunt torq
 tes sed auaciu alienates hoz
 duoz tortoz norma sut timor
 et dolor qu tibi bene est times
 qu male doles **Seculi huius que**
 no decipit p pccas no frangit
 aduersitas tenenda est nobis
 via tuoz vbum dei **Sup ps**
24 Vita ista tbulacio est si no
 est tbulacio no est peguacio si
 aut peguacio est aut paz pa
 triam diligis aut sine dubio

dr it sole n' pame ut
 tra dignus est pccor

anilia e vita hois
 super terram **Job 14**

tribulari. Quis enim non tribuletur
non se esse cum eo qui desiderat
unde tibi non videtur ista tribulatio
quia non amas. Ama alteram viam
et videbis quia ista vita tribulatio
est quatenus prosperitate fulgeat qui
buslibet deliciis hauriet atque tam
floreat quod non dum est gaudium
illud sine ulla temptatione certi-
ssimum quod nobis in fine suat
Deus sine dubio tribulatio est. **Hinc**
mepla ad bonum facit. Nunc est in
comite et est in eo. Hoc mundo
ut aues regni celorum inter errantes
et impios temptationibus agitur
ut excruciantur et tamquam infornate
sicut aures prebentur ideo non debent
ante tempus cum solis sanctis et
iustis vivere ut hoc suo tempore mere-
amur accipere. **Hec vita est laboriosa**
libro 20 de verbis domini primo c.
Hec vita non dico est mala non
iniqua non nepharia non luxuriosa
non impia sed est laboriosa
crispus plena laboribus plena
casagata temptationibus sollicita.
Supra psalm 134. Hanc vitam nobis
peccantibus dedit Deus ubi et
nunc est ut homo adeo conteratur
in sudore et labore volens sui
cum terra et tribulos et spinas pa-
rit. **Et ideo deducit mepla ad amara**
taria et paulina et est 39 labores
et pericula et crucia huius tamquam
torre vite si peccadem vita quique
fuerunda subeunt ut mors eius
non omnino differat sed paululum
differat quoniam magis peccata sub-
eunda sunt ubi morte nec una
sollicitate timeat nec ignavia spernet
timeat nec sapientia fortiter sustinet
nulli quippe erit que non erit
beat te vita eterna in dilectoribus
suis nonne tuus hec vita misera-
bilis et egena quam vehementes
beat quatenus sibi obliget ama-
tores suos qui cum periculo eius
sepe turbati cunctis eam funt
eo ipso qui finire formidat et morte

dum declinant accelerant veluti
quispiam fluvio rapendus
irruat latrone bestia ne fugien-
do iactant in mare tempestate
seuiente aliquando alimeta et ut
vivant prout unde vivunt ne
ato fundat quod in labore vivunt
quatenus laboribus agunt ut lon-
giore tempe labore et mors
cum impendit cepit ideo timeat
ut diutius timeat. Nam inter
tot casus fragilis humane quam
multe mortes timeant quatenus de
vna cum venit restat ceteris non
timere et tamen fugit vna cum
omnes timeant. Quibus exci-
tantur doloribus qui curant amedi-
as secant inquit ut non moriantur
sed ut aliquando securus moriantur
quasi cruciatus suscipiunt certum
ut pauci dies adiciant incerti
et non magis propriis doloribus meti
continuo moriunt quos mori
timore suscipiunt et cum omnino non
eligant vitam finire ne doleant
sed dolent ne finiant et accidunt
eis ut doleant et finiant non
solum quia sanati vitam vixisse si-
munt que tantis penis operata
nec sempiterna esse potest quia mor-
talis est nec diuturna quia tota
brevis est nec de ipso brevi spacio
sui securi quia semper incerta est
vix etiam quia aliquando eam dolo-
re finiat quam ne finiret dolere
voluerat hoc et hoc magnum et ve-
hemens ex errandis et horrendis
minimis amor vite istius quod
multum dum volunt paulo diutius
vivere graviter offendunt deum
apud quem est fons vite atque
ita dum ab eis frustra qui ne-
cessario futurus est vite finis me-
tuit illic prohibent ubi sine fine
vivunt hoc accidit quod vita misera
etiam si posset esse perpetua nullo
beate vite etiam brevissime operan-
da est et tamen istam amando miser-
rimum atque brevissimum perducit ad finem

ac sempiterna cum ubi ipa qui
male diligunt h' velint q' talia
p'dunt quia utaq' in ista nec mi
seria diligunt na bti esse volut
nec brevit' nam eam finiri nolt
tm quia vita est Sic amatur
ut sepe ppter eam licet miseria
et brevit' bta et sempiterna ami
ttat' hys considerat' quid mag'
vita etna iubeat amatorib' suis
cum se iubet sic amari queadmo'
h' amat' et asius alij vero dig'
est ul ferend' ai otempnunt oia
que amant' in mudo ut p' pau
lulu vita finienda salte ipm
teneat' in mudo et no otempnunt
mudus ut obtineat' vita que
sine fine apud illum est p' que
fais est mudus **Vnde sup iohes**
fmone 23 Osi possem' exalta
re homines et cum ipis pariter
exaltari ut tales essem' pmanere
tis vite amatores quales sut
homines amatores vite fugient'
Quid no facit homo submortis
piculo constitutus gladio impen
dente timibus p'diderunt hores
quidquid sibi vnde vniunt refua
bant **Quis no continuo p'didit**
ne p'cutetur et post p'dictonem
fortasse paup'us est Quis no ut
viuet otimo p'de noluit un vi
uet magis eligens vita mendi
cante qua celerem morte cui
dan est v'anga ne moriaris
et distulit Cui dan est labo
ne moriar' et pi ger fuit leuia
deus iubet ut metim' viuam
et obedire negligim' Non dicit
tibi deus p'de quidquid habes
ut viuas semp sine labore secu
rus Accusant nos amatores in
te tpalis quia nec cum voluit n'
quam diu voluit huc et nos
invice' no accusam' tam pigri
tam tepidi ad cape stenda vita
etna qua si nolim' habebimus
Est hec vita iusta labilis atq'
fallax libro pollilogor addem'

capo 20 Vita fallax et vubratia
plena laqueis multis tunc gaudeo
sepe t'for tunc rigeo sepe i'finez
tunc vno statim morior tunc fe
lix appareo statim miser tunc ri
deo statim fleo sic omnia muta
bilitati subiacent ut nichil hora
vna vno statu pmaneat huc
timor huc tremor huc fames
huc sitis huc calor huc frigus
huc languor inde dolor exorbe
rat Subsequit' hys inportuna
mors que nulle modis in seos
homines cotidie rapit huc inte
runt febribus illum opprimit
doloribus huc fame co sumit
illum siti extinguit illud vero su
ffocat aquis huc intumit laqueo
illum punit flammis aliu dentib'
ferociu bestiar' vorat huc tri
cidat ferro aliu veneno corru
pit alter vero repentino timore
miseria vitam finire o pellit et
tunc sup hec omnia magna est
miseria quia cum nichil sit etius
morte ignorat tunc homo fine
suu et cum stare putat tollitur
et perit spes eius et nescit qu
et vbi et quo moriat' et tu etus
est quia cum mori optet **Et io**
consult libro 6 / **Conferam' nos**
o'fessionu cap 8 / **ad solam inqui**
pconez vitatis vita hec misera
est mors incerta subito obiregit
Quo huc exibim' et vbi nos
nobis discenda sunt que negle
ximus hic ac no potius huius
negligentie supplicia luenda sut
Quid si mors ipa omiem curam
cum sensu amputabit et finiet
Ergo et hoc querendum s' absit
ut ita sit Non vacat illo est in
ane q' tam emmens culme auc
toritat' xane fidei toto orbe di
ffundit' nuq' tanta et talia ad
p' nobis diuinus agerent' Si mor
te coris etia vita die o finiet'
Quid auctam igit' relicta spe se
culi o ferre nos totos ad querend'

Denique et vitam beatam **probat hanc**
vitam esse miseram hunc eundem
libro 12 de civitate di tior miseria
capitulo viceffio quinto quia non vi-
uit ut vult Nam et si ut vellet ut
vivat quicquid si diligentius atten-
damus ubi beatam non vivit ut vult
nullus homo nisi iustus sed etiam
ipse non vivit ut vult nisi eo pre-
veniat ubi mori falli offendi omni-
no non possit ei quod sit certum ita semper
futurum hoc natura expetit nec plene
atque perfecte beatam erit nisi ad eam
quod expetit tunc vero quod homi-
ne ut vult vivere quod ipse vivere
non est imptate. Vivere enim vult mo-
ri cogitur. Quod ergo vivit ut
vult vivere qui non vult vivere Et si
ideo mori velit non quod nolit vivere
sed ut post mortem melius vi-
vat non vult dum ergo ut vult vi-
vit Sed cum ad id quod vult mori
do pervenit unde ecce vivat ut vult
qui sibi extorsit sibi impavit
non velle quod non potest atque hoc velle quod
potest Sicut ait Terentius qui
non potest id fieri quod vis ideo velis
quod possit non ideo beatus quia paci-
enter misere est Ita quippe beatus
si non amatur non beatur porro si
amatur ut beatur ceteris omnibus
rebus excellentius est nunc a-
metur quod propter hanc amandam
est quid quid aliud amat porro
si tam amatur quantum amari dig-
na est non dum beatus est a quo
ipsa beata vita amat et dum hoc
quia non amatur ut digna est fieri
non potest ut eam qui sic amatur
non etiam velit Tunc igitur beata
erit quod eterna erit **Aliter probat hoc**
libro 22 eiusdem capitulo 22 habet vita
quam nominamus in qua adhuc sumus
eius temptationes minus quam tota
temptationis quam dum in ea sumus
quicquidlibet perficiamus propter non de-
sumus que sunt iudicia ita genus
humani bonitatem dei quis potest
explicare non quod ad primam originem

pertinet omnem mortalem paginem
fuisse dampnatam hec ipsa vita
si vita dicenda est tot et tantis
malis plena testatur Quid enim
aliud indicat horrenda quedam
profunditas ignorantie ex qua omnis
error existit omnes filios adam
tenebrosos quodam somno suscipit
ut homo ab illo liberari sine la-
bore dolore et timore non possit
Et subdit probando eius miseriam
causa primum amoris quod patet super
capitulum 1 et adtingit probandum causa
ignorantie et addit causa timoris
et casuum fortune ibidem infra dicit
Quintus est metus quanta calamita-
tas ab orbitatibus atque luctu a
dampnis ad dampnacionibus et de-
ceptionibus et mendacibus hominum
assumptionibus falsis abominibus
violenciis facinoribus et sceleribus
alienis Quid quid ab eis et de-
predatio et captivitas et virgula
et carceres et exilia et cruciatus
et amputatio membrorum et suavis
sensuum et oppressio corporis ad abste-
rentiam libidine opprimens explen-
dam et alia multa horrenda se-
pe contingunt Quid ab innumeris
casibus qui forissecus corpora
formidant estibus et frigidibus
tempestatibus nubibus alimio-
nibus choruscatione tonitruum
grandine fulmine motibus hyati-
bus quod traxit oppressionibus ruinarum
ab offensionibus et pauore vel
etiam malicia invidiosorum atque ve-
nenum fructuum aquarum aurarum
bestiarum ac ferarum vel tamen modo
molestis vel etiam mortiferis mor-
sibus arabe que contingit ex-
rabido cane ut etiam blanda et
amata suo domo bestia non minus
vehementius et amarius quam
leones dracones quod metuant
faciat quod hominem que attincta
uerunt contagione pestiferam
ita inbiosum ut apparentibus

quingē filios pennis omni bestia
formidetur. Quae mala patiuntur
invenientes que terrena itinera
gradientes. Quis ambulat ubi
non in opumatis subiacens casibus
deserto quod rediens domum suum
in pedibus suis cecidit pede
fregit et ex illo vulnere fuit huius
vitae. Quod videtur sedente
scantius de sede alicuius sella in qua
sedebat huius sacerdos cecidit et
mortuus est. Agricole vno ves
omnes homines quot et quantos
a celo et terra ad apertissimas aia
libus casus incidunt. Agros fructibus
solent tamen de fructibus
tamen collectis et reconditis esse se
cari. Sed quibusdam quod novum
proventum optinuit. Fluvius in pulvis
fugientibus hominibus de horreis
eruat atque abstulit. Tunc mille
formas demonum incursus quod
in innocentia sua fudit quod quid
ne quis fideret eam pullos
baptizatos quibus certe nihil
est innocentius aliquando se uerbat
ut in eis maxime deo ista fuit
te mostret. Huius vite splendida ca
lamitas et alius desideranda
felicitas. Jam vero de ipso corpore
tot existunt morborum mala ut
nec libris medicorum cuncta quod
sa sunt in quorum pluribus ac pene
omnibus eadem ipsa adiuncta et
medicamenta tormenta sunt ut
homines apenarum crucis penarum
cruciantur. Auxilio none adhuc
ducit patientes homines aedior
in manus ut vtrius quoque huius
ul eadem suam bibent none ad
hic famem ut acerrimis hominibus
se abstinere non possent nec inue
tos homines mortuos sed propter
hic a se occisos nec quos alie
nos vix eam filios matres
incredibili crudelitate qua rabi
da esurientes faciebant assument
Et addit de sompno pbanis ead

misericordia quod patet super capitulo. Super
ius ubi allegat huius libri hoc
capitulum adiungit propter calamitatem
probatum ratione belli tam temporalis
qua spiritualis quod patet eadem alle
gatione contra bellum unde concludit
in fine omni predictorum sic. Ac propter
iste etiam in conflictus in quo pri
clitanti et de quo nos victoria
novissima triumphum liberari ad
vite huius mala pertinet quia tot
tantorum quod testimonio malorum pro
bavimus esse damnata propter hec
omnia dicit in prima epistola ad roma
redomum et est es. Damor est
cyteronum suum ubi aut huius vita
mors est quia lamentari posset
si libet libro 21 eiusdem contra vitam
quod mortalis tota est pena. Et in
ita contra vitam dei etiam est ista vi
ta mortalis ubi homo vanitati
similis factus est. De v. v. v. causa
huius vite timorose dicit libro primo
delibero arbitrio contra 8. Cupe tunc
metu vitae non tam bonorum sed et
malorum omni est verum huius metus est
quod id bonum appetunt autem a
morem ab his rebus que sine
amittendi periculo nequeunt huius
quali aut ut huius fruendis cum
securitate incumbat removere
impedimenta conatur et propter fa
turosam sceleratam quod vitam que
mors melius vocat gerunt
unde concludit contra predictorum super ps
127. Vita ipsa humana quia in
si sumus misera est laboribus
plena periculis eripnis et tempta
tionibus. Violente seduci gaudio rerum
humanarum splendida in rebus humanis
ad uitam potat ride propter puer
qui nascitur. Quare aplem in
capitulum vitae videre non diu novit
quare plorare iam novit quia
cepit huius in istam vitam. Est hec
vita brevis et labilis. Hec vita op
ideo bene vivendum. Tunc plura
ho. pro omni omni pro que esse non

pt sempiterna et p hanc pt homo
preuere ad illam que est eterna
si que admodum uult eam longam
ut velit et bonam. Runtum est
aut in hac uita longum qd erit
aliquando finitum et qd erat longum
erit nullum quia et quando erat non
stabat et quando pducebat non au
gebat nec addendo crescebat qd
remendo recedebat. Quisquis es
amator longe uite esto potius
bonae uite. Nam si male uiue non
habet longa uita non erit uerum bonum
sed erit longum malum. Vide quia
is absurdus atq; pius cum te
cum te uillam facias plus ad
re quam uitam. Nam ut i hundo
et male concupiscendo adipiscas
uillam bonam firmando efficit
uitam malam. Tamen si tibi dicit
si ate quieret ut malles uilla bo
na tunc pendo an uita mala
moriendo uideres te si utq; re
tine non posses patorem esse ut
uilla tibi auferatur. Cum igitur non
sic amatur uita ut sit eadem bona
que abste omnibus tuis bonis
pferatur etiam mala. Cupis ite
ut longa sit licet mala sit. Imo
ut bona sit et noli tamen ne bre
uis. Nam si te sollicito bene agi
te securo cito finietur. Succedit
itaq; ei uita eterna sine metu bta
et sine fine longa. **monitus primo**
inibus primo 28 More quippe hu
mane uite plurimum est qd deo
breue est. Sed et ipi seculo et
humano gnu quod longum uidet
quid consolatur iniquum si tota
guis humani ultimi dies longe
est unus anq; dies longe est. Ex
adam itaq; multi anni euoluti sunt
et fluxerunt fluentq; deinceps
non quid tam multi sed tamen usq;
in fine seculi transibunt anni sicut
et illi transierunt longum uidet
quod restat qui quoniam non erat tantum
quantum transactum est et tamen trans

acto pto tempore spandus e suis
reliqui tempore fuit quidam tunc
dies qui dicitur hodie. Ex
illo usq; in hunc diem quidquid
fuit futurum pfectum factum est tale
habetur ac si non fuit sic erat quid
quid restat extremum sed sit et
h longum plerumq; quantum dicitur
ris quantum cogitamus quantum non
e finitum scriptum sed fingit cogi
tatio uana et quantum uis indur
plongum iniquum et ultimum diem
tuum id est uite tue quo exitus
es de corpore pductus es i longum
nunc ex quo incipit non posse ui
ue iam p et mori possibilitate
mortis in hac uita incipit uite
facit. Et inquit humano ille solo
mori non potest qui non dum ce
pit uiue succitibus ergo dies tam
cotidianus spandus est. **libro**
primo de uerbis **Secundo** ego et mead
in primo 6 omnis homo qd pan
lo attentius considerauit neminem
denique timentem sub uerbis eius
non se corrigere nisi qui putat quia
plus habet uiue spora res est que
multos occidit cum dicunt cras
cras et subito hostium clauduntur
et remanet foris cum uoce cornu
na quia non habuit gemitu tolli
bini. Cras cras cornu uox est
gemitus ut columba et tande pectus
sed plagas tibi dando in pectus
cessus et correptus esto ne non
uidear constans etate sed ma
lam constans pugnis paupum
tare solidiore reddere non correptio
rem. Gemitus non in aui gemitu
forte enim dicit tibi. Pmissit michi
deus indulgentiam quando me corre
pero scias sum lego dicit scripta
q iniquus quacumq; hora corripit sunt
iniquitates eius obliuiscit deus
bene dicit uerum dicit indulgentiam
correctionis tue pmissit tibi deus
negare non possum. Sed dicit michi
rogo te crastinum die qd tibi pmissit

Ubi michi legis indulgentiam
te acceptum si te correperis lege
michi ubi quicumque virtus sis no
lego inquit nescis ergo quicumque
virtus sis esto correptus et sep
patus noli tunc diem ultimum
tamquam furem qui te dormiente
effodiat preterea sed vigila et
corrige te hodie quid defers tu
crastino longa vita erit ipa lo
ga bona sic prandium bonum
longum nemo differt et vitam
malam vis habere longa utique si
longa erit melius bona erit
si brevis erit tunc sciam est ut bo
pducatur Sic autem homines neg
ligunt vitam suam ut nolunt ha
bere malam nisi ipsam villam eius
bona queris uxorem ducere vis
bona eligis filios vis tibi nasci
bonos optas caligas locas et no
vis malas et vitam amas mala
Quid te offendit vita tua quam
solam vis malam ut tunc omnia
bona tua tu solus sis malus
libro 3o eiusd. **sermone 180** Quid enim i terra
dies bonos ubi
eos invenire non possumus Scio
enim quia nos quibus quia a quo
tatis aut maledictionibus estis
que habundat in isto seculo qui
quod etas vergit ad finem et senex
plenus est querelis et nullis gau
dis me omnes tribulationes quibus
conteritur genus humanum non que
runt homines nisi dies bonos
et vitam volunt longam quam
hic habere non possunt quia et lo
ga bonus vita tanta brevitatem
consequitur et universi seculi huius
latitudo sit quasi una gutta
ad universum mare Quid ergo
vita hominis eadem illa que longa
dicitur longam vitam dicunt que in
seculo brevis est et sic dicitur ha
bundat gemitus usque ad deum
vitam senectutem hanc totam mo
dicam et brevis est et tu quomodo
queris ab hominibus quanta diligenter

et quanto labore quanta cura et quanta
vigilantia et quanto ope querunt
bonos ut dum hic vivunt et se
nesciunt ipsum autem dum vivere quod
est nisi ad finem curam habuisti
bestiam diem habere vis et certum
diem Sed cum iste transierit et an
stans in istam habes ideo optas
ut luceat dies et appropinquet tibi
quo tu non vis pervenire exhibes
aliquam sollemnitate amictus tuis
audis ubi abene optantibus dicit
tibi tales annos vivas et velat
quod illi dixerunt Quid ut veni
ant am et am et non vis ut ve
niat finis annorum scilicet tua con
tra sunt ambulare vis et pervenire
non vis **Ex tunc** ut dicit si ta
ta cura in est hominibus ut coti
dianis magis petitis quod labo
ribus cupiant et tarde moriantur
Inde nemo vult cogitare cotidie
in isto seculo querunt ut illuc
perveniant dies boni ubi non in
veniant et nemo vult sic vivere
ut illuc perveniat ubi in veniant
Supra ps 32 Magna misericordia dei mo
sermone primo vivit ut bene vivas
et diem nobis notissimum mortis
nostrae abscondit ne nobis de futuro
incerto aliquid promittamus **Hec**
est vita fallax et **Deceptoria i fine** **Devia quibus**
decedit et corpore **De pspis deca**
et miseria vite **pis tantos**
seduxisti tan
tos exercitasti que dum fugis
nichil es cum videris umbra
es cum exaltaris fumus es dul
cis es stultis amara sapientibus
Cum te amant non te agnoscunt
qui te contempnunt ipse te intelligat
Emenda es fugitiva es quasi
umbra es et velud sompnum
periculosa es brevis et nichil es
De qui tibi credunt isti qui te co
tempnunt vera non est via quam
ostendis aliis ostendis te longa ut p
das in fine aliis brevis ut dum
penitent velint non promittas aliis

letam ut faciant que volunt
alys angustam ut no bene fa-
ciant. **Alis tustem ut no conso-**
lent. De bono interroganda es et
no ardeunda misera es et mor-
talis et no diutina sed casua. **Cur**
re sapiens fuge quod fugis pe-
es in hac vita ista misera quasi
sit homo in domo aliena nescies
qua die aut qua hora dicatur
ei. **sem foras quia no est tua do-**
mus in qua habitas. **Orane scilicet**
q tanta nobis promittis diu de-
cipis qui tibi amicus esse voluit
inimicus dei constituit. **Et infra**
subdit quod p dca. Caro inimica
sunt causa corporis. est aut quia
dices si inimica ei no fuisset non
vitiq dilexisset istius seculi va-
nitatem neq vita vana fuerit.
Consulte tamen in sermone x. dere
surrexione domi. **Quidam annis**
hac habet vitam tempore bona
Si enim bona sunt in ope beata
erit in uice de. Si aut recusas op
qua fronte incedem queri si
no potes dicere xpo feci quod
iussisti quo audebis dicere redde
quod promissisti. **libro primo de pde**
stanacone et p sene. **Exposit libz**
itaa scos cap 17. **Demoritate**
typanus multis ac pene omnibus
qui eccie hris amant laudabile
notum in quo ptea dicit non
solum no esse fidelibz i vtile
morte ver etiam vtilem repi-
qui appetendi periculis homines
et in no peccandi seuitate co-
stituit. **atq ille copiosissime atq**
optime peccandi pericula no de
esse in vita ista nec sup ee post
istam. **Vita ista est obedire deo**
libro 1a de unitate dei cap 1. **Ecce**
vinit qui obtemperat pipienti
deo et finis pcepti id est ad
quod refertur pceptum e car-
tas de corde puro. **Sed eod**
libo cap 17 dicit de pncipibz vite

Quod amabat glan qua vo-
lebant etiam post morte tanq
vivent in ore laudanciu 20

Vitis sup iohem finis 8.
Vbi dicit se dicit vite et
discipulos suos palantes sedm
hoc dicit q est caput eccie nos
q mebra eius mediator dei et
hominu homo xpus ihus unus
quippe nature sunt vitis et pal-
mites ptea tan esset deus
eius nature no sumus. **scilicet e ho**
ut in illo esset vitis humana na-
tura et nos homines palantes
esse possemus. **Sic d. p similitud**
no p ppetate. **De v. innocencia**
cap 30. Ita sunt vite palan-
tes ut viti nihil conferunt
sed inde accipiant unde viciat
Sic quippe vitis est in palanti-
bus ut vitale alimentu submi-
naret eis no sumet ab eis ac p
he et manentem in se habet xpm
et manet in xpo discipulis pdest
vite q no xpo nam paco palan-
te pt divina radice alius pul-
sulare. **etm aut patus est sine**
radice non potest vivere.

Viciu. Ome viciu qru
est ne libro 3o de libero
arbitrio cap 21. **Ome quippe viciu**
eo ipso quod viciu est qtra na
est. Si enim ne no nocet ut viciu
est ideo viciu est quia contra
naturu est. **libro 22 de ciuitate di cap**
1. **Viciu quo resistunt deo qui**
eius appellantur inimici no est
deo sed ipis malum. **Neq hoc**
ob aliud nisi quia corripit in
eis ne bonu. **Via igit qria no**
est deo sed viciu quia q malu
est contrariu est bono. **Etms**
aut neget deum siue bonu
viciu ergo qru est deo tanq
malum bono porro aut bonu
est et natura qua viciat. **Vnde et**
hinc bono quib aut neget diu
siue bonu vitiq qru est sed

Deo tū modo tanq̃ bono ma-
lum nate vero qm̃ uiciat non
tantū malum sed etiā uerū
libro 8° iuliani ca^o 6° Nō aliud
in uicio displicet nisi quia de-
trahit ul̃ r̃m̃uit q̃ i nā placet
libro 12 de ciuitate dei ca^o 1° pmo
Omñe malum nature nocet
Deo nō est suba Qm̃ die ma^o
libro de vera re nō nate eius
ligione cap^o 1° ee sed cont̃ nāz
eius est nichil q̃ aliud est qm̃
p̃m̃ et pena p̃m̃ unde intelli-
nllam natam ul̃ si melius in-
de intelligit nllam suba siue
essentiā malum esse neq̃ de pec-
cat̃is penis q̃ eius aīe effici-
ut vniuersitas de formitate tur-
petur quia rōnalis p̃m̃ q̃ ab
om̃ p̃m̃ mūda est deo p̃m̃ta
subiectis sibi cetis dūatur Ea
vero que peccauit ibi ordinata
est ubi est tales decet ut con-
ditore atq̃ rectore vniuersitatis
decora sūt om̃ia et est pulchrū
do vniuersitatis creatur p̃m̃ tria
in culpabilis dampnatioe p̃m̃
exaltatione iustoz et p̃m̃
beatorū **Unde vniuersitas est de ficio**
ideo etiā ca^o 34 Est aut̃ malū
p̃m̃ aīe rōnalis voluntas ea
faciendi que vetat sūma et in-
tima veritas ita homo depadi-
so m̃hoc sculo expulsi est
id est ab et̃nis ad temporalia aco-
p̃m̃is ad egena a firmis ad in-
firma nō ergo abono p̃m̃ ad
malū subale sed nlla suba ma-
lū est Sed abono et̃no ad bonū
tpale abono spūali ad bonū
carnale Abono intelligibili
ad bonū sensibile Abono sūmo
ad bonū in finū Est igit̃ qd̃
datur bonū q̃ si diligit aīa
rōnalis peccat quia iustia illa
ordinatū est q̃re ip̃m p̃m̃ ma-
lum est nō ea suba que peccat̃
do diligit Non go arbor illa

malum est que in medio padi-
si plantata p̃m̃itur Sed dūmi
p̃m̃ti tūgressio que osequētes
habet instam q̃ dampnatoz con-
tingit ex illa arbore que contra
vetitū tacta est dūm̃stencia bōi
et mali quia cum suo p̃m̃to aīa
fuit implicata licendo penas di-
sit quid nūc sit nūc p̃m̃ptam
q̃ custodire noluit et p̃m̃ q̃
fecit atq̃ hoc modo q̃ tunc
nō didicit dicit sciendo et
bonū q̃ nō obtpando minus
diligebat ardencius diligit
opando viciū ergo aīe est q̃
fecit et difficultas ex vicio p̃m̃
qm̃ patit̃ et hoc est totū ma-
lum facit aut̃ pati nō ē suba
Quia p̃m̃ter suba nō est malū
Sic em̃ nec aqua malū est
nec aīa q̃ vult m̃dere Nam
iste sube sunt sed malum est
voluntaria precipitatio in aquā
et suffocatio quā ñsus patit̃
Est aut̃ viciū voluntate
libro de nā et grā ca^o 14 viciū
hūane nature in obediā volū-
in fluit **Deo eod̃ libo ca^o 1° de**
aī q̃ p̃m̃a m̃flitū est volūte
ut in nā sanet̃ eo po opus ē
saluatore quo instituta est nā
creatore **et infra subdit** Non
viciū de suba corp̃is que bona
est sed de viciis carnalibz nō li-
berat̃ homo sine grā salua-
Unde voluntate m̃viciū r̃m̃t sed
nō sola volūte sanat̃ eod̃ libo
ca^o 23° Nemo dicit p̃m̃ hominem
fari ut de iusticia quid posset
m̃p̃m̃ ñe et de p̃m̃to ad iusticiā
redire nō posset Sed ut i p̃m̃
nec suffiat liber arbitiū q̃ se
ip̃e viciat̃ ut aut̃ redeat ad
iusticiā opus ē medico qui
sanis nō est opus ē vniuersi-
tate quia mortuus est **Deo**
eod̃ libo ca^o 31 Natam hominis
digne laudibus honoremus

casq; laudes adētoris glāu refe-
rimus sed quia nos creauit ita
sūm9 grati ut nō sūm9 quia sanāt
in grati vicia sane ita qd sanāt
nō dūo operi sed hūane volūti
iuste qd illius vnde tēbuanus
sed ut in nostra ptate ne accedent
fuisse confitemi ita ut sanet in
illius magis esse qm in nostra
ptate fateam Et *mill9 est sine*
vicio eod libo cao 3o Nāta quippe
hōnis penitus inculcata et sū
ullo vicio creata est Nāta vero
ista hōnis quia vniūsq; ex
adam nascitur iam medico in-
digeret quia sana nō est Quia
quid bona que hz in fōrtione
vita sensibus mente a sumo deo
hē creatore et artifice suo viciū
vero qd ista nālia bona qd tene-
bunt et infirmat ut illuacōne
et curacōne opus heat nō ab
inculpabili artifice contractū ē
sed ex originale pēto qd qmssio
est et libero arbitrio ac p hē hā
penis ad vndictā iustissimam
pctinet Si em iam sūm9 i xpo
noua creatura tū creatū nāta
fily ire sicut et ceti Deus autē
qui dūes est in nūa pp mltas
dilatōnez suam qua dilexit nos
et tū effemus mortui delictis
q̄vūificauit nos xpo au9 grā
sūm9 salui facti Hec ergo xpi
grā sine qua nec infantes nec
etate grandes salui fieri pnt
nō mētis reddēt sed q̄as datur
p̄t qd grā nōmā iustificat iqt
gras p̄sagueni p̄uis bñ hē
qm pillam nō liberant sine qā
audire nō dūm potuit sine qā
obedire noluit Sine etiā cum
p etatem audire nō possent la-
nate requiācōne qd accipe posset
p quod salui fieri nō accepit
iuste vūq; dampnat quia sine
p̄to nō sūnt nē qd originale tra-
xerūt nē qd malis morib9 addi-
derūt Omnes em p̄tūit sine in

adam sine in se ipis et eget grā
dei vniūsa igit massa penas
debet Et si omnibus debiti dāp-
nācōne supplicii reddētur nō
in iuste p̄culdubio reddēt Quia
ergo inde p̄tiam liberant nō
vasa mītoz suoz sed vasa mīe
nōmānt *vicia tamen volūtaria*
p̄mūit libro 12 de Non demys
amitate dei cap 3o nālibus q̄q;
sed de volūtariis penas luit
nō tamen viciū qd cōsuetudine
mimo p̄gressu laboratū velud
nāliter moleuit avolūtate nō
sumpsit exordiu *vnde libro de*
correctione et grā Aliud est hē
viciū et aliud est mea bonitate
in qua nullū est viciū nō p̄ma-
ne Eo quippe ipō qd nō d̄ mīq;
sine vicio esse sed d̄at sine vicio
nō p̄māssē p̄culdubio demō-
strat sine vicio nō fuisse in quo
bono nō p̄māssē culpā *Deo*
concludit libro 2o Quā dū p̄pa
d eplam p̄mēia adā expectat
redemptōis corpis nū nō audet
nos dūe carē omī vicio ne ipā
supbia sit in māmssuū viciū
Sunt aut ipā vicia Cogimur
plura vitiis libro fateri vicia
de sūa iacobi ad heo 1o plura esse
vitiis vnde aliqui viciū cedūt
ut plura succedant velud quod
ebriosus fuit si modicū bibit
et tenacitate et ambicōnez didi-
cerit possunt itaq; vicia cede-
etiam viciis succedentib9 et iō
plura sunt virtus vero quo vna
ingressa fuit qm secū cetis
ducit p̄fecto vicia cedēt omnia
quecūq; merant Non em oīa
merant sed aliqui totide ali
plura p̄mācorib9 nē p̄mācorū
plūib9 succedebant *vnde si*
ga vniū mītrū aliud libro 9o
sup geh cao 1o Difficile ē nāq;
ut dūm p̄ise hōmies vicia
deintant nō in eoz oīa p̄mā-
incurrāt Et em sicut horrens

177
Anaricia fit p[er]fusus aut horres
luxuria fit diuarius aut i[n]getus
fit cui[us] p[er]gram rep[er]bender[is] aut
cui[us] inquietudine piget a[ut] qui
rep[er]bensus odisse cepit audacia
suam ad timiditatem sua fugit
aut qui timidus no[n] esse conat[ur]
tamq[ua]m abrupto vinculo fit te
meritius d[omi]ni no[n] ite[m] opione
etna metat[ur] **Sunt em[im] vicia vicia
bus similia in sup[er]bo lib[ro] ad i[er]o[so]l[im]**
Sunt quedam vicia ap[er]ta dist[ri]c
tione virtutibus contra ut in
prudencia prudencie Sunt que
dam t[ame]n g[ra]tia quia vicia sunt
quedam t[ame]n spe fallaci filia
ut eidem prudencie no[n] impru
dencia sed astucia **San. de vicioz
similac[i]one lib[ro] 20** Est quedam
o[ra]tionis cap[itu]lo 30 De festina
sp[irit]us et vmb[ri]tata vicioz fallentib[us]
Nam et supbia celsitudine imitat[ur]
cum tu sis vniu[er]sus sup[er] omnia deus
excelsus et ambicio quid nisi ho
nores querit et gl[ori]am Cum tu sis
p[er]mictis horridus vniu[er]sus et gl[ori]osus
metum Et p[er]micta p[er]mictu[m] timere
vult Cuius aut[em] timendus nisi vniu[er]sus
deus cui[us] p[er]micta eripi a[ut] subtrahi
quid p[otes]t q[uo]d aut[em] u[bi] aut[em] quo u[bi] a
quo p[otes]t et blandia[m] lasciuia[m]
aut amari noluit Sed neq[ue] bla
dius est aliquid tua caritate ne
amare quid quid salubris quid
illa p[er]mictis formosa et liuosa ve
ritas tua Et amositas affectare
videt[ur] studiu[m] p[er]micti cum tu omnia
sime no[n]is Ignorancia quoq[ue] ip[s]a
atq[ue] p[er]micta simplicit[er] et i[n]ocen
tie no[m]i[n]e regit[ur] quia te simplicit[er]
quidq[ue] no[n] rep[er]at[ur] Quid aut[em]
in nocentius q[uo]d quid opa sua
malis inuicta sunt Et ignavia
quasi quietem appetit que vero
quies certa p[ro]pter d[omi]ni luxuria
facietate atq[ue] h[um]idancia se apt[ur]
vocari Tu es aut[em] plenitudo et in
deficiens copia incorruptibilis
suauitas effusio liberalitas obten

Sit vmb[ri]a Sed bonoz om[n]i largitor
affluentissim[us] tu es Anaricia nil
ta possidere uult et tu possides
omnia Inuidencia de excellencia li
tigat quid te excellencia[m] in vniu[er]su
dictam querit te iustus quis in
dicat Timor insolita et repetita
exhorrescat rebus que amantur
ad v[er]sancia d[omi]ni p[er]met securitati
Tibi em[im] quid insolitu[m] quid repe
titu[m] aut quis ate sepe[re]at quod
diligis aut vbi nisi apud te f[er]ma
securitas Tristitia rebus amissis
otabescat quibus se oblectabat
Cupiditas q[uo]d ita sibi nollet p[er]ire
tibi auferri nichil p[otes]t ita foru
tatur alia cum aut[em] abste et q[uo]d
rit extra te ea que p[er]micta et liqui
da inuenit nisi cu[m] reddit ad te
p[er]micta te imitant[ur] om[n]es qui longe
se ate faciunt et extollunt se ad
v[er]sum te Sed que sic te imitando
inducant creatorem te esse om[n]is
creature et ideo no[n] esse quo a
te om[n]o recedatur **Est aut[em] no
bis cu[m] vicioz otima** Cypanus
pugna lib[ro] 20 o[ra]tionis mepla de
Julianu[m] allegans mortalita
Cypanu[m] sic dicere te dicit Cu[m]
anaricia nobis cum imprudencia
cum ira cum ambicione aggressio
est cum carnalibus vicioz cu[m] ille
rebus secularibus assidua et mo
lesta luctatio est obfessa mens
hominis et vniu[er]sus dyaboli infesta
tione vallata vix occurrat singulis
vix resistat Si anaricia p[er]micta
est exsurgit libido Si libido com
pressa est succedit ambicio Si
ambicio o[ra]tempta est ira exasp[er]at
inflat supbia inolenia i[n]nuat
Invidia concordiam rupit amia
tiam zelus abscedit Cogit male
dicere q[uo]d diuina lex p[ro]hibet Compelle
ris iurare q[uo]d no[n] licet Tot p[er]secu
tiones annu[m] cotidie patit[ur] tot
paulis pectus irgetur et delectat
hic inter dyaboli gladios diu stare
tu magis concupiscens sit et optas

ad xpm subueniente velocius mor-
te perire **Veritate uoluit hōis**
propterea laudari et **propterea**
gloriā libo 20 qfessm **tunica cecita**
tao 20 te ut inter coetaneos me-
os pueret me me inuolū de de-
coris quam audiebā eos iactan-
tes flagitia sua et tanto gloria-
tes magis turpes essent et libe-
bat facē nō solum libidine fē-
ver etiā laudis **Quid dignū est**
vitupatione nisi uiciū Ego ne vi-
tuperarer uiciōsior fiebam et ubi
nō suberat quo admissio equaret
peditis fugebam me fecisse qd
nō feceram ne uiderer abiectior
quo eram innocens et ne uili-
or haberer quo eram castior Et
cecum quibus comitibus iter age-
bam platearū Babilonie et volup-
tabar in ceno eius tanquā i cūa
monis et uiguetis piosis et in
umbilico eius quo tenacius here-
rem calcabat me inimicus i uisi-
bilis et seducebat me quia ego
seductilis eram **recta Sequitur**

Titulus Sup ps 68 fmo 20
Et placebit dno sup uultū
nouellū cornua pducēte et vi-
ngulas quia qui bene instructus
est in laude dei opulentus et cor-
nua debet habere quibus ad-
usurū uentilet et uingulas quibz
terram exaltet et nouellus debz
esse ppter uitam nouam **Sed alie**
titulus accipit libo **Cirā dedit**
degrā noui testamēti **me tituli**
questione ul cap 20 **mei hō est**
indoles implebe thauri pinguēs
obsederūt me hoc est supbi ac di-
uites pñapes plebis **et Be**

Superuicio Cum vitupatur
pātor laudat deus cātor
libo 20 de libero arbitrio cap 20 Omnis
nata rōnalis cum libe voluntatē
arbitrio condita si manet i fuen-
do summo atqz inimitabili bono
pauldubio laudanda est et omnis
que tendit ut maneat etiam ipa

laudanda est Omnis autē qd nō
meo manet et nō uult agē ut
maneat inquitum ibi nō ē et in-
quitum nō id agit ut ibi sit uita-
panda est Si ergo laudat rōna-
lis nata que facta est nemo du-
bitat eius conditorē in ipa eius
vitupatōe laudari Cum em ppe-
ea vitupamz hanc qui summo et
inimitabili bono id est cātorē
suo fini nō uult rō siue vlla du-
bitatione laudamz **Quāto hō bō**
et quāto ul ineffabilē lignus
omnibus ul ineffabilē cogita-
tombz omnibus pducendus et hono-
randus est creator omni deus siue
cūqz laude uet laudari possimz
uet vitupari nō em vitupari
possimz quia meo nō manemz
nisi quia magnū est et sumū
et pūū inū bonū manē illo
Vnde aut hō nisi quia ineffabile
bonū est **Quid ergo inueniri**
potest inuitis pñis vnde ille vi-
tupetur qd vitupatio pñor nō
fātor nulla est nō ille laudetur
Et nō vitupat nisi in ipis rebz
ut ibi cap 21 que vitupari
nullius vitupat uiciū nisi cuiqz
nata laudatur Aut em scdm
nam est quod vitupas et nō est
viciū tū qz magis emendandus
es ut rē vitupare nouis quā
illud q nō rē vitupas aut si
viciū est ut rē vitupari possit
ecā contē nam sic nō ē **Et**
infra subdit ibi **Quid iniquat**
qd rē nō vitupat nō viciū ideo
aut viciū est quia contra nam
eius est cuiqz est viciū nullius
rei rē vitupat viciū nisi cuiqz
rei nā vitupat Non em tibi rē
inuitio displicet nisi quia viciat
qd in nā placet **Et soluit ibi**
qonem vtz viciū altius nocet
videndum est vtz rē dicatur
aliquam nam nature altius
viciū corūpi nullo adiuncto viciō
suo Si em nā que accedit cū

vicio suo ad illam corrumpeuda
nō in ea corruptibile aliquid
invenit adiuncto eius vicio cor-
ruptionem eius opatur poten-
tior em ab infirmiore si cor-
pi nolit nō corrumpit. Si autē
velit prius incipit vicio suo
corrumpi quam alieno. Equalis
aut ab equali nichilomin⁹ cor-
pi si nolit non non potest. Vt
quecūq; nata cum vicio adeam
que sine vicio est ut corrumpat
accedit eo ipso nō equalis acci-
dit quia infirmior vicio suo.
Si vero potentior invalidiorē
corrumpit aut utiq; vicio fit
si utiq; prima cupiditate fit
aut vicio potentior si est natē
tanta pstantia ut in finore
quem corrumpit etiā viciosa pce-
dat. Quis em ite vitupavit
fructus terre quo homines non
vtant. Bene corptiq; vicio suo
corrumpant eos abutendo ad lu-
xuria cum tamen dubitare de
mentis sit pstantior potentior
q; esse hominis nam etiam vicio-
sam quam nō viciosa quasq;
fruges pte ergo fieri ut aliqui
infirmior potentior nā corrumpat
et h̄ nullius ear vicio fiat. Si q;
dem viciū dicim⁹ q; vitupacōe
dignū est. Quis aut frugale
hominem nihil aliud de frugi-
bus quam supplemeta nature
quātanē vitupare audiat aut
easdem fruges q; vsu laborū
eius corrumpunt. Talis em nō
vsitate corruptio ē quia max-
ime viciū nōne solet esse corruptio.
Nam illud in rebus facile ad-
verti potest q; plerq; millos vsu
explende indigencie sue natā
potentior infirmiorē corrumpit
ul instacie ordine dum viciant
culpam. **Unde subdit ibid. tūc**
q; corruptio viciosa vitupat.
Cum corruptio sola que vicio-
sa est corruptio ite vitupatur.

178
Certe aut aut nō corruptiones qd
dicende sunt aut certe quia vicio-
se nō sunt digne vitupacōe esse
nō possunt. Nam et ipa vitupacō
quod vicio patat i apta et debita
sit inde extraxisse vocablū ēd it
ut vitupacio dicitur. Viciū autē
non aliunde malum est nisi qā
nature adversatur eius ipius
rei tan⁹ est viciū. Unde manife-
stum est hanc eandem cui⁹ viciū
vitupat nam esse laudabilem
ita ut dmo hanc ipam vitupacōe
vicioz nāz laudem esse fateamur
eaz scilicet quas vicia vitupant.
Et pbat q; vitupacō. Quia em vi-
cio laus fit nē ibid. cum natē
adversatur tū additur malicie
vicioz quātan⁹ nāz integritati im-
mit. Cum ergo vitupas viciū
id pfecto laudas cui⁹ integritate
desideras. Cum aut nō natē inte-
gritatem. Natā em pfecta nō solū
nulla vitupacōe sed etiā laude
in suo qne digna est. Quod ergo
pfectiori nature deesse pperis
id vocas viciū satis eam tibi pla-
te contestans quam vitupacōe
imperfectioris eius velles esse pfectū.
Sicq; vitupacio vicioz ipaz et
quaz sunt vicia nāz detus di-
gtatem q; commendat. Quāto mag⁹
deus conditor omī nāz eadē ear
vicioz laudandus est tam et hoc
ab illo heant q; nature sūt et in
tan viciose sunt inqūat ab eis
qua facta sunt arte discedunt.
Et item recte vitupant inqūat
eaz vitupator arte qua facta sūt
videt ut in eis h̄ vituperet q; ibi
nō videt. Et si ars ipa p qm facta
sunt omnia h̄ est summa et iquūta-
bilis sapia vē sume q; est sicut
est respice quo tendat quidquid
ab illa discedit qui tamen de scis
nō esset vitupacōe dignus nisi
esset voluntarius. **pbat ibid. ipa**
ta q; in his rebus que ideo desi-
cunt quia nō ultra esse acceperūt

ut suis temporibus omnia pagant
nemo san- rē vitupat quia nemo
p- dicit debuit pmanē cū accep-
tas metas tūscire nō posset suar-
aturis aut rōnabilibus sine pec-
cantibus sine nō peccantibus mu-
nifalis creatura pulchritudo mod-
congenitissimis tūmatur aut nlla
peccata sunt q- ab sūrdissimū est
dicē peccat em- qm salte tū damp-
nat quare pēta que nulla sunt
aut nō sunt vitupanda peccata
q- nichilomin- ab sūrdū est iuci-
pient quippe nō rē facta laudari
et tota turbat- hūane metis
intencio vitam q- subvitet a' vitu-
pabit- san- q- ita san- est ut debuit
q- execrabilis infamia ut ut mi-
tuis loquat- error miserrim- orē
aut cogit verissima rō sicut co-
git ut vituperent- pēta et quidq-
rē vitupat- ideo vitupat- quia nō
est ut esse debuit tūere quid
debeat natā peccatē et invenies
rē san- quere an debeat et in-
venies denū a quo em- accepit
posse rē facē cum velit ab eo
accipit et sic etiā misera si nō se-
cit et beata si fecit **Unde concludit**
capo 20 eiusd- **Spz** adeo dūm nō
facit quicq- quod debet nlla culpa
est conditoris ut et laus sit qm
quod debet patit- et meo ipō qd
vitupat- nō faciendo quod debet
nō nisi laudatur ille an debet Si
em tu laudat- videndo quid facē
debeas am- id nō videas nisi illo
qui est inqumutabilis veritas cū
to mag- ille qui et velle pcepit
et posse pbat et nō imptue nolle
Umbra libo p- q- pmissit
sup gen capo 1 Ad quē locū
cūq- libet corpus moles luce pve-
nire nō sunt meo loco umbra est
qui locus carens ea luce qua illu-
staret- nisi impediret corpus oppo-
sitū h- totū est q- umbra dicit-
q- si moles corpus fuit tam magna
ut occupet spaciū terre q- exalta

parte dies occupat nox vocat-
Umbra **Industria** **vitae** **et**
debet **ideo libo 20 q- fangit**
Non amant sancti suos electos
si suoz socioz eos invenerunt de-
fiores binitate em- gaudent et
mixpō vni sunt Et si alius aliq-
et alius aliud aut alius alit- et
alius aliter vera tūne omīs dicit
nec sibi vllomo contraria sunt Si
prius lector accedat si iustis legat
si nō hēto amio vnde rixet- sed
fidei corde vnde edificet- i- qrat
In amore caritatis **Multoz bonū**
debet esse ideo libo **multe sine du**
devā innotēcia co **bio sunt amne**
capo 20 **et multa sunt corda sed si**
p fidem et dilectionem adhēant
Deo sunt omnes vna aīa et cor
vnu Si ergo caritas dei que di-
ffusa est in cordibus nris p spm
san- qui datus est nobis tanta
mutatē multaz aīaz et multoz cor-
dū facit qāto magis tūis ipa-
tre et filio et spm sancto etna et
inqumutabilis unitas manet vbi
indiffens unitas vnus deus est
vnu lumen vnu q- pncipiu **no**
aut hē caritate nisi hēat unitate
libro pmo cont- **excomū gmaacū**
Non estimo ita quēq- de siperē
ut ardat ad ecclie pmanē unitatē
em- qui nō hē caritate Sicut q-
deus vnus colitur ignorat- et
extra eccliam nec ideo nō ē ipe
et fides vna hētur sine carita-
te etiam extra eccliam nec ideo
nō est ipa ita ut vnus baptis-
mū hētur ignorat- et sine caritate
etiam extra eccliam nec ideo nō
est ipe vnus em- deus vna fi-
des vnu baptis- vna i corrup-
ta catholica ecclia nō inqua sola
vnus deus colitur sed inq sola
vnus deus pte colit- nec i qua
sola vna fides retinet- sed i qua
sola fides cum caritate retinet-
nec inqua sola vnus baptis-
mū hētur sed inqua sola baptis-

salubriter haur **Sup ps ar** **Idi**
catas dei pter etiam manus est
par est laudare eum et annua
re omnes laudes eius ad unitate
tende uoli diuine plui sed rube
ad unum et fac unum recta de

Unificatio Quod unum sit no
pt augeri libro 6 musice
ao 6 **Unicaqz oia in uigie ppo**
poratione unificationis sensus locor
et tpm tributis est ut quo corp
eius poratione unifici corpis tu
est cuius ps est et etas eius por
tione seculi tanta est cuius pars
est et ita sensus eius om eius
agruat quam poratione agit u
unifi motus cuius her pars est
Sic habendo oia magnus est
hic mundus qui sepe in seipsum
dinus teli et terre nomine incai
patur cuius omis ptes si pora
minuat tantus est quia nihil
in spacio locor et tpm ppe mag
est sed ad aliquid breuius et in
thil rursus in hys p seipm bre
est sed ad aliquid maius **Singula**
et unum pulcora sunt que p
se sepata libro primo de gene
cont manifestum Singula opa
dei cum considerantur apud deum
bus inueniuntur habere laudabiles
mesuras et numeros et ordines
in suo quoque que constituta qu
to magis sunt id est ipsa unifi
tas que istas singulis inueniunt
collectis impletur omnis enim pul
tudo que in partibus constat in
to est laudabilior in toto qua
in parte Si enim corpus huius sin
gula queque membra pulcra sunt
et ipsa sola laudamus quanto mag
totum corpus cum omnia membra
que singula membra pulcra sunt
operiuntur **Unde libro de via religioe**
ao 13 Ita ordinantur omnes officii
et finibus suis in pulcritudinem
unificationis ut quod horremus ipse
si cum toto consideramus plurimum
placeat quia nec in officio in diu

2
179
do unum tantum angulum considerare
debemus nec in bonis pulchro
solos capillos nec in bene puncta
te solius digitorum motum nec in
linee cursu aliquas tardum tantum
figuras Ita enim que pteca sunt
infima quia partibus in partibus tota
perfecta sunt sine in tactu sine in mo
tu pulcra sentiantur tota consideran
da sunt si recte volumus indicare
Sed enim unum indicium sine de pte
sine de toto indicet pulchrum est unum
uerso quippe mundo super fertur nec
aliam partem eius inquitur uerum indi
cium ad hunc error autem ut pte
adherens eius ipse pte sedus est
Sed parit uigie color in pictura cu
toto fit pulchrum pte istud totum ago
nem decet edicere in inmutabilis
dina providencia aliud uictis aliud
certantibus aliud uictoribus aliud
spectantibus aliud quietis et solis
deum contemplantibus tribuens cu
hys omnibus non fit malum nisi pte
tatum et pena pte hic est defectus
voluntatis assumpta essentia et la
bor in ultimum non voluntarius
quod alio modo sic dicitur pte libertas
iusticia et fluitus sub pte **Unde**
libro 3o sup genesim Deus enim
ad hanc curam sine naturam op
tam conditor peccantium iustissim
ordinator est ut etiam si qua signi
llatum fuit relinquendo de forma
semper tamen cum eis unificationis
pulchra sit recta Sequitur

Unus et unum Quod unitas
est unus deus sup doct
simone 23 Erat eis cor unum et
anima una in deum Si accedentes
ad deum multe anime per caritatem
una anima est et multe corda unum
cor Quod agit ipse fons caritatis
in patre et filio nonne ibi magis
unitas unum deus est unum nob
caritas uerum de ipso spiritu sancto
Sicut apud dicitur Caritas di di
ffusa est in cordibus nostris p
spiritum sanctum qui datus est nobis

Si ergo caritas dei diffusa est
in cordibus per quoniam spiritus qui datus
est nobis multas vias facit una
animam et multa corda facit unum
cor quanto magis pater et filius
et spiritus sanctus unus est deus **libro**
de vrbis apli simone 2o Cum au-
tem dixeris unus est deus noli puta-
re tamen de deo patrem deum sed de fi-
lio et spiritu sancto hoc enim trinitas unum
sunt et unus deus sed ne putes
ipsum esse patrem ipsum esse filium
ipsum esse spiritum sanctum non ita est sed
qui pater est in illa trinitate non est
filius qui filius non est pater qui spiritus
est non filius nec pater sed spiritus pater
et filius ipse est enim unus spiritus
pater et filius coeternus pater et filius
consubstantialis et equalis tota trinitas
unus est deus summe bonus **Om-**
gulantez aut 82 hoc est xane
xpus unus unde fidei fundam-
cod libro 12o unus et unus
unus homo per quem vnum ali-
quod homo per quem structa cecidit qui
non mansit erexit qui non cecidit
ruit ille qui diuisit manet
manens iste descendit adiacen-
te **Est autem pater unus et non unus**
libro 5o de trinitate capitulo primo Ego
et pater vnum sumus vnum sumus enim
deum est quod ille habet et ego secundum esse
tamen non secundum relationem **Aliud est**
vnum cum patre aliud nobiscum libro
2o de vrbis dñi simone 2o Aliiter
christus est vnum cum patre et aliud
vnum nobiscum vnum cum patre
est quia vna substantia est pater et
filius vnum tamen pater est quia cum
in forma dei esset non rapinam
arbitratus est esse se equalē deo
vnum autem nobiscum factus est quia
semetipsum exinanivit formam
sui accipiens vnum nobiscum factus
est secundum semen abrahe in quo
benedicunt omnes gentes **Et**
ibid. infra quare admodum
nobiscum id est cum corpore suo
unus est christus Sic tamen omnibus

quibus caput caput est cum
quodam corpore suo unus est deus
Unde per hoc omnia Quia ab initio
libro 2o de trinitate capitulo 1o Deo summo
et vero purprietate iudicatum
resilientes et dissonantes de flu-
xibus et euanuerant in multa
dissassi multa et inbentes mul-
tis optebat nutu et impio dei
miserant ut ipsa multa gesta
prophetarum et oracula prophetarum
venturum condemnaret vnum et a
multis proclamatus veniret vnum
et multa quod starent venisse vnum
et nos multis exhortati veni-
remus ad vnum et multis peccatis
in anima mortui et pro peccatis in car-
ne mortui amarem sine per-
tato mortui in carne pro nobis
vnum et resuscitati ardentes
et cum illo per fidem in spiritu resur-
gentes iustificari in vno iusto
fidei vnum Nec in ipsa carne nos
resurrecturos de speremur cum
multa membra meriti precepisse
nos caput vnum in quo vnum per fidem
mundati et tunc per spiritum reuocati
et per mediatorem deo reconcilia-
ti habeamus vnum suam vno perma-
neamus vnum **Caritas autem 2o vnum**
quia facit vnum libro de vrbis dñi
simone 13 Vniuersa inutiliter habet
Si quis vnum illud per caritatis
vinitatem quo vniuersis utatur non
habeat **libro 2o de ordine rerum 1o** vult
ut vnum aliquid per se fiat lapis
ut esset lapis omnes eius partes
omnes quod nata in vno solidata
est Quod arbor nonne arbor non
esset si vna non esset Quod me-
bra tamenlibet anima atque vni-
tersa et quidquid est eorum eorum
constat certe si vnitatis paciat
dumortui non erit animal Anima
quid aliud quam vnum esse conu-
et quanto magis vnum tanto magis
anima sunt plus vna caritas
autem est perniciosa dissensio Quod
est autem dissensum nisi non vnum

sentire ex multis in libris fit unus
exatus itam quous multitudine
eo unius vniat quo magis i vnu
contur Unde ipa coicio in vnu
amens nominatus est qd gmnens
Quid amor omis none vnu vol
fieri am eo q amat et si ei aliqd
contingat vnu am eo fit volup
tas ipa no ob aliud delectat ve
hemencius nisi quod amanaa p se
corpora in vnu cogunt Dolor inde
pnciosus est quia id q vnu erat
diside alio diside mat go molestia
et pnciosum est vnu fieri cu eo
q separari potest **Et deo homines**
Debeant esse vnu lib Hoc est ad
pmo qonu vetis et ymaginem
nomi testa qone r dei fani ee
hominem quia vnus vnu fecit ut
paut ab vno deo sunt omnia ita ab
vno homine omne genus huanu
Similitudo aut hec est ut que ad
mod depre est filius p et deus
mlier ut vnu pncip auctoritas
conferetur Sed filius i effabit
mophensibit natus est de deo
pre mlier aut corporaliter Sicut
legimus facta de vno est ut pca
natura oriretur **libro de casti**
casmo fmo fmo fecit deus vnu
de vno et omes de duobus Si go
omes facti sumus de vno omis qve
manu mnu hoc est em quod
comendauit deus generi huanu
ut de vno facit omis ut diligunt
omnes homines vnitat et coleret
deus vno corde et vero corde
libro 2o de vltis vnu cogitate fies
Su fmo mei et videte in
ipa mltitudie ne si delectat n vnu
Ecce deo p o quam mlti estis
quis nos f riet nisi vnu sapet
Unde m mltis quies ista da vnu
et plus est tolle vnu et turba
est Quid est eu turba nisi mlt
tudo turbata **Sup ps 103 pce**
po Omnes nos quicqz in xpi
credim ppter vnitat corpor
eius vnus homo sumus **Simile**

est de pntia sup Cum sit vnus
eius ps pce m fmo dei i sp
tuis omibus dilatatus p mlti
ora sanctor vnu vbi sonat r
Octabulum de sup tno nome
libro 2o sup gen caplo 2
Dum modo hoc intelligat quod
intelligend est no magno ope
curandum est quid vocet **Et in**
fra subdit Dum res cognoscat
no est de vocabulis laborand u
Unde libro 2o qta Si demosthenes
estom g p p p clarissimus
orator quibus vbor tanta fuit
cura quia rex auctorib nost
tu am ei no mlti locutionis ipo
lencia obierisset ex tunc negat
ille inopositas esse fortunas gre
cie illo ne au illo vbo vpus fuit
et huc an illuc manu porrexit
qnto mgo nos laborare debem
derogulis deriuator noui qn
sue illud sine illud dicim intel
ligit sine ambiguitate q dicim
quoz no inpollute fmonis sed
indemonstione veritatis maior
est intencio r **Sequit**
Octatio ipa vocatio no est
ex mto sed ex gra libo 2o
qonu qone Ad illam cenam
dus dicit mewan ppat n ois
qui vocati sunt venire noluerut
nec illi qui venerut venire possent
nisi vocarent ita nec illi debet
sibi tribue qui venerut quia vo
cati venerut nec illi qui volue
rut venire alci tribue sed tui
sibi qm ut venirent vocati erat
in libera voluntate Vocato ergo
ante mltam voluntate operut
ppta si quisqud sibi tribuit quod
venit vocatus no sibi pt tribue
q vocatus est Cum aut vocatus
no venit sicut no habuit pum
nitum ut vocaret Sic mehoat
mltam supplicy cum vocatus ve
nire neglexit ita erunt duo illa
miam et iudiciu cantabo tibi doe
adnam pmet vocato ad iudiciu

ptinet beatitudo eorum qui venerunt
vocati et ad supplicium eorum qui
venire nolunt *Aliquid dei vocatio*
est dilectionis iudicium libro 20 dei
bris dñi Simone itio Repetito no
mis iudicium est dilectionis aut
forte mouede intentionis bis vo
cata martha martha *Aliquid*
iudicium marceparomus Sorauit
libro 25 sup gen 22 Deus add
et dixit ubi es inarepantis vox
est no ignorantis et h̄ sane
ad aliquod ptinet significacione
q̄ sicut pceptum vno datu est
pquem pveniret ad feminas ita
vnt p̄or interrogatur pceptum
em adeo p̄urū vsq̄ ad feminas
p̄am aut a femina vsq̄ admas
Volatus *Devolati opla*
comis libro supputacioni p̄e
ē ca 3 Quis dabit michi penas
sicut columbe et volabo et rede
scam michi michi tam dulce q̄
tam dño meo esse michi em ad
h̄ere deo bonu est Da michi doe
donec h̄ys singilibus asistome
bris tibi ad h̄ere Sicut scriptu est
om̄i ad h̄eret deo unus sp̄us est
am̄ eo p̄rebe michi rogo otemp
lacionis penas quibus indutus
ad te volitem suesum et quia de
suiste deorsum iacet tene me
tem meam ne adma tenebrose
vallis corruat ne inueniente
vmbra ate vero sole iusticie
sepetur Et obducta tenebrar
nebula phibeat alta respicere
Idco sursum tendo ad pacis ga
ndiu lucisq̄ delectabilem et se
missum statim tene cor meum
manu tua quia sine te ad alto
ra no rapitur Illud festino ubi
suma pax regnat et iugis t̄iq̄
litas rutilat Tene et rege sp̄m
meum et assuue em̄ sedm vo
luntate tuam ut te duce ascen
dat in illam regione libertatis
ubi pascis isrl̄ in cūm pabulo
vitatis ut ibi ul̄ rapida cogitacōe

attingat te sumas sapiam sup
omnia manente cuncta cūsciente
et omnia gubernante Sed voluntati
ad te die multa ob strepiunt et
Voluntas *Devoluntate dei*
q̄ est causa om̄i libro itio
deumate ca 2 Voluntas dei est
prima et summa causa om̄i corpa
lū sp̄ualū q̄ motom̄i nichil
em̄ fit visibiler et sensibilē
quod no sentiore visibili atq̄
insensibili et intelligibili aula
sumi impatoris aut iubeatur
aut p̄mitta sedm ineffabilem
iusticiam p̄mior atq̄ penar q̄
tiaz et retribucom̄ *Eius voluntas*
omnia p̄e monchidion itio 26 Crede
no cogam̄ aliquid omnipotentem
voluisse fieri sc̄m q̄ non esse
om̄ em̄ sine vllis ambiguitatib̄
sue in celo sine m̄ra Sicut em̄
vitas cantat Omnia quecuq̄ vo
lunt fecit p̄fecto face noluit que
cuq̄ nō fecit *Voluntas dei est ip̄e*
deus li 1 a 9 fess Voluntas tua no
est minor quam potencia tua
esset aut maior si te ip̄o tu ip̄e
minor esses voluntas em̄ et po
tencia dei deus ip̄e es *Est eius*
voluntas inmutabilis libro 12 ca 8
Voluntas dei extra eius subas
no est unde no modo vlt̄ hoc
modo vlt̄ illud sed semel et
suul et semp vlt̄ om̄ia que
vlt̄ no itez et itez neq̄ nūc
ista nūc illa nūc velle postea
quod volebat aut nolle q̄ vole
bat plus quia talis voluntas
inmutabilis est et om̄e mutale
etm̄ no est deus aut n̄ etm̄
est *libro 20 deumate dei capo 20*
Dicimus fiet si deus voluit
no quia deus noua voluit
quia no habuit tunc h̄ebit sed
quia id exetutate i eius inu
tabili p̄patum est voluntate
tunc erit *Est eius voluntas i*
petabilis libro 22 qom̄ qoe 2
Est voluntatis viciū quo est

2
181
homo deior quod viciū longe est
adei voluntate unde semp iusta
est **eadem libro qone 13** voluntas
dei iusta esse nō potest venit
enī de occultis mētis quia et ipi
peccatores cum ppter gūale pccū
vnam massam fecerūt nō tamē
vlla est inter illos diuisio pcc
dit ergo aliquid impetatorib⁹
quo quāuis nō dum sunt iustifi
cati digni efficiant iustificatioe
et itez pcedit in alijs peccatoib⁹
quo digni sunt obtusione **in**
vidion cao 13 Quis tam impre
desinat ut dicat deum malas
voluntates hominū quas voluit
et qm voluit et vbi voluit i bonū
nō posse conuētere Sed cū facit
primam facit Cum aut nō facit
pudicū nō qm cū vlt misce
retur et quem vlt induit et
infra subdit cao 13 Quis nisi in
sperens deum iniqui putet sue
iudiciū penale ingere digno sue
inimam pccet indigno **et infra co**
13 Quis nisi insipiens Cū vlt
miseret deus et quem vlt obdu
rat miseret eum magna bonitē
et obducat nulla iniquitate ut
nec liberatus de suis mētis glo
rietur nec dampnatus nisi de
suis mētis conquerat Sola em
grā redemptos dicitur apditis
quos munda p dicitur q arant
massam ab origine ducta causa
communis hoc aut ei qm comodo
audire et dicat quid adhuc co
quatur Nam voluntati eius q
resistit tamq pcca malus nō
videatur esse culpandus quia
deus aut vlt miseret et quē
vlt induit Absit ut pudeat
nos ridē hē q rīdisse videm⁹
aplin O homo tu quis es ut
rideas deo hē loco quidā scilicet
putant aplin in iustione defeci
sse et inopia reddende rōnis re
pisse contedictor audacia Sed
magis hē pondus q dāu est

O homo tu quis es ut talib⁹ qd
nibus ad sue capacitatis consida
tionem hominem reuocaret Verbo
quid breui⁹ sed re ipa magna
est reddio rōnis Si em nō cap
hoc quis est qui rideat deo si aut
capit magis nō inuenit quid rī
deat videt em si caput vniūsu
genus hūanū tū iusto diuo iudi
tio inapostatica iudice dampnatū
ut si nullus inde liberaret nemo
rē dei posset vitupare iusticiā
et qui liberant sic quoq optasse
liberari ut explūbus nō libeat
atq in iustissima dēlictis dāpnat⁹
videtur quid meruisset vniūsa
conspersio Et quod etiam istos de
bitum iudiciū dei dampnaret n
eis indebita mīa subveniret ut
nolentū de suis mētis glori oē
os obstruatur et qui gloriatur in
domo gloriatur **et nōd voluntate**
fit quod vlt deuoletib⁹ Sūt mag
contra voluntate eius / na opa
face eodem libro cao 11 / dū ex
sta in omīs voluntates eius et
tam sapienter exquisita ut cū
angelica et hūana natā peccass
id est nō q ille sed q voluit ipa
fecisset etiam p eandē catē vo
luntate qua factū est q creator
voluit implet ipē quod voluit
ipa fecisset etiam p eandē catē
voluntate qua factū est q creator
voluit implet ipē q voluit hū
vtens et malis tamq sūme bo⁹
adeoz dampnatoz quos iuste
pdestinavit ad pēd et adeoz
salutem quos benigne pdesti
nauit de quā **et nōd em ad**
ipos attinet q deus voluit fe
cerūt **et nōd vero ad omnipotē**
dei ullomō id efficē valuerūt
hē quippe ipō q contra dei volū
tatem fecerūt de pīs factū est
voluntas eius pcca magna
nāq opa dū exquisita rōnis
voluntates eius ut iuro et in
effabili mō nō fiet pē volūte

eius quod etiam contra voluntatem
 eius fit quia non fiet si non fuerit
 nec utique volens sunt sed volens
 nec fuerit bonus fieri mala nisi
 omnipotens et de malo posset fa-
 cere bonum *libro 22o de ci di capo 2o*
 Mala quidem sunt animalis contra
 voluntatem dei sed tante est ille
 sapientie tanteque virtutis ut in eos
 exitus sine finis quos et iustos
 ipse praestant tendat omnia quae volun-
 tati eius videntur adversa de p
 hunc cum dicitur deus imitare voluntatem
 et quibus levis erat obsequium red-
 datur natus illi potius quam ipse
 imitatur et cum quodam modo imita-
 tum minus que patiuntur inveniunt
 sicut imitatur sol oculis sanctat
 et asper quodam modo eximit et ex
 delectabili molestus efficitur cum
 ipse apud seipsum maneat id qui
 fuit dicitur etiam voluntas dei quam
 facit in cordibus obedientium man-
 datis eius de qua dicit apostolus deus
 est qui operatur in nobis et velle
Aliguo bona voluntas *Aliguo bona*
bonis contrariatur voluntati *voluntate*
dei in eundem capitulo 82 *homo vult*
 aliquid quod deus non vult etiam
 ipse bona multo amplius multoque
 citius Nam illius mala voluntas
 esse nunquam potest tamquam si bonus
 filius patrem velit vivere quem deus
 bona voluntate vult mori et rur-
 sus fieri potest ut hoc velit homo
 voluntate mala quod deus vult bona
 voluntate velut si malus filius
 velit mori patrem velit hoc etiam
 deus nempe ille vult quod non vult
 quod non vult deus Iste vero id quod vult
 et deus vult et tamen bone volun-
 tati dei pretas illius potius consonat
 quamvis aliud volens quam hoc id
 volentem interpretas tamen tunc est quid
 velle sit bonum quid deo congruat
 et ad quem finem suum quisque re-
 ferat voluntate et appetit autem in
 appetitur *Ex aliguo implet sua vo-*
luntate pmeditata mala voluntate

cod. lib. ca. 83 Deus quasdam vo-
luntates suas utiq; malas implet
p malaz homin voluntates malas
sicut p iudeos malos bonas
voluntate p eis xpus p nobis ac-
tus est q; tñ bonu fan est ut
apls petrus qm id fieri volebat
sathanas ab illo qm occidi veniat
vocaretur quia bone et apparebat
voluntates pior fidelium qm vo-
lebant aplm paulu ierosolima
pge ne ibi pateret mala qe agabz
pba pduxat et tñc deus h illu
pati volebat p annucianda fide
xpi cxtens martire xpi neq; em
istam bona voluntate sua im-
pleuit p x anoz bonas voluntates
sed p iudeoz malas et ad eump
tinebat potius qm volebat qd
volebat quia illi p quos volentes
fan est quod volebat quia id q
quid sed ipe p eos bona illi at
mala voluntate fecerunt **Et addit**
ca. 84 Nec quilibet sunt volun-
tates ul angeloz ul homin uel
bonoz ul maloz ul illud q d
ul aliud nolentes qm deus
dei omnipotentis voluntas sp
invicta est que mala esse inq;
potest que ead cum mala reddat
iusta est et pfecto que iusta e
mala esse no potest. Deus igit
omips siue pnuat cumq; vlt mi-
seretur siue pndicau que vlt
indurat nec inq; aliquid facit
et omnia quecuq; vlt facit **pro**
ut dubiu cont. ompot. Vidend
siue voluntat. **ca. 85** est que
ca. 86 ad mod. fit de deo dñu
quia et h verissime aples dñs
qui vlt omis homines saluos
fieri cum no omes sed multo plu-
res. no sunt salui videt utq; no
fieri q deus vlt fieri huana sz
voluntate impediende voluntate
dei **Solut. infra ca. 87** et nams
certu sit nobis no omis hoies
saluos fieri no tñc deo d
benz omnipotenti sic d volun

aliquid derogare Sed ita intelli-
ge qd scriptum est omnes homines
vult saluos fieri tamq. dicitur
nullum hominem fieri saluum nisi qd
ipse saluum fieri voluit nō qd nullus
sit homin. nisi quem saluum fieri ve-
lit sed qd nullus fiat nisi quem
velit et ideo sit rogandus ut velit
quia nūc est fieri si voluit *Alit.*
soluit ibid infra ca. 34 Aut ēte sit
dñi est qd omnes homines vult sal-
uos fieri nō qd nullus homin. esset
quem saluum fieri nollet qui bñ-
tes imitatorz voluit facere apud
eos quos dixit actuos fuisse pe-
nitentia si fecisset Sed ut omnes
homines omne genus homin. intel-
ligamus p. quastūq. dñs distri-
buit reges nobiles et ignobiles
p. nates sublimes humiles doctos
indoctos integri corporis debiles
ingeniosos tardicordes sapientes
facios diuites paupes mediores
maiores feminas infantes pueros
adolescentes iuuenes seniores
senes i. ligus omibz in moribz
omibz in artibz omibz in p. se-
ssionibz omibz in voluntatibz
et consuet. varietate i. inuicibili
ostentat et si qd aliud differen-
tiar. est in hominibz Quid em. est
eor. unde nō deus p. m. genibz
suis dñi m. p. omnes gentes
saluos fieri velit et ideo faciet
quia omnip. est velle manu nō
potest quecūq. voluit Et sub-
causam illius ubi / *procepit apls*
apli ibid infra ca. 35 / ut orarentur
pro omibz hominibz et spale ad-
diderit precibus et hīs qui in
sublimitate sunt qui putari po-
terant fasti potiori in supbia
seculari fidei x. aue humilitatem
abhorre. / *p. unde ad dñm* / h. em.
bonū est colim. saluatore dñō
mō id est ut etiam p. talibz oret
statim ut de sp. collēt addi-
dit Qui omnes homines vult sal-
uos fieri et ad agnitionē vitæ

182
venire hoc quippe deus bonū
iudicauit ut oromibz humilim.
dignaret. salutem p. stare sub-
limi. / *Ex utiqz iam videt. imple-*
tū dñe sit aut voluntas dei de
clat libro de ordi. dñi / *Volun-*
tas dei quā xpūs fecit et docuit
est humilitas in obsequio stabilitas
in fide v. audia in bñs in fide
in iusticia in opibz in i. in moribz
disciplina in iura. face. nō nos-
se et sibi sciam posse tollerare
cum fratribz pacem tenē deum
ex toto corde diligē amare i. eo
qd p. tunc qd deus est xpo in
eql. p. pone oīno quia nec nob.
ille quidq. p. posuit caritati
eius insepabilē ad hēre cū ei
fortiter ac fidelit. assiste. quōdo
de eius nomē ac honore et aue
est exhibē in f. mone. q. stantia
quā confirmam. in q. uē fiducia
quā condūm. in morte paciam.
quā conam. h. est cōhēdē. xpi
velle esse h. est p. ceptū dei
face. / *qd nobis offert dñs*
voluntas dñi p. p. 7 / *Bona volun-*
tas dei p. dicit voluntate m. am.
ut p. ctores vocet ad p. m. et ipa
est arma quibus expugnat. mi-
nibus. Contra quem dñs. Quis
accusabit ad v. s. electos dei /
de itaqz est in bñtissimū statū
quo repellit. minibus. de sp. a. /
salutis suggens multitudinē
tribulationū et tēptationū Sed
de voluntate huana quid sit de
libro de duabz diabz cao. 14 Et
libro p. mo. retinē. cao. 10
Voluntas est animi motus co-
gente nullo ad aliquid ul. non
amittendū ul. adipiscendū Est
aut. voluntas m. i. libtate do-
tata libro 30 de lib. arbitrio
cao. 7 Nichil tam in m. i. p. tate
quam ipa voluntas est ea em.
p. s. nullo m. i. nullo mox ut
nolum. p. sto est Et infra cao.
6 Voluntas m. i. ut voluntas

esset nisi esset in nra pte por-
ro quia est in pte libera e nob
Idco eod libro cao 20 motus quo
huc aut illuc voluntas qritur
nisi esset voluntarius atq in nra
pte neq laudandus ai ad su-
piora neq culpandus homo eet
cum ad inferiora detorq q quida
cardinem voluntatis neq omo
mouendus esset ut istas neglect
etna vellet adipisci atq ut ma-
le nollet vivere vellet aut bu-
h aut mouend no esse homines
quicquid existimat de homi nro
extimandus est **libo dena et gra**
cao 66 allegans sed mber vba
Libera arbitry nos condidit deus
nec adbtutem nec ad nra nate
trahim alioqui vbi necessitas ne-
cessaria est **Et eod libro cao 28** volu-
ntatis arbitrio ac deliberatione pnat
quid quid nali nitate ostigit
et hic no nulla questio est par-
em absurdum est et ideo dicat
no pntie ad voluntate nram q
beata esse volumus quia id omo
velle no possumus nescio qua et
bona ostentione ne nec dicere
audeamus ideo deum no volute
sed nitate habet iusticie quia
no potest velle peccare **Idco dis**
putat cont pcoros contritu sen
tientes libro 4 de ciuitate dei co
20 Similem quam ponit libro
itio de libo arbitrio cao 1 et infra
Prova laborantur causas rez
distingue et quasda subde ne-
cessitati quasdam subtrahit atq
mips quas esse subnitate volue-
runt posuerunt etia nras volu-
tates ne videlicet essent libere
si subdeit nitati Si em necessi-
tas nra illa dicenda est que no
est in nra pte sed etia si nolui-
effia q potest sicut est nitas
mortis manifestum est nostras
voluntates quibus rez ut ppe-
ram vunt subtili nitate no
esse multa em facim que si uol-

lemus utiq no facim quo pmit-
ptinet ipm velle Nam si nolui-
est si nolui no est no em ve-
lemus si nollemus Si aut diffinit
illa esse nitas sicut quia dicit
nate est ut ita sit aliquid ut ita
fiat Nescio cur eam timeamus
ne nobis libertate auferat volu-
tatis neq em ut vitam dei et
pctam dei subnitate ponimus
Si dicamus nate est deum semp
vire et amata pscire Sicut nec
ptas eius minuit cum d mori
falliq no posse Si em etia ad
dicamus nate est esse ut ad volumus
libero volumus arbitrio et ver-
pauldubio dicimus et no ideo ipm
liber arbitrium nitati subicimus
que adauit libertatem Quia
igitur nre voluntates et ipse fa-
ciunt quid quid volendo facimus
q no fiet si nollemus Quid quid
aut alior homi voluntate volens
quid patit etiam sic voluntas
valet et si no istius tamen illius
homi voluntas sed ptas dei
Nam si voluntas nra esset no po-
set q vellet potentore volute
impediente nec sic tamen voluntas
non nisi voluntas esset no alia
sed eius esset qui vellet et si no
posset implere quod vellet Unde
quid quid pter suam voluntate
patit homo no debet tribuere
quibus ul angelis ul cuiusq
arati sps voluntatibz s eius
potius qui dat pte voluntibz
Non ergo ptea est in nra pte
quia deus pscit quid quid fu-
tur esset in nra voluntate Non
em qui h pscit nichil pscit
nichil pscit Porro ille qui pre-
scit quod futur esset in nra
voluntate no utiq nichil sed
aliquid pscit pfecto et illo p-
siente est aliquid in nra volu-
tate Quo circa nullom cogit
ul retenta ptea dei tolle volu-
arbitrium aut ut retento volu-

arbitrio deum q̄ neq̄has e nega-
re p̄sciū futūz Sed utq̄ Sed
utq̄ amplectem̄ utq̄ fidelit̄
et vāciter confitem̄ illud ut bñe
credamus h̄ ut bene viuam̄
Male aut̄ viuitur si de deo nō
bene creditur vnde absit a nob̄
eius negare p̄sciā ut lib̄e ve-
lūmus quo ad iūate sum̄ lib̄i
ut velim̄ p̄inde nō frustra sūt
leges et obīurgacōnes exhorta-
tōnes laudes et vitupacōnes q̄
et ipas futūras esse p̄sciūt et
iuste p̄mia bonis facis et p̄ctis
supplicia constituta sūt Vtq̄
em̄ ideo nō peccat homo quia
deus illum peccatū p̄sciūt vō
ideo nō dubitatur ipm̄ peccare
cum peccat quia ille em̄ p̄sciā fa-
li nō potest nō facim̄ nō for-
tuna nō aliquid aliud sed ipm̄
peccatū p̄sciūt qui si nolit om̄s
nō peccat sed si peccare voluit
etiā h̄ ille p̄sciūt **Ex ipa liber-**
tate voluntas homo Cū nō
ul angelus est nobilis om̄ibus
libro 8 sup̄ gen̄ cap 31 naturis
deus dedit voluntatis arbitrium
Deo ille quibus dedit potēcia
res ac sup̄iores sicut ille nature
que nō habent voluntatē s̄bdite
sūt nūc est illis que habet et
h̄ ordinatione creator̄ qui iūq̄
ita punit voluntatē mala ut nē
pnuat dignitatem Cū igit̄ om̄e
corpus et om̄s aīa irōnalis
nō habeat voluntatis arbitriū
s̄bdita ista sūt eis natur̄ q̄
p̄dita sūt arbitrio voluntatē nec
om̄ib̄ om̄ia sed sicut distribuit
iusticia creator̄ ergo dei p̄vide-
a regens atq̄ adiūstans vi-
uam̄ creaturā et naturas et vo-
luntates naturas ut sūt volun-
tates nec in fructuose bone nec
im̄pne male sūt Subdit p̄mitto
om̄ia sibi deinde cāctū corlez
creature sp̄nali irōnalez irōnali-
terstrem celesta femineā masai =

line un̄ valente valentiori indi-
gentoreū hūdaniori involun-
tatibus aut̄ bonas sibi cetis vō
ip̄s fimentib̄ sibi ut h̄ pacit̄
voluntas mala q̄ exīssa dei
fecit bona sūc p̄cipam̄ sūc
p̄malam̄ in rebus dūtaxat q̄
nāliter sūt etiā malis volun-
tatibus s̄bdite i cor̄pib̄ nā
in seip̄s male voluntates hūc
mīore penā suam̄ eand̄ salis
iniquitatē suam̄ ac p̄h̄ s̄bditib̄
angelis deo s̄bdite fimentibus
Deo fimentib̄ s̄bdita e om̄is
natura corporea om̄is irōnal
vita om̄is voluntas ul̄ in finia
ul̄ praua ut ul̄ h̄ de s̄bditis
ul̄ cum s̄bditis agant q̄ natē
ordo postat in om̄ib̄ iubete illo
cū s̄bdita sūt om̄ia **Si dūsi-**
ficat voluntas nō Non ob hoc
est dūsa aīe nata putand̄ est
8 questione 21 dūsas nās
aīas quia dūse sūt volunta-
tes aīas etiā vīo aīas volūtas
p̄cipm̄ dūsitatē variet Si quid
in alio tempe dūes esse cupet
alio vero tempe q̄temptis dūi-
tis sapiens esse desidat et i vīo
tempe vīo hom̄i negotiāt et
in alio tempe milicia placuit **et**
si voluntas vacillet superat aīa
involendo i libeā e corpi et pa-
libro 8 q̄ fess cor v retur statū
superat aīa sibi et resistit superat
aīa ut moneat manus et tanta
est facilitas ut iux aīa dūsi-
natur impū et aīa aīa est
manus aut̄ corpus 8 superat aīa
ut velit aīa nec alter est nec
facit tū vnde h̄ mōste et quare
illud superat m̄q̄m ut velit qui
nō impat nisi vellet et non fit
q̄ impat sed nō extoto vlt̄ nō
ergo extoto impat vāy m̄tū
impat iniquitū vlt̄ et m̄tū nō fit
q̄ impat iniquitū nō vlt̄ Cū
voluntas impat ut sit voluntas
nō alia sed ipa nō vāy plena

impat. Deo non est quod impat. Nam
si plena esset nec imparet ut
esset quia iam esset non ergo mo-
strat partim velle et partim nolle
Sed egritudo animi est quia non
totus assurgit veritate consueti
dine pergrinatus. **Et infra subdit**
Una anima est et una voluntas
bona et mala cupiens et si hoc
et illud cupit non sunt duise volu-
tates sed non est se tota. **Est autem**
ipsa voluntas causa demeriti sed non
meriti nisi pergrinam libro 17 de ciuitate
dei cap. 21 Voluntas nostra in natura
que facta est bona ab bono deo
mutabilis ab immutabili quia ex
nihilis et ab bono potest declinare ut
faciat malum quod fit libero arbitrio
et amalo ut faciat bonum quod non
fit diuino adiutorio. **libro de gentium**
nomini testati quod est cap. 5 Anima ratio-
nalis immutabilitas admonet quo-
nouit nisi per adoptionem iniquita-
bilis boni iustum saluam sapien-
tem beatam se esse non posse nec
sibi bonum esse ipsa voluntate
malum ipsa quippe voluntate au-
tit ab bono inmutabili eaque au-
sione viciatur nec sanari potest
ipsam potest sed quantum nostra ratione
qui in hac vita eam constituit ex-
fide viuente in spe salutis eterne.
De mala dicit libro 1. eiusdem cap. 9.
Sicut omnis natura est deus creator
ita omnis potentia dator non volun-
tatem male quippe voluntates ab
illo non sunt qui contra naturam
sunt que ab illo sunt. **libro 10 cap. 9**
dem cap. 11 Malorum operum tamquam
fructum malorum voluntas ipsa
est velud arbor mala aut ipse
homo iniquitum est male volu-
ntas. Porro mala voluntas non est per
naturam sed contra naturam quia vitium
est et eius nature cuius est vitium
quia nisi in natura esse non potest sed
ea quam creauit ex nihilo non quod
generuit creator de semetipso sicut
verbum per quod facta sunt omnia

libro 20 contra felice manicheum Sine
mala sit voluntas sine bona per
voluntas est. Bona voluntates
sequitur contra malam voluntatem
sequitur pena deus aut iudex vo-
luntatum est creator aut naturam
unde ipsa est principalis Voluntas
causa peccati libro 10 mala est
contra iulianum cap. 3 origo pec-
cati et ita nisi voluntate mala
peccatum exortum est. **libro 20 contra**
faustum Avoluntate inuicem est
peccatum unde inuicem mali vel facit
de contra iustum preceptum vel
pacienti secundum iustum iudicium
libro 20 de iustis et concupiscentia
Non est ortum malum nisi in
bono non in summo et inmutabili
quod est natura dei sed facto ex nichilo
per sapientiam dei est itaque quod bonum
diuino opere crearet malum aut non
esset nisi voluntate primi hominis
peccaretur et origine viciata peccatum
originale trahetur. **In epistola ad do-**
natum presbiterum de Cuius uesciat
naturam et c. inio Damnum boni
Inueniunt nisi inuito male volunta-
tis nec liberari nisi habuit bona
voluntatem non tamen ideo qui di-
ligunt male sua voluntati ipsi
ne et crudeliter puniendi sunt. Sed
ubi peccatum datur et amalo prohiberi
et ad bonum cogendi sunt. Nam si
voluntas mala sue puniendi
est libertati quare ipsi reuoca-
tes et inuicem tam duris fla-
gellis amalo prohibebant et ad
terram perussionis oppellebant.
libro 1. confessio cap. 30 Cum aliud
vellem aut nollem non aliud quam
me velle ac nolle etissimum erat
et ibi esse causam peccati mei itaque
animaduvertebam quod aut inuitus
faciem peccati me potius quam facere
videbam et id non culpam sed pe-
nam esse indicabam quia me ad
inuitum peccati et in iustum cogitans
cito facebam. **Et ideo libro 1. eiusdem**
cap. 5 Ego suspensum ligatus

184

nō ferro alieno sed mea ferrea
voluntate velle meū tenebat
innocens et inde michi cāthenā
fecerat et constiterat me quippe
ex voluntate pūsa facta est libido
et dūm fuerit libidū fū est
consuetudo et dūm consuetudi
nō resistat facta est necessitas
quibus quasi auxiliis alis auxiliis
quibusdam sibi in ueris bō
cāthenā appellam tenebat me
obstratum dūm fuitus **libo qm**
sup exodum qoe 29 Avoluntate
quippe hominis facta est origo
vicioz mouet aut talis corda ho
talitā sic talia vero sic et nō dūp
tāp sed sepe dūp modo sedm
pās qualitates que ex volunta
tibus veniūt **libo de duabz aīabz**
cap 19 Dicit aīas malas esse et
nichil peccare plenu est demen
cie dicit aīa peccare sine volūte
magnum delictamentū est et pti
rem tēneri qm qm quia nō fe
cit q facē nō potuit sūme in
quitatis est et infame **sup ps**
121 facinus pcedit exore quid
voluntas faciendi detinetur de
cremsta furtum facē dixisti et
fecisti si furtum nō fecis for
ille nō meruit p dēre au dispone
bas auferre et nichil pdidit
et tu defutū dāpnaber deare
iusti occidē hominem dixisti itā
de tuo sonuit deore tuo mīlōe
hominadū ad huc homo vīuit
et tu hominada pūm? Quid sis
em apud deum quītur inquit
nō dūm apparuit apud homines
libro deūa et grā cap 19 Suble
ge est qm timore supplicij quod
lex miniat nō amore iusticie se
se sentit abstinere ab ope peccati
nō dūm liber nec alienus avo
luntate peccandi iūpa em volū
tate reus est quia mallet si si
posset nō esse quod timeat ut
libo faciat q occulte desidat
exod libo cap 23 reatans sua

vba scpta libro 30 **Lex miniat**
delibero arbitrio cap est q homo
26 nō ignominio nō hē liber
arbitriū voluntatē ad eligendū
quid rē faciat nō resistente car
nali consuetudine que molen
tia mōlis successione quodā
nāliter moleuit videat quid rē
faciendū sit et velit nec possit
implere illa est em pti pena
iustissima ut admittat quīqz
quo bene vti uoluit cum sine
vlla posset difficultate si vellet
id est ut qui faciens rē nō facit
admittat pte quid rā sit et qui
rē facē cum posset noluit admi
ttat posse cum velit rā sit
venā omī peccanti anime dūo
ista penalia ignorantia et diffi
cultas Ex ignorantia de honestat
error ex difficultate cautatō aff
ligit Sed apbare falsa pveris
ut erret inuitus et resistere at
torquēte dolore carnalis mīcti
nō posse alibidinosos opibz tempa
re nō est nā iusticia hominis si
pena dampnati Cum aīa delibā
voluntate rē faciendi loquunt
de illa talis in qua homo stūpē
loquunt **unde ita pūcipū dī**
libri dicit allegando salustium
Falso quītur de nā qia genus
hūmā **Eme bona tamē volūte**
nichil sit bonū libo **Locū habz**
10 omēs omelia 3 qm hē bo
nam voluntatē ipa est que p
sufficē si cetā nō sūt Si autē
sola desit nichil pdest quidqz
hūmū fuit Sola suffiat si affit
cetā nichil p sūt si sola desit
Si habes in domo tua thesauros
unde scīs esses gaudēs exulta
res in corde tuo habes bonā vo
luntatē et tristis es in archa pos
ses timere furem in corde tuo
quem times noli te pati hoste
in corde tuo bonā voluntatē ha
bens nichil times **Deo dicit de ca**
ritate sup ps 121 Si sit sola caritas

que non inueniat quod distibuat pau-
peribus diligat solum calice aque
frigide det tamen illi imputabit quod
zacheo qui dimidui patrimonii do-
nauit pauperibus impar est enim
facultas sed non est impar voluntas
caritas **Sup p^o 3° p^o mone p^o**
Iustus miseret et comodat dicitur
si pauper est etiam sic diues est re-
spiciat arcam manie osiam deo
plenam non respicit non habet extra
secus facultatem sed habet intus se-
cus caritatem det caritate dat quod
non fuit et si non inuenit foris
quod det det benignitatem prestet
consilium et si potest auxilium et si
non adiuuare non potest ad ex-
imul ut uoto adiuuat ut orat pro
tribulato et forte magis ipse et
audet quod qui porrigit panem
semper habet unde det cum plenus est
pectus caritatis ipsa est et que
est voluntas bona plus ate deo
non exigit quoniam quod tibi intus dedit
vacare non potest bona volun-
tas non enim habet voluntate bonam
si minus tibi super sit et pauper non
porrigis vides pauperes quod me se
non sunt infructuosi vides ceterum
auidente duci quod minus non ha-
berit quos daret egenis comodum
oculos non habent unde hic accomo-
daret mebra sua non habet nisi quod
intus erat voluntas bona ipsa
thesaurus est pauperum tu quo the-
saurus dulcissima requies et vera
securitas ad ipsum amittendum nec
latro admittit nec naufragum
metuit fuerat secum quod intus habet
undus euadit et plenus est **De**
clarat aut que sit Bona volun-
tas est qua **Bona voluntas lib^o**
p^omo de lib^o arbit^o appetimus recte
ca^o 2° honesteque viuere et ad summas
sapientiam pervenire **Et infra sub d^o**
Pax non est gaudendum habet nos in
anno hanc bonam voluntatem in eis
compactione abiectionis sunt diui-
tie et honores et voluptates cor

pis et sunt omnia que mutare vo-
lumus est per quibus adipiscendum
videmus multitudinem hominum illos
labores nulla pericula recusare
Et ibid^o infra Cuiusque non habet
bonam voluntatem caret perfectio illa
que perfectior est omnibus bonis
imptate nostra constitutis et sola
illi voluntas per seipsum daret
Itaque cum sepe miserum indi-
cet cum amiserit gloriam famam
et ingentes opes et quicquid coris
bona tu enim miserum indicat
etiam si talibus humdet omnibus
cum his habet que amitte faci-
llime potest itaque dum vult habere caret
aut bona voluntate que non com-
panda est cum istis et cuius est
magnam bonum velle solum opus
est ut habeat **Et infra d^o v^o**
In bono qui suam bonam volun-
tatem magis pendit et diligit omnis qui
orantes sunt compite unde huius
vitam concedimus esse laudabilem
lib^o de duab^o ista per clara et
alib^o cap^o 1° magna laude per-
dicanda est qua summum appetit
bonum **Sup p^o p^o mone 2°** Bo-
na pura sincera et perfecta volun-
tate non ficto corde deo finem d^o
Sed non suffiat bona voluntas
voluntas sine gratia bonis po-
p^omo d^o p^o que sit la non suf-
ad simplicem p^o 2° fiat ut
recte iustique vivamus nisi adiuve-
mur misericordia dei et misericordia dei non su-
fficit sola nisi consensus nostrae
voluntatis addat ad deum tamen
nam pertinet ut velimus deus enim
est qui operatur in nobis et velle
et operari per bonam voluntatem v^o
si querimus ut domus dei sit
voluntas bona nunc si negare
quis audeat **lib^o de grad^o et li-
bero arbit^o** Certum est nos mi-
sera data suare si volumus Sed quia
paratur voluntas ad non ab illo
petendum est ut tamen velimus quoniam
tamen sufficit ut volendo faciamus

Certū est nos velle cū volumus
sed ille facit ut velimus bonū de
quo dān est Deus est qui opā
in nobis et velle Certū est nos
facē cum facimus sed ipse facit p
bendo vires efficacissimas volū
tati qui dixit faciam ut iustifi
cātibz meis ambuletis et in
dicia mea obpnetis et faciatis
libro decoris pēone et qm volū
tas quippe humana nō libertate
consequit grām sed potius grā
libertate et ut pferat delectabilē
ppetuitate et insupabile fortitū
dinem **libro pmo de pdestinacō**
cor 13 Dicimz cū dō vult
fieri q nō nisi volentibz hoibz
q fieri inclinari eoz corda ut
bet velint eo sūlis inclinante
qui in nobis mirabili et ineffabili
modo operatur et velle **libro de**
uā et grā 22 Etā in ppe lē
factis cauenda est supbia id est
in pā via iusta ne homo dūm
q dei est deputat suū amittat
q dei est et redeat ad suū deo
q pō ocludit faciamz Et omis
qui confidunt in eū vtiqz ut ipse
faciat ipse dūdit manū suā cui
d^r **Onde nobis domine mīa tua**
et ipse det salutem ut ambula
re possimus cū d^r **deduc me**
dne in via tua et salutare tuū
da nobis spē meā mā deduc
tū d^r Deduc me dñe in via tua
et ambulabo in vīte tua spē ad
illa quo via ducat pmissa p du
cat cū d^r Et enī illuc iudicis
tua deducet me et pducet me
de vīta tua spē ibi pascit recti
bentes cū abrahā ysaac et
Jacob De quo dān est faciet eos
reanubē et tū sūbit et iustitabit
eis Non enī cū ista quēdā
arbitrū voluntatē tollimz sed
dei grām pducimz Cū enī pro
sunt ista nisi uolenti sed humilē
volenti nō se devoluntatis in
bus tamq de p fōne iusticie

tamqū sola sufficiat extollenti
unde orabat libo Si vis domine
colliloqz addm potes me sal
ca 26 uare Ego aut si velim
nō possem magna est multitudo
miseriarz meāz meū velle qui
ipse adiacet michi p fice aut nō
nūemo velle etiam q bonū ē
nō possum nisi tu velis nec qd
volo possum nisi tua potēcia
me me confortet et q possum
aliquū volo nisi tua voluntas si
at sicut mēlo et mēta et q volo
ut possum ignoro nisi tua sapiā
me illustret Et si sciam quāq nō
lens quāq nō valens inspecta et
vacua tūp sapiā mea nisi ad
iunet vera sapiā tua sūta ac
voluntate cuncta sunt posita et
nō est qui tue possit resistē vo
luntati dñe vniūsoz pncipatū
tenens omis carnis et quēqz
vis facis mēlo et mēta et in mari
et in omnibus abyssis Et in nobis
fiat ergo voluntas tua sup qbz
in vocatū est nōme tuū ne pe
reat h^r nobile plasma tuū q cū
sa ppter honorem tuū Et quis ē
homo natus de muliere qui vīat
et nō videat mortem et eripiat
ānam suā de manu inferi
nisi tu solus eripias vitā vitā
lis omis vite p qm omnia viu
nut **Concludit qo libo de pācia**
Dicit voluntas bona sine adiū
torio spūs sancti nō pōt esse Sic
voluntas mala sine aliquo spū
in mūdo nō pōt seducēte ut iustitāte
quia p nullū aliū dñābū sed
pā voluntate fūis dñābz inuenit
libro de deauitate ca 9 ppe volū
tas in malo accipit nō pōt sed locū
tōne vītatōre quā fūqūtat mā
xime consuetudo fūmōis **Tamē**
voluntas in bono q fūeuit intelli
gi libro 20 de fūmōne dñi in mōte
ca 8 Voluntas nō est nisi ī bonis
Nam in malis flagitiosqz fūis
cupiditas ppe dñi nō voluntas

Quia mala voluntas mala vo-
no h[ab]et causa efficiens
si deficiente libro 22 de luntas effi-
cumtate dei capitulo vii causa ope-
ris mali male aut voluntat[is] effi-
cientem causam nemo querat. Non
enim efficiens sed deficiens quia
non illa est effectio sed defectio de-
fici[entis] namque ab eo quod si bene est ad id
quod minus est hoc est utripe habere
voluntate malam. Causa porro
defectionum istarum cum efficiens
non sunt ut dixi sed deficientes
velle invenire tale est ac si quis
quam velit videre tenebras ul-
audire silentium quod tamen utique
nobis notum est neque illud nisi
oculos neque hoc nisi paucos
non sane inspicere sed inspicere
pudore. Nemo ergo ex me scire
querat quod nescire scio nisi forte
ut nescire distat quod scire non po-
sse sciendum est. Ea quippe que
non inspicere sed in eis pudore sen-
tunt si dici aut intelligi possunt
quodam modo nesciendo sciuntur
ut sciendo nesciant. Cum enim
acies oculi corporalis currit per spec-
tales usque tenebras videt
nisi ubi cepit non videre ita etiam
non aliquem sensum alium sed
ad solas aures pertinet audire
silentium quod tamen illo nisi
non audiendo sentit. Sic
species intelligibiles mens quid
nisi intelligendo conspiciat sed
ubi deficiunt nesciendo quod distat
delicta enim quis intelligat hoc
scio nam dei nunquam usque nulla
ex parte posse deficere ut ea pos-
se deficere que ex nihilo facta sunt
que tamen quanto magis sunt et
bona faciunt. Cum enim faciunt huius
causas efficientes inquit aut
deficiunt et ex his mala faciunt
quid tamen faciunt nisi vana cau-
sas huius deficientes. Item scio
in quo est mala voluntas. Et

eo fieri quod si nollit non fiet et
ideo non utiatur sed voluntarios
defectus iuxta penam consequuntur.
Deficit enim non ad malum sed ma-
le id est non ad malas naturas
sed ideo male quia contra or-
dinem naturarum ab eo quod summe
est ad id quod minus est. Vixque ei
alium victimum est avaricia sed
hominis p[ro]p[ri]e amantis aurum
iustitia delicta que in op[er]e
aut debuit ante poni. **Et in**
ita ibidem Voluntate bona qua
meliores essent nisi operante
adulatorio acatoris habere non
possent. **Idem voluntas non est**
requenda libro Præciosa nostra
de deo cordis Debeamus invene-
re non voluntates nostras attende-
re nam et medicus si voluntati
egri attendat iniqui illi cu-
rat quod non est faciendum non fiat.
Idem dat consilium Sapienter
libro 22 de virtute Dixit t[er]renus
capo 1 quia non est id fieri quod
vis id velis quod possis commodum
dare esse quis neget consilium
est datum mihi sero ne esset mi-
serior. **libro de vita disputa-**
tacone prima allegans Tullium
in oratione quem libro de laude
et deensione phre fecit Velle
quod non decet idem spiritum mihi
est nec tam miser est non adi-
pisci quod velis quam adipisci
velle quod non opteat plus enim
mali pravitatis voluntatis affert
quam fortuna cuius boni. **Sed**
an alius voluntas Est que
possit videri libro Jam enim
de virtute capo 7 Jam ne
viventis et ante utentis tanta
conspicuo ut cum lateat alter
quid alter venit non nulle sunt
tam voluntates omni etiam sui
quibus note et cum quique homi-
nes sciat quid homo alius vult
velit in quibusdam rebus possit

scire quid omnis velint Unde illa
cuiusdam munificia etissima p
dicat veritas qui cum se pmi
sisset in theatro quid in aio habe
rent et quid vellet omnis alio
ludis esse dictum atqz addie con
stitutum ingenti expectatioe ma
ior multitudo confluit suspens
atqz silentio omibz dixisse phi
betur Vili vltas emere et tunc
vendere In quo dicto lenissim pte
mici omis tamē ostias invenerit
suas ei qz vni ante oculos hōm
constituta et tam inuisa dicta
admirabili favore plausuerunt
als plauerunt. **Et aut tam ma**
gna expectatio facta est illo
pmitteute omni voluntate se ee
dictum nisi quia latent alterz
hominem aliorz homi voluntates
Sed inquit latuit ista istum
inquit queqz latet qua tamē
causa nisi quia sunt quedā que
nō innotuement malis de se
quibz correat compaciente nō
opprimente vicio seu nā. Et aliud
est vidē voluntate suam aliud
quāvis certissima correctia que
aliena. Est autē dei voluntas
sequenda sup iohem pmonē 2o
filius vnicus dicit nō quod vo
luntate meam et homines volūt
facē voluntate suam Ille tamē
se humiliat qui equalis est pti
et tū se extollit qui in vno ia
cet et nisi manus porrigatur
nō surgit. **Et libro pmo**
pone voluntati tue voluntate
dei. **Sup pē 21** Dne voluntates
sunt tua et dei. Sed voluntas
tua corrigat ad voluntate dei
nō voluntas dei detorqueatur
ad tuam prava est enī tuare
gula est illa stet regula ut qd
praviū est ad regulā corrigat
Quod xpus docet qui ait pti
fieri potest tūseat ante calce
iste vox tamē nō sicut ego volo

3
186
sed sicut tu. **Sup pē 22 pmo pē**
Quia potes aliquid ppiū velle
ut alius deus velit conceditur
hoc hūane fragilitati conceditur
hūane infirmitati aliquid ppiū
velle. Difficile est ut nō tibi con
tingat. Sed statim cogita quis
supra te sit. Illum supra te inf
illum creatorem te creatum. Illū
dum te pmi. illum omnipotentē
te in firmū et corrigens te sub
iens qz voluntati eius adiciens
vix nō qz ego volo sed sicut tu
vix pti quo dislucis es adeo q
iam hōis quod deus vult. **Sup**
pē 23 pmonē 2o Ne velis volun
tatem dei torque ad voluntate
tuam sed tuam corrigē ad volū
tatem dei. Voluntas dei sic est
quō regula. Ecce puta torqsi te
inquit regula vni hēs corrigi
illa autē integra manet. Regula
eius est inquntabilis quia diu
est integra regula hēs quo te co
vertas et corrigas pmitate tua
habes vnde corrigas qz tūte tor
tum est. Quod aut volūt hoies
praviū est quia voluntate sua
torquosam habent et volūt vo
luntate dei torquosam facē pti
tor suū ut hoc faciat deus qz
ipi volūt cum ipi deb eāt facē
qz deus vult. **Et in fia subd.** Si
fuerit tibi hūana fragilitas
et cepit aliud velle quā deus
vult videas pmitate cordis tui
extra regulam figas illud ad
regulam et dirigat in deum
cor tuū qz in homine cepit esse
praviū. **libro de salutaribz doctis**
homines nos esse cognoscimus
nec supbiamz contra deū ut vo
luntates nras malas pficiamus
et deum post ponamus ac de
inceps ad bonam dūi volūte
malas nras reflectamus. **Tamē**
ut dicit libro de vā mōdificia
capo 27a Quam voluntate hoies

faciunt nō dei quādo id agunt
quod deo displicet. Quidō autē
ita faciūt q̄ uolunt ut dīne f-
mānt uoluntati quāuis uolētēs
agant quod agunt illius tamē
uoluntas est a quo et p̄atur et
inbetur quod uolunt. **Unde mala**
uoluntas nō est adeo. Vnusquā
libro de spū et līa ad legimus
marcellinū in sanctis scriptis nō
est uoluntas nisi adeo et itē nō
scriptum est quia uerū nō est alio-
quā etiam quod absit p̄tor actor
est deus si nō est uoluntas nisi
ab illo quā mala uoluntas iam
sola p̄am est eadē si desit effēs
desit si nō habeat p̄tatem. Pono
enim uoluntas mala p̄tates acci-
pit implere quod intendit ex i-
udicio dei uenit apud quem nō
est iniquitas p̄mitte etiam istud nō
nec ideo iniuste quia occulte.
Declarat hoc quod dā. Ita uicini
libro xj de ci di cao iā contē nam
est ut nō possit n̄ nocē naturē
nō utq̄ esset uicini rēde adeo
nisi nē eius aū uicini est potius
oporet esse sub deo. Quia p̄tē etiam
uoluntas mala grande testimōn-
bone est. Sed deus sicut naturā
bonarū optimū creator est ita ma-
larū uoluntatū iustissimū ordi-
nator ut cum male utuntur naturā
bonis ipse bene utatur etiam uo-
luntatib⁹ malis itaq̄ fecit ut dīa
iustitiae illius bonus uolun-
tate sua malus iuniorib⁹ or-
dinatus p̄sint temptaciones ei⁹
suis quibus eis obesse desidat.
Alionio libro 2o de uoluntas ad
libro arbitrio cao 9 uia ab iniqui-
tabili et omni bono et cōtra ad
ipsum bonū aut ad exteri⁹ aut
ad interi⁹ peccat. Ad ipsum obit
cum sue p̄tatis uult esse ad exteri⁹
cum aliorū uel quēcūq̄ ad se p̄-
nent cognoscere studet. Ad interi⁹
cum uoluptate corp⁹s diligit cap-
ita homo supbi⁹ curiosus et la-

saus effās erapitur ab illa
uita que in opatione superioris
uite moris est que cum regit
ad iustitiae dīne p̄uidencie
que agrius sedibus ordingit
omniā et p̄uitas sua aūq̄ t̄ant
Exponit illud fiat fiat uolū-
uoluntas tua sicut tas tua sicut
in celo et in terra libro in celo et in
so omeliaz omie ex terra id ē
fuerit tibi angeli in celo nos
firmam⁹ tibi in terra nō te offen-
dunt angeli in celo nō te offen-
dam⁹ in terra. Quidō illi faciūt
uoluntate sic et nos faciam⁹
et alit̄ b̄ne intelligim⁹ sicut in
celo et in terra quia celo opat⁹
p̄uis n̄ terre aut caro nostra
fiat uoluntas tua sicut in celo
et in terra ut quō in te t̄re pla-
cet tua iussio sic ei cōsenciat
caro n̄ra et tollat̄ eorū rixā de
medio ut sit plena cōcordia
et sic b̄ne intelligi p̄t fiat uo-
luntas tua sicut in celo et in terra
ut celo ponam⁹ etiam quia por-
tat deum. Etiam autē in fideles
quibus dā est Terra es et
in terrā ibis. Quidō ergo oram⁹
p̄uincias nostras inimicis ecclē
inimicis noui⁹ x̄ano h̄c oramus
ut fiat uoluntas tua sicut in ce-
lo et in terra id est sicut in tuis
fidelibus sic et in tuis blasphemā-
toribus ut omēs celum fiant et
libro de expositione fiat uolū-
symboli et domice tas tua sicut
ordinis f̄mone po in celo et in
terra hoc est ut quō tibi fuerit
angeli in celo et nos tibi firmam⁹
in terra angeli aut ip̄is sancti
obedunt illi nō illum offendunt
sed faciūt iussū amando deum.
Hoc ergo oramus ut nos p̄cepta
dei cum caritate faciam⁹ itē
vba ista et aliter intelligunt̄
fiat uoluntas tua sicut in celo
et in terra. Sicut nos audimus
p̄cepta tua sic cōsenciat caro n̄ra

ne dum q̄tempunt caro et spūs
p̄cepta dei minus impleat ne
dum q̄do caro concupiscat ad v̄s
spūm terrā contra celum concupi
scat voluntas m̄i contra illā ne
terra deiciat celum et si nō pos
sumus tollē istam contencōm ne
gemus assensuē intelligunt ista
verba etiam sic fiat voluntas
tua sicut in celo et in terra Celum
fideles sunt et induerūt ymagie
bonis celestis i xpi infideles
aut qui solam portant ymagie
bonis terreni tū appellant
Quid aut dicitur fiat voluntas
tua sicut in celo et in terra h̄ dicit
pri iur bono quo mte credide
runt fideles credunt et infideles
ac si dicimus orare p̄iunias
Et sicutis sua h̄m̄i in f̄mone
quodam de ordine dicta libro
p̄mo de p̄destinacōe et p̄se
lancia sanctorū capitulo septimo
Dicit voluit intelligi sc̄is cypan
q̄ dicitur fiat voluntas tua sicut
in celo et in terra h̄ est sicut in
eis qui iam crediderunt et tamq̄
celum sunt ita et in eis qui nō
credunt et ob hoc terra adhuc p̄t

Voluptas intelligit bona
sup iohem f̄mone 22 Est
quedam voluptas cordis cui pa
nis dulcis est ille celestis porro
si poete dicit licuit arbit sua q̄
q̄ voluptas nō n̄ritas sed volup
tas nō obligatio sed delectacō q̄
to fortius nos dicit debemus t̄bi
hōmem ad xpm qui delectatur
veritate delectatur beatitudine
delectat iusticia delectat sempit̄a
vita quod totum xpus est *intell*
igit mala unde lib In modum
contra adamantium tam volup
disciplin amanthei c tatem nō
ic dedit dñs sed q̄nta sustentacō
nature salutis sufficiat quisquis
aut sequit̄ in modum tam volup
tatem suam sequit̄ nō eam volup
tatem quam dedit ei dominus 2

187
Quidam votum continēcie
alē q̄ingunt facē non p̄
sue altius cōsensu mepla addi
mentarii et paulina et est 29
Una sola causa esse potest qua
id q̄ vovisti castitatem nō solum
nō hortaretur ver etiam p̄hiberetur
implere si forte tua ḡipe h̄ tecū
sustipe animi seu carnis infirmita
te recusaret Nam et vovenda
talīa nō sunt agnatis nisi ex
consensu et voluntate q̄m Et si
p̄bere san fuit magis est corrigē
da temeritas quam p̄soluenda p̄
missio Neq̄ em deus exigit si
quis ex alieno aliquid vovit sed
vsurpare vetat alienū Dicitur
quippe in hac re p̄ap̄us est p̄ba
ta sua vxor nō h̄ p̄tatem sui cor
pis sed vir Simil̄ et vir nō h̄
p̄tatem sui corporis sed vxor et
Quid aut vovē Quid aut vo
debeant dicit in nere debeant
f̄mone 6 denat Converte et red
di Dite domo deo v̄ro Nos dul
citer et confidenter voveamus ille
dabit possibilitatē ut reddē possit
Nos tamen quidquid illi p̄mittit̄
de illo speremus et fortasse interroga
tis me quid debeatis vovē et reddē
Sunt em m̄lti qui vovent aliis
oleum aliis ceram ad lucerna noc
tis aliis ut vinū p̄ aliquos an
nos nō bibat Aliis ut ieiunia
certo tempe faciat Aliis ut car
nes nō comedat nō illud votū
optimum et p̄f̄m Ad huc melius
nolo quia nō h̄ elegit deus si
illud q̄ mte redeunt h̄ est aia
tuam et h̄ p̄m offer moribus
sas cogitacōib̄ castis opib̄ sicut
tuosis autendo amalis q̄tendo
ad bonū dampnando viciū amari
do deum et diligendo p̄ximū in
pendendo iniam miseriis iunite
do illis qui in nos peccant calca
do sup̄biam abiciendo invidiam
Quis ergo tale votum offerat
suū et reddat quia minus est

misere ut deo aliquid non offerat
denotat qui animam suam pro nobis
posuit et propter nos cum esset ce-
nus carnem suscepit tunc itaque
qui unam contra alterum tenet di-
mittat et obtulit votum. Si quis
consequitur longa diuturnitate luxu-
ria voluntati respiciat et excusa-
at perdes per computationem et vo-
neat se aiequencia commisit et ob-
tulit votum. Si invidia tenetur
fidei felicitate aut actione prospera
non delectat quod est peccatum usque ad
mortem puniat emendare et se
bonos actus dilectum et ipse obtu-
lit votum. Si quis sibi confusus
est de hominibus iudicat sibi in cor-
de suo peccatum et iudicat dicit
ipse conscientiam malam cruciat per
abstinentiam et humilitatem et
quicquid nullatenus presumat et
ipse offert votum. Si quis ut a-
gilem detrahere semper querit
et aliorum actiones obsequi nec suas
respicit ponat emendare et offe-
rit votum. Si quis audelem se sen-
tit in animam ponat deo. Si quis su-
perbum humilitatem. Si quis vino
inimicum de dicitur est sobrietate vo-
net. Si quis seniori suo peccavit
veniam petat et cum hoc omnia
feceris offeras votum deo placatum
et quasi remuneratus christum et per
hoc veniet vobis benedictio et vota
vra offerent ante tribunal christi
et dicit Ecce plus quam acquisivi
sanguine meo saturavit me votis
implevit odoramentis Ego ero eis
quasi dominus et ipsi erunt michi in
populum et non erit captivitas a de-
solatio. Quam dulcia sunt deo
hoc vota que ipsi angeli viteno-
stare custodes ante conspectum di-
vine maiestatis obtulerunt. Si
aliquid offerimus homini terreno
et mortali et tamen speramus
nos ab illo in laudem recepturos et
adjuvandos si deo aliquid huius
offeramus quam recipimus.

Debet votum seipsum Veneranda quod
libro de vita in notitia quis bene
capitulum 10 et super peccatum 11 cogitat quod
voveat deo et que vota persolvat
seipsum voveat et reddat hoc exi-
gitur hoc debetur ymago cesari
reddatur cesari ymago dei red-
datur deo. Sed sicut videndum
est quod offeras quia veri sacri-
fici locus extra catholicam ecclesiam
non est. **Super peccatum 11** Quid vimumus
deo nisi ut sumus templum dei nichil
gratius ei possumus offerre quam
ut dicamus ei quod deus in ysaia
posside nos et quod iustis pos-
sessionibus tremis prefamilias
prestat quod ei datur possessio non
sic est possessio que est ecclesia ipsi
possessioni prestat ut a tali po-
ssideatur. **Super peccatum 11** Sonete
et reddite domino deo vrum quid vo-
neatis quid reddatis an forte di-
lia illa que offerebant ad aras
aliquando nichil tale offeras sicut
est quod offeras et reddas de
cordis arcta pferat laudis incen-
sum decelando bone consue pferat
fidei sacrificium quid quid pferas
accidente caritate in te sit vo-
ta que reddas laudem deo. **Sed**
quod vovet est red Si enim quod
deus libro de vita nullomodo
indignitate Subitandum est ad offe-
rendum christi pertinet cum melius est
fidem non suam marito. Cuius
gratius offendit cum illi ipsi non
suatur fides mea quod exigit ob-
latum qui non exigerat offendit
Cum enim quisque non reddit quod
non impio compulsum sed consilio
quoniam vovet tanto magis
fructuati vota auget iniquitate
quanto magis habuit vovendi neces-
sitatem. **Super peccatum 11** Quis quod
vovet vult vult voveat illud
attendat ut quod vovet reddat
vniuersum deo. **Sed vovet et**
reddere est ad deo libro de vita
innocentia capitulo 10 Nemo quidem

2
188

duo ite uouit nisi ab ipso accipit
quod uouit **Sup ps 131** Nemo
presumat uiribus suis se reddere
q uouit qui te hortat ut uoue
as ipe adiunat ut reddas **libo**
ia de auitate dei cap 6 Non enim
deo quicquam quidquam rem vo
ueret nisi ab illo acciperet q uouet
Vox differt vox ab uo inf
Monne 3 denatante Johis
cap 7 Inquiramus quid uerbum
sit et uocem Scriptura sancte uerbum
esse diffinit q uocem animi sile
tium mente concipimus uerbum esse
diffinit uocem cogitationem que
adhuc intra conscientie secreta reti
netur uocem uero per quam uerbum
perficitur in medium uox est index
cogitationis uerbum uero ipsa cogi
tatio **De qua uoce dicit libro primo**
sup gen cap 22 Vox patris audien
tem cor leui sensum aloquentem
perfertur ita enim factum est ut pa
ter aere sentiat **libro de uigila**
de 12 Vox nullo alio sensu q
audiri potest ut ita sit ut cum scri
bitur uerbum signum fiat oculis q
illud q ad aures pertinet ueniat in
mentem **Sup ps 139** Ceteri strepitu
sue anima soni dici possunt uox pe
ccatorum et uiuorum est **Est per tal**
cordis libro de 12 Corda uerba
apostoli **monne 22** non uidi sed
testes cordis mei uoces audiui **li**
bro de auitate dei cap 6 Dicunt patres hanc
esse uocem primam et quodam modo
maxima uocem ut homo conuincit
sibi et propter mortem ualiter fugiat
Vox uidetur finis ab uo
Vox differt libro locutionis
uideat locutione 39 Generationes
scriptura dicit mutuo data pecu
niam etiam si uisum non accipiant
pecunia tamen accipiant **Si fenera**
et prohibet sup ps 36 uis homi
ni **monne 22** id est si tu mutuo de
deris pecuniam tuam a quo plus
dedita exspectas et non solum pe
cuniam sed aliquid plus quam dedita

sine tunc sit sine uinum sine oleum
sine q libet aliud si plus quam
dedita exspectas accipe fenera
tor es et uisum impbandus non
laudandus **Monne uisum sufficit**
patet deo super ps 131 Ego sum
redimet animas eorum que sunt iste
uisum nisi peccata que etiam debi
ta nominantur **Uisum autem appella**
tas puto quia plus mali inuenit
in supplicis quam commissum est
in peccatis Nam ubi gratia cum homi
nibus cum corpore hominis priuat dicit
aut uoce nichil possit prius anima
et corpus perditur in gehennam **per**
hunc prius precepta et uisores fu
turi supplicii dicitur est **Ego uenies**
cum uisum origem **Vnde libro**
proponit facit Eua prius ad uale
mione **6** mutauit adam co
sensu canem fecit **Uisum** positi
trent hunc est ut ut in fane tu
uero matris hereditario iure con
stitutus ante priuatur debitum qui
canem prius agnoscat al debito
rem 2 genitorum hunc quoque phi
uisum iste sunt id est maligne
passiones quibus tam maior etia
te quam prius anima deprimunt
aquibus se in iniquitatibus concep
tunt et in delictis uacant dicit
ondit in id prius cum de persona
xpi loquitur dicens liberauit
pauperem a potente 2 uisum ex
uisum et iniquitate liberauit ani
mas eorum prius uisum ade debi
tum uisum obligantur soluit
cum nullis suis corpus peccat
obnoxium impatibulo crucis sus
pendi prius ipius enim in prius
hor est **Uisum** non rapui tunc ex
soluebam **Quia** propter ipse ex uisum
ris et iniquitate prius liberauit
animas **Quia** ut dicit apostolus unus
pro multis mortuus est **fenerat**
xpo peccata sup ps 36 **monne 22**
Audis amicum tuum suggerit tibi
ut lenes frumenta de inferioribus
ubi prius sunt in superiora non

audis xpm mouet ut thezauri
tui leues dateris in celum ubi no
hoc tibi reddatur qd suas s fues
terram et accipies celum fues
mortalia ut accipias sempiterna se
neraris xpo ut accipiat ate i tra
pua et reddat tibi in celo multa
Usus et vti **pro su homi dia**
creata libro 32 qom qoe
32 Omnia que facta sunt in xpm
hominis facta sunt quia omnibus
vtilitur iudicando ro que homi
data est **Debemus vti pntibus**
ut fruamur deo libro 32 qom qoe
32 Deum vti vti mundo ut fru
amur deo mali aut contra ut fru
amur mundo vti uolunt deo qui
tu enim al esse al res humanas
tunc iam credunt sunt ante
multo deteriores qui nec qd quid
credunt **libro 12 de ciuitate ca 12**
Mentis nre in xpm mutabilium
corpaliu qd res sine quo her vita
no agitur surgend no ut con
formetur hinc seculo sine consta
tuendo in bonis talibus ut i ea
detorquendo beatitudinis appetitu
Sed quid quid in xpm tpaliu rona
biliter faciam et nos adipiscendo
contemplatione faciamus pista tunc
res illis inherentes **libro 32 qom qoe**
32 Item dictum ea re de qua
capimus voluptate vti ea qui
referimus ad id unde capiend a
voluptas est Omnis itaq humana
pssio est qd etiam viciu vocatur
fructibus vti velle atq vtendis
frui et vtendis vti fruend e at
honestis vtend vero vtilibus **libro**
1mo de doctrina xana ca 12 Qui
tunc in hac vita deo fruamur ut per
speculum ut p omni quanta tanto ea
pergnatione et tollerabilius susti
nemus et ardentius fruimur cupimus
Non est aut in rebus viciu sed
in xpm libro 1mo de libb ca 12
Cum eisdem rebus aliis male aliis
bene vti et hys quid male amo
re eis inheat atq implicet salis

subditus eis rebus quas ei sub
ditas esse optebat et ea bona s
constituens quibus ordinandis
beneq tractand ipse esse vtiq de
bet bonu Ille aut qui rre hys
vtilitur omdat quid bona ee sed
no sibi Non enim cum bonu melio
rem ne facit sed ab eo potius
fuit et ideo no eis amore adglu
tine neq velud inebria sui amu
faat qd fit amando nec cu rese
cari ceperunt cum auaratu ac ta
be sedent sed eis totus sup ferat
et habe illa atq regere cum opus
est patius et amitte ac no habe
patior Cum ergo hec ita sunt no
aut argentu et aur ppter auaros
accusand putas aut abos ppter
voraces aut vinu ppter ebriosos
aut milites formosus ppter portato
res et adulteros atq h no ceti
cum ppter videas et igitur bene
vti meditu et pane scelerate ve
neficiu verissimu est no res
ipsas sed homines qui eis male
vtiunt esse culpandus **libro 12** Ita
manifestu est no rem vlla cum
ea quisq male vti sed ipm ma
le vtentem esse arguend **libro**
De bono ca 36 Malum no e
vlla nata qua male quis vti
sed malum est quia bono male
vtilitur **libro 32 qom qoe 32** Ab
viti rectius dici solent qui no bu
vitiunt Non enim augm pdest
id quo male vti et quod no
pdest no vtiq vale est vtile
aut quid quid est vtendo e vale
Itaq nemo vtiunt nisi vtili **libro**
e confess ca 12 Scis tu dicit
deus meus quia celeritas in
telligendi et disputandi acume
donu tuu est sed inde no saar
ficabam tibi Itaq michi no ad
vsum sed ad pulchrem mag va
lebat quia tam bona ptem sbe
mee satisfaci habe mptate et for
titudine meam no custodieba
ad te sed pfectus sum abste in

regione longinquā ubi eam disti-
parem ut metrices cupiditates
Nam quid michi pderat bona
res nō vtena bene **Unde dicit**
libro de vā innotētia cō 263
Male vsurus eo quod vlt accipe
Deo picius miserrime nō accipit
pnde si hoc adeo petit **Unde**
homo exauditus ledatur magis
metuens est ne quod poscat de
nō daret picius det natus **Con-**
clusio est libro pmo **Usus illa**
de doctia vana cō 20 tus abusus
potius nō abusus nominanda est
Quo si esse pēgi qui dūc mūc
nō nisi impiā possemus eaq pe-
gnatione vti qz miseri et miseria
fuisse cupientes impiam redire
vellemus opus est ut trestibus
ut matris vehiculis quibz vted
esset ut adpariam qua finendi
est valerem pvenire q si ame-
ritas itineris ut ipsa gestacio ve-
hiculor nos delectaret qz si adfin-
endi hys quibus vti debemus
nollemus cito vnam finire et pūsa
suauitate implicati alienaremur
apria tūc suauitas faceret nos bea-
tos Sic nūmz mortuatis vti
pegnantes adeo si redire adpiā
uolūmz vbi beati esse possumus
vted est hoc mūdo nō finendi
ut impossibilia dei pea que facta
sunt intellecta cōspiciant hoc
est ut de temporalibz cōlibus qz
rebus etia et spūalia capiamus
libro tno cō 2 **Quisquis**
rebus ptemitibz restitutus vti
quam se se habent mores eoz at
quibus vuit aut tempans a sup-
faciosus est Quis vō sic eis vti
ut metas consuetudinis bonoz
inter quos vsatur excedat aut ali-
quid significat aut flagiciosus est
in omnibus talibus nō vsus vti
sed libido vtenis inculpa est **su-**
o mōz fmonibz fmonē 20 ipa est
pfitas bonis male vti creatura
dei **Deo iusti bene scūt vti Unde**

2
189
Decoz vsu laudabili dicit libro de
moribus etia cō vltimo Sunt in
etia catholica fideles qui hō mūdo
nō vtenur Sunt qui vtiunt taq
nō vtenes ut abaplo d^r Quod
illis tempibz iam pbatum est quibz
nō adydolor cultum xpiani coe-
bant quod em tunc pecciosi hoies
quod patrefamilias iusticiam qd
negociatores quot milicantes quod
pūates vrbū suaz q deniqz sena-
tores vtiqz seculis hec omnia vana
et temporalia relinquētes quibz vtiqz
quāuis vti nō detinebat morte
p salubri fide ac religione subierūt
demonstrantqz infidelibus ase poq
omnia illa quā se ab eis esse posse
libro de vā religione Ille ve-
rissime atqz tūssime mortuus est
homo qui coheret deo nō ab eo
aliquid boni extra mēatur s au-
tūtil aliud quam ipm hēre deo
boni hie vti qm dū est i hac vti
vitur amico adpendenda grām
viti mūdo adpariam vtiur quibz
potest ad vtiencia vti omnibus
ad vtiencia Et qm qm tpalia
nō diligit ipe recte vti tpalibus
peoz forte homibz consiliet Sed
si equalit nō pt omnibz qz si ali-
quem familiarū suoz pūptius
quā quēlibet alloquitur nō enim
magis diligit sed ad eum hō magis
rem fiduciam et apciorem ianua
Tractat em tpi deditos tanto me-
lius qm ipe minus obligatus
ē tpe Cum itaq omnibus quos pa-
riter diligit pdesse nō possit nisi
quicquidibus pdesse malit i mūdo
est / Anni aut quatio maior est
quam lotoz aut tempm quibz mō
corpe iugm sed ea maxima est
est que omnibus pualet Non ergo
iste affligitur morte tūq quam
qm qui toto anno dēmy diligit
nōit nec sibi ptre q deo nō pe-
rit deus aut dū est vtiqz et
mortuoz nō tūq qm miseria mi-
ser est quia nec tūq qz miseria

fit in iustus et nemo illi iusticiam
et dñi Sic nemo aufert beatu-
dine et si aliquando forte alicuius
maulo ul errore ul dolore quio-
net usq ad illius auxilium aut
correctionem aut consolationem no
usq ad suam subreptionem ul sub-
versionem vale patit in omnibus
aut officiosis laboribus futie
quietis ita expectatione no fru-
gitur quid em ei nocebit qui
bene uti etiam uti inimico potest
Eius em psidio atq munimento
inimicas no ptinescit cuius
precepto et dono diligit inimicos
Hinc uis pax est inebulationibus
non constari nisi etia gaudet
sciens quod tribulatis patiaz opa-
patia pbaronem pbaris spem
Spees aut no qd qm caritas di-
diffusa est in cordibus nris per
spu scilicet qui datus est nobis
Quis hinc nocebit Quis hinc
subingabit qui pspis rebus p-
fiat aspis quid pfectat dicitur em
em inuitabili bonoz adest co-
pia no in eis confidit sed cu sub-
trahunt agnoscat Utz em non
ceperunt quia plerq cu assit
nobis putamus q no ea diliga-
sed am ei abesse ceperunt inue-
nimus qui sumus h em sine quo-
re nro no aderat q sine dolore
no discedit videtur go vince-
am vincat quia supando adid
premit quod cum dolore est
amissurus et vincit am vinct
videatur quis quis cedendo ad-
id premit q no amittit i vinctus
Quem ergo delectat libertas ab
amore inuitabili rex liber esse
appetat et quem regnare delect-
tat vni omi regnatori deo sub-
ditus adheat plus em dilige-
do qua seipm h est em pfecta
iusticia quia potius potiori et
magis inuicta diligimus **libro 3 qd**
donec pfecta bonus id que
virtus vocatur uti pmo seipa

adintelligend Deum ut eo finat
aquo facta est ut etia cetis co-
nabilibus aiantibus ad societatem
inonabilibus ad emmencia vita
em suam adid refert ut finat do-
Ita em beata est go et seipa uti
que pfecto nichoat inuicta supbia
si se ad seipam no addem refect
ut etiam corporalibus quibusdam
vniuersandis ad beneficencia Sic
em utitur suo corpore quibusda
assumendis ul respiciendis ad va-
litudinem quibusdam tollerandis
ad paciam quibusdam ordinandis
ad iusticiam quibusdam considerandis
ad aliquod viciat documetia
ut etiam hys aquibus se absta-
net ad pancia ita omib et seip
et no sensis uti nec aliquid em
est iudicat etiam de omnibus quibz
utitur de solo deo no iudicat qa
sdm Deum de cetis iudicat nec eo
utitur sed finit **libro de vna ino-**
tencia cao 29 Inter est plurimum
qualis sit usus ul earz rez que
pssere ul earz que dicunt ad
verse Nam bonus no bonis tpa-
libilis extollitur nec malis fiam-
gitur Malus aut ideo huius i se-
licitate punit quia felicitate cor-
rumpat **Deus bene etia uti**
malis sup iohem finone xxv
Sicut iniqui male utunt bonis
opibus dei Sic contra deus bene
utitur malis opibus homi unqz
Sup ps 106 Inuenienda est res ma-
gna et pntia quo deus bene
utit malis opibus homi sicut
illi contra male utunt bonis
opibus dei **libro de qua noui tes-**
tamenti qone l cao v Qui volen-
tes in iustis utunt bonis iuste
nolentes cruciabunt malis **libro**
pmo de doctrina xania cao 12 De
nobis prebet iniam ppter sua
bonitatem nos aut nobis i vi-
cem ppter illam i ille ita iust
ut sup finam nos no in uicem
ut inuicta ut illo p finam

Et infra subdit postquam pbaunt
quia deus no fuit sed nri nob
ille vsus qui de dei quo nobis
vtatur no ad eius sed ad nostram
vtilitate refertur ad eius aut
tū modo bonitatem et

Ultimus Deuolūtiō xpi lo
Libro de templacoe mo 28
Deus amore venit ad homines ut
in homines fuit homo amore ul
neratus est ppter delicta nra tu
ta et firma requies est infirmis
et pitoribus in vulneribus salua
toris securus illic hito patet in
viscerum pnuilia Quid quid exue
michi de esse vsuppo michi exue
teribus dñi mei quid mea de fluit
per de fluit foramina pque efflu
at p foramina corporis patet michi
archam cordis patet magnam
pretatis sacramentum patet vife
ra me dñi mei in quibus visitat
nos oriens ex alto solua dñi nri
ihū xpi plena sunt mea plena
pretate plena dulcedine plena
caritate Hodierunt manus eius
et pedes et lancea latus eius pfo
rauit phas rimas licet in gusta
re qm suavis est deus meus qui
reua suavis est et mitis et mite
mie omnibus in vocantibz eū in te
omnibus in quiritibz et maxime
diligentibz copiosa redemptio da
ta est nobis in vulneribus saluatoris
nri magna militatio dulcedine
plenitudo grē et pfectio vtutū
am me pulsat aliqua turpis co
gitatio recto ad vulnera xpi Cum
me pmit caro mea recordatione
vulneris dei mei resurgo Cū dya
michi parat insidias fugio ad mis
sera me dei mei et recedit a me
Si ardor libidinis moueat mebra
mea recordatione vulneris dei mei
extinguit in omnibus ad vilitatibz
no inuenio tam efficax remediū
quam vulnera xpi in illis dormio
securus et requiesco inuicidus
xpi mortuus est pro nobis inquit

tam ad mortem quod morte xpi
no soluatur Tota spes mea est
in morte dei mei mors eius est
militum meū refugium meū salus
et vita et resurrectio mea no p
in opus mīti quā dñi ille in se
tōm suaz oblitus no fuit **libro**
putacōm parte Ego te deus
qita capitulo 20 meus xpe p
illa salutifera vulnera que passus
es p salute nra in cruce Ex quibus
emāuit ille piosus sanguis quo
simus redempti vulnera hac aīa
mea peccatorum p qua ead mort
dignatus vulnera vulnera eā po
tentissimo telo tue inme caritate
diuis est eū ille fons dei et effi
cax et penetrabilior omni gladio au
cipiti Tu sagitta electa et gladius
acutissimus qui durz scutum hūm
cordis penetrare tua potentia va
les Confige cor meū iaculo tu a
moris ut durat tibi aīa mea cari
tate tua vulnerata sum ita ut ex
vpo vulnere amoris tui vberime
fluant lacrimae die ac nocte p culte
obsecro domine hanc durissimam
mentē meam tue valida cuspide
dilectionis et alacris aditina pene
tra potenti vtute et sic decapite
meo educ aqua in meam et decu
lis meis fontem vber lacrimarū inquit
manante ex munio affectū et desidio
visionis pulchritudinis tue ut liget
die ac nocte nulla impati vita re
cipiens consolationē donec in cele
sti thalamo meaz videre dilectum
et pulcherrimum te deum meum
ut illic exclamē cum diligentibus
te dicens Ecce quod optavi iam
video quod speravi iam teneo
quod desideravi iam hec illi nōq
in celis innotus sum quem in terris
positus tota vtute dilexi tota ca
ritate amplexatus sum toto amo
re in hēsi xpi laudo bndico atq
adoro qui vuit et regnat in vni
spūs sancti **Sed quare vulnera**
creantes fuerunt **Exire sup cap**

acare et sup ps ac Terruerunt
aplos voluerit xpi firmanerunt
tactes posset dñs ihus xpus
sine vlla tacte resurgere quid em
illi potenti magnum erat ad tanta
integritatem compagem corpus re
uocare ut nullum dñm vestigium pa
ti voluit apparere habet potentia
Vnde illud etiam sine tacte sana
ret sed habere voluit suu imitantes

Vulpes sup **U**firmaret
ps 90 Vulpes insidiosos ma
xime qd hereticos significat dolosos
fraudentes caninosos amflic
tibus latentes et decipientes odo
re etiam tectis prudentes Cont que
dicit aplus xpi bonus odor suus dñs

sup ps 93 Reges impios vulpes
appellat ppter dñm dolosos et timidos
quos terret vultus aliena Ideo ipse
dñs cum de herode dominare lo
queretur dicit inquit vulpi illi Rex
qui neminem hominum timet ipse vulp
no est Vnde quia p vulpes intelli
gunt heretici ac mali homines et ip
sos corrigendos no debent boni
effici mali sds dñs ille qd mēdatur
multis quid modis possunt laten
tes heretici investigari nec catholica
fide vituperata nec heretici impie
laudati Sed si alie dñm no poss
edua decantamus suis heretici impie
tas nisi attrahite pretat lingua ca
tholica demeretur tollerabilis illa
ocularetur quam ista precipitaret
Tollerabilis in suis foueis dilite
fecit vulpes quam ppter illas capi
endas in blaspheemie fouea cecidit

por vñ **U**enatores
ut vroz **U**mitti ppe aliqñ
de fñi **U**excepta fornicationis
causa libro primo de fñone dñi
in mote cao 17 Si vroz quisq ha
beat sine stiliem sine deformie corp
sine debilem mebris ul cetam ul
surdam ul claudam ul si quid ad
sine morbis et doloribus languoribz
qz confectam ul quidquid aliud ex
cepta fornicatione possit cogitari ne

hementer horribile p fide et socie
tate sustineat neq tale abiciat
Sed etia si no heat no heat non
ducatur illam que soluta est a viro
pulchram sanam dñm fecunda
Sed ut dñs ille Nichil iniquus
quam fornicationis causa dñm
vrozem si et ipse committat fornicat
Dicit em illud in quo alter iudi
cas tempm odempnas ead em
agis que iudicis Quia ppter qz
fornicationis causa vult abicere
vrozem por debet esse a fornicat
ione purgatus qd similiter etiam
defensa dñm est Quod aut
dicit dñs Quisquis soluta a viro
duxit mecham Queri p vtrinqz
quid mecham ille qui ducit parit et
illa qui ducit subit em et illa ma
ne in nupta aut viro reconciliari
Et si distesserit inquit a viro ma
neat in nupta Multum aut itez
est vtz dñm dñm dñm dñm
em vtz ipa dñm dñm et alia nup
serit videtur cupiditate mutandi
conjugi vtz vrozem reliquisse qd
sine dubio adulterina cogitacio
est Si aut dñm dñm dñm dñm
esse cupiebat mecham quid qui
eam duxit Sd dñm suam Sed vtz
et ipa tali tunc teneat in etia est
quidus multo vtz inueniri possit
quid ai vir et mulier pari consensu
sibi insecat unus eoz mecham
sit et no sit altera huc si acced
quia si mecham ille ducendo ea
que soluta est a viro quinquid no
dñm dñm sed dñm dñm sit ipa em
mecham facit qd nichilomin dñs
vetat Ex quo colligit sine dñm
ssa fuit sine dñm dñm dñm dñm
manē in nuptam aut viro suo re
conciliari Et vrsus quid vtz si
vroz pmissu sine que salis sine
que quibetam pati no vult ad bi
bit sibi altam vir no alienam
neq a viro sentam possit ee sine
tunc fornicationis Et in hystoria
quid betis testamea in vñm ex

Sed tunc precepta maiora sunt ique
pallum gradum quicquid humana p
venit ptractanda illa sunt ad dila
quendas etates dispensante divina
providencia que humano qm ordina
tissime subvenit. Non enim ad vi
nendi reglam usurpanda. Et tu
vtz q aut dplus mulier no hē pte
sui corporis sed vir. Simile et vir no
hē pte sui corporis sed nllc possit
interim vale ut pmittente vxore
que maritalis corporis hē pte po
ssit vir cum altera que nec aliena
vxo sit nec avro disuicta coābe
sed no ita est estimand ne etia h
femina vxo pmittente facē posse
videatur q omni sensus excludit
quāq no nulle cause possunt exi
ste vbi et vxor mariti consensu pro
prio marito hē facē debē videat.
Sicut anthropotie fam esse phibet
ante l. fere annos qstantum quibz
Nam acutius tunc prefatus qui ead
et idem consul fuit. Cum qda libe
rari debitorem fisci exigeret nescio
vnde comotus q plex q in istis pta
tibus pnciosum est quibus q lib
licet ut potius putat. Licet qm natus
est mirans et vehementer affmans
q si certo die quem cōstatuerat me
moratu aux no excludet occidetur
Itaqz cū tenet in manu custodia ut
posset debito illo expediri dies me
tuendz in minie et appropinquare cepit
et forte hebat vxorem pulcherrimam
sed nullū pecunie subvenire qua poss
viro cuius mulieris pulchritudine cū dukes
quidam esset accensus et cognovisset
maritum eius nullo disamine qfaciem
misit ad eam pollicens pona nocte
si ei miseri vellent se aux libia datur
Tunc illa cum sciret se no habere sui
corporis pte sed virum suū iam pū
lit se ad eum dicens patam se esse
pmarito id facē si tamen coniugalit
corpus dūc cū tota illa castitas debē
tamqua dere sua pūta sua vellent
id fieri. Egit ille qm et ut fieri im
pauit nullo modo iudicans adulterū

2
191
esse concubinum quia et libido nulla
et magna mariti caritas se uolente
et iubente flagitaret venit nllc i vil
lam illius diuitis fecit q voluit in
pudicus sed illa no nisi marito corp
Dedit no coāmbē ut solet s viuer
cupienti accepit aux sed ille qui dedit
fraude subtraxit quod dedit et sub
posuit simile ligamentū cum terra
Quod vbi mulier iam domui sue pōta
invenit p siluit in publicū eadem
mariti caritate clamatia q fecerat
quod facē coacta est succellat p fū
oma fūter quam fraudem passa
est dicit. Tunc vero p fūc primo
se remū q suis minis adid ventū
est pūciat tamq malū suū dicit
Deatidui dōis aux libiam fisco in
ferendam illam nō nllcū domū
in eam terram vbi pūro tūm acce
pat induci nllcū hē malū ptem
disputo liceat aux existimare q ve
lit. Non enim dedimus auctibz de pū
pta est hystoria sed tūc narrato
facto nō ita respūit hē hūanū seip
q illa muliere viro iubente qmssū
est quemadmodū aucta cum sine
vllō exemplo res ipa ponet. Horū
Sed in hoc ewa cū nllcū forcius
considerand est qm tantū malū
esse fornicationis ut cū tanto mudo
sibi quingia qstingat. Hec vna causa
soluōis excepta sit. **Causam pōit**
sup iohem finone q pūca i causa
fornicationis licet vxorem dimitte
quia ipa esse pōr vxor uoluit que
fidem coniugalem marito nō suauit
Sed deco qui ignoranter alienam
dūcit vxorem dicit libro 20 contra
istomū qm natus. Velut si timia
delatorum nesciens vestiret ex
illo sit iniquitat vestis illa ex quo
cognouit et ipe iniquus nisi abie
terit et qui nesciens vxorē dūcit
alienā ex illo sit adulter ex quo di
dicerit nisi distesserit. Debet at
vir eque castus esse ut nllc vxorē
libro de decem cordis. Dr. ubi ne
mechaberz id est nō ibis ad aliquū

aliam pter uxorem tuam Tu aut
exigis hoc ab uxore et non me red
dere hoc uxori Et cum debeas in
vitate pcedere uxorem quo castita
tis virtus est Tu subvno impetu
libidinis cadis et me uxore tua
mettem esse tu victus iacens Et
tu cum caput sis uxoris tue pre
dit te ad deum cum caput es vis
domini tuam deorsum capite pen
de Caput est enim mulier vir ubi
aut melius vivit mulier quam vir
capite deorsum pendet domus
Idem infra Sine causa nos excu
patis vris vxoribus quid dicitis
non ad uxorem alienam vado sed ad
ancillam meam eo dicat go vxor
tua tibi non ad vxorem alienam sed ad
fuum meum eo Tu dicis non est
vxor altius ad quam vado nunq
uis dicit tibi non est vir alienus
ad quem vado absit ut huc dicat
illa melius enim dolet te quam nuntiat
te illa enim sancta et casta femina
et vix xona que dolet fornicante
virum et dolet ppter carnem non
ideo non vult ut facias quia et ipa
non facit sed quia tibi non expedit
nam si ppter non facit ut tu non fa
cias si feceris faciet et fornicabit
vir castitatem femina illa deo ex
hibet xpus enim loquitur i cordibus
bonarum feminarum loquitur meus ubi non
audit vir quia nec dignus est loqui
meus et talibus vrbis consolatur filia
dem iure viri tui torqueri quod tibi fa
cit dole sed ipm imitari noli ut
male facias sed ipse mutet te ut bene
faciat nam in eo quod male facit no
li eum putare caput tuum sed me
domini tuum **Et subdit** Si dicis ideo
vxor castior me est quia facilius
suare potest eo quod multa illi custo
dia est legis preceptum diligencia
maritalis terror etiam legum pub
licarum est verecundia et pudor illius
magnum munimentum aperte custodie
faciunt femina castiorem Ergo vir
castum faciat ipsa mulieritas sua

ideo mulieri maior custodia quia
maior firmitas illa erubescat vir
tu non erubescas xpo Tu liberior quia
facilior quia facile vincas ideo ti
bi quissimum est esse super illam et di
ligencia viri et terror legum et con
fretudo morum et verecundia maior
et super te tui deus **libro 10 omnes**
omne vltia Si vir es pbenus infor
titudine tua quia vir es vince
libidinem quo vir es quo vxor e
fortior ubi est ita dominus tu es
caput mulieris quia vir si caput
es ducas vxor sequatur Sed uide
quo eas noli ut quo times pedise
quam sequi ne in foveam sequatur
adultery simul quod tuas ne tu tu
facis doceas quod facis doleat tibi
quia si in foveam adulter simul ruat
doleat tibi si tu solus ruas celas
non me ut ruat illa time tu noli
ruere Nolite aut pudicissime
femine imitari impudicos viros
viros absit a vobis aut vobiscum
vivant aut soli peant in pudico
marito non debet mulier pudicia
sed deo illam debet non ppter illum
faciat qui non metuit sed ppter
xpm faciat ptem suam attendat
tabulas suas legat **Sed cum pri**
arazar qui plures **Quod pinguet**
habuit uxores **Et tunc iacob**
libro 22 quod facit obicit quod
plures uxores habuit quali plo
tione purgatur Cuius enim mors
erat tamen non erat et tunc ppter
tamen est quia mors non est alia
sunt pccata contra naturam alia con
tra mores alia contra precepta que ai
uta sunt quid tamen tamen est quod
de pluribus vxoribus hinc obicit
sancto viro iacob Et naturam osulas
non lasciuendi sed quicquid amica
illis mulieribus utebatur Si more
illo tempe atque in illis tunc hoc
facitaba si preceptum nulla lege p
hibebatur tunc vobis cur tamen est
si quis hoc faciat nisi quia et mo
ribus et legibus non licet que

duo si quis contempserit etiam si tunc
 causa quando ut possit feminis
 pluribus peccat tamen et ipsam vio-
 lat humanam societatem cum uita
 est propagatio filiorum **libro 16 in fine**
 Tam magnus honor sanctitatis
 tributus est quibusdam etiam uiris
 etiam plures uxores habentibus
 ut imperator carnis animus tanta
 quantia potestate ut possit ut ge-
 nitalis delectationis motu uisita-
 nature mortali ex providencia ge-
 nerandi leges impositas non pui-
 tat excedere **libro 16 de continentia**
dei cap. 29. Nullam iacob legit pe-
 tisse uxorem propter unam nec usus
 pluribus nisi gignende plus officio
 quod lex nulla prohibebat quinguli me-
 suato neque hoc facit nisi uxores
 eius id fieri flagitassent que cor-
 poris uiri sui habebat legitimam potestatem
Sic alligatus mori Si quis dicit
 continentiam suam non continere iam
 potest super **ps. 119** volo uolo id
 uxorem non potest quod si tu uis et
 illa non uult iniquum continentiam
 tuam debet illa fieri fornicaria
 si alio impserit te uisio adultera
 erit non uult tali lucro deus com-
 pensare tale dampnum reddere de-
 bitum et non exiges reddere scilicet
 ratione perfecta deus tibi computabit
 si non quod tibi debetur exiges sed
 reddis quod a te debetur uxori
si uis uxorem petere Interrogant
esse libro 10 de continentia porphuro quo
dei capitulo xxi uxorem suam
 posset renouare arpiamusino hys
 uisibus fudit apollo forte magis
 potius in aqua missis literis scilicet
 aut in flammis penas per aerem ut aus
 volare qua pollute renoues im-
 pie uxoris sensum **libro 10 de uxore**
sive uiri licentia habet Si deficiat
 iurare in epistola ad eum endis ele-
 am et est in **17a** mosius et
 impares impendendis rebus tuis
 de quo bono ope et magno tam enim
 denecia precepta sunt diu cum uis

tuo fidei et tecum scilicet continentie pa-
 cta conseruante consilium gignere
 debes eius quod non sperne uoluntatem
 quanto magis debetur a quo restat
 nichil propter eius arbitrium uindictam
 uel usurpandum fuit **20** De quo xpi
spus dicitur nomine libro
13 de continentia dei capitulo 14
 Xpius acrisuare dicitur
 uixit enim illum deus
 non uisibili sed spiritali et intelligibili
 acrisuare **libro de uia inuocantia capitulo**
22 xpi nomen acrisuare est id est
 abiminatione quia ideo omnes xpius
 sacrificatur ut intelligat se non solum
 sacerdotalis sed et regie dignitatis esse
 consortem sed etiam contra dyabolum
 fieri luctatorem **Sic rex et sacerdos**
fuit super ps. 119 Xpius acrisuare
 dicitur est id est abiminatione leges de-
 uigebant et sacerdotes rex pugnat
 pro nobis sacerdos obtulit se pro nobis
 quando pro nobis pugnauit quasi uic-
 tus uirtute uicit Crucifixus est enim
 et de cruce sua in qua erat fixus deus
 occidit inde rex uir Sacerdos autem
 quia se pro nobis obtulit date sacerdo-
 ti quod offerat quid inueniet hoc
 quod daret uindictam uictima **Quid**
mundum pro offerre propter Oportet
 o mpre quidquid obtuleris in mundum
 est et aliquid mundum deo offendendum
 est **Quere apud te quid illi offe-
 ras non delectatur arietibus in huius-
 ris nec thauri omnia sunt uisus et
 si non offeras Offer ergo illi mundum
 sacrificium sed propter es et impius
 et iniquitatem consilium habes potest
 forte aliquid mundum offerre purga-
 tus sed ut purgeris aliquid propter offe-
 rendum est **Quid ergo propter oblationis
 es ut mideris si mundatus potius
 offerre quod mundum est Offerat ergo
 seipsum mundus sacerdos ut mundetur
 hoc est quod fecit xpius nichil mundum
 inuenit in hominibus quod offert
 pro hominibus se ipsum obtulit mundam
 uictima felix uictima uera uictima
 hostia in macula Non ergo obtulit****

q̄ illi dedimus vno h̄c obtulit q̄d
anobis accepit et mūd̄ obtulit
Carnem em̄ anobis accepit deo
vgnis marie ut mūda offerret
p̄mūdis spe ergo rex ipe sacerdos
nullo letemur **libo 93 q̄dm̄ 9. 63**
Dñs n̄r ih̄s xp̄s rex et sacerdos
nobis est Rex em̄ n̄r est qui pug
nando p̄nobis vincendi demo
stravit ex m̄ carne mōrli p̄cā
tūā suscipiens tēptatōmbz nūc
neq̄ illecebrōsis neq̄ tribulibz
cedens postremo exiens se carne
p̄ncipatus et ptates ex spoliāns
fiducialē et t̄mphan̄s eos i se
metip̄o itaq̄ ip̄o dūce abhōmbz
et alaboribz hūm̄ p̄gnatōnis
iure tamq̄ ab egypto liberatū et
p̄sequencia nos p̄cā sacm̄ento
baptis̄matis nobis enadentibz
obtrūit crūā dū in spe sum̄s ei
p̄missionis quā nōdūm videm̄
tamq̄ p̄destī dūcūm consolante
nos in sanctis s̄pturis v̄bo dei
sicut illo manna de celo ead̄ ip̄o
dūce in r̄lm̄ celestem tamq̄ in
t̄ram p̄missionis m̄roduci nos
posse p̄summ̄s metūm ip̄o ibi
regnante et custodiēte suari
Ita deus n̄r ih̄s xp̄s rex noster
auditur ipe ead̄ sacerdos n̄r ietūm
s̄dm̄ ordinem melchisedech qui
sepm̄ obtulit holocaustū pro
p̄ctis nris et cuius sacrificiū suū
celebranda in sue passionis me
morā q̄mendavit ut illud quod
melchisedech obtulit deo iam p̄
orbem t̄raz m̄xp̄i eccl̄a videam̄
offerri **libo p̄mo de offi c̄vian**
Dñs ih̄s xp̄s vnus et verus
rex et vnus verus sacerdos illud ad
regendos nos illud ad expiandos
has duas p̄sonas ap̄ut antiquos
p̄res sigillatim q̄mendatas suā
figūm̄ elegisse declaravit p̄uectū
illo qui tūc sup̄frens erat rex
iudeor̄ Unde arghano instructū
pylatus r̄dit q̄ s̄p̄s s̄p̄s p̄dān
quippe erat imp̄s r̄on corruptas

tytuli inscrip̄tōnez Dñe q̄ ad p̄sonā
sacerdotis attinet in eo q̄ nos offer
re atq̄ accipe docuit Unde p̄p̄az
depo p̄m̄p̄t dicente Tu es sacer
dos metūm s̄dm̄ ordinē melchise
dech m̄l̄s̄q̄ alys documētis d̄ilaz
s̄pturaz rex et sacerdos xpc̄ appaet
Deo sup̄ p̄s 97 Dñs n̄r ih̄s xp̄s
filius dei orat p̄nobis orat i nob̄
orat anobis orat p̄nobis ut sal
dos n̄r orat in nobis ut caput
nr̄a orat anobis ut deus n̄s
ff̄it aut̄ in eo d̄up̄ Agnoscam̄
nā s̄ue p̄ba sup̄ 10 gemas p̄ba
h̄m̄e p̄m̄ue 99 xpi d̄nam̄
salicet quā equalis est p̄ri et h̄m̄az
quā m̄or̄ est p̄re v̄t̄q̄ aut̄ s̄m̄
nō duo sed vnus xp̄s ne sit quā
tūtas nō tūtas deus Dicit em̄
vnus est homo aīa r̄onalis et
caro Sic vnus est xp̄s deus de
et homo de p̄hoc xp̄s deus est
aīa r̄onalis et caro xpm̄ in h̄is
oribz xpm̄ in singulis q̄fitem̄
Quis est ergo p̄quem sc̄is est
mūdus xp̄s ih̄s sed in forma
dei quis est subponcio p̄lato
crucifixus xp̄s ih̄s s̄ i for̄
sui Item de singulis quibz homo
q̄stat quis nō est relictus in
ferno xp̄s ih̄s Sed in aīa sola
quis resurrex̄is t̄riduo iacuit in
sepulcro xp̄s ih̄s Ver̄ h̄ om̄ia
nō duo n̄l̄ tres sed vnus est xpc̄
Deo go d̄xit discip̄lis Si dilige
tis me gaudētis v̄t̄q̄ quia v̄
do ad p̄rem qm̄ n̄ h̄m̄e q̄tūlad̄
est eo q̄ sic assumpta est aībo
vingento ut in m̄or̄lis ostatuer̄
in celo Itaq̄ ita fiet t̄ra subli
mis ut incorruptibilis pulvis
sedet addertam p̄ris h̄c em̄ m̄o
se it̄z d̄xit ad p̄rem v̄ia p̄fecto
ad illūm̄ ibat qui tū illo erat
Sed h̄c erat ut ad em̄ et reco
de anobis mutare atq̄ i m̄or̄le
face quod m̄or̄lis suscepit vno
bis et lenare m̄celūm p̄q̄ fuit
in t̄ra p̄nobis Quis nō h̄m̄e

gaudeat qui sic diligit xpm ut
et suam nam iam in morte gra
tuletur mēpo atq id se ppare fu
ture esse pypm **Et dicitur hō dū**
ead libro finone 23 Una psona
est xpus deus nō due ne fides
nra nō sit tmtas sed quaternitas
xpus unus est vbum caro aia
vms xpus filius dei filius hōis
filius dei semp filius hōis eripe
unde hū est pōm unitate psonae
libro de vā innocētia cao 24 Catho
lica fides dūm ihm xpm et verū
deum et verū hominem credit et p
dicat vteqz em scptum est vteqz
verū est qui deum tū modo asserit
xpm medicum negat qua sanatus
est qui hominē tū asserit xpm
dei pōm negat qua creatus est
vteqz ergo aia fidelis et ita supe
pe debz Est dō xpus et est hōmo
xpus equalis deus xpus equal
pāi hūa cum patre equalis hōi
vūms filius trahens de hōme mor
talitatem nō iniquitate **libro eod**
cao 25 vteqz optet ut nomina
mypo et vnde equalis est patri
et vū illo maior ē pater illud v
bum illud caro illud dō illd hōmo
sed vū x deus et hōmo **Eodem**
libro cao 26 Qui sic confitetur
xpm dūm ut emū neget verū
hominē habentē filis vūm sibi
mre carnis dieqz nām nō est pro
illo mortuus quia scdm hominē
mortuus ē xpus nō reconciliat
pmediatorem deo vms em dō
et vū mediator dei et hōm hō
xpus vbus nō iustificat ppsū
quia sicut p nobiam vū hōm
pctores qstuti sūt mlti ita p obe
dian vū hōm iusti qstuti
mlti nō resurgent in resurrectione
vite quia p hominē mors et p hō
mēm rē mortuoz Sicut eā in
adam omēs morūt ita et mypo
omēs vūificabūt nec vllus se bā
petri defendat exo Qui se mlti
laenne et accusat ut et lauit ut pū

capem suū etia nō negatōis sed
pme imitacōne sequētur **SS pū**
deum vūisibilis est xpus pū pū
sup psalms 138 Dei quā equalis
est pāi hūans oculis vūisibilis ē
sic et pāi Si em sapiā hūana videri
oculis carnis nō potest virtus et
sapiā dei videri carnis oculis quō
potest **venit aut in mūd et mortuū**
est pōm mato ab eo Omē tpus ab
ipe libro de vā iuocē illo est dispo
cao 240 scdm qui tpi subditus
nō est qm que futūa erant p sui
gula tempa in dei scā hūt suffi
cientes causis in qua nulla sunt
tempa vū ergo credatur hōi pa
ssionis dūi factō vrgente venisse p
deo potius ordinante vū em p
dei vūitas xpo intulit tūcē nec
sydera cogerunt mori syderē qui
intempalis tūi patre sicut tpus
quo carne morit quēadmodū et q
dematre nascitur elegit **De quo**
ipe dicit libro e Octavo klās aplis
detinēte cao v conceptus xps ē dū
quo et passus monumēta nouo q
sepultus est vbi nullus est erat
positus mortuoz nec aia nō postē
congruit vterus vūms quo ē con
ceptus vbi nullus seminatus ē mor
talitū natus aut traditur octavo
klās januari **libro cao 6** Crucifig
xpus est pūm iudeoz vocibz hō
ra etia suspensus hōi sexta et
pūm tradit hōi nona Sepulch
est aut tūi iam sero factū esset
et ab hōi mortis vsqz addilucū
lūm vūms hōre vūta ut et ipa nō
na qmanēt tūi tūo congruit
etia vita eius sup tūam p q vūms
in vūta diebus Abspe aut sepul
ture vsqz addilucū resurrectionis
tūmā sex hōre sunt **De tpe q**
ad etate mūdi libro 2 qmū q
ee Quare tanto pū venit dū
nō vbus xpus et nō mpo pti
hōmīs quia omē pulchz asūmō
est quod est deus tpalis pulchitudo
vbus decentibz succedentibus qz

pagatur hē aut decore suū i su-
gulis hominū singula queq; etas
ab infācia vsq; ad senectutē. Sic
ergo absurdū est qui iuuenilem
tam vellet esse iuvenile tempus
subdito iuridet em ceteris pulchri-
tudibus que iuvenis etatibus suas
vices atq; ordinem gerunt. Sic
absurdū est qui in ipso quē hū-
no unam etatem desiderat. Na et
ipm tamquā unus homo etates
suas agit nec oportuit ei diu-
tere iugum cuius mutacōe i mo-
res optimos formaret nisi tempe-
rarentur. *Declarat libro primo resti-
tūm cap. 20* Alibi dicitur xpm
in quibus hūanā sexta etate tamq;
in senectute venisse hē ergo q; de
iuventute dā est ad vigorem fer-
noreq; fidei refertur que p dila-
tatione illud aut de senectute ad
tempus nūq; p em intelligi vtz
q; iuvenitatem hominū q; nō potest
in actibus singulorū sicut in corpore
nō p sūit et iuvenis esse et senec-
tus iūno aut p illa ppter alacritatē
ista ppter q̄ntatē. *Solut aut quo
in iuvenitute venit f. hē q; de iuven-
in senectute iūno* tute dā est
erit libo primo resti- *ad vigorem
tūm capitulo 170* feroreq; fi
dei restur que p dila-
tatione opatur
illud aut q; de senectute ad ipm in-
mez p em intelligi vtz q; iuven-
itatem hominū q; nō p i etatibus
singulorū sicut in corpore nō p sūit
nec iuvenis esse et senectus iūno
aut p illa ppter alacritatē ista ppter
q̄ntatē. *Sed de ipe moris dicit
libo 19 de iuvenitute dei cap. 17* mortuus
est xpus duob; genit; q; subibus
honorio et eniciano octavo blas-
aphis. *Totius hominū supit libro
1 de iuvenitute cap. 20* Mortuus est
xpus in duob; ppta quippe totū
hominem sine pto ille suscepit ut
quo constat homo ptoz peste sana-
ret. *Eā hūanas affectōes libro 10
eius cap. 1* Cui vāni tōnez q̄secut-

que affectōes qd et vbi oportet
adhibent; quis eas tunc morbos
seu viciosas passiones audeat di-
ce quam obrem etiam ipe domus
in forma sui cui agē vitam dignū
est hūanā sed illū hūc omo pām
adhibuit eas sibi vbi adhibendas
esse iudicavit. Neq; em in quo vtz
erat hominis corpus et vetus hōis
animus fuit erat hūanus affectus
*pro fite xpi incarnatione de eo
fides et pbia libro primo qomū ve-
tis et noui testamenti qone etia*
Descripta mundi fabrica et pmi ho-
minis origine traditū hōis mor-
ses tenuit quib; pti qui redditus
est pabel et pordinem venit ad
abrahā pmi iudeorū ut oūdet
abrahā hūc deo credidisse qui
opifex mundi est et ipm lege de-
disse in qua fuit xpus pmissus
est qui liberaret genitū hūanū de
dmo dyaboli. Ex hys iōnabilis p-
batur fides nra. *Testimoniū* em
hūc dat origo descripta quia ab
inicio genitū est xpus. Ex pti em
filio ade venit adenoā abenoā
adnoe. exnoe ad abrahā. ex ab-
rahā descendit addā. Adā
ind ex maria vigne de spu sancto
nascit; xpus. Porro ergo omes
quotquot fidem habuerūt vniū
dei quam saluator p dicitur iux-
tam dicendi sūit. Abādo enim
saluator pmissus est ventū et lo-
cus p qnos pmo hōie creato in
mundo tradit; tendit; ad saluatōre
hūc dei fidem habuit. De quo r-
locutus est dicens hoc est vita
etna ut cognoscant te solū et
vz demū et quem misisti ihū
xpm p dā etia si ante xpm
fuius que notā p xpm hūc
intelligēcie p fām adventū con-
tulit xpi quia p dicitur xpi vniū
dei oūdit iustū et quid an p p-
competat de iustitā et ad exp-
sendam legis iusticiā addidit que
fuita erunt. *Deo libro 22 de ipe*

194
Dei cap 6. Xpus quinquies sit celestis
et sempiternus conditor civitatis no
tamen enim qui ab illo condita est
denique credidit Roma romulus con
ditorem suum iam constructa et de
dicata tamquam denique coluit in temp
lo hoc autem ipsum xpm dnm conditorem
suum ut consari posset et dedicari
posuit in fidei fundamento illa illi
amando esse denique credidit ista ipse
esse denique credendo amavit sicut
ergo pressit unde amaret illa et
deamato iam libere etiam filium
bonum crederet ita pressit unde ista
crederet ut recta fide non tamen quod
filium sed quod verus erat amaret Exce
ptis enim tot et tantis miraculis
que pervaserunt denique esse xpm
propheta quod dnm fide diffinire
precesserunt que nullo non sicut a
patribus adhuc credunt implende
sed iam demonstrant implere **libro**
Dei innocentii cap 202 plenitudo
divinitatis in xpo dicta est corporaliter
habitare non quia divinitas corpus est
sed quia sacramenta veteris testam
ti appellat vmbre future propter vmbres
enim operationes corporaliter dicta est
in xpo divinitas habitare eo quod in illo
impleantur omnia que nullis vmbri
figurata sunt ac sic quodam modo
vmbrae predecentur ipse sit corpus
hoc est figurarum illarum et significacionum
ipse sit veritas **homo autem xpus**
causa multiplicis effectus agnoscitur
plura libro de salvatoribus domini
xpus redemptor noster ideo dicitur quia
nos redemit acceptione dyaboli
salvator nos salvando apertis no
stris adiutor adjuvando nos in
opercuntatibus et tribulatione proter
tor protegendo nos ut noster amicos
nostros maneamus illesi susceptores
suscipiendo nos in eterna habundantia
ideo caritatem et precepta tanta a
mici nostri totis viribus adimpleamus
et nobilitate vmbrae illius in
nobis faciemus rememoremus sep
qua nictus et valde gloriosus

impator et amicus noster est spe a
nobis non aliud querit minus nisi
spirituale cancanus quantum possimus
ne aliquid in nobis inveniat quod
oculos eius offendat **Sup iohes**
finone 22 xpus attulit vitam
ut doctor mansuetudine ut libe
rator iustitiam ut cognitor **fuit**
aut xpus mediator xpus media
libro de deitate cap 8 tor dei et ho
minum dei et hominis filius equalis
patri per divinitatis unitatem et pater
per nos per humanitatis susceptorem
per nos in seipsum pro nobis pro id quod
homo erat **Super iohem pro cap 22**
xpus mediator dei et hominum non
magis deus sed magis homo
et per se secundum id quod homo est de illo
legitur et ipsis perficiebat sapientia
et etate apud deum et homines
Sed igitur hoc recte possumus dicere quod
cum ad naturam dei non pertineat natura
humana ad personam tamen unigenitum
filium dei per quam pertinet humana natura
et tantam gratiam ut nulla sit ma
ior nulla sit per se equalis neque
illam susceptorum hominis nulla mi
ta precesserunt sed ab illa suscep
tione unita eius cuncta ceperunt
Ubi valitate libro 2 Denique genus
et gratiam libro cur quod ade non me
et quod deus hoc cap 2 dicere quod
deat quod nulla felici culpa pro
putamus talem premerit habere re
demptorem qui post maiora et
cruentiora contulit hominibus quam
pater si non peccasset consecutus
essent Adam quippe angelis so
lummodo coequandus erat non
perferendus Sed non quia mediator
tamen supra angelos elevari est
iam divinitati unita sicut deus et
dus angelis omnibus dicitur huic
iam homo ineffabiliter iubilare
potest quod tam pro tam quod po
tentem hoc ad vocatum qui in hoc
quod homo est hominibus libere operatur
et in hoc quod deus est potenter subve
nire potest iam enim quodammodo non tamen

do optare sed quadam huius aucto-
ritate nobis illam pacem pos-
sumus vendicare quod illum qui
se per carnem fecit fratrem nostrum videmus
super omnia constitutum quia vero
indubitanter scimus quod apud suo se
omnia pacem accepit satis pos-
sumus iam presumere et quadam con-
gruenti fiducia caput erigere in
illa maxima domo perfamilias
in qua fratrem nostrum deum videmus
et deum adhuc aliquid maius
presumimus quam per adam per
mum qui per adam primum huiusmodi
per familiaris de divinitate dul-
cedine gustare quia cum illa facta
est una cum divinitate persona quod
sancti eternaliter habebunt patet
Quia vero sponsus et caput ecclesie
est ab illis aliquando illatus sepa-
ri potest quia nec sponsa sine
sponso nec membra esse possunt
sine capite per illum itaque et ab
illo fideles accipient quidquid de
divinitate cognoscunt de qua tanto
perspicacius ac familiaris reficietur
quanto ipsum habuerunt semper principaliter
in quo plenitudo divinitatis habitet
corporeally. Confident igitur de dei
omnia presumamus atque celorum regno
viri faciamus quia ipse nec vult ut
nos importune ingeramus. Exire
enim vitatis audimus quia adiebus
Jobnis baptiste regnum celorum vnum
patitur et violenti rapiunt illud ut
in symonis quia regnum quod solis
iustis debetur ex illis quod in iusti
fuerunt et peccatores impleat. Jam
pariter scelerata et latrones mitem-
tes et peccatores ad gratiam vocantur
quod perfamilias domus impleat
quia quippe saluatoris istud accessus
est mundo ut quicunque illius triumphi
signo bene munitus progreditur licet
non puniatur tamen ob signaculi
dignitatem ad regnum honorabiliter
introducat. Hanc quoque talem quam
violencia pati delectatur ille qui non
iustos sed peccatores vocare venit cui

quanto quis recte fuit importunior
tanto ad illius regnum erit efficacior
quia qui se sponte per hominem salute
usque ad mortem humiliauit bona
sua a suis hominibus quasi rapta ga-
udenter aspexit. **Sermo 13 de asse-**
sione domini. Sicut tunc cum apertum
nos in corpore esse dignatus est
ipsum non desinit pati. Ita militem
cum ad preem reus est non de-
est nobis non ergo ibi esse nos
tamquam alienos nec deseruit sed
nobiscum est et coniungit nobiscum
Ipe est nunc mestis consolator la-
borantibus adiutor precitantibus
auxiliator adest ipse miseris ad-
lenamine ipse afflictis operam suggit
nobiscum in qua est nec solum
laboribus nostris sed et sermonibus
et cogitationibus inest est atque inest
spiritus cor nostrum videt quid manum
nostram quid lingua quid sensus per-
vrat unde nobis magis sollicite
prece castigate vivendum est cum agamus
utique cuncta sub oculis eius. **Sed**
quid ad nos? Quis sit de-
opari ipse ipse de hoc. **Mat** **am**
ora per diem annorum vitatis ut
tuo. **neget** **arpo** custodiri stans
lapidos autem in statum perstruunt
reformari ignorantibus doceri ob-
liviſcentes amoneri peccantes
argui pigros hortari errantes
ad vitam vitatis adduci in finis
sanari et ceteros illuminari. **In fine**
de dilectione inimicorum. Quidus
ut fuisset ydolis inimicorum
indixit auctori et ut non obedi-
ret vii et vero deo moſtris ma-
luit in nimis subiacere atque in odio
creatoris viles et sibi subditas
creaturas faciens deos non cum
indignis sed furor. Non tamen hac
impretate vitata est auctori pre-
tas creatoris sed in opifice ad-
opis per famam superavit in iuriam
et furem dilectio facta dissimulavit
humana sciens maiorem esse gloriam
ignoscere quam punire et reparare

p'dita quam p'ire h'ic est q' d'c
 l'it'at m'nd et terris u'it'et et
 carni fit homo implet homin's
 p'uitate ut xp'm m'ndus dem'p
 v'it'atib' obsequio homin's passio
 nis comparet f'eat g'o v'it'utes
 ad iudiciu' d'uitatis sue dat' t'ec'o
 oculos n'o dedit n'a n'astet' cu'
 q' plures t'ec'o p'cepto solo ocula
 ret ad lucem h'ic refert oculos
 vnde fecit totum hominem sp'ito
 suo baptizat lutum ut i' m'actat'o
 l'um' p'at' m'p'ncipio d'ius m'ab'o
 tractaret et ip'm esse auctorem
 homin's f'acta l'um' p'docet f'i
 gat demones m'p'o celesti et au
 deli captiuitate possessos ad p'ia
 reducat liberans f'uitate m'eb'ia
 palat'ia soluta restituit ne inde
 eoz corp'is decus sue ymagin' p'
 iacet v'ite mortuos reddidit et
 a'ias m' m'eb'ia iam f'etencia m'bz
 reducere ut g'omata v'itus et mor
 tem pellat et f'etorem v'ez quia
 v'itus timore familiaritas dat a
 morem vadit ad com'ia m'p'ci
 as n'o declinat et p'om'ia oib'z
 toto m'git blandim'eto ac postmo
 patit' moritur sepelit' et ho'ies
 quem p' amore m'ndi suscepit
 dep'omit nec tam'e malicia m'ndi
 sic sup'ata est sed v'it'utes eius
 f'ena m'p'at'one memorabat co
 m'm'at'o'm p'vilitate g'tempnebat
 mortem dabat casu n'o amori
 tu ille bonus m' exhausta p'et'
 sue tenuit largitate ut faceret
 g'losam de p'etate victoria et ai
 stem n'o faceret de f'entitate v'udic
 tam' Ergo diligam' inimicos et
 orem' p'p'sequen'at'z v'os ut possit
 et nos n'o de m'nu'at'z sed de a'm'i
 at'z g'lando deo sc'am' reportare
 victoriam et a'istem n'o faceret **Sup**
p' 128 Est xp'us ex om'ia p'p'tio
 m'ris ipe est vita et'na sine p'cto
 ipe est vita et'na sine supp'lico **128**
libro p'mo de p'cto m'ris et remissio
et baptismo p'u'lor' Q'ue ad m'os

om'ies om'io p'tin'etes ad g'uat'o'm
 voluntat' carnis n'o mortu' m'p'
 m'adam m'quo om'is p'ccauit' **Q'**
ex h'ys om'io p'tin'etes ad g'uat'o'm
 voluntatis sp'us n'o v'it'ificabunt'
 nisi m'xpo m'quo om'ies v'it'ificat'
 quia sicut p'v'm om'is ad g'demp
 nat'o'm Sic p'v'm om'ies ad iustifi
 ficat'o'm nec est v'illus v'illi loc'z
 medius ut possit esse nisi cum
 d'ualo qui n'o est cum xp'o **Opat'**
aut' h' om'ia cum p'ie **Quod p'r**
xp'us libro de v'g' m' **cum xp'o**
no t'enua capitulo 22 **faat xp'us**
 faat **Quod xp'us cum p'at' fa**
 at nec f'eor'um aliquid agit m'
 sepabilis est caritas Sicut ipse
 d'us dicit Ego et p'r v'nu' sum'z
 Et v'e d'icunt' **h' om'ia de p'o eoz**
libro capitulo 22 h'ic est v'itas
 xp'us ut totum v'ez accipiat' a'p'o
 v'ez v'bum dei deus equalis p'ri
 vera a'ia vera caro verus homo
 vera natiuitas vera passio vera
 mors vera resurrectio Si aliq'd
 h'oz d'ixis falsum m'it'at' p'utredo
 de veneno sp'entis nascit' vermes
 mendacior' et nil integ'z rema
 nebit quia vbi fuit aliam' corru
 ptio ibi veritat' integritas n'o est
Unde libro p'mo **Ita f'ent' et'ia**
de consp' m'p'z eoz **inimici xp'i ad**
 p'vadend' etiam quod p'ferit' cont'
 doct'nam xp'i nullum sibi ee pon
 dus auctoritat' si n'o h'eat n'om'e
 xp'i **Idco sequens est xp'us libo**
de v'ia m'noticia ca' 22 **Sequ'it'**
 xp'm v'ez lumen ne ambul'em'z
 m'tenebris Tenebre aut' m'etue
 de sunt m'oz n'o oculo'z et n'o
 culo'z n'o ext'ior' sed m'tior' v'nde
 d'ist'it' n'o album et m'g'z sed
 iustum et m'ustum **Unde libro**
2' v'ia e'ctom' g'mat'ic' d'ixi
 plane et d'ico xp'us det f'idem
 xp'us fit origo x'am m'xpo m'ndi
 tem xp'ianus figat xp'us xp'ianu'
 sit caput **Quia ut d'icit sup' p'o**
128 xp'us qui absens est p'ncipia

corpus pñs est vigore maiestatis
Quare de fide xpi in fūone vo
derne dñi In fide xpi totus nñ
Dñs vnus est locus adeo hñ nom
ptus volauit nauigauit pñdas
quia spñs nō habet iter nñ fides
aliquā querit **Eius fides nō est ne**
ganda sup iohem fmo 23 Tamen
do carnis tue mortem dabis mor
tem aie tue qñta em vita ē cō
fiteri xpm tanta mors ē nega
re xpm An apls petrus sicut
quidam cum fauore pñs exalta
re nitunt xpm nō negauit
quia interrogatus ab analla hoīz
se negare rñdit **Confiter aut ipe**
eam libro soliloqz Cognoui
ad dñm capulo xxi te dñm
et dñm ihm xpm filiū dei vinge
nitū creatorem saluatōrē et re
deptōrē nrñ et totus hñam
guis quem confiteor expir gem
tū ante secula dñm dñm lūne
delūne dñm vez dedeo vero
nō fāi sed genitū qñbalem et cō
etū pñ p quem omnia fā sunt
apñs fūmāz ardens vāciter con
ficens te dei vngentū ihm xpm
pñ salutem hñm atota tñtate
qñc incarnatū ex maria ppetua
vigne spñs sancti coopacōne con
ceptū vez hominem fāi exāia
ronali et hñana carne subsiste
tem qñ cum fñ dñtate vinge
nite dei impassibilis sis pariter
et in mōrlis ppter vñmā dilacōne
tuam qua dilexisti nos idem ipe
dei filius fñs scdm hñanitatē
est passibilis et mōrlis qñ ppter
salutem hñam guis vñte fili dei
in lūgo crucis pati dignatus es
passione et mortem ut nos auior
te ppetua libāres atqz ad inferos
vbi sedebant intenebris pñs
nrñ actor lūis descendisti die tñā
glōsus victor ab inferis ad supos
resurrexisti resumens sacz corp
qñ pñtis nrñ mortuū iacuerat
in sepulcro et vñificans fñ scptu

ras die tñā ut ipm nrñis dextā
collocares Assumpta nāqz tecum
ab inferis captiuitē quā captiua
uerat antiquus inimicus hñam
guis verus dei filius cum nōstze
carnis suba id est cum aia et carē
hñana ex vigne assumpta super
oms celos ascendisti ascendens
ordines angeloz vbi sedes idextā
dei pñs vbi est fons vite et lūne
inaccessibile et pax dei que exsu
pat omem sensum vbi te deū vez
et hominem adoramus ihm xpm et
ardemus et ardemus confitentes
te pñm habē dñm vñde qñ ven
turū iudicem in fine seculi expec
tamus ut iudices vños et mor
tuos et reddas hñmibz bonis
et malis scdm opa sua que opa
ti sunt in hac vita nñ pñmū nel
supplicū pñt vñusquisqz dignus
fuit requie nñ eximpta Resurget
em illa die a vñte vñtis tue dñs
homines quotquot hñana aiam
repperunt in carne sua quā hic
habuerunt ut totus homo pñm
glām suscipiat nñ gehennā Tu
es ipe vita et re surrectio nōstra
quem saluatōrē expectamus dñm
ihm xpm qñ fñbit corp⁹ hñm
nre configatū corpi claritatis
sue **Primo hñ dñat libro supputa**
cōm pte 2a cap pñs O pñs mea
xpe deus hñm tu dñlas aātor
lūis vita salus pax et cōna tuoz
omñ pñoz voluisti ferre salute
carnem vñcula crucem vñmū
mortem qñ sepulcrū post tres mñe
dies de mñta morte resurgens
discipulis visus mutauisti corda
reformati lūce qua tēna ce
loz fñmā petisti vñus mētm
nñc et p secula regnas **Est nob**
xpñs omis vñs Tu es xpñs
et omis bonū eod pñ meus scs
libo parte 2a cap 2o deus meus
pñs rex meus vnus adiutor
meus optim⁹ dilectus nñs pulchē
rim⁹ scdōs meus mētm dñx nñs

ad patriam lux mea vera dulcedo
mea sancta via mea recta sapia
mea preclara simplicitas mea pu-
ra concordia mea pacifica custodia
mea tuta portio mea bona salus
mea sempiterna mea mea magna
pacencia mea robustissima victi-
ma mea in maculata redemptio
mea sancta spes mea futura ca-
ritas mea perfecta resurrectio mea
vera vita mea eterna exultatio et
visio mea beatissima et sine fine
mansura Te deprecor et supplico
ut pro ambulem ad te perveniam
inter regne sciam qui es via veritas
et vita sine qua nemo potest ad te pervenire
Super Iohannem Ego sum via veritas
sermone 20 et vita ambulare vis
ego sum via falli non vis ego sum
veritas mori non vis ego sum vita
hoc tibi dicit saluator tuus non est quod
eas nisi ad me nec qua nisi per me
multis similitudinibus Christus que non est
ipse super per per sermone primo Leo et
agnus lapis et vitulus et si quid
horum est Christus qui nec leo nec agnus
nec lapis nec vitulus sed saluator
omnis est ihesus Christus iste enim simili-
tudines sunt non proprietates **De de**
lux per libro 20 super gen 12 Christus
dicitur lux non quia lapis sed illud
ipse habet utique figurate **Est autem Christus**
unigenitus et primogenitus super
epistolam epistolam ad Romanos propter deum
Deus Christus unigenitus et primogenitus
sed aliter et aliter Nam ubi unige-
nitus dicitur non habet fratres et naturaliter est
filius dei ubi primogenitus propter quod
facta sunt omnia secundum susceptorem
ante hominem et incarnationis dispo-
sitionem propter quam nos et non naturaliter
filios in adoptione filiorum vocare
dignatus est primogenitus dicitur cum
adoptione scilicet ubi enim primogenitus non
utique solus intelligitur sed cum seculi
tribus milibus quod ipse processit
De Christi humilitate quia acta et uti-
lis fuit dicit mensura ad deum
de incarnatione ubi et est mensura 36

Dñs ihesus xpus p nos ad nos ven-
tum pfectores iustus invenit pstra-
tum quodammodo humilitate nre sed no-
tam morbo iniquitate nre via per
duale nobis hoc est primorle corpus
appuit qui utique si nolisset cum cor-
m morli primitus advenisset Sed quia
nos humilitate filii dei sanare oport-
tebat usque ad mortem infirmitatem
descendit et fidei nre munda ac p-
mulum virtute sue resurrectionis ostendit
In epistola ad adamaurenses et c. mensura 40
Cum devanitate superbie prius ad hu-
militate deponendi sumus ut inde
surgentes solidam celsitudinem te-
neamus non potuit nobis hoc tanto
magis facilius quanto blandius inspi-
rari ut nra ferocitas non in sed
persuasione sedaret nisi ubi illud
per quod se angelis indicat deus pater
quod dicitur sapia eius est quod
corde humano invisibilem rem amorem
cecto videri non potest persona qua
in homine age atque unde dignate
ut magis homo timeat ex tolli fa-
ctu hominis quam humiliari exemplo
dei Itaque Christus non regno terreno de-
coratus nec Christus terrenis opibus
dives nec Christus vlla terrena dig-
tate pfulgens Sed Christus crucifixus
pro totius orbem terrarum predicat quod
invenit prius populi superborum et adhuc
vident reliquie eorum crediderunt
aut prius pauci aut pluri qui
tunc ad fidem paucorum et contra
inversionem populorum cum Christus cruci-
fixus predicaret claudi ambulabant
muti loquebantur surdi audiebant
ceci videbant et mortui resurge-
bant Sic tunc ad adiutit eterna
superbia nihil meritis esse poten-
tius humilitate divina ut eadem salu-
brima humilitas humana contrari-
sultantem sibi superbia dñe munda-
tione pactum tueretur **Verum ut de**
super Iohannem sermone de Christi sic
nuntium pro obedientia ut ei nos com-
pare nulla presumamus audacia
De quo humilitate loquitur super titulum per 33

Cum xpm nomio fides mei magna
nobis humilitas commendat. hinc enim
nobis fecit humilitate quia p sup-
biam recesserimus ab eo redire ad
eum nisi humilitatem no potamus
et quem nobis proponimus adimitad
no habebamus. Omnis enim mortalitas
homo supbia tumuerat et si constet
aliquis humilis vir in spm sicut erat
in spm pbe et p iustitie dedignabit
genus humanu humiles homines imi-
tari. Ne ergo dedignaret homo imi-
tari humilem hominem deus factus est
humilis ut ul sit supbia quis humani
no dedignaretur sequi vestigia
dei **libro de fide et simbolo quem**
scripsit in affricano concilio pponere
celebrato eadem sapia que e deo
genita est dignata est etiam i hoibz
creari quo ptinet illud dñs tunc
iulio viar suar. Viar em eius
pncipiu caput etie q est xpus
homo inditus p quem viuendi
exemplum nobis daret. Hec via
certa qua pvenimus ad deum hinc
em redire potamus nisi humilitate
qui supbia lapsi sumus. Sicut dñs
est pncipis hominibz. Gustate et erit
sicut dy hinc igitur humilitatis
exemplo idest via qua redeundum
fuit ipe repator tur in seipo de mo-
stare dignatus est qui no rapina
arbitus est. **et infra subdit** po-
na erat p nobis dñi nri humilitas
in nascendo. Accessit etiam ut mori
p moribz dignaret. humiliauit em se
factus obediens usq ad mortē. tunc
ne quisq in m etia si possit mor-
tem no time aliquod tunc genus
mortis quod homines ignominiosissimū
arbitant. horreret **libro 2o de ente**
capo 2o Sicut dral supbus hominem
supbiente pduxit ad mortē ita xps
humilis hominem obediēte pduxit
ad vitam. Quia sicut ille elatus ce-
cidit et deiecit consuetudine. Sic
iste humiliatus surrexit et erexit
credente **libro 2o eiusd cap 2o** xps
factus est nobis via tpalis p humilitate

qui inasio nobis etna est p dñm
qui quippe spibus mndis intel-
lectualibz qui supbia no sunt lapsi
in forma dei et deo equalis et de
pbet exemplū ut se idem exemplū
redeundi etia lapsi pbet homi-
ni qui ppter in iudiciū pctor pena
q mortalitatis deum videre non
potat semetipm exinanivit no
mutando diuitate suam sed no-
stram mutabilitate assumendo et
forma sui accipiens venit ad nos.
inhumit nūm qui in hoc mudo cat
quia p mundus pennis factus est ut
ex m sursum videntibus deū ex m
deorsum videntibus humantibus
hominem ex m famis ad pmanendū
ex m infirmis ad conualescendū
ex m mortuis ad omniō timendū
exemplū mortuis ad resurgendū
esset in omnibus ipe pmanē tēnes
Quia sup ps 67 Parum erat xpo
dño hortari multos vbo nisi f-
maret exemplo **Causa humilitatis**
dicit ipe libro de vi Reliquit xpus
in notencia **cap 22a** ptem quia ad
in forma dei esset no rapina az-
bitatus est esse se equalem deo
sed semetipm exinanivit forma
sui accipiens. Hoc est em reliqui
ptem no quia de se iuit et recessit
apare sed quia no ea forma appa-
ruit hominibz in qua equalis est
patri. Reliquit aut mrem relin-
quendo synagogam iudeoz de
qua p m tamen natus est in be-
rendo etie quam ex gentibus
congregauit. **Hinc dicit eod libo**
capo 22o Deus factus est hō quod
factus est homo ppter que de-
factus est homo **et pnt nati ita**
mori p nobis voluntarie elegit
libro 12 de ciuitate dei cap 22 xpus
mori no nātatem sed pntem
p nobis habere dignatus est
Tota xpi vita nra est doctua
libro de cathedra iudicis
Omnia bona etna contempsit
homo factus dñs xpus ut ostēda

monstraret et omnia mala terrena
sustinuit que sustinenda proprie-
bat ut neq; in illis queretur felici-
tatis neq; iustis in felicitas time-
Natus em dematix que qualis
avix intacta concepit semp q; in-
tacta pmanferit virgo concipies
virgo pariens virgo mories. tu
fabro desponsata erat omes typi
carnalis nobilitatis extinxit
Natus eam in civitate bethleem
que inter omes iudee ciuitates
ita erat exigua ut hoc q; villa
appellaretur noluit queq; detre-
ne ciuitatis sublimitate gloriam
pauca eam facis cum sunt omnia
et pquem creata sunt omnia ne
quisq; cum in eam ardet detre-
ne diuice audet ex tolli noluit
rex ab homib; fieri quia huius
viam ondebant misere quos ab
eo supbia supant quibus sem-
per in eis regni vniuersa crea-
tura testetur. **E**suruit qui omis
pascat. sitiuit pquem creatur
omnis potus et qui spualie pa-
nis est esurientiu fonsq; sicut
ad abstinere creari fatigatus est
qui se nobis viam fecit in celu
velud omis obumant et obsur-
dunt coram oriantibus pque
mutis locutus est et surd; au-
diuit vinctus est qui demissus
tu vinculis soluit flagellatus
est qui omis dolor flagella de
bonis cordibus expulit. **C**rucifig-
est qui cruciatus in os flumit
mortuus est qui mortuos susci-
tauit sed et resurrexit in qua
mortalis ne ab illo sic quisquam
discedit mortem otempne quam unq;
futuris. **I**n **supra dicta epla ad con-**
uentu Quid est q; qualis terren-
tates terreni nisi mortales ex mortali
illud padam sed hoc p xpm. **D**us
em ad h; terrenus factus est tu eet
celestis ut eos qui terreni erant
facet celestes. **I**n hoc em ideo ex
in mortali factus est assumendo serui

formam no dñi uniendo nam
ut eos qui mortales erant faceret
in mortales in pariendo dñam q;
nam no fuit in inuia retinen-
do **I**n **enclitica dñi cao 1** Quidquid
gestum est morte xpi in sepulchro
in resurrectione ead die et ascen-
sione in celum et sessione ad dex-
tam patris ita gestum est ut hys
rebus no iustice tui dñs sed i
gestis configureret vita xana
que geritur. **N**am ppter eandem
crucem dñi est. **Q**ui aut sunt ibi
xpi carnem suam crucifixerunt
cum passionibus et concupiscentiis
ppter sepulchra. **C**onsepulta em sunt
xpo p baptismum in morte ppter re-
surrectionem ut que admodum xpus
resurrexit amictus p gloriam p
ita et nos in nouitate vite ambule-
p ascensione vero in celum et sessio-
ad dextram patris. **S**i iam resurre-
xistis cum xpo que sursum sunt
quite ubi xpus est in dextera dei
sedens que sursum sunt sapite
no que sup terram mortui em
estis et vita vna abscondita cum
xpo in deo. **D**istinguit de opibus
eius sup ps 109. **A**liquid est quod
transitorium dñs fecit. **E**st aut aliud
quod dñs stat. **A**liud est inquam
transitorium dñi. **A**liud stabile dñi.
Transitorium dñi fuit vgnus par-
vbi incarnatio etiam gradacio
miraculor exhibicio passionum
passio mors resurrectio et ascen-
sio. **H**oc totum transitorium fuit. **I**nde
libro 2o confess cao 4 **N**on est re-
quies ubi quies eam orante quod
queritis sed ibi no est ubi quies
etiam vitam quies in regione mor-
tis no est illic. **Q**uo em est bta
vita ubi nec vita et descendit
huc ipa vita nra et tulit morte
mram et occidit eam. **D**ebundam
cia vite sue et inuoluit clamans
ut redeamus huc ad eum. **I**llud
sectum. **I**nde pcessit ad nos p ipm
pmo vgnale vter ubi ei in p sit

humana nata caro mortis ne sep
esset et inde velud sponsus pre
dens de thalamo suo exultavit
ut gregas ad arreptum manum sua
no tardavit sed cunctis clamans
factis morte vita descensu
et ascensu clamans ut redeamus
ad eum discessit ab oculis ut rede
amus ad eum et inveniamus eum Abs
cessit enim et ecce hic est noluit
nobiscum domi esse et non reliquit
nos illuc enim abscessit ubi nunquam
recessit quia mundus penitus factus
est et in mundo erat et venit in hunc
mundum patres salvos facere cui
confiteri anima mea et saluat eam
qui peccavit illi filii hominum quique
gravi corde nunquam et post disce
ssum vite si voluit ascendere et vi
vere Sed quo ascenditis qui in alto
estis et posuistis in celo os vestrum
descendite ut ascendatis cecidistis
enim ascendendo contra deum **Idcirco**
de salutaribus doctrinis hunc solum
meditemur hunc in animo firmiter teneamus
et timeamus ab omni peccato et iniqui
tate in bono in facto in cogitatione
in manibus et pedibus in visu et
auditu custodiamus corpus et animam
Christus enim Dominus noster qui est deus
et dei filius descendit de celo in
terram ut nos de terra ad celum seculum
portaret pro nobis peccatoribus item
ascendit ut nos acinaciatum diaboli
liberaret Ab omni pena suscepit
ut nos de pena sempiterna eriperet
mortem suscepit ut de morte erue
ret amorem resurrexit ut nos
resurgamus anima et corpore in die ma
gis iudicii **libro de consuetudinibus**
iudicibus Quis non redamare affec
tet iustissimum et misericordissimum
Deum qui sic amavit in iustissimos
et supbissimos homines ut propter
eos mitteret unicum filium pro quem
fecit omnia qui non sui unitatione
sed hominis assumptione homo factus
est non solum cum eis vivit sed pro
eis et ab eis posset occidi **Contra**

Sic super Iohannem Simonem et alique
hominem amare pro christo adulterum et
prope mortuum deus et Absit a fide
homo fuit **libro octavo** libris ista
felicissimi capitulo 2a suspicatur ut
sic Christus senserit mortem nostram
ut quantum in se est vita proderet vitam
nam quod si hoc ita esset quo illo tan
dum potuisse dicimus aliquid vivere
si vite fontem arduum aruisse
Sensit igitur mortem divinitas
Christi per incarnationem humani affectus que
sponte suscepit non ne sue potestate
perdidit penam amicta universitatem
Sic in sepulchro carne suam quomodo
vivendo non deseruit Sic in utero
virginis nascendo formavit et sic
mortuus et natus et mori non coac
tus ab alio sed sponte dominus voluit
ut hoc enim consuetudinem perdidit quod fecit
nec ideo non patiente quia ipse fa
ciebat nec ideo non faciente quod non
alius tollerabat vitam si dominus in
 incarnationis minister salvia in divinitate
trinitatis compactione confidens idcirco
sibi in hac humilitate auctor et opus
est idcirco auctor quia sponte nascitur
sponte patitur idcirco opus quod utique
licet non alio cogente Solus tamen
ipse perit fecit carne in utero matris
habet auctorem operis ipse in hac nasci
dignatus est hunc opus auctoris
vna tamen persona est salvatoris
utique peritatem sube hunc et auc
toris et operis Sic ergo mortuus
est non discedente vita Sic passus
est non penite potestate Nemo
auferit animam eius ab eo quia po
testatem habet ponendi et peritatem
assumendi eam Hec etiam habet aucto
rem operis ponit animam per amictus
suis habet opus auctoris quia
ut gratia ocludam diffinitio quo
ciens in carne Christus aliquid patitur
opus auctoris est sed id ipsum sua
peritatem non alio cogente perit
ipse auctor est operis Non quod adma
riam locali motu ubi divinitas vel
sed ineffabili potestate sue manifeste

et vter nris gignendus impleuit
et quod totum est sube sue plen
tudine no puauit Non duntaxat pa
trem cum venit ad vgnem vtiq
totus vbiq pfaus quia nec duntaxat
in corpore simplicitas recepit et pas
nomen plenitudo no nouit Erat
ergo vno eod q tempe totus ead
in infio Totus in celo illic pacis
in iura carnis hic vero relinques
glam deitatis Erat apud inferos
r mortuoz Erat sup celos vitam
necum se mortuus ve vnus i q
et morte susceptio mortu ex cepit
et vitam duntaxat resuata no p
didit **Et in finone sup exurgens**
maria abyt in motum Credamus
ergo dei filiu et confiteamur eum
de vigne natum laudemus miseratio
nes eius et glorificemus potentia
eius quia ipe est rex qe laudent
eum celi quos fecit tra quam ipe
constituit fundando maria qe ipe
dilatavit fundendo ipe et tando
vniusa constituit et melius re
staurando reformuit ipe est em
totius ptatis summa thesauri p
flos delectationis amicitias deli
ciaz et veri amoris iuuat ipe
qum angeloz refectio aploz
epulatio martir flos paradisi gau
dii btoz ipe pulchritudo veritatis
veritas pulchritudinis dulcis in am
plexu suavis in gustu ipe e odor
vite festiuitas ftoz rex regum
et dñs diuinau ipe est amicus
verus consiliarius salutaris custos
pacis defensor inmutabilis in
bello ipotens victime victor in
ope iustis iniustia puius ipe e
gemma vtiutini flos gaudiu arbit
seculi prefamilias celi ipe e vita
credentiu salus spauia redemptor
captiuoz ad vocatus conseruator
lux fugans tenebras reuocator
errantiu pastor egenciu refoc
illacio deficiantiu vita morientiu
salus languentiu resurrectio mor
tuoz hic est agnator cherubim

pr angeloz rex iust architector ihu
hic est qui extendit celum suspe
dit etiam condusit abyssos erupit
fontes sedit flumina statuit motes
miesus est maria et omnia que con
tinet vniuersitas ipe distinxit hic
est angelus pacis et iustor vite
visus in pphie pdaus in fatis ipe lux
pium cona diuinau auxiliu
pugnantiu adiutoriū laborantiu
securitas expectantiu vita omni
in eum credentiū qui caro factus
in vigne natus ob stetrante pudici
tia et manibz angeloz de uentre
susceptus libator seculi puiatatus
et stella de iustitatis apphis iudicatus
amagis adoratus apastoribz mai
festatus emmanuel vocatus et dei
filius deitatus ipe est supra cre
tens etate pfiens fatis sublege
tum ipe sit rex subptate cum ipe
sit pdaus fatis subimpio homi ius
cum ipe sit impator in celis qui se
licitatem quam adam pdidit filijs
redonauit paradysum aperuit lib
tatis ianuam reperiuit celoz
regnu credentibz patefecit quod
est paradisi patent ianne victoria
est qui no sibi sed nobis omnibus
vicit glam quam adam ligno p
varicationis pdidit ipe pligum
sue passionis recuperavit et quod
adam no habuit celoz regnu
id est etnam glam dedit ad qua
credente lagone introduxit Et
ipd qd credens enim concepit et
nos credentes pveniat in celis
qui nobis natus est in ius que
solum no maculat natiuitas p
ut nos p eum mndaret natiuitas
pa recta Sequit cap 12

Primum Denominatio Xanor
sup iohem finone Nome
Xanor quido dia cepit spau est
in antiochia em pnu post ascen
sionem dñi discipuli appellati sunt
xpiam Sic legit in actibus aploz
Et exenodochia et mosteria postea
sunt appellata nouis nomibz

tamē ipse et ante omnia fuerant
ut ante omnia sua erant et reli-
gionis vitate firmant que etiā
contra impios defendunt. **Nōne**
tamē sine re invale ē xpm vnc
libro devota xpi vñ pñ tunc me
ptari sapienciā et fideliā nullus
ignorat. Vinctos vero nō nisi scōs
vros et satis deo dignos semper
fuisse manifestum est ut alios
quam pphas aut sacerdotes a reges
et tam magni fuit xpm vinctis
misti ut in iudicio ppho nō omis
illud sed satis pauci depluimus
merent accipe et hoc vsq ad adve-
tum dñi mñ ihu xpi quem deus
oleo leticie id est sancto spū pccis
confortatus suis vixit ex quo tpe
credentes illi et baptismati illi
sanctificatione purgati nō aliqui
sicut in lege suis fuerant sed omis
impios et sacerdotibus vngunt et
regibus. Cui vinctis quales ee
debeamus amonem exenplo qe
ut in quibus tam sancta est vinctio
sic nō nñ gusatio. Ex facineto em
vinctis huius et xpi et xanor no-
men id est in xpo credentiū vocabu-
lum descendit et nomen qd nomen
ille frustra sortatur qui xpm mi-
me imitatur. Quid em tibi pdest
vocari q nō es et nomen usurpare
alienū. Sed si xam te esse delectat
que xpi sunt gere et mto tibi
xpiani nomen assume aut forsi-
tan nō esse sed vocari desideras.
Satis fedum et miser est te vol-
le vocari q nō sis. Nemo em ita
tūsit ad xpm ut xamus appellet
et nō sit. Cui xamus d xpm se
habē dñm pfitetur et vñ se si
ei moribus obsequat et fmat. Si
quo nūm xpi ille nō famulus s sub-
sanator est et misor qui eius se s-
mū dicit cui fūre dissimulat. Hinc
ergo gemmū indicū fuit et pdei
subsanatione que sine causa dñm
appellavit et p qualitate pñ. **Et ad**
infra Nec in hoc nobis nomen tam

quod xam dicit blandiā sed p
hoc etiā iudicandos nos esse ardar
si nomen nobis frustra vendicemus
alienū. **libro de blasphemia i spm s**
Nemo sibi devocabulo blandiat si ut
sibi pdesse nomen dñi recadat ab
iniquitate qui invocat nomen dñi
Super prima canon Quid pdest nō
Jobnis omelia iii vbi res nō ē
qui multi vocant medici qui curā
nō norūt. Cui multi vocant vigiles
qui tota nocte dormiūt. Sic multi
vocant xam et in rebus xam nō
inveniūt quia h vocant q nō sūt
id est in vita et in moribus in fide
spe et caritate. **Infimone 2o devota**
xanor Non nobis sufficit quia xam
nomen accepimus si opera xpi nō
fecerim. Illi em pdest qui xamus
d qui castitatem diligit ebrietate
fugit supbiam odit et invidia velud
venenū dyali respuit. **Cum sola**
stare in ecclia nō facit hominē esse
xam Ideo narrant vntorū nūm
re rēdisse sic simpliciū libo
ofess cao 2o Ergo parietes ecclie fa-
ciūt xanos. **Unde nullus ppe tpale**
comodum debet effici xamus **libro**
de castitate and rēdis. Xamissime
accidit vnto mñ ut quisquā verat
volens fieri xamus qui nō sit ali-
quo dei timore pcurus. Si em to-
modum sperare ut in comodū vita-
re nō vlt fieri xamus sed fingē.
Infimone delicta Sunt quidam
iacob in principio eoz qui xam
vocant et nō sūt quos pñm digne
sit ecclia tamqm stora ut sūt
omnes hēses et omnia fasinata
que etiā compant sarnenas ifluc-
tuosis devite pccis et pccis qe
ante ventilacione de arca ventis
carpet. Sunt aut alij qui mto mali
sūt et ipa qmone catholici qmē
quos nate est ut toleret xamus
bonus vsq infine quia ventilato
messis huius et arce nō erit nisi in
die iudicij. **Ideo libro de salutari**
documēt Aullo qd homi recat dō

nisi prius homo recedat ab eo ut
 nascatur nobis sed viciū q̄ cont
 x̄m̄ odit non p̄dest nobis v̄m̄o
 obest x̄pi saḡne esse saḡne esse
 redemptos et voluntarie dyabolo
 esse subiectos ideo cogitem⁹ et re
 cogitem⁹ quod nō p̄ter felicitate
 eternam effecti sum⁹ x̄m̄ nō p̄
 diuicias h̄m̄ seculi n̄ p̄ter istā
 vitam demum colimus Sicut ait
 Aplus Si in hac vita tū in x̄po p̄p̄a
 minus miserrabiliores sum⁹ omnib⁹
 hominib⁹ x̄pus em̄ ne am̄ diligē
 oblata munera otempnē docuit
 ne famem timeamus Quadraginta
 diebus ieiunauit ne iudicatē p̄i
 mescem⁹ p̄ter vnam tunicā aliā
 dysphibē habē vetuit ne t̄bulatōes
 expauescem⁹ ip̄as ip̄e sustinuit
 ne mortem formidarem⁹ hac ip̄e
 suscepit Et cum omnia ista docuit
 nō tū verbo v̄z etiam exemplo
 ip̄e p̄cessit *V̄m̄ est v̄tilitas x̄p̄ianus*
esse bonus super Non est beator
Johem f̄mone xi x̄pus si tu fuis
 x̄m̄us Bonū tibi est ut sis x̄m̄us
 Nam si nō fuis malum x̄po non
 erit Audi vocem p̄s̄ Dicit dōm̄s
 deus meus es tu qm̄ honor⁹ m̄as
 nō egēs Si fuis sine deo m̄or eris
 si fuis cum deo maior deus nō
 erit nō exte ille maior sed tu sine
 illo m̄or Cresce ergo m̄or in illo
 noli te subtrahē ut quasi ille de
 ficiat reficiat Si accesseris defi
 cies si recesseris p̄teger manet
 te accedente p̄teger manet te re
 cedente *Debet x̄m̄us tunc ap̄to*
amore iusticie libro V̄m̄ x̄m̄us est
detrahens ad iudic⁹ cautus in omni
 temptatōe ne p̄peris rebus cor
 rumpat et ne frangat aduersis et
 inhumana bonorū t̄renorū mode
 stus est et temperans et m̄bulatōib⁹
 fortis et patiens qui eadē p̄ficiē
 do veniat ad eadem animū ut plus
 amet demum q̄ d̄ timeat gehennā
 ut eadē si dicat illi deus v̄tē delictis
 carnalib⁹ sempiternis et ut potes

petta nec morieris nec in gehennā
 mittaris sed mecum tū nō
 eris Exhorrescat et d̄m̄o nō peccet
 nō iam ut in illud quod timebat
 nō madat sed ne illum quem sic
 amat offendat in quo vno est re
 quies quā nec oculus vidit n̄ au
 ris audiuit nec in cor hominis asce
 dit q̄ p̄p̄at diligentib⁹ se *Idē*
esse iustus libro de vita x̄m̄a x̄m̄us
 ille est qm̄ nō nomine tū sed et
 ope x̄p̄ia in omnibus imitat et
 sequitur qm̄ scus innocens i cō
 tamatus intactus est aut i pec
 tore malicia nō habet locum Cui⁹
 inspectore sola pietas consistit et
 bonitas Cui nēm̄em nouit nocē
 ul ledere sed omnibus opem ferre
 x̄p̄ianus ille est qui exemplo x̄pi
 nec inimicos nouit odire s̄ mag⁹
 aduersariis sibi bene facere
 et p̄p̄atoribus suis et hostib⁹
 exorare Nam et quisquis aliquē
 ledē aut nocē patius est ille x̄m̄us
 se esse mentit⁹ x̄p̄ianus ille est
 qm̄ potest iusti voce dicē Remū
 notū hominū iuste v̄ri ad omnibus
In eodē infra Sc̄m̄ esse p̄p̄m suū
 noluit deus et ab omni contagione
 in iusticie et iniquitatē alienū Ta
 lem esse eum voluit tam iustum
 tam purū tam in maculatū tam
 simplicem ut nihil q̄ in eo gētes
 redarguant inueniret Sed quod
 admirant⁹ et dicunt Sta gens
 cui⁹ est d̄s deus eius p̄p̄us quē
 elegit in h̄ditatem sibi Tales eē
 p̄p̄it dei cultores et suos man
 suetos gr̄ues prudētes p̄pos
 irrephensibiles in maculatos in
 tactos ut quisquis eos viderit stu
 peat et admiretur et dicat Sē h̄
 homines dei sunt quorū talis est cō
 spacio Ita se homo dei exhibē deb̄
 et agere ut nemo sit qm̄ eū nō
 videre velit qm̄ nō audire desidet
 Et om̄s qui eum viderit dei filiū
 esse credat et v̄ in eo illud p̄p̄etū
 impleat Fances eius dulcedinis

et totus desiderium Nam si talem
se exhibeat Vanus et dei finis ut
hys qui demonis ydolis q̄ defuunt
conuiscendo efflaet equalis incipiet
p̄ eum deus blasphemari et dicitur
Vanus dei finis cuius tam nequam
confusio est cuius tam mali actus
tam turpia opa Cuius vita tam im-
pia tam scelerata tam luxuriosa tam
supba tam sordida et erit illius
ip̄e reus Nomen enim dei p̄nos
blasphematur inter gentes Sed
ve illis p̄ quos blasphematur siue sint
blasphemati *in summe sup̄dicto*
De vita xanor Ille v̄e xanus est
qui furtum no facit qui falsum
testimonium no dicit qui nec men-
titur nec p̄iurat qui adulterium no
committit qui ad eam frequenter
qui de fructibus suis no gustat nisi
p̄us eripis Deo offerat qui decimas
annis singulis erogandas pauperi-
bus reddit qui sacerdotibus suis
honore impendit qui omnes homines
sicut semper diligit Qui nullum
hominem odio habet Ille v̄e no so-
lum xanus est sed ip̄e xp̄us i eo
habitabit Debeant xani m̄ibz que dei
sunt esse concordēs mepla ad p̄ci-
liam que est sa magna et misere-
rabili feditate mariti et uxores
de suo lecto sibi consensu et de
xpi altari dissentiant pillam sibi in-
stant ut inter se pacem habeant et
in illo habere no possunt filii cum
p̄tibz vnam domum habent suam
et domum dei no habent vnam suam
de meoz hereditate cupiunt cum q̄bz
de xpi hereditate cupiunt cum q̄bz
de xpi hereditate rixantur fin et dñi
conem deū diuidunt qui forma
sui accepit ut fruendo otus as-
sistute liberaret Debet m̄is ee
affectio sancta sup̄ p̄s Tota vita
canonica *Jobis om̄is* xpiam bo-
sanctum desiderium est Debet
esse pacia sup̄ p̄s 26 *in summe p̄do*
Ip̄e est xanus qui no appropinquat
viam xpi sed vult viam xpi sequi

p̄ passionem xp̄us Noli p̄ alia via
velle ire quam pillam qua ip̄e
iuit dñi videatur ip̄a est tuta ad
forte delicias h̄t sed est latronibus
plena *Vnde sup̄ p̄s 22* p̄tea xp̄us
fuit homo ut posset ee xanus
angelus Debet esse benivolentia p̄
canonica *Jobis ut 6* Sic debet esse
xanus ut no gloriatur sup̄ alios ho-
mines Dedit enim tibi deus potatem
sup̄ bestias id est ut melior esses q̄
bestia h̄t n̄ale h̄us semper melior erit
qm̄ bestia Si vis melior esse qm̄
alius homo inuidebis ei quia tibi in-
debis enim equalem debes velle
om̄es homines equales esse tibi si vi-
ceris p̄p̄dencia aliquē debes opta-
re ut sit ip̄e prudens Ideo ap̄ls in-
quit Bellem om̄es homines esse p̄ci-
mentum *p̄s 19* Debet orare xanus
libro deia et qm̄ cap̄ 10 Si iam xani
sunt et v̄e vine negligunt vberent
erroribus et p̄mior laudibz erigant
ita sane ut no solum ad bonas acti-
ones ver̄ etiam ad malas ordines eos
exhortari meruim̄ at sanctitate hac
instruē doctrine ut et illi gr̄as agat
cuius instituerunt bene vine q̄ aliqui
difficultate fecerunt et ubi difficul-
tatem aliquā sentiunt fidelissimos
et p̄seuerantissimos p̄abus et inie-
pactis op̄ibus facilitate ad om̄ia
impetare p̄stant Sed demalis
xanus dicit *in summe sup̄dicto de vita*
xana Vani et ille xanus qualis ē
qui vix aliquā ad eam venit et quā
ad eam venerit no stat metia
ut oret p̄tis suis sed aut causas
dicit aut lites aut rixas concitat
et si locum inuenit usq̄ ad vomitum
bibit et postq̄m se inebriauit sur-
git velut freneticus et insanus et
incipit corrare et plenus dyablica
confusione saltare sba turpia
et amatoria ul̄ luxuriosa cantare can-
tica adulterium no timeat committere falsum
testimonium dicere et maledicere Sine
viri siue sint iustici qui talia op̄a
faciunt et ad p̄m̄e remedium no veniunt

populanc in morte et peunt i etiam
Viam videt. Denique arde in iustum
in quibus finem sermonis quito
Cundo negligentes et tepidos xanos
nec pta vitare nec pma sibi etia
videm9 bonis opibus pvide quid
super est ut eos opmeci credere
nisi quid nec bonis pma ut ma
lis supplicia iusto dei iudicio sunt re
pendenda et ve ipm involate in
telligim9 dei iudiciu tunc quem
bonis opibus videm9 insiste peyor
est qua paganus xanu Deoz est
apostata libro 21 deate Deserto
dei capitulo vicesio v fidei et ex
destore opugnator eius effectus
quam ille qui no deseruit qua in
qua temut **asalus xanus i iustus**
est libro de vita xana Ille se iusto
xanu iudicat qui dei pcepta custo
dit qui suis hmlis pudicus et iustus
est qui in iustie et iusticie opibus
opatur Nam tu illum xanu putas
inquo nullus xanitas est actus
inquo confacio nulla est iusticie
sed nequicie impietate et sceleris se
lu xanu putas qui opprim misere
qui paupem gravat qui res oampi
stut alienas qui ut se diuite faciat
plures effiat indigentes qui luor
gaudet in iustis qui de alienis latum
tibum cupit qui miseros dicit in
titu cui9 os assiduo mendace viola
cui9 lingua no nisi indigna et obste
na et scelerata loquit et turpia
Cui9 aui iubeat dicitur sua vadit
aliena et ad ecciam talis audenter
accedit et temie et inportune ex pa
dit inpias manus illiato raptu et
insonau amore violatas et ore illo
sacrilego atq polluto quo fuerat
paulo ante aut falsa locutus aut
turpia ptes addim quasi nichil sibi
ofens fundit Quid agis ipdens
et misere quid te maiori ptoz one
guas quid deo pter qteptu etiam in
iuriam inogas quid ad provocandu
eius celerius nam testimonio pene
tue sceleratas ad deum porrigas

manus ad quas ille no respicit q
no nisi sanctas et inmadatas sibi
missit offerri Quid ore illo deu ro
gas quo paulo ante locutus es ma
le cui9 quavis multiplicent abhoda
preces Sicut scriptum est Cui9 exte
deritis manus vestras autam facie
meam avobis et si multiplicaveritis
pces no exaudiam manus em vte
sanguine plene sunt **Et ideo de malo**
et bono xano ocludit quo admoes
eod libro versus finem Nec quisq
se iudicat xanu nisi qui xpi et
doctrinam sequit et imitat exm
S; tu illum xanu putas cui9 inq
pane vllus saturat esuriens cui9
potu nullus sitis exting Cui9 in
fam nemo cognosat Subtunc tedi
nec advena nec peregrinus aliqui suc
cedit Cui9 nemo nudus tegit se
stinetis Cui9 paup nullus sonet
auxilio Cui9 bonu nemo sentit
Cui9 iniam nemo cognosat Cui9
in nullo imitat bonos sed iridet
potius et subornat Absit ut hui9
xpianus dicat Absit ut filius dei
possit appellari qui talis e xpian9
ille est qui xpi viam sequit qui
xpm in omnibus imitat Sicut spm
est Qui dicit se in xpo manere debet
sed ille ambulavit et ipe ambulare
xanu est qui omnib9 iniam facit q
don monet in iura qui opprim pa
upem se pnte no patit Qui misere
subvenit qui indigentib9 sepe
succrit qui cum mentib9 meret et
dolorem alius quasi xpm sentit
Qui ad fletum fletibus provocat
alienis Cui9 domus quis e om9
Cui9 ianna nemo claudit Cui9
mensam paup nullus ignorat
Cui9 domus amictis offert Cui9
ome bonu norut et nemo scit
in iuriam Qui deo die noctiq de
fuit Qui in desinent eius pcep
ta meditat et cogitat Qui pau
per mundo effiat ut deo locuples
fiat Qui inter homines habet in
gloriam ut coram deo et angelis

glossus appareat qui in corde suo
nihil simulatum videtur habere
nec fictum. Cuius simplex et imma-
lata est anima cuius omnia fidelis
et pura est. Cuius tota in deo mens
cuius omnis spes in xpo est. Cuius cele-
stia potius quam terrena desiderat.
Cuius humana spernit ut possit habere
divina. Nam hi qui hoc seculum diligunt
et qui in presenti tempore gloriantur et con-
placent. Audi quid illis dicit. Nescitis
quia amicitia huius mundi inimica
est deo. Et quicunque voluit amicus
esse huius seculi inimicus dei constituitur.
Dea. Quid sunt ydea libo
12. q. 1. q. 1. d. ydea
sunt principales quedam
forme vel rationes rerum substantiales
atque inmutabiles que ipse forte
non sunt et propter hoc modo eterne et
semper eodem modo se habentes que divina
intelligentia continentur ut cum
ipse ut ait ipse neque oriantur neque in-
teriantur. Sed et eas tamen formari
dicitur omne quod oritur et interit per. **Sub**
ingit ibi. Quia rationes sunt condi-
ta nec eadem ratione homo qua equus
hoc enim absurdum est existimare.
Singula igitur species creata sunt vo-
cibus has aut rationes ubi esse ar-
bitraris est nisi in ipsa mente crea-
toris. Non enim existit se quid quod
positum invenit atque per id ostendit
quod construebat. Nam hoc opinari
sacrilegum est. Quia si hec res omnes
rationes creandas crearetur in divina
mente continentur quid quod non nisi
eternum atque inmutabile potest esse.
Ideo has rationes res principales que
appellat plato non solum sunt ydea
sed etiam ipse vere sunt quia eterne
sunt et inmutabiles manent.
Ydolum libro 8 de civitate dei
cap. 22. Religio christiana quanto
veracior atque sanctior tanto vehe-
mentius et liberior cuncta fingenda
subvertit ut gratia verissimi salvato-
ris liberet homines ab hys deis quos
facit homo et cum ei deo subdat.

aquo factus est homo. **Idem infra.**
Cuius sit homo in honore positus pe-
coribus non intelligens operetur ei
sit ut opus dei ad ymaginem dei facto
in ipso homini opus hominis proferat.
Quia propter hominem multo deficit ab illo
qui eum fecit cum sibi proferat quod
ipse fecit. **Libro de vera innocentia cap.**
21. Sic sunt qui colunt ydola quod
qui in sompniis videt vana. Si autem
emigret anima ipso intelligit aquo
facta sit et non colet quod ipsa fecit.
Ydola libro 12. q. 1. q. 1. d. ydola
sup. illo libro reliquit ydola
suam mulier ydola fortasse amore
seculi significat. In cupiditate qua
sibi homines detenebrosa proferunt
tate cum ymagine putens gerit
in detestanda consuetudine habuit volup-
tatem qua precepta ite in eius
appetitu marcescunt. **Sup. Iohannem**
fratrem. Reliquit ydola suam
viam recepto in cor xpo dno quod
facit nisi iam ydola sua dimittit
et evanescit. Cuius propter cupi-
ditate et perierunt amittere veritate
distans qui volunt evanescere propter
ydola ad putem et recta.
Ympius Sup. ps. 12. Impius
sunt cantus continentes laud
dei si sit laus et non sit dei non est
impius. Si sit laus et dei et non
cantus non est impius. Optet ut
sit impius. Heu heu tria laude
et laud dei et tantum. **Sup. ps.**
128. Impius est cantus ad laudem
dei si laudas deum et non cantus
non dicit impius. Si cantus et non
laudas deum non dicit impius.
Si laudas aliquid quod non pertinet
ad laudem dei et si tacendo laudes
non dicit impius. Impius ergo
tria ista habet et tantum et laud et
laudem dei. **Unde de peccato et causa**
impiorum cantandi dicunt libro 9.
offensionum cap. 1. Cantum fleum in
impio et tantis suis suavis so-
nant ecclesie tue vocibus quod motus
accitit voces ille in fluctibus amaris.

Poeta libro 2o de Simone di
in morte eius 3o manifestum
est ypoctas no q ualis p tendunt
homo id etiam corde gestare. Sicut
enim ypocte simulatores tanq pmi
tiatores psonar alienar. Sic itte
altis fabulis non enim bñ grā qui
agit partes agamemontis utrage
dia sine aliā alius ad hystoria
nī fabulā que agitur p tincens
vē ipse est. Sed simulat et ypocta
q sic in ecclia nī in omni vita hñā
quisq se vult videri q nō est
ypocta est. Simulat enim iustum
et nō exhibet quā totū fructum
in laude homi ponit quā possunt
ecclā simulantes pape dñm fallit
eos quibus vident. boni et ab eis
laudant. Sed tales ab inspectore
deo nō recipiunt nisi fallacie pū
licū ab homibz aut papiūt mer
cedem suā et recte hñe qz eis
dicit. Ecce dñe amē opary dolosi
vrome enī meum habuistis sed

opa mea nō fecistis **libo deo fictu**
vicioz cao 3o ypocta vba ptoz habz
vita nō habet et quos pfmones
dactne genuit nō fouet exemplis
sed deserit **et** ma quos vbo edifi
cat vita et moribus destruit ypocte
simulatores dicuntur qui iusti nō esse
querunt sed tm videri cupiūt ma
la agunt et bona pfitentur Posten
tationez quippe boni apparent per
actionez vero mali existunt **Omnia**
possunt asumptibz vicia petari
simulato et ypoctis nō qmittit
nisi amale astutis pcalliditatem
volentibz vicia sub spe vtiutū celae
et nō veram sanctitate obire **Sci**
nō solum glām supra modū suū
omō nō appetunt **Sed** hūpū in
deri refugit qd esse meruerunt
ypocrite aut malicie sue tegetes
oculta ante oculos hōm quādam
innocentiae sanctitate se vestiūt
ut veneret **Duplicat** dampnat
ypocrite sue p oculta iniquitate
sue p apta simulatoe **Ex illo ei**
odempnat quia iniqui sunt **Ex**
isto quia odmiūt qd nō sunt **hō**
latent semp ypocte **Itam** et si in
pūcipio sui quidam nō pateant
pūz tūc quam vita eoz finiat
quā simulate vixerunt detegunt
Omne em sūtez pmanet **Ita** que
simulata sunt dūcna esse nō pūc
Non eoz despanda est salus qui
ad hūc aliquid tēnū sapiūt dūm
possunt et oculte agē unde iusti
ficentur **hū** em meliores sunt ypo
ctis eo quod mali sunt in apto
et in oculto boni ypocte vero vocal
to mali sunt et boni se palam
ostendunt ypocta iustus redargūe
phibet ne deior castigatus existat
dicente **Salomone** noli arguere
derisorem ne oderit te **Quia pp**
in ecclia sed ppter eos **Si nō vlt**
boni nō sunt odio ha **falli et nō**
bendi sup pēo 99 **amare frēs**
patote omem p fessione in ecclia
habē fictos sed nō omēz homīez

esse fictum. Sunt xam mali sed
sunt et boni quasi plures malos
vides quia palea sunt et ad te q
na pvenire no punitur. Sunt ibi
et grana. Accipe tempta excutite
adhibe oris iudicium. et

Isaac libro de amicitia dei ad 21
ysaac interpretatur. risus. Ysaac
em pr qu ei pmissus est adun
rans in gaudio. Ysaac et mater
q postea negavit angelo s p
partum aut Ysaac fecit in dñs
Eod libro cap 36 ysaac pri abinabe
pferre debemus quia iste nulla
femina p vna quidem novat
pauldubio tamen prue fidei et
obedie erant mita potiora iustis
ut pillum dicit dñs hinc se face
bona que fecit. Ysaac inquit te
et multiplicabo semen p abraham
premi tunc ut intelligamus qui
taste abraham fecit q hominibz
impudias et nequias sue descripti
ris suis proclama requirentibus
videtur fecisse libidine. Deinde
ut etia hñ novimus no ex bonis
singulis nec se homines compare
sed in vno quoqz consideramus vni
sa fieri em potest ut beat aliq
mrita et moribus quispiam quo
super aliu idqz sit longe pstabili
qua est illud vnde ab alio superat
ac p hoc sano verosqz iudicio quic
cia quingio pferatur. Melior est
em homo fidelis quingatus quam
contmens infidelis. Si infidelis
homo no solum in laudandus
ver etia maxime detestandus e.
Constemus ambos bonos et ex
pe p fco melior est quingatus fide
lissimus et obediensissimus deo qui
contmens inoy fidei inoy q obe
die. Si vero paria sunt cetia sunt
cetia contemne quingato pferre qz
ambigat **libro 14 cap 30** ysaac
pmissio natus significat filios
gre clues caritatis libere foras pa
as etne vbi no sit amor ppe ac p
nate quoda modo voluntas s qui

codqz inquantabili bono gaudes
atqz exultas vnu cor faciens id e
pfitax concors obedia caritatis et

Isaas libro 9. q. 6. cap 6. vbi
dicit de ambo. At ille iustit
iam ppham credo q pteis ewany
vocationis qz gentium sit pnuatior
aprior **libro 18 de amicitia dei c 29**
ysaas quiter iniqua arguit et iusta
pcepit et peccanti ppho futu mala
pduat. De xpo etia et etia hñ est
derege et ea qua condidit caritate
nilco plura qui ceti pphant ita ut
a quibusdam ewan potius quam
ppha dicatur. **Quod pbar videt**
libro 2. cap 21 recapitulat g
tiam al micio noui testa. expmo
saluatoris adventu vsqz ad vltimu
iudiciu pducens finemqz finies
Et infra iste ppha timent libz
quousqz timent secula. **De qua**
aut vbi dicit paulus ita videt
libro 1. sup gen in pado ut a
capitolo secundo pparuit petro
ille dñs missus celo ut sobat
quidquid in apoli se vidisse con
spicit ut. Ezech camp9 ille cum
offibz mortuoz et illa eoz et ut
vñe p dñs deus et inco spectu
eius seraphim et ara inde carbo
pbe labia mundavit. Manifestu
est em emy potuisse ignorare
sitz in corpore an extra corpus ea

Zacharias. Viderit et
Iusmone 10 denari. **Job bap**
zacharias memor dñi interpretatur
libro 10 omes omes 17 edina no
credidit zacharias accepit plectu
tacit matis mto infidelitat. Et
iuste tacuit mto obmutuit quo
vsqz uox nasceretur. Si em recte
dan est mps. Credidi ppter quod
locutus sum qui no credebatur mto
non loquebatur. et sequi

Ielus de zelo dei libro de essen
cia divinitatis. Zclare dicit
deus cum caritatem suam
quam no vult ppe sepe castigat
corripit atqz flagellat ut flagellado

ad se reducat vel eius zelare
quia nullum patrum vult in punitu
relinque **libro 82 qonm gone 21**
Quia coniugis castitate zelando
viri custodire conseruunt Ideo illa
dei providencia p quam pater atq
agitur ne aia corumpat et deos
alios atq alios frequenter quod d
intelligit zelus dei appellat **Sup**
ps 68 Ibi et zelus dei no fuit
cum perturbacione dei sicut no ulla
scripturas quas no intelligit arguit
Sed nomine re intelligit vnde
iniquitat nomine zeli exacio casti
tatis ne aia legem diu in q tep
nat et aduio suo fornicari dixe
reat hec ergo ipso effectu bonne
afflicione sunt turbulenti iudei ac
disposicione tranquillam suam dan
est Tu aut dicit vultum tranquill
itate iudicis 20

Zizania **libro primo qonm cinaor**
gone 9 Omnis in munda se
getis zizania dicit et quia primo
separat zizania dicit quia in sula
tione precedente separabuntur in p
apys quod p bonos augere s uel
ligit fieri quia affluunt in deo p
imple boni bono cio quia s quia
iudex officia vero mte i in imple
no possunt **Sunt ergo illi ps**
ps 82 zizania exorta sunt mali
inter bonos pferendo vana iudicem
hntes herbam sed no ptem frue
tury Et cum zizania ea iant ppe
que nascunt in similitudine frumie
torz palti est solium facti e auencia
et ceti talia que pmanz erba p
sus habent similem **Difficile e cog**
nosce et purgare libro 2 de bapmo
contra donacistas allegans pman
inbet verba Quidus arrogancie tu
mor est quia humilitatis ebontat
obliuio et arrogancie sue pmanz
iactancia ut quis audeat ac face
posse se credat q nec aplicessit
dus ut zizania a frumeto utet se
posse distingere aut quasi non pa
leam ferre aut arcam pmanre co

202
cessum sit **Non ppe zizania deus**
afumeto distendere ut separi libro
20 or **Estonum quaticu allegans**
Cyprianu in epla ad caxianu Si
videtur in ecclia esse zizania no
tante impediri debet aut fides
aut caritas nra ut qui zizania
esse in ecclia cimus ipi de ecclia re
cedamus nobis tu modo laboras
est ut frumetum esse possim
ut cum cepit frumetum dicitis hor
reis condi fructum pope nro et
labore capiam **Sunt zizania in**
singulis ca fontis ut originalis
pca libro pponetaco risione e
pman libes arbitrium bonis po
ssibilitatis bonu p dicit nome
et ronez tunc faciem liberum
arbitrium bonu omibz hnt
quid iudicium ronis no p quod
fit p donem ea que ad deum
pmanent sine deo aut i ad deum
aut certe pape Sed tunc i opibz
mte pntis tam bonis qui ecclia
malis bonis dico que debono
frumet i velle laborare i ag
bibe manducare velle habere
annuare velle habere indumenta
fabricare domum dicit more arte
diste dicitur rerum pcora mte
velle quidquid bonu ad pntem
pmanet vitam que omia no sine
gubnaculo diuo subsistunt vno
ex ipso et p pman sunt ut esse cepe
runt aialis vero ut est v dolum
colore ut hominadu ut adulat
face ut turpis vne ut maleficia
diste ut mebrari ut luxuriose
vne ut deum vmente mfecta
seculoz blasphemare ut quid qd
no licet ut no expedit operari
Sed ista no pmanent ad frumetum
mte pntis quia no sunt adeo aia
la cum desiderata maculat mte
que est adeo **Ista sunt zizania que**
carumz que in mntis homin
drablis dormiente adam di ps
pceptum no q pmanente in libere
sentiant arbitrio in quibz pman

et pador est quam i ppe
ris voluata et dampnata
ale depuata voluptas
Ita sunt dyabli que xps
dei pris bium q est gla
dus bis acutus i mundu
huc veniens exigne naty
de credentiu libero arbitio
gtuita sua bonitate am
putant ydonea in eisdem
adardend ppane volun
tatem pquam possunt
tam dei pris quam sua
sancti q spūs actam per
age voluntate amen

Explicit Milloquium
vitas Augustini compi
lati a fratre Bartholomeo
de vrbano ordinis fratre
benictar sancti Augustini
incipit Registe h9 libri

Quadragesima
Quantitas

Quatuor
Quercula
Querece
Questio
Quies

Radix
Rana

Rapina
Racio que est vitas
Racio que e vis aie
Racionale
Recede
Rectum
Reddere
Redemptor
Refugiu
Rex
Regna
Regere
Regio
Reguare
Regum
Relacio
Religio
Religiosus

Reliquie
Reliquie
Remediū
Remissio
Renouatio
Repacio
Reperio
Rephende
Requies
Res
Respublica
Respondē
Restitue
Resurrectio xpi
Resurrectio hominis

Reitoria
Retribuere
Reuelare
Risus
Rixa
Rogare
Roma
Rorā
Roritas

Sabbatū
Sacerdos

Sacramentū
Sacrificium
Sacrilegium

Sagitta
Salomon
Saluator
Salus
Satus san q pūis hō
Sanguis
Sampson
Sanctas
Sapia inuata
Sapia arata
Sapiens
Sacerdas
Satisfactio
Satrape
Scala
Scapula
Scandalū
Sciencia
Sasua et sasmatū

Scola
Scorpio
Sceptor
Septima paa
Santari
Sealid
Seauitas
Sedere
Seducē
Semen
Seneca
Senectus et senex
Sensus
Sentencia
Separacio
Sepulchrum
Sequela
Sermo
Serpens
Seruitus et fuus
Seneritas
Sex et septem
Sibilla
Signū
Silenciū
Similitudo
Simulacio
Symbolum
Synagoga
Singularitas
Synus
Syon
Sitis
Sobrietas
Societas
Sol
Solaciū
Solicatudo
Solitudo
Sonus
Sompnus
Sompnium
Sordes
Sors
Spealū
Spectaculū
Speco
Spiritus
Spiritus scis

Spiritualis
Sponsus
Stabilitas et stare
Status
Statutum
Stella
Stephanus
Stola
Studium
Stultus
Sufficiens
Suffragium
Suggestio
Subiectio
Substantia
Sustinere
Subvenire
Supbia
Supplicium
Supplicium
Suspicio
Tabernaculum
Taciturnitas
Tactus
Tenebre
Temperantia
Tempestas
Templum
Tempus
Temporalia
Temptatio
Theologia
Terra
Terror
Thezaurus
Testamentum
Testes et Testimonium
Timor
Tyrannus
Tollere
Tollerere
Tomitum
Totum
Transire
Tribulatio
Tribus
Trinitas
Tristitia
Turba
Turbatio
Vanitas
Vas
Vbiq

Venator
Venire
Venditio
Venter
Ventus
Verbum deus
Verbum dei
Verba humana
Vexaudia
Veritas et verum
Vermis
Vestigium
Vestas
Via
Victoria
Vidua
Vincens
Vigilia
Vinculum
Vindicta
Vinea
Vinum
Violencia
Virginitas et virgo
Virtus
Vis
Visio visus et
Visitare
Vita
Vita
Vita
Vitas
Vivum
Vivum
Viviparus
Vivum
Vivitas
Vivitas
Vivus et vivum
Vocabulum
Vocatio
Volatus
Voluntas
Voluptas
Votum
Vox
Vixit
Vixit et vixit
Volunt
Volunt
Vox
Vox
Vox
Vox

Dea
Ydolum
Ydria
Ympius
Ypoarta
Ysaac
Ysaas
Zacharias
Zelus
Zyzama

Handwritten text in the upper left column, including the word "Petrus" and other names.

Handwritten text in the upper middle column, including the word "Petrus" and other names.

Handwritten text in the upper right column, including the word "Petrus" and other names.

Handwritten text in the middle left column, including the word "Petrus" and other names.

Handwritten text in the lower middle column, including the word "Petrus" and other names.

Handwritten text in the lower right column, including the word "Petrus" and other names.

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is faint and mostly illegible due to fading and ink bleed-through from the reverse side. It appears to be organized into several lines, possibly representing a list or a series of entries.

Sec Augustinus

Missa suo modo tam plena est mysteris sicut
mare guttis sicut sol atomis sicut finibus
stellis et sicut celum empirum angelis
Cum angelis coelestibus sufficit ante
impiaa manifestat esse solares quia ibi est
dus celi et terre et sic est de corpore dei
evidens Nam eandem solis lucem quam
fimus oculis ad delectationem eger percipit
ad puritatem et dnm qd fimus homines ad
delectationem et qd fortiores febriatibus recipit
ad maiorem infirmitatem et forte ad mortem

Quedam contela est inter m pgnates quia
multa pila qtingit ea ipas

Quidam doctor dicit qd quid mulier est pgnans illo
tpe dicit se pgnare ut ad mltos sua dicit deaprat
corpus x dnm nrm passm qd pgnat et pgnat
sacrum ut ad pgnat et b. ac tndm
q pgnat bap munda puer abom
quali pto q est mltis sacrum ymo ppe
dendum est q q ead pgnat corpus xpi
q est mltis sacrum purificat et munda et si puer
moret m bto matris q pgnat qtingit

121
De feria secunda pentecostes et d' feria
trinitate super eundem si habet in presentio
III

IV
O
an
rido
promiss
sufficit m
valcat v cam n m filio
m die sancte mane magda
it p
do
mentale
si felicem
m filio
magda

